Jaarverslag

2015

Belfius
Bank & Verzekeringen

Inhoudstafel

Profiel van Belfius	2
Beheersverslag	7
Geconsolideerde jaarrekening	81
Vennootschappelijke jaarrekening	211
Aanvullende inlichtingen	266

Profiel van Belfius

Belfius is een Belgische bank- en verzekeringsgroep die via de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM) volledig in handen is van de Belgische federale overheid. De aandelen van Belfius zijn niet beursgenoteerd. Eind 2015 bedraagt het geconsolideerd balanstotaal van Belfius 177 miljard EUR.

Vereenvoudigde groepsstructuur[1]

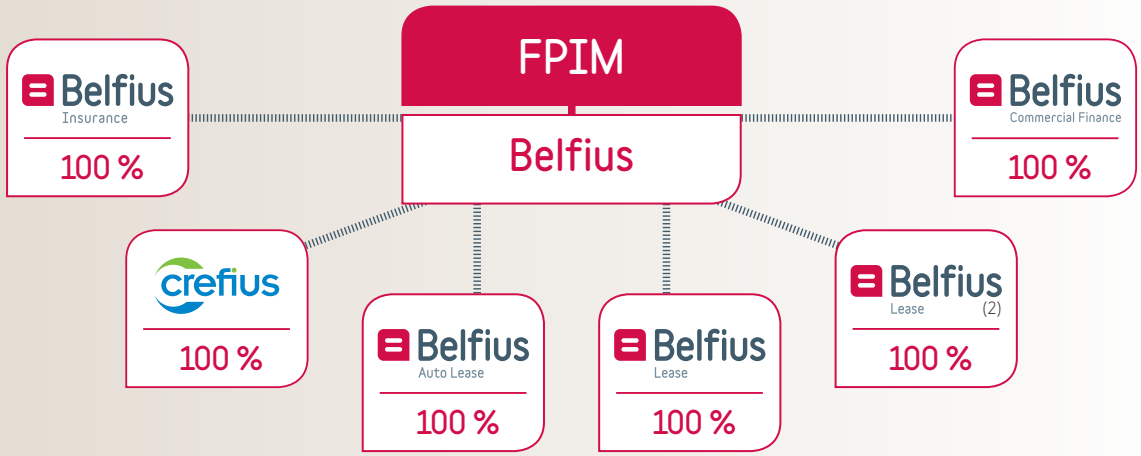

(1) Voor meer details, zie de lijst van de dochterondernemingen opgenomen in de geconsolideerde jaarrekeningen van dit jaarverslag.
(2) Belfius Lease Services opereert onder dezelfde merknaam (logo) als Belfius Lease.

Onze belangrijkste commerciële dochterondernemingen

1. Belfius Insurance

Verzekeringsonderneming die levens- en niet-levensverzekeringsproducten en spaar- en beleggingsproducten verkoopt aan particulieren, zelfstandigen, vrije beroepen, ondernemingen, de publieke sector en de sociale sector. Eind 2015 bedraagt het geconsolideerd balanstotaal van Belfius Insurance 27 miljard EUR(1).

2. Crefius

Onderneming voor de toekenning en het beheer van hypothecaire kredieten. Eind 2015 bedraagt het balanstotaal van Crefius 42 miljoen EUR(2).

3. Belfius Auto Lease

Onderneming voor operationele leasing van voertuigen en diensten op het gebied van het beheer van wagenparken (zoals onderhoud en schadebeheer). Eind 2015 bedraagt het balanstotaal van Belfius Auto Lease 242 miljoen EUR(2).

4. Belfius Lease

Onderneming voor financiële leasing en renting van professionele uitrustingsgoederen. Eind 2015 bedraagt het balanstotaal van Belfius Lease 653 miljoen EUR(2).

5. Belfius Lease Services

Onderneming voor financiële leasing en renting van professionele uitrustingsgoederen aan zelfstandigen, ondernemingen en beoefenaars van een vrij beroep. Eind 2015 bedraagt het balanstotaal van Belfius Lease Services 1 742 miljoen EUR(2).

6. Belfius Commercial Finance

Onderneming voor financiering van handelsvorderingen op schuldenaars, dekking van het insolventierisico van schuldenaars en terugvordering van handelsvorderingen op schuldenaars (factoring). Eind 2015 bedraagt het balanstotaal van Belfius Commercial Finance 676 miljoen EUR(2).

Onze medewerkers

Eind 2015 telt Belfius 6 703 personeelsleden; daarnaast werken er nog eens ongeveer 4 100 personen in de zelfstandige netten van de bank en de verzekeraar.

Onze activiteiten

De commerciële activiteiten van Belfius zijn georganiseerd rond twee cliëntenmarkten.

1. Retail and Commercial

Belfius biedt particulieren, zelfstandigen, vrije beroepen en kmo's een brede waaier aan producten op het vlak van retail, commercial & private banking, alsook op het vlak van verzekeringen.

De bank behoort tot de top 4 van België en bedient ongeveer 3,5 miljoen klanten o.m. via 724 verkooppunten. De service van het gesalarieerd kantorennet en de zelfstandige agentschappen wordt aangevuld met internet- en mobile banking-toepassingen, een contact center en een groot aantal selfbanking-automaten, waardoor de bank 24 uur per dag toegankelijk en bereikbaar is.

In België combineert Belfius Insurance voor de retailklanten de troeven van het exclusieve verzekeringsagentennetwerk van DVV verzekeringen met die van de Belfius Bank-verkooppunten, aangevuld door Corona Direct, een directe verzekeraar actief via internet en "affinity"-partners(3).

2. Public and Corporate

Belfius is altijd al de bevoorrechte partner geweest van de lokale besturen en de socialprofitsector (ziekenhuizen, scholen, universiteiten, rusthuizen enz.) in België. We bieden onze klanten een allesomvattende en geïntegreerde waaier aan producten en diensten aan, gaande van kredietverlening, verzekeringsproducten, over thesaurie-beheer en budgetoptimalisering, tot financiële IT-oplossingen.

De activiteiten voor corporate cliënteel zijn in hoofdzaak gericht op middelgrote ondernemingen met beslissingscentra in België, alsook op bedrijven die diensten aan de openbare sector aanbieden.

Onze ratings

Op 1 april 2016	Langetermijn-rating	Outlook	Kortetermijn-rating
Fitch	BBB+	Positief	F2
Moody's	A3	Stabiel	P-2
Standard & Poor's	A-	Negatief	A-2

(1) Voor meer informatie omtrent Belfius Insurance verwijzen we naar het jaarverslag 2015 van Belfius Insurance.
(2) Balanstotaal IFRS voor consolidatie-aanpassingen.
(3) Affinity-partners zijn externe partijen met wie Corona samenwerkt en die de verzekeringsproducten van Corona aanbieden.

Onze missie en ambitie

Klantentevredenheid is de motor van onze organisatie, de norm waaraan we al onze beslissingen toetsen. We willen voortrekker zijn van een nieuwe, klantgerichte bankcultuur. Met oog voor de lange termijn en een helder en eenvoudig model: spaargelden beheren, kredieten verstrekken en onze klanten en hun bezittingen beschermen. Samen bouwen aan een duurzame toekomst heet dat. Ook en vooral als 100% Belgische bankverzekeraar die toegevoegde waarde blijft creëren voor de Belgische economie en samenleving.

KLANTENTEVREDENHEID CENTRAAL

Wij gaan 100% voor de tevredenheid van onze klanten. Die ambitie zit diep geworteld in onze genen en in die van elk van onze medewerkers. Vol energie om elke dag beter te doen. Want wij zijn pas tevreden als u dat bent.

FINANCIEEL GEZOND

Belfius beoogt een blijvend gezond financieel profiel en een stevige positie op het vlak van liquiditeit en solvabiliteit. We streven naar een nog betere efficiëntie in al onze processen ten dienste van onze klanten, een groeiende winstgevendheid en net asset value, en aldus een duurzame dividendcapaciteit op basis van een eenvoudige, performante dienstverlening en een voorzichtig risicobeleid.

Wij gaan 100 % voor 95 % tevreden klanten.

PARTNER VAN DE SAMENLEVING

Als universele bank-verzekeraar die overal in het land aanwezig is, wil Belfius een duurzame partner zijn voor de Belgische samenleving door blijvend te investeren in maatschappelijk cruciale domeinen zoals huisvesting, rust- en ziekenhuizen, publieke infrastructuur, onderwijs, energie, mobiliteit en lokale economie. Samen met zijn medewerkers zet Belfius zich bovendien actief en belangeloos in voor sociale initiatieven die het welzijn van onze medemensen bevorderen.

GEËNGAGEERDE MEDEWERKERS

Belfius wenst een belangrijke en aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven. Met een authentieke bedrijfscultuur die medewerkers kansen en verantwoordelijkheden in een aangename, flexibele werkomgeving biedt en hun engagement en expertise oplossingsgericht ten dienste stelt van klant en maatschappij.

Kerncijfers

Geconsolideerde resultatenrekening (In miljoen EUR)	2013	2014	2015
OPBRENGSTEN	**1 834**	**2 071**	**2 184**
KOSTEN	**(1 424)**	**(1 448)**	**(1 396)**
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	**410**	**623**	**787**
Risicokosten	109	(59)	(93)
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	(1)	(5)	(13)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**518**	**560**	**682**
Belastingen	(73)	(100)	(176)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	**445**	**460**	**506**
Aandeel minderheidsbelangen	0	2	0
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	**445**	**462**	**506**
Waarvan			
Bank	*230*	*245*	*290*
Verzekeringen	*215*	*217*	*216*

Geconsolideerde balans (In miljoen EUR)	2013	2014	2015
TOTAAL ACTIEF	**182 777**	**194 407**	**176 962**
Waarvan			
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en centrale banken	*31 569*	*33 472*	*24 894*
Leningen en voorschotten aan klanten	*87 722*	*87 158*	*87 189*
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	*0*	*2 835*	*5 017*
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	*5 512*	*6 100*	*3 223*
Voor verkoop beschikbare financiële activa	*28 074*	*25 087*	*19 734*
Derivaten	*23 190*	*31 130*	*25 944*
TOTAAL VERPLICHTINGEN	**176 156**	**186 481**	**168 302**
Waarvan			
Schulden aan kredietinstellingen	*29 236*	*21 408*	*11 538*
Schulden aan en deposito's van klanten	*61 625*	*66 514*	*68 163*
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	*8 461*	*9 167*	*6 916*
Schuldpapier en achtergestelde schulden	*28 077*	*29 999*	*28 691*
Derivaten	*28 602*	*38 165*	*30 060*
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**6 621**	**7 927**	**8 660**
Waarvan			
Kern eigen vermogen	7 343	7 804	8 309
Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen	(738)	119	350

Ratio's[1]	2013	2014	2015
Rendement op eigen vermogen (ROE)	6,1 %	6,0 %	6,3 %
Rendement op activa (ROA)	0,22 %	0,24 %	0,27 %
Kosten-opbrengstenratio (C/I-ratio)	77,6 %	69,9 %	63,9 %
Asset quality ratio	2,36 %	2,33 %	2,29 %
Dekkingsratio	53,6 %	56,0 %	57,1 %
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	120 %[2]	122 %	132 %
Netto stabiele financieringsratio (NSFR)	N/A	100 %	108 %

Solvabiliteitsratio's[1]	2013	2014	2015
CET 1-ratio Phased In[3]	13,8 %	14,7 %	15,9 %
CET 1-ratio Fully Loaded[3]	11,5 %	13,2 %	14,9 %
Total capital ratio Phased In[3]	15,1 %	16,1 %	17,7 %
Total capital ratio Fully Loaded[3]	12,5 %	14,3 %	16,2 %
Solvency I-ratio[4]	185 %	205 %	221 %
Solvency II-ratio[5]	N/A	N/A	212 %

(1) Unaudited.
(2) Pro forma.
(3) Voor het bepalen van de Common Equity Tier 1 ratio volgens Basel III, vraagt de toeziende overheid Belfius om de toepassing van de prudentiële deconsolidatie van Belfius Insurance en de toepassing van een risicoweging van 370 %. Dit is genoegzaam bekend als het "Deens compromis".
(4) Voor dividend.
(5) Op 01/01/2016, voor dividend.

Beheersverslag

Woord van de voorzitters	9
Corporate en Social Responsibility	12
Human Resources	16
Financiële resultaten	19
Segmentreporting	24
Beheer van het kapitaal	38
Risicobeheer	43
Corporate Governance	63
Algemene gegevens	77

Woord van de voorzitters

In 2015 hebben we definitief een historische bladzijde omgedraaid. Dankzij de kwaliteit van onze resultaten en onze financiële soliditeit kunnen we onze kerndoelstellingen voor eind 2016 een jaar sneller dan gepland realiseren, onze aandeelhouder een eerste dividend uitkeren en onze bijdrage tot de Belgische economie en welvaart nog versterken.

De strategische focus van Belfius op klantentevredenheid ligt aan de basis van onze sterke resultaten en van het groeiend vertrouwen dat klanten in Belfius als bank én verzekeraar stellen. Belfius weet zich aldus op een authentieke wijze te differentiëren, zijn dienstverlening te verruimen, zijn inkomsten te verhogen en tegelijk zijn kosten te verlagen door consequent te investeren in reële toegevoegde waarde voor de klant.

Stevige prestaties en solide kapitaalratio's

Ons geconsolideerd nettoresultaat stijgt niet alleen, voor het vierde jaar op rij, tot 506 miljoen EUR, maar ondanks een moeilijke markt neemt het resultaat vóór belastingen uit onze commerciële activiteiten toe met 20 % tot 860 miljoen EUR. Het nettoresultaat uit onze commerciële resultaten groeit met 5 % tot 611 miljoen EUR

dankzij de zeldzame combinatie van een stijging van de opbrengsten en een verdere daling van de kosten. De kosten-opbrengstenratio van de commerciële activiteiten verbetert in vergelijking met 2014 dan ook significant met 5 % tot 59,6 %.

In 2015 werd onze historische Legacy verder afgebouwd met 2,5 miljard EUR. Dit had een negatieve impact van 105 miljoen EUR op ons nettoresultaat. Onze goede prestaties in risicoafbouw, gecombineerd met opeenvolgende winstreserveringen, resulteren in een sterke solvabiliteits- en liquiditeitspositie. Eind 2015 bedraagt de "Phased In" Bazel III CET 1-ratio 15,9 %, de "Fully Loaded" ratio 14,9 % en de Liquidity Coverage Ratio 132 %. De Solvency II-ratio van Belfius Insurance bedraagt 212 %, dat is meer dan het dubbele van wat wordt vereist. Het totaal eigen vermogen stijgt verder tot 8,7 miljard EUR, een groei met 5,4 miljard EUR sinds eind 2011.

Strategische focus op klantentevredenheid

De strategische focus van Belfius op klantentevredenheid ligt aan de basis van zijn sterke resultaten, van het groeiend vertrouwen dat klanten in Belfius als bank én verzekeraar stellen, en van een grondige, interne cultuurverandering waarbij kosten en investeringen consequent worden afgewogen aan de hand van hun reële meerwaarde voor de klant.

Belfius behaalt over 2015 een globale tevredenheidsscore van 94,7 % en overschrijdt tijdens de tweede jaarhelft zelfs de doelstelling van 95 %. Zowel het aantal nieuwe actieve klanten (+213 000) op groepsniveau als hun uitrustingsgraad stijgen dan ook in 2015.

Een topjaar voor de franchise

In vrijwel alle segmenten en domeinen was 2015 een topjaar voor de franchise. We laten enkele markante prestaties voor zich spreken.

Belfius kende 13,6 miljard EUR nieuwe langetermijnfinancieringen (+23 %) toe aan de Belgische economie. 5,6 miljard EUR (+32 %) daarvan was bestemd voor Business- en Corporate-klanten, segmenten waarin Belfius in de komende jaren sterk wil groeien.

In lijn met de markt daalden de nieuwe langetermijnkredieten aan de publieke en sociale sector maar bleef Belfius onbetwist marktleider en verstrekte het voor 4,7 miljard EUR aan innovatieve financieringsmiddelen in de vorm van korte- en langetermijnuitgiften. De productie van hypothecaire kredieten aan retailklanten groeide dan weer met 40 % tot het hoogste niveau ooit.

De organische groei van beleggingen door particulieren en het segment Business steeg met eenzelfde percentage tot 1,9 miljard EUR. In een vlakke markt nam het premie incasso Niet-Leven via de bankkanalen toe met 9 % tot 153 miljoen EUR, een bewijs dat ook onze versterkte verzekeringsstrategie aanslaat.

Zoals in voorgaande jaren blijft Belfius op het vlak van mobile toonaangevend. Eind 2015 telden onze innovatieve apps voor smartphone en tablet 600 000 actieve gebruikers (+67 %). We investeren in "digital" en zijn ervan overtuigd dat dit belangrijke opportuniteiten biedt om de nabijheid tot onze klanten en hun tevredenheid nog te versterken.

Belfius maakt zijn engagementen één jaar sneller waar

Belfius heeft bewezen een bank-verzekeraar te zijn die woord houdt. Wat we in 2012 tegen eind 2016 beloofden, hebben we een jaar sneller gerealiseerd. We overschrijden onze doelstellingen op het vlak van nettojaarresultaat, van de kosten-opbrengstenratio van onze franchise, van onze solvabiliteitsratio's en van de creatie van waarde voor onze aandeelhouder. We zijn duidelijk "on track" wat de toekenning van nieuwe langetermijnfinancieringen en de afbouw van onze historische Legacy betreft.

Belfius staat opnieuw op de kaart. We scoren commercieel sterk en leveren tegelijk uitstekend werk qua financieel en risicobeheer. We slagen erin hogere inkomsten te combineren met lagere kosten, meer efficiëntie met een nog betere dienstverlening aan onze klanten. We investeren extra in hun digitaal comfort en in een geoptimaliseerde service waarbij alleen de toegevoegde waarde voor de klant telt.

Onze aandeelhouder bieden we stevige resultaten, een net asset value die sinds eind 2011 meer dan verdubbelde, een solide solvabiliteit en vooruitzicht op een dividend. Ingezamelde spaargelden herinvesteren we ten belope van 13,6 miljard EUR in de ondersteuning van de Belgische economie.

We bieden werk aan 10 000 gezinnen en willen dat blijven doen. 92 % van onze medewerkers is tevreden om voor Belfius te werken en zet zich actief en belangeloos in voor maatschappelijk goede doelen zoals de Special Olympics, Rode Neuzen Dag en Viva for Life. Ook op cultureel vlak bewees Belfius overigens zijn maatschappelijke betrokkenheid door zijn kunstverzameling opnieuw open te stellen voor het grote publiek en te investeren in Belgisch kunsttalent.

"Hoe" is even belangrijk als "wat"

Hoe we dit hebben gerealiseerd, is even belangrijk als wat we hebben gerealiseerd. Na de initiële steun van onze aandeelhouder in oktober 2011 zijn we hierin geslaagd op eigen kracht, met eigen middelen, op een authentieke "Belfius manier". Met klantentevredenheid als motor van onze organisatie. Met een helder en eenvoudig zakenmodel geïnspireerd op de essentie van de rol van een bankier en verzekeraar in de maatschappij.

Die eigen bedrijfscultuur zal ons in de komende jaren in staat stellen het verschil te maken, onze kansen te blijven grijpen in een erg uitdagende macro-economische, financiële en steeds meer digitaal dominante omgeving. We hebben onze strategische plannen voor 2020 klaar.

In het licht van de resultaten van het voorbije jaar én de uitdagingen van de toekomst bedanken we graag onze medewerkers voor hun engagement, en onze klanten en aandeelhouder voor hun blijvend vertrouwen.

Marc Raisière
Voorzitter van het directiecomité
Belfius Bank

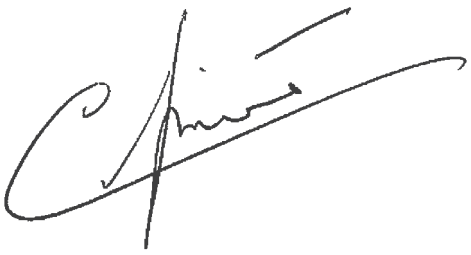

Jozef Clijsters
Voorzitter van de raad van bestuur
Belfius Bank

Corporate en Social Responsibility: een kwestie van waarden

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) neemt bij Belfius een centrale plaats in en maakt integraal deel uit van zijn strategie. Waarden zoals authenticiteit en solidariteit zijn sterk verankerd in de werking van de groep, en vormen een onderdeel van de bouwstenen waarop Belfius medewerkers, klanten en de Belgische samenleving toegevoegde waarde wil bieden.

Onafgezien van een continue ondersteuning van lokale overheden, de sociale sector, zelfstandigen, ondernemers, grote bedrijven en gezinnen, én een sterke focus op de optimale tevredenheid van zijn 3,5 miljoen klanten, probeert Belfius in het kader van zijn maatschappelijk engagement zo dicht mogelijk bij de Belgische burgers en hun behoeften te staan, en in het bijzonder ook kansarmen te helpen.

De acties die Belfius ondersteunt via zijn Stichting of rechtstreeks met de *Rode Neuzen Dag* en *Viva for Life* gaven binnen de Belgische samenleving aanleiding tot een solidair enthousiasme en een verruimde aandacht voor de maatschappelijk kansarmen. Ook al werd daarvoor, in het geval van de *Rode Neuzen Dag*, het taboe doorbroken dat nog altijd rond jongeren met psychische problemen hangt. In de glazen kubus van *Viva for Life* in Charleroi waren dan weer kinderen te gast die onder de armoedegrens leven. Beide acties brachten een golf van emoties en bewustwording op gang, wat resulteerde in het inzamelen van een zeer mooi bedrag aan geldelijke steun.

Ook de ontwikkeling van een duurzaam ondernemingsbeleid zit vervat in de MVO-projecten die Belfius ondersteunt. Denk maar aan "Smart Cities", projecten van "slimme" steden en gemeenten die vandaag de uitdagingen van morgen aanpakken. In samenwerking met de EIB, de Europese Investeringsbank, ondersteunt Belfius financieel duurzame gemeentelijke projecten die "smart" anticiperen op efficiëntieverbeteringen met innovatieve technieken. Op het vlak van digitalisering werkt de bank dan weer samen met andere Belgische bedrijven om steden te connecteren en innoverende oplossingen te ontwikkelen voor de bevolking. Het initiatief "Smart Cities & Sustainable Development" werd door het Britse magazine *World Finance* bekroond en opgenomen in haar prestigieuze "World Finance 100".

In het kader van de operationele efficiëntie die Belfius nastreeft, engageert de bank-verzekeraar zich om minder papier te verbruiken, minder gebouwen te betrekken en op die manier ook minder energie te verbruiken, het thuiswerk intensiever te promoten en, zoals bij Belfius Insurance, werk te maken van een volledige digitalisering van de dossiers, zodat deze op afstand kunnen worden geraadpleegd.

Via zijn bevoorrechte fondsenbeheerder Candriam biedt Belfius tenslotte een ruim gamma "groene" en duurzame fondsen aan zijn klanten, waarbij toch ook een vergelijkbaar rendement met andere, soortgelijke beleggingsvormen wordt betracht. Bij Belfius ligt MVO in de lijn van de algemene strategie en weerspiegelt het de diep gewortelde waarden van een bedrijf dat zich toespitst op de basisbehoeften en legitieme verwachtingen van zijn klanten.

Gerealiseerde projecten in 2015

Ons maatschappelijk engagement

1. Viva for Life

Viva for Life ondersteunt verenigingen die het in Brussel en Wallonië opnemen tegen kinderarmoede. De actie kreeg heel wat aandacht op het televisiekanaal La Une van de RTBF en op radiozender Vivacité. Van de 3 028 755 EUR die voor deze 3e editie werd ingezameld, kwam 226 722 EUR van Belfius en zijn zetel- en commerciële medewerkers. De ondersteuning gebeurde in de vorm van een "warm-up tour" door Wallonië en bracht de bekende "gift box" van Luik tot in Charleroi. Wekenlang spanden de Belfius-medewerkers zich als vrijwilligers in om van Viva for Life een echt succes te maken.

2. Rode Neuzen Dag

Voortbouwend op waarden als generositeit en solidariteit was Belfius samen met Medialaan (VTM en Qmusic) een van de initiatiefnemers van de eerste editie van Rode Neuzen Dag in Vlaanderen, een actie die rechtstreeks geïnspireerd is op de internationale Red Nose Day en meer aandacht vraagt voor de groeiende groep jongeren met psychische problemen. Maandenlang spanden de Belfius-kantoren zich tot het uiterste in om zo veel mogelijk fondsen in te zamelen door rode neuzen te verkopen. Dankzij de grote betrokkenheid van de Belfius-medewerkers en die van de lokale overheden, verenigingen en vrijwilligers wist de Rode Neuzen Dag in totaal 3 858 814 EUR te werven. Dankzij dit bedrag zullen psychologisch kwetsbare jongeren aangepaste hulp kunnen krijgen.

3. Belfius Brussels Marathon

Op zondag 4 oktober 2015 stonden meer dan 2 500 gesponsorde klanten en medewerkers van Belfius aan de start van de Belfius Brussels Marathon. Samen liepen ze de indrukwekkende afstand van 11 032 kilometer, dat is net niet van Brussel tot in Singapore. De Belfius-medewerkers gingen een dubbele uitdaging aan: met zo veel mogelijk Belfius-lopers starten en tegelijk zoveel mogelijk geld inzamelen voor Viva for Life en de Rode Neuzen Dag, de twee goede doelen waar de bank in 2015 zijn schouders onder zette. Of het ook gelukt is? Op 4 oktober liepen om en bij de duizend personeelsleden door de straten van de hoofdstad!

4. Special Olympics

Als Gold Sponsor van Special Olympics Belgium nodigde Belfius net als vorig jaar zijn personeelsleden uit om mee te doen met de 1 700 vrijwilligers die dit evenement jaarlijks gestalte geven en waarop 3 378 atleten meer dan 5 662 medailles wonnen. Een uitstekende gelegenheid om de 165 000 mensen en hun omgeving, die elke dag omgaan met een verstandelijke beperking, op een positieve manier onder de aandacht te brengen, maar ook en vooral om hun integratie in de Belgische samenleving te bevorderen. Belfius sponsorde overigens ook *idea@work*, het testproject van de Antwerp Management School en van de Luikse universiteit dat gericht is op de integratie in de bedrijfswereld van mensen met een verstandelijke beperking.

5. Belfius-collectie: nieuwe galerij

Op 18 september 2015 huldigden eerste minister Charles Michel en een grote delegatie van de federale regering de nieuwe Belfius Art Gallery in op de 32e verdieping van de Belfius Toren, de Brusselse zetel van de bank. Half oktober opende de kunstgalerij de deuren voor het grote publiek. De kunstruimte toont een zestigtal stukken die jaarlijks vernieuwd worden. Het gaat om een selectie uit de 4 300 meesterwerken die de hele Belfius-collectie telt, de grootste privécollectie van België. Om een zo breed mogelijk publiek van deze Belgische kunstpareltjes te laten genieten, besliste Belfius om de galerij, tweemaal per maand en na afspraak, toegankelijk te maken voor het grote publiek. Daarnaast is het mogelijk om de galerij een virtueel 360°-bezoek te brengen via een specifieke site, *belfius.com/art*. De collectie was trouwens ook buiten de galerij te bezichtigen dankzij een uitleenbeleid van een honderdtal werken in 2015, onder meer in het Musée de la Vie Wallonne van Luik, het Museum van Elsene en het SMAK in Gent.

6. Belfius Foundation

De activiteiten van de Belfius Foundation komen tot uiting in het mecenaat van goede doelen die het algemene belang dienen, doorgaans rond het thema solidariteit en zonder financieel oogmerk. In 2015 spitste de stichting zich hoofdzakelijk toe op twee initiatieven:

A. Colour your hospital

Om ziekenhuizen te helpen het comfort van hun patiënten te verbeteren, organiseerde Belfius de 4e editie van *Colour your hospital*, een wedstrijd in alle ziekenhuizen van het land die op zoek gaat naar de beste projecten in dit verband. Uit de 170 inzendingen

selecteerde een onafhankelijke jury 21 laureaten. Zij verdelen onderling de prijzenpot van 150 000 EUR die Belfius ter beschikking stelt om hun projecten te kunnen realiseren. Het Hôpital de la Citadelle in Luik kon zo een Inductive Reasoning Model (IRM)-simulator kopen. Dit toestel dient om kinderen mentaal voor te bereiden op een onderzoek. Zo hebben ze minder stress en kunnen artsen de verdoving beperkt houden.

B. Helping Hands

Dit initiatief richt zich tot Belfius-medewerkers die zich als vrijwilliger, lid of sympathisant inzetten voor een vereniging met een solidaire roeping die in België actief is. Helping Hands financiert projecten van verenigingen met sociaal oogmerk voor een bedrag van maximaal 5 000 EUR per initiatief. Voor deze 5e editie beloonde Belfius projecten die het opnemen voor kwetsbare doelgroepen, zoals door de rechter geplaatste kinderen, mensen met een beperking of immigrantenjongeren zonder houvast.

Ons engagement in de Belgische economie

De financiering van de openbare en sociale sector behoort tot het DNA van Belfius. Als marktleider draagt Belfius op die manier in ruime mate bij tot de financiering van scholen, ziekenhuizen, zwembaden en andere openbare infrastructuur die een toegevoegde waarde betekent voor een duurzame en toekomstgerichte samenleving. Daarnaast is Belfius ook actief betrokken in een aantal specifieke projecten:

1. "Smart Cities" en duurzame ontwikkeling

Wereldwijd neemt de bevolkingsconcentratie toe in de steden, met alle uitdagingen vandien. Belfius engageerde zich samen met zijn partners om overheden en bedrijven te helpen om de uitdagingen van "slimme steden" aan te gaan. De Europese Investeringsbank (EIB) en Belfius beslisten om de krachten te bundelen om voor 200 miljoen EUR elk het programma "Smart Cities & Sustainable Development" te ontwikkelen. Hoewel nog niet alle 31 projecten groen licht kregen bij het ter perse gaan, ontvingen toch reeds 20 projecten in 2015 een financiering voor een totaalbedrag van 100 miljoen EUR (van de gebudgetteerde 400 miljoen euro). De projecten hebben een impact op in totaal 900 000 inwoners. Twee voorbeelden: het Gemeentehuis van Gembloers, een bijzonder ecologisch gebouw dat onderdak biedt aan alle gemeentediensten, en de installatie van een centrale die draait op gecomprimeerd aardgas (CNG) in Harelbeke, op het grondgebied van de 11 gemeenten die tot de intercommunale IMOC behoren, de bouwheer van het project. Dit zuivere gas vermindert de CO_2-uitstoot met 95 % en haalt ook de hoeveelheid stikstofoxide gevoelig omlaag. Nog een ander voorbeeld: een gebouw voor gemengd gebruik in Schelle, dat qua efficiëntie vandaag al beter doet dan de milieunormen die pas in … 2021 in werking treden.

2. Smart City Institute

Belfius ondersteunt het Smart City Institute. De instelling huist in de École de Gestion van de Luikse universiteit (HEC Liège) en vormt een verlengstuk op de activiteiten van de Accenture Chair in duurzame energie die in 2015 werd opgericht onder impuls van professor Nathalie Crutzen en met de steun van zowel publieke (Stad Luik) als private partners (Belfius en Accenture). Deze nieuwe universitaire instelling wil onderzoek, opleiding, innovatie en ondernemerschap stimuleren in het kader van de "slimme stad" (Smart City). Ze benadert deze thematiek niet enkel technisch, maar ook vanuit een managementperspectief en wil tegelijk blijk geven van multidisciplinaire openheid.

3. Smart City Award

Met de Belfius Smart City Award willen Belfius en zijn partners – de Roularta-groep, Proximus, Accenture en Agoria – sinds 2015 de stad of gemeente belonen die zich het meest creatief toont in duurzame projecten. Een professionele jury nomineerde 10 projecten. Op de eerste uitreiking van de Smart City Awards op 2 december ging de allereerste Belfius Smart City Award 2015 naar de stad Antwerpen en zijn StadsLab2050 - *Energie voor het Antwerpse hart*. Een van de 14 concrete maatregelen en experimenten van het stadslabo waren de "pop-up energiewinkel" waar handelaars terechtkonden om hun gebouw af te stemmen op de normen voor optimaal energieverbruik, de Helpdesk Energiezorg en een testproject om de energiefactuur van scholen met 30 % te verlagen.

4. Studies en onderzoeken van de openbare en sociale sector

De diepgaande studies van Belfius helpen lokale overheden zich een beter beeld te vormen van de uitdagingen waarmee ze in hun ambtstermijn geconfronteerd zullen worden. Zoals elk jaar voerde de bank in het kader van een globaal onderzoek een analyse uit van de financiën van alle lokale overheden (gemeenten, OCMW's, politiezones …) op basis van de begroting 2015. Ook voor ziekenhuizen gebeurde een vergelijkbare analyse. Verder zijn er ook kwalitatief hoogstaande studies beschikbaar over overheidsbedrijven, de sociaaleconomische typologie van gemeenten en de impact van de vergrijzing en de pensioenen.

Ons engagement voor innovatie

1. InnovFin SME Guarantee

Een Belgische primeur: Belfius en het Europees Investeringsfonds (EIF) ondertekenden een akkoord ten gunste van innoverende bedrijven. In het kader van een initiatief van de EU om innoverende bedrijven te financieren, beoogt het zogenaamde InnovFin SME Guarantee-akkoord grotere kredieten mogelijk te maken aan innoverende kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en small caps. Het akkoord machtigt Belfius om financieringen toe te kennen aan innoverende bedrijven in België voor een totaalbedrag van 100 miljoen EUR op twee jaar tijd, met de waarborg van het EIF en in het kader van Horizon 2020, het programma van de EU dat gericht is op het promoten van onderzoek en innovatie.

2. Candriam: verantwoord beleggen met aandacht voor maatschappelijke aspecten en het milieu

Candriam, de bevoorrechte vermogensbeheerder van Belfius, een van de pioniers als het gaat over maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB), past de principes van duurzame ontwikkeling al sinds 1996 toe op financiële beleggingen. Het beschikt over een eigen team van specialisten en kan bogen op jarenlange ervaring in het samenstellen en beheren van maatschappelijk verantwoorde beleggingsfondsen.

3. Duurzame investeringen

De strijd tegen de klimaatopwarming en het terugdringen van broeikasgassen is zowel een bekommernis als een prioriteit. Belfius kende in dit verband financieringen toe voor projecten in de sector van hernieuwbare energie (biomassa, zonne-energie, on- en offshore windenergie) voor bijna één miljard euro. De verschillende projecten waarin de bank betrokken is via deze financieringen vertegenwoordigen een jaarproductie aan hernieuwbare energie die de noden dekt van ongeveer één miljoen Belgische gezinnen en voorkomen een uitstoot van ongeveer 1,3 miljoen ton CO_2 per jaar. In 2015 zat het aantal projecten voor hernieuwbare energie in de lift. Belfius Bank kon daardoor financieringen goedkeuren voor een totaalbedrag van 156 miljoen EUR.

Ons engagement voor het milieu en de mobiliteit

1. Energie: "Plan stream digital paperless"

Papier is bij Belfius nog altijd een grote bron van uitgaven met een gemiddeld verbruik van 190 kg per jaar en per persoon. Om dat verbruik tegen 2017 met de helft terug te schroeven, is er nu het "Plan stream digital paperless". In november 2015 was het papierverbruik sinds het begin van het jaar al met 30 % gedaald. Sensibiliseringsacties, de vermindering van het aantal printers,... zijn enkele maatregelen die deel uitmaken van de globale strategie van Belfius, alsook acties om het printen van rekeningafschriften (-18 % in vergelijking met 2010) en het versturen van enveloppen (-20 %) in te krimpen, waarbij de bank tegelijk zijn afvalproductie tracht te beheren. De doorgedreven globale digitalisering van zijn productaanbod betekent trouwens ook dat het aantal "100 % paperless" workflows blijft toenemen.

2. Mobiliteit

Belfius wordt beschouwd als een van de best presterende bedrijven op het gebied van duurzame mobiliteit als het gaat over zijn hoofdzetel in Brussel. In 2015 pendelde dagelijks niet minder dan 78,2 % van de personeelsleden naar de hoofdstad met het openbaar vervoer. Ook in 2014 was dat al 78 %. Slechts 18,2 % reed alleen in de auto naar het werk, tegenover 18,7 % in 2014. 2 % kwam met de fiets naar het werk, 5 % gebruikte dagelijks de fiets om naar een station te rijden.

Belfius Insurance voerde de intensiteit van structureel telewerk op bij 60 % van zijn personeelsleden tot twee dagen per week. Deze milieuvriendelijke maatregel heeft een positieve invloed op de mobiliteit, omdat personeelsleden minder moeten pendelen, en zorgt er bovendien voor dat er minder gebouwen moeten worden verwarmd en onderhouden. Een trend die sinds 2011 aan de basis ligt van de uitstekende energieprestaties van Belfius Insurance. De verzekeraar digitaliseert overigens sinds een aantal jaren ook alle dossiers, zodat ze plaatsonafhankelijk raadpleegbaar zijn.

René Magritte en Rik Wouters
in de nieuwe Belfius Art Gallery.

Human Resources

Talent en engagement maken nieuwe strategie mogelijk

2015 is het jaar waarin Belfius en de medewerkers van de Bank en Verzekeraar zich definitief gericht hebben op de toekomst.

De strategische krachtlijnen zijn een antwoord op het snel veranderende klantengedrag, de digitale revolutie, vereisten van het reglementair kader en de context van aanhoudende lage rentevoeten. Ze werden vertaald naar een vernieuwd servicing model en hebben een directe impact op medewerkers en organisatie. Het vraagt het engagement, ondernemerschap en ontplooiing van het volledig potentieel aan talent aanwezig in de organisatie om dit waar te maken.

Trots op Belfius

Uit de engagementbarometer 2015, met deelname van meer dan 3 600 medewerkers van Belfius, blijkt dat de medewerkers trots zijn om te werken voor Belfius. Belfius denkt en werkt toekomstgericht en dit vertaalt zich in een significante stijging van "trots" (+7 %) bij de medewerkers om hiervan deel uit te maken.

De tevredenheid van de medewerkers en het geloof in de kwaliteit van producten en diensten was al groot en gaat nog in stijgende lijn. Het verschil met vorige jaren is dat we er terug durven voor uitkomen en dat medewerkers opnieuw ambassadeurs zijn van ons bedrijf.

Er blijven echter ook aandachtspunten. De barometer geeft aan dat transparante interne communicatie tot op elk niveau van de organisatie en ondersteunend leiderschap in stijgende lijn zijn, maar nog altijd verbeterd kunnen worden. Verschillende initiatieven werpen wel reeds hun vruchten af. Om de positieve evolutie te versterken, zullen we hiervan een blijvend aandachtspunt maken in 2016.

Een organisatie in transformatie

Met de focus op "95 % klantentevredenheid", enerzijds, en de investering in de nieuwe strategie, anderzijds, is de organisatie uitgebreid tegen het licht gehouden met als doel de processen meer klantgericht te stroomlijnen en middelen vrij te maken om te kunnen investeren in nieuwe initiatieven. Dat heeft geleid tot andere organisatiestructuren en wijzigingen in de samenstelling van teams binnen heel de organisatie. Dit vereist competenties die verder dienen ontwikkeld te worden, zoals een mindset van ondernemerschap en kunnen omgaan met verandering.

De ervaring leert dat de realisatie van die veranderingen enkel mogelijk is als het volledig potentieel van de organisatie aangewend kan worden. Veel aandacht gaat uit naar de wijze waarop dit gebeurt: communicatie, teamdesign en begeleiding van medewerkers. Medewerkers worden ingezet op basis van hun sterke punten en kunnen op basis van "interessefiches" aangeven te willen veranderen van functie. Voor medewerkers met potentieel biedt het kansen om verder door te groeien. Indien niet onmiddellijk een andere functie gevonden wordt, kan men kiezen voor tijdelijke opdrachten en heeft men de mogelijkheid heroriënteringstrajecten te volgen als voorbereiding op een volgende job. Zo waren er in 2015 bijvoorbeeld meer dan 500 deelnemers aan verschillende workshops inzake omgaan met verandering en het vinden van een nieuwe uitdaging.

Versterkt leiderschap als hefboom om onze ambities te realiseren

Nieuwe richtingen inslaan, alle medewerkers hierrond enthousiasmeren en soms moeilijke beslissingen nemen, vereist leiderschap. Zo moeten we nog verder evolueren naar een meer ondernemende en stimulerende cultuur.

Als je leidinggevende je vertrouwen en autonomie geeft, wordt ook verwacht dat je zelf verantwoordelijkheid opneemt en je engageert om samen de resultaten te behalen. In die zin is elke medewerker een leider. Dat hoeft daarom niet altijd in een leidinggevende functie te zijn. Iedereen kan zelf de regie in handen nemen van wat hij/zij doet. Leiderschap is een zaak van iedereen.

Om zowel leidinggevenden als medewerkers te helpen hun (persoonlijk) leiderschap sterker te ontwikkelen, werd het Belfius Leiderschapsmodel uitgewerkt, dat hun 6 focussen biedt waarrond ze kunnen werken.

Die 6 focussen van het leiderschapsmodel zijn een houvast en een leidraad om onze medewerkers te helpen de gedragingen en competenties verder te ontwikkelen die hen nog meer kunnen wapenen voor de uitdagingen van de toekomst.

Samen resultaten halen: een zaak van open dialoog en permanente feedback

Met nieuwe strategische initiatieven en gewijzigde teams qua focus of samenstelling, worden er dikwijls onbekende paden betreden. Het vereist van alle medewerkers aanpassingsvermogen en ondernemerschap. Resultaten halen kan niet meer enkel vanuit routine of "gewoon uitvoeren". Ze kunnen enkel bereikt worden als medewerkers het gemeenschappelijk doel omarmen, open dialogeren over hoe ze dit kunnen realiseren en regelmatig feedback geven.

In 2015 werd deze filosofie vorm gegeven in een nieuwe benadering van "performance management". Het accent wordt gelegd op eenvoud, actieve betrokkenheid van alle medewerkers en het stimuleren van open feedback.

In lijn met de strategie van de bank (95 % klantentevredenheid) heeft elk team een specifieke doelstelling rond klantentevredenheid. Alle functies in de bank, zowel de support- als de front-office-functies, dragen immers bij tot die tevredenheid en hebben hierin een rol te spelen. Daarnaast kregen alle leidinggevenden doelstellingen inzake leiderschap waarin samen resultaten halen, dialoog, autonomie en ontwikkeling van medewerkers centraal staan. Ten slotte werd aan elke medewerker gevraagd om zélf een persoonlijke doelstelling voor te stellen waarin ze willen investeren. Evaluatie begint bij zelfevaluatie en is gericht op het geven van feedback en de ontplooiing van het potentieel.

Ook voor jongeren: Young Professionals en de Belfius Young Community

In 2015 lanceerde Belfius een programma voor de rekrutering van recent afgestudeerde houders van een masterdiploma, met of zonder beroepservaring. Die jongeren worden uitgekozen wegens hun vaardigheden en om hun persoonlijkheid en stappen in ons "Young Professionnals" programma. Ze krijgen de kans om een parcours van stages op sleutelprojecten voor Belfius te doorlopen, alvorens te evolueren naar een welbepaalde functie. Dat is een "win-win" voor het jonge talent en voor Belfius.

Onze Young Pro's worden ook opgevangen door de Belfius Young Community. Dat netwerk werd in 2014 in het leven geroepen door en voor werknemers bij Belfius die jonger zijn dan 36, en laat de stem van de Belfius-jongeren steeds duidelijker weerklinken in de onderneming. Het is een bevestiging van Belfius' dynamisme en stimuleert de uitwisseling op elk niveau. Het is ook een vrijgeleide om in een constructieve geest een challenger te zijn in de onderneming. De nieuw aangeworven personeelsleden worden dankzij dit netwerk beter opgevangen in de onderneming. Kortom, de "BYC" zoals ze vaak wordt genoemd, blijft haar stempel drukken op de nieuwe cultuur bij Belfius.

Blijven investeren in ontwikkeling

In 2015 organiseerde Belfius Bank meer dan 30 000 opleidingsdagen. Deze opleidingen zijn er vooral op gericht om iedereen die vanuit de organisatie het merk Belfius uitdraagt, te wapenen om de best mogelijke service te verlenen aan onze klanten. Met Learning@Belfius wordt een mix van leervormen aangeboden met een evolutie naar meer 'digitaal' of 'dichtbij leren', m.a.w. leren op de plaats en het moment die voor de persoon in kwestie passen. Aan de hand van e-learningmateriaal bijvoorbeeld, filmpjes, programma's met testvragen, gedeelde leerplatformen, maar ook via syllabi of "on the job". Zo werd bijvoorbeeld het traject "Start2 Sell" in een nieuw kleedje gestoken met de klemtoon op groepsleren voor wat de commerciële benadering betreft en het verwerven van meer technische kennis via alternatieve leervormen.

Daarnaast worden kansen gecreëerd voor medewerkers om zich te ontplooien door nieuwe functies op te nemen of zich verder te ontwikkelen in hun job. Aan de hand van onze HR tool People Explorer wordt het potentieel in kaart gebracht. Voor talentvolle medewerkers met ambitie zijn er specifieke ontwikkelingstrajecten, zodat ze kunnen doorgroeien en kunnen worden ingezet in strategische projecten.

Ook bij Belfius Insurance werd verder geïnvesteerd in het aanbieden van een waaier van opleidingen en begeleiding georganiseerd binnen Learning@Belfius en de gespecialiseerde opleidingsorganisaties Fopas en Insert. De initiatieven waren goed voor gemiddeld meer dan 4 dagen opleiding per medewerker.

Bouwen op successen: "flexibel werken en alternatief verlonen"

Flexibel werken

Belfius Insurance trok in 2014 resoluut de kaart van het telewerk. Deze beweging werd met succes voortgezet in 2015. In totaal zijn nu meer dan 60 % van de bedienden in het systeem van structureel thuiswerk gestapt. Hun reacties zijn unaniem positief, maar thuiswerken is meer dan alleen maar elders werken, het is bovenal "anders werken"...

Het telewerk heeft in 2015 voor Belfius nogmaals zijn nut bewezen. Wanneer hoofdzetels van de bank en de verzekeraar te Brussel voor medewerkers moeilijk bereikbaar zijn, blijft de kwaliteit van de dienstverlening aan de klant toch gegarandeerd.

Belfius Bank is naast het telewerk ook gestart met een aantal kleine proeftrajecten om te experimenteren met alternatieve vormen van arbeidsorganisatie, gaande van decentraal werken tot het afschaffen van de tijdsregistratie. Uitgaande van het engagement en de responsabilisering van de medewerkers moet het mogelijk zijn de klant op een goede manier te servicen en tegelijk de balans tussen werk en privé te optimaliseren.

Alternatief verlonen

Het in 2014 bij Belfius Bank gelanceerde cafetariaplan bevestigt ook in 2015 zijn succes en werd nog verder uitgebreid. Deze flexibele vorm van verlonen biedt de medewerkers de gelegenheid om een mooi budget om te zetten in andere voordelen, zoals o.a. een internetverbinding, een pc, een upgrade van hun treinabonnement, een (elektrische) fiets, een wagen, enz. De tevredenheid van de medewerkers over deze alternatieve vorm van verloning is duurzaam, hetgeen blijkt uit een participatiegraad van meer dan 70 %.

Personeelsbestand Belfius Bank & Verzekeringen

Medewerkers

6 703

3 252 vrouwen

3 451 mannen

Gemiddelde leeftijd

45 jaar (vrouwen)

45,9 jaar

46,8 jaar (mannen)

Contracten

16,4 % DEELTIJDS

83,6 % VOLTIJDS

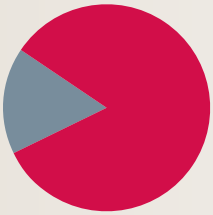

Nationaliteiten

22

Kerncijfers
op 31 december 2015

Financiële resultaten

Voorafgaande opmerkingen bij de geconsolideerde jaarrekening

1. Wijzigingen in consolidatiekring

De vastgoedvennootschap Immo Zeedrift werd eind 2014 aangekocht door Belfius Insurance in het kader van haar globale investeringspolitiek van haar technische reserves, en wordt integraal geconsolideerd vanaf begin 2015. De effectiseringsvehikels Penates 7, Penates 8, Penates 9 en Penates 10 werden in 2015 opgenomen in de consolidatiekring.

Belfius Insurance heeft de 50 % participatie in Sepia NV, voorheen in het bezit van KBC Insurance, gekocht. Sepia NV wordt vanaf 2015 opgenomen via een integrale consolidatie en niet langer via vermogensmutatie (voorheen een joint venture). Belfius Insurance en KBC Insurance hebben op einddatum een herverzekeringsovereenkomst afgesloten waarbij KBC de helft van de risico's van de Sepia-verzekeringsportefeuille behoudt, zodat de risicodeling op de portefeuille niet wijzigt.

De vennootschap AIS Consulting werd geliquideerd in de loop van 2015. De vennootschappen Eurco Ireland Ltd (voorheen Eurco Re) en IBRO Holdings NV werden gedeconsolideerd in 2015 omdat ze in liquidatie zijn. Belfius Insurance heeft beslist om zijn filiaal in volledige eigendom "International Wealth Insurer" te verkopen (behoudens aan enkele opschortende voorwaarden wordt voldaan), de participatie wordt bijgevolg geclassificeerd als "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

Ecetia Finances wordt niet meer gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode in 2015 omdat het grootste deel van de participatie omgezet is in een obligatielening.

2. Grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening van Belfius wordt opgesteld conform de IFRS-normen, zoals goedgekeurd door de Europese Unie, en gaat uit van een continuïteitsperspectief.

Analyse van de geconsolideerde balans

Het **balanstotaal** bedroeg 177,0 miljard EUR op 31 december 2015, een daling met 17,4 miljard EUR of 9,0 % ten opzichte van 31 december 2014. Het balanstotaal is samengesteld uit 152,9 miljard EUR voor de bankgroep (vergeleken met 170,7 miljard EUR eind 2014) en 24,1 miljard EUR voor de verzekeringsgroep (vergeleken met 23,7 miljard EUR eind 2014). Deze bedragen vertegenwoordigen de bijdrage van de bank- of verzekeringsgroep en weerspiegelen niet de standalone balanstotalen.

Geconsolideerde balans

(In miljoen EUR)	31/12/14	*Bijdrage Bank[1]*	*Bijdrage Verzekeringen[1]*	31/12/15	*Bijdrage Bank[1]*	*Bijdrage Verzekeringen[1]*	Evolutie 2014/2015
TOTAAL VAN HET ACTIEF	194 407	*170 682*	*23 725*	176 962	*152 889*	*24 073*	-17 445
Waarvan							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en centrale banken	33 472	*33 180*	*291*	24 894	*24 436*	*458*	-8 577
Leningen en voorschotten aan klanten	87 158	*80 654*	*6 504*	87 189	*81 285*	*5 904*	+31
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	2 835	*2 835*	*0*	5 017	*5 017*	*0*	+2 183
Voor verkoop beschikbare financiële activa	25 087	*11 073*	*14 014*	19 734	*6 294*	*13 440*	-5 353
Derivaten	31 130	*31 130*	*0*	25 944	*25 941*	*2*	-5 187
Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	25	*25*	*0*	3 355	*15*	*3 339*	+3 330
TOTAAL VAN DE VERPLICHTINGEN	186 481	*163 482*	*22 999*	168 302	*145 063*	*23 240*	-18 178
Waarvan							
Schulden aan kredietinstellingen	21 408	*21 287*	*120*	11 538	*11 206*	*332*	-9 870
Schulden aan en deposito's van klanten	66 514	*66 502*	*12*	68 163	*68 158*	*5*	+1 649
Schuldpapier	29 113	*29 113*	*0*	27 778	*27 778*	*0*	-1 335
Derivaten	38 165	*38 131*	*34*	30 060	*30 057*	*3*	-8 105
Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	*0*	*0*	3 243	*0*	*3 243*	+3 243
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	7 927	*7 201*	*726*	8 660	*7 826*	*833*	+733
Waarvan							
Kern eigen vermogen	7 804	*7 940*	*(135)*	8 309	*8 370*	*(62)*	+504
Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen	119	*(739)*	*859*	350	*(544)*	*894*	+231

(1) Informatie gebaseerd op niet-geauditeerde cijfers

Het balanstotaal daalde voornamelijk door:

- (i) de terugbetaling van 10 miljard EUR obligaties uitgegeven door Dexia Crédit Local (DCL), met waarborg van de Belgische, Franse en Luxemburgse overheden waardoor ook de resterende Long-Term Refinancing Operations (LTRO) terugbetaald werden;
- (ii) de daling van de reële waarde van derivaten alsook de bijbehorende kaswaarborgen ingevolge de rentevoetevolutie.

Bovendien wordt de verzekeringsdochter "International Wealth Insurer" voorgesteld als "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

Evolutie van het balanstotaal

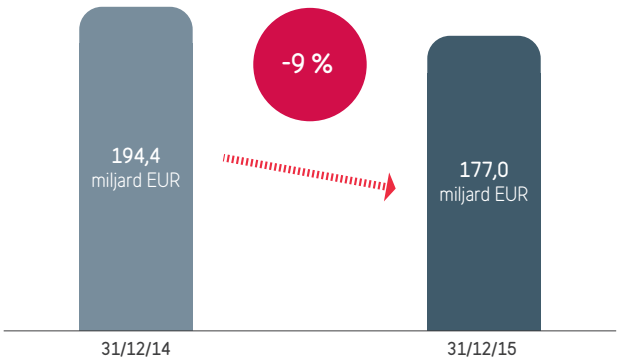

1. Activa

Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en centrale banken daalden met 25,6 % of 8,6 miljard EUR en kwamen uit op 24,9 miljard EUR op 31 december 2015. De daling in leningen en voorschotten aan kredietinstellingen is voornamelijk te wijten aan de terugbetaling van 10 miljard EUR obligaties uitgegeven door Dexia Crédit Local, de daling van gegeven kaswaarborgen met 3,5 miljard EUR en de daling van de monetaire reserve met 1,8 miljard EUR. Deze daling werd deels gecompenseerd door een stijging van gekoppelde verkoopovereenkomsten met 6,1 miljard EUR voor thesauriebeheerdoeleinden.

De **leningen en voorschotten aan klanten** bleven eind 2015 stabiel op 87,2 miljard EUR. De belangrijke golf van vervroegd terugbetaalde hypothecaire leningen, door de lage rente-omgeving in 2015, kreeg een vervolg maar vertraagde in vergelijking met 2014, en werd gecompenseerd door herfinancieringen en de uitgifte van nieuwe leningen.

Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden stegen met 2,2 miljard EUR tot 5,0 miljard EUR op 31 december 2015 voornamelijk door een herclassificatie van "Voor verkoop beschikbare financiële activa" van Belgische en Franse overheidsobligaties, alsook aankopen van gedekte obligaties en Asset-Backed Securities (ABS) met AA/AAA rating voor thesauriebeheerdoeleinden.

De **voor verkoop beschikbare financiële activa** daalden met 5,4 miljard EUR tot 19,7 miljard EUR op 31 december 2015. De voor verkoop beschikbare financiële activa bedroeg 6,3 miljard EUR voor de bankgroep (vergeleken met 11,1 miljard EUR eind 2014) en 13,4 miljard EUR voor de verzekeringsgroep (vergeleken met 14,0 miljard EUR eind 2014). Dit is het gevolg van

- (i) verkopen door Belfius Bank in het kader van de tactische risicoafbouw;
- (ii) verkopen van Belfius Insurance portefeuilles ten gevolge daling leven tak 21 en 26 reserves;
- (iii) de herclassificatie van obligaties voor een balansbedrag van 1,5 miljard EUR naar "beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden"; en
- (iv) de herclassificatie van de verzekeringsdochter "International Wealth Insurer" als "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

De positieve reële waarde van de **derivaten** daalde met 5,2 miljard EUR tot 25,9 miljard EUR als gevolg van de hogere interestvoeten op jaareinde 2015 vergeleken met jaareinde 2014 (op het langeretermijngedeelte van de rentecurve) en afwikkelingen.

2. Verplichtingen

De **schulden aan kredietinstellingen** daalden met 9,9 miljard EUR en bedroegen 11,5 miljard EUR op 31 december 2015. Deze evolutie is onder meer het resultaat van de terugbetaling van 3,4 miljard EUR Long-Term Refinancing Operations (LTRO) aan de Europese Centrale Bank (ECB), een daling van 1,0 miljard EUR ontvangen kaswaarborgen en een daling van deposito's met 1,8 miljard EUR en gekoppelde terugkoopovereenkomsten met 3,7 miljard EUR.

De **schulden aan en deposito's van klanten** bedroegen eind 2015 68,2 miljard EUR, een stijging met 1,6 miljard EUR ten opzichte van eind 2014. Deze evolutie is het gevolg van een stijging van de commerciële klantendeposito's met 4,0 miljard EUR, gedeeltelijk gecompenseerd door een daling van gekoppelde terugkoopovereenkomsten met 2,2 miljard EUR.

Het **schuldpapier** nam af met 1,3 miljard EUR tot een niveau van 27,8 miljard EUR op 31 december 2015. De daling in lange termijn obligaties en kasbons als gevolg van vervaldagen met respectievelijk 2,6 miljard EUR en 1,2 miljard EUR werd gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging in depositocertificaten met 1,3 miljard EUR en nieuwe uitgiftes gedekte obligaties met 1,1 miljard EUR.

De negatieve reële waarde van de **derivaten** daalde met 8,1 miljard EUR tot 30,1 miljard EUR als gevolg van de hogere interestvoeten op jaareinde 2015 vergeleken met jaareinde 2014 (op het langeretermijngedeelte van de rentecurve) en afwikkelingen.

3. Eigen vermogen

Het **totaal eigen vermogen** bedroeg 8,7 miljard EUR op 31 december 2015, tegenover 7,9 miljard EUR op 31 december 2014. De toename met 733 miljoen EUR is te verklaren door het resultaat van de periode en de verbetering van de niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen met 231 miljoen EUR.

Het **kern eigen vermogen** nam toe met 504 miljoen EUR tot 8,3 miljard EUR als gevolg van het resultaat van het boekjaar 2015.

De **niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen** verbeterden met 231 miljoen EUR tot 350 miljoen EUR eind 2015 van 119 miljoen EUR eind 2014. De Available For Sale (AFS) reserve voor de bankgroep bedroeg -633 miljoen EUR (een verbetering met 195 miljoen EUR). De stijging van de AFS reserve voor de bankgroep kan verklaard worden door de verbeterde credit spreads en de verdere tactische risicoafbouw. De AFS reserve voor de verzekeringsgroep bedroeg 847 miljoen EUR (in lijn met vorig jaar): de daling ten gevolge de hogere rente vergeleken met jaareinde 2014 en verkopen werd volledig gecompenseerd door een lagere transfert van een deel van de "voor verkoop beschikbare reserve" naar de technische reserves voor verzekeringscontracten (shadow accounting).

Evolutie van het totaal eigen vermogen

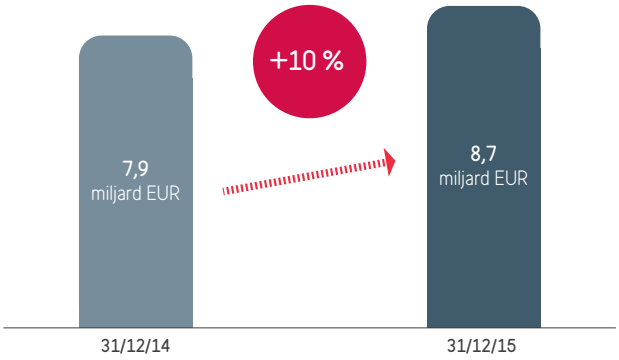

Analyse van de geconsolideerde resultatenrekening

1. Nettoresultaat groepsaandeel

In 2015 boekte Belfius een **nettoresultaat groepsaandeel** van 506 miljoen EUR tegenover 462 miljoen EUR in 2014, een stijging met 9,6 %. De bijdrage van de bankgroep in het geconsolideerd nettoresultaat bedroeg 290 miljoen EUR (vergeleken met 245 miljoen EUR in 2014), terwijl die van de verzekeringsgroep 216 miljoen EUR was (vergeleken met 217 miljoen EUR in 2014).

De nettowinst weerspiegelt een goede prestatie van zowel Belfius Bank als Belfius Insurance. Het resultaat van Belfius Bank was vooral te danken aan de goede commerciële activiteit, een strikte kostenbeheersing en de positieve evolutie van reële waarde aanpassingen, gedeeltelijk gecompenseerd door verliezen ten gevolge de tactische afbouw van risico's, hogere collectieve voorzieningen in legacy boeken en hogere belastingen. Voor Belfius Insurance was het resultaat in lijn met vorig jaar.

2. Opbrengsten

In 2015 bedroegen de **totale opbrengsten** 2 184 miljoen EUR, een stijging met 5,5 % of 113 miljoen EUR meer ten opzichte van eind 2014. Ondanks de lagerenteomgeving, het op vervaldag komen van de door de overheid gegarandeerde obligaties uitgegeven door DCL en de belangrijke golf van vervroegde terugbetaling van hypotheken, bleef de rentemarge globaal in lijn met 2014. De commissieopbrengsten stegen aanzienlijk dankzij een uitstekende ontwikkeling van vermogensbeheeractiviteiten in beleggingsfondsen en mandaten. Ook kan een stijging in "Nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening" genoteerd worden als gevolg van een positieve evolutie van CVA (Credit Value Adjustment) reële waarde aanpassingen.

De **nettorenteopbrengsten** daalden met 63 miljoen EUR tot 2 024 miljoen EUR. Deze daling is voornamelijk te wijten aan het verlies van rente-inkomsten op de door de overheid gegarandeerde obligaties uitgegeven door DCL die op vervaldag kwamen en op de onderliggende portefeuille van Tak 21 en 26 verzekeringscontracten bij Belfius Insurance als gevolg van de daling van de omloop in lijn met de markttendens, niettemin bijna volledig gecompenseerd door goede commerciële dynamiek in termen van volumes en door adequaat balansbeheer.

Het **nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening** steeg van -222 miljoen EUR in 2014 tot 38 miljoen EUR in 2015, verklaard door de positieve evolutie in reële waarde aanpassingen, vooral CVA omwille van de verbeterde credit spreads en hogere rentevoeten.

De **nettocommissieopbrengsten** stegen met 50 miljoen EUR, of 11,2 %, tot 497 miljoen EUR, hoofdzakelijk bij Belfius Bank, omdat klanten door de lagerenteomgeving meer en meer geïnteresseerd zijn in buitenbalansproducten.

Geconsolideerde resultatenrekening

(In miljoen EUR)	31/12/14 (PF)	*Bijdrage Bank[1]*	*Bijdrage Verzekeringen[1]*	31/12/15	*Bijdrage Bank[1]*	*Bijdrage Verzekeringen[1]*	Evolutie 2014/2015
OPBRENGSTEN	**2 071**	***1 580***	***491***	**2 184**	***1 700***	***484***	**+5,5 %**
Waarvan							
Nettorenteopbrengsten	2 087	*1 439*	*649*	2 024	*1 429*	*594*	
Nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	(222)	*(224)*	*2*	38	*37*	*0*	
Nettocommissieopbrengsten	447	*442*	*5*	497	*495*	*2*	
Overige opbrengsten	137	*122*	*15*	139	*120*	*19*	
Overige kosten	(176)	*(166)*	*(10)*	(312)	*(301)*	*(10)*	
KOSTEN	**(1 448)**	***(1 245)***	***(203)***	**(1 396)**	***(1 183)***	***(214)***	**-3,5 %**
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	**623**	***335***	***288***	**787**	***517***	***270***	**+26,4 %**
Risicokosten	(59)	*(66)*	*8*	(93)	*(98)*	*6*	
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	(5)	*0*	*(5)*	(13)	*(13)*	*0*	
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**560**	***269***	***291***	**682**	***406***	***276***	**+21,8 %**
Belastingen	(100)	*(24)*	*(76)*	(176)	*(116)*	*(60)*	
Aandeel minderheidsbelangen	2	*0*	*2*	0	*0*	*0*	
NETTORESULTAAT - GROEPSAANDEEL	**462**	***245***	***217***	**506**	***290***	***216***	**+9,6 %**

(1) Informatie gebaseerd op niet-geauditeerde cijfers

Merk op dat er een pro forma gemaakt is op de 2014 resultaten ten gevolge de herclassificatie van de Deposito Garantie Schema kost, voorheen geboekt in de interestmarge, nu in "overige kosten".

De **overige opbrengsten** bleven stabiel, terwijl een significante stijging van 136 miljoen EUR van **overige kosten** kan worden vastgesteld, tot 312 miljoen EUR in 2015. De belangrijkste reden van deze negatieve evolutie is een toename in heffingen in de financiële sector (abonnement- en "European Single Resolution Fund"-heffingen).

3. Kosten

De **totale kosten** bedroegen 1 396 miljoen EUR in 2015, een daling met 51 miljoen EUR of 3,5 % tegenover 2014. Deze daling is het gevolg van de aanhoudende strikte kostenbeheersing, wat zich uit in een daling van zowel personeelsuitgaven (voor 27 miljoen EUR) als andere (niet-personeel) kosten (voor 24 miljoen EUR).

4. Brutobedrijfsresultaat

Het **brutobedrijfsresultaat** bedroeg 787 miljoen EUR in 2015, een sterke stijging met 164 miljoen EUR of 26,4 % ten opzichte van eind 2014. De bankgroep droeg 517 miljoen EUR bij (tegenover 335 miljoen EUR in 2014) en de verzekeringsgroep 270 miljoen EUR (vergeleken met 288 miljoen EUR in 2014).

De geconsolideerde kosten-opbrengstenratio (C/I-ratio) verbeterde als dusdanig van 69,9 % in 2014 tot 63,9 % in 2015.

5. Risicokosten

De **risicokosten** stegen met 34 miljoen EUR tot 93 miljoen EUR. Deze evolutie is te wijten aan de hogere kredietrisicokost in de Side-activiteiten en de stabiele kredietrisicokost in de Franchise-activiteiten.

6. Waardeverminderingen op materiële en immateriële vaste activa

De **waardeverminderingen op materiële en immateriële vaste activa** stegen met 8 miljoen EUR tot 13 miljoen EUR als gevolg van waardeverminderingen op immateriële activa omwille van de digitaliseringstrategie waarbij software, die als verouderd beschouwd wordt, een waardevermindering hebben ondergaan.

7. Nettoresultaat voor belastingen

Het **nettoresultaat voor belastingen** bedroeg 682 miljoen EUR, een toename met 122 miljoen EUR of 21,8 % in vergelijking met 2014. De bankgroep droeg 406 miljoen EUR bij (tegenover 269 miljoen EUR in 2014) en de verzekeringsgroep 276 miljoen EUR (vergeleken met 291 miljoen EUR in 2014).

8. Belastingen

De **belastingen** (zowel de belastingen op het lopende boekjaar als de via de resultatenrekening geboekte wijzigingen van uitgestelde belastinglatenties) kwamen uit op 176 miljoen EUR in 2015.

9. Nettoresultaat groepsaandeel

Het **nettoresultaat groepsaandeel** van Belfius voor het boekjaar 2015 bedroeg bijgevolg 506 miljoen EUR ten opzichte van 462 miljoen EUR in 2014.

10. Dividend

Op voorstel van de raad van bestuur van 24 februari 2016 zal de algemene vergadering van 27 april 2016 beslissen over een gewoon dividend van 75 miljoen EUR voor het boekjaar 2015.

11. Solvabiliteit

De Phased In Tier 1-kernkapitaalratio (CET 1-ratio) kwam uit op 15,9 % eind 2015 in vergelijking met 14,7 % eind 2014.

Deze stijging is het gevolg van het nettoresultaat 2015 van Belfius Bank (reglementaire rekeningen) van 369,8 miljoen EUR, na aftrek van 75 miljoen EUR (te verwachten) dividend en de stijging van 79 miljoen EUR in waarde-aanpassingen voor reglementaire prudente waardering. De wijziging van de Bazel III-overgangsmaatregelen had een negatieve impact van 28 bp op de CET 1-ratio. Met toepassing van de 2015-overgangsmaatregelen, zou de CET 1-ratio pro forma eind 2014 14,4 % bedragen vergeleken met de gerapporteerde CET 1-ratio van 14,7 % in 2014.

De Tier 1-kapitaalratio is gelijk aan de CET 1-ratio vermits Belfius niet beschikt over aanvullend Tier 1-kapitaal.

Eind 2015 bedroeg de Phased In totale kapitaalratio 17,7 %, vergeleken met 16,1 % eind 2014.

De reglementaire risicoposten daalden tot 47,0 miljard EUR, een daling met 2,5 miljard EUR (Phased In), dankzij de verdere afbouw van risico's en de daling van de gereglementeerde kredietrisico's in een aantal activiteitslijnen van het Public en Corporate segment.

Meer informatie bevindt zich in het hoofdstuk "Beheer van het kapitaal" van dit jaarverslag.

Segmentreporting

In analytisch opzicht splitst Belfius zijn activiteiten en rekeningen op in twee segmenten: de Franchise en de Side.

De **Franchise**-activiteiten omvatten de voornaamste activiteiten van de commerciële business lines van Belfius:

- **Retail and Commercial** (RC), dat de commerciële relaties beheert met de individuele klanten en met de kleine en middelgrote ondernemingen, zowel bij de bank als de verzekeringsmaatschappij;
- **Public and Corporate** (PC), dat instaat, zowel bij bank als verzekeraar, voor het beheer van de commerciële relaties met de openbare sector, de sociale sector en de corporate klanten;
- **Group Center** (GC), met daarin voornamelijk de overige resultaten die niet kunnen worden toegewezen aan de twee commerciële segmenten van Franchise en aan de Side-activiteiten, alsook de overige rente- en liquiditeitsresultaten via het systeem van de interne transferpricing.

Het **Side**-segment omvat de Legacy, die werd overgeërfd uit het Dexia-tijdperk en die beheerd wordt in het kader van een deriskingstrategie en in een natuurlijke afbouwmodus zit. Dit segment omvat:

- (i) de Legacy-portefeuilles (obligaties en kredietgaranties);
- (ii) de transacties met entiteiten van de groep Dexia;
- (iii) enkele andere activiteiten in afbouw met klanten, die stammen uit het Dexia-tijdperk en nu geen deel meer vormen van de commerciële activiteiten van Belfius.

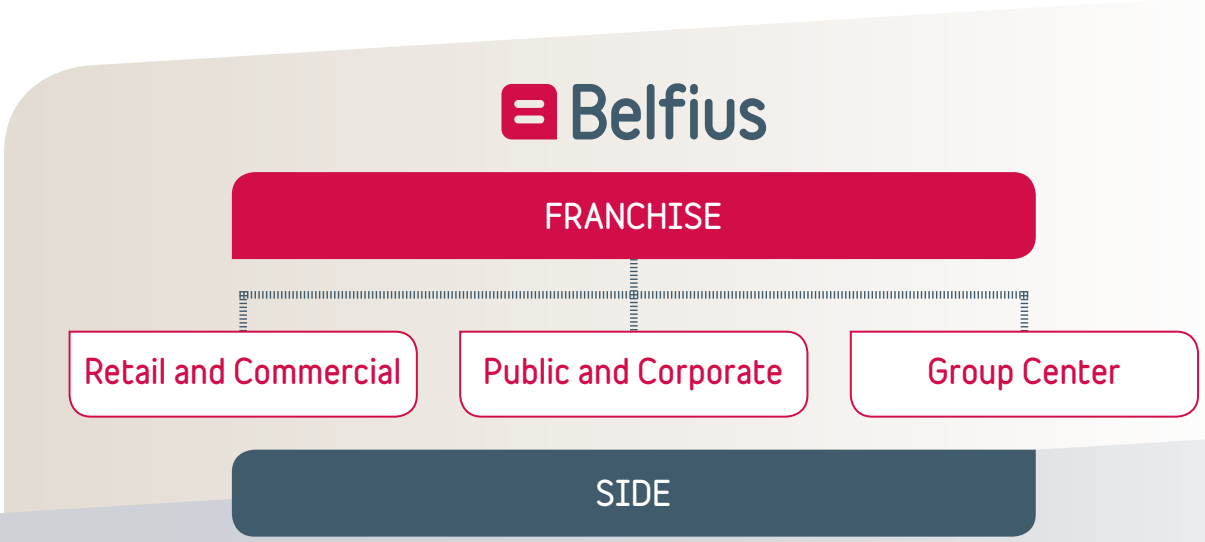

Kerncijfers van de segmentrapportering

Balans	Actief		Verplichtingen		Eigen Vermogen	
(In miljard EUR)	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15
FRANCHISE	134,8	135,7	150,7	143,1	5,2	6,1
RETAIL AND COMMERCIAL (RC)	54,5	55,4	80,4	79,3	2,4	2,1
waarvan bankactiviteiten	34,3	35,8	60,6	60,1	1,1	0,9
waarvan verzekeringsactiviteiten	20,2	19,7	19,8	19,2	1,3	1,2
PUBLIC AND CORPORATE (PC)	42,1	41,8	22,3	24,8	0,9	0,8
waarvan bankactiviteiten	39,4	38,4	19,9	21,6	0,7	0,6
waarvan verzekeringsactiviteiten	2,6	3,4	2,4	3,2	0,2	0,2
GROUP CENTER (GC)	38,2	38,4	48,0	39,0	1,9	3,2
waarvan bankactiviteiten	37,3	37,4	47,2	38,2	1,8	3,1
waarvan verzekeringsactiviteiten	0,8	1,0	0,8	0,8	0,1	0,1
SIDE	59,7	41,3	35,8	25,2	2,8	2,5
TOTAAL	194,4	177,0	186,5	168,3	7,9	8,7
waarvan bankactiviteiten	170,7	152,9	163,5	145,1	6,4	7,2
waarvan verzekeringsactiviteiten	23,7	24,1	23,0	23,2	1,5	1,5

De activa en passiva die zijn toegewezen aan Retail and Commercial (RC) en aan Public and Corporate (PC) zijn een weergave van de commerciële activiteiten van die business lines. Terwijl RC een overschot aan funding te zien geeft, is PC meer activa-gestuurd. In zijn geheel vertoont de commerciële balans een fundingoverschot en een gezonde loan-to-deposit ratio (L/D-ratio) van 91 % eind 2015.

Resultatenrekening	2014					
(In miljoen EUR)	Franchise	*RC*	*PC*	*GC*[1]	Side[1]	Belfius totaal
OPBRENGSTEN	2 223	*1 766*	*392*	*64*	(152)	2 071
KOSTEN	(1 434)	*(1 109)*	*(210)*	*(114)*	(14)	(1 448)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	789	*656*	*182*	*(49)*	(166)	623
Risicokosten	(67)	*(56)*	*(21)*	*10*	9	(59)
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	(5)	*0*	*0*	*(5)*	0	(5)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	716	*600*	*161*	*(45)*	(157)	560
Belastingen	(137)	*(179)*	*(52)*	*94*	38	(100)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	579	*421*	*109*	*50*	(119)	460
Aandeel minderheidsbelangen	(2)	*0*	*0*	*(2)*	0	(2)
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	581	*421*	*109*	*51*	(119)	462

(1) De verdeling tussen Group Center en Side werd aangepast om vergelijking mogelijk te maken met 2015.

Resultatenrekening	2015					
(In miljoen EUR)	Franchise	*RC*	*PC*	*GC*	Side	Belfius totaal
OPBRENGSTEN	2 321	*1 790*	*444*	*87*	(137)	2 184
KOSTEN	(1 384)	*(1 086)*	*(211)*	*(87)*	(13)	(1 396)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	937	*704*	*233*	*0*	(150)	787
Risicokosten	(65)	*(38)*	*(28)*	*1*	(28)	(93)
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	(13)	*(8)*	*(4)*	*(1)*	0	(13)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	860	*658*	*201*	*0*	(178)	682
Belastingen	(248)	*(203)*	*(67)*	*22*	73	(176)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	611	*455*	*134*	*22*	(105)	506
Aandeel minderheidsbelangen	0	*0*	*0*	*0*	0	0
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	611	*455*	*134*	*22*	(105)	506

Franchise

Financiële resultaten Franchise

Het **nettoresultaat na belastingen** van de Franchise bij Belfius steeg van 581 miljoen EUR in 2014 tot 611 miljoen EUR in 2015, een toename met 5 % en al boven het streefdoel van 600 miljoen EUR dat Belfius had vooropgesteld voor 2016. Het aandeel van Belfius Bank hierin vertegenwoordigde 395 miljoen EUR, een sterke toename met 8 % in vergelijking met 2014. Met 216 miljoen EUR handhaafde Belfius Insurance zijn aanzienlijke bijdrage van 2014.

Het nettoresultaat na belastingen van de Franchise is voor 455 miljoen EUR afkomstig van het segment Retail and Commercial (RC), 134 miljoen EUR van het segment Public and Corporate (PC) en 22 miljoen EUR van het Group Center (GC).

In 2015 bedroegen de totale opbrengsten van de Franchise 2 321 miljoen EUR, een toename met 4,4 % of 98 miljoen EUR meer dan in 2014, ondanks de hogere sectorheffingen en de impact op de renteopbrengsten van de materiële golf van vervroegde terugbetalingen van hypothecaire kredieten in 2015.

Ondanks de lagerenteomgeving zijn de nettorenteopbrengsten van de Franchise gestegen, met 57 miljoen EUR of 3 % tot 2 067 miljoen EUR.

De nettocommissieopbrengsten van de Franchise stegen in 2015 met 51 miljoen EUR of 11 % tot 498 miljoen EUR, vooral bij Belfius Bank, aangezien meer en meer klanten belangstelling kregen voor het ruime aanbod van Belfius inzake buitenbalansproducten in het licht van de lagerenteomgeving.

Het nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen, nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening, dividenden en nettoresultaat uit ondernemingen in vermogensmutatie, namen toe van 98 miljoen EUR in 2014 tot 193 miljoen EUR in 2015. Deze stijging kan vooral worden verklaard door:

- (i) de gunstige evolutie van de reëlewaardeaanpassingen op derivaten zoals de CVA (Credit Value Adjustment) als gevolg van de verbeterde credit spreads; en
- (ii) de hogere rentevoeten eind 2015 in vergelijking met eind 2014 (op lange termijn).

De significante daling bij de overige opbrengsten en kosten van -37 miljoen EUR in 2014 tot -151 miljoen EUR in 2015 heeft vooral te maken met de fors hogere heffingen op de financiële sector.

In 2015 kwamen de totale kosten van de Franchise uit op 1 384 miljoen EUR, een daling met 50 miljoen EUR of 3,5 % in vergelijking met 2014. Die daling is het resultaat van de aanhoudend strikte kostenbeheersing en kan voornamelijk worden vastgesteld in de personeels-

Financiële resultaten Franchise (In miljoen EUR)	2014	2015
OPBRENGSTEN	2 223	2 321
waarvan		
Nettorenteopbrengsten	*2 010*	*2 067*
Nettocommissieopbrengsten	*447*	*498*
Technische marge uit verzekeringsactiviteiten	*(296)*	*(286)*
Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen, nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening, dividenden en nettoresultaat uit ondernemingen in vermogensmutatie	*98*	*193*
Overige opbrengsten en kosten	*(37)*	*(151)*
KOSTEN	(1 434)	(1 384)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	789	937
Risicokosten	(67)	(65)
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	(5)	(13)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	716	860
Belastingen	(137)	(248)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	579	611
Aandeel minderheidsbelangen	(2)	0
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	581	611
waarvan		
Bank	*364*	*395*
Verzekeringen	*217*	*216*

Ratio's	2014	2015
Kosten-opbrengstenratio (in %)	64,5 %	59,6 %
Normative Regulatory Equity (in miljoen EUR)(1)	4 739	3 849
RoNRE (in %)(1)	12,7 %	14,3 %

(1) De RoNRE is de Return on Normative Regulatory Equity, waarbij de Normative Regulatory Equity wordt omschreven als het CET 1-kapitaal dat vereist is om de Franchise (en de deelsegmenten ervan) te brengen tot een CET 1-ratio (Fully Loaded) van 10,5 %.

uitgaven voor 26 miljoen EUR en in andere (niet-personeels)uitgaven voor 24 miljoen EUR.

Als gevolg daarvan steeg het brutobedrijfsresultaat van de Franchise aanzienlijk tot 937 miljoen EUR in 2015, een toename met 148 miljoen EUR of 19 % in vergelijking met 2014.

De risicokosten beliepen 65 miljoen EUR in 2015, dat is stabiel in vergelijking met 2014 en wijst op de goede kredietkwaliteit van onze commerciële activiteiten. Bovendien werden een aantal waardeverminderingen (13 miljoen EUR) geboekt op immateriële vaste activa als gevolg van de digitaliseringsstrategie, waarbij verouderde software werd afgeschreven.

Het nettoresultaat voor belastingen bedroeg 860 miljoen EUR, een stijging met 144 miljoen EUR of 20 % in vergelijking met 2014.

De belastingen, met inbegrip van de via de resultatenrekening geboekte uitgestelde belastinglatenties, kwamen uit op 248 miljoen EUR in 2015, tegen 137 miljoen EUR in 2014. Die sterke toename kan in hoofdzaak worden toegeschreven aan de hogere winst voor belastingen en het lagere voordeel van de notionele-interestaftrek als gevolg van het lagere toepasselijke tarief op dit notioneel kapitaal.

Daardoor kwam het nettoresultaat groepsaandeel van Belfius voor het boekjaar 2015 uit op 611 miljoen EUR ten opzichte van 581 miljoen EUR in 2014.

De kosten-opbrengstenratio van de Franchise verbeterde fors tot 59,6 % in vergelijking met 64,5 % in 2014. De Return on Normative Regulatory Equity (RoNRE) nam toe van 12,7 % in 2014 tot 14,3 % in 2015.

Retail and Commercial (RC)

Op naar 2020: moderne digitale en fysieke dienstverlening als bank-verzekeraar op een klantvriendelijke wijze

In de loop van 2015, en ook in het licht van de digitale revolutie, werd de Belfius 2020-strategie ten aanzien van de RC-klanten uitgewerkt.

De RC-strategie heeft vier ambities voor 2020:

- Evolueren van 95 % klantentevredenheid naar geëngageerde klanten die bereid zijn om Belfius actief aan te bevelen.
- De verdere ontwikkeling van een gedifferentieerd en digitaal gedragen businessmodel, met een ideaal evenwicht tussen aan de ene kant een kwaliteitsvol relatiebeheer en aan de andere kant efficiënte en gebruiksvriendelijke directe kanalen. Daartoe worden er twee elkaar aanvullende omnikanaalbenaderingen uitgewerkt: ten eerste een digitale focus bestemd voor de retailklanten in combinatie met acties van de kantoren op sleutelmomenten die een meerwaarde bieden, en ten tweede een account management-focus bestemd voor privilege-, private- en business-klanten, mede ondersteund door heel gebruiksvriendelijke digitale instrumenten.
- Het dynamisch marktaandeel in coreproducten verhogen tot ons beoogd marktaandeel van minstens 15 %.
- Het verder implementeren van onze aanhoudende focus op de processen met een echte meerwaarde voor onze klanten, en als dusdanig mikken op een verdere verbetering van de kosten-opbrengstenratio tot ≤ 60 %.

Er worden vijf cruciale veranderingen doorgevoerd om die vier cruciale doelstellingen te halen:

- Een meer doorgedreven subsegmentatie van onze klanten met aangepaste waardevoorstellen voor elk van hen.
- Een versnelde digitale transformatie om een klantvriendelijke rechtstreekse verkoop mogelijk te maken van de 10 belangrijkste bank- en verzekeringsproductreeksen, ondersteund door een analyse van de klantgegevens, het principe "mobile first", en paperless verkooptransacties aangevuld met digitale instrumenten en diensten ter ondersteuning van de account manager.
- Een vernieuwende distributiestrategie met een klantgerichte benadering die steeds meer omnikanaal wordt op elk front. In de toekomst zullen de kantoren hun aandacht nog meer toespitsen op proactief advies voor de segmenten privilege, private en business. Informatie, service en verkoop voor retailklanten zullen meer en meer verlopen via digitale kanalen. Er wordt gewerkt aan de totstandkoming van een Remote Advice and Sales Center met het oog op een betere toegankelijkheid voor de klanten door te voldoen aan hun behoeften van 's morgens vroeg tot 's avonds laat.
- Bij RC werd een voor 100 % specifieke bank-verzekeringsbusiness-unit opgericht met het oog op het bundelen van de kennis en de ervaring op het vlak van verzekeringen bij Belfius voor een verdere verbetering van onze goed onthaalde one-stop-shopping-benadering door in "één beweging" op een gebruiksvriendelijke manier bank- en verzekeringsproducten aan te bieden aan onze klanten.
- De lancering van een omvattend vastgoedaanbod en de oprichting van een onderneming voor het beheer en de marketing van beleggingsfondsen en andere vermogensbeheerproducten, als aanvulling op het aanbod van beleggingsproducten van Belfius ten behoeve van onze RC-klanten.

Belfius Insurance ook paraat via verschillende distributiekanalen

Belfius Insurance bekleedt de vijfde plaats op de Belgische verzekeringsmarkt.

Via het **Belfius Bank-kanaal** richt Belfius Insurance zich tot particulieren, zelfstandigen en kmo's die een oplossing zoeken (zowel voor levens- als niet-levensverzekeringsproducten) via de 724 Belfius Bank-kantoren. Belfius Insurance wil in de toekomst het groeipotentieel van het bank-verzekeringskanaal nog beter benutten en aldus samen met de bank nog meer via het "one stop shopping"-concept werken.

DVV Verzekeringen is al meer dan 85 jaar een referentie in zowel levens- als niet-levensverzekeringen. Via zijn 332 verkooppunten van exclusieve consulenten biedt DVV – zowel aan gezinnen en particulieren als aan zelfstandigen en kleine ondernemingen – een compleet verzekeringsgamma, hypothecaire kredieten en een algemeen erkende kwaliteitsservice op maat.

Corona Direct is een snel groeiende directe verzekeraar. Het biedt aan zijn 187 000 klanten rechtstreeks (e-commerce, telefoon of mailing) of via zijn "affinity"-partners(1) zowel familiale, auto-, woon-, begrafenis- als andere verzekeringen aan. De kracht van Corona Direct schuilt onder meer in zijn sterke dienstverlening en capaciteit om te innoveren ten dienste van de klanten, zoals bijvoorbeeld met de kilometerverzekering.

Deze multikanaal- en multibrandbenadering van Belfius Insurance werd vanaf 2012 uitgebreid tot de merknaam **Elantis**, dat via onafhankelijke makelaars hypothecaire en consumentenkredieten aanbiedt.

Bijzondere aandacht voor de dienstverlening aan de klanten, op basis van een omvattend productengamma

De business line Retail and Commercial voorziet in een brede waaier van bankproducten en een gevarieerde selectie van levens- en niet-levensverzekeringsproducten die perfect aansluiten bij de behoeften van de diverse klantsegmenten: retail, privilege, private maar ook business (dat omvat zelfstandigen, vrije beroepen en kleine en middelgrote ondernemingen).

1. Betaalmiddelen

De betaalmiddelen nemen de vorm aan van pakketten met een zichtrekening, gekoppeld aan een betaalkaart (en soms een kredietkaart en aanvullende verzekeringen), afhankelijk van het gekozen dienstverleningsniveau: white, blue, red, gold en platinum. De klant kan ook kiezen voor het Belfius Pulse Start-pakket waarmee hij een volledig digitaal bankdienstenpakket gratis ter beschikking heeft, inclusief persoonlijk advies.

Kredietkaarten worden toegekend onder voorbehoud van de aanvaarding via een standaardprocedure op het vlak van risicobeheersing. Klanten kunnen eveneens opteren voor een MasterCard Prepaid, waarmee zij geheel veilig en binnen de limieten van hun budget overal ter wereld en online betalingen kunnen uitvoeren. De Businessklanten kunnen bovendien extra dienstverlening krijgen die tegemoetkomt aan hun behoeften, zoals thesauriebeheer.

2. Kredietproducten

Hypothecaire kredieten tegen vaste of variabele rentevoeten en met diverse looptijden blijven het sleutelproduct in het globaal kredietgamma. De bank commercialiseert eveneens consumentenkredieten in de vorm van autoleningen, persoonlijke leningen en groene leningen.

Kredieten op maat worden verstrekt aan het Business-segment, de drijvende kracht achter de economische en sociale activiteiten in België. Dat omvat financiering van belastingen, faciliteiten voor bedrijfskapitaal (vooral Belfius Business Cash+) en investeringskredieten.

(1) "Affinity" partners zijn externe partijen waarmee Corona samenwerkt en die verzekeringsproducten van Corona aanbieden, zoals autoverdelers (voor autoverzekeringen) en begrafenisondernemers (voor begrafenisverzekeringen).

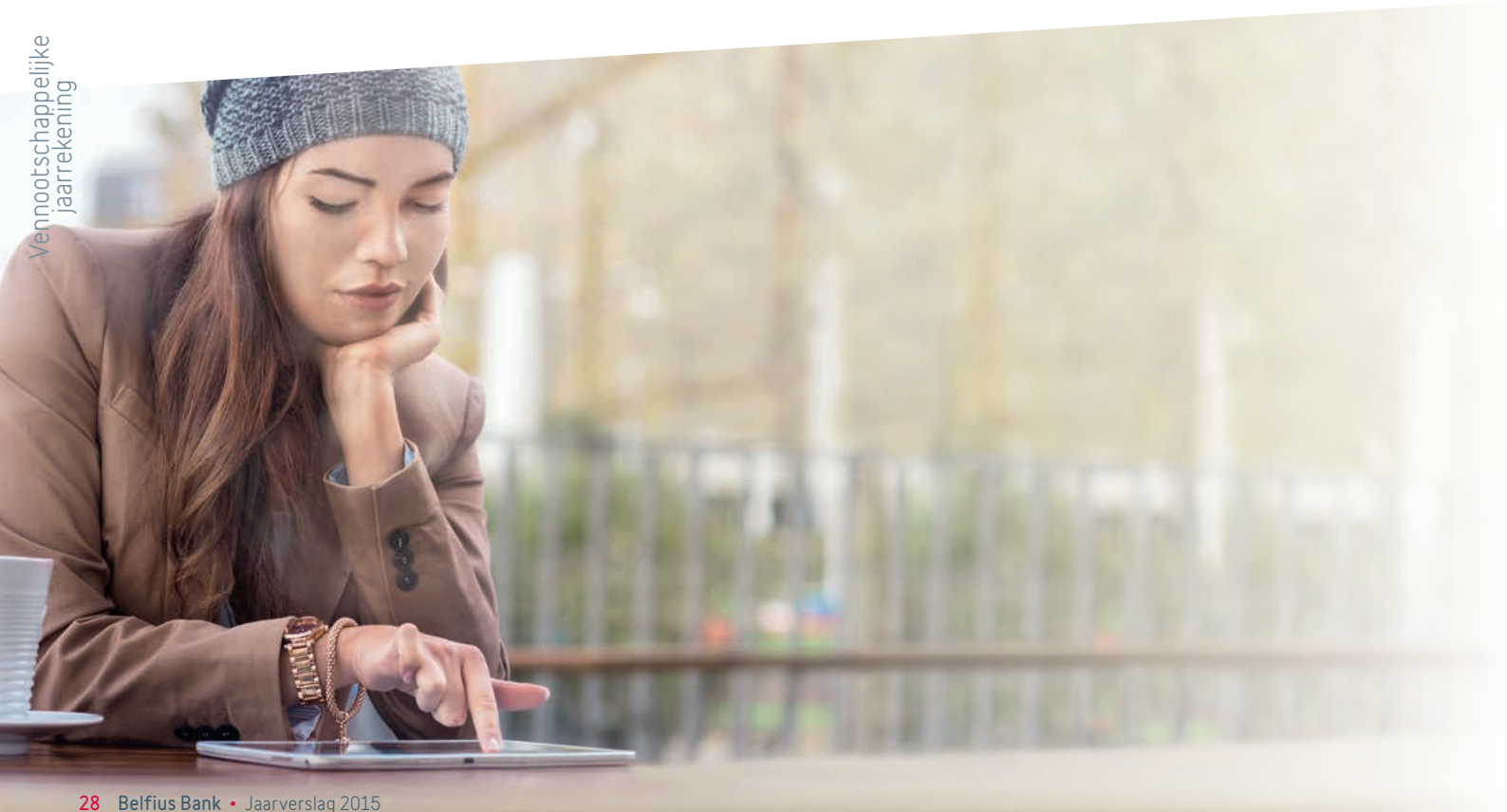

Bovendien staat Belfius starters bij om gemakkelijker toegang te krijgen tot financiering, via zijn programma dat tot stand kwam in samenwerking met het Europees Investeringsfonds (EIF), waarbij het EIF de helft van de waarborg voor zijn rekening neemt. Belfius Bank is de enige op de markt die samenwerkt met het EIF en is daardoor in staat om 360 miljoen EUR ter beschikking te stellen dankzij een EIF-waarborg over een periode van maximaal 3 jaar.

De toekenning van kredieten wordt strikt omkaderd, onder meer door de gedragscode van de Beroepsvereniging van het Krediet.

3. Spaar- en beleggingsproducten

De spaar- en beleggingsproducten omvatten twee categorieën: balansproducten en buitenbalansproducten.

De balansproducten omvatten het volledige gamma aan spaarrekeningen, zichtrekeningen, termijnrekeningen, kasbons en obligaties.

De buitenbalansproducten bestaan uit mandaten, gemeenschappelijke beleggingsfondsen, aandelen, (euro-)obligaties uitgegeven door derden en beleggingsverzekeringsproducten van Belfius Insurance.

Binnen de beleggingsverzekeringsproducten onderscheidt Belfius tak 21 (een levensverzekering met een kapitaalgarantie en een gewaarborgd minimumrendement, eventueel aangevuld met een variabele winstdeelneming), tak 23 (een levensverzekering zonder kapitaalgarantie maar met een hoger potentieel rendement via beleggingsfondsen), en meer recent tak 44 (een combinatie van tak 21 met een gewaarborgd minimumrendement en tak 23 met een hoger stijgingspotentieel via beleggingsfondsen).

4. Verzekeringsproducten

Belfius Bank biedt zijn klanten eveneens alle klassieke en vernieuwende verzekeringsproducten Leven en Niet-Leven van Belfius Insurance aan. Dat productengamma omvat niet-levensverzekeringsproducten: autoverzekeringen (BA en omnium), burgerlijke-aansprakelijkheidsverzekeringen, brandverzekeringen en risicoverzekeringen. Daarnaast worden ook levensverzekeringen aangeboden zoals pensioensparen, gemengde levensverzekeringen, spaarverzekeringen, verzekeringen gewaarborgd inkomen, overlijdensverzekeringen en schuldsaldoverzekeringen gekoppeld aan hypothecaire kredieten. Met dit complete aanbod neemt Belfius zijn rol op als lokaal verankerde verzekeraar met zorg voor de bescherming van het Belgische gezin, het behoud van het gezinsinkomen en de aangroei van het vermogen.

Commerciële prestaties in 2015

De commerciële activiteit was bijzonder dynamisch in 2015: de **totale klantentegoeden** stegen bv. met 2,8 % in 2015 tot 99,0 miljard EUR.

De **totale balansdeposito's** beliepen 60,1 miljard EUR eind 2015, een lichte daling (met 0,8 %) in vergelijking met einde 2014. De klanten namen een afwachtende houding aan voor hun deposito's gelet op de historisch lage rentestand, wat betekent dat minder kapitaal zijn weg vond naar langetermijnkapitaalbeleggingen (een daling van 17,5 % voor kasbons en 20,4 % voor obligaties die werden uitgegeven door Belfius). Er werd echter een zeer degelijke groei opgetekend bij de middelen die waren ondergebracht op zicht- en spaarrekeningen, die uitkwamen op respectievelijk 8,9 miljard EUR (+12,7 %) en 37,3 miljard EUR (+ 5,1 %).

De lichte daling bij de balansdeposito's werd evenwel ruimschoots gecompenseerd door de zeer goede prestatie bij de **buitenbalansbeleggingen**, die toenamen met 16,3 % in vergelijking met einde 2014, tot 28,6 miljard EUR, dankzij de meer uitgesproken voorkeur van de klanten voor producten met potentieel hogere rendementen (gemeenschappelijke beleggingsfondsen, mandaten).

De **technische reserves van de levensverzekeringen** die verkocht worden via het bankkanaal beliepen 10,4 miljard EUR, een daling met 6,3 % in vergelijking met eind 2014. De beleggingen in tak 21-levensverzekeringsproducten namen af als gevolg van de lage rentevoeten, maar die daling werd gedeeltelijk gecompenseerd door het succes van de tak 44-producten (vooral Belfius Invest Top Funds Selection) en de tak 23-producten (met onder andere het nieuwe Belfius Invest Target Return).

Retail and Commercial (In miljard EUR)	2014	2015	Evolutie
TOTALE KLANTENTEGOEDEN	96,3	99,0	+2,8 %
DEPOSITO'S	60,6	60,1	-0,8 %
Spaarrekeningen	*35,5*	*37,3*	*+5,1 %*
Kasbons	*6,3*	*5,2*	*-17,5 %*
Obligaties uitgegeven door Belfius	*10,3*	*8,2*	*-20,4 %*
Zichtrekeningen	*7,9*	*8,9*	*+12,7 %*
Termijnrekeningen	*0,6*	*0,5*	*-16,7 %*
BUITENBALANSBELEGGINGEN	24,6	28,6	+16,3 %
TECHNISCHE RESERVES VAN DE LEVENSVERZEKERINGEN	11,1	10,4	-6,3 %
Tak 21	*9,3*	*8,1*	*-12,9 %*
Tak 23	*0,5*	*0,6*	*+20,0 %*
Tak 44	*1,3*	*1,7*	*+30,8 %*

De **totale klantenkredieten** groeiden aan tot 35,8 miljard EUR eind 2015. De toename deed zich voor bij de hypothecaire kredieten (+6,9 %) en de business-kredieten (+1 %). De hypothecaire kredieten, die bijna twee derde van alle toegekende kredieten vertegenwoordigen, beliepen 23,1 miljard EUR eind 2015, terwijl de consumentenkredieten en de business-kredieten respectievelijk uitkwamen op 1,6 miljard EUR en 10,2 miljard EUR.

De nieuwe langetermijnkredieten die in de loop van 2015 werden verstrekt aan de retailklanten, beliepen 6,1 miljard EUR, waarvan 90 % betrekking had op hypothecaire kredieten, en 2,4 miljard EUR op nieuwe langlopende business-kredieten.

Retail and Commercial (In miljard EUR)	2014	2015	Evolutie
TOTALE KREDIETEN AAN KLANTEN	34,3	35,8	+4,4 %
Hypothecaire kredieten	*21,6*	*23,1*	*+6,9 %*
Consumentenkredieten	*1,6*	*1,6*	*0 %*
Business-kredieten	*10,1*	*10,2*	*+1,0 %*
Overige kredieten	*1,0*	*0,9*	*-10,0 %*

Verzekeringspremies

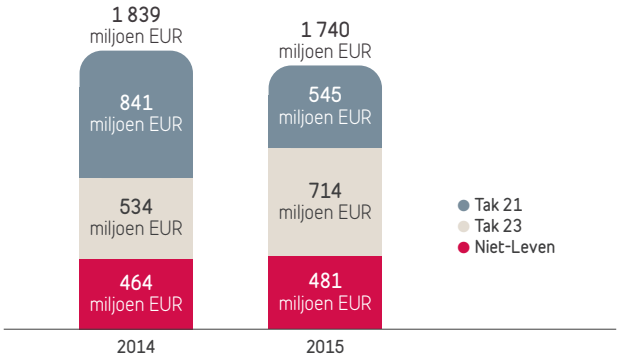

De **brutoproductie aan verzekeringsproducten** ten behoeve van de klanten in het segment Retail and Commercial beliep 1 740 miljoen EUR in 2015, tegen 1 839 miljoen EUR in 2014, d.i. een daling met 5,4 %, conform de markttrends als gevolg van de lage klantenrente voor de tak 21-levensverzekeringen.

De **levensverzekeringspremies** beliepen 1 259 miljoen EUR, tegen 1 375 miljoen EUR in 2014, een daling met 9 %. De forse toename van de premies voor de tak 23-levensverzekeringen (+34 %), vooral via de bankkanalen, werd gecompenseerd door een daling van de premies voor de tak 21-levensverzekeringen (-35 %). Dat kan worden toegeschreven aan de beperkte belangstelling van de klanten gelet op de lage rentevoeten.

De **niet-levensverzekeringspremies** kwamen uit op 481 miljoen EUR, een stijging met 4 % in vergelijking met eind 2014. Die stijging was mogelijk dankzij de verdere ontwikkeling inzake bankverzekeren en de toegenomen crosssellingactiviteiten, vooral m.b.t. de hypothecaire kredieten.

Dankzij het "one-stop-shopping"-concept van Belfius stelden wij immers een stijging vast van de crossselling m.b.t. de hypothecaire kredieten van 77 % in 2014 tot 80 % in 2015. De crosssellingratio bij de hypothecaire kredieten voor de schuldsaldoverzekeringen bleef veeleer stabiel op 138 %.

De **totale reserves bij de levensverzekeringen**, in de segmenten Retail and Commercial, vielen terug met 3,4 % tot 17,3 miljard EUR eind 2015 als gevolg van de moeilijke omgeving die werd gekenmerkt door de lage rentestand. We merken een duidelijke verschuiving op tussen de producten in de reserves. De reserves voor tak 23 namen toe met 15 %, terwijl de reserves voor tak 21 en 26 afnamen met 8,6 %.

Retail and Commercial (In miljard EUR)	2014	2015	Evolutie
LEVENSVERZEKERINGS-RESERVES	17,9	17,3	-3,4 %
Tak 21 en 26	*13,9*	*12,7*	*-8,6 %*
Tak 23	*4,0*	*4,6*	*+15,0 %*

Met een geraamde 13 % voor de spaarrekeningen en 13 % voor de hypothecaire kredieten bleef het marktaandeel van Belfius Bank stabiel. Belfius Insurance heeft een marktaandeel van ca. 7 % op de Belgische markt (8 % in het segment Leven en 5 % in het segment Niet-Leven)(1).

(1) 2014 data - Assuralia; gegevens voor 2015 nog niet beschikbaar.

Financiële resultaten RC (In miljoen EUR)	2014	2015
OPBRENGSTEN	1 766	1 790
waarvan		
Nettorenteopbrengsten	*1 562*	*1 508*
Nettocommissieopbrengsten	*414*	*456*
KOSTEN	(1 109)	(1 086)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	656	704
Risicokosten	(56)	(38)
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	0	(8)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	600	658
Belastingen	(179)	(203)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	421	455
Aandeel minderheidsbelangen	0	0
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	421	455

Ratio's	2014	2015
Kosten-opbrengstenratio (in %)	62,8 %	60,7 %
Normative Regulatory Equity (in miljoen EUR)(1)	2 279	2 105
RoNRE (in %)(1)	17,7 %	20,0 %

(1) De RoNRE is de Return on Normative Regulatory Equity, waarbij de Normative Regulatory Equity wordt omschreven als het CET 1-kapitaal dat vereist is om RC te brengen tot een CET 1-ratio (Fully Loaded) van 10,5 %.

Financiële resultaten RC

Het **nettoresultaat na belastingen voor RC** steeg van 421 miljoen EUR in 2014 tot 455 miljoen EUR in 2015, een stijging met 8 % dankzij de aanhoudende degelijke commerciële dynamiek.

In 2015 bedroegen de totale opbrengsten 1 790 miljoen EUR, een toename met 1,4 % of 24 miljoen EUR meer dan in 2014, ondanks de hogere sectorheffingen en de impact van de vervroegde terugbetalingen van hypothecaire kredieten.

De nettorenteopbrengsten kwamen uit op 1 508 miljoen EUR, een lichte daling van 3,5 % als gevolg van de verschuiving van balansproducten naar buitenbalansproducten en van de impact van de vervroegde terugbetalingen van hypothecaire kredieten.

De nettocommissieopbrengsten stegen in 2015 met 42 miljoen EUR of 10 % tot 456 miljoen EUR, vooral bij Belfius Bank, aangezien de klanten meer en meer belangstelling kregen voor het ruime aanbod van Belfius aan buitenbalansproducten in het licht van de lagerenteomgeving.

De verzekeringsactiviteit bij RC genereert ongeveer 30 % van de totale opbrengsten van Retail and Commercial.

In 2015 kwamen de totale kosten uit op 1 086 miljoen EUR, een daling met 23 miljoen EUR of 2,1 % in vergelijking met 2014. Die daling is het resultaat van een aanhoudende strikte kostenbeheersing.

Als gevolg daarvan steeg het brutobedrijfsresultaat aanzienlijk tot 704 miljoen EUR in 2015, een toename met 48 miljoen EUR of 7 % in vergelijking met 2014.

De risicokosten daalden van 56 miljoen EUR in 2014 tot 38 miljoen EUR in 2015, wat wijst op de goede kredietkwaliteit van de activiteit RC. Bovendien werden een aantal waardeverminderingen (8 miljoen EUR) geboekt op immateriële vaste activa als gevolg van de digitaliseringsstrategie, waarbij verouderde software werd afgeschreven.

Het nettoresultaat voor belastingen bedroeg 658 miljoen EUR, een stijging met 58 miljoen EUR of 10 % in vergelijking met 2014.

De belastingen beliepen 203 miljoen EUR in 2015 in vergelijking met 179 miljoen EUR in 2014. Die toename is vooral toe te schrijven aan de hogere winst voor belastingen.

Als gevolg daarvan kwam het nettoresultaat groepsaandeel voor RC bij Belfius uit op 455 miljoen EUR voor 2015, in vergelijking met 421 miljoen EUR in 2014.

De kosten-opbrengstenratio ratio voor RC verbeterde tot 60,7 %, in vergelijking met 62,8 % in 2014. De Return on Normative Regulatory Equity (RoNRE) nam toe van 17,7 % in 2014 tot 20,0 % in 2015.

Public and Corporate (PC)

Groei bij Corporate en een versterkt marktleiderschap voor Public and Social

1. Strategie

Belfius is markteider in de openbare en de sociale sector. De investeringen van die sectoren zijn evenwel beperkt als gevolg van de maatregelen om het budgettaire tekort terug te dringen op alle overheidsniveaus.

Toch blijft Belfius de referentiepartner van de openbare en de sociale sector in België, en zal het blijven investeren in volledig toegespitste en passende producten en diensten voor die klanten, om er zodoende voor te zorgen dat zij in elk geval geholpen worden. Door zich verder toe te leggen op zijn sterke klantenbinding en zijn unieke kennis van die sectoren, zal Belfius de Belgische ondernemingen bijstaan in hun aanbod ten aanzien van de openbare en de sociale sector, en hen zodoende een uniek voordeel bezorgen op deze concurrerende maar interessante markt. Aangezien Belfius bovendien beschikt over alle producten en diensten die Belgische ondernemingen nodig hebben, en voortbouwend op hun lokale kennis en unieke nabijheid, blijft het werk maken van zijn hernieuwde ambities t.a.v. Belgische ondernemingen, waarbij het als dusdanig volledig zijn rol opneemt ter ondersteuning van de Belgische economie.

De strategische pijlers van Public and Corporate zijn:

- Een blijvend marktleiderschap in het segment Public and Social gebaseerd op een unieke kennis van de klant en een uniek serviceaanbod.
- Een duidelijke groeistrategie m.b.t. de Belgische ondernemingen op basis van onze nabijheid en onze Business-to-Government (B2G) -dienstverlening.

Concreet betekent dit dat die ambities moeten leiden tot een toename van het marktaandeel van Befius op de markt van de Belgische ondernemingen, van 8 % tot 13 % tijdens de eerstvolgende 3 tot 5 jaar. Er werden aanzienlijke investeringen gedaan ter ondersteuning van die ontwikkeling: een toename met 25 % van het aantal corporate bankers, de aanwerving van meer kredietanalisten, een nieuwe organisatie voor onze marketing-en salesteams, en van de teams voor de financiële markten om nog betere business-services te kunnen leveren.

Om de onbetwiste leider te blijven in de openbare en de sociale sector, zal Belfius die klanten blijven bijstaan bij het inzamelen van funding op de kapitaalmarkten, de aandacht blijven toespitsen op het professioneel beheer van de uitstaande schuld, en zijn succesvolle diensten m.b.t. de behoeften van de klanten i.v.m. "Smart Cities" uitbreiden.

Ten slotte is Belfius voor deze PC-klanten begonnen met een bankverzekeringsbenadering om tegemoet te komen aan zowel hun bank- als aan hun verzekeringsbehoeften.

2. Activiteit

In het kader van zijn commerciële activiteiten voor het segment Public and Corporate (PC) biedt Belfius een brede waaier aan van bank- en verzekeringsproducten en -diensten die vooral bestemd zijn voor twee complementaire klantengroepen: entiteiten in de openbare en de sociale sector (Public and Social), en middelgrote en grote ondernemingen (Corporate).

Het segment Public and Social, dat in totaal 12 000 klanten telt, staat ten dienste van de lokale overheidsinstellingen (gemeenten, provincies, politiezones, OCMW's enz.), van de supralokale overheidsentiteiten (intercommunales enz.), van de entiteiten die afhangen van het niveau van de gemeenschappen, de gewesten of de federale overheid, en van een ruime waaier van andere instellingen die banden hebben met de openbare sector. Tot dit segment behoren eveneens de entiteiten uit de gezondheidszorg (ziekenhuizen, rusthuizen), het onderwijs (universiteiten, scholen), de huisvestingssector, maar ook klanten zoals stichtingen, sociale secretariaten en pensioenfondsen.

Belfius wil een vooraanstaande rol blijven spelen in de Belgische openbare en sociale sector en maatschappelijke uitdagingen aangaan zoals de financiering van duurzame projecten via zijn unieke projecten en diensten zoals Smart Cities & Sustainable Development, dat erop gericht is de Belgische openbare besturen te ondersteunen in het kader van zgn. "slimme" projecten, die zich onder meer toeleggen op energie-efficiëntie, mobiliteit en stadsontwikkeling. Dat initiatief berust op een exclusieve samenwerking met de Europese Investeringsbank (EIB). Dankzij dit programma kunnen de Belgische lokale overheden voordelige krediettarieven krijgen voor een totaal bedrag van 400 miljoen EUR, waarvan de ene helft werd ingebracht door de EIB en de andere helft door Belfius Bank. Twee projecten in het kader van dit programma werden al in gebruik genomen: het nieuwe gemeentehuis van Gembloers en het CNG-tankstation op de IMOG-site in Harelbeke.

Bovendien organiseerde Belfius op 2 december 2015 zijn eerste Belfius Smart City Award. Die prijs wordt toegekend aan de meest creatieve Belgisch stad of gemeente op het vlak van de duurzame innovatie. In 2015 ging de prijs naar de stad Antwerpen voor zijn "Stadslab2050 – Energie voor het Antwerpse hart". Negen andere steden hadden zich ook ingeschreven voor deze wedstrijd, zoals Mechelen en Luik, die elk een van de vier Agoria Smart City Technology Awards 2015 wonnen, respectievelijk voor de projecten "Lunavision" en "Vélocité". De twee overige Agoria Smart City Technology Awards 2015 gingen naar Gent, voor zijn project "Onlinetool energiezuinig renoveren" en naar de Gewestelijke Overheidsdienst van Brussel voor de app "Fix My Street.Brussels".

De klanten begeleiden in hun budgettaire uitdagingen (Europese en gewestnormen) vormt eveneens een belangrijke pijler waarin Belfius veel middelen investeert ten dienste van en tot grote tevredenheid van die klanten.

Het segment Corporate staat ten dienste van ongeveer 6 000 middelgrote en grote ondernemingen (die ongeveer 2 700 aparte commerciële groepen vertegenwoordigen) met een jaarlijkse omzet of een balanstotaal van meer dan 10 miljoen EUR.

B2G
Business to Government

Gebruikmakend van zijn ervaring in de overheidssector slaat Belfius een brug tussen die bedrijven en de overheidssector, dankzij zijn bewezen expertise die ter beschikking wordt gesteld van onze Corporate klanten. Belfius bekleedt immers een unieke positie door zijn aanwezigheid bij 4 op de 10 bedrijven in België. Dankzij zijn grondige kennis van de overheidsinstellingen is het een bevoorrechte partner van bedrijven die samenwerken met de overheden door hen een gamma van producten en diensten aan te bieden die specifiek bestemd zijn voor deze belangrijke Business-to-Government (B2G)-markt.

Duurzaamheid financieren, maar ook stimuleren

Om een echte dynamiek te creëren rond het Smart-City denken, organiseren we elk jaar een "Smart City Award", een wedstrijd voor alle Belgische steden en gemeenten en voor bedrijven die werken met de overheid. Alle steden en gemeenten, van klein tot groot kunnen een project indienen en in het najaar worden dan de winnaars bekendgemaakt.

In 2015 ontving Antwerpen de Belfius Smart City Award dankzij het project "Stadlab2050-Energie voor het Antwerpse hart", en werden Mechelen, Luik, Gent en Brussel bekroond op de Agoria Smart City Technology Awards, een wedstrijd georganiseerd met de steun van Proximus en Accenture.

Belfius, dat volledig (100 %) verankerd is in beide landsdelen van België en uitsluitend lokale beslissingscentra heeft, heeft alle troeven in handen om een dergelijke betrouwbare partner te worden.

Daarom zijn wij ervan overtuigd dat wij beschikken over alle instrumenten en vaardigheden die nodig zijn om advies en ondersteuning te geven aan Belgische ondernemingen in alle fasen van hun ontwikkeling, en om te helpen om de ideeën van de Belgische ondernemers om te zetten in concrete successen.

Een "hub en spokes"-distributiemodel ten dienste van de klanten

Het commercieel netwerk voor het segment Public and Social telt 41 relatiebeheerders verspreid over drie regio's. De klanten van dit segment zijn immers vragende partij voor een nog meer doorgedreven lokale dienstverlening en kunnen daarvoor terecht bij het kantorennetwerk van Belfius Bank. Het commercieel netwerk van Corporate Banking omvat 45 corporate bankers verspreid over zes regio's.

Binnen die beide segmenten is de relatiebeheerder het centrale aanspreekpunt ("hub" in het Engels) van de commerciële relatie met de klant. Hij of zij is de unieke contactpersoon en onderhoudt met de klant een vertrouwensrelatie op lange termijn. De Corporate Bankers kunnen op elk ogenblik een beroep doen op experts (ook wel "spokes" genoemd) voor de diverse productlijnen, voor bv. beleggingen, kredieten, verzekeringen, leasing, elektronisch bankieren en cash management. Dit "hub and spokes"-model staat centraal in ons servicemodel voor de klanten van het segment Public and Corporate.

Zeer gespecialiseerde diensten en producten met een hoge toegevoegde waarde voor de klanten

Het productengamma omvat in de eerste plaats klassieke bankproducten zoals kredieten op korte en lange termijn, thesauriebeheer, beleggingsbeheer, dienstverlening inzake elektronisch bankieren, producten van de financiële markten, een uitgebreid gamma verzekeringsproducten via Belfius Insurance en diverse oplossingen inzake financiële of operationele leasing via onze dochterondernemingen Belfius Lease en Belfius Auto Lease.

De klanten van het segment Public and Social kunnen bovendien beschikken over een gamma van zeer specifieke producten en diensten, zoals sociale rekeningen, thesaurievoorschotten, actief schuldbeheer en langetermijnfinancieringen die zijn afgestemd op hun specifieke behoeften, zowel in de vorm van kredieten als in de vorm van langetermijnobligaties.

De diensten inzake schuldbeheer van Belfius stellen de klanten in staat middelen vrij te maken voor nieuwe investeringen ten voordele van de gemeenschap.

Belfius brengt elk jaar tal van kwalitatief hoogstaande en gerenommeerde studies uit met een grote toegevoegde waarde voor zijn klanten, over bv. de evolutie van de lokale financiën van de gemeenten, provincies enz., tot op het individuele niveau van elke gemeente. De sociale sector staat eveneens centraal, onder meer via de studies over de financiering van de ziekenhuizen (MAHA) en de rusthuizen (MARA). Die studies worden erg gesmaakt en zijn in de loop der jaren toonaangevende beheerstools geworden voor onze klanten.

Voor de klanten van Corporate zijn er specifieke op maat gesneden oplossingen voor de financiering van schuldvorderingen op de overheid (B2G), oplossingen inzake internationaal cash management (o.a. via het Connector-bankennetwerk), oplossingen van het type "asset finance" (leasing, autolease en commercial finance) en specifieke knowhow op het vlak van projectfinancieringen en gestructureerde financieringen.

Belfius ondertekende eveneens een nieuwe overeenkomst met de Europese Investeringsbank (EIB) voor een krediet van 200 miljoen EUR van die laatste ter ondersteuning van het bedrag aan kredieten dat wordt verstrekt aan kmo's en midcaps in België. Zodoende werd in totaal voor 400 miljoen EUR beschikbaar gesteld aan kleine en middelgrote ondernemingen, waarvan de helft door Belfius. Die nieuwe transactie heeft geleid tot de verlenging van een eerste kredietlijn aan kmo's en midcaps, waardoor meer dan 1 500 projecten konden worden gefinancierd tegen gunstvoorwaarden over een periode van 18 maanden.

Belfius streeft ernaar echte toegevoegde waarde te bieden aan zijn klanten, en past daarom voortdurend zijn gamma van producten en diensten aan om heel precies en snel te kunnen inspelen op de vereisten en de specifieke kenmerken van zijn klanten. Belfius is momenteel de enige bank met een professionele app op de markt waarmee de klant ter plekke betalingen kan ondertekenen zonder enige limiet en de beschikbare bedragen en transacties van entiteiten van de openbare sector of bedrijven kan raadplegen in realtime.

Belfius verspreidt een reeks publicaties die specifiek bestemd zijn voor bedrijven, met inbegrip van een reeks newsletters zoals de B2G newsletters. Het publiceert eveneens een omvattend onlinerapport over het potentieel en de specifieke aspecten van overheidsopdrachten voor ondernemingen.

In 2015 bevestigde Belfius andermaal zijn marktleiderschap op het vlak van de kapitaalmarkt voor Belgische klanten uit de (semi-) openbare en de bedrijfssector, en versterkte daardoor verder zijn aanwezigheid op deze specifieke markt. Zo stelde waterbehandelingsmaatschappij Aquafin Belfius aan als Joint Lead Manager en Joint Book Runner (samen met HSBC) voor het structureren en plaatsen van zijn eerste groene obligatie. Dankzij dit soort van uitgifte kan Aquafin zijn financieringsbronnen diversifiëren en zodoende inspelen op nieuwe concurrerende marktopportuniteiten. Aquafin slaagde erin 45 miljoen EUR op te halen en werd daarmee de eerste onderneming met een groene-obligatie-uitgifte in België. Aquafin zal het opgehaalde kapitaal aanwenden voor ecologische en duurzame investeringen met een kleine koolstofvoetafdruk.

De referentiepartner voor entiteiten van de openbare en de sociale sector, alsook voor Belgische ondernemingen

In 2015 bleef Belfius trouw aan zijn belangrijkste opdracht als financiële instelling "van en voor de Belgische samenleving" en bleef het meer dan ooit zijn rol spelen als financier van de Belgische economie. Dankzij die commerciële dynamiek kon Belfius nieuwe fundingovereenkomsten tekenen met de openbare en de sociale sector voor in totaal 1,9 miljard EUR, en slaagde het er ook in om in 2015 voor 3,2 miljard EUR aan nieuwe bedrijfskredieten te verstrekken. Belfius speelt een actieve rol op de schuldkapitaalmarkt met 84 % van de openbare emittenten. Voor het derde jaar op rij won Belfius de trofee "Finance house of the Year" van NYSE Euronext, een erkenning voor de strategische rol die de bank speelt op een gestaag groeiende markt.

Ondanks het aanhoudend moeilijk economisch klimaat bleef Belfius volop de lokale overheden steunen. Belfius is de enige bank die antwoordt op al hun aanvragen voor financiering. Als dusdanig speelt de bank ten volle haar rol als hun referentiepartner en herinvesteert ze het spaargeld van de Belgische burgers in tal van projecten met een aanzienlijke toegevoegde waarde voor de gemeenschap (openbare gebouwen, scholen, kinderopvang, ziekenhuizen, wegen enz.).

Commerciële prestaties in 2015

Op 31 december 2015 kwamen de **totale klantentegoeden** uit op 29,1 miljard EUR, een toename met 6,6 % in vergelijking met eind 2014. De **balansdeposito's** groeiden aan met 8,5 %, van 19,9 miljard EUR tot 21,6 miljard EUR. De **buitenbalansbeleggingen** lieten een lichte toename optekenen van 1,4 % tot 7,5 miljard EUR.

Public and Corporate (In miljard EUR)	2014	2015	Evolutie
TOTALE KLANTENTEGOEDEN	27,3	29,1	+6,6 %
Balansdeposito's	19,9	21,6	+8,5 %
Buitenbalansbeleggingen	7,4	7,5	+1,4 %

De **totale uitstaande kredieten** vielen lichtjes (-2,5 %) terug tot 38,4 miljard EUR. Die terugval was te wijten aan een kleinere vraag, de grotere concurrentie op de markt van de openbare en de sociale sector, en aan de toename van de alternatieve financieringsvormen (vooral de desintermediatie, waarbij Belfius markteider is op de Public and Social markt). De uitstaande kredieten voor het segment Corporate namen toe tot 8,9 miljard EUR eind december 2015. De **buitenbalansverbintenissen** namen toe met 1,3 miljard EUR tot 20,0 miljard EUR eind december 2015.

Public and Corporate (In miljard EUR)	2014	2015	Evolutie
UITSTAANDE KREDIETEN	39,4	38,4	-2,5 %
Public and Social	*31,1*	*29,6*	*-4,8 %*
Corporate	*8,3*	*8,9*	*+7,2 %*
BUITENBALANS-VERBINTENISSEN	18,7	20,0	+6,7 %

Met betrekking tot de **verzekeringsactiviteiten** waren de opbrengsten voor het segment Public and Corporate erg dynamisch, vooral bij de niet-levensverzekeringsproducten.

Het **premie-incasso Niet-Leven** nam toe met 18,6 % tot 121 miljoen EUR. Dat toont het succes aan van de strategie die werd ontwikkeld voor de BOAR-producten, namelijk de verkoop via gespecialiseerde makelaars, en komt tot uiting in de stijging van de premies voor producten in arbeidsongevallen en schade aan goederen.

De in het segment **Leven** geïnde **brutopremies** stegen met 2,4 % tot 259 miljoen EUR dankzij de stevige positie en de expertise van Belfius in zijn nichemarkt. Hoewel de lokale besturen steeds minder speelruimte hebben en ondanks de druk op de overheidsfinanciën, blijft Belfius PubliPension (een product van de eerste pensioenpijler) voldoen aan de behoeften van de klanten.

Public and Corporate (In miljoen EUR)	2014	2015	Evolutie
TOTAAL PREMIE-INCASSO	355	380	+7,0 %
Leven	253	259	+2,4 %
Niet-Leven	102	121	+18,6 %

Financiële resultaten PC

Het **nettoresultaat na belastingen voor PC** steeg van 109 miljoen EUR in 2014 tot 134 miljoen EUR in 2015, een stijging met 24 % dankzij de aanhoudende degelijke commerciële dynamiek.

In 2015 bedroegen de totale opbrengsten 444 miljoen EUR, een stijging met 13 %, of 52 miljoen EUR meer dan in 2014.

De nettorenteopbrengsten beliepen 402 miljoen EUR, een toename met 2 % in vergelijking met 2014, vooral dankzij de betere cross-sellingratio's tussen de krediet- en de niet-kredietproducten.

De nettocommissieopbrengsten stegen van 39 miljoen EUR in 2014 tot 49 miljoen EUR in 2015, vooral dankzij de hogere commissies op spaar- en beleggingsproducten.

De verzekeringsactiviteit bij PC genereert ongeveer 12 % van de totale opbrengsten van PC .

In 2015 kwamen de totale kosten uit op 211 miljoen EUR, wat stabiel is in vergelijking met 2014.

Als gevolg daarvan steeg het brutobedrijfsresultaat aanzienlijk tot 233 miljoen EUR in 2015, een toename met 51 miljoen EUR of 28 % in vergelijking met 2014.

De risicokosten stegen van 21 miljoen EUR in 2014 tot 28 miljoen EUR in 2015, wat vrij laag is en wijst op de goede kredietkwaliteit van de activiteit PC.

Het nettoresultaat voor belastingen bedroeg 201 miljoen EUR, een stijging met 40 miljoen EUR of 25 % in vergelijking met 2014.

Financiële resultaten PC (In miljoen EUR)	2014	2015
OPBRENGSTEN	392	444
waarvan		
Nettorenteopbrengsten	*395*	*402*
Nettocommissieopbrengsten	*39*	*49*
KOSTEN	(210)	(211)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	182	233
Risicokosten	(21)	(28)
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	0	(4)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	161	201
Belastingen	(52)	(67)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	109	134
Aandeel minderheidsbelangen	0	0
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	109	134

Ratio's	2014	2015
Kosten-opbrengstenratio (in %)	53,6 %	47,5 %
Normative Regulatory Equity (in miljoen EUR)(1)	941	778
RoNRE (in %)(1)	12,6 %	15,8 %

(1) RoNRE staat voor Return on Normative Regulatory Equity, waarbij de Normative Regulatory Equity wordt omschreven als het CET 1-kapitaal dat vereist is om PC te brengen tot een CET 1-ratio (Fully Loaded) van 10,5 %.

De belastingen beliepen 67 miljoen EUR in 2015 tegen 52 miljoen EUR in 2014. Die toename is vooral toe te schrijven aan de hogere winst voor belastingen.

Als gevolg daarvan kwam het nettoresultaat groepsaandeel voor PC bij Belfius uit op 134 miljoen EUR voor 2015, tegen 109 miljoen EUR in 2014.

De kosten-opbrengstenratio voor PC verbeterde fors tot 47,5 % tegen 53,6 % in 2014. De Return on Normative Regulatory Equity (RoNRE) nam toe van 12,6 % in 2014 tot 15,8 % in 2015.

Group Center (GC)

Bij de bank omvat het Group Center voornamelijk de overige resultaten die niet kunnen worden toegewezen aan de twee commerciële segmenten van Franchise en de Side-activiteiten, alsook de overige rente- en liquiditeitsresultaten via het systeem van de interne transferpricing.

De kosten voor het onderpand van de Franchise-activiteiten worden toegewezen aan het Group Center. De resultaten van de transacties met klanten in het kader van hedge-oplossingen (Flow Management-activiteiten) en de resultaten van de thesaurie-activiteiten (Money Market) worden ook toegewezen aan het Group Center. Ten slotte omvat het Group Center ook het resultaat van de activa die niet worden toegewezen aan een specifiek segment of activa die geen interest genereren of opleveren (bv. aandelenkapitaal, vastgoed, uitrusting).

Financiële resultaten GC (In miljoen EUR)	2014	2015
OPBRENGSTEN	64	87
KOSTEN	(114)	(87)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	(49)	0
Risicokosten	10	1
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	(5)	(1)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	(45)	0
Belastingen	94	22
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	50	22
Aandeel minderheidsbelangen	(2)	0
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	51	22

Bij de verzekeraar bevat het Group Center inkomsten uit activa die niet worden gebruikt voor en toegewezen worden aan een specifiek segment, de kosten voor achtergestelde schulden, de resultaten van een aantal dochterondernemingen en de kosten die niet worden toegewezen aan een specifiek segment.

Financiële resultaten GC

Het **nettoresultaat na belastingen** voor GC beliep 22 miljoen EUR in 2015, tegen 51 miljoen EUR in 2014.

In 2015 bedroegen de totale opbrengsten 87 miljoen EUR, of 22 miljoen EUR meer dan in 2014. Die toename was vooral toe te schrijven aan de betere niet-toegewezen ALM-resultaten die gedeeltelijk werden gecompenseerd door de hogere niet-toegewezen sectorheffingen.

De totale kosten namen af van 114 miljoen EUR in 2014 tot 87 miljoen EUR in 2015 dankzij de strikte kostenbeheersing bij de bank.

Net als in 2014 werden er in 2015 terugnemingen op risicokosten geboekt voor een bedrag van +1 miljoen EUR.

De belastingen beliepen +22 miljoen EUR in 2015, tegen +94 miljoen EUR in 2014. Merk op dat de belastingen in 2015 gunstig werden beïnvloed door terugnemingen van voordien niet-erkende uitgestelde belastingvorderingen.

Als gevolg daarvan kwam het nettoresultaat groepsaandeel voor het GC bij Belfius uit op 22 miljoen EUR voor 2015, tegen 51 miljoen EUR in 2014.

Side

Toen de groep Dexia eind 2011 werd opgesplitst, bezat het toenmalige Dexia Bank een beleggingsportefeuille die was overgeërfd uit de periode dat het deel uitmaakte van de groep Dexia, met een totale notionele waarde van 74 miljard EUR:

- een Legacy-obligatieportefeuille van ongeveer 18 miljard EUR;
- een Legacy-kredietgarantieportefeuille (intermediatie) van ongeveer 12 miljard EUR;
- funding aan andere entiteiten van Dexia ten belope van ongeveer 44 miljard EUR.

Sinds eind 2011 heeft Belfius een tactisch deriskingplan uitgevoerd dat heeft geleid tot een significante inkrimping van die zgn. Sideportefeuilles, onder meer door het terugschroeven van de funding aan Dexia tot nagenoeg nul euro eind februari 2015.

Gelet op het streven van Belfius naar een lager risicoprofiel, zal de bank haar tactische deriskingacties voortzetten om de Sideportefeuilles tegen eind 2016 terug te brengen tot een risicoprofiel dat volledig in overeenstemming is met het risicoprofiel van de Franchise. Als dusdanig vertoont het risicoprofiel van de Sideportefeuilles die Belfius beoogt de volgende hoofdkenmerken:

- een gemiddelde rating van de portefeuilles van A-;
- een aandeel van maximaal 2 % aan NIG (non investment grade);
- concentratielimieten die in overeenstemming zijn met de corporateportefeuilles van Belfius binnen de Franchise;

In 2015 beliep de uitgevoerde tactische derisking 1,6 miljard EUR, waarvan 1 miljard EUR in de Legacy-obligatieportefeuille en 0,6 miljard EUR in de Legacy-portefeuille van kredietgaranties. Die tactische derisking leidde tot een vermindering van de reglementaire risicoposten van 0,6 miljard EUR en tot een nettoverlies (na belastingen) van -108 miljoen EUR in 2015. Belfius is al flink gevorderd met zijn beleid van tactische derisking, vooral wat zijn ambitie aangaat van het aanzienlijk terugdringen van de non-investment gradeblootstellingen in de Legacy-portefeuilles.

De Legacy-obligatieportefeuille

Eind december 2015 bedroeg de Legacy-obligatieportefeuille 8,1 miljard EUR, een daling met 1,4 miljard EUR in vergelijking met december 2014. De tactische derisking (1,0 miljard EUR) en de natuurlijke afschrijving van de portefeuille werden gedeeltelijk gecompenseerd door het wisselkoerseffect. Eind 2015 bestond de portefeuille uit obligaties van soevereine overheden en de openbare sector (13 %), van bedrijven (44 %) en van financiële instellingen (26 %), en uit asset-backed securities (17 %).

Sinds 2011 werd de Legacy-obligatieportefeuille afgebouwd met meer dan de helft (56 %) of 10,2 miljard EUR, waarvan twee derde door tactische derisking en een derde door natuurlijke afschrijvingen. De tactische derisking vond vooral plaats bij de categorieën van de financiële instellingen (-83 %), de asset-backed securities (-73 %), de internationale soevereine overheden en de openbare sector (-51 %) en de covered bonds (-6 %). Het uitstaande bedrag van de exposure op de bedrijven neemt lichtjes toe als gevolg van wisselkoerseffecten.

De gemiddelde looptijd van de Legacy-obligatieportefeuille bedraagt 15 jaar. Met een gemiddelde rating van A- blijft deze portefeuille van goede kredietkwaliteit: 94 % van de portefeuille heeft een rating investment grade (IG).

De Legacy-kredietgarantieportefeuille (intermediatie)

Eind 2015 bedroeg de Legacy-kredietgarantieportefeuille van Belfius 5,4 miljard EUR, een daling met 1,1 miljard EUR (waarvan 0,6 miljard EUR door tactische derisking) in vergelijking met december 2014. Het betreft Credit Default Swaps en financiële garanties uitgegeven op door bedrijven en overheden uitgegeven obligaties (70 %), ABS (28 %) en covered bonds (2 %). De goede kredietkwaliteit van de onderliggende obligatieportefeuille, de bijkomende kredietbescherming vervat in de obligatie zelf en de beschermingen die Belfius aankocht bij diverse monoliners (Amerikaanse herverze-

keringsmaatschappijen, vooral Assured Guaranty) leiden tot een portefeuille die 100 % investment grade (IG) is. Sinds 2014 is de gemiddelde rating van de portefeuille verder verbeterd van BBB+ tot A-. De gemiddelde resterende looptijd van de portefeuille kwam eind 2015 uit op 7,9 jaar. Sinds einde 2011 werd de Legacy-kredietgarantieportefeuille verder afgeslankt met 6,2 miljard EUR of 54 %.

Funding aan Dexia

Eind 2014 kwam de funding aan Dexia uit op 10,6 miljard EUR, voornamelijk voor 10,5 miljard EUR aan obligaties die werden uitgegeven door Dexia Crédit Local (DCL) met een staatswaarborg van België, Frankrijk en Luxemburg. De funding aan Dexia nam begin 2015 verder af, waarbij voor 5,25 miljard EUR verviel in januari en voor 5,25 miljard EUR in februari 2015. Zodoende werd de funding aan Dexia teruggebracht tot minder dan 100 miljoen EUR. Op 31 december 2015 houdt de overblijvende funding verband met een krediet aan Dexia Crediop (4,2 miljoen EUR) waarvoor Dexia Crediop hetzelfde bedrag heeft gedeponeerd bij Belfius, de co-financiering van een krediet (57,3 miljoen EUR) dat werd verstrekt door DCL aan een zeer kredietwaardige Britse vastgoedmaatschappij (sociale huisvesting), die technisch gezien via de rekeningen van DCL verloopt, en voor 0,3 miljoen EUR aan autoleasefinanciering voor Dexia NV.

Merk eveneens op dat het voormalige Dexia Bank (nu Belfius Bank) het "competence center" van de groep Dexia was voor afgeleide producten (vooral renteswaps), toen het nog deel uitmaakte van de groep Dexia. Dit betekende dat de marktrisico's van alle entiteiten van Dexia ingedekt konden worden met afgeleide instrumenten bij Dexia Bank, krachtens de standaard contractuele voorwaarden in verband met de kaswaarborgen. Het voormalige Dexia Bank dekte deze derivatenposities systematisch extern in, waardoor die derivaten in het algemeen tweemaal opduiken in de Belfius-rekeningen: eenmaal met Dexia en eenmaal voor de afdekking. Het resterende uitstaande notioneel bedrag aan derivaten[1] bij Dexia kwam eind december 2015 uit op 49 miljard EUR, een daling met 6 miljard EUR in vergelijking met eind 2014.

(1) Voor meer informatie verwijzen wij naar toelichting 5.9. van het jaarverslag.

Overige Side

Andere activiteiten in run-off bestaan in hoofdzaak uit derivaten met (niet-Franchise) buitenlandse tegenpartijen en uit transacties met voordien verbonden partijen, die werden overgeërfd uit het Dexia-tijdperk.

Financiële resultaten Side

Het **nettoresultaat na belastingen** van de Side beliep -105 miljoen EUR in 2015, tegen -119 miljoen EUR in 2014.

In 2015 bedroegen de totale opbrengsten -137 miljoen EUR, in vergelijking met -152 miljoen EUR in 2014. De totale opbrengsten werden beïnvloed door het in 2015 versnelde programma voor tactische derisking (voor -133 miljoen EUR aan verliezen vóór belastingen), positieve aanpassingen aan de reële waarde en lagere uitstaande volumes als gevolg van de terugbetalingen door Dexia Crédit Local uitgegeven obligaties met een staatswaarborg in het begin van het jaar.

In 2015 kwamen de totale kosten op 13 miljoen EUR, een daling met 1 miljoen EUR in vergelijking met 2014.

Als gevolg daarvan kwam het **brutobedrijfsresultaat** uit op -150 miljoen EUR voor 2015, tegen -166 miljoen EUR in 2014.

De risicokosten voor 2015 bedroegen -28 miljoen EUR, tegen +9 miljoen EUR in 2014. De risicokosten voor 2015 werden voornamelijk beïnvloed door de toename van de collectieve voorzieningen, als gevolg van extra (aangelegde maar niet gerapporteerde (IBNR)) voorzieningen voor bepaalde UK/US legacy-activa.

Het nettoresultaat voor belastingen beliep -178 miljoen EUR in 2015, tegen -157 miljoen EUR in 2014.

De belastingen beliepen +73 miljoen EUR in 2015, tegen +38 miljoen EUR in 2014.

Als gevolg daarvan kwam het **nettoresultaat groepsaandeel** voor de Side uit op -105 miljoen EUR voor 2015, tegen -119 miljoen EUR in 2014.

Financiële resultaten Side (In miljoen EUR)	2014	2015
OPBRENGSTEN	(152)	(137)
KOSTEN	(14)	(13)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	(166)	(150)
Risicokosten	9	(28)
Waardeverminderingen op (im)materiële activa	0	0
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	(157)	(178)
Belastingen	38	73
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	(119)	(105)
Aandeel minderheidsbelangen	0	0
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	(119)	(105)

Beheer van het kapitaal

Beheer van het kapitaal bij de bank

1. Prudentieel toezicht

Belfius Bank rapporteert over zijn solvabiliteit van de consolidatiekring overeenkomstig de CRR/CRD IV-reglementen (Pijler 1). Vanuit reglementair oogpunt moet Belfius eveneens voldoen aan de vereiste solvabiliteitsratio's zoals beschreven in CRD IV (Pijler 2).

Naar aanleiding van het jaarlijkse "Supervisory Review and Evaluation Process"(SREP), uitgevoerd door de ECB, moet Belfius vanaf december 2015 een minimum Phased In CET 1-ratio van 11,25 % aanhouden, bestaande uit een minimum SREP CET 1-ratio van 10,75 % (inclusief de kapitaalconserveringsbuffer) en de buffer voor binnenlandse systeemrelevante instellingen van 0,50 % (die zal aangroeien tot 1,50 % in 2018).

2. Reglementair eigen vermogen

De toezichthouder heeft de toelating verleend aan Belfius om artikel 49 van de CRR toe te passen en aldus de door Belfius Bank aangehouden eigenvermogensinstrumenten van Belfius Insurance niet langer in mindering te brengen van het reglementair kapitaal, maar op te nemen in de totale risicogewogen activa via een weging aan 370 % (het zogeheten "Deens compromis").

In de reglementaire rapportering wordt aldus de verzekeringsgroep die deel uitmaakt van Belfius beschouwd als een financieel vast actief en dus niet geconsolideerd. Bijgevolg zijn er belangrijke verschillen tussen het kapitaal in de geconsolideerde jaarrekening en in de reglementaire berekeningen.

Eind 2015 bedroeg het startpunt van het reglementair kern eigen vermogen 8 347 miljoen EUR, een toename van 445 miljoen EUR dankzij het prudentieel resultaat van het boekjaar. Het prudentieel resultaat verschilt van het geconsolideerd resultaat door het verschil in consolidatieperimeter alsook de ontvangen dividenden van Belfius Insurance, zoals hiervoor beschreven.

(In miljoen EUR)	31/12/14	31/12/15
Geconsolideerd resultaat	462	506
Eliminatie van Belfius Insurance	(217)	(216)
RESULTAAT BELFIUS BANKGROEP	245	290
Wijzigingen in perimeter:		
dividend Belfius Insurance	29	141
overige	(34)	14
PRUDENTIEEL RESULTAAT	240	445

Vergelijking tussen het boekhoudkundig kern eigen vermogen (geconsolideerde jaarrekening) en het startpunt voor het reglementair kern eigen vermogen

(In miljoen EUR)	31/12/14	31/12/15
BOEKHOUDKUNDIG KERN EIGEN VERMOGEN	7 804	8 309
Omvorming van de verzekeringsgroep tot financiëel vast actief	98	38
Startpunt voor het reglementair kern eigen vermogen	7 902	8 347

In de berekening van het reglementair kapitaal volgens de Bazel III-reglementering wordt rekening gehouden met de overgangsmaatregelen die in CRR/CRD IV voorzien zijn en beschreven worden in de toepasselijke nationale regelgeving.

Reglementair eigen vermogen[1]

(In miljoen EUR)	31/12/14	31/12/15
TIER 1-KERNKAPITAAL (CET 1-KAPITAAL)	7 276	7 479
STARTPUNT VOOR HET REGLEMENTAIR KERN EIGEN VERMOGEN	7 902	8 347
AFTREK TE VERWACHTEN DIVIDEND		(75)
NIET IN DE RESULTATENREKENING OPGENOMEN WINSTEN EN VERLIEZEN	(38)	(43)
Herwaardering pensioenregeling met een te bereiken doel	99	119
Herwaardering reserves voor verkoop beschikbare effecten en bevroren reëlewaardeaanpassingen van geherclassificeerde activa	(815)	(623)
Overige reserves	(10)	(30)
Prudentiële filter op herwaarderingen in de reserves van afgeleide instrumenten die als kasstroomafdekkingen worden gekwalificeerd	10	30
Overgangsmaatregelen	678	461
AFTREKPOSTEN EN PRUDENTIËLE FILTERS	(589)	(750)
Uitgestelde belastingvorderingen die op toekomstige winstgevendheid berusten	(291)	(218)
Investeringen in effectiseringsposities	(244)	(303)
Veranderingen in de waarde van eigen kredietwaardigheid	(24)	(27)
Waardeaanpassingen ten gevolge van vereisten voor reglementaire prudente waardering	(79)	(158)
Immateriële vaste activa	(80)	(70)
Goodwill	(104)	(104)
Overgangsmaatregelen	233	131
TIER 2-KAPITAAL	705	849
Tier 2-kapitaalinstrumenten	477	475
Overschot van voorzieningen ten opzichte van verwachte verliezen IRB	39	154
Aanpassing voor algemeen kredietrisico SA (standaardbenadering)	0	16
Overgangsmaatregelen	190	204
TOTAAL REGLEMENTAIR EIGEN VERMOGEN (NA WINSTVERDELING)	7 981	8 328

(1) Unaudited

Het CET 1-kapitaal bedraagt 7 479 miljoen EUR tegenover 7 276 miljoen EUR eind 2014. De belangrijke stijging van het CET 1-kapitaal als gevolg van het prudentieel resultaat van het boekjaar en de verbetering van de waarderingen in de reserves van de voor verkoop beschikbare effecten of van geherclassificeerde activa, wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van de waardeaanpassingen voor reglementaire prudente waardering, de aftrek van het te verwachten dividend en de reglementaire evolutie van de overgangsmaatregelen. De verandering in overgangsmaatregelen resulteerde in een negatieve impact op het 2014 CET 1-kapitaal van 142 miljoen EUR.

Het Tier 1-kapitaal is gelijk aan het CET 1-kapitaal, aangezien Belfius niet over aanvullend Tier 1-kapitaal beschikt.

Het Tier 2-kapitaal nam toe van 705 miljoen EUR naar 849 miljoen EUR. Deze stijging vloeit voort uit de stijging van het overschot van voorzieningen ten opzichte van de op prudentieel model ingeschatte verliezen IRB, zijnde het verschil tussen de geboekte waardeverminderingen en de op prudentieel model ingeschatte verliezen voor de portefeuilles die de interne-ratingbenadering (IRB) in het kredietrisico volgen en uit de stijging van de aanpassing voor het algemeen kredietrisico voor de portefeuilles die de standaardbenadering (SA) in het kredietrisico volgen.

Eind 2015 bedroeg het totaal reglementair eigen vermogen 8 328 miljoen EUR tegenover 7 981 miljoen EUR eind 2014.

3. Reglementaire risicoposten

De reglementaire risicoposten omvatten onder meer risicogewogen activa voor het kredietrisico, het marktrisico en het operationeel risico. Elk van die risico's wordt omschreven in het hoofdstuk "Risicobeheer" van dit jaarverslag. Daarnaast zijn er ook de risicogewogen activa die voortvloeien uit het "Deens compromis", waarbij de aangehouden eigenvermogensinstrumenten van Belfius Insurance opgenomen worden in de totale risicoposten via een weging aan 370 %.

Eind 2015 kwamen de reglementaire risicoposten van Belfius uit op 47 miljard EUR, tegenover 49,5 miljard EUR eind 2014.

De daling van de gereglementeerde kredietrisico's met 3,2 miljard EUR is vooral te wijten aan de verder tactische risico-afbouw en de daling van risicogewogen activa in een aantal activiteitslijnen van het Public en Corporate segment ten gevolge van de verdere verfijning van de risicowegingsmethode voor ongebruikte kredietlijnen en voor kredieten toegekend aan bepaalde publieke tegenpartijen.

De gereglementeerde marktrisico's stegen met 0,7 miljard EUR, vooral als gevolg van de commerciële ontwikkeling van de "client flow management-activiteiten" (diensten in financiële markt-producten voor klanten) met als gevolg een hogere gemiddelde Value at Risk (zie hoofdstuk "Risicobeheer").

De gereglementeerde operationele risico's bleven relatief stabiel.

(In miljoen EUR)	31/12/14	31/12/15	Evolutie
Gereglementeerde kredietrisico's	39 564	36 345	-8,1 %
Gereglementeerde marktrisico's	1 105	1 777	+60,8 %
Gereglementeerde operationele risico's	2 741	2 802	+2,2 %
Deens compromis	6 102	6 102	0 %
REGLEMENTAIRE RISICOPOSTEN	**49 512**	**47 026**	**-5,0 %**

4. Solvabiliteitsratio's voor Belfius Bank[1]

Eind 2015 kwam de Phased In CET 1-ratio uit op 15,9 %, een stijging met 121 basispunten vergeleken met eind 2014. Deze stijging is te verklaren door het prudentieel resultaat van het boekjaar, gedeeltelijk gecompenseerd door het dalende positieve effect van de overgangsmaatregelen en de stijging in waarde-aanpassingen voor reglementaire prudente waardering. De wijziging van de overgangsmaatregelen had een negatieve impact van 28 bp op de CET 1-ratio. Met toepassing van de overgangsmaatregelen van 2015, zou eind 2014 de CET 1-ratio 14,4 % bedragen vergeleken met de gerapporteerde CET 1-ratio van 14,7 %. De aanzienlijke daling van de reglementaire risicoposten droeg ook in belangrijke mate bij tot de verbetering van de CET 1-ratio.

De Tier 1-kapitaalratio is gelijk aan de CET 1-ratio, vermits Belfius Bank niet beschikt over aanvullend Tier 1-kapitaal.

	31/12/14	31/12/15
BASEL III (PHASED IN)		
Tier 1-kernkapitaalratio (CET 1-ratio)	14,7 %	15,9 %
Tier 1-kapitaalratio (T1-ratio)	14,7 %	15,9 %
Totale kapitaalratio	16,1 %	17,7 %
BASEL III (FULLY LOADED)		
Tier 1-kernkapitaalratio (CET 1-ratio)	13,2 %	14,9 %
Tier 1-kapitaalratio (T1-ratio)	13,2 %	14,9 %
Totale kapitaalratio	14,3 %	16,2 %

De totale kapitaalratio kwam uit op 17,7 %, dat is een stijging met 176 basispunten vergeleken met eind 2014.

Eind 2015 kwam de CET 1-ratio Fully Loaded uit op 14,9 % vergeleken met 13,2 % eind 2014. De totale kapitaalratio Fully Loaded steeg van 14,3 % eind 2014 tot 16,2 % eind 2015.

Beheer van het kapitaal bij de verzekeraar

1. Prudentieel toezicht

Belfius Insurance rapporteert aan de toezichthouder NBB zowel op geconsolideerd als op statutair vlak. Voor de dochterondernemingen wordt statutair toezicht gehouden in de landen waar ze gevestigd zijn, zijnde België (Corona nv) en Luxemburg (IWI).

Belfius Insurance rapporteert op kwartaalbasis aan de NBB over de solvabiliteitsmarge en de dekkingswaarden. Daarnaast wordt aan de NBB, in het kader van het prudentieel toezicht op systemische verzekeraars, op zeer gedetailleerde wijze informatie verstrekt over onder meer de strategie, het ALM- beleid en de toereikendheid van de technische reserves.

2. Solvabiliteitsbestanddelen

Voor de bepaling van de solvabiliteitsbestanddelen wordt het totaal eigen vermogen onder IFRS als vertrekpunt genomen. Vervolgens worden overeenkomstig de solvabiliteitsreglementering, de achtergestelde schulden die in aanmerking komen als solvabiliteitsbestanddeel, toegevoegd en prudentiële filters toegepast. De toezichthouder acht het immers noodzakelijk dat er bepaalde correcties worden uitgevoerd om de op IFRS-jaarrekeningen gebaseerde berekening grotendeels te laten aansluiten bij de doelstellingen van het prudentieel toezicht op de verzekeringsondernemingen.

De belangrijkste prudentiële filters omvatten het volgende:

- de onder IFRS 4 (fase 1) niet weerhouden technische voorzieningen voor egalisatie en catastrofe worden overeenkomstig de solvabiliteitsregels opnieuw bijgevoegd en bijgevolg in mindering gebracht van de solvabiliteitsbestanddelen;
- bij de bepaling van de solvabiliteitsbestanddelen worden de niet-gerealiseerde resultaten erkend in het IFRS eigen vermogen geëlimineerd;
- de onder de technische voorzieningen opgenomen voorzieningen voor renterisico's en toekomstige discretionaire winstdeling worden in de mate dat de uitgevoerde toereikendheidstesten dit toelaten als solvabiliteitsbestanddelen (netto van uitgestelde belastingen) toegevoegd;
- onder "overige" worden onder meer de aanpassingen opgenomen voor IAS 19, evenals de aftrek van participaties in financiële instellingen; en
- de prudentiële filters voorzien dat uitgestelde belastingsvorderingen maximaal voor 10 % van het eigen vermogen mogen toegewezen worden als vermogensbestanddeel. Deze filter was de laatste twee jaren niet van toepassing.

(1) Unaudited

3. Solvabiliteitsvereiste

De solvabiliteitsvereisten worden op geconsolideerde basis berekend volgens de prudentiële normen van Solvency I. De vereisten nemen gelijkmatig toe met de aangroei van de technische voorzieningen. Ondanks de volledige opname van de dochteronderneming Sepia volgens de integrale consolidatie methode in onze cijfers, noteren we een lichte daling van de solvabiliteitsvereisten Leven tussen 2014 en 2015 te verklaren door een verschuiving naar tak-23 verzekeringen waarvoor de kapitaalsvereisten lager zijn.

4. Solvabiliteitsratio's voor Belfius Insurance[1]

4.1. Solvency I

Onderstaande tabel verschaft een overzicht van het beschikbaar eigen vermogen en de solvabiliteitvereiste per einde 2014 en 2015. De geconsolideerde solvabiliteitsratio Solvency I (voor dividenduitkering) neemt toe van 205 % in 2014 tot 221 % in 2015, het overschot bedraagt hierbij 980 miljoen EUR per eind 2015.

De kapitaalsplanning van Belfius Insurance voorziet in een autofinanciering van de groei waarbij als doelstelling een minimale solvabiliteitsratio van 150 % wordt beoogd, zowel op statutair als geconsolideerd vlak. De raad van bestuur van Belfius Insurance nv heeft op 22 maart 2016 beslist een buitengewone algemene vergadering samen te roepen op 23 maart 2016, teneinde te beslissen over de uitkering van een tussentijds bruto-dividend ten belope van 120 018 716 EUR, aan te rekenen op de statutaire beschikbare reserves. Rekening houdende met deze dividenduitkering neemt de geconsolideerde solvabiliteitsmarge over 2015 toe met 18 % tot 206 %.

4.2. Solvency II

Vanaf het eerste trimester 2016 komt de Europese regelgeving rond de solvabiliteit van (her)verzekeraars (Solvency II) in voege. Per 31 december 2015 bedraagt de solvabiliteitsratio Solvency II (pro forma) 212 % voor dividenduitkering en 202 % na dividend. Belfius Insurance ambiëert een Solvency II ratio van minimaal 160 %.

Indien de Solvency II regels pro forma worden toegepast op de cijfers eind 2015, dan bedraagt het totale Solvency II-kapitaal 2 514 miljoen EUR per eind 2015. Het is voor 90 % samengesteld uit Tier 1-kapitaal. Het Tier 2-kapitaal bedraagt 258 miljoen EUR en omvat voornamelijk een achtergestelde lening aan Belfius Bank.

De kapitaalsvereisten bedragen, rekening houdende met het standaardmodel, 1 186 miljoen EUR. Meer dan 60 % van het vereiste kapitaal is het gevolg van market risk, en dan meer specifiek van het krediet- en aandelenrisico. Het vereiste kapitaal voor het interestrisico is zeer beperkt, gezien de goede duratie-matching in de balans van Belfius Insurance.

De nieuwe regelgeving omvat naast de opzet van een volledig risk-framework ook een self-assessment waarbij, rekening houdende met het businessplan, de toekomstige kapitaalbuffers in kaart worden gebracht en een aantal sensitiviteiten worden uitgevoerd. Uit deze analyse blijkt dat Belfius Insurance over kapitaalmarges beschikt om schokken te kunnen opvangen, zoals bepaald in de risk appetite goedgekeurd door de raad van bestuur.

Zo leidt een daling van het interestniveau met 1 % (t.o.v. het niveau eind 2015) tot een impact van -7 % op de Solvency II-ratio. Een beursschok van -30 % op de aandelenkoersen zou een impact hebben van -17 % en een stijging van de kredietspreads met 50 bp over de volledige portefeuille zou pro forma einde 2015 een impact hebben van -25 %.

	Shock	Solvency II-ratio
Basis scenario	-	212 %
Stress scenario		
Interest rate	*-1 %*	*205 %*
Equity	*-30 %*	*195 %*
Credit spread	*+ 50 bp*	*187 %*

(1) Unaudited

Solvabiliteitsbestanddelen – Solvency I

(In miljoen EUR)	31/12/14	31/12/15
TOTAAL EIGEN VERMOGEN OPGENOMEN IN DE IFRS BALANS	2 070	2 177
ACHTERGESTELDE SCHULDEN DIE IN AANMERKING KOMEN ALS SOLVABILITEITSBESTANDDEEL	351	355
TOEPASSING VAN DE PRUDENTIËLE FILTERS		
Immateriële vaste activa	(10)	(12)
Voorzieningen voor egalisatie en catastrofe	(41)	(45)
Voorzieningen voor renterisico's en toekomstige discretionaire winstdeling	209	212
Niet-gerealiseerde resultaten erkend in het eigen vermogen	(864)	(898)
Overige	(14)	(1)
Begrenzing uitgestelde belastingvorderingen (na toepassing van vorige prudentiële filters)	0	0
SOLVABILITEITSBESTANDDELEN	1 700	1 789
SOLVABILITEITSVEREISTEN	828	809
SOLVABILITEITSOVERSCHOT	873	980
SOLVABILITEITSRATIO VOOR RESULTAATSVERWERKING	205 %	221 %
Dividenduitkering	141	120
SOLVABILITEITSRATIO NA RESULTAATSVERWERKING	188 %	206 %

Interne afstemming van het eigen vermogen

Belfius beschikt, zoals voorzien door de vereisten van Pijler 2 van de Bazel-regelgeving, over een intern systeem voor de driemaandelijkse opvolging van de voornaamste ratio's inzake de risicotolerantie ("risk appetite") en de afstemming daarvan met het beschikbaar eigen vermogen. Dit systeem werd in 2015 uitgebreid zodat de gegevens nu ook op maandelijkse basis beschikbaar zijn voor de risk appetite en de ratio's voor het afstemmen van het eigen vermogen.

1. Economisch eigen vermogen

Het economisch eigen vermogen wordt omschreven als de potentiële afwijking van de economische waarde van Belfius ten opzichte van de verwachte economische waarde, en dit binnen een gegeven betrouwbaarheidsinterval en een gegeven tijdshorizon. De betrouwbaarheidsdrempel (99,94 %) die werd gekozen voor de scenario's met waardeverliezen, is in overeenstemming met de doelstelling voor de schuldrating van de bank op een horizon van één jaar (A-rating voor 2015).

De kwantificering van het economisch eigen vermogen verloopt in drie fasen: de identificatie van de risico's (het definiëren, in kaart brengen en jaarlijks updaten in samenwerking met de diverse activiteitslijnen), de meting ervan (vooral op basis van statistische methodes en/of scenario's) en de samenvoeging van de risico's op basis van een matrix die rekening houdt met de correlatie tussen de risico's.

De meeste risico's worden gekapitaliseerd op basis van de meting van het onverwachte verlies; bepaalde risico's worden echter niet gekapitaliseerd als andere beheerstechnieken (limieten, andere buffers dan kapitaal, governance enz.) beter geschikt worden bevonden om ze te omkaderen.

Het economisch eigen vermogen staat centraal binnen het kader van de risk appetite van Belfius.

2. Afstemming van het economisch eigen vermogen

Het directiecomité, dat fungeert als Risk Appetite Committee (RAC), is verantwoordelijk voor het beheer van het niveau en de toewijzing van het eigen vermogen en is bevoegd voor alle aangelegenheden die verband houden met het economisch eigen vermogen. Het RAC analyseert de diverse modellen die betrokken zijn bij de berekening van het economisch eigen vermogen en volgt de (reglementaire en economische) ratio's, limieten en triggers op.

Het economisch eigen vermogen van Belfius kwam eind 2015 uit op 5 575 miljoen EUR (tegenover 5 761 miljoen EUR eind 2014).

De verdeling van het risico over de diverse risicocategorieën bleef stabiel in de loop van 2015: het kredietrisico vertegenwoordigde ongeveer 45 % van het economisch eigen vermogen en bleef de grootste bijdrage leveren, het marktrisico (met onder meer het rente-, het wissel-, het spread- en het aandelengebonden risico) 35 %, het onderschrijvingsrisico 8 %, het operationeel risico 6 % en de overige risico's (prepayment, funding, ...) 6 %.

Uitsplitsing van het economisch eigen vermogen per type van risico

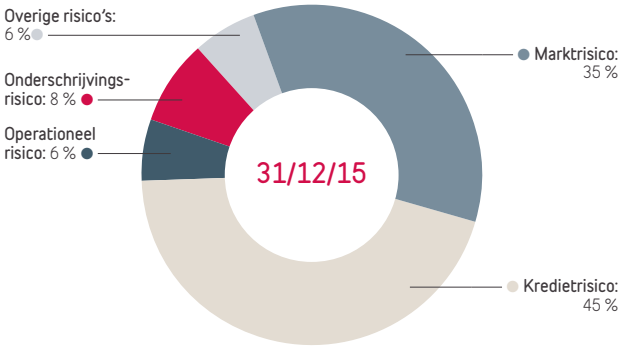

Per activiteitslijn wordt het economisch eigen vermogen als volgt verdeeld: het segment Side, dat in hoofdzaak de beleggingsportefeuille van Legacy-obligaties en de portefeuille van kredietderivaten omvat, nam 17 % van het economisch eigen vermogen van Belfius voor zijn rekening; de franchise-activiteiten Retail and Commercial (RC) en Public and Corporate (PC) vertegenwoordigden respectievelijk 47 % en 17 % van het economisch eigen vermogen van Belfius; het saldo bestond uit 20 % toegewezen aan het Group Center (vooral met het oog op het algemeen balansbeheer in termen van rente- en liquiditeitsrisico van Belfius).

Uitsplitsing van het economisch eigen vermogen per activiteitslijn

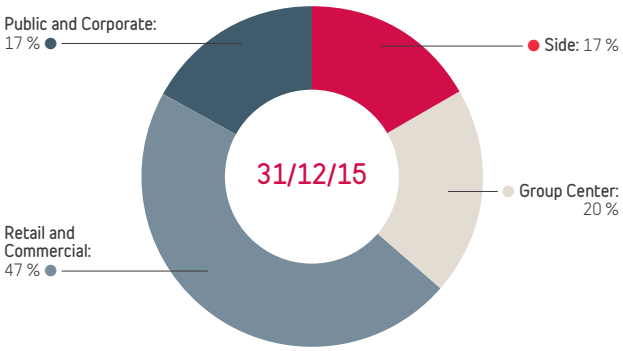

Risicobeheer

Macro-economische omgeving in 2015

De activiteiten van Belfius zijn blootgesteld aan een aantal risico's zoals - maar niet uitsluitend - kredietrisico's, marktrisico's, het liquiditeitsrisico, het operationeel risico, het verzekeringsrisico, veranderingen in de regelgeving en de macro-economische omgeving in het algemeen, die een negatieve weerslag kan hebben op de waarde van de activa of zou kunnen zorgen voor hoger dan verwachte kosten.

Aangezien de activiteiten hoofdzakelijk plaatsvinden in België, is vooral de Belgische macro-economische omgeving van belang. Dat kan echter niet voorkomen dat internationale economische gebeurtenissen en trends een invloed hebben.

Het algemeen economisch klimaat verbeterde in beperkte mate in 2015. Het reëel bbp van België zal wellicht stijgen met 1,4 % ten opzichte van 2014. Zowel het consumenten- als het producentenvertrouwen verbeterde in de loop van het jaar. Dat zorgde voor hogere gezinsbestedingen en een verbetering van de situatie op de arbeidsmarkt. Die verbetering is gebaseerd op drie gunstige externe voorwaarden, waarvan Belfius verwacht dat ze ook in 2016 nog zullen meespelen:

- dankzij het monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) werden massaal liquide middelen in de economie gepompt. Dat heeft geleid tot lagere rentevoeten over het hele spectrum van de looptijden en in de hele eurozone. Een positief gevolg daarvan is dat de kredietvoorwaarden verbeterd zijn en dat de consumptie werd aangezwengeld, aangezien sparen amper nog iets opbracht. Bovendien gold dat ook voor de perifere landen van Europa. Dat stimuleerde de investeringen en de groei in die landen. Aangezien België een kleine open economie heeft en voornamelijk handel drijft met de eurozone, is een toenemende groei in de Europese Unie in het voordeel van de economie van ons land;
- de olieprijzen zijn sterk gedaald op de internationale markten en bleven gedurende de eerste zes maanden van 2015 onder de grens van 60 USD voor een vat, en sloten het jaar nog lager af op een peil van 30 USD per vat. De meeste economen verwachten dat in de nabije toekomst de olieprijzen ver onder de grens van 60 USD zullen blijven dankzij een aanhoudende sterke aanvoer van ruwe olie. Het recente nucleair akkoord met Iran en de opheffing van de sancties tegen Iraanse producten zullen wellicht zorgen voor nog meer toevoer van ruwe olie en aardgas. De lage olieprijzen hebben een positieve weerslag op de koopkracht van de gezinnen en op de consumptie, en dat zijn gunstige voorwaarden voor economische groei;
- de euro verloor terrein ten opzichte van de munten van de meeste handelspartners van België. De effectieve wisselkoers daalde in waarde met ongeveer 3,0 %, waardoor uitvoerders een extra duwtje in de rug kregen. De wisselkoers zal onder andere blijven afhangen van het verschil in het monetair beleid tussen de VS en Europa. Aangezien de VS van plan is zijn beleidsrente verder te verhogen in 2016 en gelet op de mogelijkheid voor de ECB om haar monetaire expansie nog verder te versterken, zou de euro nog verder kunnen dalen.

De internationale context vormt echter een belangrijk aandachtspunt. In augustus van vorig jaar begonnen de economische berichten uit China in de richting van een vrij sterke vertraging van de economische activiteit in dat land te wijzen. Dat zorgde voor heel wat onzekerheid op de financiële markten, en de beurzen verloren wereldwijd fors terrein. De onmiddellijke gevolgen daarvan voor de reële Belgische economie zullen echter wellicht klein blijven, door de beperkte handelsrelaties tussen ons land en China. Onrechtstreeks heeft de vertraging in China echter een weerslag op ons land door het verslechteren van het vertrouwensklimaat voor de investeerders en de lagere importprijzen die een invloed hebben op de inflatie, en via het monetair beleid van de Europese Centrale Bank, ook op de rentevoeten. In november werd Parijs getroffen door verschrikkelijke terroristische aanslagen. Enkele dagen later werd Brussel hermetisch afgesloten om een aanval op Belgisch grondgebied tegen te gaan. Ook nu weer bleven de directe kosten voor de Belgische economie beperkt, maar dit voedde het klimaat van risicoafkeer, droeg bij tot een hogere volatiliteit op de markten en verhinderde een sneller economisch herstel.

Governance

In lijn met Art. 194 van de "Bankenwet", beheerst Belfius de risico's in een op groepsniveau (Belfius Bank + Belfius Insurance) gecoördineerd en geïntegreerd risk framework. Het objectief hierbij is te komen tot een coördinatie in het riskdomein, die de noodzakelijke samenhang verzekert met inachtneming van de specifieke kenmerken van de entiteiten, hun verantwoordelijkheden en de wettelijke/reglementaire verplichtingen. De belangrijkste pijlers van dit risk management zijn een aangepaste governance, risk monitoring en besluitvormingsproces.

Op niveau van de Risk Departementen van Belfius Bank en van Belfius Insurance zorgen de CRO's, samen met hun respectieve Risk Executive Committees (Risk ExCom), voor een adequate integratie en samenhang met betrekking tot de gebruikte methodologieën, tools en risk management.

In termen van risk governance heeft Belfius:

- een vergelijkbare Committee governance en besluitvormingsproces: raad van bestuur, Risk Committee (Belfius Bank) - Risk & Underwriting Committee (Belfius Insurance), Risk ExComs Belfius Bank - Belfius Insurance, Risk Appetite Committee IC/ALCo (Belfius Bank) en ALCo (Belfius Insurance), ...;
- aanwezigheid van leden van de raad van bestuur van Belfius Bank in de Belfius Insurance Committees voor een verhoogde coherentie;
- gemeenschappelijke Belfius Bank Risk Committee / Belfius Insurance Risk & Underwriting Committee vergaderingen.

Beide entiteiten hebben een vergelijkbaar Policies & Guidelines kader en aanpak:

- policies met de focus op risk drivers, governance en het besluitvormingsproces;
- policies worden beslist op het niveau van het directiecomité (met formele goedkeuring van de raad van bestuur van Belfius Insurance);
- gestuurd door het Risico-departement;
- doel is het implementeren van best practices: wederzijdse uitwisseling en implementaties.

Beide entiteiten gebruiken vergelijkbare en/of gemeenschappelijke tools waardoor er wordt gezorgd voor de noodzakelijke samenhang en coherentie evenals voor een geïntegreerd risk management en interne controles:

- Risk Appetite Framework: gedefinieerd en gevalideerd op groepsniveau door Belfius Bank en trapsgewijze vertaald naar de dochterondernemingen;
- Risk Management & Control verzekerd door o.a. "Het verslag van de effectieve leiding inzake de beoordeling van de interne controle";
- ICAAP & Recovery Plan (Belfius Bank) en ORSA (Own Risk and Solvency Assessment - Belfius Insurance).

Meer informatie met betrekking tot de Risk Governance van Belfius Insurance kan men terugvinden in het jaarverslag van Belfius Insurance.

1. Risicocomités

Een performante Risk Governance-structuur wordt beschouwd als de hoeksteen van een gezond risicobeheer. Een robuuste set-up van comités omvat effectieve communicatie en rapporteringslijnen samen met duidelijk afgebakende verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Een dergelijke structuur zorgt voor tweerichtingsverkeer met instructies op het vlak van risicobeheer, enerzijds, en feedback die het senior management in staat stelt te voldoen aan zijn verplichtingen inzake beheer en toezicht, anderzijds.

1.1. Risicocomités op strategisch niveau werkend in de schoot van het directiecomité

Er werden drie comités opgericht binnen de schoot van het directiecomité die worden voorbereid door het Risico-departement en die minstens elk kwartaal samenkomen:

Het Risk Policy Committee (RPC) houdt toezicht op het vastleggen en implementeren van de voornaamste beleidslijnen, procedures en methodes van de bank op het vlak van het risicobeheer en de risicometing, en ook op de validatiestatus ervan. De eerste verantwoordelijkheid is te zorgen voor een risicobeleid dat in overeenstemming is met de risico-tolerantie en de strategie ("Risk Appetite Framework of RAF") van de bank, en dat beantwoordt aan de eisen inzake regelgeving en conform de best practices is.

Het Risk Appetite Committee (RAC) houdt toezicht op de risicobereidheid, de kapitaaltoereikendheid en de kapitaaltoewijzing van Belfius Bank. Het beheert het economisch vermogen van de bank en het kader voor de stresstests, zorgt voor het afstemmen van dit kader tegen de risico's van de bank en het business-profiel en ziet toe op de praktische implementatie ervan.

Het Bazel III Steering Committee ziet toe op de reglementaire status van Belfius Bank en zorgt globaal genomen voor een vlotte projectorganisatie. Het valideert de business- en de methodologische keuzes, de planning, de simulaties, prudentiële wijzigingen, de impactanalyses en de uiteindelijke resultaten.

Naast deze drie comités rapporteren er ook nog twee functionele domeinen aan het directiecomité zonder dat hiervoor evenwel een afzonderlijk comité werd geïnstalleerd. Die twee domeinen houden verband met krediet gerelateerde onderwerpen en de niet-financiële risico's.

1.2. Risicocomités op het tactische/operationele niveau

Het directiecomité delegeert bepaalde beslissingen aan het tactische/operationele niveau. Deze delegatie wordt beschreven in de van toepassing zijnde comité-charters. Voor materies die buiten de delegatiebevoegdheid vallen, verstrekt het tactische/operationele niveau informatie of formuleert het een advies aan het directiecomité.

De comités die deel uitmaken van het tactische/operationele niveau zijn comités waarin het Risico-departement zetelt naast de commerciële activiteitslijnen. Risicocomités die aangestuurd worden door het Risico-departement leggen de focus voornamelijk op risk appetite en methodologie. Risk/Business comités die gezamenlijk aangestuurd worden door het Risico-departement/Business leggen de focus voornamelijk op richtlijnen, transacties en risico's op tegenpartijen. Het Risico-departement heeft in vele van deze comités een vetorecht, alsook het recht om een beslissing op een hoger niveau te laten nemen.

2. Risk appetite

De risk appetite is het niveau van risico dat een instelling bereid is te aanvaarden gelet op de verwachtingen van de voornaamste stakeholders (aandeelhouders, schuldeisers, toezichthouders, ratingbureaus, klanten, medewerkers, ...) om haar strategische en financiële doelstellingen te verwezenlijken. Die risk appetite wordt in de eerste plaats bepaald door de raad van bestuur, op voorstel van het directiecomité. Het Risico-departement bereidt de voorstellen van het directiecomité en de beslissingen van de raad van bestuur voor, en bepaalt eveneens de regels en het kader voor de uitvoering van die regels.

Op basis van een holistische benadering is de risk appetite een centraal referentiepunt om:

- de strategie en de planning te sturen;
- de prestaties in termen van groei en waardecreatie te omkaderen;
- de dagelijkse operationele en commerciële beslissingen te vergemakkelijken.

De risk appetite van Belfius is samengesteld uit een reeks van kwantitatieve elementen (Key Risk Indicators ofKRI) en kwalitatieve elementen (statements) die ontworpen zijn om de risiconiveaus en -types uit te drukken die niet aanvaard worden, die getolereerd zijn en doelgericht vastgelegd zijn met het oog op het realiseren van de business-strategie. Het kwantitatieve kader bestaat uit een geheel van boekhoudratio's (gearing), reglementaire ratio's (Tier 1, gewogen risico's), economische ratio's (economisch eigen vermogen, Earnings at Risk), en omvat ook nog ratio's inzake liquiditeit en fundingstructuur, alsook limieten inzake kredietconcentratie.

Voor elk van die ratio's worden limieten vastgelegd die elk jaar door de bevoegde organen worden gevalideerd. De Risk- en Financedepartementen zijn belast met de monitoring van die ratio's en stellen bij afwijkingen maatregelen voor aan het directiecomité om er zeker van te zijn dat de limieten worden nageleefd.

3. Stresstests

De stresstests zijn bedoeld om de sensitiviteit van de bank te meten, op het vlak van verliezen, bijkomende gewogen risico's, de liquiditeitsbehoeften of de vereisten inzake het eigen vermogen, die Belfius zouden kunnen impacteren onder scenario's van materiële onverwachte schokken op de financiële markten en/of in de eigen financiële situatie van Belfius.

In 2015 werden verschillende ad hoc stresstests uitgevoerd ofwel op initiatief van het eigen management of op vraag van de toezichthouders, bv. stresstest op de immobiliën portefeuille en stresstests op geselecteerde onderdelen van de Legacy portefeuille.

Belfius heeft ook een eigen intern stresstesting programma uitgevoerd op het financieel plan 2016-2020. De bank heeft een set van alternatieve en erg strenge macro-economische scenario's ontwikkeld om zo te kunnen inspelen op de voornaamste kwetsbare punten van de bank en om te simuleren hoe Belfius in die omstandigheden zou worden beïnvloed. Deze verschillende stresstests meten de mogelijke afwijkingen van het "base case" Financial Plan en van de Risk Appetite-doelen die door het management werden vastgelegd in termen van solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit. Deze stresstests werden voorgelegd aan het directiecomité en aan de raad van bestuur.

4. Recovery Plan

Een update van het Belfius Recovery Plan werd in het eerste kwartaal van 2016 ingediend bij de ECB. Dit plan bevat een set van herstelmaatregelen die zouden genomen kunnen worden om de langetermijn levensvatbaarheid van de bank te herstellen in geval van een aanzienlijke verslechtering van de financiële situatie als gevolg van ernstige algemene macro-economische en/of idiosyncratische stresssituaties.

Credit Risk

1. Methodologie

Belfius steunt voor het beheer van haar kredietrisico's op een Advanced Internal Rating Based-benadering. Dit betekent dat Belfius gebruik maakt van interne modellen voor het definiëren van de risicoparameters Probability of Default (PD – de kans op een default), Loss Given Default (LGD – het verwachte verlies in geval van default) en Credit Conversion Factor (CCF- de omzetting van een kredietlijn in een verwacht bedrag opgenomen krediet) voor de buiten-balansposities.

De ECB heeft aangekondigd dat ze de komende jaren een Target Review of Internal Models (TRIM) zullen uitvoeren. Deze oefening wordt uitgevoerd door de toezichthouder met het oog op de voortzetting van de in 2014 uitgevoerde Asset Quality Review (AQR) en toont de toenemende aandacht van de toezichthouders voor modellen die in verband staan met de berekening van desolvabiliteitsratio's van de bank.

De levenscyclus van interne modellen kan worden opgedeeld in drie blokken: de ontwikkeling en goedkeuring van het intern model, de controles in verband met het gebruik ervan en het onderhoud van het model. De Model Manager is de sleutelfiguur in het proces van de ontwikkeling en het onderhoud van een model. Hij/zij overlegt geregeld met de commerciële activiteitslijnen en de kredietafdelingen. Daarnaast worden er nog controles uitgevoerd door diverse functies binnen de organisatie (Validatie, Ratingcomité, Kwaliteitscontrole, Interne Audit).

1.1. De belangrijkste stappen in de ontwikkeling van een model

- Het bepalen van het toepassingsdomein van het ratingmodel, nl. voor welke populatie/doelgroep aan tegenpartijen dat model zal worden gebruikt.
- Het inzamelen van alle relevante kwantitatieve en kwalitatieve inlichtingen met betrekking tot de doelgroep (de financiële gegevens, het economisch, reglementair en institutioneel kader, de default-statistieken ...).
- Het definiëren, uitwerken en uitgebreid testen van de criteria die in het model zullen worden gehanteerd en die zullen leiden tot een interne rating.
- Het valideren, implementeren en documenteren van het model, al dan niet gekoppeld aan een IT ontwikkelingsproject. Het model wordt formeel gevalideerd door de directie "Validatie", die als autonome directie binnen het Risico-departement, een onafhankelijk en objectief rapport opstelt m.b.t. de interne modellen.

1.2. De voornaamste controlemechanismen

Overeenkomstig de principes van goed governance en de eisen van de toezichthouder zijn diverse controlemechanismen in het leven geroepen wat betreft het operationele gebruik van de modellen, hun intrinsieke prestatie en het globale beheersproces van de levenscyclus van de modellen.

- De onafhankelijke interne kwaliteitscontrole op de ratingmodellen, gedefinieerd in overeenstemming met de wettelijke richtlijnen, zorgt voor een geschikt gebruik van de ratingmodellen, de operationele efficiëntie en het bestaan van een audittrail in het ratingproces.
- De back testing bestaat erin na te gaan of, op basis van historische data, het model nog steeds in overeenstemming is met de historische statistieken. Zo werden bijvoorbeeld, naar aanleiding van de conclusies van deze back testing-oefeningen, de PD's in verband met de blootstelling op tegenpartijen die deel uitmaken van het "kleine ondernemingen"-segment opnieuw gekalibreerd in 2015.
- Via stresstests wordt onderzocht hoe de portefeuilles en de modellen reageren op onverwachte en/of extreme omstandigheden.
- Interne Audit voert een regelmatige globale controle uit om na te gaan of alle richtlijnen en voorschriften worden gevolgd en of alle betrokken interveniënten hun rol correct spelen en hun verantwoordelijkheden opnemen (werden er voldoende tests uitgevoerd, werd het model op de gepaste wijze intern gevalideerd, is er voldoende kwaliteitscontrole, worden de jaarlijkse verplichte backtests uitgevoerd ...).

1.3. Onderhoud van het model

- Diverse elementen kunnen aan de basis liggen van de update van een model zoals:
  - de resultaten van de jaarlijkse backtests en stresstests;
  - de feedback/bevindingen afkomstig van andere controlemechanismen (kwaliteitscontrole, ratingcomités, Interne Audit); of
  - de wijzigingen die werden aangebracht aan het reglementair kader.
- Het opstarten van een herziening leidt tot het lanceren van een proces dat sterk analoog is aan dat van de ontwikkeling van een model: (her)bekijken van de parameters, testen en opnieuw intern valideren van het aangepaste model.

2. Kredietlimieten en kredietcomités

De soliditeit van het kredietacceptatieproces vormt één van de belangrijkste pijlers van het risicobeheer van Belfius. Dit proces wordt aangestuurd door een brede waaier aan guidelines, delegatieregels en andere governance instrumenten, die tot doel hebben de kredietrisico's, zoals vastgelegd vanuit de risicobereidheid, strikt te bewaken.

Belfius Bank heeft kredietlimieten en bevoegdheidsdelegaties vastgelegd voor de diverse types van kredietrisico's, die dagelijks worden opgevolgd en trimestrieel worden gerapporteerd aan een hoger governance-niveau en bijkomend jaarlijks worden geëvalueerd door het Risk Committee.

De kredietlimieten geven het maximale risiconiveau weer dat aanvaardbaar is op individuele tegenpartijen en/of economische groepen, en zijn hierdoor de vertaling van de Risk Appetite van de bank naar het niveau van de individuele klantrelatie. Kredietlimieten worden bepaald op basis van het risicoprofiel van de klant, waarbij voornamelijk (doch niet uitsluitend) gekeken wordt naar zijn interne rating. Naast individuele kredietlimieten hanteert Belfius Bank eveneens een aantal portefeuille-guidelines.

De kredietbeslissingsprocessen binnen Belfius Bank bestaan uit drie verschillende types:

- geautomatiseerde beslissingen waarbij de bank de kredietaanvraag van de klant aftoetst op basis van een aantal risicotechnische en commerciële parameters;
- gedelegeerde beslissingen, zijnde beslissingen genomen door medewerkers aan wie, intuitu personae, en gebaseerd op de certificatie van hun risico-expertise, bepaalde beslissingsbevoegdheden werden gedelegeerd;
- de reguliere kredietcomitésprocessen.

Bij het verstrekken van kredieten aan particulieren (voornamelijk hypothecaire kredieten), zelfstandigen en kleinere ondernemingen wordt voornamelijk gebruik gemaakt van gestandaardiseerde en geautomatiseerde processen, waarbij de resultaten van scoring- en/of ratingmodellen een belangrijke rol spelen.

Bij de kredietverstrekking aan (middel)grote ondernemingen en Public en Social-klanten wordt een geïndividualiseerde aanpak toegepast. Kredietanalisten analyseren op een onafhankelijke wijze het dossier en bepalen de interne rating van de klant. Een kredietcomité neemt vervolgens een beslissing op basis van diverse elementen zoals de kredietwaardigheid, de klant-relatie en -perspectieven, de kredietaanvraag en de waarborgen. Kredietaanvragen worden tijdens het analyseproces zorgvuldig onderzocht en enkel aanvaard indien het continuïteitsperspectief en de terugbetalingscapaciteit van de kredietnemer zijn aangetoond. Ter ondersteuning van het kredietbeslissingsproces berekent een RAROC (Risk Adjusted Return on Capital) de verwachte rendabiliteit van de kredieттransactie of zelfs van de volledige relatie met de klant en vergelijkt die met het gewenste RAROC-niveau (target rate). In die optiek is de RAROC een instrument om de risico's te differentiëren en om de risico-rendements-combinatie optimaal aan te sturen.

Belfius Bank heeft verder geïnvesteerd in haar strategie om dicht bij haar klanten te staan. Deze benadering levert een grote toegevoegde waarde aan onze klanten, ongeacht het segment waarin de klant opereert. Krediet- en Risicocomités zijn geregionaliseerd en de delegatie van de beslissingsbevoegdheden aan de regionale commerciële en kredietteams wordt voortgezet waardoor we het principe van decision-by-proximity kunnen versterken. Dit alles resulteerde in een grotere betrokkenheid van de diverse teams in het besluitvormingsproces, evenals in een versterkt toezicht op het gebruik van de hierboven vermelde gedelegeerde bevoegdheden.

De bank bewaakt de evolutie van de kredietwaardigheid van haar kredietnemers tijdens de volledige levenscyclus van het krediet. De verschillende portefeuilles van de activiteitslijn Retail and Commercial, waarvoor het risicobeheer is geschoeid op een portefeuillebenadering, worden periodiek herzien. De rating van klanten die het voorwerp uitmaken van een geïndividualiseerde benadering wordt periodiek geactualiseerd en dit in lijn met de keuze van de bank voor AIRB (Advanced Internal Rating Based)-modellen. Het economische review-proces van krediet-dossiers verzekert ons ervan dat risicosignalen tijdig worden gedetecteerd, bewaakt en/of behandeld. De kredieten van grotere klanten of van klanten met een gewijzigd risicoprofiel worden in elk geval minimaal jaarlijks herzien en besproken op een kredietcomité.

3. Fundamentals van het kredietrisico in 2015

3.1. Bancaire activiteiten binnen Retail and Commercial

Het Belgisch macro-economisch klimaat verbeterde lichtjes in 2015. Tegen die achtergrond bleef de activiteit van de kredietverstrekking aan Retail and Commercial – een van de kernsegmenten van de bank – op een hoog peil binnen een stabiel kredietbeleid dat algemeen werd toegepast, evenwel aangepast voor een aantal elementen (zie later).

De vraag naar consumentenkredieten bleef stabiel in 2015. De criteria die worden gehanteerd voor het toekennen van leningen, bleven grotendeels ongewijzigd ten opzichte van 2014 en zijn nog steeds geschoeid op het charter "Responsible Lending" afgesloten binnen het kader van de bankenfederatie Febelfin.

Wat de productie van hypothecaire kredieten aangaat, kan 2015 worden opgedeeld in twee onderscheiden periodes. De beslissing van de nieuwe Vlaamse regering in de zomer van 2014 om de woonbonus af te bouwen, zorgde voor een fikse stijging van de vraag naar woonkredieten tijdens de tweede helft van 2014, die bleef aanhouden tijdens de eerste maanden van 2015. Daarnaast hebben de historisch lage rentevoeten geleid tot een nooit geziene golf van vervroegde terugbetalingen. Het grootste deel van de terugbetaalde bestaande hypothecaire kredieten werden intern geherfinancierd. Bovendien was de bank in staat een aanzienlijk aantal nieuwe klanten met een gepaste kredietkwaliteit aan te trekken, door het herfinancieren van hun vroegere hypothecaire kredieten bij andere banken. Tijdens de tweede helft van 2015 keerde de productie van nieuwe hypothecaire kredieten terug naar niveaus die minder geïmpacteerd zijn door herfinanciering.

In deze uitzonderlijke marktomstandigheden werd vanuit het Risico-departement een versterkte interne monitoring aangehouden op de mogelijke hogere risicosegmentenvan de hypothecaire kredieten (combinaties van langere looptijden, hogere "loan-to-value" financieringsquotiteiten en hogere lasten-inkomstenverhoudingen). De bank heeft maatregelen genomen om de productie in deze niches binnen de perken te houden. De risicokost op hypothecaire leningen blijft ondertussen onder controle, zelfs in het licht van een lichte stijging, waarvan de oorsprong teruggaat tot de markt- en toekenningsvoorwaarden tijdens de jaren vóór de financiële crisis van 2008-2011. Sindsdien werd de toekenningspolitiek gradueel bijgesteld om met de wijzigende marktomstandigheden rekening te houden.

Belfius telt 200 000 zelfstandigen, beoefenaars van vrije beroepen en kmo's onder zijn klanten. Elk van hen kan rekenen op de persoonlijke begeleiding van een businessbanker. Het project van de bank om de beslissingen voor beroepskredieten te laten nemen door lokale teams die nauw samenwerken met de klant, werd in 2015 verder uitgebreid.Deze strategie draagt duidelijk bij tot een betere kennis van de klant en zijn of haar situatie. Bovendien blijkt uit tal van testen en uitgevoerde statistische analyses dat het risico goed onder controle blijft. Het voortdurend verder verfijnen van de beslissingslogica en de versterkte en snel geactiveerde monitoring van verslechterende risicoprofielen werpen duidelijk hun vruchten af.

De globale rendabiliteit en soliditeit van de Belgische kmo's hield goed stand, hoewel deze steeds meer te maken krijgen met veranderende consumentenpatronen (bv. e-commerce). In 2015 werden volgens Graydon 10 605 ondernemingen gedwongen de boeken neer te leggen, dat is 6,1 % minder dan in 2014. 23 050 banen kwamen zo op de tocht te staan. Dat is het laagste aantal sinds 2008, het begin van de economische crisis, en een daling met 11,6 % in vergelijking met 2014. De belangrijkste reden voor deze positieve trend, die eveneens zichtbaar is in de risicostatistieken van de kredietportefeuille beroepskredieten van Belfius Bank, was de economische groei van 1,3 %. Bijgevolg blijft de risicokost voor beroepskredieten bij Belfius Bank op een rendements-risicomatig goed niveau en binnen de vooropgestelde doelen. Belfius wenst dan ook de productie van beroepskredieten verder te ondersteunen, in het bijzonder met betrekking tot starters. Tegelijkertijd blijft het Risico-departement verder werken aan de verbetering van het proces m.b.t. de knipperlichten teneinde de risico's in dit marktsegment duurzaam onder controle te houden.

3.2. Bancaire activiteiten binnen Public and Corporate

In 2015 bleef Belfius de publieke en sociale sector, alsook de middelgrote en grote ondernemingen, voorzien van een uitgebreide en geïntegreerde waaier van producten en diensten. Het versterkte zijn samenwerking met de klanten in de publieke en sociale sector door te blijven investeren in het verwerven van een grondige kennis van de behoeften van deze segmenten en op die manier in staat te zijn hen steeds nieuwe en op maat gemaakte oplossingen aan te bieden voor hun financiering, financieel beheer en verzekeringen. De strategie om ook de referentiepartner te worden voor corporates die samenwerken met dit publiek en met de sociale sector (Business-to-Government) werd verder uitgerold.

De Publieke Sector-kredietportefeuille behield haar zeer laag risicoprofiel. Het economisch klimaat van lage inflatie, matige groei en historisch lage rentevoeten resulteerde in een matige druk op de uitgaven van de Belgische gemeenten. Daardoor bleven lokale belastingverhogingen met het oog op een begroting in evenwicht veeleer beperkt. De schuldgraad van de gemeenten bleef stabiel en hun financiële kosten zijn gedaald als gevolg van de historisch lage rentevoeten. De toename van de personeels- en werkingskosten bleef onder controle, onder meer dankzij de lage inflatie. Opmerkelijk is dat de gemeenten in 2015 meer steun kregen van de regionale overheden via diverse fondsen en toelagen. Deze bijkomende inspanning van de regionale overheden mag niet worden onderschat, aangezien die laatste zelf de weerslag ondervonden van de uitvoering van de zesde staatshervorming, de lage inflatie en de noodzakelijke begrotingsdiscipline. Naast de huidige budgettaire beperkingen zijn er nog een aantal andere structurele hervormingen die tijdens de eerstvolgende jaren zullen wegen op de financiën van de gemeenten, zoals de aan de gang zijnde pensioenhervorming m.b.t. hun statutair personeel, de bijdrage van de lokale overheden aan het saneren van de Belgische overheidsfinanciën, de toenemende kosten voor sociale bijstand en veiligheid (vooral de brandweerhervorming) en ten slotte de uitdagingen van de vergrijzing.

Vanuit het oogpunt van risicobeheer blijft de ziekenhuissector een aandachtspunt. De potentiële ontwikkelingen m.b.t. de ziekenhuisfinanciering worden op de voet gevolgd. De schuldgraad van de Belgische ziekenhuizen is de voorbije 5 jaar in belangrijke mate toegenomen. De operationele winst van de sector is globaal genomen verbeterd, maar blijft veeleer beperkt. Als gevolg daarvan kampen sommige ziekenhuizen met een structureel tekort op het vlak van de terugbetalingscapaciteit. Volgens onze algemeen gekende studies is de Belgische ziekenhuissector eveneens ondergefinancierd en is er een blijvende overcapaciteit aan bedden en infrastructuur. De minister van Volksgezondheid werkt aan een plan om deze uitdagingen aan te pakken.

De activiteit van Belfius inzake corporate legt zich specifiek toe op Belgische ondernemingen met een omzet van meer dan 10 miljoen EUR. Met 6 000 klanten worden wij momenteel als een "challenger" in dit segment gepositioneerd maar een nieuwe groeistrategie werd opgestart in 2015. Belfius heeft de nodige maatregelen genomen opdat deze groeistrategie gepaard gaat met een goede kredietwaardigheid en met aanvaardbare risicoconcentraties. Het profiel van de Corporate-kredietportefeuille bleef vrij stabiel in 2015, waarbij ook hier de risicokosten op een aanvaardbaar niveau en binnen de vooropgestelde grenzen bleven. De Belgische economie herstelde geleidelijk in de loop van 2015, maar de groei bleef laag. De nogal onverwachte terugval van de groei in China tijdens de tweede jaarhelft deed de groeimotor sputteren. De indexsprong die in 2015 werd doorgevoerd door de Belgische regering, gaf de concurrentiekracht van de Belgische ondernemingen evenwel een duwtje in de rug, dat werd aangevuld door de lage invoerkosten van energie en grondstoffen. Als gevolg daarvan werd het algemeen herstel van de winstgevendheid van de Belgische ondernemingen – dat reeds begonnen was in 2014 – bestendigd in 2015.

Belfius monitort sectorrisico's proactief en nam een aantal specifieke maatregelen met betrekking tot een beperkt aantal meer kwetsbare sectoren. Bijvoorbeeld de Belgische sector van de duurzame energie die sinds 2012 met een aantal uitdagingen kampt, onder meer als gevolg van de afbouw van de subsidiëringsmechanismen rond hernieuwbare energie. Een bijsturing van het energiebeleid zou voor deze sector een verademing kunnen betekenen. In afwachting worden de minder presterende dossiers met de gepaste aandacht opgevolgd binnen het kader van het bestaande watchlist-proces. Voor wat betreft de scheepvaartsector, bleef Belfius Bank zich zoals de voorbije jaren uitsluitend richten op scheepvaartbedrijven en andere scheepvaart-gerelateerde ondernemingen met een commerciële relatie met de bank en een duidelijke band met de Belgische economie. De relatie met ondernemingen die niet beantwoorden aan deze criteria, werd verder afgebouwd. De scheepvaartbedrijven deden het wereldwijd beter, mede dankzij de verlaagde brandstofuitgaven en kostenoptimaliseringen via samenwerkingsverbanden. De indicatoren en de standpunten met betrekking tot de toekomstige evolutie van de scheepvaartsector blijven evenwel uiteenlopend. Ten slotte wordt ook de commerciële vastgoedsector van nabij opgevolgd, ondanks haar doorgaans goede prestaties. De bank heeft de aanvaardingsnormen verder versterkt voor deze klanten om zo eventuele marktcorrecties op te vangen. Bovendien werd veel geïnvesteerd in de frequente monitoring van het vastgoed gedurende de volledige levenscyclus van de onderliggende kredieten.

3.3. Insurance

Het beheer van het kredietrisico van Belfius Insurance behoort tot de verantwoordelijkheid van het risk management team van Belfius Insurance, weliswaar in samenwerking met de krediet- en risk teams van Belfius Bank en binnen het risk management kader inzake kredietlimieten e.d. dat van toepassing is op het geheel van Belfius groep. Dit houdt o.m. in dat de kredietlimieten worden gedefinieerd op geconsolideerde basis en dat transfers van limieten tussen de bank en verzekeraar zijn toegestaan mits beide partijen daarmee akkoord gaan. De CRO' s van Belfius Bank en Belfius Insurance coördineren samen de aanvragen.

3.4. Financial Markets

De missie van Financial Markets (FM) is in lijn met de missie van Belfius Bank, die erop gericht is onze klanten en de Belgische economie essentiële financiële diensten aan te bieden. Naast dit algemeen objectief werkt Financial Markets eveneens als een competentie- en servicecenter voor Belfius Bank. In deze context wordt het risico en de rendementen van Financial Markets toegewezen aan de activiteitslijnen Retail and Commercial en Public and Corporate. Op

deze manier vult Financial Markets de business lines- producten aan voor hun klanten om zo een langetermijnrelatie met de klanten te verzekeren evenals een snelle en efficiënte "time-to-market" voor nieuwe producten. Innovatieve Financial Markets leveren ook een bijdrage tot het liquiditeitsprofiel van de bank door middel van het beheer van de korte termijn- en lange termijn-wholesale funding en door het beheer van de beleggingsportefeuilles: zowel de ALM- als de Legacy-portefeuille.

De kredietrisico's van Financial Markets-activiteiten worden opgevolgd door het Credit Risk Limit Framework dat deel uitmaakt van het Risk Appetite Framework. Tegenpartij- en landenlimieten worden opgevolgd door FM Risk Management om zo risicoconcentraties te voorkomen. In 2015 werd de focus opnieuw gelegd bij de uitvoering van het tactische derisking mandaat in de Legacy-portefeuille. De money market-activiteit werd beïnvloed door de dalende interestvoeten, de volatiliteit van collateral en de uitdagende yield-omgeving met betrekking tot het herinvesteren van de liquiditybuffer.

3.5. Het risk management-proces met betrekking tot Forbearance, Watchlist, Default en Waardeverminderingen

Het detecteren van wijzigende kredietrisico's middels een efficiënt en performant proces en het al dan niet aanleggen van voorzieningen is een belangrijke steunpijler van een effectief kredietrisicobeheer. Belfius omkadert dit proces via een coherent geheel van risk policies en guidelines, risicocomités en operationele procedures.

De Watchlist-guideline bepaalt welke interne en externe knipperlichten wijzen op een verhoogd kredietrisico, wat aanleiding kan geven tot een intensievere opvolging van het betrokken kredietdossier. De onder verhoogd toezicht geplaatste dossiers worden elk kwartaal (of indien noodzakelijk frequenter) voorgelegd aan het risicocomité, dat in voorkomend geval beslist over de gepaste risicomaatregelen.

De richtlijnen van de European Banking Authority inzake Forbearance – die uitgewerkt werden met het oog op een analyse van de kwaliteit van de kredietportefeuille, en dus ook van een meer proactief en consistent risicoprofiel van alle Europese banken – zijn sinds 2014 reeds vertaald in een Belfius-guideline en geïntegreerd in de risico- en financiële rapportering van de bank. Forbearance komt concreet neer op het toestaan van concessies aan kredietnemers in financiële moeilijkheden. Deze concessies kunnen de vorm aannemen van een contractuele aanpassing of een herfinanciering. Voor elk van de business-segmenten werden specifieke criteria bepaald, die een concrete vertaling vormen van de noties"financiële problemen" en "concessie". Bij het toestaan van een concessie laat de bank zich steeds leiden door een aantal drijfveren, die in de eerste plaats van bedrijfseconomische aard zijn. Het feit dat dergelijke concessies worden toegestaan is één van de watchlist-indicatoren bij Belfius.

Eind 2015 voldeed een bedrag van 779 miljoen EUR aan kredieten aan de Forbearance-definitie waarvan 43 miljoen EUR voor de Belfius Insurance activiteit. Tegenover dit volume aan Forbearancekredieten werden binnen Belfius Bank, via de gangbare risicoprocessen, adequate specifieke of collectieve waardeverminderingen geboekt.

Naarmate de kredietwaardigheid van een tegenpartij verder verzwakt, kunnen "early warning"-indicatoren geactiveerd worden, die de betrokken tegenpartij in ons intern risk-systeem doen evolueren naar een default-status. Naargelang de ernst van de indicatoren, die de graad van waarschijnlijkheid van het in gebreke blijven van de tegenpartij aangeven kent Belfius een D1-of D2- status toe. Deze indicatoren staan beschreven in de Default-guideline. Het Default-comité van het Risico-departement is bevoegd om de default-status van een tegenpartij vast te stellen.

Zodra een tegenpartij als default is geklasseerd, wordt, als fundamenteel onderdeel van het risicobeheersproces, een evaluatie gemaakt van de noodzaak om een specifieke waardevermindering voor kredietdossiers te boeken. Bij deze evaluatie wordt nagegaan of en in welke mate de waarborgen waarover Belfius beschikt, volstaan om het uitstaande kredietrisico terug te betalen, en dit in de diverse mogelijke scenario's (gaande van bedrijfscontinuïteit tot actieve invordering). Het zijn de Waardeverminderingscomités die deze beoordeling uitvoeren en in voorkomend geval beslissen tot het boeken van een specifieke waardevermindering.

Voor de kredietportefeuilles van de activiteitslijn Retail and Commercial, waarvan het risk management op een portefeuillebenadering is geschoeid, gelden dezelfde principes, maar uiteraard toegepast in een minder gradueel en op een meer geautomatiseerde manier.

Daarnaast hanteert Belfius ook collectieve waardeverminderingen die gericht zijn op het dekken van de kredietrisico's die latent zijn in de kredietportefeuilles (maar zich nog niet manifesteerden in een defaultstatus) en die in essentie vanuit een watchlistperspectief worden gedefinieerd. Collectieve waardeverminderingen bestaan eveneens om bestaande maar nog niet gerapporteerde kredietrisico's op te vangen die kunnen voortvloeien uit een aantal welomschreven deelportefeuilles, en dit als gevolg van omstandigheden of evoluties die hen eigen zijn.

4. Kredietrisico's

De definitie van Maximum Credit Risk Exposure "MCRE" werd in 2015 gewijzigd om ze volledig af te stemmen met de risico-indicator FEAD – Full Exposure At Default, zoals gebruikt in het Pijler 3-verslag, en wordt als volgt bepaald:

- voor balansactiva (behalve voor afgeleide producten): de brutoboekwaarden (vóór waardevermindering);
- voor afgeleide producten: de reële waarde van de afgeleide producten verhoogd met de mogelijke toekomstige blootstelling (berekend volgens de bestaande blootstellingsmethode of toevoeging);
- voor reverse repurchase agreements (gekoppelde verkoopovereenkomsten): het boekbedrag aangevuld met de overtollige collateral die werd voorzien voor repurchase agreements (gekoppelde terugkoopovereenkomst);
- voor buitenbalansverbintenissen: ofwel het niet opgenomen gedeelte van liquiditeitsfaciliteiten of de maximale toezegging van Belfius voor waarborgen aan derden (incl. de gegeven financiële waarborgen).

Uitsplitsing van het kredietrisico volgens tegenpartij

(In miljard EUR)	31/12/14	31/12/15	Waarvan	
			Bank	*Verzekeraar*
Centrale overheden	31,7	17,2	*8,7*	*8,5*
waarvan overheidsobligaties	*15,4*	*13,9*	*6,2*	*7,7*
Publieke overheden	49,3	51,5	*49,5*	*2,0*
Grote ondernemingen	24,0	26,1	*24,8*	*1,4*
Monolines-verzekeraars	4,0	3,6	*3,6*	*0*
ABS/MBS	2,4	1,8	*1,7*	*0,1*
Projectfinanciering	1,9	1,8	*1,8*	*0*
Particulieren, zelfstandigen en kmo's	39,3	40,5	*36,4*	*4,2*
Financiële instellingen	32,4	29,2	*26,1*	*3,1*
TOTAAL	185,2	171,9	*152,6*	*19,3*

Deze veranderingen werden geïmplementeerd om de consistentie te verbeteren met de blootstellingen die bekend gemaakt werden tijdens de 2015 EBA-transparency-oefening.

De door Belfius gerapporteerde kredietrisico's zijn gebaseerd op een consolidatiekring die de volledig geconsolideerde dochterondernemingen van Belfius omvat, inclusief Belfius Insurance.

Op 31 december 2015 kwam het totale kredietrisico bij Belfius uit op 172 miljard EUR, een daling met 13 miljard EUR of -7 % in vergelijking met eind 2014. Voor de bank bedroeg het kredietrisico 153 miljard EUR, een daling met 8 % ten opzichte van eind 2014. Die daling kan vooral worden verklaard door de volledige terugbetaling van de obligaties met overheidswaarborg die werden uitgegeven door DCL, de verkoop van 1,3 miljard EUR (notioneel) Italiaanse overheidsobligaties en de tactische derisking die plaatsvond in de loop van 2015. Bij Belfius Insurance nam het kredietrisico af met 3 % tot 19 miljard EUR eind 2015.

Het kredietrisico op de publieke overheden en de door hen gewaarborgde instellingen (30 % van het totaal) en op particulieren, zelfstandigen en kmo's (24 % van het totaal) vormen de twee belangrijkste categorieën.

Het relatieve aandeel van het segment centrale overheden nam af van 17 % eind 2014 tot 10 % eind 2015. Die terugval kan vooral worden toegeschreven aan de terugbetaling in het begin van het jaar van de obligaties met overheidswaarborg die werden uitgegeven door DCL.

Binnen dit segment daalde het kredietrisico op overheidsobligaties met 10 % van 15,4 miljard EUR eind 2014 tot 13,9 miljard EUR eind 2015. Meer dan de helft (58 %) van de portefeuille van overheidsobligaties blijft belegd in Belgische overheidsobligaties. Terwijl voor de bank de Belgische overheidsobligaties een derde uitmaken van de totale portefeuille aan overheidsobligaties, bedroeg het relatieve aandeel voor Belfius Insurance bijna 80 %. Het relatieve aandeel van de Italiaanse overheidsobligaties daalde van 34 % eind 2014 tot 29 % eind december 2015, als gevolg van de voornoemde verkoop door de bank.

Eind 2015 kwam het kredietrisico voor obligaties van grote ondernemingen en financiële instellingen respectievelijk uit op 15 % en 17 %. Het kredietrisico van Belfius op de monolines-verzekeraars (2 % van het totaal) op obligaties uitgegeven door emittenten die hoofdzakelijk actief zijn in projecten op het vlak van infrastructuur en openbare nutsvoorzieningen is vooral een onrechtstreeks risico dat ontstaat uit kredietwaarborgen die worden verstrekt door Belfius Bank en die worden herverzekerd door monolines-verzekeraars.

De posities van Belfius zijn voornamelijk geconcentreerd in de Europese Unie: 95 % of 163 miljard EUR op groepsniveau en 98 % of 18,9 miljard EUR voor Belfius Insurance.

70 % van het totale kredietrisico was gesitueerd in België, 7 % in het Verenigd Koninkrijk, 6 % in Frankrijk en 4 % in Italië en 3 % in Spanje.

Eind december 2015 had 84 % van het totale kredietrisico een interne kredietrating investment grade (IG).

Uitsplitsing van het kredietrisico volgens tegenpartij

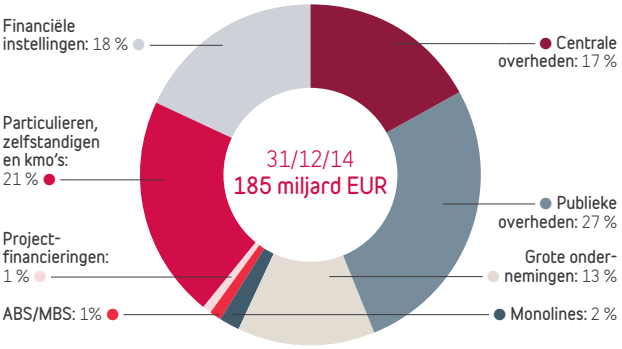

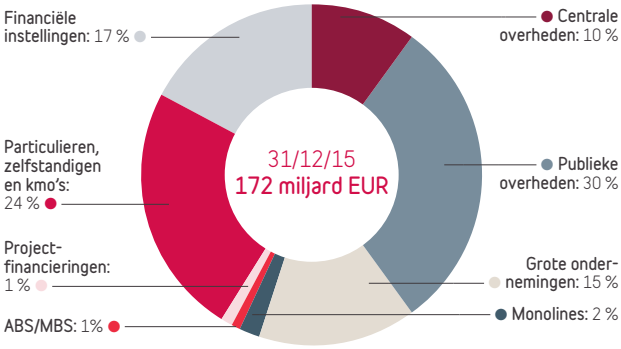

Uitsplitsing van het kredietrisico volgens geografische regio

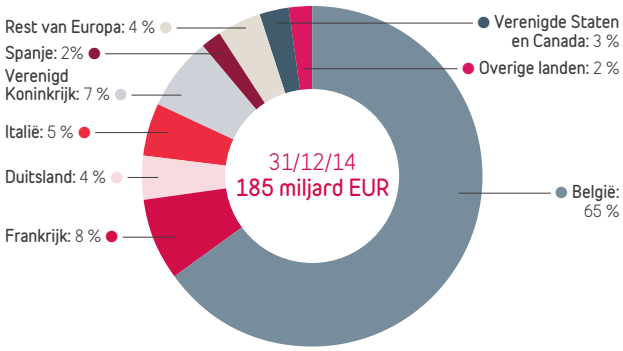

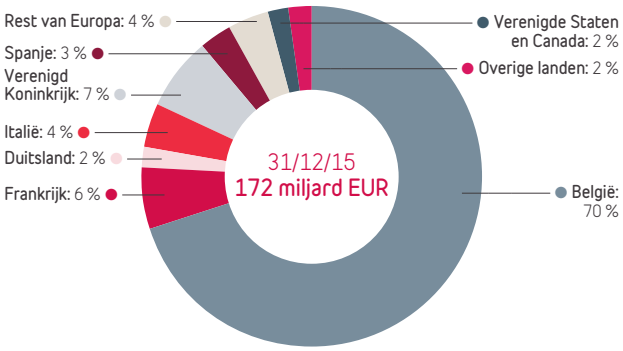

Uitsplitsing van het kredietrisico volgens rating

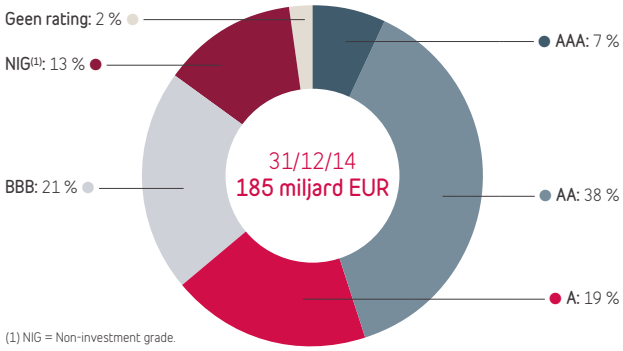

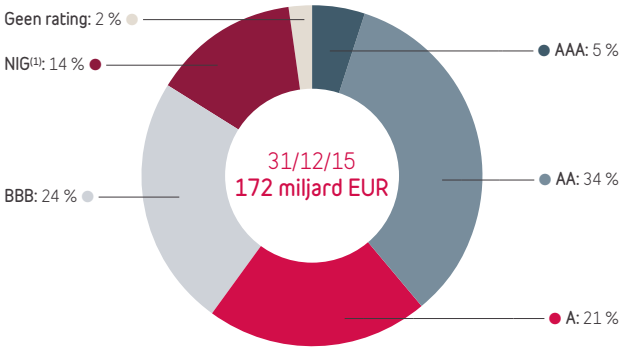

(1) NIG = Non-investment grade.

5. Kwaliteit van de activa

Eind 2015 bedroeg het bedrag van de leningen en voorschotten aan klanten waarop een bijzondere waardevermindering werd toegepast 2 029 miljoen EUR, dat is een lichte afname (-2 %) ten opzichte van het jaar voordien. In 2015 bleven de specifieke waardeverminderingen op leningen en voorschotten aan klanten stabiel. Eind 2015, verbeterde de asset quality ratio aldus tot 2,29 % en de dekkingsratio tot 57,1 %.

In 2015 namen de collectieve waarverminderingen op leningen en voorschotten aan klanten toe met 28 miljoen EUR.

Kwaliteit van de activa(1)

(In miljoen EUR, behalve indien anders vermeld)	2014	2015
Bruto uitstaande leningen en voorschotten aan klanten	88 655	88 717
Leningen en voorschotten aan klanten waarop een specifieke waardevermindering werd toegepast	2 065	2 029
Specifieke waardeverminderingen op leningen en voorschotten aan klanten	1 156	1 158
Asset quality ratio(2)	2,33 %	2,29 %
Dekkingsratio(3)	56,0 %	57,1 %
Collectieve waardeverminderingen op leningen en voorschotten aan klanten	341	369

(1) Inclusief Belfius Insurance.
(2) De verhouding tussen de leningen en de voorschotten waarop een specifieke waardevermindering werd toegepast en de bruto uitstaande leningen en voorschotten aan klanten.
(3) De verhouding tussen de specifieke waardeverminderingen en de leningen en voorschotten aan klanten waarop bijzondere waardeverminderingen werden toegepast.

Market risk

1. Overiew

1.1. Market Risk Definitie

In het algemeen kan het marktrisico worden omschreven als de blootstelling aan waardeverminderingen ten gevolge van schommelingen van de marktprijzen, aan veranderingen in de liquiditeit van instrumenten, aan veranderingen in de volatiliteit van de marktprijzen of wijzigingen in de correlatie tussen de niveaus van de marktprijzen.

Belfius past een marktrisicobeheer toe voor alle Financial Markets-activiteiten van de bank. Dat beheer omvat het renterisico, het spreadrisico en het daaraan gekoppelde krediet/liquiditeitsrisico, het wisselrisico, het aandelenprijsrisico (of prijsrisico), het inflatierisico en het grondstoffenprijsrisico.

Het marktrisico van Belfius Insurance wordt afzonderlijk beheerd door zijn ALCo. Het strategisch ALCo van Belfius Insurance neemt de strategische beslissingen met betrekking tot de balansen van de verzekeringsmaatschappijen en hun financiële rentabiliteit, rekening houdend met de risk appetite zoals die vooraf gedefinieerd werd in de Belfius Bank en Verzekeringen groep (d.w.z. directionele ALM-positie in renterisico, aandelen- en vastgoedrisico, volatiliteit en correlatierisico's).

1.2. Risicosoorten

De bronnen van het marktrisico zijn veranderingen in het niveau van:

- de rentevoeten;
- de kredietspreads (specifiek renterisico) en liquiditeit;
- de inflatie;
- de wisselkoersen;
- de aandelenprijzen;
- de grondstoffenprijzen;

en de daarmee verbonden risicofactoren zoals bijvoorbeeld de volatiliteit of de correlatie.

Het renterisico kan worden omschreven als de schommeling van de waarde van de activa of passiva van de bank als gevolg van wijzigingen in de marktrentevoeten. Het komt vooral tot uiting in schuldinstrumenten, afgeleide producten met schuldinstrumenten als onderliggende waarde en andere afgeleide producten waarvan de waarde gekoppeld is aan de marktrentevoeten.

De kredietspread- en de liquiditeitsrisico's zijn de risico's op de wijziging van de waarde van een portefeuille als gevolg van de schommeling van de kredietspreads als de kredietkwaliteit (de rating) voor het overige ongewijzigd blijft. De spread van een positie is die unieke spread die moet worden toegevoegd aan de volledige zero-couponcurve (swap) om te komen tot discountfactoren die leiden tot een actuele waarde van de verwachte cashflows die gelijk is aan de huidige fair value van de positie.

Het wisselrisico is de kans dat wijzigingen van de wisselkoersen een negatief effect hebben op de waarde van een financieel instrument of portefeuille. Hoewel de wisselkoersen een onderscheiden marktrisicofactor zijn, is voor de waardering van wisselkoersinstrumenten doorgaans kennis nodig van het gedrag van zowel de spotkoers als de rentevoeten.

Het aandelenprijsrisico is de kans dat er zich negatieve veranderingen voordoen in de waarde van de aandelenparticipaties van een instelling. Het aandelenprijsrisico wordt vaak onderverdeeld in twee categorieën: een algemeen risico dat gekoppeld is aan de aandelen (dat niet diversifieerbaar is) en een specifiek aandelengebonden risico (dat wel diversifieerbaar is).

Het grondstoffenprijsrisico is de kans dat er zich negatieve veranderingen voordoen in de waarde van de grondstoffengebonden financiële instrumenten van een instelling. De prijsrisico's die verbonden zijn aan grondstoffen verschillen aanzienlijk van de andere marktrisicofactoren, aangezien de meeste grondstoffen verhandeld worden op markten waarop de concentratie van het aanbod kan zorgen voor een uitvergrote prijsvolatiliteit. Belfius heeft enkel een beperkt grondstoffenprijsrisico op de CO_2-certificaten in portefeuille.

2. Activiteiten op niet-financiële markten

2.1. Beleid inzake balansbeheer

Het beheren van de structurele blootstelling aan marktrisico's (inclusief het renterisico, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselrisico) is ook bekend onder de benaming Assets & Liabilities Management (ALM). De structurele blootstelling bij Belfius vloeit voort uit het onevenwicht tussen de activa en de passiva gemeten in volume, looptijd en rentegevoeligheid.

De raad van bestuur van Belfius draagt de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het bepalen van de strategische risicotolerantie, met inbegrip van de risicotolerantie voor marktrisico's in niet-financiële-marktactiviteiten. Het directiecomité van Belfius Bank en dat van Belfius Insurance dragen de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de renterisico's van Belfius binnen de hierboven bepaalde risicotolerantie en binnen het regelgevend kader.

De echte operationele verantwoordelijkheid van het effectieve Assets & Liabilities management (ALM) wordt gedelegeerd naar het Assets & Liabilities Committee (ALCo). Het ALCo beheert het renterisico, het wisselrisico en het liquiditeitsrisico van de balans van de bank, respectievelijk van de verzekeraar, binnen een limietenkader en rapporteert hierover aan het directiecomité. Belangrijke strategische dossiers worden ter goedkeuring voorgelegd aan het directiecomité, dat de uiteindelijke bevoegdheid heeft vóór elke praktische implementatie.

Het ALCo van de bank is verantwoordelijk voor de sturing en de monitoring van de balans- en buitenbalansverplichtingen en legt hierbij de focus op:

- het genereren van een stabiele inkomensstroom;
- het behouden van de economische waarde;
- het verzekeren van een robuuste en duurzame funding.

Het ALCo vergadert regelmatig onder leiding van de Chief Financial Officer (CFO), in aanwezigheid van de Chief Risk Officer (CRO) en van de leden van het directiecomité die verantwoordelijk zijn voor de commerciële activiteitslijnen (of hun gevolmachtigde).

Het ALCo van Belfius Insurance vervult dezelfde rol voor de verzekeringsmaatschappij en streeft dezelfde doelstellingen na, zij het met de nadruk op economische waarde en solvabiliteit op grond van de Solvency II-regelgeving. De risico-indicatoren worden berekend op basis van een geharmoniseerde risicomethode voor Belfius, aangevuld met specifieke factoren van Belfius Insurance voor hun risicobeheer.

2.2. Renterisico

Het renterisico van de bankactiviteit

In het licht van het renterisico wil Belfius Bank een voorzichtig risicobeheer voeren van zijn renteposities in het banking book binnen welbepaalde limieten, en sinds 2011 ligt daarbij de nadruk duidelijk op het genereren van stabiele opbrengsten en het vrijwaren van de economische waarde van de balans, met het oog op macro-hedging, na zorgvuldige afweging van natuurlijke afdekkingen in de balans van de bank.

Het beheer van niet-looptijdgebonden deposito's (zoals spaar- en zichtrekeningen) en niet-rentedragende producten gebeurt door replicating portfolio-technieken. De onderliggende hypotheses omtrent verwachte looptijd, rentevaste periode en tariefevolutie worden permanent gemonitord en indien vereist aangepast door het ALCo. Optionele risico's zoals het risico op vervroegde terugbetaling worden verrekend aan de hand van gedragsmodellen.

Het renterisico neemt twee vormen aan : de volatiliteit van de economische waarde en de volatiliteit van de opbrengst. De meting van beide vormen is complementair voor het begrijpen van de volledige scope van het renterisico in het banking book.

De economische waarde-indicatoren capteren het langetermijneffect van de rentewijzigingen op de economische waarde van de bank. De rentegevoeligheid van de economische waarde meet de verandering in de economische nettowaarde van de balans indien de rente over de hele curve met 10 basispunten verandert. De langetermijnsensitiviteit van de ALM-perimeter bedroeg 20 miljoen EUR per 10 bp op 31 december 2015 (tegenover 80 miljoen EUR per 10 bp op 31 december 2014), zonder de renteposities van Belfius Insurance en van de pensioenfondsen van Belfius Bank.

De Earnings-at-Risk-indicatoren capteren het kortetermijneffect van de rentewijzigingen op de opbrengsten van de bank. Daarom kunnen, indirect via de rentabiliteit, rentewijzigingen ook een kortetermijneffect hebben op de solvabiliteit. Een stijging met 25 bp van de rente heeft een positieve weerslag op de netto renteopbrengsten (vóór belastingen) van 51 miljoen EUR voor het volgende boekjaar en een cumulatief effect van 188 miljoen EUR over een periode van drie jaar, terwijl een daling van 25 basispunten tot een negatief effect van -48 miljoen EUR voor het volgende boekjaar zou leiden en een cumulatief effect van -107 miljoen EUR over een periode van drie jaar.

Het renterisico van de verzekeringsactiviteit

Voor Belfius Insurance komt het ALM-streefdoel erop neer een natuurlijke match te hebben voor de positie in de asset & liability durations. De lange termijnsensitiviteit van de Net Asset Value (NAV) van Belfius Insurance voor de rentevoeten bedroeg 11 miljoen EUR per 10 basispunten op 31 december 2015 (tegen 11 miljoen EUR per 10 basispunten op 31 december 2014). De opbrengsten vertonen een lage rentegevoeligheid voor volgend boekjaar.

Globaal renterisico voor de Belfius-groep

Onderstaande cijfers geven de impact weer op de Net Asset Value van Belfius-groep van een parallele opwaartse verschuiving op de rendementscurve van 10 basispunten

(In miljoen EUR)	31/12/14	31/12/15
Bank-ALM banking book	+ 80	+ 20
Verzekeringen	+ 11	+ 11

2.3. Credit spread-risico

Het credit spread-risico van de niet-financiëlemarktactiviteiten wordt behandeld in het onderdeel "'Kredietrisico".

De soevereine en de kredietportefeuille worden beheerd door de beleggingsdepartementen onder het toezicht van de respectieve ALCo's van Belfius Bank en Belfius Insurance. Het beheer ervan vindt plaats op basis van een risicokader gemonitord door de afdeling Risk. Het kader voorziet in een risicobegeleiding voor de beleggingen. Het bepaalt de risicobereidheid en legt de operationele limieten vast om garant te staan voor de kredietkwaliteit van de kredietportefeuille binnen de welomschreven grenzen en een gezonde diversificatie (bv. tussen industriële sectoren of landen onderling). Er vinden geregeld sensitiviteitssanalyses en stresstests plaats.

Bij Belfius Insurance werd het credit spread-risico volledig opgenomen in het ALM en het marktrisicobeheer. Inderdaad, in het kader van Solvency II werd het credit spread-risico immers meer dan vroeger een belangrijke bepalende factor voor de solvabiliteitspositie van de verzekeringsmaatschappij, zowel voor de sensitiviteit van de net asset value als voor de kapitaalvereisten.

2.4. Aandelenrisico

Het grootste deel van het aandelenrisico van Belfius situeert zich in de verzekeringsperimeter, aangezien de aandelenportefeuille van de bankentiteit zeer klein is.

Het aandelenrisico levert ook een belangrijke bijdrage tot de sensitiviteit van de NAV en de kapitaalvereiste van de verzekeringsmaatschappij. De aandelenportefeuille wordt beheerd door een gespecialiseerd beleggingsteam dat onder toezicht staat van het ALCo. De beleggingen worden opnieuw omkaderd door een risicobegeleiding en door operationele limieten afhankelijk van de risicobereidheid van Belfius Insurance.

Naast andere risicometingen, wordt ook een VaR-berekening gebruikt voor het beoordelen van de sensitiviteit van de portefeuille voor negatieve evoluties van de aandelen en de vastgoedprijzen. Marktrisicomanagementtools omvatten de Earnings at Risk en stresstestmetingen, die een indicatie geven van het potentieel boekhoudkundig verlies in diverse scenario's en de zgn. Solvency ratio's-weerstand.

Onderstaande tabel toont de prijsgevoeligheid van een negatieve evolutie van 30 % op Belfius' aandelenportefeuille.

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Belfius Bank		
Marktwaarde	2 707	1 402
Belfius Insurance		
Marktwaarde beursgenoteerde aandelen & aanverwanten	580 000	699 000
Marktwaarde beursgenoteerd vastgoed	336 000	438 000
Neerwaartse evolutie 30 %	(274 800)	(341 100)
VaR (99 %, 10 dagen)	39 344	69 000

2.5. Vastgoedrisico

Naast het investeren in Real Estate Investment Trusts (REITs), belegt Belfius ook rechtstreeks in vastgoed. De vastgoedbeleggingen bestaan uit deals met een stabiele return op lange termijn, doorgaans op de Belgische markt. Vastgoedbeleggingen moeten dus gezien worden als een manier om de verhouding risico/return van de beleggingsportefeuille te optimaliseren. Binnen Belfius zijn ze doorgaans in handen van de verzekeringsmaatschappij en maken ze deel uit van de levensverzekeringsactiviteit op lange termijn.

Onderstaande tabel toont de prijsgevoeligheid van Belfius Insurance-vastgoedrisico van een negatieve evolutie van 12,5 %

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Belfius Insurance		
Marktwaarde	625 000	677 000
Neerwaartse evolutie 12,5 %	(78 000)	(85 000)

2.6. Wisselrisico

Hoewel Belfius de euro gebruikt als rapporteringsmunt, worden een deel van zijn activa, passiva, opbrengsten en uitgaven gegenereerd in diverse andere munten. De P&L-elementen van de BGAAP die in vreemde munten worden gegenereerd, worden systematisch en continu bij realisatie omgezet in euro, wat resulteert in slechts beperkte netto wisselkoersposities.

2.7. Pensioenfondsen

Specifieke rapporten over de pensioenfondsen worden voorgelegd aan de beleggingscomités van die fondsen op basis van de delegatie van het ALCo van Belfius Bank. Deze beleggingscomités analyseren de impact op de fondsen van factoren in verband met het rente-, inflatie- en aandelenrisico.

3. Financial Markets-activiteiten

Financial Markets (FM) bestaan uit klantgerichte activiteiten en de hedging-activiteiten van Belfius Bank. Bij Belfius Insurance zijn er geen FM-activiteiten. Voor hun behoeften in FM-producten wenden zij zich tot Belfius Bank of tot andere banken.

3.1 Risicobeheer

Om de marktrisico's van Belfius Bank adequaat te beheren, heeft de directie TFM Risk Management de volgende hoekstenen geïdentificeerd als belangrijke pijlers van het risicobeheer van de risico's verbonden aan de FM-activiteiten:

- een efficiënte organisatie die zorgt voor een accurate identificatie, analyse en reporting van de diverse risico's die Belfius Bank draagt, alsook de voortdurende opleiding van de mensen om up-to-date te blijven met de meest recente evoluties op het vlak van de theorie, de regelgeving, de parameters en de veranderingen op de markt;
- een robuust limietenkader met gedifferentieerde limieten per activiteit of risicofactor dat gerespecteerd moet worden door alle partijen die betrokken zijn bij de marktactiviteiten. Naast de VaR-limieten of de P&L-triggers werden diverse andere essentiële controle-instrumenten geïdentificeerd voor het risicobeheer:
  - de limieten op de nominale bedragen;
  - de limieten op de looptijden;
  - de limieten op de soorten producten;
  - de limieten op de sensitiviteiten (de zogenaamde "Greeks": delta, ...);
  - de back testing;
  - de stresstests.
- ten slotte wordt dit kader op regelmatige basis onderworpen aan een controle door het TFM Risk Committee om in overeenstemming te zijn met de risk appetite zoals bepaald door de raad van bestuur van Belfius Bank.

3.2. Risicometing

Het concept van de Value-at-Risk (VaR) wordt gebruikt als het voornaamste meetinstrument voor het marktrisico dat Belfius Bank loopt. De VaR meet het maximumverlies aan Net Present Value (NPV) dat de bank zou kunnen lopen op haar portefeuille in normale en/of historische marktomstandigheden over een periode van 10 dagen met een betrouwbaarheidsinterval van 99 %. De volgende risico's worden bij Belfius opgevolgd aan de hand van een VaR:

- het rente- en het wisselrisico: die risicocategorie wordt opgevolgd via een historische VaR op basis van een intern model dat werd goedgekeurd door de Nationale Bank van België.

De historische simulatiebenadering houdt in dat de portefeuille wordt getoetst aan een tijdreeks van historische activa-rendementen. Die herwaarderingen leiden dan tot een verdeling van portefeuillewaarden (een histogram van rendementen) op basis waarvan een VaR (%-percentiel) kan worden berekend.
De grootste voordelen van dit type VaR is zijn eenvoud en het feit dat het niet uitgaat van een normale, maar wel van een historische verdeling van de activarendementen (de verdelingen kunnen abnormaal zijn en het is mogelijk dat de effecten zich niet-lineair gedragen).

- het algemene en de specifieke aandelenprijsrisico's worden gemeten op basis van een historische VaR met een volledige waardering gebaseerd op 300 scenario's;
- het spreadrisico en het inflatierisico worden gemeten aan de hand van een historische benadering die 300 waargenomen schommelingen van de sensitiviteit toepast.

Sinds eind 2011 berekent Belfius, bovenop zijn gewone VaR, een Stressed Value-at-Risk (S-VaR), die ook in aanmerking wordt genomen bij het berekenen van de gewogen risico's voor het marktrisico. Die meting van de S-VaR bestaat uit een berekening van een historische VaR gebaseerd op een waarnemingsperiode van twaalf maanden die de grootste negatieve schommelingen teweegbrengt van de Net Present Value in de huidige portefeuille van financiële instrumenten van de bank.

3.3. Blootstelling aan het marktrisico

Financial Markets (uitgezonderd de bond portfolio)

Om blijvend in overeenstemming te zijn met de risk appetite van Belfius Bank, werd de globale gemiddelde VaR van Financial Markets teruggebracht van 27,2 miljoen EUR in 2011 naar 20,9 miljoen EUR in 2015. Eind 2015 was er een VaR van 19,2 miljoen EUR. De Limiet werd verlaagd van 65 miljoen EUR in 2011 naar 41 miljoen EUR in 2013 en naar 32 miljoen EUR vanaf 2014.

Value-at-Risk per activiteit

VaR[1] (99 %, 10 dagen) (In miljoen EUR)	2014				2015			
	IR[2] & FX[3]	Aandelen	Spread	Andere risico's[4]	IR[2] & FX[3]	Aandelen	Spread	Andere risico's[4]
Per activiteit								
Gemiddelde	6,2	1,3	10,5	0,9	9,5	2,6	7,5	1,3
Einde periode	4,4	1,8	10,1	1,4	9,7	2,5	5,7	1,3
Maximum	9,6	5,7	13,4	1,9	24,4	8,0	9,5	2,1
Minimum	2,3	0,7	8,6	0,6	3,6	1,3	5,4	0,7
Globaal								
Gemiddelde		18,9				20,9		
Einde periode		17,8				19,2		
Maximum		23,3				33,8		
Minimum		14,0				14,9		
Limiet		32,0				32,0		

(1) De Value at Risk (VaR) vertegenwoordigt de potentiële wijziging in marktwaarde, met een waarschijnlijkheid van 99 % en over een periode van 10 dagen.
(2) IR: renterisico.
(3) FX: wisselkoersrisico.
(4) Inflatierisico en CO_2-risico.

Evolutie van de globale VaR in 2015

3.4. Stresstests - Marktrisico

Hoewel de VaR een erg nuttig instrument is voor het risicobeheer met het oog op de controle van de day-to-day-blootstellingen, doorstaat de VaR de test van abnormale marktbewegingen niet altijd en geeft de VaR niet altijd een even duidelijk totaalbeeld van de marktblootstelling. De stresstests geven soms een betere informatie door het meten van de kwetsbaarheid van de marktposities naast de informatie die vervat zit in de VaR. Het betreft risico's die te maken hebben met extreme prijsbewegingen en risico's die verband houden met scenario's die niet weerspiegeld worden in de recente geschiedenis, of die niet impliciet worden aangegeven in de parameters die worden gebruikt om de VaR te berekenen. Bijgevolg gebruikt Belfius Bank stresstests ter aanvulling van de VaR-benadering.

Het stresstestkader dat wordt gebruikt voor de Financial Markets-activiteit bij Belfius Bank, kan als volgt worden omschreven:

- gevoeligheidstests die worden uitgevoerd op de volgende risicofactoren: rentevoeten, wisselrisico, volatiliteit, kredietspreads, correlatie, basisrenterisico (verschil tussen de Eonia-rente en de Euribor op 3 maanden) en dividenden/aandelenprijzen;
- de historische scenario's bestaan uit simulaties die een gelijktijdige weerspiegeling vormen van significante historische marktbewegingen voor diverse risicofactoren. Meer specifiek worden de volgende scenario's toegepast:
  - de aandelencrash van 1987;
  - de monetaire crisis van 1992;
  - de marktbewegingen van 2001;
  - de financiële crisis van 2008.
- een gecombineerd scenario waarbij schokken gelijktijdig worden toegepast op de rente en de kredietspreads.

3.5. Back testing

Een back testing is bedoeld om de nauwkeurigheid en wiskundige degelijkheid te testen van de interne meetmethodes van het marktrisico, door de berekende marktrisicocijfers te vergelijken met de volatiliteit van de werkelijke resultaten. Back testing is een vereiste voor Belfius Bank daar we gebruikmaken van interne modellen voor het berekenen van het reglementair eigen vermogen voor marktrisico's.

Het resultaat van de back testing is het aantal werkelijke marktverliezen dat groter uitvalt dan hun overeenkomstige VaR-cijfers (d.w.z. "het aantal uitzonderingen"). Op basis van dat cijfer beslissen o.a. de toezichthouders ook over de ratio die moet gebruikt voor het bepalen van het reglementair eigen vermogen voor marktrisico's.

Bij Belfius Bank worden er twee soorten back testings gebruikt:

- de hypothetische back testing vergelijkt de hypothetische resultaten, uitgezuiverd van eventuele voorzieningen, correcties en andere niet-betrokken risicofactoren, met de berekening van de VaR over een holding period van één dag. De hypothetische resultaten houden alleen rekening met de dagelijkse evolutie van de rentevoeten en de prijzen, zonder intradag-evolutie van de posities. Er werden in 2015 maar drie uitzonderingen op de hypothetische back testing vastgesteld;
- de reële backtesting vergelijkt de reële resultaten, uitgezuiverd van de eventuele voorzieningen, correcties en andere niet betrokken risicofactoren, met de resultaten van de VaR over een holding period van één dag. De reële resultaten houden niet alleen rekening met de dagelijkse evolutie van de rentevoeten en de prijzen, maar ook met de intraday-evoluties van de posities. Er werd in 2015 maar één uitzondering op de reële back testing vastgesteld.

Liquiditeitsrisico

1. Liquiditeitsrisico bij Belfius Bank

1.1. Kader voor het liquiditeitsbeheer

Belfius Bank beheert zijn liquiditeit met het oog te voldoen aan de interne en de reglementaire liquiditeitsratio's. Bovendien zijn limieten met betrekking tot het gedeelte van de balans dat op korte termijn en het gedeelte van de balans dat op de interbankenmarkt mag worden gefinancierd, gedefinieerd. De beschikbare liquiditeitsreserves spelen ook een sleutelrol op het vlak van de liquiditeit: op elk ogenblik zorgt Belfius Bank ervoor dat het beschikt over voldoende kwaliteitsactiva voor het dekken van tijdelijke liquiditeitstekorten, zowel in normale markten als bij stressscenario's. Dit is vastgelegd in de liquiditeitsrichtlijnen.

Liquidity and Capital Management (LCM), een afdeling onder de verantwoordelijkheid van de Chief Financial Officer (CFO), is de frontlinemanager voor de liquiditeitsvereisten van Belfius Bank. Zij identificeert, analyseert en rapporteert over de bestaande en de toekomstige liquiditeitsposities en risico's, en bepaalt en coördineert financieringsplannen en acties onder de operationele verantwoordelijkheid van de CFO en onder de algemene verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Daarnaast draagt de CFO eveneens de operationele eindverantwoordelijkheid over het beheer van het renterisico op de balans van de bank via de ALM-afdeling en het ALCo, waardoor het volledige balansbeheer van de bank onder zijn operationele verantwoordelijkheid valt.

LCM organiseert elke week een Liquidity Management Committee, in aanwezigheid van de CFO, het Risk departement, het departement Thesaurie van de financiële markten en de metiers Retail and Commercial en Public and Corporate. Dit comité voert de beslissingen uit die werden genomen door LCM in verband met het verkrijgen van funding op korte en op lange termijn op de institutionele markt en door middel van de commerciële franchise.

Tevens waakt LCM over het fundingplan om te garanderen dat Belfius Bank zijn interne en reglementaire liquiditeitsratio's blijft respecteren.

LCM informeert dagelijks en wekelijks het directiecomité over de liquiditeitssituatie van de bank.

Het Risk departement voert tweedelijnscontroles uit voor het monitoren van het liquiditeitsrisico en zorgt ervoor dat de gepubliceerde verslagen accuraat zijn, toetst de gekozen hypothese en modellen, doet simulaties onder stresssituaties en houdt toezicht op de naleving van limieten zoals ze bepaald worden in de Liquiditeitsrichtlijn.

1.2. Blootstelling aan het liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico bij Belfius Bank vloeit vooral uit:

- De variabiliteit van de bedragen aan commerciële financiering die worden ingezameld bij retail en private klanten, kleine en middelgrote ondernemingen en grote bedrijven, openbare en vergelijkbare klanten en de manier waarop die middelen worden toegewezen aan klanten via alle soorten kredieten;
- de volatiliteit van het onderpand dat dient te worden neergelegd bij tegenpartijen in het kader van CSA-contracten voor derivaten- en repotransacties (de zgn. cash & securities collateral);
- de waarde van de liquide reserves waarmee Belfius Bank financiering kan ophalen op de repomarkt en/of bij de ECB;
- het vermogen om interbancaire en institutionele funding op te halen.

1.3. Consolidatie van het liquiditeitsprofiel

In 2015 bleef Belfius Bank voortwerken aan de diversificatie van zijn liquiditeitsprofiel, door:

- zijn fundingoverschot van de commerciële activiteiten onder controle te houden;
- langetermijnfunding te blijven ophalen en diversifiëren bij institutionele tegenpartijen door onder meer covered bonds die gedekt worden door kwaliteitsvolle leningen (hypothecaire kredieten en kredieten aan de publieke sector) en Penates 5, de eerste openbare Residential Mortgage Backed Security in België sinds 2007, uit te geven;
- de inzameling van korte en middellange termijn (CP/CD/EMTN) deposito's bij institutionele investeerders voort te zetten;
- zijn Legacy-portefeuille verder af te bouwen.

Begin 2015 beëindigde Belfius Bank zijn deelname aan de LTRO/MRO van de Europese Centrale Bank, waarbij zijn uitstaande bedrag terugviel van 3,5 miljard EUR eind 2014 tot 0 EUR. Belfius Bank neemt wel deel aan het ECB TLTRO-financieringsprogramma, en dit voor een bedrag van 1,7 miljard EUR met het oog op hetfinancieren van investeringsbehoeften van kmo's, sociale sector en particuliere klanten (hypothecaire leningen niet inbegrepen).

De Liquidity Coverage Ratio (LCR), die werd ingevoerd in het kader van de hervormingen van Bazel III, werd een Pijler 1-vereiste voor de Europese banken op 1 oktober 2015 (op 60 %). Volgens het Belgisch recht moeten banken vanaf die datum wel al een LCR van 100 % respecteren.Belfius Bank sloot 2015 af met een LCR-ratio van 132 %. De LCR-ratio van de bank bleef gedurende het hele jaar 2015 boven de 100 %.

De Net Stable Funding Ratio (NSFR), die gebaseerd is op Belfius' interpretatie van de huidige regels van Bazel III, kwam eind 2015 uit op 108 %.

1.4. Liquiditeitsreserves

Eind 2015 beschikte Belfius Bank over snel mobiliseerbare liquiditeitsreserves van 33,8 miljard EUR. Die reserves omvatten 0,3 miljard EUR aan cash, 19,9 miljard EUR aan bij de ECB beleenbare obligaties (waarvan 13,9 miljard EUR voldoet aan de criteria van Central Counter Party (CCP-eligible)), 11,8 miljard EUR aan andere activa die ook beleenbaar zijn bij de ECB en 1,8 miljard EUR aan andere liquide obligaties.

Deze reserves vertegenwoordigen meer dan 5 maal de hoeveelheid uitstaande ongedekte (senior unsecured) institutionele funding van de bank eind 2015 en met een resterende looptijd van minder dan een jaar.

1.5. Diversificatie van de funding bij Belfius Bank

Evolutie van de belangrijkste financieringsbronnen(1)

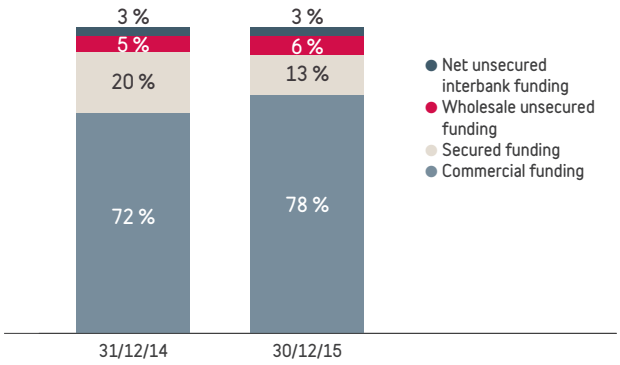

(1) Omvat de balans van Belfius Bank, exclusief waarborgen, market-to-market van derivaten en kapitaal.

Als gevolg van de volledige terugbetaling van de obligaties die werden uitgegeven door Dexia Crédit Local (DCL) ten belope van 10,5 miljard EUR en de voortdurende afbouw van de Legacy-portefeuille, slaagde Belfius Bank er in 2015 in zijn afhankelijkheid van de zgn. secured wholesale funding verder te verminderen.

Belfius Bank beschikt over een historisch gezien stabiel volume aan commerciële funding, die afkomstig is van zijn RC- en PC-klanten. Gelet op de kleinere wholesale funding, vertegenwoordigt deze fundingbron een groeiend aandeel in de totale funding van Belfius Bank. De RC- en PC-funding bedragen samen 81 miljard EUR, waarvan 60 miljard EUR afkomstig is van RC.

Belfius Bank haalt ook wholesale funding op halflange en lange termijn op. Deze funding bestaat uit 7,3 miljard EUR covered bonds (5,5 miljard EUR gedekt door hypothecaire kredieten en 1,8 miljard EUR door leningen aan de publieke sector), Asset-Backed Securities (ABS) die werden uitgegeven voor 3,1 miljard EUR en voor 1,7 miljard EUR aan TLTRO-funding van de ECB op 31 december 2015.

Merk op dat Belfius Bank in de loop van 2015 de eerste openbare Residential Mortgage Backed Security (RMBS) sinds 2007 heeft uitgegeven in België, en dit voor een totaal bedrag van 800 miljoen EUR.

De rest van de fundingvereisten van de bank wordt ingedekt door institutionele kortlopende deposito's (thesaurie), vooral via de plaatsing van depositocertificaten en commercial paper.

De ingezamelde financiering wordt eerst en vooral aangewend voor het verstrekken van commerciële kredieten aan RC- en PC-klanten.

Daarnaast beschikt Belfius Bank eveneens over een historische obligatieportefeuille, waaronder een ALM-portefeuille voor liquiditeitsdoeleinden, met zeer liquide activa, en een historische obligatieportefeuille (Legacy-obligatieportefeuille) die werd opgebouwd tussen 2003 en 2008.

Ten gevolge van derivatencontracten om het renterisico van zijn activiteiten in te dekken, heeft Belfius Bank een uitstaande derivatenpositie waarvoor het collateral in onderpand moet geven en ontvangt (cash & securities collateral). In het licht van de historisch lage rente geeft Belfius Bank netto meer collateral dan hij er ontvangt.

De loan-to-deposit ratio, die de verhouding weergeeft tussen activa en passiva van de commerciële balans, kwam eind 2015 uit op 91 %.

1.6. Bezwaarde activa (Encumbered assets)

Volgens Belfius' huidige interpretatie van de EBA-richtlijn betreffende deze materie, bedragen de bezwaarde activa voor Belfius Bank 38 miljard EUR eind 2015, en vertegenwoordigen zij 24 % van de totale activa op de balans van de bank en de ontvangen collateral in de vorm van effecten, die samen 162 miljard EUR (154 miljard EUR aan activa en 9 miljard EUR ontvangen collateral) bedragen. Dat is een daling van de encumbered assets ratio met 7 % in vergelijking met eind 2014.

Sinds de totstandkoming van het eerste programma voor pandbrieven in 2012 heeft de bank voor een totaalbedrag van 7,3 miljard EUR aan covered bonds uitgegeven. Eind 2015 bestaan de bezwaarde activa voor deze fundingbron uit commerciële kredieten (publieke sector en hypothecaire kredieten) voor een bedrag van 9,9 miljard EUR. Enkele jaren geleden effectiseerde de bank eveneens openbare kredieten via de effectiseringsvehikels DSFB 2 & 4. In de loop van 2015 kocht de bank DSFB 2 terug, en effectiseerde ze hypothecaire kredieten via het vehikel Penates 5. Penates 5 werd extern verkocht voor een bedrag van 0,8 miljard EUR. De publieke sector en hypothecaire kredieten die bezwaard werden voor extern verkochte effectiseringen (DSFB 4 en Penates 5) kwamen eind 2015 uit op 3,2 miljard EUR.

De bank haalt ook middelen op via repomarkten en andere gecollateraliseerde deposito's. Eind 2015 beloopt het totale bedrag van de activa die worden aangewend als waarborgen (collateral) voor deze activiteit 4,0 miljard EUR, waarvan 1,9 miljard EUR gelinkt is aan de ECB-funding voor 1,7 miljard EUR eind 2015. Merk op dat in de loop van 2015 het volume van de bezwaarde activa voor deze financieringsbron gedaald is met 11,0 miljard EUR. Dat kan worden verklaard door de daling van de ECB-funding van 5,0 miljard EUR eind 2014 tot 1,7 miljard EUR eind 2015 en door de daling van de repofunding van 7,3 miljard EUR eind 2014 tot 1,1 miljard EUR eind 2015.

De rest van de bezwaarde activa is vooral gelinkt aan het onderpand dat werd gestort (bruto van het ontvangen collateral) voor de derivatenrisico's ten belope van 19,2 miljard EUR (een daling met 4,4 miljard EUR in vergelijking met eind 2014), in de vorm van cash of effecten. Een belangrijk deel van de toegezegde waarborgen wordt gefinancierd via de ontvangen waarborgen van andere tegenpartijen met wie de bank derivaten heeft afgesloten in de omgekeerde richting.

2. Liquiditeitsrisico bij Belfius Insurance

Als verzekeringsmaatschappij heeft Belfius Insurance een beperkte financieringsbehoefte. De premies die door de verzekeringnemers werden betaald, worden op lange termijn belegd om het verzekerde kapitaal en de verbonden rente te garanderen op de vervaldag van het contract. Diverse indicatoren inzake de risicobereidheid en de reglementaire vereisten, maken dat Belfius Insurance voortdurend voldoende liquide activa aanhoudt voor het dekken van zijn verbintenissen aan de passiefzijde.

Bovendien houdt Belfius Insurance een aanzienlijk bedrag aan in bij de Europese Centrale Bank (ECB) beleenbare activa. De maatschappij belegt immers minstens 40 % van zijn obligatieportefeuille in overheidsobligaties die kunnen worden gebruikt voor repo's in het kader van haar liquiditeitsbeheer.

De afdeling Investments is verantwoordelijk voor het liquiditeits- en thesauriebeheer. Hiervoor baseert zij zich aan de ene kant op langetermijnprojecties van de thesauriestromen van activa en passiva die gesimuleerd worden in normale omstandigheden of in stresssituaties, en aan de andere kant op projecties m.b.t. de thesauriebehoeften op twaalf maanden.

Merk op dat Belfius Insurance vlot heeft kunnen voldoen aan zijn verbintenissen ten aanzien van zijn klanten tijdens de twee stressperiodes, in oktober 2008 (crisis na de teloorgang van Lehman Brothers) en in oktober 2011 (ontmanteling van de groep Dexia). Tijdens die onzekere maanden noteerde Belfius Insurance een maximale afkooppiek van minder dan 1 % van de reserves per maand.

Operationeel risico

1. Beleid

Op het vlak van de operationele risico's houdt het beleid van Belfius in dat de diverse bestaande risico's en controles regelmatig worden geïdentificeerd, om na te gaan of het risiconiveau per activiteit aanvaardbaar is. Er is ook specifieke aandacht voor nieuwe operationele risico's, zoals risico's verbonden aan de diverse types van cybercrime.

2. Risicometing- en -beheer

Het beheer van het operationele risico berust op de volgende elementen:

2.1. Gedecentraliseerde verantwoordelijkheid

Elk lijnmanagement van de bank is als eerste verantwoordelijk voor de opvolging van het operationele risico in zijn activiteitsdomein. Het lijnmanagement legt de organisatie van zijn activiteiten vast, onder meer de controles die moeten worden voorzien om het operationele risico te beperken. Het bepaalt eveneens de noodzakelijke corrigerende maatregelen naar aanleiding van omvangrijke incidenten of van grote risico's die werden geïdentificeerd. Het Operational Risk Management zorgt voor een geregelde opvolging van de operationele risico's en incidenten en voor een kwartaalrapportering voor alle activiteiten. Dankzij dit proces wordt het interne controlesysteem voortdurend verbeterd en verzekeren wij ons ervan dat de belangrijkste risico's effectief worden beheerd.

2.2. Het inzamelen van gegevens over de operationele risico's

Het systematisch inzamelen van en het toezicht houden op het operationele risico zijn één van de voornaamste vereisten van het Bazelcomité wat betreft operationeel risk management, ongeacht de benadering die wordt gekozen voor de berekening van het kapitaal ("Standardized Approach" of "Advanced Measurement Approach").

De rapporteringsmechanismen zorgen ervoor dat de verantwoordelijken snel ingelicht worden als er zich incidenten voordoen. De belangrijkste incidenten worden eveneens gerapporteerd aan het directiecomité en deze rapporten bevatten steeds een actieplan om het risico in de toekomst te vermijden of te beperken. Dit wordt uitgewerkt onder de verantwoordelijkheid van het betrokken lijnmanagement.

Uitsplitsing van het totaalbedrag aan verliezen per standaardcategorie van incidenten over de laatste drie jaar bij Belfius Bank

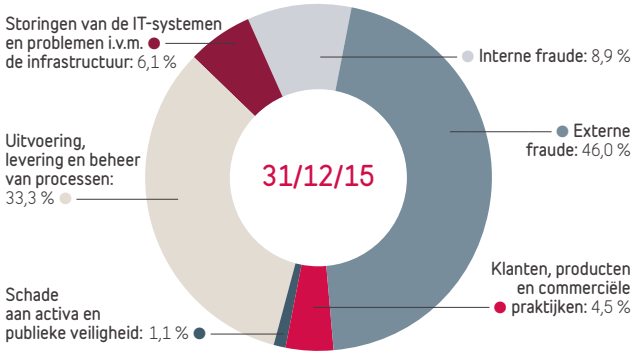

Voor de periode 2013-2015 bedraagt voor Belfius Bank het jaarlijkse gemiddelde bedrag aan verliezen 5,8 miljoen EUR.

De belangrijkste incidenten waren vooral te wijten aan externe fraude en aan incidenten in verband met de uitvoering, de levering en het beheer van processen. De andere categorieën blijven beperkt in aantal en bedrag.

Het belangrijkste deel van de financiële impact die voortvloeit uit operationele incidenten, is afkomstig van de retailactiviteiten van de bank.

Ook voor Belfius Insurance is het tot stand brengen van een overzicht van de operationele incidenten cruciaal om te komen tot een beter begrip van het operationeel risico dat verbonden is aan elke activiteit. Dit vormt een relevante informatiebron voor het management (bijvoorbeeld voor het jaarlijkse verlies). De grote operationele incidenten worden grondig onderzocht en vormen het voorwerp van een specifiek actieplan en een aangepaste follow-up.

2.3. Risk and Control Self-Assessment

Een andere belangrijke verantwoordelijkheid van het operationeel risk management is de analyse van de belangrijkste potentiële risico's van Belfius. Deze analyse wordt zowel uitgevoerd binnen Belfius Bank als binnen Belfius Insurance. Die doelstelling wordt gehaald op basis van bottom-up Risk and Control Self-Assessment-oefeningen, die in alle afdelingen en dochterondernemingen van Belfius plaatsvinden. Ze kunnen leiden tot het uitwerken van bijkomende actieplannen om de verdere potentiële risico's te beperken. Ze geven een uitstekend overzicht van de voornaamste risicodomeinen in de diverse activiteiten en de resultaten ervan worden doorheen de hele organisatie gerapporteerd aan het management. Die Risk and Control Self-Assessments vinden jaarlijks plaats en vormen de basis voor de jaarlijkse rapporten die door de bank en de verzekeringsmaatschappij verzonden worden aan hun respectieve toezichthouder, betreffende de beoordeling van de interne controle.

2.4. Informatiebeveiliging en business continuity

Het beleid inzake de beveiliging van de informatie en de daarmee verbonden richtlijnen, normen en praktijken zijn bedoeld om de informatieactiva(1) van Belfius te vrijwaren.

Op het vlak van de informatiebeveiliging startte Belfius eind 2013 met de business rollout van een belangrijk project in het kader van het Identity & Access Management (IAM): er continu voor zorgen dat medewerkers de juiste toegangen hebben tot noodzakelijke informatie. Deze rollout werd verder gezet in 2015 en loopt verder in 2016.

In 2015 heeft Belfius Insurance eveneens een project opgestart om hun identity management en toegangscontrole te herbekijken en te veranderen. Momenteel is de gap-analyse bezig om zo een roadmap op te stellen tot het bereiken van aangepaste objectieven.

Belfius besteedt haar ICT-infrastructuur uit aan IS4F, een dochteronderneming van IBM. In het kader van een goed beheer van de beveiliging van de informatie, werd de governance aangevuld door het Security Steering Committee onder leiding van de Chief Risk Officer (CRO). Belfius Insurance neemt ook deel aan dit Security Steering Committee.

Alle risico's verbonden aan cyber-bedreigingen worden nauwlettend opgevolgd via de informatiebeveiligingstrategie die in 2014 werd gelanceerd. Deze strategie, die werd vertaald in een security roadmap, heeft geresulteerd in de voltooiing van meerdere cyber security-projecten. Cyberrisico en de lopende projecten worden maandelijks opgevolgd door de Information Security Steering.

Het beleid op het vlak van de business continuity vereist dat de diverse afdelingen de business-impact van kritieke activiteiten analyseren, herstelplannen uitwerken en van de nodige documentatie voorzien, en ervoor zorgen dat de plannen inzake business continuity op zijn minst één keer per jaar getest en indien nodig bijgewerkt worden. Op basis van een regelmatige rapportering valideert het directiecomité de herstelstrategieën, de resterende risico's en de actieplannen met het oog op de voortdurende verbetering ervan.

Op het vlak van Business Continuity zijn de activiteiten van Belfius Insurance in lijn met de activiteiten van Belfius Bank en omvatten een business impact-analyse, het opstellen van een business continuity-plan en het inoefenen van het plan in combinatie met een evacuatie-oefening. Zowel de bank als de verzekeraar hebben de effectieve crisisbeheersing ervaren tijdens de "niveau vier terrorisme"-crisis van eind 2015 in Brussel.

(1) Informatie of data die waardevol zijn voor de maatschappij en die bijgevolg beveiligd moeten zijn.

2.5. Beheer van de verzekeringspolissen

De mogelijke financiële impact van operationele risico's van Belfius wordt beperkt door het afsluiten van verzekeringspolissen, voornamelijk voor beroepsaansprakelijkheid, fraude, diefstal en onderbreking van de activiteiten, zoals standaardpraktijk in de financiëledienstenindustrie.

2.6. Coördinatie met andere functies die betrokken zijn bij het interne controlesysteem

Regelmatig wordt overleg gepleegd tussen Operational Risk Management, Compliance en Audit om de risico's te beoordelen en om een gecoördineerde aanpak uit te werken in verband met de opvolging, de controle en het auditeren van deze risico's.

2.7. Fraudebeleid

In samenwerking met Audit en Compliance werd een globaal officieel fraudebeleid uitgewerkt. Dit vertaalt zich in een Richtlijn inzake Fraudebeleid. Deze richtlijn verduidelijkt de governance en schetst het kader van interne controles om fraude te voorkomen, te detecteren en om de nodige corrigerende maatregelen te nemen.

Het fraudebeheer valt onder de verantwoordelijkheid van de CRO die zitting heeft in het directiecomité. Een fraude-overlegorgaan coördineert het fraudebeleid en bestaat uit deelnemers van Audit, Compliance en ORM.

Jaarlijks wordt een frauderapport overgemaakt aan het directiecomité en het Auditcomité, van waaruit indien nodig correctieve maatregelen worden genomen.

2.8. Berekening van de vereisten inzake het reglementaire eigen vermogen

Belfius berekent het reglementaire eigen vermogen in het kader van het operationele risicobeheer middels de gestandaardiseerde benadering van Bazel.

De berekening omvat de toepassing van een percentage ("Beta"-factor genoemd, tussen 12 % en 18 %) op het resultaat (gross income) dat berekend wordt voor elk van de 8 business lines die werden omschreven door het Bazelcomité (Corporate Finance, Commercial Banking, Retail Banking, Trading and Sales, Asset Management, Agency Services, Retail Brokerage, Payment and Settlement).

Het resultaat bestaat hoofdzakelijk uit het bedrijfsresultaat van de onderliggende activiteiten, dat de nettorente-inkomsten en de netto-commissies omvat. De opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten worden niet in aanmerking genomen vermits Belfius Insurance prudentieel beschouwd wordt als een derde partij (onder het "Deens compromis").

De som van het reglementaire eigen vermogen voor elke business line wordt gebruikt voor de berekening van de totale kapitaalvereisten van het operationele risico, en dit onder vorm van een gemiddelde over de voorbije drie jaar. De berekening wordt jaarlijks geactualiseerd.

Verzekeringsrisico

De verzekeringsrisico's vertegenwoordigen het potentiële verlies dat voortvloeit uit het afsluiten of onderschrijven van verzekeringscontracten. Zij worden verder dan ook "onderschrijvingsrisico's" genoemd.

1. Definitie

Bij Belfius Insurance wordt het onderschrijvingsrisico onderverdeeld in 3 modules, afhankelijk van het type van contract: Leven, Niet-Leven, Gezondheid. Elke categorie wordt vervolgens onderverdeeld in submodules die verband houden met de aard van de onderliggende activiteit.

1.1. Ontleding van het onderschrijvingsrisico Leven

Het onderschrijvingsrisico Leven is onderverdeeld in 7 submodules die voldoen aan de vereisten van Solvency II.

- Het mortaliteitsrisico is het risico dat de sterfte toeneemt. Het geldt voor alle verbintenissen waarvoor de verwachte te betalen prestaties toenemen in geval van een stijging van de mortaliteit.
- Het levensduurrisico: dat is het tegengestelde van het mortaliteitsrisico; het geldt voor de contracten waarvoor een daling van de mortaliteit zou leiden tot een stijging van de verwachte betalingen (bv. pensioencontracten).
- Het morbiditeitrisico of invaliditeitsrisico slaat op het risico op verlies of een nadelige evolutie van de verwachte prestaties, te wijten aan veranderingen met betrekking tot het niveau, de trend of de volatiliteit van de invaliditeitsgraad.
- Het afkooprisico inzake Leven wordt omschreven als het risico op verlies of toename van de prestaties dat te wijten is aan een verschil tussen de effectieve uitoefening van de contractuele opties van de verzekerde en de verwachte uitoefening. De term "opties" moet worden gezien in de ruime zin van het woord: de deelmodule omvat de opties inzake afkoop, opzegging en premiereductie, maar ook van uitbreiding van de waarborgen. Voor bepaalde contracten kan de uitoefening voordelig zijn voor de instelling, voor andere zal dat leiden tot een verlies. Die deelmodule omvat daarom twee scenario's: één waarvoor de opties vaker dan verwacht zullen worden uitgeoefend dan voorzien, en een ander waarvoor dat minder het geval zal zijn.
- Het risico met betrekking tot de beheerskosten stemt overeen met het risico dat de beheerskosten hoger zullen komen te liggen dan verwacht doordat ze een hogere inflatie ondergaan dan ingeschat.
- Het risico op een herziening geldt enkel voor de rente waarvan de bedragen in negatieve zin kunnen evolueren voor de verzekeraar als gevolg van een verandering van de wettelijke omgeving of de gezondheidstoestand van de verzekerde.
- Het catastroferisico is beperkt tot de contracten waarvoor een onmiddellijke en drastische stijging van de mortaliteit een stijging van de prestatie met zich zou brengen.

1.2. Ontleding van het onderschrijvingsrisico Niet-Leven

Het onderschrijvingsrisico Niet-Leven weerspiegelt het risico dat voortvloeit uit de verzekeringsverbintenissen Niet-Leven, rekening houdend met de gedekte gevaren en de procedures die worden toegepast bij het uitoefenen van deze activiteit.

In die risicomodule zijn er drie submodules:

- het premierisico: het risico dat het bedrag van de ontvangen premies niet toereikend is voor het betalen van de schadegevallen die zich hebben voorgedaan tijdens de dekkingsperiode waarop de premies betrekking hebben;
- het reserverisico: het risico op verlies of een ongunstige wijziging in de waarde van de verzekeringsverbintenissen, die voortvloeien uit schommelingen in de datum en het bedrag van de uitbetalingen van de schadegevallen; en
- het catastroferisico: het risico dat er zich een gebeurtenis van grote omvang voordoet die niet gedekt is door de twee voorgaande risico's.

2. Beheer van het verzekeringsrisico

Het Risk & Underwriting-comité geeft zijn advies over de strategie op het vlak van de onderschrijving en de reservering van de verzekeringsmaatschappijen van Belfius Insurance en het beleid dat daaruit voortvloeit, in het bijzonder aangaande de volgende punten:

- soorten en kenmerken van de verzekeringsactiviteiten die Belfius Insurance bereid is om te beheren;
- selectiecriteria van de risico's die in overeenstemming zijn met de risicobereidheid;
- de manier waarop de effectieve onderschrijving wordt gevolgd;
- de afstemming tussen aan de ene kant de geïnde verzekeringspremies en aan de andere kant de te betalen schadegevallen die bij de gedragen kosten worden geteld;
- de identificatie van de risico's die voortvloeien uit de verbintenissen van Belfius Insurance, met inbegrip van de impliciete opties en het kapitaal dat wordt gewaarborgd door de verzekeringsproducten; en
- het vormen van voorzieningen voor de schadegevallen.

De globaal bepaalde strategie wordt binnen de verschillende betrokken entiteiten concreet uitgewerkt en opgevolgd door de lokale verantwoordelijke personen.

Herverzekering is een van de methodes die gebruikt wordt om het verzekeringsrisico te beperken. De bedoeling van een herverzekering is de volatiliteit van de kapitaalbehoeften en de winsten, en dus de onzekerheid die verbonden is aan het risico in de waardering van de verzekeraar, terug te dringen.

Dit zijn de herverzekeringsfuncties:

- capaciteit: dankzij de herverzekering is er voor de verzekeraars een grotere flexibiliteit mogelijk met betrekking tot de omvang, de soorten risico's en het activiteitsvolume dat zij op een veilige manier kunnen aanvaarden. Daardoor zijn de verzekeraars in staat nieuwe activiteiten uit te voeren of ze uit te breiden tijdens een korte periode;
- stabiliteit: dankzij gestructureerde herverzekeringsprogramma's kunnen de verzekeraars hun operationeel resultaat stabiliseren;
- bescherming: de herverzekering zorgt voor een bescherming tegen gecumuleerde financiële verliezen door een opeenvolging van gebeurtenissen (bijvoorbeeld slechte weersomstandigheden) of tegen significante financiële verliezen als gevolg van één enkele gebeurtenis;
- financiering: herverzekeren kan een alternatief zijn voor een kapitaalverhoging; en
- expertise: de herverzekeraars verlenen bijstand aan de verzekeraars in hun expertisedomein. Het bevoegde personeel van de herverzekeringsmaatschappijen biedt zijn diensten aan bij het opstarten van bv. een nieuwe activiteit.

In de loop van 2015 heeft Belfius Insurance, op voorstel van het herverzekeringscomité, een gewijzigd herverzekeringsprogramma geïmplementeerd om aldus op een nog optimalere manier te zorgen voor een adequate overeenstemming tussen de herverzekeringsdekking en de risico's.

3. Sensitiviteiten

Onderschrijvingsrisico Leven: scenario dat overeenstemt met een daling van(1)

	Impact op de beschikbare financiële middelen voor belastingen	
(In miljoen EUR)	31/12/14	31/12/15
5 % van de mortaliteit	9,3	6,3
10 % van de kosten	43,1	47,9
10 % van het afkooppercentage	(22,3)	(29,3)

(1) Impact voor Belfius Insurance nv.

Onderschrijvingsrisico Niet-Leven: scenario dat overeenstemt met(1)

	Impact op het resultaat voor belastingen	
(In miljoen EUR)	31/12/14	31/12/15
Een daling van 10% van de administratieve kosten	4,7	4,4
Een verhoging van de schadelast met 5 % voor de schadegevallen die zich hebben voorgedaan	(16,0)	(17,4)

(1) Impact voor Belfius Insurance nv en Corona nv.

Wij evalueren het effect van de sensitiviteiten op het economisch eigen vermogen. Zij slaan op de technische voorzieningen in marktwaarde. Gelet op de lage marktrente is de waarde van de technische voorzieningen groter dan de afkoopwaarde, wat leidt tot een negatieve impact op het eigen vermogen in geval van een verlaging van het afkooppercentage. Een daling van het afkooppercentage heeft dan weer een negatieve impact op het economisch eigen vermogen.

Het verzekerd kapitaal bij overlijden is groter dan de technische reserves tegen de reële waarde, wat leidt tot een positieve impact op de beschikbare financiële middelen bij een daling van de mortaliteit.

Een stijging van de kosten leidt noodzakelijkerwijze tot een verhoging van de reële waarde van de technische reserves en tot een daling van het eigen vermogen.

Lagere administratieve kosten zorgen voor een hoger resultaat, terwijl een toename van de schadegevallen leidt tot een lager resultaat.

4. Evolutie van de schadegevallen

De schadedriehoek is de gebruikelijke methode voor het in kaart brengen van de schadebetalingen, die over meerdere jaren gespreid zijn. Op basis hiervan test de actuaris onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen. Bij de verzekeringen Niet-Leven kan de verzekeraar, tussen de datum dat een schadegeval zich voordoet en de datum dat het volledig is afgehandeld, doorgaans de totale kostprijs van het schadegeval niet exact bepalen. Tijdens die periode vormt de verzekeraar een reserve die gelijk is aan het geraamde bedrag aan toekomstige betalingen voor dit schadegeval.

Aangezien de reserve slechts een raming is, bestaat het risico dat het effectief betaalde bedrag hoger ligt. Om het gelopen risico te beoordelen, is het noodzakelijk de schommeling van twee bedragen te analyseren:

- de som van de betalingen die werden gedaan vóór die datum;
- de reserve die op die datum is geboekt voor de toekomstige betalingen.

De som van deze twee componenten wordt de totale schadelast genoemd.

Onderstaande tabel toont voor Belfius Insurance nv en Corona nv de evolutie sinds 2005 van de som op het einde van het jaar van de totale kosten voor de schadegevallen die zich op jaarbasis hebben voorgedaan.

Schadelast (exclusief herverzekering en interne kosten)

(In duizend EUR)	Voorvalsjaar										
Afwikkelingsjaar	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**
Raming aan het einde van het voorvalsjaar	236 074	236 347	264 980	283 737	331 831	379 086	368 410	366 403	365 798	415 916	389 633
1 jaar later	220 780	220 842	252 578	285 478	315 687	380 915	365 547	350 517	324 524	393 461	
2 jaar later	211 463	212 356	238 903	276 021	303 138	379 076	355 306	334 313	312 884		
3 jaar later	208 809	203 851	230 875	266 177	302 495	373 752	350 249	329 882			
4 jaar later	202 227	203 874	227 911	266 535	300 340	373 857	352 805				
5 jaar later	197 559	201 336	230 685	266 113	299 417	366 311					
6 jaar later	194 354	201 281	228 412	266 829	296 953						
7 jaar later	199 111	199 268	226 390	266 558							
8 jaar later	196 945	197 581	224 686								
9 jaar later	197 455	198 769									
10 jaar later	196 405										

(In duizend EUR)											
Huidige raming	**196 405**	**198 769**	**224 686**	**266 558**	**296 953**	**366 311**	**352 805**	**329 882**	**312 884**	**393 461**	**389 633**
Cumulatieve betalingen	**(177 729)**	**(170 358)**	**(198 476)**	**(221 812)**	**(260 697)**	**(292 607)**	**(282 473)**	**(256 066)**	**(230 702)**	**(275 707)**	**(162 400)**
Huidige voorzieningen	**18 676**	**28 411**	**26 211**	**44 746**	**36 256**	**73 704**	**70 332**	**73 816**	**82 182**	**117 753**	**227 233**

(In duizend EUR)	
Voorzieningen (vanaf 2005)	799 320
Voorzieningen (tot 2005)	94 196
Interne kosten	33 666
Aangenomen zaken	28 436
TOTAAL	**955 618**[1]

(1) Schadereserve 31/12/15 - toelichting 6.5.3

Corporate Governance

Samenstelling van het directiecomité en van de raad van bestuur van Belfius Bank

1. Directiecomité

1.1. Samenstelling

Op 31 december 2015 bestond het directiecomité van Belfius Bank uit de volgende zes leden:

Voorzitter	Marc Raisière
Leden	Dirk Gyselinck
	Eric Hermann
	Olivier Onclin
	Dirk Vanderschrick
	Johan Vankelecom

Op 29 januari 2015 coöpteerde de raad van bestuur de heer Olivier Onclin met ingang van 1 februari 2015 als bestuurder om tijdelijk te voorzien in de vervanging van de heer Luc Van Thielen, en benoemde hij de heer Olivier Onclin met ingang van 1 februari 2015 als lid van het directiecomité. De heer Olivier Onclin werd definitief als bestuurder benoemd op de gewone algemene vergadering van 29 april 2015. Zijn mandaat zal eindigen na afloop van de gewone algemene vergadering van 2019.

Op 29 april 2015 hernieuwde de gewone algemene vergadering het bestuurdersmandaat van de heer Johan Vankelecom voor een termijn van maximum 4 jaar, d.w.z. tot na afloop van de gewone algemene vergadering van 2019.

De hernieuwing van de bestuursmandaten van de heren Eric Hermann en Dirk Vanderschrick voor een termijn van maximum 4 jaar zal aan de Algemene Vergadering van 2016 worden voorgesteld.

1.2. Bevoegdheden

De raad van bestuur heeft al zijn bestuursbevoegdheden overgedragen aan het directiecomité dat in zijn schoot werd opgericht.

De leden van het directiecomité vormen een college. Deze bevoegdheidsdelegatie slaat niet op het toezicht op het beheer en de bedrijfspositie van de bank, noch op de uitstippeling van het algemeen beleid, noch op de andere bevoegdheden die krachtens het wetboek van vennootschappen of de bankwet zijn voorbehouden aan de raad van bestuur.

Het directiecomité is bijgevolg belast met de effectieve leiding van de bank, waarvan het de diverse business lines en hun ondersteunende activiteiten stuurt en coördineert in het kader van de doelstellingen en het algemeen beleid die worden bepaald door de raad van bestuur.

Het directiecomité zorgt ervoor dat de activiteiten van de bank in overeenstemming zijn met de strategie, het risk appetite framework en het algemeen beleid dat werd bepaald door de raad van bestuur, en deelt aan de raad van bestuur de relevante informatie mee, zodat die met kennis van zaken beslissingen kan nemen. Het directiecomité doet voorstellen en formuleert adviezen aan de raad van bestuur met het oog op het vastleggen of verbeteren van het algemeen beleid en de strategie van de instelling.

De leden van het directiecomité moeten hun functie in alle objectiviteit en onafhankelijkheid uitoefenen en met de belangen van de verschillende stakeholders rekening houden, wat inhoudt dat de nodige voorwaarden aanwezig moeten zijn om de bancaire functie op een stabiele en continue manier uit te oefenen.

Het directiecomité neemt, onder toezicht van de raad van bestuur, de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de bank over een solide en passende regeling voor de bedrijfsorganisatie beschikt, waaronder toezichtsmaatregelen om een efficiënt en voorzichtig beleid van de instelling conform de bankwet te garanderen.

Het directiecomité komt in principe eenmaal per week samen.

2. Raad van bestuur

2.1. Samenstelling

Op 31 december 2015 bestond de raad van bestuur van Belfius Bank uit veertien leden, van wie er zes deel uitmaakten van het directiecomité (cf. tabel hierna).

Raad van bestuur van Belfius Bank (boekjaar 2015)	Hoofdfunctie	Niet-uitvoerend bestuurder	Lid van het directiecomité	Onafhankelijk bestuurder	Auditcomité	Benoemings-comité	Bezoldigings-comité	Risicocomité
Jozef Clijsters	Voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank NV	★				■	■	
Marc Raisière	Voorzitter van het directiecomité van Belfius Bank NV		★					
Dirk Gyselinck	Lid van het directiecomité van Belfius Bank NV verantwoordelijk voor Public & Corporate Banking		■					
Eric Hermann	Lid van het directiecomité van Belfius Bank NV Chief Risk Officer		■					
Olivier Onclin	Lid van het directiecomité van Belfius Bank NV Chief Operating Officer, verantwoordelijk voor Operations, IT, Purchasing & Facility Management en Organisation		■					
Dirk Vanderschrick	Lid van het directiecomité van Belfius Bank NV verantwoordelijk voor Retail & Commercial Banking		■					
Johan Vankelecom	Lid van het directiecomité van Belfius Bank NV Chief Financial Officer verantwoordelijk voor Finance Reporting, Research, Liquidity & Capital Management, Finance Corporate Advisory & Participations, Asset & Liability Management, Fiscale en Juridische diensten		■					
Marie Gemma Dequae	Senior Advisor bij de Federation of European Risk Management Associations (FERMA)	■		■	■			
Wouter Devriendt	Onafhankelijk Adviseur - Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM)	■						■
Carine Doutrelepont	Advocaat en gewoon hoogleraar aan de Université Libre de Bruxelles	■		■		■	■	
Georges Hübner	Gewoon hoogleraar aan de HEC Management School van de universiteit van Luik en geassocieerd hoogleraar aan de universiteit van Maastricht, School of Business & Economics, Limburg Institute of Financial Economics	■		■ (1)	★ (2)			■ (3)
Chris Sunt	Advocaat	■			■ (4)			
Lutgart Van den Berghe	Executive Director bij Guberna en buitengewoon hoogleraar aan de Vlerick Business School	■		■		★	★	
Rudi Vander Vennet	Gewoon hoogleraar Financial Economics and Banking - Universiteit Gent	■		■				★

★ Voorzitter

(1) Sinds 21 januari 2016
(2) Lid vanaf 27 augustus 2015 en voorzitter vanaf 27 november 2015
(3) Vanaf 27 augustus 2015
(4) Voorzitter ad interim van 29 april tot 27 november 2015

In de loop van 2015 nam de heer Pierre Francotte ontslag als bestuurder en oefende hij zijn bestuurdersmandaat uit tot respectievelijk 14 april 2015. Het bestuurdersmandaat van de heer Guy Quaden beëindigde na afloop van de algemene vergadering van 29 april 2015 gezien hij in 2015 de leeftijdslimiet van 70 jaar bereikte.

De heer Georges Hübner werd gecoöpteerd als bestuurder, om tijdelijk te voorzien in de vervanging van de heer Guy Quaden op 27 augustus 2015 en onder de opschortende voorwaarde dat de toezichthouder zijn toestemming geeft. Hij werd op dezelfde dag en onder dezelfde voorwaarde ook benoemd tot lid van het auditcomité en het risicocomité. Ondertussen heeft de toezichthouder zijn toestemming gegeven voor de benoeming van de heer Hübner tot bestuurder. Op 27 november 2015 werd de heer Hübner ook benoemd tot voorzitter van het auditcomité. De heren Georges Hübner en Jean-Pierre Delwart werden ook (definitief) als bestuurder benoemd en benoemd als onafhankelijk bestuurder op de algemene vergadering van 21 januari 2016 voor een termijn van maximum vier jaar, hetzij tot na afloop van de algemene vergadering van 2019.

De raad van bestuur bestaat uit professionals uit verschillende sectoren, waaronder de financiële sector, en beschikt over de nodige deskundigheid en ervaring in de verschillende operationele activiteiten van de bank.

Iedere bestuurder moet beantwoorden aan de deskundigheid- en professionele honorabiliteitscriteria "fit & proper". In dat kader onderzoekt de bank en stelt ze voor iedere kandidaat-bestuurder vast of hij over de vereiste kwaliteiten beschikt om deze functie uit te oefenen. Deze procedure is eveneens van toepassing bij een hernieuwing van een bestuurdersmandaat. Bovendien moet de bank zich er ieder jaar van vergewissen dat zijn bestuurders beschikken over de vereiste competenties om hun mandaat uit te oefenen.

2.2. Bevoegdheden

De raad van bestuur bepaalt de strategie en de doelstellingen van de bank alsook het risicobeleid, met inbegrip van de risicotolerantie, op voorstel of na advies van het directiecomité en oefent hierop toezicht uit.

De raad van bestuur is in het kader van deze verantwoordelijkheid voor het algemene beleid actief betrokken, in het bijzonder bij het toezicht op het risicobeleid, de organisatie, de financiële stabiliteit van de bank en het bestuur ervan, onder meer door het vastleggen van de doelstellingen en de waarden van de kredietinstelling.

In 2015 kwam de raad van bestuur 10 maal bijeen.

Link tussen de raad van bestuur en het directiecomité

Het beheer van de activiteiten van de kredietinstelling behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van het directiecomité. Het verloopt zonder inmenging van buitenaf, in het kader van het algemeen beleid, zoals het wordt bepaald door de raad van bestuur.

Adviserende comités die werden opgericht door de raad van bestuur

De raad van bestuur heeft diverse adviserende comités opgericht die hem bijstaan in zijn taak, in het bijzonder een benoemingscomité, een bezoldigingscomité, een auditcomité en een risicocomité. Deze comités zijn uitsluitend samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders. Minstens één lid van elk adviserend comité is onafhankelijk in de zin van artikel 526 ter van het Wetboek van Vennootschappen. De leden van die adviserende comités hebben maximaal zitting in twee van de voornoemde adviserende comités.

1. Benoemingscomité

Het benoemingscomité heeft een adviserende rol en bereidt de beslissingen van de raad van bestuur van Belfius Bank inzake benoemingen voor. Het is tevens belast met het waken over de toepassing van de corporate governance-bepalingen. Omwille van de efficiëntie en de coherentie betreffende de politiek van de groep Belfius, bereidt dit comité eveneens de beslissingen voor van de raad van bestuur van Belfius Insurance voor wat betreft deze materie.

1.1. Samenstelling

1.1.1. Algemeen

Op 31 december 2015 bestond het benoemingscomité van Belfius Bank uit de volgende leden:

Voorzitster	Lutgart Van den Berghe
Leden	Jozef Clijsters Voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank en Belfius Insurance
	Carine Doutrelepont

1.1.2. Onafhankelijkheid en deskundigheid

Alle leden van het benoemingscomité zijn niet-uitvoerende bestuurders.

Barones Lutgart Van den Berghe, doctor in de economische wetenschappen, is gedelegeerd bestuurder van Guberna en buitengewoon hoogleraar aan de Vlerick Business School en aan de Universiteit Gent. Zij behoort tot de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten.

Mevrouw Carine Doutrelepont, doctor in de rechten, is advocaat bij de balies van Brussel en van Parijs en gewoon hoogleraar aan de Université Libre de Bruxelles. Zij behoort tot de Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique.

De heer Jozef Clijsters, licentiaat toegepaste economische wetenschappen, is voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank en Belfius Insurance.

Minstens één lid van het benoemingscomité moet in de raad van bestuur van Belfius Insurance zetelen.

Twee van de drie leden van het benoemingscomité zijn onafhankelijke bestuurders in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen.

Twee leden hebben professionele ervaring in de financiële sector.

Eén van de leden heeft tevens zitting in het benoemings- en bezoldigingscomité van een beursgenoteerde vennootschap.

Alle leden hebben professionele ervaring in een uitvoerende bestuursfunctie en bijkomende professionele ervaring als niet-uitvoerend bestuurder in diverse activiteitssectoren.

Bijgevolg beschikken de leden van het benoemingscomité op basis van hun opleiding en hun uiteenlopende professionele ervaring over de nodige knowhow om een gedegen en onafhankelijk oordeel te kunnen geven over de samenstelling en de werking van de bestuurs- en beleidsorganen van de bank, in het bijzonder over de individuele en collectieve deskundigheid van hun leden en over hun integriteit, reputatie, onafhankelijkheid van geest en beschikbaarheid.

1.2. Bevoegdheden

Het benoemingscomité:

- is belast met het voorstellen en aanbevelen, voor goedkeuring door de algemene vergadering, of, in voorkomend geval, door de raad van bestuur, van kandidaten voor het invullen van vacatures in de raad van bestuur, het nagaan hoe de kennis, vaardigheden, diversiteit en ervaring in de raad van bestuur zijn verdeeld, en het opstellen van een beschrijving van de taken en bekwaamheden die voor een bepaalde benoeming zijn vereist, evenals het beoordelen hoeveel tijd er aan de functie moet worden besteed.
  Verder stelt het benoemingscomité een streefcijfer vast voor de vertegenwoordiging van het ondervertegenwoordigde geslacht in de raad van bestuur en stippelt het een beleid uit dat erop gericht is het aantal vertegenwoordigers van dit geslacht te verhogen en dit streefcijfer te behalen;
- is belast met het periodiek, en minimaal jaarlijks, evalueren van de structuur, omvang, samenstelling en prestaties van de raad van bestuur en het formuleren van aanbevelingen aan de raad van bestuur met betrekking tot eventuele wijzigingen;
- is belast met het periodiek, en minimaal jaarlijks, beoordelen van de kennis, vaardigheden, ervaring, mate van betrokkenheid, in het bijzonder de regelmatige aanwezigheid, van de leden van de raad van bestuur en van de adviserende comités zowel individueel als collectief, en daar verslag over uitbrengen aan de raad van bestuur;
- is belast met het periodiek toetsen van het beleid van de raad van bestuur voor de selectie en benoeming van de leden van het directiecomité, en het formuleren van aanbevelingen aan de raad van bestuur;
- bereidt de beslissingen voor inzake de benoemingen of de eventuele mandaatverlengingen van de bestuurders, de leden van het directiecomité, de voorzitter van de raad van bestuur en de voorzitter van het directiecomité;
- beoordeelt in welke mate een bestuurder of een kandidaat-bestuurder voldoet aan de criteria die werden vastgelegd voor de hoedanigheid van onafhankelijk bestuurder;
- analyseert de vragen in verband met de problematiek van de opvolging van de bestuurders en de leden van het directiecomité;
- werkt een algemeen en een specifiek profiel uit voor de bestuurders en de leden van het directiecomité;
- ziet toe op de toepassing van de bepalingen op het vlak van corporate governance;
- bereidt de voorstellen voor tot wijziging van het intern reglement van de raad van bestuur en van het directiecomité;
- evalueert elk jaar het governance memorandum en stelt eventueel wijzigingen voor;
- controleert de naleving van de waarden van de onderneming;
- bespreekt en analyseert op zijn minst eenmaal per jaar het kwantitatief overzicht en de kwalitatieve analyse van de mededelingen op het vlak van stress, burn-out en ongewenst gedrag op het werk en ook de acties die in dat verband werden ondernomen.

Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden ziet het benoemingscomité erop toe dat één persoon of een kleine groep van personen de besluitvorming van de raad van bestuur niet domineert op een wijze die de belangen van de instelling in haar geheel schade berokkent.

Het benoemingscomité kan gebruik maken van alle vormen van hulpmiddelen die het geschikt acht voor de uitvoering van zijn opdracht, zoals het inwinnen van extern advies, en ontvangt hiervoor toereikende financiële middelen.

In 2015 kwam het benoemingscomité zesmaal bijeen.

1.3. Diversiteitsbeleid

Een divers samengestelde raad van bestuur omvat verschillen in achtergrond, taal, gender, leeftijd en professionele vaardigheden en maakt hiervan nuttig gebruik (vooral de relevante vaardigheden voor de activiteiten van Belfius). Die verschillen worden in aanmerking genomen bij het bepalen van de ideale samenstelling van de raad van bestuur en moeten indien mogelijk op evenwichtige wijze worden gespreid.

Het benoemingscomité bespreekt en beoordeelt de samenstelling van de raad van bestuur in naam van de raad van bestuur en doet aanbevelingen aangaande de benoeming van nieuwe bestuurders. Bij de bespreking van de samenstelling van de raad van bestuur houdt het benoemingscomité rekening met de voordelen van alle aspecten van de diversiteit, inclusief maar niet beperkt tot die welke hierboven worden vermeld, om zo te komen tot een aangepast aantal en evenwicht tussen vaardigheden, ervaring en achtergrond in de raad van bestuur.

Bij het zoeken naar geschikte kandidaten voor een benoeming in de raad van bestuur, beoordeelt het benoemingscomité kandidaten op hun verdienste op basis van objectieve criteria en met gepaste aandacht voor de voordelen van diversiteit voor de raad van bestuur.

Het benoemingscomité evalueert jaarlijks de efficiënte werking van de raad van bestuur. Bij deze jaarlijkse beoordeling van de werking van de raad van bestuur, van de adviserende comités en van de individuele bestuurders, houdt het benoemingscomité rekening met een evenwicht binnen de samenstelling van de raad van bestuur qua competenties, ervaring, onafhankelijkheid, kennis van Belfius Bank en qua vertegenwoordiging van de diversiteit binnen de raad van bestuur.

Het benoemingscomité heeft op 25 augustus 2015 een streefcijfer vastgesteld voor de vertegenwoordiging van het ondervertegenwoordigde geslacht in de raad van bestuur en heeft een beleid opgemaakt om het aantal vertegenwoordigers van dit geslacht in de raad van bestuur te vergroten en op die manier het streefcijfer te behalen.

Conform de wettelijke vereisten (artikel 518bis van het Wetboek Vennootschappen) heeft het benoemingscomité een streefcijfer vooropgesteld voor het halen en in stand houden van minstens één derde vertegenwoordigers van het andere geslacht in de raad van bestuur (directiecomité inbegrepen) met ingang van 1 januari 2019. Uit praktische overwegingen zal daarvoor het vereiste minimum aantal leden van het andere geslacht worden afgerond tot het dichtstbijzijnde gehele getal.

Als het aantal bestuurders van het andere geslacht kleiner zou zijn dan één derde, dan moet de eerstvolgende algemene aandeelhoudersvergadering een raad van bestuur samenstellen die wel voldoet aan die vereiste.

Het benoemingscomité bespreekt jaarlijks de evolutie naar de doelstelling voor het bereiken van de diversiteit in de raad van bestuur en doet aanbevelingen die door de raad van bestuur moeten worden goedgekeurd.

Op 31 december 2015 waren de raad van bestuur en het directiecomité als volgt samengesteld:

Raad van bestuur	**Aantal leden**	14
	Verhouding mannen/vrouwen	79 %/21 %
	Onafhankelijke bestuurders	4(1)
	Voornaamste diploma's (verschillende personen kunnen houder zijn van meerdere diploma's)	Economie/Business Administration/ Finance/Rechten
Directiecomité	**Aantal leden**	6
	Verhouding mannen/vrouwen	100 %/0 %
	Voornaamste diploma's (verschillende personen kunnen houder zijn van meerdere diploma's)	Ingenieur (handels-, burgerlijk), Economie/ Business Administration/Finance/Wiskunde/ Actuariële Wetenschappen

(1) De heer Georges Hübner, benoemd tot onafhankelijk bestuurder op 21 januari 2016, werd niet hernomen in de lijst die de situatie weergeeft op 31/12/15.

2. Bezoldigingscomité

Het bezoldigingscomité heeft een adviserende rol en bereidt de beslissingen van de raad van bestuur van Belfius Bank inzake bezoldigingen voor. Omwille van de efficiëntie en de coherentie betreffende de politiek van de groep, bereidt dit comité eveneens de beslissingen voor van de raad van bestuur van Belfius Insurance voor wat betreft deze materie.

2.1. Samenstelling

2.1.1. Algemeen

Op 31 december 2015 bestond het bezoldigingscomité van Belfius Bank uit de volgende leden:

Voorzitster	**Lutgart Van den Berghe**
Leden	**Jozef Clijsters** Voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank en Belfius Insurance
	Carine Doutrelepont

2.1.2. Onafhankelijkheid en deskundigheid

Alle leden van het bezoldigingscomité zijn niet-uitvoerende bestuurders.

Barones Lutgart Van den Berghe, doctor in de economische wetenschappen, is gedelegeerd bestuurder van Guberna en buitengewoon hoogleraar aan de Vlerick Business School en aan de Universiteit Gent. Zij is lid van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten.

Mevrouw Carine Doutrelepont, doctor in de rechten, is advocaat bij de balie van Brussel en van Parijs en gewoon hoogleraar aan de Université Libre de Bruxelles. Zij behoort tot de Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique.

De heer Jozef Clijsters, licentiaat toegepaste economische wetenschappen, is voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank en Belfius Insurance.

Minstens één lid van het bezoldigingscomité moet in de raad van bestuur van Belfius Insurance zetelen.

Twee van de drie leden van het bezoldigingscomité zijn onafhankelijke bestuurders in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen.

Twee leden hebben professionele ervaring in de financiële sector.

Eén van de leden heeft tevens zitting in een benoemings- en bezoldigingscomité van een beursgenoteerde vennootschap.

Alle leden hebben professionele ervaring in een uitvoerende bestuurdersfunctie en bijkomende professionele ervaring als niet-uitvoerend bestuurder in diverse activiteitssectoren.

De leden van het bezoldigingscomité beschikken bijgevolg op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige deskundigheid om een gedegen en onafhankelijk oordeel te kunnen geven over het beloningsbeleid en de beloningspraktijken en de prikkels die daarvan uitgaan voor de risicobeheersing, de eigenvermogensbehoeften en de liquiditeitspositie van de bank.

2.1.3. Samenwerking en interactie met de andere adviserende comités van de raad van bestuur

Teneinde zijn bevoegdheden (zie ook verder) correct te kunnen uitoefenen, had het bezoldigingscomité in 2015 een regelmatige interactie met het risicocomité en het auditcomité.

Het risicocomité waakt er over dat het risicobeheer, de behoefte aan eigen vermogen en de liquiditeitspositie van de groep Belfius, evenals de waarschijnlijkheid en de spreiding in de tijd van de winst, correct worden meegenomen in de beslissingen aangaande het bezoldigingsbeleid. Concreet gebeurt dit binnen Belfius Bank door het adviseren over de uitwerking van een globale "Risk Gateway" (zie § 2.3.1.3.) alsook de jaarlijkse opmaak en evaluatie van de zogenaamde Key Risk Indicators. De voorbereiding hiervan gebeurt door de riskafdelingen in samenwerking met de afdeling Human Resources.

Het auditcomité waakt mee over de opmaak van de objectieven voor de onafhankelijke controlefunctie, auditor-generaal.

2.1.4. Audit

Gezien het belang van een audit voor de opmaak van het bezoldigingsbeleid voorziet het auditplan van Belfius Bank om deze audit driejaarlijks uit te voeren. De laatste keer gebeurde dit in 2014.

2.2. Bevoegdheden

Het bezoldigingscomité bereidt de beslissingen van de raad van bestuur voor, onder andere door:

- het bezoldigingsbeleid uit te werken, evenals concrete bezoldigingsvoorstellen te doen voor de voorzitter, de niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur en de leden van de adviserende comités van de raad van bestuur. De raad van bestuur legt deze bezoldigingsvoorstellen ter goedkeuring voor aan de algemene vergadering;
- het bezoldigingsbeleid uit te werken, evenals concrete voorstellen te doen voor de bezoldiging van de voorzitter van het directiecomité en voor de bezoldiging van de leden van het directiecomité op advies van de voorzitter van het directiecomité. Vervolgens bepaalt de raad van bestuur de vergoeding van de voorzitter en van de leden van het directiecomité;
- advies te geven over de voorstellen van de voorzitter van het directiecomité van Belfius Bank met betrekking tot de vertrekvergoedingen voor leden van het directiecomité van Belfius Bank. Op voorstel van het bezoldigingscomité bepaalt de raad van bestuur van Belfius Bank de vertrekvergoeding van de voorzitter en leden van het directiecomité van Belfius Bank;
- advies te geven aan de raad van bestuur met betrekking tot het bezoldigingsbeleid voor de medewerkers van wie de activiteit een materiële weerslag heeft op het risicoprofiel van Belfius Bank (de zogenaamde "Identified Staff") en met betrekking tot de conformiteit van de toegekende bezoldiging aan de "Identified Staff" aan het op hen toepasselijke bezoldigingsbeleid;
- het voorbereiden van het remuneratieverslag dat door de raad van bestuur wordt bekrachtigd en in het jaarverslag wordt gepubliceerd;
- het periodiek nagaan of de bezoldigingsprogramma's hun doel bereiken en in overeenstemming zijn met de toepasselijke bepalingen;
- de jaarlijkse beoordeling van de prestaties en de objectieven van de leden van het directiecomité;
- advies geven bij de uitwerking van een globale "Risk Gateway", in afstemming met het risicocomité, die verschillende hefbomen omvat die toegepast worden op verschillende momenten van de performance managementcyclus met impact op de bepaling van de variabele verloning.

Het bezoldigingscomité oefent rechtstreeks toezicht uit op het bepalen van de objectieven en de bezoldiging van de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties (Chief Risk Officer, auditor-generaal en de Compliance Officer).

In 2015 kwam het bezoldigingscomité viermaal bijeen.

2.3. Bezoldiging

2.3.1. Inleiding

2.3.1.1. Beslissingsbevoegdheden

De raad van bestuur beslist over de bezoldiging van de leden van het directiecomité van Belfius Bank op basis van het advies van het bezoldigingscomité en van de voorzitter van het directiecomité.

De bezoldiging van de hogere leidinggevenden die een betekenisvolle impact kunnen hebben op het risicoprofiel van Belfius Bank, gelet op de aard of het niveau van de functies en/of de bezoldiging ervan, wordt bepaald door het directiecomité, binnen het kader van het bezoldigingsbeleid. Het bezoldigingscomité geeft advies aangaande dit beleid en neemt kennis van de individuele informatie.

2.3.1.2. Bezoldigingsbeleid

Het bezoldigingsbeleid van Belfius Bank en haar filialen werd uitgewerkt door de afdeling Human Resources en de juridische diensten, en voor advies voorgelegd aan het bezoldigingscomité. Ook het risicocomité werd betrokken bij de uitwerking van dit bezoldigingsbeleid.

Het bezoldigingsbeleid bevat enerzijds algemene principes die gelden voor alle medewerkers van Belfius Bank. Het omvat anderzijds, met inachtneming van het principe van de proportionaliteit dat op voorhand afgesproken werd met NBB, specifieke bepalingen die uitsluitend van toepassing zijn op de leden van het directiecomité en de medewerkers van wie de activiteit een materiële weerslag op het risicoprofiel van Belfius Bank (nl. "Identified staff") heeft, gelet op de aard of het niveau van de functies en/of de bezoldiging ervan.

Bij de jaarlijkse actualisatie van de Identified staff houdt Belfius Bank rekening met de richtlijnen die op Europees niveau werden uitgevaardigd. Het bezoldigings- en risicocomité worden eveneens geïnformeerd van het resultaat van deze actualisatie.

2.3.1.3. Beleidslijnen die werden goedgekeurd door de raad van bestuur conform de reglementering

De vaste bezoldiging vormt een aanzienlijk gedeelte van de totale bezoldiging en is erop gericht om de prestaties van de medewerkers te vergoeden, rekening houdend met hun ervaring, hun opleiding en competentie, hun taken, hun verantwoordelijkheid en hun functieniveau.

Door het prestatiegebonden gedeelte van de bezoldiging te beperken, wordt het nemen van overdreven risico's ontraden. Voor 2015 bedraagt de verhouding variabel-vast, bij normale prestaties, 30 % voor de leden van het directiecomité en 25 % voor het senior management. Uitzonderlijke prestaties kunnen nooit leiden tot een verhouding van meer dan 50 % (45 % voor de leden van het directiecomité).

De enveloppe voor de prestatiegebonden bezoldiging (prestaties 2015) wordt bepaald in functie van de evolutie van de bedrijfsresultaten.

Het beleid omvat ook een mechanisme (ex-ante) dat bepaalt dat het totale budget van de variabele bezoldiging van het senior management verlaagd wordt in geval van een verslechtering van de solvabiliteitsratio's (CET1/blootstelling aan reglementair risico) of liquiditeitsratio's (LCR).

De prestatiegebonden bezoldiging wordt individueel uitgekeerd in functie van de beschikbare enveloppe, de collectieve resultaten en het realiseren van individuele objectieven.

Voor het prestatiejaar 2015 werden in de objectieven van de leden van het directiecomité en de medewerkers van wie de activiteit een materiële weerslag op het risicoprofiel van Belfius Bank heeft, risico-gerelateerde indicatoren (KRI's) opgenomen. De bedoeling is om op een correcte wijze rekening te houden met de verschillende soorten (actuele en toekomstige) risico's op elk moment van de evaluatiecyclus: een onvoldoende score op één of meerdere van deze risico-indicatoren heeft een negatieve impact op de variabele beloning.

De opmaak, opvolging en evaluatie van deze risico-indicatoren wordt gecoördineerd door de Chief Risk Officer (CRO) en voorgelegd aan het bezoldigingscomité, evenals aan het risicocomité. De CRO zal hiertoe, waar relevant, afstemmen met de auditor-generaal en de Compliance Officer en zal regelmatig overleg hebben met de afdeling Human Resources.

Belfius Bank heeft bovendien de mogelijkheid om de prestatiegebonden bezoldiging te verminderen - of zelfs tot nul te herleiden - in geval van slechte (collectieve of individuele) prestaties, rekening houdend met het hiërarchisch niveau van de medewerker en/of de wettelijke basis waarop die prestatiegebonden bezoldiging steunt.

Eind 2015 werd een beleid aangaande uitgesteld variabel loon ("deferral") uitgewerkt voor de medewerkers van wie de activiteit een materiële weerslag op het risicoprofiel van Belfius Bank heeft. Dit voorstel werd gedaan door de afdeling Human Resources, in samenwerking met de afdelingen Capital & Liquidity Management, Legal en Risk.

Concreet zal voor de medewerkers van wie de activiteit een materiële weerslag op het risicoprofiel van Belfius Bank heeft, voor zover hun prestatiegebonden bezoldiging het bedrag vooraf afgesproken met NBB overschrijdt, 50 % van de bezoldiging uitgesteld toegekend worden over een periode van 5 jaar voor de leden van het directiecomité en hun direct reports en 3 jaar voor de anderen. Daarnaast zal 50 % van de totale variabele bezoldiging uitgekeerd worden via een financieel instrument dat de financiële gezondheid van de onderneming reflecteert. De modaliteiten van dit beleid worden geïntegreerd in het bezoldigingsbeleid van de groep Belfius.

De variabele bezoldiging kan desgevallend onderworpen worden aan een ex-post "risk adjustment" via een malus of een clawback clausule.

2.3.2. Bezoldiging van de leden van het directiecomité

2.3.2.1. Vaste en prestatiegebonden bezoldiging

De bezoldiging van de leden van het directiecomité van de bank bestaat uit een vast en een prestatiegebonden deel.

De vaste en de prestatiegebonden bezoldiging van de leden van het directiecomité vormen een geheel waarvan het presentiegeld of de tantièmes die een lid van het directiecomité ontvangt van een derde vennootschap waarin het lid voor rekening van Belfius Bank een mandaat uitoefent, in mindering worden gebracht.

De bezoldiging van het directiecomité wordt goedgekeurd door de raad van bestuur. De voorzitter en leden van het directiecomité nemen noch aan de beraadslaging noch aan de besluitvorming ervan deel.

2.3.2.2. Bezoldiging over het jaar 2015

Totale bezoldiging 2015

Zie tabel hieronder.

Vaste bezoldiging

De vaste bezoldiging 2015 verwijst naar de basisbezoldiging die Belfius Bank betaald heeft aan de leden van het directiecomité in de loop van 2015: deze wordt bepaald met inachtneming van de aard en het belang van de verantwoordelijkheden van elkeen en met de marktreferenties voor vergelijkbare functies.

Prestatiegebonden bezoldiging over het jaar 2015

Geen enkele prestatiegebonden bezoldiging werd betaald in 2015. Overeenkomstig de afspraken die gemaakt werden tijdens de raad van bestuur van 9 maart 2015, zullen de leden van het directiecomité van Belfius Bank een prestatiegebonden bezoldiging voor het prestatiejaar 2015 ontvangen. Het totale budget voor de prestatiegebonden bezoldiging voor de prestaties geleverd in 2015 dat door de raad van bestuur van 24 februari 2016 werd beslist, bedraagt 732 581 EUR voor het voltallige directiecomité (voorzitter inbegrepen). Dit budget werd geprovisioneerd in de rekeningen 2015. Overeenkomstig het beleid beschreven in punt 2.3.1.3. zullen deze bezoldigingen in cash uitbetaald worden in 2016 ten belope van 183 145 EUR, belegd in een financieel instrument ten belope van 183 145 EUR en een bedrag van 366 291 EUR zal worden uitgesteld over een periode van vijf jaar. Hierdoor zal de potentiële uitbetaling van het laatste uitgestelde gedeelte plaatsvinden in 2022.

Optieplannen

Gedurende het jaar 2015 werden er geen opties toegekend aan noch uitgeoefend door de leden van het directiecomité.

Naast deze bezoldigingen, bedragen het voordeel van alle aard van de bedrijfswagen, de onkosten- en representatievergoeding en de premie in het pensioenplan toegekend aan het voltallige directiecomité (inclusief de voorzitter van het directiecomité), 618 615,07 EUR voor 2015.

In overeenstemming met artikel 450 van Verordening nr. 575/2013 verklaart Belfius Bank dat er geen enkele medewerker binnen Belfius Bank is die in 2015 een bezoldiging van meer dan 1 miljoen EUR had.

In 2015 werd er geen uitzonderlijke premie toegekend bij aanwerving, noch ontslagvergoeding betaald aan leden van het directiecomité.

2.3.3. Bezoldiging van de medewerkers van wie de activiteit een materiële weerslag op het risicoprofiel van Belfius Bank heeft (exclusief de leden van het directiecomité en de leden van de raad van bestuur)

Vaste bezoldiging

De vaste bezoldiging die aan de betreffende medewerkers (112 medewerkers eind 2015) in 2015 werd betaald, bedraagt 13 790 940 EUR

Prestatiegebonden bezoldiging over het jaar 2015

Een totaal bedrag van 3 015 524 EUR werd toegekend aan de betreffende medewerkers als prestatiegebonden bezoldiging voor hun prestaties in 2015. Het totale bedrag werd betaald in 2016, aangezien geen enkele van deze medewerkers een prestatiegebonden bezoldiging ontving voor hun prestaties in 2015 die hoger is dan het bedrag dat voorafgaandelijk werd overeengekomen met de NBB.

Ontslagvergoedingen

Het totale bedrag dat als ontslagvergoeding werd uitbetaald aan deze medewerkers bedraagt 715 334,17 EUR. Het betreft drie ontslagen, waarvan het hoogste bedrag toegekend aan een persoon 484 798,60 EUR bedraagt.

De betaalde ontslagvergoedingen zijn conform de marktpraktijk voor ontslagvergoedingen bij een lange loopbaan en beantwoorden aan de toepasselijke wettelijke bepalingen en Collectieve Arbeidsovereenkomsten.

Er werd voor het jaar 2015 aan geen enkele persoon (die valt onder het punt 2.3.3) een uitgesteld gedeelte in prestatiegebonden bezoldiging toegekend, noch uitzonderlijke premies bij aanwervingen.

Optieplannen

Gedurende het jaar 2015 werden er geen opties toegekend aan noch uitgeoefend door de medewerkers van wie de activiteit een materiële weerslag op het risicoprofiel van Belfius Bank heeft.

Totale bezoldiging 2015	Aantal leden	Vaste bezoldiging 2015	Prestatiegebonden bezoldiging Uitgekeerd in 2015 voor het jaar 2014			
			Totaal 2015	Waarvan uitbetaald in cash	Waarvan belegd in een beleggingsinstrument	Uitgesteld
Voorzitter van het directiecomité	1	574 999,96 EUR	0	0	0	0
Leden van het directiecomité(1)	5	1 633 325,76 EUR	0	0	0	0

(1) Exclusief voorzitter

2.3.4. Bezoldiging van de leden van de raad van bestuur

De totale bezoldiging, betaald aan de leden van de raad van bestuur voor 2015, bedraagt 659 250 EUR (ten opzichte van 782 775 EUR in 2014). De daling van dit bedrag is hoofdzakelijk te verklaren doordat drie bestuurders gedurende een gedeelte van het boekjaar nog niet vervangen werden. Dit bedrag omvat de emolumenten voor hun bestuursmandaat alsook het presentiegeld voor de vergaderingen van de raad van bestuur en de verschillende adviserende comités.

3. Auditcomité

3.1. Samenstelling

3.1.1. Algemeen

Op 31 december 2015 bestond het auditcomité van Belfius Bank uit de volgende leden:

Voorzitter	Georges Hübner
Leden	Marie Gemma Dequae
	Chris Sunt

De heer Guy Quaden was voorzitter van het auditcomité tot 29 april 2015. Hij werd in deze functie *ad interim* vervangen door de heer Chris Sunt tot 27 november 2015. Met ingang van deze datum werd de heer Georges Hübner officieel benoemd tot voorzitter van het auditcomité.

De heer Pierre Francotte was lid van het auditcomité tot 14 april 2015.

3.1.2. Onafhankelijkheid en deskundigheid

In het auditcomité moet op zijn minst één onafhankelijk bestuurder zetelen die beschikt over de vereiste individuele competentie op het vlak van boekhouding en/of audit. Anderzijds moet het auditcomité beschikken over een collectieve deskundigheid op het gebied van de werkzaamheden van de Bank alsook op het gebied van boekhouding en audit.

Het auditcomité van Belfius Bank bestaat uit drie niet-uitvoerende bestuurders waarvan twee onafhankelijke bestuurders, namelijk mevrouw Marie Gemma Dequae (eveneens lid van het auditcomité van Belfius Insurance) en de heer Georges Hübner (eveneens lid van het Risicocomité van Belfius Bank en benoemd als onafhankelijk bestuurder door de algemene vergadering van 21 januari 2016). Bovendien waren Baron Guy Quaden en de heer Pierre Francotte (eveneens voormalig lid van het risicocomité) benoemd als onafhankelijk bestuurder, lid van het auditcomité tot respectievelijk 29 april 2015 en 14 april 2015, datum waarop ze ontslag namen als bestuurder.

De heer Georges Hübner, licentiaat in Business Administration en Ph.D in Management, is professor in Financiën aan de HEC Management School te Luik en geassocieerd professor aan de universiteit van Maastricht. Hij nam onder meer deel aan het college van experten benoemd door de overheid ten gevolge van de financiële crisis. Hij beschikt over professionele ervaring op het gebied van boekhouding en audit die hij onder meer verwierf in het kader van zijn activiteiten als professor, deelname aan college van experten en voorzitterschap in de jury.

Mevrouw Marie Gemma Dequae is doctor in de toegepaste economische wetenschappen en behaalde een bijzondere licentie verzekeringsrecht en verzekeringseconomie. Ze beschikt over beroepservaring op het gebied van boekhouding en audit die ze heeft opgedaan onder meer in het kader van functies die ze uitoefent/heeft uitgeoefend respectievelijk in de auditcomités van Vinçotte en van de groep Partena.

Meester Chris Sunt heeft in zijn hoedanigheid van advocaat, met meer dan 30 jaar specialisatie in financieel recht, eveneens relevante ervaring opgedaan op het vlak van boekhouding en audit.

Baron Guy Quaden, die een doctoraat behaalde in de economische wetenschappen en afstudeerde aan de École pratique des hautes études van de Sorbonne (Parijs), afdeling economische en sociale wetenschappen, was gedurende vele jaren buitengewoon hoogleraar aan de faculteit economie van de Universiteit Luik. Hij beschikt over beroepservaring op het gebied van boekhouding en audit die hij onder meer verwierf als gouverneur van de Nationale Bank van België en als vertegenwoordiger van de Nationale Bank van België bij de Europese Centrale Bank.

De heer Pierre Francotte is licentiaat in de rechten en behaalde een bijzondere licentie economisch en financieel recht. Hij was verscheidene jaren voorzitter van het directiecomité van Euroclear Bank en daarna van Euroclear en is hoogleraar aan de Solvay Brussels School of Economics and Management. Gelet op zijn professionele ervaring beschikt hij over de vereiste competentie om lid te zijn van het auditcomité.

Derhalve beschikte en beschikt het auditcomité over minstens één onafhankelijk bestuurder die beschikt over de vereiste individuele competentie op het vlak van boekhouding en/of audit en over een collectieve deskundigheid op het gebied van de werkzaamheden van de bank alsook op het vlak van boekhouding en audit.

3.2. Taken en bevoegdheden

Het auditcomité adviseert de raad van bestuur bij de uitoefening van zijn toezicht- en controleopdracht in ruime zin.

3.2.1. Financiële rapportering

Het auditcomité houdt toezicht op de integriteit van de financiële informatie die door de vennootschap aangeleverd wordt, in het bijzonder door de toegepaste boekhoudnormen te beoordelen, inclusief de criteria met betrekking tot de consolidatiekring. Het toezicht bestrijkt eveneens de monitoring van de periodieke financiële informatie vóór deze wordt voorgelegd aan de raad van bestuur van de Bank.

3.2.2. Interne controle en risicobeheer

Minstens één keer per jaar onderzoekt het auditcomité de doeltreffendheid van de interne controlesystemen en het risicobeheer die werden opgezet door het directiecomité om zich ervan te

vergewissen dat de voornaamste risico's (met inbegrip van de risico's die verband houden met de naleving van de geldende wetgeving en reglementering) behoorlijk geïdentificeerd en beheerd worden. Daartoe bezorgt het directiecomité aan het auditcomité een verslag aangaande de interne controlesystemen en het risicobeheer.

In de loop van 2015 nam het auditcomité kennis van de verslagen betreffende de juridische geschillen, de Compliance activiteit, de activiteiten van audit en controle, de activiteiten van de juridische diensten alsook van de activiteiten van monitoring van de risico's (bv. krediet-, markt-, liquiditeits- en operationele risico's en de risico's betreffende de ICT-beveiliging).

3.2.3. Werking van de interne audit

Het auditcomité beoordeelt de efficiëntie en onafhankelijkheid van de werking van de afdeling Interne Audit. Tevens gaat het auditcomité na in welke mate het management tegemoetkomt aan de bevindingen van de audit en diens aanbevelingen. In 2015 analyseerde het auditcomité het jaarlijks activiteitenverslag 2014, het auditplan 2015, het halfjaarlijks activiteitenverslag 2015, alsook de halfjaarverslagen voor de opvolging van de aanbevelingen, die ze tevens goedkeurde. Het interne-auditcharter werd aangepast ten gevolge van de reglementaire evoluties m.b.t. de interne controle en de interne auditfunctie binnen de bancaire sector. Deze laatste werd gevalideerd op 18 november 2015.

3.2.4. Wettelijke controle van de jaarrekeningen en de geconsolideerde rekeningen

In 2015 rapporteerde het auditcomité aan de raad van bestuur over de geconsolideerde financiële resultaten van Belfius Bank per 31 december 2014, 31 maart 2015, 30 juni 2015 en 30 september 2015. Na beoordeling van de toelichtingen die werden verstrekt door de directie van de Bank en door de commissarissen, verleende het auditcomité een positief advies aan de raad van bestuur over de jaarrekeningen.

3.2.5. Externe auditfunctie en monitoring van de onafhankelijkheid van de commissaris(sen)

Het auditcomité vergewist zich van de adequate werking van het externe toezicht door de commissaris(sen).

Het auditcomité ziet toe op de onafhankelijkheid van de commissaris(sen) en op zijn (hun) auditprogramma.

3.3. Werking van het auditcomité

Het auditcomité kan zich alle nuttige inlichtingen of stukken laten verstrekken en elk nazicht laten uitvoeren. Het doet daarbij een beroep op de interne audit van Belfius Bank, die hiërarchisch afhangt van de voorzitter van het directiecomité.

In 2015 kwam het auditcomité zes maal bijeen.

Het auditcomité van Belfius Bank werkt onafhankelijk van het auditcomité dat werd opgericht bij Belfius Insurance. Het auditcomité van Belfius Bank vergaderde twee keer samen met het auditcomité van Belfius Insurance, ter gelegenheid waarvan toelichting werd gegeven bij de jaarrekeningen over 2014 en de halfjaarrekeningen op 30 juni 2015 van de verzekeringsmaatschappij.

Tijdens de vergaderingen van het auditcomité van Belfius Bank, die plaatsvonden vóór de vergaderingen van de raad van bestuur, onderzocht het auditcomité onder meer de driemaandelijkse en de halfjaarlijkse rekeningen en de jaarrekeningen.

Het auditcomité Belfius Bank heeft ten slotte drie keer samen met het risicocomité vergaderd met het oog op de analyse van het verslag van de effectieve leiding aangaande de beoordeling van het interne-controleverslag 2014, het rapport van de risico's verbonden aan het gebruik van een model, de opvolging van de implementatie van de strategie betreffende IT-veiligheid, alsook een driemaandelijks verslag over de monitoring van de risico's.

3.4. Interne audit

Belfius Bank beschikt over een auditfunctie die beantwoordt aan de meest strikte normen op het vlak van methodologie en rapportering.

De auditfunctie heeft tot taak de interne controle te bevorderen en permanent toe te zien op de performante werking, de adequate en de daadwerkelijke toepassing van de bestaande controlesystemen.

De interne audit gaat aan de hand van interne-auditopdrachten en de periodieke opvolging van de implementatie van de aanbevelingen na of de risico's die Belfius Bank neemt in het kader van al zijn activiteiten behoorlijk werden geïdentificeerd, geanalyseerd en ingedekt.

De auditfunctie draagt bij tot het behoud van de goede reputatie van Belfius Bank en ook tot de efficiëntie en integriteit van zijn structuren en waarden die het bijzonder belangrijk acht.

De auditor-generaal van Belfius Bank ontmoet maandelijks de auditor-generaal van Belfius Insurance om de activiteiten van de beide afdelingen voor interne audit te coördineren en om te zorgen voor de coherentie van de auditplannen, de toegepaste methodologie en de opvolging van de aanbevelingen. Bepaalde auditopdrachten worden in nauwe samenwerking uitgevoerd.

4. Risicocomité

4.1. Samenstelling

4.1.1. Algemeen

Op 31 december 2015 bestond het risicocomité van Belfius Bank uit de volgende leden:

Voorzitter	Rudi Vander Vennet
Leden	Wouter Devriendt
	Georges Hübner

De heer Pierre Francotte was lid van het risicocomité tot 14 april 2015. Hij werd vervangen door de heer Georges Hübner, die benoemd werd als lid van het risicocomité vanaf 27 augustus 2015.

4.1.2. Onafhankelijkheid en deskundigheid

Het risicocomité van Belfius Bank bestaat uit twee onafhankelijke bestuurders, namelijk de heer Rudi Vander Vennet en, tot 14 april 2015, de heer Pierre Francotte (die eveneens lid was van het auditcomité), en vervolgens, vanaf 27 augustus 2015, de heer Georges Hübner (lid en vervolgens voorzitter van het auditcomité en benoemd als onafhankelijk bestuurder op 21 januari 2016).

De leden van het risicocomité moeten individueel de nodige kennis, deskundigheid, ervaring en vaardigheden bezitten om de strategie en de risicotolerantie van de bank te begrijpen en te bevatten.

De heer Rudi Vander Vennet, doctor in de economische wetenschappen, is gewoon hoogleraar financiën en bankwezen aan de Universiteit Gent en oefent/oefende diverse functies uit bij Credibe, de European Banking Authority, ASLK Bank, het CBHK en OBK-Bank.

De heer Wouter Devriendt, licentiaat economische wetenschappen, is onafhankelijk adviseur van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM). Hij oefende diverse functies uit bij Fortis Bank en ABN Amro.

De heer Georges Hübner, licentiaat in Business Administration en PH.D in Management is professor in Financiën aan de HEC Management School te Luik en geassocieerd professor aan de universiteit van Maastricht. Hij nam onder meer deel aan het college van experten benoemd door de overheid in het verlengde van de financiële crisis.

De heer Pierre Francotte is licentiaat in de rechten en behaalde een bijzondere licentie economisch en financieel recht. Hij was verscheidene jaren voorzitter van het directiecomité van Euroclear Bank en daarna van Euroclear en is hoogleraar aan de Solvay Brussels School of Economics and Management.

De huidige en vorige leden van het risicocomité beschikken over de vereiste individuele competentie en professionele ervaring op het vlak van het uitstippelen van een risicostrategie en de risicotolerantie van een instelling. De noodzakelijke specialisatie werd verworven onder meer in het kader van de bestuursfuncties die zij uitoefenen of uitoefenden bij andere instellingen en/of hun academische achtergrond. Derhalve beschikt het risicocomité over de vereiste individuele kennis en deskundigheid.

4.2. Bevoegdheden

Het risicocomité heeft ten aanzien van de raad van bestuur adviserende bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot onder meer de volgende domeinen:

- de huidige en toekomstige risicotolerantie en risicostrategie van de bank en meer in het bijzonder over de doeltreffendheid van de risicobeheersfunctie en de governance-structuur om die te ondersteunen;
- het toezicht op de tenuitvoerlegging van de risicotolerantie en risicostrategie door het directiecomité;
- de toewijzing van de "risk appetite" over de verschillende risicocategorieën, alsook de risicomaatregelen en -limieten voor het beheer en het beperken van belangrijke risico's;
- het in rekening brengen van de risico's die de bank loopt in de prijszetting aan de klanten;
- de beoordeling van de activiteiten die de bank blootstellen aan wezenlijke risico's;
- het toezicht op de kapitaal- en liquiditeitsvereisten, de kapitaalbasis en de liquiditeitstoestand van de bank;
- het waarborgen dat de risico's in verhouding zijn met het kapitaal van de bank;
- advies verlenen over belangrijke transacties en nieuwe strategische business-voorstellen die een aanzienlijke impact hebben op de "risk appetite" van de bank.
- kennisname en analyse van de beheersverslagen van het management over de aard en de omvang van de risico's waarmee de bank te maken krijgt;
- het toezicht over het Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) en het Recovery Plan.

4.3. Werking van het risicocomité

Het risicocomité vergadert tenminste eenmaal per kwartaal. Daarnaast worden in het licht van specifieke thema's ook ad-hoc zittingen van het comité georganiseerd.

In 2015 kwam het risicocomité achtmaal bijeen.

Het risicocomité werkt onafhankelijk van het risk & underwriting-comité van Belfius Insurance. Op verzoek van de voorzitter van het comité van de bank kan een gezamenlijk risicocomité plaatsvinden voor Belfius Bank en Belfius Insurance. Ter bevordering van gezonde beloningspraktijken en een gezond beloningsbeleid, onderzoekt het risicocomité, onverminderd de taken van het benoemingscomité en het bezoldigingscomité, of de prikkels die uitgaan van het beloningssysteem op passende wijze rekening houden met de risicobeheersing, de eigenvermogensbehoeften en de liquiditeitspositie van de instelling, alsook met de waarschijnlijkheid en de spreiding in de tijd van de winst.

Tussen het risicocomité en het auditcomité zijn er periodiek wederzijdse informatie-uitwisselingen over onder meer het driemaandelijkse risicorapport, het specifieke rapport betreffende de operationele risico's, het verslag van de effectieve leiding over de beoordeling van de interne controle en de uitgevoerde risicoanalyses door de legal, compliance en de auditafdelingen. Deze informatie-uitwisseling heeft tot doel beide comités de mogelijkheid te bieden hun opdracht ten volle uit te voeren en kan de vorm aannemen van een gemeenschappelijke zitting.

Bemiddelingscomité

De raad van bestuur besloot om in 2014 een bemiddelingscomité op te richten binnen de groep Belfius. Dat comité is operationeel sinds november 2014.

1. Samenstelling

Het bemiddelingscomité bestaat in principe uit drie leden:

- de voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank, die het bemiddelingscomité voorzit;
- een onafhankelijke bestuurder van Belfius Bank;
- een onafhankelijke bestuurder van Belfius Insurance.

Indien de voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Insurance niet dezelfde is als de voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank, wordt het bemiddelingscomité uitgebreid tot vier leden. De voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Insurance maakt tevens deel uit van het bemiddelingscomité.

2. Bevoegdheden

Het bemiddelingscomité moet adviezen geven over de onenigheden of de blokkeringen in verband met beslissingen of materiële transacties tussen aan de ene kant Belfius Bank en zijn dochterondernemingen en aan de andere kant Belfius Insurance en zijn dochterondernemingen of tussen hun respectieve dochterondernemingen. Die adviezen worden meegedeeld aan de raden van bestuur van de betrokken ondernemingen, die vervolgens een definitieve beslissing zullen nemen over de beoogde transactie of verrichting.

Interne controle en risicobeheerssystemen met betrekking tot de financiële rapportering

Belfius Bank heeft diverse systemen voor interne controle en risicobeheer met betrekking tot het proces van financiële verslaggeving. Deze controles worden op verschillende niveaus uitgeoefend.

Elke dag wordt de inventaris automatisch afgestemd met de saldi in ACEC/ACSE via de reconciliatietool ACNR. De niet-afgestemde bedragen worden gemeld via een monitoring- en matchingtool INTELLIMATCH. Op het einde van de maand wordt de inventaris van de balans- en de buitenbalansrekeningen in GEXL afgestemd met de saldi in ACEC/ACSE. De niet-afgestemde bedragen worden via een onlinetool in GEXL gemeld. Het betreffende Accounting Competence Center (Back Office) binnen de afdeling Operations is verantwoordelijk voor de analyse van de aard van de verschillen en voor het invoeren van de vereiste aanpassingen.

De rekeningen (Belgian Gaap en IFRS) worden maandelijks afgesloten. Een eerstelijnscontrole wordt uitgevoerd door de Accounting Competence Centers die de volledige verantwoordelijkheid dragen voor het grootboek (balans, buitenbalans en resultatenrekening) en de inventaris. Wat de activiteit Thesaurie en Financiële markten betreft, is TFM Risk Management verantwoordelijk voor het valideren van de resultatenrekening en de niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen. De procedures en controle-activiteiten worden door elke betrokken afdeling gedocumenteerd.

Corporate Accounting voert een tweedelijnscontrole uit met het oog op een functionele sturing van het afsluitingsproces, de centralisatie en de definitieve validatie van alle relevante boekhoudgegevens en bekendmakingen voor de rapportering. De aard en de draagwijdte van de controleactiviteiten worden bepaald op basis van de risico's. De controles behelzen vooral een variantieanalyse van saldi en ratio's, steekproefsgewijze tests, nazicht van ter staving geleverde documentatie en redelijkheidscontroles. De resultaten van het analytisch nazicht worden samengevat in een rapport van markante feiten, dat wordt voorgelegd aan de hiërarchie. De procedures en controle-activiteiten worden door elke afdeling beschreven.

De eerste- en tweedelijnscontroles staan er borg voor dat de boekhoudgegevens volledig en correct zijn, en duidelijk weergegeven zijn conform het financiële en reglementaire kader.

Externe functies van de bestuurders – Artikel 62, §2 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen

Conform het reglement van de Nationale Bank van België van 6 december 2011 aangaande de uitoefening van externe functies door de leiders van gereglementeerde bedrijven, is Belfius Bank verplicht om de door zijn bestuurders en effectieve leiders uitgeoefende externe functies openbaar te maken. Belfius Bank heeft ervoor gekozen om die mandaten bekend te maken in zijn jaarverslag dat neergelegd wordt bij de Nationale Bank.

Commissaris

De bank heeft de controle op haar financiële situatie en op haar jaarrekeningen toevertrouwd aan Deloitte Bedrijfsrevisoren, BV o.v.v.e. cvba, vertegenwoordigd door de heren Philip Maeyaert en Bart Dewael.

Het mandaat van de commissaris, Deloitte Bedrijfsrevisoren, BV o.v.v.e. cvba, werd hernieuwd door de algemene vergadering van 30 april 2014 voor een termijn van 3 jaar die eindigt na afloop van de gewone algemene vergadering van 2017. Bij die gelegenheid werden de heren Philip Maeyaert en Bart Dewael aangesteld als permanente vertegenwoordigers van Deloitte Bedrijfsrevisoren BV o.v.v.e. cvba voor de duur van het mandaat van de commissaris.

Deloitte	Prestatie uitgevoerd in 2015 bij			
(In duizend EUR)	Belfius Bank	Belfius Insurance	Andere dochteronder-nemingen	Totaal
Audit van de rekeningen	880	408	242	1 530
Certificeringsopdrachten	422	283	19	724
Fiscaal advies	4	0	0	4
Andere opdrachten	104	0	0	104
TOTAAL	1 410	691	261	2 362

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de bezoldigingen die de commissaris ontvangen heeft in de loop van het boekjaar 2015 voor zijn prestaties bij Belfius Bank en bij de met Belfius Bank verbonden Belgische vennootschappen of zijn buitenlandse dochterondernemingen.

Compliance

1. Rol

De Compliance-functie waakt over de integriteit van de activiteiten van de bank en de beheersing van de Compliance-risico's. De directie Compliance bewerkstelligt en ziet erop toe dat Belfius, zijn dochterondernemingen, zijn medewerkers, leveranciers en tussenpersonen, de wetgeving, interne regels en normen naleven.

De focus ligt daarbij voornamelijk op de regels m.b.t. de bescherming van de belangen van de klanten, ook wel de gedragsregels genoemd, zoals de MiFID-gedragsregels voor beleggingsdiensten, het respecteren van de privacy en het vermijden van belangenconflicten.

Enerzijds adviseert en sensibiliseert Compliance de directie, het management en de commerciële en operationele diensten van de bank over de correcte en adequate toepassing van de wet en regelgeving. Dit gebeurt zowel bij het uittekenen van de strategie van de onderneming, bij de ontwikkeling van nieuwe activiteiten, distributiekanalen en processen, als in het kader van specifieke dossiers of transacties. Met het oog daarop volgt zij in nauwe samenwerking met de juridische dienst, actief de evolutie van de Belgische en internationale wetgeving op.

Anderzijds organiseert de afdeling het onafhankelijk toezicht en de controle op de correcte toepassing van de uitgewerkte procedures en instructies. Zij bewaakt als dusdanig de effectiviteit van het beleid en initieert corrigerende maatregelen waar nodig.

2. Organisatie

De Compliance-organisatie is opgebouwd rond een centrale Compliance-afdeling gebaseerd op drie pijlers: de Business Advisors (de adviesfunctie), het Compliance Risk Control-team (de toezichtsfunctie) en de Antiwitwascel. Deze drie teams worden ondersteund door een specifieke cel die de projecten informatorisch en organisationeel begeleidt.

De centrale Compliance-afdeling kan daarnaast een beroep doen op een uitgebreid netwerk van Compliance-correspondenten, binnen de verschillende afdelingen van de bank, alsook op een netwerk van Compliance-managers in het kantorennetwerk. Dit ruime netwerk speelt een belangrijke rol bij o.m. de invoering van, en vorming en sensibilisering rond Compliance-beleid en -procedures.

Aan het hoofd van de Compliance-organisatie staat de door de FSMA erkende Compliance Officer. De Compliance Officer rapporteert rechtstreeks aan de CEO en het auditcomité en heeft zo nodig een directe lijn naar de voorzitter van de raad van bestuur en de toezichthouder.

De afdeling beschikt eveneens, zoals reglementair voorzien, over een Money Laundering Reporting Officer en een Privacy Officer.

De Money Laundering Reporting Officer (MLRO) is verantwoordelijk voor het Antiwitwasteam, dat zorgt voor de bestrijding van witwaspraktijken. Belfius doet er alles aan om niet betrokken te geraken bij het witwassen van geld afkomstig uit illegale activiteiten, het opzetten van fiscale fraude, het financieren van terrorisme of het omzeilen van internationale embargo's. Om dat te onderstrepen, heeft de MLRO uitgebreide preventieve en controlemaatregelen uitgewerkt, conform de reglementering. Zo zijn een goede kennis en identificatie van de klant, inzicht in de oorsprong van de geldstromen op de rekeningen en de opsporing van verdachte transacties, cruciaal om deze praktijken te voorkomen.

De Privacy Officer waakt er onder meer over dat de persoonsgegevens waarover de bank beschikt in het kader van zijn dienstverlening aan zijn klanten, met de nodige voorzichtigheid, vertrouwelijkheid en met respect van de geldende regelgeving worden verwerkt en bewaard.

3. Charter – uitbreiding bevoegdheden

Mede om de onafhankelijkheid van de Compliance-functie te garanderen, worden het mandaat, de bevoegdheden, de organisatie en de taken van de Compliance-functie formeel omkaderd door een specifiek charter, dat werd goedgekeurd door de raad van bestuur van de bank. Het Charter voorziet ook in een onbeperkte toegang van de Compliance-functie tot alle informatie en alle medewerkers binnen de bank met het oog op de eventuele onderzoeks- of toezichtsdaden die zij nodig acht.

Volgend op de recente circulaire van de FSMA en NBB op de Compliance-functie, werd het Compliance Charter in 2014 grondig herzien, en in 2015 ook verder uitgerold in de dochterondernemingen van de bank. Het nieuwe charter heeft de activiteiten en regels, waarover Compliance advies verleent en toezicht houdt, fors uitgebreid. Zo waakt Compliance voortaan ook onder meer over de publiciteitsregels en de naleving van de wet op de marktpraktijken.

4. MiFID: een constante zorg bij beleggingsverrichtingen

Als adviesbank hecht Belfius Bank er het grootste belang aan dat klanten in het kantoor enkel advies krijgen over producten die aangepast zijn aan hun beleggingsprofiel en risicobereidheid: producten die aansluiten bij de kennis en ervaring van de klanten. Sinds 2010 gebruikte de bank daarbij het concept van beleggersportretten met zijn heldere en transparante voorstelling van de geschikte producten voor de klant.

In 2014 werd de adviesomkadering verder ontwikkeld onder meer op basis van de feedback van de klanten en commerciële medewerkers van de bank. De omkadering werd verder geperfectioneerd en het concept van portretten werd vervangen door strategieën. Deze strategieën blijven eenvoudig en toegankelijk voor de klant, maar maken het mogelijk om met meer gediversifieerde en meer aan de diverse profielen van de klanten aangepaste beleggingsadviezen in te spelen op de behoeften van beleggers.

Algemene gegevens

Maatschappelijk kapitaal en bestemming van het resultaat van Belfius Bank

1. Maatschappelijk kapitaal en evolutie van het kapitaal tijdens het boekjaar 2015

Het maatschappelijk kapitaal van Belfius Bank bedraagt drie miljard vierhonderdachtenvijftig miljoen zesenzestigduizend tweehonderdzevenentwintig euro eenenveertig cent (3 458 066 227,41 EUR) en wordt vertegenwoordigd door 359 412 616 aandelen op naam. De aandeelhoudersstructuur van Belfius Bank ziet er als volgt uit: 359 407 616 aandelen op naam zijn in handen van de naamloze vennootschap van openbaar nut Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM) in eigen naam, maar voor rekening van de Belgische overheid, en 5 000 aandelen op naam zijn in handen van de naamloze vennootschap Certi-Fed. Certi-Fed, die voor 100 % in handen is van de FPIM.

De buitengewone algemene vergadering van 2 december 2013 heeft de raad van bestuur in overeenstemming met de wettelijke voorwaarden de machtiging gegeven het kapitaal van de bank te verhogen in één of meerdere keren met een bedrag van maximaal drie miljard vierhonderdachtenvijftig miljoen zesenzestigduizend tweehonderdzevenentwintig euro eenenveertig cent (3 458 066 227,41 EUR). Die machtiging is geldig voor een duur van vijf jaar vanaf de datum van de bekendmaking van de beslissing van de algemene vergadering in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad, nl. 10 januari 2014.

Tijdens het boekjaar 2015 werd het maatschappelijk kapitaal van de bank niet gewijzigd.

2. Bestemming van het resultaat

De vennootschappelijke resultaten over het boekjaar 2015 tonen een winst van 507 232 866,33 EUR. Het resultaat wordt voor 432 232 866,33 EUR opgenomen in de reserves.

3. Jaarlijks dividend

De raad van bestuur zal aan de algemene vergadering voorstellen om een dividend van 75 000 000,00 EUR uit te keren aan de aandeelhouders.

Voornaamste wijzigingen in de perimeter van Belfius Bank op vennootschappelijke basis

Er vonden diverse transacties betreffende financiële of vastgoedparticipaties plaats in de loop van 2015 waaronder:

- de deelneming aan de IPO van Tinc Comm. VA ("TINC"), een Belgische infrastructuurinvesteerder;
- het uittreden uit het kapitaal van Ecetia Finances (Luikse financieringsintercommunale) en het intekenen op een obligatie-emissie van deze vennootschap;
- het intekenen op een kapitaalverhoging van Care Property Invest (Openbare Gereglementeerde Vastgoedvennootschap naar Belgisch recht die in alle projecten voorziet vervat in het woonzorgdecreet (woonzorgcentra, dienstencentra, groepen van assistentiewoningen, ...), maar ook algemener in alle woonvormen voor mensen met een beperking investeert).

Belangrijke geschillen

Belfius (d.i. Belfius Bank en zijn geconsolideerde filialen) is verweerder in een aantal geschillen in België die voortvloeien uit zijn gebruikelijke beroepsactiviteiten, met inbegrip van deze waar zij optreedt als verzekeraar, kapitaal- en kredietverschaffer, werkgever, investeerder en belastingbetaler.

Met toepassing van de IFRS-regels legt Belfius voor deze geschillen voorzieningen aan wanneer zijn management, na analyse door zijn bedrijfsjuristen en externe juridische adviseurs al naar het geval, van oordeel is dat een betaling door Belfius waarschijnlijk is en dat het bedrag ervan redelijkerwijze kan worden bepaald.

Hoewel het vaak onmogelijk is de uiteindelijke uitkomst van alle hangende geschillen te voorspellen of te bepalen, is het management, na rijp beraad op basis van relevant advies, van oordeel dat bepaalde andere geschillen tegen Belfius waarvan het management op de hoogte is (en waarvoor, met toepassing van het bovenstaande, geen voorziening is aangelegd) ongegrond zijn, dat hiertegen met succes verweer kan worden gevoerd of dat de uitkomst hiervan naar verwachting niet zal resulteren in een significant verlies in de geconsolideerde jaarrekening van Belfius.

De belangrijkste hangende geschillen, ongeacht of hiervoor al dan niet een voorziening werd aangelegd, worden hierna vermeld. Hun beschrijving maakt abstractie van de elementen of evoluties die geen invloed hebben op de positie van Belfius. Indien deze geschillen succesvol zouden zijn voor de tegenpartijen, zouden zij eventueel een financiële impact op Belfius kunnen hebben. Deze impact is op dit ogenblik niet kwantificeerbaar.

1. Het Woningfonds van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Het Woningfonds van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft Belfius Bank op 9 oktober 2012 gedagvaard voor de Rechtbank van Koophandel van Brussel. Het Woningfonds tekende voor een totaal bedrag van 32 miljoen EUR in op vier thesauriebewijzen die tussen juli en september 2011 werden uitgegeven door de Gemeentelijke Holding. Als gevolg van de invereffeningstelling van de Gemeentelijke Holding kon het Woningfonds daarvan slechts 16 miljoen EUR recupereren. Het eist van Belfius Bank de terugbetaling van het niet-gerecupereerde kapitaal. Belfius Bank verwerpt de eis van het Woningfonds aangezien het verlies dat werd geleden op die belegging, het gevolg is van een vrijwillige afstand van schuldvordering door het Woningfonds die overeenstemt met de helft van zijn belegging.

Op 27 maart 2014 heeft de Rechtbank van Koophandel van Brussel het verzoek van het Woningfonds ontvankelijk maar ongegrond verklaard. Het Woningfonds heeft op 3 juni 2014 beroep aangetekend tegen dit vonnis.

Dit geschil kende geen significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

2. BBTK en ACLVB

Twee vakbonden actief binnen Belfius Bank, namelijk BBTK en ACLVB, hebben Belfius Bank op 8 mei 2014 gedagvaard voor de Arbeidsrechtbank van Brussel. Zij vorderen de nietigverklaring van de collectieve arbeidsovereenkomsten die Belfius Bank in 2013 met twee andere vakbonden actief binnen de bank, gesloten heeft. BBTK en ACLVB zijn van oordeel dat deze collectieve arbeidsovereenkomsten oudere collectieve arbeidsovereenkomsten die ook met hen gesloten werden, zonder hun instemming wijzigen. Zij menen bovendien dat een werkgever collectieve arbeidsovereenkomsten met een beperkt aantal vakbonden actief binnen de onderneming kan sluiten alleen wanneer deze werkgever nog geen collectieve arbeidsovereenkomst met andere vakbonden gesloten heeft. De bank verwerpt deze eis omdat de oudere collectieve arbeidsovereenkomsten niet gewijzigd werden en omdat de wetgeving in het algemeen bepaalt dat collectieve arbeidsovereenkomsten met één enkele vakbond kunnen worden gesloten.

De Arbeidsrechtbank heeft op 26 november 2015 om procedureredenen, die geen impact hebben op de merites van de zaak, beslist de pleitzitting uit te stellen naar 20 oktober 2016.

Dit geschil kende geen andere significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

3. Arco

737 vennoten van drie vennootschappen uit de Arco-groep (Arcopar, Arcoplus en Arcofin) hebben Belfius Bank, samen met de drie voornoemde Arco-vennootschappen, op 30 september 2014 gedagvaard voor de Rechtbank van Koophandel van Brussel. Zij vorderen in hoofdorde de nietigverklaring van hun overeenkomst tot toetreding als vennoot tot het kapitaal van deze drie vennootschappen wegens bedrog of dwaling. Zij verzoeken de rechtbank om Belfius Bank te veroordelen in solidum met elk van de drie betrokken Arco-vennootschappen tot terugbetaling van hun kapitaalsinbrengen, te vermeerderen met de interesten en een schadevergoeding. In ondergeschikte orde verzoeken zij de Rechtbank van Koophandel om Belfius Bank te veroordelen tot de betaling van een schadevergoeding omdat Belfius Bank zou zijn tekort geschoten in zijn informatieverplichting jegens hen. Aangezien het dossier dat ze hebben ingediend, lacunair is op het vlak van de bewijsvoering en de schadebepaling, kan Belfius Bank hun eis inhoudelijk niet evalueren en dient Belfius Bank deze dan ook te verwerpen.

1 027 en 466 andere vennoten van de hier bedoelde Arco-vennootschappen hebben zich op 16 december 2014, respectievelijk 15 januari 2016 vrijwillig aangesloten bij de voorgaande dagvaarding. Belfius Bank heeft hun dossier opgevraagd om alzo hun eis inhoudelijk te kunnen evalueren.

Op 17 december 2015 hebben 2 169 vennoten van de drie voornoemde Arco-vennootschappen de Belgische Staat in gedwongen tussenkomst gedagvaard. Zij verzoeken de Rechtbank van Koophandel om de Belgische Staat te veroordelen tot de betaling van een schadevergoeding omwille van de beweerde onwettigheid van het garantieschema dat de Belgische Staat had ingevoerd ten gunste van Arco-vennoten. Dit verzoek is ondergeschikt aan hun eisen tegen Belfius Bank en heeft geen negatieve impact op Belfius Bank.

Dit geschil kende geen andere significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

Voor Belfius Insurance werd er geen provisie aangelegd voor belangrijke geschillen.

Transparantieverklaring

Transparantievereisten die gelden voor informatie over de uitgevende instellingen waarvan de effecten tot de handel op een gereglementeerde markt zijn toegelaten.

In overeenstemming met Richtlijn 2004/109/EG betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereglementeerde markt zijn toegelaten (de "Transparantierichtlijn") en Richtlijn 2007/14/EG van 8 maart 2007 tot vaststelling van concrete uitvoeringsvoorschriften van een aantal bepalingen van de Transparantierichtlijn, heeft Belfius Bank NV gekozen voor Luxemburg als lidstaat van herkomst, vooral om de financiële informatie die moet worden verstrekt in het kader van de Transparantierichtlijn te centraliseren.

Belfius Bank is niet de enige entiteit van de groep die onderworpen is aan de Transparantierichtlijn. Belfius Funding (ex-DFN) heeft obligaties uitgegeven die genoteerd staan op de beurs van Luxemburg. Hetzelfde gold op het ogenblik van de in 2009 gemaakte keuze voor Belfius Financing Company (ex-Dexia Overseas). Deze twee entiteiten fuseerden op 7 mei 2014, waarbij Belfius Financing Company (Lux) Belfius Funding (NL) opslorpte.

Aangezien de uitgiftevehikels niet in België zijn gevestigd, drong de keuze voor Luxemburg als lidstaat van herkomst zich als vanzelf op (alle uitgiften waren in Luxemburg genoteerd).

De Transparantierichtlijn werd omgezet in Luxemburgs recht via:

- de Luxemburgse wet van 11 januari 2008 betreffende de transparantieverplichtingen in verband met de informatieverstrekking over de uitgevende instellingen waarvan de roerende waarden zijn toegelaten tot de handel op een gereglementeerde markt;
- het groothertogelijk reglement van 3 juli 2008 betreffende de officiële invoering van mechanismen voor de gecentraliseerde opslag van de gereglementeerde informatie in de zin van de wet van 11 januari 2008;
- de CSSF-circulaire 08/337 van de Luxemburgse Commission de Surveillance du Secteur Financier.

Voormelde regelgeving voorziet in een aantal verplichtingen betreffende informatieverstrekking en de openbaarmaking van gegevens.

Conform artikel 3.(2) van de Luxemburgse wet betreffende de transparantieverplichtingen voor emittenten van roerende waarden, verklaart het directiecomité van Belfius Bank dan ook dat:

- Belfius Bank voor Luxemburg heeft gekozen als lidstaat van herkomst;
- voor zover hem bekend, de financiële overzichten, die zijn opgesteld in overeenstemming met de toepasselijke boekhoudkundige normen, een juist en getrouw beeld geven van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst of het verlies van de uitgevende instelling en van alle ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen;
- voor zover hem bekend, het beheersverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van de emittent en van alle ondernemingen die in de consolidatie opgenomen zijn, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee ze geconfronteerd worden.

Land-per-land rapportering

Krachtens artikel 6bis van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, geeft Belfius op geconsolideerde basis de volgende informatie, opgesplitst naar land waarin Belfius gevestigd is (via bijkantoor en/of dochteronderneming).

Landen	Activiteit	31/12/14				
		Omzet[1] (In duizend EUR)	Gemiddeld VTE[2]	Nettoresultaat voor belastingen (In duizend EUR)	Belastingen (In duizend EUR)	Ontvangen publieke subsidies (In duizend EUR)
BELGIË	BANK EN VERZEKERING	2 146 768	6 715	655 902	(93 362)	
EU-LIDSTAAT		(75 782)	102	(96 172)	(6 487)	0
Luxemburg	Andere financiële diensten en verzekeringsactiviteiten	50 353	86	40 692	(9 336)	0
Ierland	Andere financiële diensten en verzekeringsactiviteiten	(128 938)	16	(139 320)	3 984	0
Frankrijk	Verzekeringsactiviteiten	1 473	0	1 363	(106)	0
Nederland	Andere financiële diensten	1 330	0	1 093	(1 029)	0
TOTAAL		2 070 986	6 817	559 730	(99 849)	0

Landen	Activiteit	31/12/15				
		Omzet[1] (In duizend EUR)	Gemiddeld VTE[2]	Nettoresultaat voor belastingen (In duizend EUR)	Belastingen (In duizend EUR)	Ontvangen publieke subsidies (In duizend EUR)
BELGIË	BANK EN VERZEKERING	2 112 298	6 430	672 750	(181 866)	
EU-LIDSTAAT		71 564	89	9 198	5 993	0
Luxemburg	Andere financiële diensten en verzekeringsactiviteiten	36 001	79	21 430	5 898	0
Ierland	Andere financiële diensten en verzekeringsactiviteiten	35 563	10	(12 232)	95	0
TOTAAL		2 183 862	6 519	681 948	(175 873)	0

(1) Gebaseerd op "Opbrengsten" in de geconsolideerde resultatenrekening van het jaarverslag.
(2) We verwijzen naar de toelichting 7.9 "Personeelskosten" van het Jaarverslag.

Geconsolideerde jaarrekening

Financiële situatie op 31 december 2015

I. Kerncijfers **84**

Geconsolideerde balans 84
Geconsolideerde resultatenrekening 86
Geconsolideerde staat van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten 87
Geconsolideerde staat van de wijzigingen in eigen vermogen 88
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 93

Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening **94**

II. Gebeurtenissen na balansdatum 94
III. Boekhoudprincipes en waarderingsregels van de geconsolideerde jaarrekening 94
IV. Operationele segmentrapportering 109
V. Toelichtingen bij het actief van de geconsolideerde balans 111
5.1. Geldmiddelen en equivalenten 111
5.2. Kas en tegoeden bij centrale banken 111
5.3. Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen 111
5.4. Leningen en voorschotten aan klanten 112
5.5. Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden 113
5.6. Voor verkoop beschikbare financiële activa 114
5.7. Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening 115
5.8. Herclassificatie van financiële activa 117
5.9. Derivaten 118
5.10. Investeringen in ondernemingen in vermogensmutatie 119
5.11. Materiële vaste activa 121
5.12. Immateriële activa en goodwill 123
5.13. Goodwill 124
5.14. Uitgestelde belastingvorderingen 124
5.15. Overige activa 127

5.16. Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten 128
5.17. Leasing 128
5.18. Kwaliteit van financiële activa 130

VI. Toelichtingen bij de verplichtingen van de geconsolideerde balans 131
6.1. Schulden aan kredietinstellingen 131
6.2. Schulden aan en deposito's van klanten 131
6.3. Schuldpapier 132
6.4. Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening 133
6.5. Verzekeringscontracten 134
6.6. Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen 145
6.7. Achtergestelde schulden 151
6.8. Overige verplichtingen 152
6.9. Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten 153

VII. Toelichtingen bij de geconsolideerde resultatenrekening 154
7.1. Renteopbrengsten - rentekosten 154
7.2. Dividenden 154
7.3. Nettoresultaat uit ondernemingen in vermogensmutatie 155
7.4. Nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening 155
7.5. Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen 156
7.6. Honoraria en ontvangen - betaalde provisies 157
7.7. Overige opbrengsten 157
7.8. Overige kosten 157
7.9. Personeelskosten 158
7.10. Algemene en administratiekosten 158
7.11. Afschrijvingen vaste activa 159
7.12. Waardeverminderingen op financiële instrumenten en voorzieningen voor kredietverbintenissen 159
7.13. Waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa 160
7.14. Waardevermindering op goodwill 160
7.15. Belastingen 161

Andere toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening 162

VIII. Toelichtingen bij de geconsolideerde buitenbalansrubrieken 162

8.1. Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade) 162

8.2. Waarborgen 162

8.3. Kredietlijnen 162

8.4. Andere verbintenissen in het kader van financieringsactiviteiten 163

8.5. Lening en ontlening van effecten (in het kader van "bond lending en bond borrowing transacties") 163

IX. Toelichtingen met betrekking tot het risicobeheer 164

9.1. Reële waarde 164

9.2. Kredietrisico's – uitstaande bedragen 170

9.3. Informatie over bezwaarde activa en ontvangen waarborgen 176

9.4. Renteherzieningsrisico: uitsplitsing volgens resterende looptijd tot de volgende rentevoetbepaling 182

9.5. Marktrisico en balansbeheer 186

9.6. Liquiditeitsrisico 188

9.7. Valutarisico en wisselkoersen 192

9.8. Verzekeringsrisico 193

X. Toelichtingen met betrekking tot belangrijke wijzigingen in de consolidatiekring en lijst van de dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen van Belfius 194

10.1. Belangrijke wijzigingen in de consolidatiekring 194

10.2. Overnames en overdrachten van geconsolideerde ondernemingen 195

10.3. Lijst van de dochterondernemingen, de ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast, de geassocieerde ondernemingen en de ondernemingen waarin de groep ten minste 20 % van het kapitaal bezit 196

10.4. Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten 204

XI. Transacties met verbonden partijen 205

XII. Effectisering 206

Verslag van de commissaris 208

Geconsolideerde balans

Actief

(In duizend EUR)		Toelichting	31/12/14 (PF[1])	31/12/15
I.	Kas en tegoeden bij centrale banken	5.2.	2 412 855	576 276
II.	Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	5.3.	31 058 774	24 318 002
III.	Leningen en voorschotten aan klanten	5.4.	87 157 989	87 189 152
IV.	Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	5.5.	2 834 531	5 017 155
V.	Voor verkoop beschikbare financiële activa	5.6.	25 087 002	19 733 565
VI.	Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	5.7.	6 100 168	3 222 991
VII.	Derivaten	5.9.	31 130 082	25 943 567
VIII.	Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille		5 071 952	4 372 902
IX.	Investeringen in ondernemingen in vermogensmutatie	5.10.	146 494	106 775
X.	Materiële vaste activa	5.11.	1 297 180	1 199 789
XI.	Immateriële activa[1]	5.12.	89 749	81 941
XII.	Goodwill[1]	5.13.	103 966	103 966
XIII.	Belastingvorderingen lopend boekjaar[1]		9 257	6 116
XIV.	Uitgestelde belastingvorderingen[1]	5.14.	685 671	565 622
XV.	Overige activa	5.15.	1 196 572	1 169 777
XVI.	Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	5.16.	24 932	3 354 528
TOTAAL VAN HET ACTIEF			194 407 174	176 962 124

(1) Bepaalde lijnen die geaggregeerd werden weergegeven in 2014, zijn in 2015 gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de balans.

Verplichtingen

(In duizend EUR)		Toelichting	31/12/14 (PF[1])	31/12/15
I.	Schulden aan kredietinstellingen	6.1.	21 407 816	11 537 622
II.	Schulden aan en deposito's van klanten	6.2.	66 513 874	68 162 754
III.	Schuldpapier	6.3.	29 112 916	27 777 552
IV.	Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	6.4.	9 166 712	6 916 469
V.	Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen	6.5.	18 047 274	16 688 571
VI.	Derivaten	5.9.	38 165 388	30 060 085
VII.	Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille		293 993	226 472
VIII.	Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen	6.6.	477 169	405 543
IX.	Achtergestelde schulden	6.7.	886 358	913 004
X.	Belastingverplichtingen lopend boekjaar[1]		28 259	42 369
XI.	Uitgestelde belastingverplichtingen[1]	5.13.	230 301	271 967
XII.	Overige verplichtingen	6.8.	2 150 517	2 056 561
XIII.	Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten	6.9.	0	3 243 438
TOTAAL VAN DE VERPLICHTINGEN			186 480 577	168 302 407

(1) Bepaalde lijnen die geaggregeerd werden weergegeven in 2014, zijn in 2015 gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de balans.

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Eigen vermogen
(In duizend EUR)

		Toelichting	31/12/14	31/12/15
XIV.	Geplaatst kapitaal	1.4.	3 458 066	3 458 066
XV.	Uitgiftepremies		209 232	209 232
XVI.	Ingekochte eigen aandelen		0	0
XVII.	Reserves en overgedragen resultaat		3 675 506	4 135 228
XVIII.	Nettoresultaat van het boekjaar		461 642	506 076
KERN EIGEN VERMOGEN			**7 804 446**	**8 308 602**
XIX.	Herwaardering reserves voor verkoop beschikbare effecten		604 176	757 329
XX.	"Bevroren" reële waarde van geherclassificeerde financiële activa naar Leningen en Voorschotten		(585 455)	(544 177)
XXI.	Herwaardering pensioenregeling met een te bereiken doel		97 975	119 611
XXII.	Discretionaire-winstdelingselement van verzekeringscontracten	6.5.	12 346	28 788
XXIII.	Overige reserves		(9 666)	(11 462)
NIET IN DE RESULTATENREKENING OPGENOMEN WINSTEN EN VERLIEZEN			**119 376**	**350 089**
EIGEN VERMOGEN VAN DE GROEP			**7 923 822**	**8 658 691**
XXIV.	Minderheidsbelang		2 775	1 026
TOTAAL EIGEN VERMOGEN			**7 926 597**	**8 659 717**
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			**194 407 174**	**176 962 124**

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde resultatenrekening

(In duizend EUR)	Toelichting	31/12/14 (PF[1][2])	31/12/15
I. Renteopbrengsten	7.1.	5 558 955	4 672 441
II. Rentekosten[1]	7.1.	(3 471 479)	(2 648 756)
III. Dividenden	7.2.	49 418	61 647
IV. Nettoresultaat uit ondernemingen in vermogensmutatie	7.3.	1 980	8 292
V. Nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	7.4.	(221 734)	37 732
VI. Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen	7.5.	41 370	14 180
VII. Ontvangen provisies en honoraria	7.6.	544 637	601 668
VIII. Betaalde provisies en honoraria	7.6.	(97 516)	(104 668)
IX. Premies en technische opbrengsten uit verzekeringsactiviteiten	6.5.	1 736 252	1 444 631
X. Technische kosten uit verzekeringsactiviteiten	6.5.	(2 031 966)	(1 730 512)
XI. Overige opbrengsten[2]	7.7.	137 261	138 992
XII. Overige kosten[1][2]	7.8.	(176 192)	(311 785)
OPBRENGSTEN		**2 070 986**	**2 183 862**
XIII. Personeelskosten	7.9.	(637 295)	(610 419)
XIV. Algemene en administratiekosten	7.10.	(440 317)	(432 834)
XV. Vergoeding van het net		(284 594)	(275 993)
XVI. Afschrijvingen vaste activa	7.11.	(85 581)	(77 205)
KOSTEN		**(1 447 787)**	**(1 396 451)**
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT		**623 199**	**787 411**
XVII. Waardeverminderingen op financiële instrumenten en voorzieningen voor kredietverbintenissen	7.12.	(58 545)	(92 665)
XVIII. Waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	7.13.	(4 924)	(12 798)
XIX. Waardeverminderingen op goodwill	7.14.	0	0
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN		**559 730**	**681 948**
XX. Belastingen lopend boekjaar[2]	7.15	(35 730)	(61 135)
XXI. Uitgestelde belastingen[2]	7.15	(64 119)	(114 738)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN		**459 881**	**506 075**
XXII. Stopgezette operaties (na belastingen)		0	0
NETTORESULTAAT		**459 881**	**506 075**
Aandeel minderheidsbelangen		(1 761)	(1)
NETTORESULTAAT Aandeel van aandeelhouders van de moedermaatschappij		**461 642**	**506 076**

(1) Om de presentatie van bankheffingen te aligneren met de 2015-classificatie, werden de heffingen gerelateerd aan het depositogarantiestelsel in de 2014 geconsolideerde resultatenrekening geherclassificeerd van "II. Rentekosten" naar "XII. Overige kosten".
(2) Bepaalde lijnen die geaggregeerd werden weergegeven in 2014, zijn in 2015 gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de resultatenrekening.

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Analyse van de geconsolideerde resultatenrekening

Voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen we naar het hoofdstuk "Financiële resultaten" in het beheersverslag.

Geconsolideerde staat van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(In duizend EUR)	31/12/14			31/12/15		
	Bedrag voor belastingen	Belastingen	Bedrag na belastingen	Bedrag voor belastingen	Belastingen	Bedrag na belastingen
RESULTAAT OPGENOMEN IN DE RESULTATENREKENING	**559 730**	**(99 849)**	**459 881**	**681 948**	**(175 873)**	**506 075**
BESTANDDELEN DIE NIET NAAR WINST OF VERLIES ZULLEN OVERGEBOEKT WORDEN						
Niet-gerealiseerde resultaten op herwaardering van vastgoed	(2)		(2)	(2)		(2)
Herwaardering pensioenregeling met een te bereiken doel	(48 290)	16 414	(31 876)	32 778	(11 141)	21 637
TOTAAL "NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN DIE NOOIT NAAR WINST OF VERLIES KUNNEN OVERGEBOEKT WORDEN"	**(48 292)**	**16 414**	**(31 878)**	**32 776**	**(11 141)**	**21 635**
BESTANDDELEN DIE NAAR WINST OF VERLIES KUNNEN OVERGEBOEKT WORDEN						
Niet-gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële investeringen beschikbaar voor verkoop en afschrijving "bevroren" reële waarde van geherclassificeerde financiële activa naar Leningen en Voorschotten	1 228 015	(340 016)	887 999	225 522	(31 092)	194 430
Winsten (verliezen) op kasstroomafdekkingen	(13 030)	1 686	(11 344)	(19 695)	(183)	(19 878)
Niet-gerealiseerde resultaten van activa aangehouden voor verkoop			0	26 453	(8 369)	18 084
Discretionaire-winstdelingselement van verzekeringscontracten	18 589	(6 243)	12 346	22 148	(5 706)	16 442
TOTAAL "NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN DIE NAAR WINST OF VERLIES KUNNEN OVERGEBOEKT WORDEN"	**1 233 574**	**(344 573)**	**889 001**	**254 428**	**(45 350)**	**209 078**
NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	**1 185 282**	**(328 159)**	**857 123**	**287 204**	**(56 491)**	**230 713**
GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	**1 745 012**	**(428 008)**	**1 317 004**	**969 152**	**(232 364)**	**736 788**
TOTAAL NETTO GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN			**1 318 966**			**736 790**
Aandeel van de aandeelhouders van de moedermaatschappij						
Aandeel minderheidsbelangen			(1 962)			(2)

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde staat van de wijzigingen in eigen vermogen

Kern eigen vermogen (In duizend EUR)	Geplaatst kapitaal	Uitgifte-premies	Reserves en overgedragen resultaat	Nettoresultaat van het boekjaar	Kern eigen vermogen
OP 31 DECEMBER 2013	3 458 066	209 232	3 675 924	0	7 343 222
Wijzigingen tijdens het boekjaar					
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	(197)	0	(197)
Andere bewegingen	0	0	(221)	0	(221)
Nettoresultaat van het boekjaar	0	0	0	461 642	461 642
OP 31 DECEMBER 2014	3 458 066	209 232	3 675 506	461 642	7 804 446

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen

(In duizend EUR)	Niet-gerealiseerde resultaten die naar winst en verlies kunnen overgeboekt worden					Niet-gerealiseerde resultaten die nooit naar winst en verlies kunnen overgeboekt worden		Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen - groepsaandeel
	Herwaardering reserves voor verkoop beschikbare effecten	"Bevroren" reële waarde van geherclassificeerde financiële activa naar Leningen en Voorschotten	Derivaten - Kasstroomafdekking (CFH)	Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van ondernemingen in vermogensmutatie	Discretionaire winstdelingselement van verzekeringscontracten[1]	Niet-gerealiseerde resultaten op herwaardering van vastgoed	Herwaardering pensioenregeling met een te bereiken doel	
OP 31 DECEMBER 2013	**(167 603)**	**(701 877)**	**1 457**	**0**	**0**	**0**	**129 851**	**(738 172)**
Wijzigingen tijdens het boekjaar								
Nettowijzigingen in reële waarde via eigen vermogen - Voor verkoop beschikbare financiële activa	1 307 350	0	0	21 632	12 346	0	0	1 341 328
Overboeking van de reserve beschikbaar voor verkoop naar resultaat ten gevolge van waardeverminderingen	399	0	0	94	0	0	0	493
Overboeking van de reserve beschikbaar voor verkoop naar resultaat ten gevolge van verkopen	(29 707)	43 568	0	(1 098)	0	0	0	12 763
Afschrijving van het nettobedrag van de reële waarde op de geherclassificeerde portefeuille in toepassing van IAS 39-gewijzigd	0	10 240	0	1	0	0	0	10 241
Nettowijzigingen in reële waarde via eigen vermogen - kasstroomafdekkingen	0	0	(11 263)	0	0	0	0	(11 263)
Nettowijziging in kasstroomafdekkingsreserve ten gevolge van overboeking naar het resultaat	0	0	(81)	0	0	0	0	(81)
Wijzigingen in de consolidatiekring	331	(130)	0	0	0	0	0	201
Transfert naar technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen[2][3]	(444 036)	186	0	(20 629)	0	0	0	(464 479)
Voorzieningen geboekt naar/uit het eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	(31 876)	(31 876)
Overdrachten[4]	(62 558)	62 558	0	0	0	221	0	221
OP 31 DECEMBER 2014	**604 176**	**(585 455)**	**(9 887)**	**0**	**12 346**	**221**	**97 975**	**119 376**

(1) Discretionaire winstdeling is een contractueel maar voorwaardelijk recht voor het ontvangen van aanvullende voordelen bovenop een gegarandeerd rendement op verzekerinscontracten (leven).
(2) Deze transfers betreffen bedragen na belastingen als gevolg van de toepassing van "Shadow Accounting", waarbij een deel van de niet-gerealiseerde winsten van voor verkoop beschikbare financiële activa is gebruikt als dekkingswaarde voor de betaling van de verplichtingen voor verzekeringscontracten en wordt daarom overgeboekt naar de technische voorzieningen voor verzekeringscontracten.
(3) De technische voorzieningen van geassocieerde deelnemingen worden niet opgenomen in de geconsolideerde balans.
(4) Belfius heeft in 2014 voornamelijk Italiaanse overheidsschuld geherclasseerd van "Voor verkoop beschikbare activa" naar " Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden" dit als gevolg van een wijziging in intentie van het management. We verwijzen naar toelichting 5.8. "Herclassificatie van financiële activa".

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Minderheidsbelang (In duizend EUR)	Kern eigen vermogen	Niet in de resultaten-rekening opgenomen winsten en verliezen	Minderheids-belang
OP 31 DECEMBER 2013	15 695	201	15 896
Wijzigingen tijdens het boekjaar			
Dividenden	1 742		1 742
Nettoresultaat van het boekjaar	(1 761)		(1 761)
Wijzigingen in de consolidatiekring	(21 266)	(201)	(21 467)
Andere bewegingen	8 365		8 365
OP 31 DECEMBER 2014	2 775	0	2 775

(In duizend EUR)	
Kern eigen vermogen	7 804 446
Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen toe te kennen aan de houders van eigen-vermogeninstrumenten van de moedermaatschappij	119 376
Minderheidsbelang	2 775
TOTAAL EIGEN VERMOGEN OP 31 DECEMBER 2014	7 926 597

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Kern eigen vermogen (In duizend EUR)	Geplaatst kapitaal	Uitgifte-premies	Reserves en overgedragen resultaat	Nettoresultaat van het boekjaar	Kern eigen vermogen
OP 31 DECEMBER 2014	3 458 066	209 232	3 675 506	461 642	7 804 446
Wijzigingen tijdens het boekjaar					
Overboeking naar de reserves	0	0	461 642	(461 642)	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	(1 069)	0	(1 069)
Andere bewegingen	0	0	(851)	0	(851)
Nettoresultaat van het boekjaar	0	0	0	506 076	506 076
OP 31 DECEMBER 2015	3 458 066	209 232	4 135 228	506 076	8 308 602

Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen (In duizend EUR)	Niet-gerealiseerde resultaten die naar winst en verlies kunnen overgeboekt worden					Niet-gerealiseerde resultaten die nooit naar winst en verlies kunnen overgeboekt worden		Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen - groepsaandeel
	Herwaardering reserves voor verkoop beschikbare effecten	"Bevroren" reële waarde van geherclassificeerde financiële activa naar Leningen en Voorschotten	Derivaten - Kasstroomafdekking (CFH)	Niet-gerealiseerde resultaten van activa aangehouden voor verkoop	Discretionaire winstdelingselement van verzekeringscontracten[1]	Niet-gerealiseerde resultaten op herwaardering van vastgoed	Herwaardering pensioenregeling met een te bereiken doel	
OP 31 DECEMBER 2014	604 176	(585 455)	(9 887)	0	12 346	221	97 975	119 376
Wijzigingen tijdens het boekjaar								
Nettowijzigingen in reële waarde via eigen vermogen - Voor verkoop beschikbare financiële activa	75 916	0	0	0	16 442	0	0	92 358
Overboeking van de reserve beschikbaar voor verkoop naar resultaat ten gevolge van waardeverminderingen	562	0	0	0	0	0	0	562
Overboeking van de reserve beschikbaar voor verkoop naar resultaat ten gevolge van verkopen	(59 053)	11 428	0	0	0	0	0	(47 625)
Afschrijving van het nettobedrag van de reële waarde op de geherclassificeerde portefeuille in toepassing van IAS 39-gewijzigd	0	32 903	0	0	0	0	0	32 903
Nettowijzigingen in reële waarde via eigen vermogen - kasstroomafdekkingen	0	0	(19 793)	0	0	0	0	(19 793)
Nettowijziging in kasstroomafdekkingsreserve ten gevolge van overboeking naar het resultaat	0	0	(85)	0	0	0	0	(85)
Transfert naar technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen[2]	150 380	379	0	0	0	0	0	150 759
Voorzieningen geboekt naar/uit het eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	21 636	21 636
Overdrachten[3]	(14 652)	(3 432)	0	18 084	0	(2)	0	(2)
OP 31 DECEMBER 2015	757 329	(544 177)	(29 765)	18 084	28 788	219	119 611	350 089

(1) Discretionaire winstdeling is een contractueel maar voorwaardelijk recht voor het ontvangen van aanvullende voordelen bovenop een gegarandeerd rendement op verzekerinscontracten (leven).
(2) Deze transfers betreffen bedragen na belastingen als gevolg van de toepassing van "Shadow Accounting", waarbij een deel van de niet-gerealiseerde winsten van voor verkoop beschikbare financiële activa is gebruikt als dekkingswaarde voor de betaling van de verplichtingen voor verzekeringscontracten en wordt daarom overgeboekt naar de technische voorzieningen voor verzekeringscontracten.
(3) Belfius heeft op 1 januari 2015 besloten om een bijkomend 1,5 miljard EUR te herclasseren van "Voor verkoop beschikbare activa" naar "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden". Het betreft voornamelijk Belgische en Franse overheidsschuld. Deze herclassificatie is het gevolg van een intentie wijziging van het management. We verwijzen naar toelichting 5.8. "Herclassificatie van financiële activa". Verder is er een overdracht naar "Niet-gerealiseerde resultaten van activa aangehouden voor verkoop" ten gevolge van de rapportering van het verzekeringsfiliaal "International Wealth Insurer" als "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten" en "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Minderheidsbelang (In duizend EUR)	Kern eigen vermogen	Niet in de resultaten-rekening opgenomen winsten en verliezen	Minderheids-belang
OP 31 DECEMBER 2014	2 775	0	2 775
Wijzigingen tijdens het boekjaar			
Dividenden	(858)		(858)
Nettoresultaat van het boekjaar	(1)		(1)
Wijzigingen in de consolidatiekring	(916)		(916)
Andere bewegingen	26		26
OP 31 DECEMBER 2015	1 026	0	1 026

(In duizend EUR)	
Kern eigen vermogen	8 308 602
Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen toe te kennen aan de houders van eigen-vermogeninstrumenten van de moedermaatschappij	350 089
Minderheidsbelang	1 026
TOTAAL EIGEN VERMOGEN OP 31 DECEMBER 2015	8 659 717

Eigen vermogen	31/12/14	31/12/15
PER AANDELENCATEGORIE		
Aantal uitgegeven aandelen en volstort	359 412 616	359 412 616
Aantal uitgegeven aandelen en niet-volstort	0	0
Winst per aandeel (EUR)	1,28	1,41
NOMINALE WAARDE PER AANDEEL	geen nominale waarde	geen nominale waarde
Uitstaand op 1 januari	359 412 616	359 412 616
Aantal uitgegeven aandelen	0	0
Aantal vernietigde aandelen	0	0
Uitstaand op 31 december	359 412 616	359 412 616
Rechten, preferentie en beperkingen, inclusief beperkingen op de uitkering van dividenden en terugbetaling van kapitaal	0	0
Aantal ingekochte eigen aandelen	0	0
Aantal aandelen gereserveerd voor uitgifte onder aandelenopties en contracten voor de verkoop van aandelen	0	0

Op aandelen gebaseerde betalingen

Er zijn geen optieplannen uitgegeven op aandelen van Belfius.

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(In duizend EUR)	31/12/14 (PF[1][2])	31/12/15
KASSTROOM UIT BEDRIJFSVERRICHTINGEN		
Nettoresultaat na belastingen	459 881	506 075
Aanpassingen m.b.t.:		
Waardevermindering, afschrijving en overige waardecorrecties	104 672	104 685
Waardevermindering op obligaties, aandelen, leningen en overige activa	(2 783)	(3 522)
Netto-opbrengsten of (-verliezen) uit investeringen	(80 880)	(73 144)
Kosten wegens voorzieningen (voornamelijk voorzieningen verzekeringen)	(275 249)	(842 412)
Niet-gerealiseerde winsten of (verliezen)	112 724	(6 271)
Inkomsten uit ondernemingen in vermogensmutatie	(1 980)	(8 292)
Dividenden uit ondernemingen in vermogensmutatie	3 007	5 029
Uitgestelde belastingen	64 118	114 738
Wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen[1][3]	(425 570)	4 908 909
NETTOKASSTROOM UIT BEDRIJFSVERRICHTINGEN[1][3]	**(42 060)**	**4 705 795**
KASSTROOM UIT INVESTERINGSVERRICHTINGEN		
Aankoop van vaste activa	(171 360)	(144 538)
Verkoop van vaste activa	211 397	157 806
Verwerving van niet-geconsolideerde aandelen	(435 335)	(391 325)
Verkoop van niet-geconsolideerde aandelen	383 396	316 879
Verwerven van dochterondernemingen en bedrijfsonderdelen	(8 489)	(8 651)
Verkoop van dochterondenemingen en bedrijfsonderdelen	51	0
NETTOKASSTROOM UIT INVESTERINGSVERRICHTINGEN	**(20 340)**	**(69 829)**
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSVERRICHTINGEN		
Terugbetaling van kapitaal	(10 542)	0
Terugbetaling van achtergestelde schulden	(35 000)	(315 000)
Betaalde dividenden	(8)	(2 084)
NETTOKASSTROOM UIT FINANCIERINGSVERRICHTINGEN	**(45 550)**	**(317 084)**
NETTOKASSTROOM	**(107 950)**	**4 318 882**
GELDMIDDELEN EN EQUIVALENTEN BIJ HET BEGIN VAN HET BOEKJAAR[1]	**3 117 678**	**3 009 728**
Kasstroom uit bedrijfsverrichtingen[1][3]	(42 060)	4 705 795
Kasstroom uit investeringsverrichtingen	(20 340)	(69 829)
Kasstroom uit financieringsverrichtingen	(45 550)	(317 084)
GELDMIDDELEN EN EQUIVALENTEN OP HET EINDE VAN HET BOEKJAAR[1]	**3 009 728**	**7 328 610**
BIJKOMENDE INFORMATIE		
Betaalde inkomstenbelasting (opgenomen in nettokasstroom uit bedrijfsverrichtingen)	(8 069)	(42 116)
Ontvangen dividenden (opgenomen in nettokasstroom uit bedrijfsverrichtingen)	52 425	66 741
Ontvangen intresten (opgenomen in nettokasstroom uit bedrijfsverrichtingen)	5 842 833	4 847 579
Betaalde intresten (opgenomen in nettokasstroom uit bedrijfsverrichtingen)[2]	(4 009 721)	(3 093 551)

(1) De bedragen van 2014 werden herzien voor de aangepaste presentatie van financiële instrumenten met een oorspronkelijke looptijd minder dan of gelijk aan 90 dagen.
(2) Om de presentatie van bankheffingen te aligneren met de 2015-classificatie, werden de heffingen gerelateerd aan het depositogarantiestelsel in de 2014 geconsolideerde resultatenrekening geherclassificeerd van "II. Rentekosten" naar "XII. Overige kosten".
(3) De toename in "Wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen" is het gevolg van de grote stijging in de repo-overeenkomsten met wederinkoop binnen het thesauriebeheer van Belfius in 2015.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen we naar het hoofdstuk "Liquiditeit" in het beheersverslag.

De toelichtingen van pagina 94 tot 207 maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening

II. Gebeurtenissen na balansdatum

1. Dividend

Op voorstel van de raad van bestuur van 24 februari 2016 zal de algemene vergadering van 27 april 2016 beslissen over een gewoon dividend van 75 miljoen EUR voor het boekjaar 2015.

2. Mogelijke aanpassing van de documentatie van achtergestelde schuldbewijzen aangehouden door Arcopar

Belfius Bank en Arcopar onderzoeken de aanpassing van de documentatie van de bilaterale achtergestelde eeuwigdurende leningen (uitgegeven door Belfius Bank en in bezit van Arcopar, voor een totaal notioneel bedrag van 85 miljoen EUR) naar een documentatie van een publiek EMTN-programma met het oog op het verhogen van de liquiditeit en de verhandelbaarheid van deze instrumenten.

III. Boekhoudprincipes en waarderingsregels van de geconsolideerde jaarrekening

Inhoudstafel

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening 95

Waarderingsregels 95
1. Grondslagen voor financiële verslaggeving 95
2. Wijzigingen in de waarderingsregels en toepasselijke standaarden sinds de vorige jaarpublicatie die invloed kunnen hebben op de groep Belfius 96
3. Consolidatie 97
4. Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen 98
5. Omrekening van vreemde valuta en transacties in vreemde valuta 98
6. Financiële instrumenten 98
7. Renteopbrengsten en -kosten 102
8. Honoraria en provisies: opbrengsten en kosten 103
9. Verzekerings- en herverzekeringsactiviteiten 103
10. Vergoeding van het net 105
11. Materiële vaste activa 105
12. Immateriële activa 105
13. Goodwill 106
14. Overige activa 106
15. Vaste activa (groep van activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten 106
16. Lease-overeenkomsten 106
17. Uitgestelde belastingen op de winst 107
18. Personeelsbeloningen 107
19. Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen 108
20. Heffingen 108
21. Aandelenkapitaal 108
22. Fiduciaire activiteiten 108

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De voornaamste grondslagen voor de financiële verslaggeving die bij de opstelling van deze geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast, worden hieronder toegelicht.

Daarbij worden de volgende afkortingen gebruikt:

- IASB: International Accounting Standards Board
- IFRIC: Interpretatie uitgevaardigd door het IFRS Interpretations Committee
- IFRS: International Financial Reporting Standard

In de hiernavolgende tekst verwijst "Belfius" telkens naar "Belfius Bank en Verzekeringen", voorheen Dexia Bank België.

Deze jaarrekening werd op 24 februari 2016 door de raad van bestuur van Belfius goedgekeurd.

Waarderingsregels

1. Grondslagen voor financiële verslaggeving

1.1. Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening van Belfius is opgesteld in overeenstemming met de door de EU bekrachtigde IFRS.

Bijgevolg is de jaarrekening van Belfius opgesteld "in overeenstemming met alle IFRS-standaarden zoals goedgekeurd door de EU" en die per 31 december 2015 door de Europese Commissie gepubliceerd en bekrachtigd waren, met inbegrip van de voorwaarden die van toepassing zijn voor de afdekking van het renterisico van een portefeuille.

Krachtens het koninklijk besluit van 05/12/2004 moet Belfius vanaf 31/12/2006 zijn geconsolideerde jaarrekening publiceren conform de IFRS-normen goedgekeurd door de Europese Unie.

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld in de veronderstelling dat de continuïteit gewaarborgd is. Tenzij anders vermeld, zijn de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening uitgedrukt in duizend euro (EUR).

1.2. Boekhoudkundige ramingen en oordeelsvorming

Bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening dient het management ramingen en veronderstellingen te hanteren die de gerapporteerde bedragen beïnvloeden. Hoewel het management van oordeel is dat het bij het opstellen van die ramingen alle beschikbare informatie in overweging heeft genomen, zouden de werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze ramingen en zouden de verschillen aanmerkelijk kunnen zijn voor de jaarrekening.

Oordeelsvorming gebeurt voornamelijk in de volgende domeinen:

- classificatie van financiële instrumenten in de overeenstemmende categorieën van waardering: "leningen en voorschotten", "tot einde looptijd aangehouden", "voor verkoop beschikbaar", "aangehouden voor handelsdoeleinden" en "financiële activa geboekt tegen reële waarde via de resultatenrekening" voor waarderingsdoeleinden gebaseerd op de kenmerken van het instrument en de intentie van Belfius (cf. 6.);
- bepaling of er al dan niet een actieve markt is gebaseerd op criteria zoals volume, daadwerkelijke handel, marktliquiditeit, spread tussen bied- en laatkoers voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde (cf. 6.11.);
- bepaling van de reële waarde voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde op basis van waarderingsmodellen (cf. 6.11.);
- bepaling of Belfius (gezamenlijke) zeggenschap of een invloed van betekenis heeft over de deelneming. Deze controlebeoordeling houdt rekening met alle feiten en omstandigheden, zoals stemrechten, potentiële stemrechten, rechten van de investeerder, type van activiteit (cf. 3.);
- identificering van vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (IFRS 5) (cf. 14.);
- het correct aanwijzen van derivaten als afdekkingsinstrumenten (cf. 6.7.);
- bestaan van een verplichting met een waarschijnlijke uitstroom van middelen in het kader van geschillen (cf. 18.);
- aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen (cf. 6.6.);
- classificatie van een financieel instrument of de afzonderlijke componenten als een financiële verplichting of een eigenvermogensinstrument is eerder gebaseerd op de economische substantie dan op de rechtsvorm. Indien van toepassing, worden bijkomende details over de oordeelsvorming beschreven in de overeenstemmende toelichtingen (cf. 6.9.).

Deze oordeelsvormingen worden toegelicht in de overeenstemmende paragrafen (zoals hierboven aangegeven) van de waarderingsregels.

Inschattingen worden voornamelijk in de volgende domeinen gemaakt:

- bepalen van het recupereerbaar bedrag voor financiële activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan en van de reële waarde minus verkoopkosten voor vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (cf. 6.6., 14.);
- bepalen van de gebruiksduur en de restwaarde van de eigendommen, machines en uitrusting, vastgoedbeleggingen en immateriële activa (cf. 11., 12.);

- bepalen van de marktwaardecorrecties teneinde rekening te houden met waarderings- en modelonzekerheden (cf. 6.11.);
- bepalen van de verplichtingen van verzekeringscontracten (cf. 9.);
- het meten van de afdekkingseffectiviteit in afdekkingstransacties (cf. 6.7.2., 6.7.);
- actuariële ramingen bij het bepalen van de verplichtingen voor personeelsvoordelen en fondsbeleggingen (cf. 17, bijlage 6.7.);
- raming van de toekomstige belastbare winst voor de boeking en de waardering van uitgestelde belastingvorderingen (cf. 16.);
- raming van het recupereerbare bedrag van de kasstroomgenererende eenheden voor de bijzondere waardeverminderingen op goodwill (cf. 12.2.).

2. Wijzigingen in de waarderingsregels en toepasselijke standaarden sinds de vorige jaarpublicatie die invloed kunnen hebben op de groep Belfius

Het hiernavolgende overzicht is opgesteld tot de rapporteringsdatum van 31 december 2015.

2.1. Standaarden en interpretaties bekrachtigd door de Europese Commissie en van toepassing vanaf 1 januari 2015

Standaarden met impact voor Belfius (reeds medegedeeld in het halfjaarverslag)

- IFRIC 21 "Heffingen" bevat richtlijnen voor de boekhoudkundige verwerking van heffingen in overeenstemming met IAS 37 "Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa". Deze aanpassing heeft gevolgen voor de boekhoudkundige verwerking van heffingen, omdat bepaalde heffingen moeten worden geboekt zodra de gebeurtenis die de verplichting inhoudt zich heeft voorgedaan. Vermits IFRIC 21 met terugwerkende kracht wordt toegepast, heeft Belfius de vergelijkende semestercijfers van 2014 in het halfjaarverslag al aangepast, wat heeft geleid tot een impact van -81 miljoen EUR. Merk op dat IFRIC 21 louter gevolgen heeft op het halfjaarresultaat en niet op het volledige jaarresultaat.

Standaarden zonder impact voor Belfius (reeds medegedeeld in het halfjaarverslag)

- Aanpassing aan IAS 19 "Werknemersbijdragen - toegezegd pensioenplan" vereenvoudigt de boekhoudkundige verwerking van bijdragen die onafhankelijk zijn van het aantal dienstjaren zoals bijvoorbeeld bijdragen berekend als een vast percentage van het loon. Deze aanpassing heeft geen directe impact op Belfius.
- "Jaarlijkse verbeteringen aan IFRSs: 2010-2012 cyclus". Een verzameling van verduidelijkingen aan bestaande IFRS-standaarden die geen impact hebben op Belfius.
- "Jaarlijkse verbeteringen aan IFRSs: 2011-2013 cyclus". Een verzameling van aanpassingen aan bestaande IFRS-standaarden die geen impact hebben op Belfius.

2.2. Standaarden en interpretaties bekrachtigd door de Europese Commissie tijdens het huidige jaar, maar nog niet van toepassing vanaf 1 januari 2015

Standaarden niet van toepassing voor Belfius

- De Europese Commissie heeft besloten het bekrachtigingsproces voor de tussentijdse standaard IFRS 14 "Uitgestelde rekeningen in verband met prijsregulering" niet op gang te brengen en te wachten op de publicatie van de finale standaard. IFRS 14 geeft entiteiten die IFRS voor het eerst toepassen de keuze om uitstaande rekeningen van gereguleerde activiteiten te blijven boeken.

Standaarden zonder impact voor Belfius

- Aanpassing van "IFRS 11: Verwerking van overnames van deelnemingen in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten". Deze aanpassing vereist dat de verwerving van een belang in een gezamenlijke bedrijfsactiviteit verwerkt wordt in overeenstemming met de principes die gelden voor bedrijfscombinaties. Deze aanpassing is van toepassing vanaf 1 januari 2016 en heeft geen impact op Belfius.
- Aanpassingen van "IAS 16 en IAS 38: Verduidelijking van aanvaardbare afschrijvingsmethodes" verbieden de toepassing van een afschrijvingsmethode die gebaseerd is op de opbrengsten die de activa genereren. Deze aanpassing is van toepassing vanaf 1 januari 2016 en heeft geen impact op Belfius.
- "Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS 2012-2014 cyclus". Een verzameling van aanpassingen aan bestaande IFRS-standaarden die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2016. Ze hebben geen impact op Belfius.
- "Aanpassingen aan IAS 1: Voorstelling van financiële staten - Initiatief rond informatieverschaffing". Deze aanpassing maakt deel uit van het IFRS-initiatief over informatieverschaffing en omvat beperkte verbeteringen op het vlak van: materialiteit, uitsplitsing van informatie en subtotalen, het formaat van de toelichting, informatieverstrekking van waarderingsregels en presentatie van de niet in winst of verlies opgenomen resultaten als gevolg van deelnemingen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. Deze aanpassing is van toepassing vanaf 1 januari 2016 en heeft geen onmiddellijke impact voor Belfius.

Standaarden niet van toepassing voor Belfius

- Aanpassing van "IAS 27: Vermogensmutatiemethode in de enkelvoudige jaarrekening". Deze aanpassing voert opnieuw de mogelijkheid in om deelnemingen in dochterondernemingen, in entiteiten waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en in geassocieerde entiteiten in de enkelvoudige jaarrekening te boeken via de vermogensmutatiemethode. Deze aanpassingen zijn van toepassing vanaf 1 januari 2016.

2.3. Nieuwe standaarden, interpretaties en aanpassingen die werden gepubliceerd tijdens het lopende jaar, maar die nog niet bekrachtigd werden door de Europese Commissie

Standaarden in analysefase

- Uitstel van de datum van inwerkingtreding van IFRS 15 "Opbrengsten uit contracten met klanten". IFRS 15 beschrijft de voorwaarden om opbrengsten uit contracten met klanten te boeken. IFRS 15 is van toepassing op alle contracten met klanten behalve voor die welke in het toepassingsgebied vallen van de IFRS-normen inzake leasing, verzekeringscontracten en financiële instrumenten. IFRS 15 is van toepassing vanaf 1 januari 2018 en zal een impact hebben voor Belfius.

2.4. IFRS 9 "Financiële instrumenten"

IFRS 9 "Financiële instrumenten" werd gepubliceerd in 2014 en groepeert alle aspecten van de boekhoudkundige verwerking voor financiële instrumenten: classificatie en waardering, bijzondere waardevermindering en micro hedge accounting. IFRS 9 introduceert ook een reeks verbeterde toelichtingen. De standaard is van toepassing vanaf 1 januari 2018 en zal een impact hebben op Belfius.

De belangrijkste impact van IFRS 9 situeert zich in de "classificatie en waardering" en de "bijzondere waardevermindering" van financiële instrumenten. Volgens IFRS 9 is de classificatie en de waardering van financiële activa gebaseerd op zowel het businessmodel van de entiteit voor het beheer van de financiële activa als op de contractuele kasstroomkenmerken van de financiële activa. Belfius screent momenteel zijn financiële activa voor een beoordeling van de classificatie onder IFRS 9 op basis van zowel het businessmodel dat wordt toegepast bij Belfius als de contractuele kasstroomkenmerken.

Met betrekking tot de waardeverminderingen vervangt IFRS 9 het huidige model van de opgelopen verliezen door een model van de verwachte kredietverliezen. Het IFRS 9-model van de verwachte verliezen boekt de waardeverminderingen op een vroeger tijdstip door het toepassen van een driestappenmodel. Terwijl in de huidige toepassing van het model van de opgelopen verliezen de waardeverminderingen, hetzij collectief of specifiek, worden geboekt zodra de waardevermindering zich heeft voorgedaan, wordt onder IFRS 9 een collectieve waardevermindering geboekt die gebaseerd is op een verwacht verlies op 1 jaar op datum van eerste erkenning van het financieel actief. Als het kredietrisico aanzienlijk is verslechterd, zal de collectieve waardevermindering toenemen door rekening te houden met de verwachte verliezen over de hele looptijd. Belfius bepaalt momenteel de regels voor het identificeren en het kwantificeren van een aanzienlijke toename van het kredietrisico voor zijn diverse portefeuilles en bepaalt eveneens welke parameters dienen gebruikt te worden voor het berekenen van de verwachte verliezen.

Er werd een multidisciplinair project team samengesteld om de gevolgen van IFRS 9 te analyseren en de implementatie ervan voor te bereiden. De sponsors voor de implementatie van IFRS 9 zijn zowel de CFO als de CRO. Er werden werkgroepen samengesteld alsook een IT-analyse voor de implementatie werd uitgewerkt. Er worden geregeld status meetings georganiseerd om alle stakeholders en alle belangrijke dochterondernemingen in staat te stellen een overzicht te krijgen van de status van het project.

Belfius kan op dit ogenblik nog niet de impact van IFRS 9 communiceren vermits er nog heel wat analyses en mogelijkheden ongoing zijn. Bijgevolg beschikt Belfius nog niet over een afdoende accurate impactanalyse van IFRS 9.

2.5. Wijziging in de voorstelling

Geen wijzigingen.

3. Consolidatie

3.1. Bedrijfscombinaties

Overnames van bedrijven worden boekhoudkundig verwerkt volgens de overnamemethode. De in een bedrijfscombinatie overgedragen vergoeding is gewaardeerd tegen reële waarde. Deze wordt berekend als de som van de reële waarden van de door Belfius overgedragen activa op de overnamedatum, de door Belfius aangegane verplichtingen jegens voormalige eigenaars van de overgenomen partij en de door Belfius uitgegeven aandelenbelangen in ruil voor de zeggenschap over de overgenomen onderneming. De aan een overname verbonden kosten worden meestal opgenomen in de winst of het verlies wanneer ze voorkomen. Op de overnamedatum worden de identificeerbare overgenomen activa en verplichtingen opgenomen tegen hun reële waarde op de overnamedatum.

3.2. Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn entiteiten waarin Belfius zeggenschap heeft. Belfius oefent zeggenschap uit over een entiteit wanneer Belfius is blootgesteld aan, of rechten heeft op veranderlijke opbrengsten uit hoofde van zijn betrokkenheid bij de deelneming en over de mogelijkheid beschikt deze opbrengsten via zijn macht over de deelneming te beïnvloeden.

Dochterondernemingen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop de feitelijke zeggenschap aan Belfius wordt overgedragen en worden niet langer geconsolideerd vanaf de datum waarop de zeggenschap van Belfius ophoudt te bestaan. Transacties tussen ondernemingen van Belfius, saldi en niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties tussen ondernemingen van Belfius werden geëlimineerd. Waar nodig worden de waarderingsregels van de dochteronderneming aangepast om in overeenstemming te zijn met de waarderingsregels van Belfius.

Wanneer Belfius de zeggenschap over een dochteronderneming verliest, wordt de winst of het verlies op de afstoting berekend als het verschil tussen:

- de som van de reële waarde van de ontvangen vergoeding en de reële waarde van elke aangehouden investering; en
- de vorige boekwaarden van de activa (met inbegrip van de goodwill) en de verplichtingen van de dochteronderneming en alle minderheidsbelangen.

3.3. Entiteiten waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend en geassocieerde deelnemingen

Een joint venture is een gezamenlijke overeenkomst waarover twee of meer partijen gezamenlijk zeggenschap hebben. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken delen van de zeggenschap over een overeenkomst, waarvan slechts sprake is wanneer

besluiten over de relevante activiteiten unanieme instemming vereisen van de partijen die de zeggenschap delen. Joint ventures worden boekhoudkundig verwerkt volgens de methode van de vermogensmutatie.

Geassocieerde deelnemingen zijn investeringen waarin Belfius invloed van betekenis heeft, maar waarover het geen zeggenschap uitoefent. In het algemeen is dit het geval wanneer Belfius tussen 20 % en 50 % van de stemrechten bezit. Investeringen in geassocieerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd en boekhoudkundig verwerkt volgens de methode van de vermogensmutatie.

Overeenkomstig de methode van de vermogensmutatie wordt de participatie in het nettoresultaat over het jaar geboekt als opbrengsten uit joint ventures en geassocieerde deelnemingen terwijl het aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van joint ventures en geassocieerde deelnemingen wordt opgenomen op een aparte lijn in de niet-gerealiseerde resultaten. De investering wordt in de balans geboekt voor een bedrag dat het aandeel van Belfius in de nettoactiva, inclusief de netto goodwill, weerspiegelt.

Winsten en verliezen op transacties tussen Belfius en zijn volgens de methode van de vermogensmutatie verwerkte investeringen worden geëlimineerd ten bedrage van het belang van Belfius. De erkenning van verliezen van joint ventures en geassocieerde deelnemingen wordt stopgezet wanneer de boekwaarde van de investering de waarde nul bereikt, behalve wanneer Belfius wettelijke of feitelijke verplichtingen is aangegaan in naam van de geassocieerde deelneming. Waar nodig worden de waarderingsregels van de geassocieerde deelnemingen aangepast om in overeenstemming te zijn met de waarderingsregels van Belfius.

3.4. Gestructureerde entiteiten

Een gestructureerde entiteit is een entiteit waarvan de activiteiten niet worden bepaald via stemrechten. Deze entiteiten financieren doorgaans de aankoop van activa via de uitgifte van schulden en aandelen die gewaarborgd worden door activa die worden aangehouden door de gestructureerde entiteit. Deze schulden en aandelen kunnen bestaan uit meerdere tranches afhankelijk van de graad van ondergeschiktheid. Om na te gaan of Belfius macht uitoefent over dergelijke entiteit waarin ze een belang heeft, dient Belfius rekening te houden met factoren zoals het doel en de opzet van de entiteit, de mogelijkheid om de relevante activiteiten van de entiteit te sturen, de aard van de relatie met de entiteit en de omvang van de blootstelling aan veranderlijke opbrengsten van de entiteit.

4. Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen

Financiële activa en verplichtingen worden gecompenseerd (en bijgevolg wordt enkel het nettobedrag gerapporteerd) wanneer Belfius een wettelijk afdwingbaar compensatierecht heeft en wanneer het de intentie heeft tot hetzij een nettovereffening, hetzij het actief en de verplichting tegelijkertijd te gelde te maken.

5. Omrekening van vreemde valuta en transacties in vreemde valuta

5.1. Omrekening van vreemde valuta

Bij consolidatie worden de resultatenrekeningen en de kasstroomoverzichten van buitenlandse entiteiten waarvan de functionele valuta verschillen van de presentatievaluta van Belfius, omgerekend in de voorstellingsvaluta van Belfius (EUR) tegen de gemiddelde wisselkoersen over het jaar (jaarrapportering) of de periode (tussentijdse rapportering), en worden hun activa en verplichtingen omgerekend tegen de wisselkoersen die golden aan het einde van respectievelijk het jaar of kwartaal.

Koersverschillen die ontstaan uit de omrekening van de nettoinvestering in buitenlandse dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen, entiteiten waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend en van leningen en andere valuta-instrumenten die als afdekkingen van dergelijke investeringen zijn aangewezen, worden geboekt als een cumulatief omrekeningsverschil binnen het eigen vermogen. Wanneer een buitenlandse entiteit wordt afgestoten, worden dergelijke valutakoersverschillen in de resultatenrekening geboekt als deel van de winst of het verlies op de verkoop.

5.2. Transacties in vreemde valuta

Voor individuele Belfius-entiteiten worden transacties in vreemde munten boekhoudkundig verwerkt aan de hand van de benaderende wisselkoers die geldt op de transactiedatum. De uitstaande saldi in vreemde valuta voor monetaire rubrieken en niet-monetaire rubrieken die tegen reële waarde worden geboekt, worden op het einde van de periode of van het jaar omgerekend tegen de wisselkoersen die gelden aan het einde van de periode of van het jaar. Niet-monetaire rubrieken die tegen kostprijs worden geboekt, worden aan historische koersen omgerekend. Voor niet-monetaire posten die tegen reële waarde worden geboekt, volgen de valutakoersverschillen dezelfde boekhoudkundige verwerking als voor de aanpassingen naar reële waarde. Valutakoersverschillen van monetaire posten worden in de geconsolideerde resultatenrekening geboekt.

6. Financiële instrumenten

Het management gebruikt oordeelsvorming met betrekking tot de hierna vermelde criteria om de geschikte classificatie van de investeringen te bepalen bij de eerste opname. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de financiële activa echter worden geherclassificeerd.

6.1. Opnemen en niet langer opnemen van financiële instrumenten in de balans

Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden, worden door Belfius op transactiedatum op de balans opgenomen of van de balans verwijderd. Alle andere volgens standaardmarktconventies afgewikkelde aankoop- en verkoopverrichtingen van financiële activa worden geboekt en niet langer opgenomen op de afwikkelingsdatum, met name de datum van de levering aan of door Belfius.

Belfius boekt de financiële verplichtingen op zijn balans wanneer het partij wordt in de contractuele voorzieningen van het instrument. Belfius neemt de financiële verplichtingen niet langer op als de

financiële verplichting tenietgaat, dat wil zeggen. wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt.

6.2. Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en aan klanten

Belfius classificeert niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd, in deze categorie (door IAS 39 omschreven als leningen en vorderingen). Er gelden enkele uitzonderingen, zie bespreking van de relevante categorieën.

6.3. Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden

Belfius classificeert rentedragende financiële activa met een vaste looptijd en genoteerd op een actieve markt als tot einde looptijd aangehouden wanneer het management zowel de intentie heeft als in staat is om de activa tot het einde van de looptijd aan te houden.

Belfius boekt deze rentedragende financiële activa eerst tegen de reële waarde plus transactiekosten, en vervolgens tegen de afgeschreven kostprijs, na aftrek van een eventuele correctie voor bijzondere waardevermindering. De rente wordt geboekt op basis van de effectieve rentemethode en gerapporteerd als "Renteopbrengsten".

6.4. Voor verkoop beschikbare financiële activa

Belfius classificeert financiële activa die bedoeld zijn om voor onbepaalde duur te worden aangehouden, maar die kunnen worden verkocht naar aanleiding van een behoefte aan liquide middelen of naar aanleiding van wijzigingen in rentevoeten, wisselkoersen of aandelenkoersen, als beschikbaar voor verkoop.

Belfius boekt financiële activa bij de eerste opname tegen de reële waarde plus transactiekosten. De rente wordt op basis van de effectieve rentemethode geboekt als "Renteopbrengsten". Dividenden op eigen vermogensinstrumenten worden geboekt als "Dividenden".

Voor verkoop beschikbare financiële activa worden na de eerste opname geherwaardeerd tegen de reële waarde (cf. 6.11. Reële waarde van financiële instrumenten). Niet-gerealiseerde winsten en verliezen die voortvloeien uit wijzigingen in de reële waarde van financiële activa die zijn opgenomen als "voor verkoop beschikbaar", worden geboekt bij het eigen vermogen als "Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen". Wanneer effecten worden vervreemd, worden de daarmee verband houdende gecumuleerde aanpassingen in reële waarde in de resultatenrekening opgenomen als "Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen".

6.5. Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (uitgezonderd derivaten)

6.5.1. Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden

Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten leningen en effecten aangehouden voor handelsdoeleinden. Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten "short posities" in effecten. Deze instrumenten zijn verworven met als doel winst te boeken uit koersschommelingen op korte termijn of uit handelsmarges, of ze werden opgenomen in een portefeuille waarbij sprake is van een patroon van winstneming op korte termijn.

Belfius boekt deze instrumenten bij de eerste opname tegen reële waarde en ze worden daarna tegen de reële waarde geherwaardeerd waarbij niet-gerealiseerde winsten en verliezen in de resultatenrekening opgenomen worden onder "Nettoresultaat uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening". Renteopbrengsten en rentekosten worden geboekt op basis van de methode van de effectieve rentevoet en opgenomen in "Renteopbrengsten" en "Rentekosten". Ontvangen dividenden worden geboekt onder "Dividenden".

6.5.2. Financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen de reële waarde via resultatenrekening

In sommige gevallen en met een aangepaste documentatie kan Belfius een financieel actief, een financiële verplichting of een groep van financiële instrumenten aanwijzen als "geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening" indien:

- een dergelijke vermelding een eventuele inconsequentie in de waardering of erkenning wegwerkt of aanzienlijk verkleint;
- een groep van financiële activa, financiële verplichtingen of beide wordt beheerd en de performantie ervan wordt gewaardeerd tegen reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerd risicobeheer of een beleggingsstrategie;
- wanneer het instrument een in het contract besloten derivaat bevat dat niet in nauw verband staat met de karakteristieken van het basiscontract:
  - dat aanzienlijk de kasstromen die anders door het contract vereist zouden zijn, wijzigt; of
  - waarvoor met weinig of geen analyse niet duidelijk is dat de scheiding van het in het contract besloten derivaat niet toegestaan is.

De waarderingsregels zoals vermeld onder paragraaf 6.5.1. "Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden" zijn van toepassing op deze categorie.

6.6. Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa

Belfius boekt bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectief bewijs bestaat dat een financieel actief of een geheel van financiële activa in waarde is afgenomen als gevolg van één of meer gebeurtenissen die zich voordoen na de initiële erkenning en die duiden op:

- een daling van de verwachte kasstromen; en
- waarvoor de impact op de geraamde toekomstige kasstromen op een betrouwbare wijze kan geraamd worden.

6.6.1. Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Belfius oordeelt eerst of er voor de financiële activa afzonderlijk een objectief bewijs van waardevermindering bestaat. Als dat bewijs niet bestaat, worden de financiële activa opgenomen in een groep van financiële activa met vergelijkbare kredietrisicokenmerken en gezamenlijk beoordeeld op waardevermindering.

Bepaling van de waardevermindering

- Specifieke waardeverminderingen – Als er een objectief bewijs bestaat dat leningen of andere vorderingen of financiële activa die zijn geclassificeerd als tot einde looptijd aangehouden in waarde zijn afgenomen, wordt het bedrag van de waardevermindering voor specifiek geïdentificeerde activa berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde, zijnde de contante waarde van de verwachte kasstromen, inclusief schattingen van de realiseerbare waarde van waarborgen en zekerheden, gedisconteerd op basis van de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financiële instrument (behalve voor geherclassificeerde activa, zie hieronder). Activa met kleine saldi en met vergelijkbare risicokenmerken volgen de hieronder beschreven principes.
- Collectieve waardeverminderingen – Collectieve waardeverminderingen omvatten "opgelopen, maar nog niet gerapporteerde verliezen" op segmenten (portefeuilles) waarvoor objectieve bewijzen bestaan van verliezen. Belfius raamt deze waardeverminderingen op basis van in het verleden vastgestelde patronen van verliezen in elk segment, de aan de kredietnemers toegekende kredietratings die het huidige economische klimaat waarin de kredietnemers actief zijn, weerspiegelen. Daartoe ontwikkelt Belfius kredietrisicomodellen op basis van een benadering die de toepasselijke "default probability" (kans dat een tegenpartij in gebreke blijft) combineert met de informatie over de "loss given default" (de omvang van het verlies als de tegenpartij in gebreke blijft) en die onderworpen zijn aan een geregelde back-testing alsook risicomodellen van in overeenstemming met het "incurred loss"-model (model van de opgelopen verliezen). Er worden veronderstellingen gemaakt over de manier waarop de inherente verliezen in modellen worden gegoten en om de vereiste parameters te bepalen die gebaseerd zijn op ervaringen uit het verleden.

Boekhoudkundige verwerking van de waardevermindering

Belfius boekt veranderingen in het bedrag van waardeverminderingen in de resultatenrekening en rapporteert ze als "Waardeverminderingen op financiële instrumenten en voorzieningen voor kredietverbintenissen". De waardeverminderingen worden teruggenomen via de resultatenrekening als de toename in verwachte kasstromen objectief verband houdt met een gebeurtenis die plaatsvond nadat de waardevermindering werd geboekt. Rechtstreekse afboekingen komen voor wanneer Belfius de uitstaande bedragen als oninbaar beschouwd en het bijkomende verlies wordt gerapporteerd als "Waardeverminderingen op financiële instrumenten en voorzieningen voor kredietverbintenissen".

6.6.2. Geherclassificeerde financiële activa

In specifieke omstandigheden kan Belfius financiële activa die eerst werden geclassificeerd als aangehouden voor handelsdoeleinden of beschikbaar voor verkoop, herclassificeren naar tot einde looptijd aangehouden of leningen en vorderingen. In zulke omstandigheden wordt de reële waarde op de datum van overdracht de nieuwe afgeschreven kostprijs van die financiële activa. Wat de berekening van de waardevermindering betreft, gelden voor geherclassificeerde financiële activa dezelfde schattingen, oordeelsvormingen en verwerkingsprincipes als financiële activa die eerst werden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er een objectief bewijs is dat de geherclassificeerde financiële activa in waarde afnemen, berekent Belfius het bedrag van de waardevermindering van de geherclassificeerde activa als het verschil tussen de nettoboekwaarde van het actief en de netto actuele waarde van de verwachte kasstromen, gedisconteerd tegen het herberekende effectieve rendement op het ogenblik van de herclassificatie.

6.6.3. Voor verkoop beschikbare financiële activa

Belfius boekt waardeverminderingen van voor verkoop beschikbare financiële activa op individuele basis indien er een objectief bewijs van waardevermindering is als gevolg van één of meer gebeurtenissen die plaatsvinden na de initiële erkenning.

Bepaling van de waardevermindering

- Aandelen – Voor aandelen die genoteerd zijn op een actieve markt, wordt een belangrijke daling van de beurskoers (met meer dan 40 %) of een langdurige daling (3 jaar) ten opzichte van de aanschaffingswaarde beschouwd als een objectief bewijs van waardevermindering. Bovendien kan het management beslissen om waardeverminderingen te boeken wanneer andere objectieve bewijzen voorhanden zijn. Voor niet genoteerde aandelen wordt een waardevermindering geboekt indien er objectieve aanwijzingen zijn, zoals aanzienlijke financiële problemen van de emittent, waarschijnlijkheid van faillissement.
- Rentedragende financiële instrumenten – Bij rentedragende financiële instrumenten wordt de waardevermindering geïnitieerd op basis van dezelfde financiële criteria die worden toegepast op individueel in waarde verminderde financiële activa die worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (zie 6.6.1.).

Boekhoudkundige verwerking van de waardevermindering

Wanneer voor verkoop beschikbare financiële activa een bijzondere waardevermindering ondergaan, wordt de totale reserve van de voor verkoop beschikbare financiële activa die de waardevermindering vertegenwoordigt, overgeheveld naar de resultatenrekening in de rubriek "Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen". Rechtstreekse afboekingen komen voor wanneer Belfius de uitstaande bedragen als oninbaar beschouwd en het bijkomende verlies wordt gerapporteerd als "Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen".

Waardeverminderingen op aandelen kunnen niet in de resultatenrekening worden teruggenomen wanneer de reële waarde zich later herstelt.

Wij verwijzen ook naar "Follow-up van het risico – Kredietrisico" voor meer informatie over hoe Belfius het kredietrisico opvolgt.

6.6.4. Buitenbalansrisico's

Belfius zet buitenbalansrisico's zoals kredietsubstituten (bijvoorbeeld waarborgen en standby kredietbrieven) en kredietverbintenissen doorgaans om in balansrubrieken wanneer ze worden opgevraagd. Toch kunnen er omstandigheden zijn zoals onzekerheid over de tegenpartij waardoor het buitenbalansrisico onderhevig is aan een waardecorrectie. Belfius beschouwt kredietverbintenissen als deze die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan wanneer de kredietwaardigheid van de klant dermate is verslechterd dat de terugbetaling van de lening die zal moeten worden toegestaan onder de kredietverbintenis en de daarmee verbonden interesten twijfelachtig zijn.

6.7. Derivaten

6.7.1. Derivaten - Aangehouden voor handelsdoeleinden

Als een derivaat niet aangewezen is als afdekkingsinstrument, wordt het geacht voor handelsdoeleinden te worden aangehouden. De belangrijkste types van derivaten zijn valuta- en interestderivaten. Belfius gebruikt ook krediet- en aandelenderivaten en waardeert alle derivaten bij de eerste opname en daarna tegen de reële waarde die, naargelang van het geval, wordt berekend op basis van genoteerde marktprijzen, gedisconteerde kasstroom- of waarderingsmodellen. Alle wijzigingen van de reële waarde worden geboekt in de resultatenrekening.

De renteresultaten van derivaten waarvoor er een economische afdekkingsrelatie bestaat, worden geboekt bij de renteopbrengsten / rentekosten.

Belfius boekt derivaten als activa wanneer de reële waarde positief is en als verplichting wanneer de reële waarde negatief is.

Derivaten die besloten zijn in andere financiële instrumenten worden in de portefeuille derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden, voorgesteld als aparte derivaten:

- als hun risico's en kenmerken niet nauw verbonden zijn met die van het basiscontract; en
- als het hybride contract niet tegen de reële waarde wordt geboekt met verwerking van niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden in de resultatenrekening.

6.7.2. Derivaten als afdekkingsinstrumenten

Derivaten als indekkingsinstrumenten worden ingedeeld in de volgende categorieën:

- een afdekking van het risico van verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of van een niet-opgenomen vaststaande toezegging (reële waardeafdekking) of een reële waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille (cfr. 6.8.); of
- een afdekking van de mogelijke variabiliteit van kasstromen verbonden met een opgenomen actief, opgenomen verplichting of een zeer waarschijnlijk verwachte transactie (kasstroomafdekking).

Belfius bestempelt derivaten als afdekkingsinstrumenten indien een aantal criteria vervuld zijn:

- het afdekkingsinstrument, de afgedekte positie en de afdekkingsdoelstelling, -strategie en -relatie moeten formeel worden gedocumenteerd voordat "hedge accounting" wordt toegepast;
- de afdekking moet worden gedocumenteerd, waaruit moet blijken dat ze naar alle verwachting zeer effectief (binnen een bandbreedte van 80 tot 125 %) zal zijn in het compenseren van veranderingen in de reële waarde of kasstromen die zijn toe te rekenen aan het afgedekte risico in de afgedekte positie gedurende de gehele verslagperiode; en
- de afdekking is effectief bij aanvang en wordt voortdurend beoordeeld.

Belfius boekt veranderingen in de reële waarde van derivaten die zijn bestemd tot en in aanmerking komen als reële-waardeafdekkingen, in de resultatenrekening, samen met de overeenkomstige verandering in de reële waarde van de afgedekte activa of verplichtingen die aan dat specifieke afgedekte risico kunnen worden toegerekend. De renteresultaten worden opgenomen in de lijn "renteopbrengsten" of "rentekosten".

Als de afdekking niet langer voldoet aan de criteria voor een reële-waardeafdekking of wanneer de afdekking vrijwillig wordt stopgezet, schrijft Belfius de aanpassing van de boekwaarde van een afgedekt rentedragend financieel instrument af via de resultatenrekening over de resterende looptijd van de afgedekte positie (of die van het afdekkingsinstrument als die korter is), via een aanpassing van de effectieve rentevoet van het afgedekte instrument.

Belfius boekt het effectieve deel van de veranderingen in de reële waarde van derivaten die zijn aangewezen en in aanmerking komen als kasstroomafdekkingen, in de "Niet-gerealiseerde Resultaten" onder de rubriek "Niet in de resultatenrekening opgenomen meer- en minderwaarden" (zie "Geconsolideerde staat van de wijzigingen in het eigen vermogen"). Het niet-effectieve deel van de veranderingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument wordt in de resultatenrekening geboekt. In het eigen vermogen uitgestelde bedragen worden overgedragen naar de resultatenrekening en geclassificeerd als "renteopbrengsten" of "rentekosten" in de perioden waarin de afgedekte vaste toezegging of verwachte toekomstige transactie de resultatenrekening beïnvloedt.

6.8. Reële-waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille

Zoals toegelicht in paragraaf 1.1. Algemeen, maakt Belfius gebruik van de door de EU bekrachtigde IAS 39 ("IAS 39 carve-out"), omdat die de wijze waarop Belfius zijn activiteiten beheert beter weerspiegelt.

De afdekkingsinstrumenten zijn een portefeuille van derivaten. Een dergelijke portefeuille van derivaten kan compenserende posities bevatten. Belfius boekt de afdekkingsposten tegen hun reële waarde waarbij aanpassingen worden verwerkt in de resultatenrekening. De ingedekte items omvatten de financiële activa en verplichtingen tegen afgeschreven kostprijs en de voor verkoop beschikbare posities.

Belfius boekt een op het afgedekte renterisico gebaseerde herwaardering van elementen opgenomen tegen afgeschreven kostprijs op de balans onder de lijn "Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille".

6.9. Ontleningen

Belfius boekt ontleningen bij de eerste opname tegen reële waarde, zijnde de opbrengst uit hun uitgifte, na aftrek van de transactiekosten. Daarna worden ontleningen geboekt tegen de geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen initiële boekwaarde en de terugbetalingswaarde wordt geboekt in de resultatenrekening over de looptijd van de ontleningen volgens de effectieve rentemethode.

Belfius classificeert instrumenten of de afzonderlijke componenten bij de eerste opname, als een financiële verplichting of een eigenvermogensinstrument eerder in overeenstemming met de economische substantie dan op basis van de rechtsvorm. Indien van toepassing, worden bijkomende details over de toegepaste oordeelsvorming beschreven in de overeenstemmende toelichtingen.

6.10. Verkoop- en terugkoopovereenkomsten en effectenleningen

Effecten die worden verkocht in het kader van een gekoppelde terugkoopovereenkomst ("repo"), blijven in de balans opgenomen. De bijbehorende verplichting wordt opgenomen onder "Schulden aan kredietinstellingen" of "Schulden aan en deposito's van klanten", naargelang van het geval. De actiefwaarde wordt in de toelichtingen opgenomen als zijnde in pand gegeven.

Effecten die werden gekocht in het kader van gekoppelde verkoopovereenkomsten ("reverse repo's"), worden buitenbalans geboekt en de overeenstemmende leningen worden geboekt als "leningen en voorschotten aan kredietinstellingen" of "leningen en voorschotten aan klanten".

Het verschil tussen de verkoop- en terugkoopprijs wordt behandeld als renteopbrengsten of -kosten en wordt over de looptijd van de overeenkomsten in resultaat geboekt volgens de effectieve-rentemethode.

Effecten uitgeleend aan tegenpartijen worden nog steeds geboekt en blijven in de balans opgenomen onder dezelfde rubriek. Geleende effecten worden niet in de balans opgenomen.

6.11. Reële waarde van financiële instrumenten

6.11.1. Algemene principes

De reële waarde is de prijs die zou worden ontvangen om een actief te verkopen of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum.

De op een georganiseerde markt (zoals een erkende effectenbeurs) genoteerde marktprijzen moeten worden gehanteerd als reële waarde, omdat ze het beste bewijs vormen van de reële waarde van een financieel instrument. Niet voor alle van de door Belfius aangehouden financiële activa en uitgegeven verplichtingen zijn er echter genoteerde marktprijzen beschikbaar.

Als een financieel instrument niet wordt verhandeld op een actieve markt, kan men een beroep doen op waarderingsmodellen. Een waarderingsmodel geeft de transactieprijs weer op de datum van waardering in geval van een transactie tegen normale marktvoorwaarden en gemotiveerd door normale business-overwegingen, d.i. de prijs die de houder van de financiële activa zou hebben ontvangen in een regelmatige transactie die geen gedwongen liquidatie of verkoop is of de prijs betaald om een verplichting over te dragen.

Het waarderingsmodel houdt rekening met alle factoren die marktspelers in aanmerking nemen bij het bepalen van de prijs van de activa. Voor het meten van de reële waarde van een financieel instrument wordt rekening gehouden met de huidige marktomstandigheden. Voor zover waarneembare input beschikbaar is, moet die in het model worden opgenomen.

6.11.2. Specifieke regels

De benaderingen van Belfius voor het bepalen van de reële waarde van financiële instrumenten worden samengevat in toelichting 9.1. "Reële waarde".

6.12. Winst of verlies op dag één

De winst of het verlies op dag één is van toepassing voor alle financiële instrumenten die worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening.

De winst of het verlies op dag één is het verschil tussen:

- de transactieprijs en de genoteerde marktprijs, indien het financieel instrument wordt genoteerd; of
- de transactieprijs en de reële waarde die wordt bepaald door middel van een waarderingstechniek, (mark-to-model) ingeval het instrument niet wordt genoteerd.

Indien de belangrijkste parameters van het model waarneembaar zijn en als het model voldoet aan de voorwaarden van Risicobeheer, wordt de winst of het verlies op dag één onmiddellijk geboekt in de resultatenrekening.

Indien de belangrijkste parameters niet waarneembaar zijn of als het Risicobeheer het model niet valideert, wordt de winst of het verlies op dag één lineair afgeschreven over de verwachte looptijd van het instrument. Indien de gegevens echter later waarneembaar worden, neemt Belfius het resterende bedrag van de winst of het verlies op dag één op in de resultatenrekening.

Bij een vervroegde beëindiging van het onderliggende instrument wordt het resterende bedrag van de winst of het verlies op dag één opgenomen in de resultatenrekening.

7. Renteopbrengsten en -kosten

Renteopbrengsten en -kosten worden voor alle rentedragende instrumenten in de resultatenrekening geboekt volgens het toerekeningsbeginsel met behulp van de effectieve rentemethode gebaseerd op de initiële boekwaarde. Dit omvat ook transactiekosten voor financiële instrumenten die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening.

De renteresultaten van afgeleide instrumenten gebruikt voor economische afdekking worden geboekt in renteopbrengsten/rentekosten.

Transactiekosten zijn extra kosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van een financieel actief of verplichting, en ze worden opgenomen bij de berekening van de effectieve rente. Extra kosten zijn kosten die niet zouden zijn gemaakt indien de entiteit het financieel instrument niet had verworven.

De gelopen rente wordt in de balans gerapporteerd in dezelfde rubriek als het daarmee verband houdende financieel actief of de daarmee verband houdende financiële verplichting.

Nadat een financieel rentedragend actief een bijzonder waardeverminderingsverlies heeft ondergaan, worden renteopbrengsten geboekt tegen de rentevoet op basis waarvan de toekomstige kasstromen zijn gedisconteerd voor het bepalen van de realiseerbare waarde.

8. Honoraria en provisies: opbrengsten en kosten

Het merendeel van de provisies en honoraria die voortvloeien uit de activiteiten van Belfius wordt geboekt volgens het toerekeningsbeginsel over de looptijd van de onderliggende transactie. Prestatievergoedingen worden geboekt wanneer ze definitief zijn verworven, m.a.w. wanneer aan alle onderliggende voorwaarden is voldaan.

Commissies en honoraria die voortvloeien uit het onderhandelen of het deelnemen aan het onderhandelen over een transactie voor een derde (bv. de negotiatie voor het verwerven van leningen, aandelen of andere effecten of de aankoop of verkoop van bedrijven) worden geboekt wanneer de onderliggende transactie voltooid is.

9. Verzekerings- en herverzekeringsactiviteiten

9.1. Classificatie

Belfius Insurance is actief in zowel de verzekeringsactiviteiten Leven als Niet-Leven.

IFRS 4 (fase 1) wordt toegepast voor alle contracten waarbij de verzekeraar een significant verzekeringsrisico aanvaardt door ermee akkoord te gaan de verzekeringsnemer te vergoeden bij het zich voordoen van een welbepaalde onzekere toekomstige gebeurtenis (de verzekerde gebeurtenis). Herverzekeringscontracten die voldoen aan deze definitie en de beleggingscontracten met discretionaire winstdeling ("Discretionary Participation Feature" of DPF) vallen eveneens onder dit toepassingsgebied.

De regels voor deposit accounting gelden voor financiële instrumenten zonder discretionaire winstdeling en voor unit-linked (type tak 23) verzekeringscontracten. Dit betekent dat de depositocomponent en de verzekeringscomponent afzonderlijk worden gewaardeerd en gepresenteerd. Bij deposit accounting wordt dit deel van de premies net als de resulterende boeking van de verplichting niet opgenomen via de resultatenrekening. De verplichtingen zelf worden niet in de technische voorzieningen vermeld maar onder de financiële verplichtingen. Bijhorende beheerskosten en commissielonen worden onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen. Uitkeringen worden niet opgenomen in de winst- en verliesrekening maar resulteren in een verlaging van de verplichting. Voor de unit-linked (tak 23) contracten worden de depositocomponent en de overeenstemmende beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde met schommelingen in de winst- en verliesrekening. De reële waarde wordt bepaald door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de waarde van de eenheid die gebaseerd is op de reële waarde van de onderliggende beleggingen.

De groepsverzekeringen voor Belfius-medewerkers vallen niet onder IFRS 4 maar onder de waarderingsregels van de pensioenregelingen.

9.2. Waardering

9.2.1. Toepassing van lokale boekhoudnormen

Overeenkomstig IFRS 4 (fase 1) worden de lokale boekhoudnormen gehanteerd voor de waardering van de (her)verzekeringscontracten die onder het hierboven beschreven toepassingsgebied vallen. Onder IFRS mogen geen voorzieningen voor egalisatie en catastrofe worden gevormd.

Voorziening voor niet-verdiende premies

De voorziening voor niet-verdiende premies wordt berekend volgens de pro rata temporismethode voor elke overeenkomst afzonderlijk op basis van de nettopremie. In de aangenomen herverzekering worden de reserves aangelegd op basis van de gegevens overgemaakt door de cederende maatschappijen.

Voorziening voor te betalen schade

Het bedrag van de voorziening voor te betalen schade in de rechtstreekse zaken van de activiteiten Niet-Leven is gelijk aan de aan de begunstigden verschuldigde som, vermeerderd met de beheerskosten van de schadegevallen.

Voor de aangegeven schadegevallen wordt de voorziening voor te betalen schades in de rechtstreekse zaken van de activiteiten Niet-Leven berekend dossier per dossier, inclusief de toekomstige regelingskosten of als afzonderlijke reserve voor een geheel van dossiers.

Wanneer een schadevergoeding in de vorm van periodieke betalingen dient te geschieden, worden de daartoe te reserveren bedragen op basis van actuariële methoden berekend.

Voor schadegevallen "claims incurred but not (entirely) reported" (IBN(E)R) op de balansdatum wordt een voorziening gevormd waarbij rekening wordt gehouden met de in het verleden opgedane ervaring wat het aantal en het bedrag van de na balansdatum aangemelde schadegevallen betreft. Tevens wordt rekening gehouden met uitzonderlijke gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan en worden op basis van wettelijke bepalingen ook aanvullende voorzieningen gevormd, zoals voor arbeidsongevallen.

Voorziening voor verzekering Leven

De voorziening voor verzekering Leven wordt berekend rekening houdend met de wettelijke bepalingen en de modaliteiten betreffende de levensverzekeringsactiviteit. Daarbij geldt het volgende:

- Waardering volgens de *prospectieve* methode: deze methode wordt toegepast voor de voorzieningen van klassieke tak 21-verzekeringen en de moderne tak 21-verzekeringen met gegarandeerde rente op toekomstige premies. De berekening is gesteund op de technische bepalingen van de contracten.
- Waardering volgens de *retrospectieve* methode: deze methode wordt toegepast voor de voorzieningen van de moderne tak 21-verzekeringen. De berekening is gesteund op de technische

bepalingen van de contracten, zij het dan zonder rekening te houden met toekomstige stortingen. Voor de aangenomen zaken wordt voor elke overeenkomst afzonderlijk een voorziening geboekt op basis van de door de cedent meegedeelde informatie.

Als aanvulling op bovenstaande regels wordt er een aanvullende voorziening geboekt voor het lage renterisico en andere factoren die een belangrijke impact hebben op de toereikendheid van de technische voorzieningen.

Voorziening discretionaire winstdeling

Discretionaire winstdeling is een contractueel maar voorwaardelijk recht voor het ontvangen van aanvullende voordelen bovenop een gegarandeerd rendement. Belfius Insurance heeft gekozen om deze winstdeling afzonderlijk te presenteren tot op het moment dat de winstdeling na goedkeuring door de algemene vergadering effectief aan de individuele verzekeringscontracten wordt toegewezen. Vanaf dat moment maakt het deel uit van de voorzieningen voor verzekering Leven en is er een definitieve afstand door de verzekeringsonderneming aan de verzekeringsnemer.

De voorziening voor discretionaire winstdeling omvat vooreerst de deelname in de winst van het afgesloten boekjaar die de verzekeringsonderneming, overeenkomstig haar winstdeelnemingsplan en na goedkeuring door de algemene vergadering die besluit over het afgelopen boekjaar, verwacht aan de verzekerden toe te kennen.

Daarnaast omvat de voorziening voor discretionaire winstdeling eveneens het overeenkomstig de lokale boekhoudnormen aangelegde fonds voor toekomstige toewijzingen dat wordt verwerkt via de winst- en verliesrekening. Bij de dotatie en terugname van dit fonds houdt Belfius Insurance rekening met gerealiseerde beleggingsresultaten en de door haar op rapporteringsdatum gemaakte inschatting van de voorwaardelijke toekomstige winstdeling. Op elke rapporteringsdatum wordt een nieuwe inschatting gemaakt en wordt rekening gehouden met de op dat moment geldende marktomstandigheden en haar financiële positie.

Indien de totale inschatting van de discretionaire winstdeling hoger is dan de som van de deelname in de winst van het afgesloten boekjaar en het fonds voor toekomstige toewijzingen zal dit tekort afzonderlijk binnen het eigen vermogen worden opgenomen door de afzondering van een gedeelte van de niet-gerealiseerde winsten op de voor verkoop beschikbare financiële activa-portefeuille.

Herverzekeringsactiva

Er wordt een specifieke waardevermindering geregistreerd op herverzekeringsactiva indien:

- er objectieve bewijzen bestaan, ten gevolge van een gebeurtenis die zich voordeed na de aanvankelijke erkenning van het herverzekeringsactief, dat de cedent niet alle krachtens het contract aan hem verschuldigde bedragen zal ontvangen. Hierbij wordt onder meer rekening gehouden met de rating en solvabiliteit van de herverzekeraar; en
- die gebeurtenis een betrouwbare meetbare impact heeft op de bedragen die de cedent zal ontvangen van de herverzekeraar.

We verwijzen hierbij naar de regels inzake specifieke waardevermindering die hierop van toepassing zijn.

9.2.2. Shadow accounting

Indien de realisatie van onder het eigen vermogen opgenomen niet-gerealiseerde winsten van voor verkoop beschikbare financiële activa een rechtstreekse invloed heeft op de waardering van de technische voorzieningen biedt shadow accounting een oplossing door het gedeeltelijk overboeken van niet-gerealiseerde beleggingsresultaten uit de niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen naar de technische voorzieningen.

Vooreerst past Belfius Insurance shadow accounting toe indien de wettelijke of contractuele voorwaarden opgenomen in de verzekeringscontracten bepalen dat de realisatie van geboekte maar niet-gerealiseerde winsten op welbepaalde activa van de verzekeraar een rechtstreekse invloed heeft op de waardering van de overeenstemmende verzekerings- en beleggingscontracten met discretionaire deelneming (DPF). Deze toepassing komt voornamelijk voor bij verzekeringscontracten met administratief afzonderlijk beheerde gekantonneerde fondsen.

Daarnaast wordt tevens de noodzaak bepaald van een "shadow-loss"-aanpassing van de andere voor verkoop beschikbare activa die bestaan ten opzichte van technische voorzieningen.

9.2.3. Toereikendheidstest van de verplichtingen (Liability Adequacy Test – LAT)

Aan het einde van elke verslagperiode voert Belfius Insurance toereikendheidstests uit op haar technische voorzieningen. Als uit deze bijkomende tests blijkt dat het boekhoudkundig bedrag van de technische voorzieningen onvoldoende is ten opzichte van de actuele waarde van de geraamde toekomstige kasstromen, dan wordt voor dit tekort een bijkomende technische voorziening geboekt ten laste van de winst- en verliesrekening. De beoordeling van deze tests gebeurt afzonderlijk voor de technische voorzieningen Leven en de technische voorzieningen Niet-Leven.

Als een door de lokale overheid opgelegde toereikendheidstest van de levensverplichtingen beschikbaar is, zal daaruit reeds blijken dat de technische voorzieningen al dan niet toereikend zijn. Als deze test niet beschikbaar is, zal een inschatting worden gemaakt van de verwachte kasstromen van de levensverzekeringen, rekening houdend met de assumpties zoals deze ook worden gebruikt voor andere modelleringdoeleinden. Bij deze toereikendheidstests wordt rekening gehouden met de in de contracten opgenomen garanties en opties.

Voor Niet-Leven gaat de toereikendheidstest na of de voorziening voor niet-verdiende premies en de voorzieningen voor schadegevallen volstaan om de schadegevallen, die zich binnen de verzekerde periode van de contracten nog zullen voordoen en de reeds voorgedane schades, definitief af te handelen.

9.3. Verzekeringscontracten met een discretionair winstdelingselement

Belfius neemt de niet-gerealiseerde winsten en verliezen die betrekking hebben op activa die zijn opgenomen als beschikbaar voor verkoop of als dekking dienen voor verzekeringscontracten die een discretionair winstdelingselement bevatten, als volgt op:

- als verplichting ten belope van het aan de contracthouders gegarandeerd rendement;
- als een afzonderlijke component van het eigen vermogen ten belope van het discretionair winstdelingselement.

10. Vergoeding van het net

Deze rubriek bevat de commissies die werden betaald aan het zelfstandig agentennet van Belfius en die niet werden opgenomen in de effectieve rentevoet van financiële activa of verplichtingen.

11. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa omvatten eigendom, machines, uitrusting en vastgoedbeleggingen.

Alle eigendommen, installaties en uitrusting worden opgenomen tegen historische kostprijs na aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. Latere kosten worden opgenomen in de boekwaarde van het actief of geboekt als een afzonderlijke component, waar nodig, indien toekomstige economische voordelen waarschijnlijk naar Belfius zullen vloeien en de kostprijs van de activa op betrouwbare wijze gewaardeerd kan worden.

De afschrijvingen worden berekend met behulp van de lineaire afschrijvingsmethode om de kostprijs van dergelijke activa af te schrijven tot hun restwaarde over hun geschatte gebruiksduur. Hierbij wordt uitgegaan van de volgende gebruiksduur:

- gebouwen (inclusief aanschaffingskosten en niet-aftrekbare belastingen): 20 tot 50 jaar;
- computerapparatuur: 1 tot 6 jaar;
- verbeteringen aan geleasde activa, materiaal en meubiliair: 2 tot 12 jaar;
- voertuigen: 2 tot 5 jaar.

Een post binnen de rubrieken eigendommen, machines en uitrusting kan bestaan uit significante onderdelen met een individueel verschillende nuttige levensduur. In dergelijk geval wordt elk onderdeel apart afgeschreven over zijn geraamde nuttige levensduur. De volgende onderdelen werden vastgelegd voor de hoofdzetels gebouwd vanaf 2006:

- structuur van het gebouw: 50 jaar;
- dak en voorgevel: 30 jaar;
- technische uitrusting: 10 tot 20 jaar;
- roerende goederen en inrichting: 10 tot 20 jaar.

In 2012 heeft Belfius de gebruiksduur van bepaalde activa herzien. Om beter aan te sluiten met de economische realiteit werd besloten om de afschrijvingstermijn van bepaalde activa te verlengen van 20 jaar naar 33 jaar.

Materiële vaste activa worden getoetst op bijzondere waardeverminderingen wanneer er aanwijzingen voor waardeverlies bestaan. Indien de boekwaarde van een actief groter is dan zijn geschatte realiseerbare waarde, wordt het actief afgeschreven tot zijn realiseerbare waarde. Na de opname van een bijzonder waardeverminderingsverlies dient de afschrijvingslast voor de toekomstige periode te worden aangepast om de aangepaste boekwaarde, verminderd met de eventuele restwaarde, systematisch over de resterende gebruiksduur te spreiden.

Winsten en verliezen op de vervreemding van materiële vaste activa worden geboekt in "Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen".

Vastgoedbeleggingen zijn eigendommen die worden aangehouden met het oog op het realiseren van huuropbrengsten of een stijging van de kapitaalwaarde. Voorts kan Belfius deels gebruikmaken van bepaalde vastgoedbeleggingen. Indien de delen "voor eigen gebruik" afzonderlijk kunnen worden verkocht of afzonderlijk in lease kunnen worden gegeven op grond van een financiële lease, worden die delen afzonderlijk geboekt. Als de delen "voor eigen gebruik" niet afzonderlijk kunnen worden verkocht, wordt de eigendom beschouwd als een vastgoedbelegging enkel en alleen als Belfius een onbelangrijk deel voor eigen gebruik aanhoudt.

Vastgoedbeleggingen worden geboekt tegen aanschaffingskosten na aftrek van gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. Vastgoedbeleggingen worden lineair afgeschreven over hun gebruiksduur. De afschrijvingen van gebouwen en andere activa die in operationele lease werden gegeven, worden geboekt onder "Overige kosten".

12. Immateriële activa

Immateriële activa bestaan voornamelijk uit:

- intern gegenereerde; en
- verworven software.

De kosten die verband houden met het onderhoud van computersoftware, worden als kosten geboekt op het moment dat ze worden gemaakt. Uitgaven die de voordelen van computersoftware doen toenemen of uitbreiden tot meer dan één jaar, worden echter bij de oorspronkelijke kostprijs van de software gevoegd. Kosten voor de ontwikkeling van computerprogramma's die als activa worden geboekt, worden lineair afgeschreven over hun gebruiksduur vanaf het moment waarop de software kan worden gebruikt. Die afschrijvingsperiode bedraagt drie tot vijf jaar.

Financieringskosten die direct toewijsbaar zijn aan de verwerving, constructie of productie van een in aanmerking komend actief, maken integraal deel uit van de kostprijs van dit actief en worden bijgevolg opgenomen in de waarderingsgrondslag. Andere financieringskosten worden onmiddellijk als kosten opgenomen.

Immateriële activa (andere dan goodwill) worden gecontroleerd op waardevermindering wanneer er een aanwijzing van waardeverlies bestaat. Indien de boekwaarde van een actiefwaarde groter is dan

zijn geschatte realiseerbare waarde, wordt de actiefwaarde afgeschreven tot zijn realiseerbare waarde. Meer- en minderwaarden op de vervreemding van immateriële activa worden bepaald op basis van hun boekwaarde en worden geboekt onder "Nettoresultaat op investeringen en verplichtingen".

13. Goodwill

13.1. Waardering van goodwill

De goodwill is een actiefwaarde die de toekomstige economische voordelen vertegenwoordigt die ontstaan uit andere in een bedrijfscombinatie verworven activa die niet individueel worden geïdentificeerd en apart geboekt.

Goodwill wordt gewaardeerd als het verschil tussen

- de som van de volgende elementen:
  - overgedragen vergoeding;
  - bedrag van minderheidsbelangen in de overgenomen onderneming; en
  - reële waarde van het voordien aangehouden aandelenbelang van de overnemer in de overgenomen onderneming (eventueel); en
- minus reële waarde van de op overnamedatum identificeerbare verworven activa en de verplichtingen.

Indien dit verschil na herbeoordeling negatief is ("badwill"), wordt het in de resultatenrekening onmiddellijk geboekt als een winst uit een voordelige koop.

13.2. Bijzondere waardevermindering op goodwill

De boekwaarde van de goodwill wordt aan het einde van het jaar herzien. Met het oog op deze waardeverminderingstest rekent Belfius goodwill toe aan kasstroomgenererende eenheden (of groepen van kasstroomgenererende eenheden).

Wanneer omstandigheden of gebeurtenissen aangeven dat er mogelijk onzekerheid bestaat over de boekwaarde, wordt op de goodwill een bijzondere waardevermindering geboekt indien de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid of groep van kasstroomgenererende eenheden waaraan hij is toegerekend, lager ligt dan de boekwaarde.

De realiseerbare waarde is de hoogste van de reële waarde na aftrek van verkoopkosten en de gebruikswaarde. De gebruikswaarde is de som van de toekomstige kasstromen die naar verwachting zullen worden afgeleid van een kasstroomgenererende eenheid. De door Belfius gebruikte verwachte kasstromen zijn die van het financieel budget dat door het management is goedgekeurd.

De berekening van de gebruikswaarde moet ook de tijdswaarde van geld weerspiegelen (huidige risicovrije rente) verbeterd met de prijs voor het dragen van de onzekerheid die inherent is aan het actief. Dit wordt weerspiegeld in de discontovoet.

14. Overige activa

De overige activa omvatten voornamelijk verworven opbrengsten (andere dan rente prorata), vooruitbetalingen, operationele belastingen en andere handelsvorderingen. Ze omvatten ook activa die voortspruiten uit verzekeringscontracten (herverzekering, te ontvangen verzekeringspremies enz.), bouwprojecten in opdracht van derden, voorraden en fondsbeleggingen in verband met verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen.

15. Vaste activa (groep van activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een vast actief (of een groep van activa die wordt afgestoten) wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop indien de boekwaarde ervan hoofdzakelijk zal worden gerealiseerd in een verkooptransactie en niet door het voortgezette gebruik ervan.

Belfius waardeert een vast actief (of groep van activa die worden afgestoten) geclassificeerd als aangehouden voor verkoop tegen de laagste waarde van zijn boekwaarde en zijn reële waarde minus de verkoopkosten. Vaste activa (of groep van activa die worden afgestoten) geclassificeerd als aangehouden voor verkoop worden afzonderlijk vermeld in de balans, zonder herwerking van het verleden. Van zodra deze activa of groep van activa worden aangemerkt als aangehouden voor verkoop, worden ze niet langer afgeschreven.

Een beëindigde bedrijfsactiviteit wordt gedefinieerd als een component van een entiteit die ofwel is afgestoten, ofwel wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en die een aparte belangrijke activiteitslijn of geografisch activiteitsgebied vormt. De winst of verlies na belasting van beëindigde bedrijfsactiviteiten wordt voorgesteld onder een aparte rubriek in de resultatenrekening

16. Lease-overeenkomsten

Financiële leasing is een leaseovereenkomst die nagenoeg alle aan de eigendom van een actiefwaarde verbonden risico's en voordelen overdraagt. Een operationele leasing is een leaseovereenkomst die geen financiële leasing is.

16.1. Belfius is de leasingnemer

Belfius sluit voornamelijk operationele leaseovereenkomsten af voor de huur van uitrusting of vastgoed. De in het kader van een leaseovereenkomst betaalde huurgelden worden lineair in de resultatenrekening geboekt over de leaseperiode.

Wanneer een operationele leasing wordt beëindigd vóór de leaseovereenkomst verstreken is, worden eventuele bedragen die bij wijze van boete aan de leasinggever moeten worden betaald, opgenomen als kosten in de periode waarin de operationele leasing wordt beëindigd.

Als de leaseovereenkomst nagenoeg alle aan de eigendom van de actiefwaarde verbonden risico's en voordelen overdraagt, wordt ze geboekt als een financiële leasing en wordt de daarmee verband houdende actiefwaarde geactiveerd. Bij het aangaan van de leaseovereenkomst wordt de actiefwaarde geboekt tegen de contante

waarde van de minimale leasebetalingen of tegen de reële waarde indien die laatste waarde lager is, en wordt de actiefwaarde afgeschreven over zijn geschatte gebruiksduur, behalve wanneer de leaseperiode kort is en het eigendomsrecht waarschijnlijk niet zal worden overgedragen aan Belfius. Na de initiële boeking wordt de actiefwaarde verwerkt in overeenstemming met de grondslagen van verslaggeving die op dat actief van toepassing zijn. De desbetreffende huurverplichtingen worden als ontleningen en rentebetalingen geboekt volgens de effectieve-rentemethode.

16.2. Belfius is de leasinggever

Belfius kent zowel operationele als financiële leaseovereenkomsten toe.

De opbrengsten uit een operationele leaseovereenkomst worden lineair in de resultatenrekening geboekt over de leaseperiode. De onderliggende actiefwaarde wordt verwerkt in overeenstemming met de grondslagen van verslaggeving die op dat type van actiefwaarde van toepassing zijn.

Voor financiële leasing boekt Belfius een vordering voor een bedrag dat gelijk is aan de netto-investering in de lease, die kan verschillen van de contante waarde van minimale leasebetalingen.

De impliciete rentevoet van het leasecontract wordt gebruikt als discontovoet. De renteopbrengsten worden geboekt over de periode van de lease door middel van de rentevoet die in de lease is vervat.

17. Uitgestelde belastingen op de winst

De uitgestelde belasting op de winst wordt geboekt voor het volledige bedrag, volgens de "liability"-methode, op tijdelijke verschillen die ontstaan tussen de fiscale boekwaarde van activa en verplichtingen en hun boekwaarde in de jaarrekening.

De belastingtarieven (en de belastingwetgeving) waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op balansdatum, worden gebruikt om de uitgestelde belasting op de winst te bepalen.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden niet gedisconteerd. Uitgestelde belastingvorderingen op aftrekbare tijdelijke verschillen en voorwaartse compensaties van fiscaal verlies worden geboekt in zoverre het waarschijnlijk is dat in de toekomst fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen en fiscale verliezen kunnen worden verrekend.

Er wordt een uitgestelde belastingverplichting opgenomen voor belastbare tijdelijke verschillen die voortvloeien uit investeringen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en entiteiten waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend, behalve wanneer Belfius een invloed kan uitoefenen op het tijdstip waarop het tijdelijke verschil wordt afgewikkeld en het waarschijnlijk is dat het verschil in de nabije toekomst niet zal worden afgewikkeld.

Uitgestelde belastingen met betrekking tot de herwaardering tegen reële waarde van voor verkoop beschikbare investeringen en kasstroomafdekkingen en andere transacties die direct in het eigen vermogen worden verwerkt, worden eveneens direct in het eigen vermogen verwerkt.

18. Personeelsbeloningen

18.1. Kortetermijnbeloningen

Kortetermijnbeloningen zullen naar verwachting volledig vereffend zijn binnen twaalf maanden na het einde van de jaarlijkse verslagperiode waarin de werknemers de gerelateerde prestaties hebben verricht. Ze worden gewaardeerd op een niet-gedisconteerde basis en geboekt als een uitgave.

18.2. Vergoedingen na uitdiensttreding

Vergoedingen na uitdiensttreding omvatten pensioenen (annuïteiten of betalingen van een vast bedrag bij pensionering) en andere vergoedingen na uitdiensttreding zoals medische zorgverlening toegekend na uitdiensttreding.

18.2.1. Pensioenregeling met een te bereiken doel (Defined Benefit Plan)

Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de geschatte toekomstige uitstroom van kasmiddelen waarbij de disconteringsvoet gebaseerd is op het marktrendement van hoogwaardige ondernemingsobligaties waarvan de looptijd consistent is met de looptijd van de verplichtingen. Indien er geen diepe markt voor dergelijke obligaties bestaat, wordt het marktrendement van overheidsobligaties gebruikt. De techniek voor de raming van de pensioenuitgaven steunt onder meer op actuariële veronderstellingen, met zowel demografische en financiële veronderstellingen zoals het inflatiepercentage, loonsverhoging.

Het in de balans opgenomen bedrag voor de pensioenregeling met een te bereiken doel is het verschil tussen de contante waarde van de verplichting uit hoofde van te bereiken doelpensioenregeling (bepaald op basis van de "Projected Unit Credit"-methode) en de reële waarde van eventuele fondsbeleggingen. Dit bedrag wordt gerapporteerd als een verplichting of een actiefwaarde. De resulterende actiefwaarde is beperkt tot het actiefplafond, dat gelijk is aan de contante waarde van economische voordelen die beschikbaar zijn voor Belfius in de vorm van terugbetalingen uit de regeling of verlagingen van toekomstige bijdragen aan de regeling.

Herwaarderingen van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten (actief) worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en worden nooit getransfereerd naar de resultatenrekening. Herwaarderingen zijn afkomstig van wijzigingen in de demografische en financiële veronderstellingen, van ervaringsaanpassingen, van het rendement van fondsbeleggingen en van elke wijziging in het actiefplafond.

18.2.2. Pensioenregeling met vaste bijdragen (Defined Contribution Plan)

De bijdragen van Belfius aan "defined contribution"-regelingen worden als kosten in de resultatenrekening geboekt in het jaar waarop ze betrekking hebben. Rekening houdend met het wettelijk minimum gegarandeerd rendement dat opgelegd wordt door de Belgische staat, worden Belgische pensioenregelingen met vaste bijdragen door IAS 19 beschouwd als pensioenregelingen met een te bereiken doel en eveneens op deze manier gerapporteerd.

Rekening houdend met de wetswijziging op het einde van 2015 waardoor het minimum gegarandeerd rendement in de toekomst minstens 1,75 % zal bedragen, moeten de Belgische pensioenregelingen met vaste bijdragen worden beschouwd als een pensioenregeling met een te bereiken doel. Dit houdt in dat de waardering van de verplichtingen gebeurt op basis van de methodologie die gebruikt wordt bij pensioenregelingen met een te bereiken doel (cf. de "Projected Unit Credit"-methode).

18.3. Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

Een beloning wordt geclassificeerd als een andere langetermijnpersoneelsbeloning indien de betaling naar verwachting niet volledig vereffend zal zijn binnen twaalf maanden na het einde van de jaarlijkse verslagperiode waarin de werknemer de gerelateerde prestaties heeft verricht. Dit omvat voornamelijk voorzieningen voor jubileumuitkeringen en bonussen die werknemers ontvangen na het voltooien van de gespecificeerde diensttijd.

Vermits de waardering van andere langetermijnpersoneelsbeloningen niet aan dezelfde mate van onzekerheid onderhevig is als de waardering van vergoedingen na uitdiensttreding, wordt een vereenvoudigde methode die gebaseerd is op actuariële berekeningen gebruikt voor erkenning en waardering van jubileumuitkeringen en bonussen die werknemers ontvangen na het voltooien van de gespecificeerde diensttijd. Er wordt een voorziening aangelegd voor de geschatte verplichting uit hoofde van diensten verricht door de werknemers tot op de balansdatum, en herwaarderingen worden in de resultatenrekening geboekt.

18.4. Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen resulteren ofwel uit het besluit van Belfius om het dienstverband te beëindigen vóór de normale pensioneringsdatum, ofwel uit het besluit van een werknemer om in ruil voor de beëindiging van het dienstverband op een door Belfius gedaan aanbod van vergoedingen in te gaan. Vergoedingen betaald in ruil voor verdere dienstprestaties worden niet beschouwd als een ontslagvergoeding.

Een voorziening voor een ontslagvergoeding dient te worden erkend op de vroegste van volgende data: de datum van de opname van de kosten van een reorganisatie en de datum waarop Belfius het aanbod van deze vergoedingen niet langer kan intrekken.

19. Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen

Voorzieningen worden hoofdzakelijk geboekt voor gerechtelijke procedures, herstructureringen en kredietverbintenissen.

Een voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting vereist zijn om de verplichting na te komen. De discontovoet is het tarief vóór belasting dat de actuele marktramingen van de tijdswaarde van geld weerspiegelt.

Voorzieningen worden geboekt wanneer:

- Belfius een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden;
- het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden, vereist zal zijn om de verplichting na te komen; en
- het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Voorzieningen voor kredietverbintenissen worden geboekt wanneer er onzekerheid is over de kredietwaardigheid van de tegenpartij. Zie hiervoor paragraaf 6.6. "Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa".

Een voorwaardelijke verplichting wordt gerapporteerd tenzij de mogelijkheid van een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden zeer onwaarschijnlijk is.

20. Heffingen

Een heffing is een door de overheid krachtens een wetgeving en/of regelgeving aan een entiteit opgelegde uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, met uitzondering van winstbelastingen en boeten of andere straffen die wegens schendingen van de wetgeving worden opgelegd.

Alle heffingen worden onmiddellijk in resultaat geboekt via "Overige kosten" en, in afwachting van de financiële afwikkeling, worden de verschuldigde bedragen geboekt in "Overige verplichtingen".

21. Aandelenkapitaal

Dividenden op gewone aandelen van Belfius

Belfius boekt zijn dividenden op zijn gewone aandelen als een verplichting vanaf de datum waarop ze worden toegekend. Dividenden voor het jaar die na de balansdatum worden aangegeven, worden vermeld in de toelichting inzake gebeurtenissen na de balansdatum.

22. Fiduciaire activiteiten

Activa die door Belfius worden aangehouden en de opbrengsten die hierdoor ontstaan, evenals de daarmee verband houdende verbintenissen om dergelijke activa terug te leveren aan klanten, worden niet in deze jaarrekening opgenomen indien Belfius optreedt in een fiduciaire hoedanigheid, zoals een gevolmachtigde, trustee of agent.

IV. Operationele segmentrapportering

Een segment is een duidelijk te onderscheiden onderdeel van Belfius dat producten of diensten levert (bedrijfssegment) aan een homogene groep van klanten en/of via een homogeen geheel van diensten.

De verdeling in segmenten bij Belfius kan als volgt gedetailleerd worden:

→ Franchise
- Retail & Commercial (RC) omvat de bank- en verzekeringsactiviteiten voor individuele klanten en kleine ondernemingen.
- Public & Corporate (PC) omvat de bank- en verzekeringsactiviteiten voor ondernemingen uit de publieke en sociale sector en middelgrote en grote ondernemingen.
- Group Center (GC) bestaat voornamelijk uit residuele activiteiten die niet toegewezen werden aan de twee commerciële segmenten van de Franchise- en aan Side- activiteiten, alsook het residuele rente en liquiditeitsmanagement die de commerciele activiteiten niet betaald hebben of ontvangen hebben via het interne transferpricingsysteem.

→ Side
- Bestaat uit de Legacy-portefeuille (obligaties en kredietgaranties), derivaten met buitenlandse tegenpartijen (geen Franchise-klanten) en transacties met voormalige verbonden partijen.

Merk op dat de namen van de verschillende Franchise-segmenten zijn bijgewerkt in 2015, zonder enige invloed op de inhoud van de segmenten.

De bedragen van 2014 werden herzien teneinde het eigen vermogen op te nemen. Dit werd uitgevoerd op basis van het gebruik van het normatief reglementair eigen vermogen door elk segment en waarbij het resterend kapitaal is toegewezen aan Group Center.

1. Rapportering per bedrijfssegment – Balans

(In duizend EUR)	31/12/14 Actief	Verplichtingen (PF)	Eigen vermogen (PF)
Retail & Commercial	54 508 649	80 395 674	2 412 544
Public & Corporate	42 083 561	22 299 858	887 007
Group Center	38 160 944	47 989 707	1 876 150
FRANCHISE	**134 753 154**	**150 685 240**	**5 175 702**
SIDE	**59 654 020**	**35 795 337**	**2 750 895**
TOTAAL	**194 407 174**	**186 480 577**	**7 926 597**
Waarvan bancaire activiteiten	*170 682 459*	*163 481 631*	*6 396 312*
Waarvan verzekeringsactiviteiten[1]	*23 724 715*	*22 998 946*	*1 530 285*

(1) Merk op dat de activa en passiva de bijdrage vertegenwoordigen van Belfius Insurance aan de geconsolideerde balans.

(In duizend EUR)	31/12/15 Actief	Verplichtingen	Eigen vermogen
Retail & Commercial	55 429 621	79 309 734	2 141 577
Public & Corporate	41 810 525	24 762 543	807 521
Group Center	38 434 712	38 980 192	3 200 185
FRANCHISE	**135 674 858**	**143 052 469**	**6 149 283**
SIDE	**41 287 266**	**25 249 938**	**2 510 434**
TOTAAL	**176 962 124**	**168 302 407**	**8 659 717**
Waarvan bancaire activiteiten	*152 889 131*	*145 062 791*	*7 181 539*
Waarvan verzekeringsactiviteiten	*24 072 993*	*23 239 616*	*1 478 178*

2. Rapportering per bedrijfssegment - Resultatenrekening

(In duizend EUR)	31/12/14 Retail & Commercial	Public & Corporate	Group Center[1]	Franchise	Side[1]	Totaal
OPBRENGSTEN	**1 765 647**	**392 461**	**64 497**	**2 222 605**	**(151 620)**	**2 070 986**
waarvan						
Nettorenteopbrengsten	1 562 127	394 749	53 031	2 009 908	77 569	2 087 476
Nettocommissieopbrengsten	414 263	38 597	(6 279)	446 581	540	447 121
Technische marge uit verzekeringsactiviteiten	(238 240)	(56 682)	(792)	(295 714)	0	(295 714)
Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen, nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening, dividenden en nettoresultaat uit ondernemingen in vermogensmutatie	130 004	7 398	(39 028)	98 374	(227 341)	(128 966)
Overige opbrengsten & kosten	(102 508)	8 398	57 564	(36 545)	(2 387)	(38 931)
KOSTEN	**(1 109 347)**	**(210 454)**	**(113 974)**	**(1 433 774)**	**(14 012)**	**(1 447 787)**
Brutobedrijfsresultaat	656 300	182 007	(49 477)	788 830	(165 632)	623 199
RISICOKOSTEN	**(55 946)**	**(21 053)**	**9 572**	**(67 428)**	**8 883**	**(58 545)**
Waardeverminderingen op (im)materiële vaste activa	(265)	0	(4 658)	(4 924)	0	(4 924)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**600 088**	**160 954**	**(44 563)**	**716 478**	**(156 749)**	**559 730**
Belastingen	(179 093)	(52 416)	94 102	(137 407)	37 558	(99 849)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	**420 995**	**108 537**	**49 539**	**579 072**	**(119 191)**	**459 881**
Aandeel minderheidsbelangen	0	0	(1 761)	(1 761)	0	(1 761)
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	**420 995**	**108 537**	**51 300**	**580 833**	**(119 191)**	**461 642**

(1) De verdeling tussen de Group Center en Side werd aangepast om vergelijking mogelijk te maken met 2015.

(In duizend EUR)	31/12/15 Retail & Commercial	Public & Corporate	Group Center	Franchise	Side	Totaal
OPBRENGSTEN	**1 790 397**	**443 966**	**86 711**	**2 321 073**	**(137 212)**	**2 183 862**
waarvan						
Nettorenteopbrengsten	1 507 688	401 911	157 458	2 067 058	(43 373)	2 023 685
Nettocommissieopbrengsten	456 182	49 126	(7 647)	497 661	(661)	497 000
Technische marge uit verzekeringsactiviteiten	(206 248)	(79 633)	0	(285 881)	0	(285 881)
Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen, nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening, dividenden en nettoresultaat uit ondernemingen in vermogensmutatie	151 682	69 410	(27 659)	193 433	(71 582)	121 851
Overige opbrengsten & kosten	(118 907)	3 152	(35 442)	(151 198)	(21 595)	(172 793)
KOSTEN	**(1 086 499)**	**(210 896)**	**(86 535)**	**(1 383 929)**	**(12 522)**	**(1 396 451)**
Brutobedrijfsresultaat	703 898	233 070	176	937 144	(149 733)	787 411
RISICOKOSTEN	**(37 939)**	**(27 986)**	**958**	**(64 967)**	**(27 698)**	**(92 665)**
Waardeverminderingen op (im)materiële vaste activa	(7 646)	(3 843)	(1 164)	(12 653)	(145)	(12 798)
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**658 313**	**201 242**	**(30)**	**859 524**	**(177 577)**	**681 948**
Belastingen	(203 418)	(67 235)	22 209	(248 444)	72 571	(175 873)
NETTORESULTAAT NA BELASTINGEN	**454 895**	**134 007**	**22 179**	**611 080**	**(105 005)**	**506 075**
Aandeel minderheidsbelangen	0	0	(1)	(1)	0	(1)
NETTORESULTAAT GROEPSAANDEEL	**454 895**	**134 007**	**22 180**	**611 082**	**(105 005)**	**506 076**

V. Toelichtingen bij het actief van de geconsolideerde balans

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen).

5.1. Geldmiddelen en equivalenten

Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14 (PF[1])	31/12/15
Kas en tegoeden bij centrale banken andere dan verplicht aan te houden reserves	501 099	462 984
Verplicht aan te houden reserves bij de centrale bank[2]	1 911 700	113 249
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen[3]	596 929	6 752 377
TOTAAL	**3 009 728**	**7 328 610**

(1) De bedragen van 2014 werden herzien voor de aangepaste presentatie van financiële instrumenten met een oorspronkelijke looptijd minder dan of gelijk aan 90 dagen.
(2) De "Verplicht aan te houden reserves" omvat de verplichte reservedeposito's die Belfius dient aan te houden bij de Europese Centrale Bank of andere centrale banken.
(3) Een stijging van gekoppelde verkoopovereenkomsten met het oog op geld- en liquiditeitsbeheer binnen ons thesauriedepartement.

5.2. Kas en tegoeden bij centrale banken

Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Contanten	498 833	443 291
Tegoeden bij centrale banken, uitgezonderd verplichte reservedeposito's	2 265	19 693
Verplichte reservedeposito's	1 911 757	113 292
TOTAAL	**2 412 855**	**576 276**
waarvan opgenomen in geldmiddelen en equivalenten	*2 412 799*	*576 234*

5.3. Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen

1. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Kaswaarborgen	19 668 352	16 157 815
Zichtrekeningen	439 886	385 215
Verkoopovereenkomsten	236 939	6 319 577
Leningen en andere voorschotten	274 655	1 076 933
Obligaties	10 448 143	383 895
Leningen die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan	0	5 353
Minus:		
Specifieke waardevermindering op leningen of obligaties	0	(2 677)
Collectieve waardeverminderingen	(9 201)	(8 109)
TOTAAL[1]	**31 058 774**	**24 318 002**
waarvan opgenomen in geldmiddelen en equivalenten[2]	*596 929*	*6 752 377*
waarvan opgenomen in financiële leasing	*51 877*	*50 115*

(1) Begin 2015 heeft Dexia Crédit Local het saldo van de door de overheid gewaarborgde obligaties terugbetaald. Deze daling van "leningen en voorschotten aan kredietinstellingen" werd aangevuld door een vermindering van de kaswaarborgen betaald aan financiële tegenpartijen, maar werd gedeeltelijk tenietgedaan door een aanzienlijke toename van de verkoopovereenkomsten.
(2) De bedragen van 2014 werden herzien voor de aangepaste presentatie van financiële instrumenten met een oorspronkelijke looptijd minder dan of gelijk aan 90 dagen.

2. Uitsplitsing van de kwaliteit

Zie toelichting 5.18.

3. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

4. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

5. Herclassificatie van financiële activa

Zie toelichting 5.8.

5.4. Leningen en voorschotten aan klanten

1. Uitsplitsing volgens tegenpartij

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Publieke entiteiten	27 290 104	26 326 742
Ondernemingen & KMO	30 209 573	30 379 362
Particulieren	29 090 785	29 981 974
Leningen die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan	2 015 525	2 025 934
Obligaties die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan	49 458	2 703
Minus:		
Specifieke waardeverminderingen op leningen of obligaties	(1 156 319)	(1 158 443)
Collectieve waardeverminderingen	(341 137)	(369 120)
TOTAAL	**87 157 989**	**87 189 152**

2. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Kaswaarborgen	1 640 172	1 637 111
Verkoopovereenkomsten	185 499	153 510
Leningen en andere voorschotten[1]	78 107 620	78 246 240
waarvan handelswissels en eigen accepten	*14 893*	*25 736*
waarvan financiële leasing	*2 955 471*	*3 049 284*
waarvan consumentenkredieten	*1 416 933*	*1 386 972*
waarvan hypothecaire leningen[2]	*26 074 062*	*27 118 460*
waarvan leningen op termijn[3]	*44 101 607*	*43 625 438*
waarvan voorschotten in rekening-courant	*2 006 221*	*1 725 619*
waarvan overige kredietvorderingen	*1 538 433*	*1 314 731*
Obligaties	6 657 171	6 651 217
Leningen die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan	2 015 525	2 025 934
Obligaties die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan	49 458	2 703
Minus:		
Specifieke waardevermindering op leningen of obligaties	(1 156 319)	(1 158 443)
Collectieve waardeverminderingen	(341 137)	(369 120)
TOTAAL	**87 157 989**	**87 189 152**

(1) De leningen die als dekkingswaarde gebruikt worden voor de Mortgage Pandbrieven (covered bonds) bedragen 10,2 miljard EUR eind 2015 (en 9,1 miljard EUR eind 2014). Dit garandeert de uitstaande gedekte pandbrieven: 5,5 miljard EUR hypothecaire pandbrieven (tegenover 4,5 miljard EUR eind 2014) en 1,8 miljard publieke pandbrieven (tegenover 1,75 miljard eind 2014). We verwijzen naar nota 9.3.4. "Overdracht van financiële activa die niet in aanmerking komen voor het niet langer opnemen in de geconsolideerde balans".
(2) In 2014 waren er 7,2 miljard EUR "hypothecaire leningen" geëffectiseerd, in 2015 daalde dit tot 5,5 miljard EUR. Merk op dat 995 miljoen EUR van deze hypothecaire leningen wordt gebruikt als waarborg voor Penates 5, dat werd gelanceerd in november 2015 en waarvoor 800 miljoen EUR externe financiering werd opgehaald. We verwijzen naar toelichting 12. "Effectisering".
(3) In 2014 was er 7,6 miljard EUR "leningen op termijn" geëffectiseerd, in 2015 daalde dit tot 6,4 miljard EUR.

3. Uitsplitsing van de kwaliteit

Zie toelichting 5.18.

4. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

5. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

6. Herclassificatie van financiële activa

Zie toelichting 5.8.

5.5. Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden

1. Uitsplitsing volgens tegenpartij

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Publieke entiteiten	2 185 576	3 941 259
Kredietinstellingen	648 955	832 266
Ondernemingen & KMO	0	243 630
TOTAAL FINANCIËLE INVESTERINGEN VOOR SPECIFIEKE WAARDEVERMINDERINGEN	2 834 531	5 017 155
Minus:		
Specifieke waardeverminderingen op financiële investeringen		0
TOTAAL	2 834 531	5 017 155

In 2014 heeft Belfius schuldinstrumenten geherklasseerd van "Voor verkoop beschikbare financiële activa" naar " Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden". Het betrof voornamelijk Italiaanse overheidsschuld. Deze herclassificatie werd verricht onder IAS 39.54 als gevolg van een wijziging in intentie van het management voor deze obligaties.

Op 1 januari 2015 heeft Belfius besloten een extra 1,5 miljard EUR schuldinstrumenten te herklasseren uit "Voor verkoop beschikbare financiële activa" naar "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden". Het betrof voornamelijk schuldinstrumenten uitgegeven door de Belgische en Franse overheid. Deze herclassificatie was opnieuw het gevolg van een wijziging in de intentie van het management voor deze obligaties. Daarnaast heeft Belfius in 2015 enkele obligaties van hoge kwaliteit (AAA/AA) aangekocht voor de Bank ALM beleggingsportefeuille en heeft Belfius ook deze obligaties in "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden" geklasseerd.

2. Uitsplitsing van de kwaliteit

Zie toelichting 5.18.

3. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

4. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Obligaties uitgegeven door publiekrechtelijke lichamen	2 185 576	3 941 259
Andere obligaties en vastrentende instrumenten	648 955	1 075 896
TOTAAL	2 834 531	5 017 155

5. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

6. Herclassificatie van financiële activa

Zie toelichting 5.8.

5.6. Voor verkoop beschikbare financiële activa

1. Uitsplitsing volgens tegenpartij

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Publieke entiteiten	15 009 881	11 779 038
Kredietinstellingen	5 450 751	3 601 940
Ondernemingen & KMO	4 551 799	4 260 390
Particulieren	655	0
Financiële investeringen die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan	142 586	162 878
TOTAAL FINANCIËLE INVESTERINGEN VOOR SPECIFIEKE WAARDEVERMINDERINGEN[1]	25 155 672	19 804 246
Minus:		
Specifieke waardeverminderingen op financiële investeringen	(68 670)	(70 681)
TOTAAL	25 087 002	19 733 565
Waarvan opgenomen in geldmiddelen en equivalenten[2]	0	0

(1) De daling is voornamelijk te wijten aan de herclassering van effecten naar "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden", verdere tactische risicoafbouw in de Side-portefeuille en verkopen binnen de portefeuille van Belfius Insurance.
(2) De bedragen van 2014 werden herzien voor de aangepaste presentatie van financiële instrumenten met een oorspronkelijke looptijd minder dan of gelijk aan 90 dagen.

2. Uitsplitsing van de kwaliteit

Zie toelichting 5.18.

3. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

4. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Obligaties uitgegeven door publiekrechtelijke lichamen	15 106 295	11 883 285
Andere obligaties en vastrentende instrumenten	8 518 884	5 823 829
Aandelen en niet-vastrentende instrumenten	1 530 493	2 097 132
TOTAAL FINANCIËLE INVESTERINGEN VOOR SPECIFIEKE WAARDEVERMINDERINGEN[1]	25 155 672	19 804 246
Specifieke waardeverminderingen op financiële investeringen	(68 670)	(70 681)
TOTAAL	25 087 002	19 733 565

(1) De daling is voornamelijk te wijten aan de herclassering van effecten naar "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden", verdere tactische risicoafbouw in de Side-portefeuille en verkopen binnen de portefeuille van Belfius Insurance.

5. Uitsplitsing van de reële waarde
Zie toelichting 9.1.

6. Herclassificatie van financiële activa
Zie toelichting 5.8.

5.7. Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa	2 025 733	1 232 446
Financiële activa geboekt tegen reële waarde[1]	4 074 435	1 990 545
TOTAAL[2]	**6 100 168**	**3 222 991**

(1) Voornamelijk "tak 23"-verrichtingen.
(2) De daling is te wijten aan de overboeking van International Wealth Insurer SA naar "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten". We verwijzen naar toelichting 10.2.

VOOR HANDELSDOELEINDEN AANGEHOUDEN FINANCIËLE ACTIVA

1. Uitsplitsing volgens tegenpartij

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Publieke entiteiten	577 828	343 493
Kredietinstellingen	78 277	77 687
Ondernemingen & KMO	1 369 628	811 266
TOTAAL	**2 025 733**	**1 232 446**

2. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Obligaties uitgegeven door publiekrechtelijke lichamen	575 858	340 311
Andere obligaties en vastrentende instrumenten	1 422 727	875 369
Aandelen en niet-vastrentende instrumenten	27 148	16 766
TOTAAL	**2 025 733**	**1 232 446**

3. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet
Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

4. Uitsplitsing van de reële waarde
Zie toelichting 9.1.

5. Herclassificatie van financiële activa
Zie toelichting 5.8.

FINANCIËLE ACTIVA GEBOEKT TEGEN REËLE WAARDE

1. Uitsplitsing volgens tegenpartij

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Publieke entiteiten	29 450	24 037
Kredietinstellingen	7 089	18 704
Ondernemingen & KMO	4 037 896	1 947 804
TOTAAL[1]	**4 074 435**	**1 990 545**

(1) De tabel geeft voornamelijk een overzicht van de investeringsportefeuille van "tak 23"-transacties.

2. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Aan beleggingsfondsen gekoppelde verzekeringen - leningen en obligaties	1 105 325	1 255 815
Aan beleggingsfondsen gekoppelde verzekeringen - aandelen en niet-vastrentende effecten	2 969 110	734 730
TOTAAL[1]	**4 074 435**	**1 990 545**

(1) De daling is te wijten aan de overboeking van International Wealth Insurer SA naar "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten". We verwijzen naar toelichting 10.2.

3. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

4. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

De rubriek "Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening" wordt vooral gebruikt in de volgende situaties:

- bij de verzekeringsactiviteit: voornamelijk aan beleggingsfondsen gekoppelde verzekeringsproducten "tak 23". Bij dergelijke contracten komt het rendement volledig toe aan de polishouder;
- bij de bankactiviteit: als het een eventuele inconsistentie in de waardering of erkenning wegwerkt of aanzienlijk verkleint.

De methodologie die gevolgd wordt om de reële waarde te bepalen van "Financiële activa geboekt tegen reële waarde" wordt gedetailleerd in toelichting 9.1.

5.8. Herclassificatie van financiële activa

(In duizend EUR)	Van de portefeuille "Voor handelsdoeleinden aangehouden" naar "Leningen en Voorschotten" (1)	Van de portefeuille "Beschikbaar voor verkoop" naar "Leningen en Voorschotten" (2)
Boekwaarde op 31 december 2014 (A)	123 761	5 384 819
Reële waarde op 31 december 2014 (B)	120 619	3 423 788
GECUMULEERD BEDRAG NIET OPGENOMEN IN RESULTAAT VOOR BELASTINGEN (1) TEN GEVOLGE VAN HERCLASSIFICATIE (B)-(A)	(3 142)	n.v.t.
GECUMULEERD BEDRAG NIET OPGENOMEN IN AFS-RESERVE VOOR BELASTINGEN (2) TEN GEVOLGE VAN HERCLASSIFICATIE (B)-(A)	n.v.t.	(1 961 031)

(In duizend EUR)	Van de portefeuille "Voor handelsdoeleinden aangehouden" naar "Leningen en Voorschotten" (1)	Van de portefeuille "Beschikbaar voor verkoop" naar "Leningen en Voorschotten" (2)
Boekwaarde op 31 december 2015 (A)	109 682	5 218 386
Reële waarde op 31 december 2015 (B)	103 319	3 118 794
GECUMULEERD BEDRAG NIET OPGENOMEN IN RESULTAAT VOOR BELASTINGEN (1) TEN GEVOLGE VAN HERCLASSIFICATIE (B)-(A)	(6 363)	n.v.t.
GECUMULEERD BEDRAG NIET OPGENOMEN IN AFS-RESERVE VOOR BELASTINGEN (2) TEN GEVOLGE VAN HERCLASSIFICATIE (B)-(A)	n.v.t.	(2 099 592)

1. Herclassificatie van financiële activa onder IAS 39 gewijzigd

Belfius besloot in 2008 en 2009 om financiële activa te herclassificeren in toepassing van het amendement van IAS 39.

De daling in de uitstaande bedragen van de geherclasseerde portefeuilles is voornamelijk het gevolg van tactische risicoafbouw in de Side.

Impact van de herclassificaties op het eigen vermogen en de resultaten

We verwijzen naar de waarderingsregels voor een gedetailleerde beschrijving van de impacten van de herclassificatie.

A. Herclassificatie van "Aangehouden voor Handelsdoeleinden" naar "Leningen en Voorschotten"

In 2008 heeft Belfius 2,8 miljard EUR overgeheveld van "Aangehouden voor handelsdoeleinden" naar "Leningen en Voorschotten". Einde 2015 rest van deze herclassering van effecten 109,7 miljoen EUR.

De impact op de rentemarge van de afschrijving van de agio/disagio bedraagt 0,6 miljoen EUR in 2014 en 0,7 miljoen EUR in 2015.

In 2014 en 2015 zijn er geen nieuwe bonds die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan in deze caterogie.

B. Herclassificatie van "Beschikbaar voor Verkoop" naar "Leningen en Voorschotten"

Belfius heeft ook een portefeuille overgeheveld naar "Leningen en Voorschotten" voor een totaal bedrag van 16,3 miljard EUR in 2008 en 2009. Einde 2015 bedraagt deze portefeuille van geherclasserde bonds nog 5,2 miljard EUR.

In 2014 en 2015 zijn er geen nieuwe bonds die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan in deze categorie.

Bij een herclassificatie van "Beschikbaar voor verkoop" naar "Leningen en voorschotten" is er geen P&L impact als gevolg van de afschrijving van de agio/disagio die gecreëerd werd op moment van herclassificatie, aangezien er een compenserende afschrijving is van de "bevroren reële waarde van geherclassificeerde activa".

2. Herclassificiate van financiële activa als gevolg van gewijzigde intentie

Herclassificatie van" Beschikbaar voor Verkoop" naar "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden"

In 2014 heeft Belfius 2,8 miljard EUR overgeheveld van "Voor verkoop beschikbare activa" naar "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden" en dit resulteerde in een "bevroren reële waarde van geherclassificeerde activa" van 40,5 miljoen EUR. Het betrof voornamelijk Italiaanse overheidsschuld. Deze herclassificatie werd uitgevoerd volgens IAS 39.54 naar aanleiding van een wijziging in intentie van het management van deze portefeuille. Op 1 januari 2015 heeft Belfius besloten een extra EUR 1,5 miljard schuldinstrumenten te herclasseren uit "Voor verkoop beschikbare activa" naar "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden". Het betrof voornamelijk schuldinstrumenten uitgegeven door de Belgische en Franse overheid. Deze herclassificatie resulteerde in een "bevroren reële waarde van geherclassificeerde activa" van -3,4 miljoen EUR. Deze herclassificatie werd uitgevoerd volgens IAS 39.54 naar aanleiding van een wijziging in intentie van het management van deze portefeuille.

5.9. Derivaten

1. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14 Actief	31/12/14 Verplichtingen	31/12/15 Actief	31/12/15 Verplichtingen
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	27 738 981	27 190 999	23 352 089	21 352 831
Derivaten aangewezen als reële-waardeafdekking	56 525	213 365	100 006	245 797
Derivaten aangewezen als kasstroomafdekking	854	12 869	12 943	44 813
Derivaten aangewezen als afdekking van het renterisico van een portefeuille	3 333 722	10 748 155	2 478 529	8 416 644
TOTAAL	31 130 082	38 165 388	25 943 567	30 060 085

Een belangrijke daling in de reële waarde van derivaten kan worden opgemerkt ten gevolge van de hogere rentecurves eind 2015 ten opzichte van eind 2014. Merk ook op dat het notioneel bedrag van de derivaten aanzienlijk is afgenomen door het actief beheer van de derivatenbook (bijvoorbeeld via TriReduce).

2. Detail van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(In duizend EUR)	31/12/14 Notioneel bedrag Te ontvangen	31/12/14 Notioneel bedrag Te leveren	31/12/14 Actief	31/12/14 Verplichtingen	31/12/15 Notioneel bedrag Te ontvangen	31/12/15 Notioneel bedrag Te leveren	31/12/15 Actief	31/12/15 Verplichtingen
Wisselkoersderivaten	22 031 769	22 164 652	1 343 938	1 420 374	26 759 263	26 660 609	2 583 221	2 389 622
Interestderivaten	483 706 914	500 003 787	25 930 716	25 281 666	422 638 134	435 669 767	20 299 995	18 625 013
waarvan opties/ cap(bovengrens)/ floor(ondergrens)/collar/ swaption	*202 206 095*	*219 517 938*	*3 829 681*	*4 263 658*	*205 107 535*	*218 708 502*	*3 088 894*	*3 494 594*
waarvan renteswap-overeenkomsten	*257 623 238*	*257 717 686*	*22 082 635*	*21 000 961*	*204 690 317*	*204 932 511*	*17 210 775*	*15 130 141*
waarvan overige	*23 877 581*	*22 768 163*	*18 400*	*17 047*	*12 840 282*	*12 028 754*	*326*	*278*
Kredietderivaten	7 407 270	6 850 955	342 245	411 515	7 175 051	6 913 927	319 261	207 079
Aandelenderivaten	1 948 932	2 040 401	122 082	77 444	3 071 878	3 053 689	149 612	131 116
TOTAAL	515 094 885	531 059 795	27 738 981	27 190 999	459 644 326	472 297 992	23 352 089	21 352 830

De derivatenpositie van Belfius is mede het gevolg van het feit dat Belfius binnen de voormalige Dexia groep het competence center was voor de derivaten.

Hierbij werden de derivaten op hun beurt ingedekt in de markt. De derivaten met Dexia groepsentiteiten zijn gebleven na de verkoop van Belfius aan de Belgische Staat in 2011. Het kredietrisico is afgezwakt door het gebruik van onderpand (CSA).

De strategie van Belfius is het marktrisico van haar derivaten zo goed mogelijk indekken. We verwijzen naar toelichting 9.5. "Marktrisico".

In 2015 is er opnieuw een belangrijke daling van het uitstaand bedrag aan notioneel van derivaten.

3. Detail van de derivaten aangewezen als reële-waardeafdekking

(In duizend EUR)	31/12/14 Notioneel bedrag Te ontvangen	31/12/14 Notioneel bedrag Te leveren	31/12/14 Actief	31/12/14 Verplichtingen	31/12/15 Notioneel bedrag Te ontvangen	31/12/15 Notioneel bedrag Te leveren	31/12/15 Actief	31/12/15 Verplichtingen
Wisselkoersderivaten	572 419	535 903	0	179 375	630 403	598 595	93 982	242 467
Interestderivaten	711 397	249 955	56 525	33 990	540 051	244 955	6 024	3 330
TOTAAL	1 283 816	785 858	56 525	213 365	1 170 454	843 550	100 006	245 797

4. Detail van de derivaten aangewezen als afdekking van het renterisico van een portefeuille[1]

	31/12/14				31/12/15			
	Notioneel bedrag		Actief	Verplich-tingen	Notioneel bedrag		Actief	Verplich-tingen
(In duizend EUR)	Te ontvangen	Te leveren			Te ontvangen	Te leveren		
Interestderivaten	81 254 143	81 254 143	3 333 722	10 748 155	74 071 602	74 071 602	2 478 529	8 416 644
TOTAAL	81 254 143	81 254 143	3 333 722	10 748 155	74 071 602	74 071 602	2 478 529	8 416 644

(1) Omvat voornamelijk "plain Vanilla" renteswaps en wordt alleen gebruikt in een reëlewaardenafdekkingsstrategie.

5.10. Investeringen in ondernemingen in vermogensmutatie

1. Boekwaarde

(In duizend EUR)	2014	2015
BOEKWAARDE OP 1 JANUARI	169 487	146 494
Vervreemdingen[1]	(22 050)	0
Wijziging in consolidatiekring (uit)[2][3]	0	(42 916)
Aandeel in resultaat voor belastingen	3 011	8 907
Aandeel in belastingen	(1 031)	(615)
Uitgekeerd dividend	(3 007)	(5 094)
Aandeel in verlies en winst niet opgenomen in de resultatenrekening	20 697	0
Transfert naar technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen[4]	(20 628)	0
Andere bewegingen	15	(1)
BOEKWAARDE OP 31 DECEMBER	146 494	106 775

(1) In 2014 werd de onderneming Promotion Leopold NV verkocht en werd er een kapitaalvermindering doorgevoerd bij de onderneming Ecetia Finances NV.
(2) Sepia wordt vanaf 2015 opgenomen via een volledige consolidatie (vroeger een joint venture). Belfius Insurance heeft op 17 augustus 2015 de 50 % participatie in Sepia gekocht van KBC Verzekeringen en heeft een herverzekeringscontract ondertekend waarbij KBC de helft van de risico's van de verzekeringsportefeuille van Sepia blijft behouden, waardoor de historische risicoverdeling van de portefeuille behouden blijft. Op 1 januari 2016 fusioneerde Sepia met Belfius Insurance.
(3) In 2015 werden de aandelen van de onderneming Ecetia Finances NV omgezet in een obligatielening van 35,167 miljoen EUR.
(4) De technische voorzieningen van ondernemingen in vermogensmutatie worden niet opgenomen in de geconsolideerde balans.

2. Lijst van de ondernemingen in vermogensmutatie

	Boekwaarde		Verwijzing naar website
(In duizend EUR)	2014	2015	
North Light NV	31 659	32 450	
Pole Star NV	33 555	33 584	
TEB Participations NV	13 901	13 806	
Aviabel NV	8 348	8 522	*www aviabel be*
Auxipar NV	5 395	6 585	
Erasmus Garden NV	2 051	5 388	
Isabel NV	4 841	3 243	*www.isabel.eu*
Vennootschap Leopoldruimte NV	1 930	3 197	
Sepia NV[1]	3 975	0	
Ecetia Finances NV[2]	40 839	0	*www.ecetia.be*
TOTAAL	146 494	106 775	

(1) Sepia wordt vanaf 2015 opgenomen via een volledige consolidatie (vroeger een joint venture). Belfius Insurance heeft op 17 augustus 2015 de 50 % participatie in Sepia gekocht van KBC Verzekeringen en heeft een herverzekeringscontract ondertekend waarbij KBC de helft van de risico's van de verzekeringsportefeuille van Sepia blijft behouden, waardoor de historische risicoverdeling van de portefeuille behouden blijft. Op 1 januari 2016 fusioneerde Sepia met Belfius Insurance.
(2) In 2015 werden de aandelen van de onderneming Ecetia Finances NV omgezet in een obligatielening.

Er zijn geen belangrijke beperkingen voor de ondernemingen in vermogensmutatie om over te gaan tot afwikkeling van verplichtingen zoals uitbetaling van dividenden, of terugbetaling van leningen en voorschotten. Belfius Insurance heeft recht op een preferent dividend van Auxipar.

3. Financiële informatie van de geassocieerde deelnemingen en joint ventures gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode

(In duizend EUR)	Actief	Verplichtingen	Eigen vermogen	Nettoresultaat	%	Jaarrekening per
GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN						
Aviabel nv[1]	149 130	110 480	38 650	3 670	20,00 %	31/12/14
Auxipar nv	56 972	43 084	13 888	6 438	39,70 %	31/12/14
Isabel nv	32 949	22 672	10 277	5 138	24,00 %	31/12/14
TEB Participations nv	66 825	3 051	63 774	3 021	20,57 %	31/12/14
JOINT VENTURES						
Pole Star nv	95 898	90 872	5 026	1 419	60,00 %	31/12/14
North Light nv	70 553	70 229	324	(2 561)	60,00 %	31/12/14
Vennootschap Leopoldruimte nv	3 362	74	3 288	(118)	50,00 %	31/12/14
Erasmus Garden nv	19 962	17 536	2 426	(561)	50,00 %	31/12/14

(1) De grootste posten van het actief zijn de beleggingen van de verzekeringsonderneming voor een bedrag van 96,7 miljoen EUR. De grootste posten van de verplichtingen zijn de technische voorzieningen voor een bedrag van 95,5 miljoen EUR.

Er zijn geen belangrijke of materieel van belang zijnde verbintenissen jegens de joint ventures.

Er zijn geen belangrijke beperkingen voor de geassocieerde deelnemingen om over te gaan tot afwikkeling van verplichtingen zoals uitbetaling van dividenden of terugbetaling van leningen en voorschotten.

Alleen de joint ventures die een materieel effect hebben – d.w.z. met een impact van meer dan 1 % van het geconsolideerd balanstotaal en/of geconsolideerd resultaat – zijn vermeld.

5.11. Materiële vaste activa

1. Nettoboekwaarde

(In duizend EUR)	Terreinen en gebouwen		Kantoormeubilair en andere uitrusting		Vastgoed-beleggingen	Totaal
	Eigen gebruik eigenaar	Eigen gebruik financiële leasing	Eigen gebruik eigenaar	Eigen gebruik financiële leasing		
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 1 JANUARI 2014	**1 834 152**	**2 507**	**400 556**	**17**	**456 966**	**2 694 198**
Aanschaffingen[1]	113 370	0	4 635	0	8 276	126 281
Latere uitgaven	8 050	0	0	0	5 746	13 796
Aanpassingen na verwerving	0	0	0	0	2 437	2 437
Vervreemdingen[1]	(237 521)	0	(190)	0	(3 586)	(241 297)
Wijziging in consolidatiekring (in)	0	0	0	0	11 337	11 337
Overdrachten en annuleringen	4 069	0	(16 554)	0	(6 052)	(18 537)
Andere bewegingen	362	0	0	0	(370)	(8)
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 31 DECEMBER 2014 (A)	**1 722 482**	**2 507**	**388 447**	**17**	**474 754**	**2 588 207**
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 1 JANUARI 2014	**(922 119)**	**(2 390)**	**(317 330)**	**(17)**	**(60 635)**	**(1 302 491)**
Geboekt	(29 806)	(2)	(19 274)	0	(18 826)	(67 908)
Geboekte waardevermindering[2]	(405)	0	0	0	0	(405)
Terugneming	140	0	0	0	0	140
Vervreemdingen	65 743	0	134	0	540	66 417
Wijziging in consolidatiekring (in)	0	0	0	0	(2 379)	(2 379)
Overdrachten en annuleringen	(10 144)	0	16 554	0	9 324	15 734
Andere bewegingen	(395)	0	0	0	260	(135)
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 31 DECEMBER 2014 (B)	**(896 986)**	**(2 392)**	**(319 916)**	**(17)**	**(71 716)**	**(1 291 027)**
NETTOBOEKWAARDE OP 31 DECEMBER 2014 (A)+(B)	**825 496**	**115**	**68 531**	**0**	**403 038**	**1 297 180**

(1) Aanschaffingen omvatten vooral onroerende leasing in aanbouw. Vervreemdingen omvatten de oplevering van deze onroerende leasingsprojecten. In 2014 heeft Belfius Insurance het gebouw "Ommegang" verkocht.
(2) Voor meer details betreffende de waardeverminderingen verwijzen we naar de toelichting 7.13. "Waardevermindering op immateriële en materiële vaste activa".

(In duizend EUR)	Terreinen en gebouwen		Kantoormeubilair en andere uitrusting		Vastgoed-beleggingen	Totaal
	Eigen gebruik eigenaar	Eigen gebruik financiële leasing	Eigen gebruik eigenaar	Eigen gebruik financiële leasing		
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 1 JANUARI 2015	1 722 482	2 507	388 447	17	474 754	2 588 207
Aanschaffingen[1]	77 032	0	6 901	767	7 958	92 658
Latere uitgaven	8 113	0	0	0	6 385	14 498
Aanpassingen na verwerving	0	0	0	0	2 632	2 632
Vervreemdingen[1]	(160 992)	0	(639)	0	(734)	(162 365)
Wijziging in consolidatiekring (in)	0	0	0	0	17 047	17 047
Overdrachten en annuleringen[2]	(167 201)	0	(11 346)	0	122 841	(55 706)
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 31 DECEMBER 2015 (A)	1 479 434	2 507	383 363	784	630 883	2 496 971
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 1 JANUARI 2015	(896 986)	(2 392)	(319 916)	(17)	(71 716)	(1 291 027)
Aanpassingen na verwerving	0	0	0	0	0	0
Geboekt	(27 808)	(51)	(12 407)	(248)	(17 360)	(57 874)
Geboekte waardevermindering	0	0	0	0	(1 207)	(1 207)
Terugneming[3]	120	0	0	0	0	120
Vervreemdingen	17 396	0	558	0	0	17 954
Wijziging in consolidatiekring (in)	0	0	0	0	(158)	(158)
Overdrachten en annuleringen[2]	107 988	0	11 346	0	(84 324)	35 010
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 31 DECEMBER 2015 (B)	(799 290)	(2 443)	(320 419)	(265)	(174 765)	(1 297 182)
NETTOBOEKWAARDE OP 31 DECEMBER 2015 (A)+(B)	680 144	64	62 944	519	456 118	1 199 789

(1) Aanschaffingen omvatten vooral onroerende leasing in aanbouw. Vervreemdingen omvatten de oplevering van deze onroerende leasingprojecten. Activa werden geherklasseerd naar leningen en voorschotten).
(2) Het gebouw Pacheco werd in 2015 overgeboekt van "gebouwen voor eigen gebruik" naar "vastgoedbeleggingen". Het gebouw is beschikbaar voor huur, het personeel is verhuisd naar de Rogier Tower te Rogierplaats 11, B1210 Brussel.
(3) Voor meer details betreffende de waardeverminderingen verwijzen we naar de toelichting 7.13. "Waardevermindering op immateriële en materiële vaste activa".

2. Reële waarde van de vastgoedbeleggingen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
TOTAAL	436 985	521 630
Reële waarde bekomen via een onafhankelijke waardering	295 315	414 713
Reële waarde niet bekomen via een onafhankelijke waardering	141 670	106 917

5.12. Immateriële activa en goodwill

(In duizend EUR)	Intern ontwikkelde software	Andere immateriële activa[1]	Totaal
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 1 JANUARI 2014	283 115	73 869	356 984
Aanschaffingen	25 902	5 381	31 283
Vervreemdingen	(116)		(116)
Overdrachten en annuleringen	(21 072)	(1)	(21 073)
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 31 DECEMBER 2014 (A)	287 829	79 249	367 078
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 1 JANUARI 2014	(201 660)	(60 243)	(261 903)
Geboekt	(30 738)	(5 761)	(36 499)
Overdrachten en annuleringen	21 072	1	21 073
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 31 DECEMBER 2014 (B)	(211 326)	(66 003)	(277 329)
NETTOBOEKWAARDE OP 31 DECEMBER 2014 (A)+(B)	76 503	13 246	89 749

(1) Andere immateriële activa omvat hoofdzakelijk extern aangekochte software voor 13,2 miljoen EUR in 2014.

(In duizend EUR)	Intern ontwikkelde software	Andere immateriële activa[1]	Totaal
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 1 JANUARI 2015	287 829	79 249	367 078
Aanschaffingen	27 748	10 378	38 126
Vervreemdingen	(4)	(174)	(178)
Overdrachten en annuleringen[2]	(42 350)	(6 467)	(48 817)
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 31 DECEMBER 2015 (A)	273 223	82 986	356 209
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 1 JANUARI 2015	(211 326)	(66 003)	(277 329)
Geboekt	(40 064)	(5 661)	(45 725)
Vervreemdingen	1	0	1
Overdrachten en annuleringen[2]	42 350	6 435	48 785
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 31 DECEMBER 2015 (B)	(209 039)	(65 229)	(274 268)
NETTOBOEKWAARDE OP 31 DECEMBER 2015 (A)+(B)	64 184	17 757	81 941

(1) Andere immateriële activa omvat hoofdzakelijk extern aangekochte software voor 17,8 miljoen EUR in 2015.
(2) Overdrachten en annuleringen omvatten hoofdzakelijk buitengebruikstellingen van eigen ontwikkelde software.

5.13. Goodwill

(In duizend EUR)	Positieve goodwill(1)
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 1 JANUARI 2014	129 886
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 31 DECEMBER 2014 (A)	129 886
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 1 JANUARI 2014	(25 920)
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 31 DECEMBER 2014 (B)	(25 920)
NETTOBOEKWAARDE OP 31 DECEMBER 2014 (A)+(B)	103 966

(1) De positieve goodwill betreft de goodwill op Belfius Insurance. We verwijzen ook naar tabel 7.14. "Waardeverminderingen op goodwill".

(In duizend EUR)	Positieve goodwill(1)
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 1 JANUARI 2015	129 886
AANSCHAFFINGSWAARDE OP 31 DECEMBER 2015 (A)	129 886
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 1 JANUARI 2015	(25 920)
GECUMULEERDE AFSCHRIJVINGEN EN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP 31 DECEMBER 2015 (B)	(25 920)
NETTOBOEKWAARDE OP 31 DECEMBER 2015 (A)+(B)	103 966

(1) De positieve goodwill betreft de goodwill op Belfius Insurance. We verwijzen ook naar tabel 7.14. "Waardeverminderingen op goodwill".

Op basis van de jaarlijkse "impairment test" was het niet nodig om een bijzondere waardevermindering op goodwill te boeken. De "impairment test" werd uitgevoerd door het vergelijken van de "eigen vermogenswaarde" van Belfius Insurance met de "bedrijfswaarde". Deze "bedrijfswaarde" werd bepaald op basis van een discounted cash flow model op basis van de volgende gegevens:

- (i) financieel plan voor 5 jaar;
- (ii) een rendement op eigen vermogen van 10 %; en
- (iii) een langetermijngroei voor België van 0,5 %.

Op basis van dat scenario kon een overschot worden geïdentificeerd, er is geen aanpassing van de parameters ten opzichte van vorig jaar.

Dit werd vastgesteld in alle scenario's (variërend van een groeitempo op jaarbasis van 0 % naar 2 % en een disconteringsvoet van 6 % tot 12 %), waardoor geen waardevermindering nodig is. Alleen als de kapitaalkost (disconteringscurve) hoger zou zijn dan 15% samen met een groei van 0,5% dan zou er een waardevermindering nodig zijn.

5.14. Uitgestelde belastingvorderingen

1. Analyse

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Uitgestelde belastingverplichtingen(1)	(230 302)	(271 967)
Uitgestelde belastingvorderingen	874 801	746 705
UITGESTELDE BELASTINGEN	644 499	474 738
Niet erkende uitgestelde belastingvorderingen	(189 130)	(181 083)
NETTO UITGESTELDE BELASTINGSVORDERINGEN (-VERPLICHTINGEN)	455 369	293 655

(1) Verhoging van de uitgestelde belastingverplichting ten gevolge van de netto verhoging van de "Herwaardering reserves voor verkoop beschikbare effecten" op de "voor verkoop beschikbare" portefeuille.

2. Bewegingen

(In duizend EUR)	2014	2015
OP 1 JANUARI	860 294	455 369
Bewegingen van het jaar		
Resultatenrekening kost/opbrengst	(64 642)	(114 742)
Rubrieken gelinkt aan "niet-gerealiseerde resultaten"	(340 329)	(46 972)
Wijzigingen in de consolidatiekring	46	0
OP 31 DECEMBER	455 369	293 655

A. Uitgestelde belastinglatenties komende van balansactiva

	31/12/14 (PF[1])		31/12/15	
(In duizend EUR)	Totaal	Waarvan impact op het resultaat	Totaal	Waarvan impact op het resultaat
Leningen en voorschotten	158 143	82 144	180 832	14 686
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	0	0	0	(3 568)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	(1 241 768)	200 364	(1 148 550)	39 829
Derivaten	258 970	2 704 264	(721 146)	(975 892)
Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille	(1 385 605)	(540 484)	(1 178 274)	199 853
Andere	7 711	(3 558)	(11 966)	(16 703)
TOTAAL	(2 202 549)	2 442 730	(2 879 104)	(741 795)

(1) Deze lijnen zijn nu verder gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de balans.

B. Uitgestelde belastinglatenties komende van balansverplichtingen

	31/12/14 (PF[1])		31/12/15	
(In duizend EUR)	Totaal	Waarvan impact op het resultaat	Totaal	Waarvan impact op het resultaat
Schuldpapier	0	114 157	0	0
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	86 892	(63 942)	52 916	(33 976)
Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen	351 684	(3 560)	274 486	(3 087)
Derivaten	1 692 824	(2 559 289)	2 396 928	704 091
Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille	99 928	85 438	76 978	(22 951)
Andere	136 014	(31 833)	178 915	47 443
TOTAAL	2 367 342	(2 459 029)	2 980 223	691 520

(1) Deze lijnen zijn nu verder gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de balans.

	31/12/14		31/12/15	
(In duizend EUR)	Totaal	Waarvan impact op het resultaat	Totaal	Waarvan impact op het resultaat
Uitgestelde belastinglatenties komende van de balans	164 793	(16 299)	101 119	(50 275)
Niet erkende uitgestelde belastingvorderingen - tijdelijk verschil	(68 394)		(67 353)	
UITGESTELDE BELASTINGLATENTIES - TIJDELIJKE VERSCHILLEN	96 399		33 766	

C. Uitgestelde belastingen komende van andere elementen

(In duizend EUR)	31/12/14 Totaal	31/12/14 Waarvan impact op het resultaat	31/12/15 Totaal	31/12/15 Waarvan impact op het resultaat
Overdraagbare fiscale verliezen	479 706	(128 817)	373 619	(109 099)
TOTAAL	479 706	(128 817)	373 619	(109 099)
Niet erkende uitgestelde belastingvorderingen – overgedragen fiscale verliezen	(120 736)		(113 730)	
UITGESTELDE BELASTINGEN KOMENDE VAN ANDERE ELEMENTEN NA NIET ERKENDE UITGESTELDE BELASTINGEN – OVERGEDRAGEN FISCALE VERLIEZEN	358 970		259 889	

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
TOTAAL UITGESTELDE BELASTINGEN VOOR NIET ERKENDE UITGESTELDE BELASTINGEN	644 499	474 738
TOTAAL UITGESTELDE BELASTINGEN NA NIET ERKENDE UITGESTELDE BELASTINGEN	455 369	293 655

3. Vervaldatum van de niet erkende uitgestelde belastingvorderingen

Aard	31/12/14				
(In duizend EUR)	Minder dan 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbeperkt	Totaal
Overdraagbare fiscale verliezen	0	(46 645)	(851)	(73 240)	(120 736)
TOTAAL	0	(46 645)	(851)	(73 240)	(120 736)

Aard	31/12/15				
(In duizend EUR)	Minder dan 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbeperkt	Totaal
Overdraagbare fiscale verliezen	0	(35 569)	0	(78 161)	(113 730)
TOTAAL	0	(35 569)	0	(78 161)	(113 730)

De bedrijfsplannen van alle entiteiten, met uitzondering van de entiteiten die de Side-activiteiten beheren, tonen voldoende structurele belastbare winst om tijdelijke verschillen (DTA's) te erkennen op over te dragen fiscale verliezen. De toekomstige rentabiliteit van de entiteiten die de Side-activiteiten beheren, is onzeker. Derhalve werden er in deze entiteiten geen DTA's erkend.

5.15. Overige activa

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Overige activa	884 337	666 789
Overige activa specifiek voor verzekeringsactiviteiten	312 235	502 988
TOTAAL	**1 196 572**	**1 169 777**

1. Overige activa

Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Verworven opbrengsten	72 325	75 684
Over te dragen kosten	27 307	20 465
Klantenvorderingen in transit	759 749	535 615
Voorraden	1 085	897
Bedrijfsbelastingen	23 871	34 128
TOTAAL	**884 337**	**666 789**

2. Overige activa specifiek voor verzekeringsactiviteiten

Uitsplitsing volgens aard (aanschaffingswaarde en aandeel van de herverzekeraars)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Aandeel van herverzekeraars in de technische reserves(1)	112 737	318 219
Vorderingen die voortvloeien uit directe verzekeringstransacties	64 031	67 372
Nog uit te geven premies	2 007	323
Geactiveerde acquisitiekosten	8 754	8 979
Overige verzekeringsactiva(2)	124 706	108 095
Verzekeringsactiva die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	568	572
Minus:		
Specifieke waardeverminderingen	(568)	(572)
TOTAAL	**312 235**	**502 988**

(1) De toename is te wijten aan het feit dat Sepia vanaf 2015 opgenomen wordt via een volledige consolidatie (vroeger een joint venture). Belfius Insurance heeft op 17 augustus 2015 de 50 % participatie in Sepia gekocht van KBC Verzekeringen en heeft een herverzekeringscontract ondertekend waarbij KBC de helft van de risico's van de verzekeringsportefeuille van Sepia blijft behouden, waardoor de historische risicoverdeling van de portefeuille behouden blijft. Op 1 januari 2016 fusioneerde Sepia met Belfius Insurance.
(2) Omvat voornamelijk vorderingen op herverzekeringsondernemingen.

5.16. Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Activa van dochterondernemingen aangehouden voor verkoop[1]	0	3 339 266
Voor verkoop aangehouden materiële en immateriële activa	23 685	13 761
Overige activa	1 247	1 501
TOTAAL	**24 932**	**3 354 528**

(1) Per 31 december 2015 werd International Wealth Insurer SA gerapporteerd als "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten" en "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

In 2015 heeft Belfius Insurance beslist de verkoop te activeren van haar verzekeringsdochter "International Wealth Insurer". Deze verkoop kadert in de strategie van Belfius Groep om haar activiteiten te concentreren op de Belgische markt. Sindsdien werd een "share purchase agreement" ondertekend met Valor Group voor de verkoop van de participatie in IWI. Het dossier wordt momenteel gevalideerd door de Luxemburgse autoriteiten ("Commissariat aux Assurances" of "CAA").

Aangezien een verkoop zeer waarschijnlijk is, werden de activa van IWI, overeenkomstig de bepalingen van IFRS 5, geclassificeerd in een afzonderlijke rubriek van de balans als "aangehouden voor verkoop".

Activa die geclassificeerd worden als aangehouden voor verkoop dienen gewaardeerd te worden tegen de laagste waarde van hun boekwaarde en hun reële waarde minus de verkoopkosten. Uit een studie van de cijfers per 31 december 2015 blijkt dat de verkoop een positieve impact zal hebben op het geconsolideerde resultaat. Het is bijgevolg niet nodig een waardevermindering op de participatie te boeken.

Volgens de bepalingen van IFRS 5 wordt de verkoop van IWI niet beschouwd als een "groep activa die wordt afgesloten".

Een beschrijving is voorzien in bijlage 10.2.

5.17. Leasing

1. Belfius als leasinggever

A. Financiële leasing

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Bruto-investering in de financiële leasing		
Niet langer dan 1 jaar	744 124	777 637
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	1 419 297	1 464 522
> 5 jaar	1 402 830	1 372 604
SUBTOTAAL (A)	**3 566 251**	**3 614 763**
ONVERDIENDE FINANCIERINGSOPBRENGSTEN FINANCIËLE LEASING (B)	**566 008**	**520 769**
NETTO-INVESTERING IN DE FINANCIËLE LEASING (A)+(B)	**3 000 243**	**3 093 994**

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
De netto-investering in de financiële leasing kan als volgt worden uitgesplitst:		
Niet langer dan 1 jaar	639 566	676 892
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	1 177 006	1 239 234
> 5 jaar	1 183 671	1 177 868
TOTAAL	**3 000 243**	**3 093 994**

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Bedrag van voorwaardelijke leasebetalingen die tijdens de periode in verlies en winst werden opgenomen	1 627	0
Bedrag van oninbare financiële leasingvorderingen opgenomen in de waardecorrecties voor verliezen op verstrekte leningen op einde periode	40 126	29 763
Geschatte reële waarde van financiële leasing	3 051 939	3 044 083
Gecumuleerde waardecorrecties voor oninbare minimale leasingbetalingen	22 882	22 583

De belangrijkste onderliggende activa van de leasing hebben betrekking op:

- (i) onroerende goederen zoals kantoorgebouwen, commercieel onroerend goed, industrieel onroerend goed;
- (ii) productieapparatuur;
- (iii) auto's en vrachtwagens, locomotieven en schepen;
- (iv) alternatieve energie-apparatuur (bv zonne-energiesystemen);
- (v) IT-apparatuur.

B. Operationele leasing

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Toekomstige netto minimale te ontvangen leasebetalingen op grond van niet-opzegbare operationele leasings worden als volgt uitgesplitst:		
Niet langer dan 1 jaar	45 946	28 451
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	65 415	82 911
> 5 jaar	397 625	424 630
TOTAAL	**508 986**	**535 992**

De belangrijkste onderliggende activa van de leasing hebben betrekking op:

- (i) onroerende goederen;
- (ii) auto's en vrachtwagens;
- (iii) IT-apparatuur.

2. Belfius als leasingnemer

A. Financiële leasing

Betrokken bedragen zijn immaterieel - zie bijlage 5.11. "Materiële vaste activa".

B. Operationele leasing

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Toekomstige netto minimale leasebetalingen op grond van niet-opzegbare operationele leasings worden als volgt uitgesplitst:		
Niet langer dan 1 jaar	8 799	7 318
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	28 708	26 473
> 5 jaar	24 056	22 405
TOTAAL	**61 563**	**56 196**
Bedrag van toekomstige minimale leasebetalingen te ontvangen op grond van niet-opzegbare sublease-overeenkomsten op balansdatum:	5 338	4 331
Lease- en subleasebetalingen opgenomen als kost tijdens de periode:		
Minimale leasebetalingen	8 647	6 553
Voorwaardelijke leasebetalingen	0	8
TOTAAL	**8 647**	**6 561**

De belangrijkste onderliggende activa van de leasing hebben betrekking op:

- (i) IT-apparatuur
- (ii) auto's"

5.18. Kwaliteit van financiële activa

1. Uitsplitsing van kredieten en beleggingen die geen specifieke waardevermindering hebben ondergaan

	Brutobedrag (A)	
(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	31 067 975	24 323 435
Leningen en voorschotten aan klanten	86 590 462	86 688 077
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	2 834 531	5 017 155
Voor verkoop beschikbare financiële activa	25 013 085	19 641 368
Waarvan Vastrentende instrumenten	*23 625 178*	*17 704 654*
Waarvan Aandelen	*1 387 907*	*1 936 714*
TOTAAL	145 506 053	135 670 035

2. Uitsplitsing van kredieten en beleggingen waarop een bijzondere waardevermindering werd toegepast

	Brutobedrag (B)		Specifieke waardevermindering (C)		Nettobedrag (B)+(C)	
(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	0	5 353	0	(2 677)	0	2 676
Leningen en voorschotten aan klanten	2 064 983	2 028 637	(1 156 319)	(1 158 443)	908 664	870 194
Voor verkoop beschikbare financiële activa	142 586	162 878	(68 669)	(70 681)	73 917	92 197
Waarvan Vastrentende instrumenten	*0*	*2 460*	*0*	*(840)*	*0*	*1 620*
Waarvan Aandelen	*142 586*	*160 418*	*(68 669)*	*(69 841)*	*73 917*	*90 577*
TOTAAL	2 207 569	2 196 868	(1 224 988)	(1 231 801)	982 581	965 067

3. Uitsplitsing van kredieten en beleggingen

	Brutobedrag (A)+(B)		Specifieke waardevermindering (C)		Nettobedrag (A)+(B)+(C)	
(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	31 067 975	24 328 788	0	(2 677)	31 067 975	24 326 111
Leningen en voorschotten aan klanten	88 655 445	88 716 714	(1 156 319)	(1 158 443)	87 499 126	87 558 271
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	2 834 531	5 017 155	0	0	2 834 531	5 017 155
Voor verkoop beschikbare financiële activa	25 155 671	19 804 246	(68 669)	(70 681)	25 087 002	19 733 565
Waarvan Vastrentende instrumenten	*23 625 178*	*17 707 114*	*0*	*(840)*	*23 625 178*	*17 706 274*
Waarvan Aandelen	*1 530 493*	*2 097 132*	*(68 669)*	*(69 841)*	*1 461 824*	*2 027 291*
SUBTOTAAL VOOR COLLECTIEVE WAARDEVERMINDERINGEN	147 713 622	137 866 903	(1 224 988)	(1 231 801)	146 488 634	136 635 102
Collectieve waarde-verminderingen (-)	0	0	0	0	(350 338)	(377 229)
TOTAAL	147 713 622	137 866 903	(1 224 988)	(1 231 801)	146 138 296	136 257 873

VI. Toelichtingen bij de verplichtingen van de geconsolideerde balans

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen.)

6.1. Schulden aan kredietinstellingen

1. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Direct opvraagbare deposito's	331 304	124 907
Termijndeposito's	2 019 522	442 161
Terugkoopovereenkomsten	5 054 582	1 349 114
Centrale banken	5 056 421	1 652 590
Ontvangen kaswaarborgen	8 891 643	7 919 944
Andere schulden	54 344	48 906
TOTAAL	**21 407 816**	**11 537 622**

Belfius Bank heeft zijn LTRO(Longer-Term Financing Operations)-financiering in 2015 volledig terugbetaald. Daarnaast kan een significante afname van de terugkoopovereenkomsten en termijndeposito's worden genoteerd. De schulden aan centrale banken eind 2015 hebben betrekking op de TLTRO(Targeted Longer-Term Refinancing Operations)-financiering.

2. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

3. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

6.2. Schulden aan en deposito's van klanten

1. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Direct opvraagbare deposito's	18 947 087	19 732 552
Spaardeposito's	31 180 094	32 687 112
Termijndeposito's	8 228 366	9 518 130
Andere deposito's van klanten	5 838 071	6 134 534
TOTAAL DEPOSITO'S VAN KLANTEN	**64 193 618**	**68 072 328**
Terugkoopovereenkomsten	2 293 059	70 082
Andere schulden	27 197	20 344
TOTAAL SCHULDEN AAN KLANTEN	**2 320 256**	**90 426**
TOTAAL	**66 513 874**	**68 162 754**

2. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

3. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

6.3. Schuldpapier

1. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Depositobewijzen	2 666 187	3 985 301
Spaarcertificaten van klanten	6 481 847	5 323 551
Niet-converteerbare obligaties	13 680 872	11 096 725
Pandbrieven(1)	6 284 010	7 371 975
TOTAAL	**29 112 916**	**27 777 552**

(1) De dekkingswaarden van de Mortgage Pandbrieven (covered bonds) betreffen in hoofdzaak Belgische woonkredieten verstrekt volgens de Wet op het hypothecair krediet (Wet van 4 augustus 1992), via het kantorennet van Belfius.

2. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

3. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

Belfius lanceerde in 2014 het eerste "Belgian Public Pandbrieven programme", met als dekkingswaarden kredieten toegekend aan Belgische publieke-sectorentiteiten zoals gemeenten, provincies en dergelijke.

De leningen die als dekkingswaarde gebruikt worden voor de Mortgage Pandbrieven (covered bonds) bedraagt 10,2 miljard EUR eind 2015 (en 9,1 miljard EUR eind 2014). Dit garandeert de uitstaande gedekte pandbrieven: 5,5 miljard EUR hypothecaire pandbrieven (tegenover 4,5 miljard EUR eind 2014) en 1,8 miljard EUR publieke pandbrieven (tegenover 1,75 miljard EUR eind 2014).

Een gedetailleerde beschrijving van de dekkingswaarden (met onder meer het uitstaand bedrag en de karakteristieken van de kredieten in de cover pool) kan worden geconsulteerd op de website van Belfius in de "Debt issuance"-sectie alsook in het beheersverslag in het hoofdstuk "Risicobeheer".

Voor meer informatie verwijzen we ook graag naar de betreffende prospectus (opgenomen op de website van Belfius: *www.belfius.com/EN*).

6.4. Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	43 670	28 333
Financiële verplichtingen aangeduid tegen reële waarde[1]	9 123 042	6 888 136
TOTAAL	**9 166 712**	**6 916 469**

(1) Voornamelijk "tak 23"-verrichtingen en langlopende financieringstransacties. De daling is te wijten aan de overboeking van International Wealth Insurer SA naar "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN

1. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Obligaties uitgegeven door publiekrechtelijke lichamen	36 872	23 676
Andere obligaties	4 464	3 739
Aandelen	2 334	918
TOTAAL	**43 670**	**28 333**

2. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

3. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN AANGEDUID TEGEN REËLE WAARDE

1. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Niet-achtergestelde passiva	4 743 775	4 897 591
Achtergestelde passiva	304 832	0
Aan beleggingsfondsen gekoppelde producten[1]	4 074 435	1 990 545
TOTAAL	**9 123 042**	**6 888 136**

(1) De daling is te wijten aan de overboeking van International Wealth Insurer SA naar "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

2. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

3. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

De rubriek "Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening" wordt vooral gebruikt in volgende situaties:

- bij de verzekeringsactiviteit: voornamelijk aan beleggingsfondsen gekoppelde verzekeringsproducten "tak 23". Bij dergelijke contracten komt het rendement volledig toe aan de polishouder;
- bij de bankactiviteit: als het een eventuele inconsistentie in de waardering of erkenning wegwerkt of aanzienlijk verkleint, voornamelijk in het geval van schuldpapier.

De methodologie die gevolgd wordt om de reële waarde te bepalen van "Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde" wordt gedetailleerd in toelichting 9.1.

6.5. Verzekeringscontracten

1. Algemeen overzicht Leven / Niet-Leven

(In duizend EUR)	31/12/14 Leven tak 21 en 26	Leven tak 23	Niet-Leven	Totaal	31/12/15 Leven tak 21 en 26	Leven tak 23	Niet-Leven	Totaal[3]
BRUTORESERVES[1]	16 979 641	0	1 067 633	18 047 274	15 572 361	0	1 116 210	16 688 571
Brutoreserves - Aandeel van herverzekeraars[2]	12 643	0	100 094	112 737	224 274	0	93 945	318 219
Bruto verdiende premies	1 085 073	0	551 157	1 636 230	789 371	0	587 042	1 376 413
Schadelast en andere technische kosten	(1 422 836)	19 691	(352 090)	(1 755 235)	(1 136 579)	18 941	(334 520)	(1 452 158)
Acquisitiecommissielonen	(87 235)	(6 054)	(95 579)	(188 868)	(62 801)	(14 797)	(110 866)	(188 464)
Technisch resultaat uit afgestane herverzekering	(2 843)	0	15 002	12 159	(2 028)	(23)	(19 621)	(21 672)
TOTAAL TECHNISCH RESULTAAT[3]	(427 841)	13 637	118 490	(295 714)	(412 037)	4 121	122 035	(285 881)

(1) Verplichtingen V. "Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen".
(2) Zie ook toelichting 5.15. "Overige activa" deel 2. "Overige activa specifiek voor verzekeringactiviteiten".
(3) Resultatenrekening IX. "Premies en technische opbrengsten" & X. "Technische kosten uit verzekeringsactiviteiten".

2. Verzekeringscontracten Leven

A. Inkomsten en lasten

Technisch resultaat tak 21 en 26 (In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	Beleggings-contracten met DPF[1]	Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	Beleggings-contracten met DPF[1]	Totaal
Bruto ontvangen premies	406 932	678 002	1 084 934	457 730	331 641	789 371
Wijziging in brutovoorziening voor niet-verdiende premie (UPR)	139	0	139	0	0	0
BRUTO VERDIENDE PREMIES	407 071	678 002	1 085 073	457 730	331 641	789 371

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
BRUTO ONTVANGEN PREMIES LEVEN	1 084 934	789 371
Rechtstreekse zaken	1 084 393	789 371
Aangenomen herverzekering	541	0

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Betaalde schade bruto	(357 081)	(1 282 463)	(1 639 544)	(454 302)	(1 454 452)	(1 908 754)
Wijziging in de voorziening voor te betalen schades	(5 203)	(4 737)	(9 940)	(6 854)	(10 653)	(17 507)
Wijziging in de voorziening voor verzekering Leven	1 272 961	(1 029 923)	243 038	(71 553)	877 369	805 816
Wijziging in de voorziening voor winstdeling	(1 845)	6 153	4 308	(2 214)	4 253	2 039
Wijziging in de andere technische voorzieningen	0	0	0	356	0	356
Overige technische opbrengsten en kosten	(9 148)	(11 550)	(20 698)	(11 093)	(7 434)	(18 527)
SCHADELAST EN ANDERE TECHNISCHE KOSTEN	**899 684**	**(2 322 520)**	**(1 422 836)**	**(545 660)**	**(590 917)**	**(1 136 577)**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
ACQUISITIECOMMISSIELONEN	(79 896)	(7 339)	(87 235)	(26 015)	(36 786)	(62 801)

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Afgestane premies aan herverzekeraars	(5 621)	(1)	(5 622)	(10 690)	(2)	(10 692)
VERDIENDE PREMIES - DEEL HERVERZEKERAARS	**(5 621)**	**(1)**	**(5 622)**	**(10 690)**	**(2)**	**(10 692)**
Betaalde schade - deel herverzekeraars	2 290	0	2 290	2 568	0	2 568
Wijziging in de voorziening voor te betalen schade - deel herverzekeraars	(259)	0	(259)	354	0	354
Wijziging in de voorziening voor verzekering Leven - deel herverzekeaars	61	0	61	6 429	0	6 429
Wijziging in de voorziening voor winstdeling - deel herverzekeraars	30	0	30	(35)	0	(35)
Overige technische opbrengsten en kosten - deel herverzekeraars	(50)	0	(50)	(1 724)	0	(1 724)
SCHADELAST EN ANDERE TECHNISCHE KOSTEN - DEEL HERVERZEKERAARS	**2 072**	**0**	**2 072**	**7 592**	**0**	**7 592**
Commissielonen en winstdeling ontvangen van de herverzekaars	707	0	707	1 072	0	1 072
TECHNISCH RESULTAAT UIT AFGESTANE HERVERZEKERING	**(2 842)**	**(1)**	**(2 843)**	**(2 026)**	**(2)**	**(2 028)**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

B. Wijzigingen in de technische voorzieningen

Wijziging in de voorziening voor niet-verdiende premies

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekeringscontracten	31/12/14 Beleggingscontracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekeringscontracten	31/12/15 Beleggingscontracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Voorziening voor niet-verdiende premies (UPR) op 1 januari	139	0	139	0	0	0
Brutowijziging in de voorziening voor niet-verdiende premies op 31 december	0	0	0	0	0	0
Overgedragen voorzieningen voor niet-verdiende premies	0	0	0	0	0	0
BRUTOWIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR NIET-VERDIENDE PREMIES	**139**	**0**	**139**	**0**	**0**	**0**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

Wijziging in de voorziening voor te betalen schades

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekeringscontracten	31/12/14 Beleggingscontracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekeringscontracten	31/12/15 Beleggingscontracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Schadereserves op 1 januari	54 157	52 933	107 090	56 560	57 670	114 230
Wijziging bij opening ten gevolge van wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	456	0	456
Schadereserves op 31 december	(56 560)	(57 670)	(114 230)	(62 993)	(68 323)	(131 316)
Overgedragen schadereserves	(2 800)	0	(2 800)	(878)	0	(878)
BRUTOWIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR TE BETALEN SCHADE	**(5 203)**	**(4 737)**	**(9 940)**	**(6 855)**	**(10 653)**	**(17 508)**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

Wijziging in de voorziening voor verzekering Leven

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekeringscontracten	31/12/14 Beleggingscontracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekeringscontracten	31/12/15 Beleggingscontracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Voorziening voor verzekering Leven op 1 januari	5 580 553	10 673 726	16 254 279	4 308 839	11 642 159	15 950 998
Wijziging van de opening als gevolg van wisselkoers en wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	360 728	0	360 728
Voorziening voor verzekering Leven op 31 december	(4 308 839)	(11 642 159)	(15 950 998)	(4 718 200)	(10 540 093)	(15 258 293)
Overgedragen reserves Leven	1 247	(61 490)	(60 243)	(22 920)	(224 697)	(247 617)
BRUTOWIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR VERZEKERING LEVEN	**1 272 961**	**(1 029 923)**	**243 038**	**(71 553)**	**877 369**	**805 816**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

Wijziging in de voorziening voor winstdeling

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Voorziening voor winstdeling op 1 januari	8 015	122 345	130 360	9 309	116 184	125 493
Wijziging bij opening ten gevolge van wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	1 497	0	1 497
Voorziening voor winstdeling op 31 december	(9 309)	(116 184)	(125 493)	(12 145)	(111 931)	(124 076)
Betaalde winstdeelname	(557)	0	(557)	(356)	0	(356)
Overgedragen reserves winstdeelname	6	(8)	(2)	(520)	0	(520)
BRUTOWIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR WINSTDELING(2)	**(1 845)**	**6 153**	**4 308**	**(2 215)**	**4 253**	**2 038**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).
(2) Deze voorziening is inclusief het fonds voor toekomstige toewijzigingen.

Wijziging in de andere technische voorzieningen

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Andere technische voorziening Leven op 1 januari	0	0	0	0	0	0
Wijziging bij opening ten gevolge van wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	850	0	850
Andere technische voorziening Leven op 31 december	0	0	0	(396)	0	(396)
Overgedragen andere technische voorzieningen leven	0	0	0	(99)	0	(99)
BRUTOWIJZIGING IN DE ANDERE TECHNISCHE VOORZIENING LEVEN	**0**	**0**	**0**	**355**	**0**	**355**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

C. Wijzigingen in de technische voorzieningen – deel herverzekeraars

Wijziging in de voorziening voor te betalen schade – deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Schadereserves – deel herverzekeraars op 1 januari	(1 317)	0	(1 317)	(1 058)	0	(1 058)
Wijziging bij opening ten gevolge van wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	(455)	0	(455)
Schadereserves – deel herverzekeraars op 31 december	1 058	0	1 058	1 428	0	1 428
Overgedragen schadereserves - deel herverzekeraars	0	0	0	439	0	439
WIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR TE BETALEN SCHADE – DEEL HERVERZEKERAARS	**(259)**	**0**	**(259)**	**354**	**0**	**354**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

Wijziging in de voorziening voor verzekering Leven – deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Voorziening voor verzekering Leven – deel herverzekeraars op 1 januari	(11 494)	0	(11 494)	(11 555)	0	(11 555)
Voorziening voor verzekering Leven – deel herverzekeraars op 31 december	11 555	0	11 555	221 743	0	221 743
Overgedragen reserves Leven – deel herverzekeraars	0	0	0	(203 759)	0	(203 759)
WIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR VERZEKERING LEVEN-DEEL HERVERZEKERAARS	**61**	**0**	**61**	**6 429**	**0**	**6 429**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

Wijziging in de voorziening voor winstdeling – deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Voorziening voor winstdeling deel herverzekeraars op 1 januari	0	0	0	(30)	0	(30)
Wijziging bij opening ten gevolge van wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	(1 010)	0	(1 010)
Voorziening voor winstdeling deel herverzekeraars op 31 december	30	0	30	1 005	0	1 005
Betaalde winstdeelname – deel herverzekeraars	0	0	0	0	0	0
WIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR WINSTDELING – DEEL HERVERZEKERAARS	**30**	**0**	**30**	**(35)**	**0**	**(35)**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

D. Verliezen uit de toepassing van de toereikendheidstest van de verplichtingen (LAT)

Nihil.

E. Activa en verplichtingen

Bruto technische voorzieningen

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Reserves "Leven"	4 308 839	11 642 159	15 950 998	4 720 292	10 538 001	15 258 293
Reserves in toepassing van de correcties ten gevolge van shadow accounting	362 120	426 800	788 920	81 406	521 825	603 231
Wijzigingen in de consolidatiekring IFRS 5	0	0	0	(41 962)	(491 699)	(533 661)
TOTAAL BRUTOVOORZIENING VOOR VERZEKERING LEVEN	**4 670 959**	**12 068 959**	**16 739 918**	**4 759 736**	**10 568 127**	**15 327 863**
Schadereserves	56 560	57 670	114 230	62 993	68 323	131 316
Reserve voor winstdeling	9 309	116 184	125 493	12 145	111 932	124 077
Overige technische reserves	0	0	0	396	0	396
Wijzigingen in de consolidatiekring IFRS 5	0	0	0	0	(11 290)	(11 290)
TOTAAL BRUTO TECHNISCHE VOORZIENINGEN LEVEN	**4 736 828**	**12 242 813**	**16 979 641**	**4 835 270**	**10 737 092**	**15 572 362**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

Deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Deel herverzekeraars in de voorzieningen Leven	11 555	0	11 555	221 743	0	221 743
Deel herverzekeraars in de voorzieningen voor de te betalen schades	1 058	0	1 058	1 428	0	1 428
Deel herverzekeraars in de voorziening winstdeling	30	0	30	1 005	0	1 005
Deel herverzekeraars in de andere technische voorzieningen	0	0	0	97	0	97
TOTAAL DEEL HERVERZEKERAARS IN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN LEVEN	**12 643**	**0**	**12 643**	**224 273**	**0**	**224 273**

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

Discretionaire winstdelingselement opgenomen in het eigen vermogen

(In duizend EUR)	31/12/14 Verzekerings-contracten	31/12/14 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/14 Totaal	31/12/15 Verzekerings-contracten	31/12/15 Beleggings-contracten met DPF(1)	31/12/15 Totaal
Netto discretionaire winstdelingselement opgenomen in het eigen vermogen	0	18 589	18 589	0	40 737	40 737

(1) Discretionaire-winstdelingselement (DPF).

Reconciliatie van de wijzigingen in de voorzieningen Leven

(In duizend EUR)	2014 Contracten Brutobedrag	2014 Herverzekeringsbedrag	2014 Nettobedrag	2015 Contracten Brutobedrag	2015 Herverzekeringsbedrag	2015 Nettobedrag
VOORZIENING VOOR VERZEKERING LEVEN OP 1 JANUARI	16 391 292	11 493	16 379 799	16 739 918	11 555	16 728 363
Wijziging bij opening ten gevolge van wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	364 864	0	364 864
Netto ontvangen premies/ te ontvangen premies	965 048	4 777	960 271	563 132	3 863	559 269
Additionele reserves in toepassing van shadow accounting-aanpassingen	651 906	0	651 906	(185 690)	0	(185 690)
Betaalde schadegevallen	(1 638 371)	(1 880)	(1 636 491)	(1 913 410)	(313)	(1 913 097)
Resultaten leven en dood	(77 565)	(3 691)	(73 874)	(76 797)	1 579	(78 376)
Toewijzing van technische interest	419 743	587	419 156	407 632	775	406 857
Overige wijzigingen	27 865	269	27 596	(38 125)	204 286	(242 411)
Wijzigingen in de consolidatiekring IFRS 5	0	0	0	(533 661)	0	(533 661)
VOORZIENING VOOR VERZEKERING LEVEN OP 31 DECEMBER	16 739 918	11 555	16 728 363	15 327 863	221 745	15 106 118

Indeling in de voorziening voor tak 21 en 26 naar rentegarantie

Gegarandeerd intrestpercentage	Indeling van de reserve[1]			
(In duizend EUR)	31/12/14		31/12/15	
> 4,00 %	1 832 306	12 %	1 666 261	11 %
≤ 4,00 %	2 191 685	14 %	1 937 734	13 %
≤ 3,50 %	2 753 609	17 %	2 712 557	18 %
≤ 3,00 %	3 997 996	25 %	3 391 610	22 %
≤ 2,50 %	1 876 435	12 %	1 816 066	12 %
≤ 2,00 %	2 268 520	14 %	2 915 885	19 %
Gelijk aan 0 %	798 622	5 %	583 777	4 %
Andere	231 825	1 %	234 403	1 %
TOTAAL	15 950 998	100 %	15 258 293	100 %

(1) Totaal bruto technische voorzieningen leven exclusief "shadow accounting" aanpassingen.

3. Verzekeringscontracten Niet-Leven

A. Inkomsten en lasten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Bruto ontvangen premies	555 357	591 089
Wijziging in brutovoorziening voor niet-verdiende premie (UPR)	(4 200)	(4 047)
BRUTO VERDIENDE PREMIES	551 157	587 042

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Betaalde schade bruto	(323 103)	(302 733)
Wijziging in de voorziening voor te betalen schades	(25 445)	(29 234)
Wijziging in de voorziening voor winstdeling	(151)	(441)
Wijziging in de andere technische voorzieningen	(3 389)	(1 229)
Overige technische opbrengsten en kosten	(2)	(883)
SCHADELAST EN ANDERE TECHNISCHE KOSTEN	(352 090)	(334 520)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Innings- en variabele commissielonen	(36 472)	(49 768)
Distributiecommissielonen	(59 107)	(61 098)
ACQUISITIECOMMISSIELONEN	**(95 579)**	**(110 866)**

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Afgestane premies aan herverzekeraars	(40 032)	(35 639)
Wijziging in de voorziening voor niet-verdiende premie (UPR) - deel herverzekeraars	38	208
VERDIENDE PREMIES - DEEL HERVERZEKERAARS	**(39 994)**	**(35 431)**
Betaalde schade - deel herverzekeraars	38 664	18 917
Wijziging in de voorziening voor te betalen schade - deel herverzekeraars	14 049	(6 635)
Wijziging in de voorziening voor winstdeling - deel herverzekeraars	0	364
Wijziging in de andere technische voorzieningen - deel herverzekeraars	1	(86)
Overige technische opbrengsten en kosten - deel herverzekeraars	(687)	35
SCHADELAST EN ANDERE TECHNISCHE KOSTEN - DEEL HERVERZEKERAARS	**52 027**	**12 595**
Commissielonen en winstdeling ontvangen van de herverzekaars	2 969	3 215
TECHNISCH RESULTAAT UIT AFGESTANE HERVERZEKERING	**15 002**	**(19 621)**

B. Wijzigingen in de technische voorzieningen

Wijziging in de voorziening voor niet-verdiende premies

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Voorziening voor niet-verdiende premies (UPR) op 1 januari	114 080	118 280
Voorziening voor niet-verdiende premies (UPR) op 31 december	(118 280)	(122 327)
BRUTOWIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR NIET-VERDIENDE PREMIES (UPR)	**(4 200)**	**(4 047)**

Wijziging in de voorziening voor te betalen schades

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Schadereserves op 1 januari	866 696	913 758
Schadereserves op 31 december	(913 758)	(955 618)
Overgedragen schadereserves	21 617	12 626
BRUTOWIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR TE BETALEN SCHADE	**(25 445)**	**(29 234)**

Wijziging in de voorziening voor winstdeling

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Voorziening voor winstdeling op 1 januari	0	151
Voorziening voor winstdeling op 31 december	(151)	(591)
Betaalde winstdeelname	0	(516)
Overgedragen reserves winstdeelname	0	516
BRUTOWIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR WINSTDELING	**(151)**	**(440)**

Wijziging in de andere technische voorzieningen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Andere technische voorzieningen op 1 januari	31 433	35 444
Andere technische voorzieningen op 31 december	(35 444)	(37 674)
Overgedragen andere technische reserves	622	1 001
BRUTOWIJZIGING IN DE ANDERE TECHNISCHE VOORZIENINGEN	**(3 389)**	**(1 229)**

C. Wijzigingen in de technische voorzieningen – deel herverzekeraars

Wijziging in de voorziening voor niet-verdiende premie (UPR) – deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Voorziening voor niet-verdiende premies (UPR) – deel herverzekeraars op 1 januari	(1 755)	(1 793)
Voorziening voor niet-verdiende premies (UPR) – deel herverzekeraars op 31 december	1 793	2 002
WIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR NIET-VERDIENDE PREMIES (UPR) DEEL HERVERZEKERAARS	**38**	**209**

Wijziging in de voorziening voor te betalen schade – deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Schadereserves – deel herverzekeraars op 1 januari	(83 757)	(97 806)
Schadereserves – deel herverzekeraars op 31 december	97 806	91 171
WIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR TE BETALEN SCHADE – DEEL HERVERZEKERAARS	**14 049**	**(6 635)**

Wijziging in de voorziening voor winstdeling - deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Voorziening voor winstdeling deel herverzekeraars op 1 januari	0	0
Wijziging bij opening ten gevolge van wijziging in de consolidatiekring	0	0
Voorziening voor winstdeling deel herverzekeraars op 31 december	0	364
WIJZIGING IN DE VOORZIENING VOOR WINSTDELING - DEEL HERVERZEKERAARS	**0**	**364**

Wijziging in de andere technische voorzieningen – deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Andere technische voorzieningen op 1 januari	(493)	(494)
Andere technische voorzieningen op 31 december	494	408
WIJZIGING IN DE ANDERE TECHNISCHE VOORZIENINGEN – DEEL HERVERZEKERAARS	**1**	**(86)**

D. Verliezen uit de toepassing van de toereikendheidstest van de verplichtingen (LAT)

Nihil.

E. Overzicht van verzekeringen Niet-Leven per productgroep

(In duizend EUR)	Bruto verdiende premies	Schadelast en andere technische kosten	Acquisitie-commissie-lonen	Technisch resultaat uit afgestane her-verzekering	Bedrijfs-kosten	Financiële opbrengsten	Andere	Totaal resultaat
TOTAAL OP 31 DECEMBER 2014	**551 157**	**(352 090)**	**(95 579)**	**15 002**	**(114 342)**	**47 827**	**2 577**	**54 552**
AANGENOMEN HERVERZEKERING	**2 208**	**274**	**(170)**	**(746)**	**(56)**	**634**	**(6)**	**2 138**
RECHTSTREEKSE ZAKEN	**548 949**	**(352 364)**	**(95 409)**	**15 748**	**(114 286)**	**47 193**	**2 583**	**52 414**
Allerlei risico's/ongevallen	80 100	(40 558)	(12 445)	(4 181)	(20 163)	9 352	4	12 109
Motorrijtuigen/burgerlijke aansprakelijkheid	149 121	(88 984)	(21 665)	3 675	(35 976)	24 512	(5)	30 678
Motorrijtuigen/andere takken	76 124	(54 681)	(10 436)	6 526	(16 256)	1 796	(2)	3 071
Kredieten en borgtochten	0	(614)	565	0	(238)	150	0	(137)
Niet-Leven distributie	0	0	(991)	0	(8)	0	2 600	1 601
Ziekte	23 151	(18 755)	(2 281)	(89)	(5 909)	2 776	3	(1 104)
Brand en andere schade aan goederen	189 339	(119 274)	(47 060)	11 225	(29 173)	5 769	3	10 829
Arbeidsongevallen	31 114	(29 498)	(1 096)	(1 408)	(6 563)	2 838	(20)	(4 633)

(In duizend EUR)	Bruto verdiende premies	Schadelast en andere technische kosten	Acquisitie-commissie-lonen	Technisch resultaat uit afgestane her-verzekering	Bedrijfs-kosten	Financiële opbrengsten	Andere	Totaal resultaat
TOTAAL OP 31 DECEMBER 2015	**587 042**	**(334 520)**	**(110 866)**	**(19 622)**	**(122 511)**	**47 289**	**1 442**	**48 254**
AANGENOMEN HERVERZEKERING	**1 844**	**(2 620)**	**(202)**	**227**	**(149)**	**688**	**(8)**	**(220)**
RECHTSTREEKSE ZAKEN	**585 198**	**(331 900)**	**(110 664)**	**(19 849)**	**(122 362)**	**46 601**	**1 450**	**48 474**
Allerlei risico's/ongevallen	85 554	(53 157)	(18 349)	(2 098)	(20 446)	9 209	(63)	650
Motorrijtuigen/burgerlijke aansprakelijkheid	155 051	(87 940)	(25 430)	(1 165)	(34 315)	23 704	(118)	29 787
Motorrijtuigen/andere takken	79 571	(46 035)	(11 865)	(926)	(18 051)	1 495	(7)	4 182
Kredieten en borgtochten	0	(576)	0	0	(63)	157	(1)	(483)
Niet-Leven distributie	0	0	(899)	0	0	0	1 739	840
Ziekte	30 571	(23 606)	(3 241)	440	(7 053)	3 376	(25)	462
Brand en andere schade aan goederen	198 184	(87 125)	(48 645)	(16 550)	(35 249)	7 363	(52)	17 926
Arbeidsongevallen	36 267	(33 461)	(2 235)	450	(7 185)	1 297	(23)	(4 890)

4. Activa en verplichtingen

A. Bruto technische voorzieningen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Voorziening voor te betalen schade	827 384	863 281
Voorziening voor interne schaderegelingskosten (ULAE)	31 410	28 729
Reserves voor zich voorgedane maar niet-gerapporteerde schadegevallen (IBNR)	54 964	63 609
BRUTO TECHNISCHE VOORZIENINGEN NIET-LEVEN	**913 758**	**955 619**
Andere technische voorzieningen	35 595	38 265
Voorziening voor niet-verdiende premies (UPR)	118 280	122 327
TOTAAL BRUTO TECHNISCHE VOORZIENINGEN NIET-LEVEN	**1 067 633**	**1 116 211**

B. Deel herverzekeraars

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Deel herverzekeraars in de voorziening voor te betalen schades	97 806	91 171
DEEL HERVERZEKERAARS	**97 806**	**91 171**
Deel herverzekeraars in de andere technische voorzieningen	494	772
Deel herverzekeraars in de voorziening voor niet-verdiende premie (UPR)	1 793	2 002
TOTAAL DEEL HERVERZEKERAARS IN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN NIET-LEVEN	**100 094**	**93 946**

C. Reconciliatie van de wijzigingen in de voorziening voor te betalen schades

	2014			2015		
(In duizend EUR)	Contracten brutobedrag	Herverzeke-ringsbedrag	Nettobedrag	Contracten brutobedrag	Herverzeke-ringsbedrag	Nettobedrag
VOORZIENING VOOR TE BETALEN SCHADE OP 1 JANUARI	866 696	83 758	782 938	913 758	97 806	815 952
Betaalde schades met betrekking tot vorige jaren	(135 648)	(3 732)	(131 916)	(136 645)	(13 218)	(123 427)
Wijziging schadegevallen vorige jaren	(41 502)	4 836	(46 338)	(43 035)	2 460	(45 495)
Verplichtingen voor schadegevallen van dit jaar	224 212	12 944	211 268	221 539	4 123	217 416
VOORZIENING VOOR TE BETALEN SCHADE OP 31 DECEMBER	**913 758**	**97 806**	**815 952**	**955 617**	**91 171**	**864 446**

6.6. Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen

1. Uitsplitsing van bewegingen

(In duizend EUR)	Pensioenen en andere personeels-beloningen	Andere langetermijn-personeels-beloningen	Her-structurering (1)	Voorzieningen voor juridische geschillen(2)	Voorzieningen voor niet in de balans opgenomen verplich-tingen en gegeven garanties	Verlieslatende contracten	Overige voorzieningen	Totaal
OP 1 JANUARI 2014	**140 942**	**18 512**	**199 274**	**46 447**	**5 987**	**3 816**	**47 168**	**462 146**
Dotatie aan de voorzieningen	6 389	2 494	21 855	13 002	10 901	6 041	15 345	76 027
Aangewend bedrag	(22 221)	(2 030)	(48 447)	(1 247)	0	(4 163)	(10 452)	(88 560)
Teruggenomen niet-gebruikte bedragen	(9 113)	0	(2 778)	(6 084)	(2 189)	0	(2 001)	(22 165)
Overdrachten	1 371	0	0	0	0	0	0	1 371
Voorzieningen geboekt naar/uit het eigen vermogen(3)	48 290	0	0	0	0	0	0	48 290
Wisselkoersverschillen	0	0	0	9	51	0	0	60
OP 31 DECEMBER 2014	**165 658**	**18 976**	**169 904**	**52 127**	**14 750**	**5 694**	**50 060**	**477 169**

(1) Op 1 oktober 2013 werd bij Belfius Bank een overeenkomst bereikt over een reeks maatregelen tot vermindering van de personeelskost en het personeelsaantal met ook een directe impact op de pensioenverplichting. Dit herstructureringsplan, Plan 2016 genoemd, bevatte ook belangrijke wijzigingen inzake de pensioenverplichtingen bij Belfius Bank. Het herstructureringsplan voor het personeel is regelmatig opnieuw geëvalueerd. De daling ten opzichte van 2014 is voornamelijk te wijten aan het gebruik van de voorziening bij betalingen aan werknemers die de bank hebben verlaten.
(2) De "Voorzieningen voor juridische geschillen" omvatten voornamelijk juridische geschillen met derden (zie hieronder).
(3) De transfer van en naar eigen vermogen omvat de actuariële winst en verlies welke geboekt werden bij "de herwaardering van de pensioenregeling met een te bereiken doel".

(In duizend EUR)	Pensioenen en andere personeels-beloningen	Andere langetermijn-personeels-beloningen	Her-structurering (1)	Voorzieningen voor juridische geschillen(2)	Voorzieningen voor niet in de balans opgenomen verplich-tingen en gegeven garanties	Verlieslatende contracten	Overige voorzieningen (excl. verzekering)	Totaal
OP 1 JANUARI 2015	**165 658**	**18 976**	**169 904**	**52 127**	**14 750**	**5 694**	**50 060**	**477 169**
Dotatie aan de voorzieningen	20 108	574	9 472	6 681	13 506	3 008	12 099	65 448
Aangewend bedrag	(2 465)	(1 437)	(58 292)	(1 073)	0	(3 494)	(11 810)	(78 571)
Teruggenomen niet-gebruikte bedragen	(309)	0	(1 435)	(13 287)	(16 399)	(440)	(11 199)	(43 069)
Overdrachten(3)	16 976	0	0	(14)	0	0	0	16 962
Voorzieningen geboekt naar/uit het eigen vermogen(4)	(32 436)	0	0	0	0	0	0	(32 436)
Wisselkoersverschillen	0	0	0	2	38	0	0	40
OP 31 DECEMBER 2015	**167 532**	**18 113**	**119 649**	**44 436**	**11 895**	**4 768**	**39 150**	**405 543**

(1) Op 1 oktober 2013 werd bij Belfius Bank een overeenkomst bereikt over een reeks maatregelen tot vermindering van de personeelskost en het personeelsaantal met ook een directe impact op de pensioenverplichting. Dit herstructureringsplan, Plan 2016 genoemd, bevatte ook belangrijke wijzigingen inzake de pensioenverplichtingen bij Belfius Bank. Het herstructureringsplan voor het personeel is regelmatig opnieuw geëvalueerd. De daling ten opzichte van 2014 is voornamelijk te wijten aan het gebruik van de voorziening bij betalingen aan werknemers die de bank hebben verlaten.
(2) De "Voorzieningen voor juridische geschillen" omvatten voornamelijk juridische geschillen met derden (zie hieronder).
(3) De overdrachten hebben voornamelijk betrekking op bepaalde personeelsbeloningen die voorheen waren opgenomen in de technische reserves in 2014 en waren opgenomen in de '"pensioenplannen met vaste prestatie" in 2015.
(4) Tengevolge van de nieuwe pensioenwetgeving van eind 2015 werden intern verzekerde "vaste bijdragen"-plannen, voorheen opgenomen in de technische reserves, beschouwd als "vaste prestatie of te bereiken doel"-plannen in 2015.

2. Vergoedingen na uitdiensttreding

In België heeft elke werknemer recht op een wettelijk pensioen.

Daarnaast voorziet Belfius in een bijkomend bedrijfspensioenplan voor zijn werknemers en in sommige gevallen in een tegemoetkoming bij medische kosten van haar actieve en gepensioneerde werknemers.

De meeste bijkomende pensioenplannen worden uitbetaald via een eenmalige kapitaaluitkering, maar er bestaat ook de mogelijkheid om voor een periodieke rentebetaling te kiezen.

Aanvullende pensioenregelingen

De nieuwe wetgeving van 18 december 2015 met betrekking tot de waarborging van de duurzaamheid en het sociale karakter van de aanvullende pensioenen en tot versterking van het aanvullend karakter ten opzichte van het wettelijke rustpensioen, had betrekking op de wijzigingen in de gegarandeerde interestvoet die door de werkgever gegeven wordt op bijdragen voor "vaste bijdrage"-plannen. Omwille van deze wijzigingen was een berekening van de verplichtingen met behulp van de projected unit credit methode nu ook aangewezen voor de "vaste bijdrage"-plannen. Deze methodologie werd eind 2015 toegepast door Belfius, en indien op basis van deze berekeningswijze een net liability ontstond, werd deze ook opgenomen in de verplichtingen van Belfius.

Verder voorzag de wetgeving een aantal bijkomende regels, ondermeer omtrent het tijdstip van uitbetaling van het aanvullend pensioen, en zijn alle bepalingen die een gunstige anticipatie mogelijk maken absoluut nietig. Er zijn nog overgangsmaatregelen voorzien voor begunstigden die 55 jaar of ouder zullen zijn in 2016.

Uit eerste analyses blijkt dat de verwachte impact van de nieuwe wetgeving op de verplichtingen beperkt zal zijn eind 2015.

Plannen met vaste bijdrage (= "defined contribution" = DC)

Voor de "vaste bijdrage"-plannen (= defined contribution) wordt het eindvoordeel bepaald door de werkgevers- en werknemersbijdragen enerzijds en door de beleggingsopbrengsten van het fonds en de verzekeringsovereenkomst anderzijds.

De Belgische wetgeving voorziet voor de Belgische "vaste bijdrage"-plannen een gegarandeerde minimumrendement op de werkgeversbijdragen en de werknemersbijdragen.

Door deze gegarandeerde minimumopbrengst worden de Belgische "vaste bijdrage"-plannen beschouwd als "vaste prestatie of te bereiken doel"-plannen volgens de IAS19 standaard.

Er zijn meerdere "vaste bijdrage"-plannen bij Belfius Bank. Het belangrijkste plan wordt gefinancierd door werkgevers- en werknemersbijdragen. De werkgeversbijdrage voor dit plan is gebaseerd op het aantal dienstjaren en het salaris. De werknemersbijdrage is een vast percentage van het salaris. Deze "vaste bijdrage"-plannen van Belfius Bank worden allen beheerd in een OFP (Organisme voor Financiering van Pensioenen).

Belfius Insurance en Corona beschikken over "vaste bijdrage"-pensioenplannen (tak 21) voor hun medewerkers (interne plannen).

Het gegarandeerde minimumrendement waarvoor de werkgever verantwoordelijk is, op einddatum, wijzigde wezenlijk in 2015 als gevolg van de nieuwe wetgeving.

Indien het pensioenplan afgesloten werd via een tak 21-groepsverzekering, is de zogenaamde horizontale methode van toepassing. De reserves blijven steeds hun initiële werkgeversgarantie behouden tot de definitieve uitbetaling. Dit betekent dat de reeds opgebouwde reserves tot 31 december 2015 hun bestaande garantie van 3,25 % op de wergeversbijdragen en 3,75 % op de werknemersbijdragen blijven behouden tot de datum van uitdiensttreding. Voor de toekomstige stortingen vanaf 1 januari 2016 wordt de garantie variabel in functie van de OLO 10 jaar-rentevoet met een minimale garantie van 1,75 % en een maximale garantie van 3,75 % (voor het jaar 2016 bedraagt de garantie 1,75 %).

Voor de "vaste bijdrage"-plannen die beheerd worden met een middelenverbintenis (organisme voor financiering van pensioenen) is de zogenaamde verticale methode van toepassing. Dit betekent dat de bestaande garantie van 3,25 % op de werkgeversbijdragen en 3,75 % op de werknemersbijdragen enkel van toepassing is tot 31 december 2015. Voor het jaar 2016 worden de opgebouwde reserves alsook de nieuwe bijdragen verder opgerent aan de minimale variabele werkgever-gegarandeerde rentevoet (1,75 %).

De "vaste bijdrage"-plannen (DC = "defined contribution"-plannen) worden in de geconsolideerde financiële staten behandeld als "vaste prestatie"-plannen (DB = "defined benefit"-plannen). De marktwaarde van de qualifying (in de netto pensioenverplichting erkende) onderliggende activa van de "vaste bijdrage"-plannen bedroegen 137,9 miljoen EUR eind 2015.

Plannen met vaste prestatie of te bereiken doel (= "defined benefit" = DB)

Voor de plannen met "vaste prestatie of te bereiken doel" ("defined benefit") is het eindvoordeel voor de werknemer afhankelijk van verschillende elementen zoals gepresteerde diensttijd en eindbezoldiging.

Gezien de Belfius-werknemers voornamelijk in België werken en gevestigd zijn, zijn de pensioenplannen die op hen van toepassing zijn onderworpen aan de Belgische regelgeving (de niet-Belgische plannen die buiten deze regelgeving vallen zijn verwaarloosbaar).

Belfius Bank heeft verplichtingen op basis van meerdere "vaste prestatie"-pensioenplannen.

Vóór 2007 konden medewerkers enkel rechten opbouwen in deze "vaste prestatie"-plannen, die konden verschillen naargelang het tijdstip van indiensttreding en de entiteit vanwaar de medewerkers afkomstig waren.

In Belfius Bank werden nieuwe medewerkers vanaf 1 januari 2007 niet langer aangesloten bij een "vaste prestatie"-plan. In de plaats daarvan werd een "vaste bijdrage"-pensioenplan ingevoerd voor nieuwe medewerkers.

Sinds 1 oktober 2013 werden de bestaande "vaste prestatie"-plannen van Belfius Bank afgesloten en kunnen alle aangesloten medewerkers geen bijkomende diensttijd meer opbouwen in deze vaste prestatie plannen. Vanaf die datum worden de "vaste prestatie"-plannen van Belfius Bank dynamisch beheerd en bouwen alle medewerkers nieuwe rechten op in het bestaande "vaste bijdrage"-plan van Belfius Bank.

Het grootste "vaste prestatie"-pensioenplan van Belfius Bank is een groepsverzekering afgesloten bij Ethias. Per eind 2015 is het plan wettelijk overgefinancierd, en aangezien er daarenboven geen bijkomende diensttijd meer wordt opgebouwd, werden er in 2015 ook geen bijdragen gestort. De twee overige pensioenplannen voor personeelsleden van Belfius Bank worden beheerd in een OFP. Ook deze plannen zijn wettelijk overgefinancierd per eind 2015 en er werden dus geen bijdragen meer gestort in 2015.

Bij Belfius Insurance worden nieuwe medewerkers eveneens aangesloten aan een "vaste bijdrage"-plan, maar de medewerkers die aangesloten waren aan de bestaande "vaste prestatie"-plannen bouwen nog steeds rechten op in deze plannen. Het voornaamste "vaste prestatie"-plan van Belfius Insurance is intern verzekerd en bijgevolg worden de assets van het plan niet mee opgenomen in de rapportering van de nettopensioenverplichtingen.

A. Variatie in de te bereiken doel verplichting (activa)

(In duizend EUR)	Contante waarde van de pensioen-verplichting	Reële waarde van de fonds-beleggingen	Tekort/ (overschot)	Actiefplafond	Netto-verplichtingen/ (Activa)
OP 1 JANUARI 2014	**1 588 381**	**(1 478 602)**	**109 779**	**31 042**	**140 821**
Pensioenkosten					
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	53 782	0	53 782	0	53 782
Pensioenkosten van verstreken diensttijd en (winst)/verlies bij afwikkeling	(9 636)	0	(9 636)	0	(9 636)
Administratieve kosten en taxen	0	859	859	0	859
Renteopbrengsten - rentekosten	55 438	(52 952)	2 486	1 102	3 588
(A) KOSTEN EN BATEN ERKEND IN RESULTAAT	**99 584**	**(52 093)**	**47 491**	**1 102**	**48 593**
Herwaarderingen (winst)/verlies					
Effect van wijzigingen in demografische hypotheses	382	0	382	0	382
Effect van wijzigingen in financiële hypotheses	220 511	0	220 511	0	220 511
Ervaringsaanpassingen	(30 235)	0	(30 235)	0	(30 235)
Rendement van de fondsbeleggingen (excl. rentebaten)	0	(135 841)	(135 841)	0	(135 841)
Variatie van het actiefplafond (excl. rentebaten/rentekosten)	0	0	0	(5 587)	(5 587)
(B) HERWAARDERINGEN (WINST)/VERLIES ERKEND IN OCI	**190 658**	**(135 841)**	**54 817**	**(5 587)**	**49 230**
NETTOKOSTEN UIT HOOFDE VAN TOEGEZEGDE PENSIOENRECHTEN (A)+(B)	**290 242**	**(187 934)**	**102 308**	**(4 485)**	**97 823**
Bijdragen					
Werkgevers	0	(49 217)	(49 217)	0	(49 217)
Deelnemers van het pensioenplan	3 233	(3 233)	0	0	0
Betalingen					
Betaalde uitkeringen	(54 753)	49 782	(4 971)	0	(4 971)
Afwikkeling	(18 799)	0	(18 799)	0	(18 799)
Andere					
Wisselkoersverschillen	2 667	(2 763)	(96)	96	0
OP 31 DECEMBER 2014	**1 810 971**	**(1 671 967)**	**139 004**	**26 653**	**165 657**

(In duizend EUR)	Contante waarde van de pensioen-verplichting	Reële waarde van de fonds-beleggingen	Tekort/ (overschot)	Actiefplafond	Netto-verplichtingen/ (Activa)
OP 1 JANUARI 2015	**1 810 971**	**(1 671 967)**	**139 004**	**26 653**	**165 657**
Pensioenkosten					
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	52 567	0	52 567	0	52 567
Pensioenkosten van verstreken diensttijd en (winst)/verlies bij afwikkeling	7 901	0	7 901	0	7 901
Administratieve kosten en taxen	0	1 234	1 234	0	1 234
Renteopbrengsten - rentekosten	35 107	(32 766)	2 341	553	2 894
(A) KOSTEN EN BATEN ERKEND IN RESULTAAT	**95 575**	**(31 532)**	**64 043**	**553**	**64 596**
Herwaarderingen (winst)/verlies					
Effect van wijzigingen in demografische hypotheses	4 282	0	4 282	0	4 282
Effect van wijzigingen in financiële hypotheses	(62 484)	0	(62 484)	0	(62 484)
Ervaringsaanpassingen	17 894	0	17 894	0	17 894
Rendement van de fondsbeleggingen (excl. rentebaten)	0	(15 737)	(15 737)	0	(15 737)
Variatie van het actiefplafond (excl. rentebaten/rentekosten)	0	0	0	24 196	24 196
(B) HERWAARDERINGEN (WINST)/VERLIES ERKEND IN OCI	**(40 308)**	**(15 737)**	**(56 045)**	**24 196**	**(31 849)**
NETTOKOSTEN UIT HOOFDE VAN TOEGEZEGDE PENSIOENRECHTEN (A)+(B)	**55 267**	**(47 269)**	**7 998**	**24 749**	**32 747**
Bijdragen					
Werkgevers	0	(45 973)	(45 973)	0	(45 973)
Deelnemers van het pensioenplan	3 132	(3 132)	0	0	0
Betalingen					
Betaalde uitkeringen	(81 320)	79 063	(2 257)	0	(2 257)
Andere					
Wisselkoersverschillen	2 256	(2 244)	12	(12)	0
Andere[1]	17 358	0	17 358	0	17 358
OP 31 DECEMBER 2015	**1 807 664**	**(1 691 522)**	**116 142**	**51 390**	**167 532**

(1) Tengevolge van de nieuwe pensioenwetgeving van eind 2015 werden intern verzekerde "vaste bijdragen"-plannen, voorheen opgenomen in de technische reserves, beschouwd als "vaste prestatie of te bereiken doel" plannen in 2015.

B. Reële waarde van fondsbeleggingen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Reële waarde van de fondsbeleggingen		
Geldmiddelen en equivalenten	18 774	26 429
Aandelen	214 492	215 692
Schuldpapier	1 301 764	1 297 596
Vastgoed	43 768	54 941
Andere	93 170	96 862
TOTAAL	**1 671 968**	**1 691 520**

In 2015 is 95,4 % van de reële waarde van de fondsbeleggingen gebaseerd op marktprijzen.

C. Hypotheses voor Belgische regelingen

	31/12/14	31/12/15
Actualisatierentevoet	1,70 % - 2,05 %	2,10 % - 2,70 %
Inflatiepercentage	1,75 %	1,75 %
Salarisstijgingspercentage	1,75 % - 3,1 %	0,75 % - 2,25 %

Toelichting bij de hypotheses

De bepaling van de actualisatierentevoeten is sinds 2012 gebaseerd op een opgebouwde rentecurve bestaande uit AA bedrijfsobligaties inclusief gecollateriseerde obligaties.

Belfius gebruikt de Belgische wettelijke standaardsterftetabellen aangepast aan de huidige langere levensduur.

De inflatieparameter is gebaseerd op de langetermijnvooruitzichten gepubliceerd door de Europese Centrale Bank.

D. Gevoeligheid[(1)] van de actuariële waarde van brutoverplichtingen van pensioenplannen met vaste prestaties aan het einde van het jaar aan veranderingen van hypothesen

	-50 bp	+50 bp
Actualisatierentevoet	5,85 %	-5,26 %
Inflatiepercentage	-4,00 %	4,68 %
Reële salarisstijgingen	-2,21 %	3,38 %

(1) Indien alle andere hyptheses ongewijzigd blijven.

E. Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen

	31/12/14	31/12/15
België	12,66	11,99

F. Risico en balansbeheer (ALM)

Meerdere fondsbeleggingen van Belfius groep zijn verzekeringscontracten aangegaan met Ethias.

De belangrijkste risico's waaraan de pensioenregelingen van Belfius zijn blootgesteld, hebben betrekking op rente, inflatie, levensduur en pensioengerechtigde leeftijd. Het beheer is gedelegeerd aan een "Investeringscomité" en richt zich voornamelijk op een beheersing van de schuldpositie. Een geformaliseerd investeringskader ("verklaring van Investment Principles") is opgesteld om een goed gediversifieerde en aangepaste beleggingsportefeuille op te zetten. De pensioenverplichtingen worden ten minste eenmaal per jaar geëvalueerd. Op een regelmatige basis, wordt een ALM-studie (met cash-flow-analyse en stresstests) uitgevoerd om de gevoeligheden van de plannen voor rente- en inflatieschokken te bepalen en te analyseren. Deze vormen een belangrijke factor voor het investeringscomité bij het nemen van beslissingen over de activa-toewijzingen binnen de beleggingsportefeuille. Het dagelijks beheer van deze portefeuille en de liquiditeitsaspecten van de plannen werden toevertrouwd aan een externe vermogensbeheerder die, op een regelmatige basis, aan het Investeringscomité verslag uitbrengt over zijn werkzaamheden.

3. Voorwaardelijke verplichtingen

Belfius (d.i. Belfius Bank en zijn geconsolideerde filialen) is verweerder in een aantal geschillen in België die voortvloeien uit zijn gebruikelijke beroepsactiviteiten, met inbegrip van deze waar zij optreedt als verzekeraar, kapitaal- en kredietverschaffer, werkgever, investeerder en belastingbetaler.

Met toepassing van de IFRS-regels legt Belfius voor deze geschillen voorzieningen aan wanneer zijn management, na analyse door zijn bedrijfsjuristen en externe juridische adviseurs al naar het geval, van oordeel is dat een betaling door Belfius waarschijnlijk is en dat het bedrag ervan redelijkerwijze kan worden bepaald.

Hoewel het vaak onmogelijk is de uiteindelijke uitkomst van alle hangende geschillen te voorspellen of te bepalen, is het management, na rijp beraad op basis van relevant advies, van oordeel dat bepaalde andere geschillen tegen Belfius waarvan het management op de hoogte is (en waarvoor, met toepassing van het bovenstaande, geen voorziening is aangelegd) ongegrond zijn, dat hiertegen met succes verweer kan worden gevoerd of dat de uitkomst hiervan naar verwachting niet zal resulteren in een significant verlies in de Geconsolideerde Jaarrekening van Belfius.

De belangrijkste hangende geschillen, ongeacht of hiervoor al dan niet een voorziening werd aangelegd, worden hierna vermeld. Hun beschrijving maakt abstractie van de elementen of evoluties die geen invloed hebben op de positie van Belfius. Indien deze geschillen succesvol zouden zijn voor de tegenpartijen, zouden zij eventueel een financiële impact op Belfius kunnen hebben. Deze impact is op dit ogenblik niet kwantificeerbaar.

A. Het Woningfonds van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Het Woningfonds van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft Belfius Bank op 9 oktober 2012 gedagvaard voor de Rechtbank van Koophandel van Brussel. Het Woningfonds tekende voor een totaal bedrag van 32 miljoen EUR in op vier thesauriebewijzen die tussen juli en september 2011 werden uitgegeven door de Gemeentelijke Holding. Als gevolg van de invereffeningstelling van de Gemeentelijke Holding kon het Woningfonds daarvan slechts 16 miljoen EUR recupereren. Het eist van Belfius Bank de terugbetaling van het niet-gerecupereerde kapitaal. Belfius Bank verwerpt de eis van het Woningfonds aangezien het verlies dat werd geleden op die belegging, het gevolg is van een vrijwillige afstand van schuldvordering door het Woningfonds die overeenstemt met de helft van zijn belegging.

Op 27 maart 2014 heeft de Rechtbank van Koophandel van Brussel het verzoek van het Woningfonds ontvankelijk maar ongegrond verklaard. Het Woningfonds heeft op 3 juni 2014 beroep aangetekend tegen dit vonnis.

Dit geschil kende geen significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

B. BBTK en ACLVB

Twee vakbonden actief binnen Belfius Bank, namelijk BBTK en ACLVB, hebben Belfius Bank op 8 mei 2014 gedagvaard voor de Arbeidsrechtbank van Brussel. Zij vorderen de nietigverklaring van de collectieve arbeidsovereenkomsten die Belfius Bank in 2013 met twee andere vakbonden actief binnen de bank, gesloten heeft. BBTK en ACLVB zijn van oordeel dat deze collectieve arbeidsovereenkomsten oudere collectieve arbeidsovereenkomsten die ook met hen gesloten werden, zonder hun instemming wijzigen. Zij menen bovendien dat een werkgever collectieve arbeidsovereenkomsten met een beperkt aantal vakbonden actief binnen de onderneming kan sluiten alleen wanneer deze werkgever nog geen collectieve arbeidsovereenkomst met andere vakbonden gesloten heeft. De bank verwerpt deze eis omdat de oudere collectieve arbeidsovereenkomsten niet gewijzigd werden en omdat de wetgeving in het algemeen bepaalt dat collectieve arbeidsovereenkomsten met één enkele vakbond kunnen worden gesloten.

De Arbeidsrechtbank heeft op 26 november 2015 om procedureredenen, die geen impact hebben op de merites van de zaak, beslist de pleitzitting uit te stellen naar 20 oktober 2016.

Dit geschil kende geen andere significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

C. Arco

737 vennoten van drie vennootschappen uit de Arco-groep (Arcopar, Arcoplus en Arcofin) hebben Belfius Bank, samen met de drie voornoemde Arco-vennootschappen, op 30 september 2014 gedagvaard voor de Rechtbank van Koophandel van Brussel. Zij vorderen in hoofdorde de nietigverklaring van hun overeenkomst tot toetreding als vennoot tot het kapitaal van deze drie vennootschappen wegens bedrog of dwaling. Zij verzoeken de rechtbank om Belfius Bank te veroordelen in solidum met elk van de drie betrokken Arco-vennootschappen tot terugbetaling van hun kapitaalsinbrengen, te vermeerderen met de interesten en een schadevergoeding. In ondergeschikte orde verzoeken zij de Rechtbank van Koophandel om Belfius Bank te veroordelen tot de betaling van een schadevergoeding omdat Belfius Bank zou zijn tekort geschoten in zijn informatieverplichting jegens hen. Aangezien het dossier dat ze hebben ingediend, lacunair is op het vlak van de bewijsvoering en de schadebepaling, kan Belfius Bank hun eis inhoudelijk niet evalueren en dient Belfius Bank deze dan ook te verwerpen.

1 027 en 466 andere vennoten van de hier bedoelde Arco-vennootschappen hebben zich op 16 december 2014, respectievelijk 15 januari 2016 vrijwillig aangesloten bij de voorgaande dagvaarding. Belfius Bank heeft hun dossier opgevraagd om alzo hun eis inhoudelijk te kunnen evalueren.

Op 17 december 2015 hebben 2 169 vennoten van de drie voornoemde Arco-vennootschappen de Belgische Staat in gedwongen tussenkomst gedagvaard. Zij verzoeken de Rechtbank van Koophandel om de Belgische Staat te veroordelen tot de betaling van een schadevergoeding omwille van de beweerde onwettigheid van het garantieschema dat de Belgische Staat had ingevoerd ten gunste van Arco-vennoten. Dit verzoek is ondergeschikt aan hun eisen tegen Belfius Bank en heeft geen negatieve impact op Belfius Bank.

Dit geschil kende geen andere significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

Voor Belfius Insurance werd er geen provisie aangelegd voor belangrijke geschillen.

6.7. Achtergestelde schulden

1. Uitsplitsing volgens aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
ACHTERGESTELDE CONVERTEERBARE SCHULDEN		
Eeuwigdurende achtergestelde schulden	0	0
Andere	0	0
ACHTERGESTELDE NIET-CONVERTEERBARE SCHULDEN		
Eeuwigdurende achtergestelde schulden	349 508	365 468
Andere	536 850	547 536
TOTAAL[1]	886 358	913 004
HYBRIDE KAPITAALINSTRUMENTEN EN TERUGBETAALBARE PREFERENTE AANDELEN	0	0

(1) De toename van achtergestelde leningen is een gevolg van de impact van de wisselkoersverschillen (voornamelijk Japanse Yen).

2. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichting 9.4., 9.5. en 9.6.

3. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 9.1.

4. Gegevens voor elke achtergestelde lening

Referentie-nummer	Munt	Bedrag in duizend v.d. munteenheid	Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) Omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting	Vergoedings-voorwaarden
1.[1]	EUR	15 000	15/07/2019	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	gelinkt aan CMS[2]
2.[1]	EUR	40 000	03/12/2019	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	• als GBP Libor 12 m < 5 % rente = GBP Libor 12 m + 20 bp • als GBP Libor 12 m > = 5 %: rente = 7,55 %
3.[1]	EUR	11 000	16/12/2019	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	gelinkt aan CMS[2]
4.	EUR	29 948	01/03/2022	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	Euribor 3 m + 43 bp
5.	EUR	44 939	04/04/2022	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	6 %
6.	EUR	20 000	02/04/37 (call datum: 02/04/2017)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 5 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	4,86 %
7.	EUR	20 000	01/03/47 (call datum: 01/03/2017)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 5 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	5,04 %
8.	EUR	17 500	onbepaald (call datum: 29/12/2023)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 12 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	IRS 12 j + 200 bp

(1) Afgesplitst.
(2) CMS: Constant Maturity Swap

Referentie-nummer	Munt	Bedrag in duizend v.d. munteenheid	Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) Omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting	Vergoedings-voorwaarden
9.	EUR	17 500	onbepaald (call datum: 29/12/2019)	a) mogelijk op call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 10 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	IRS 10 j + 200 bp
10.	EUR	50 000	onbepaald (call datum: 15/07/2023)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 12 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	IRS 12 j + 200 bp
11.	EUR	65 904	onbepaald (call datum: 18/05/2016)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op elke volgende coupondatum b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	Euribor 6 m + 187 bp
12	GBP	150 000	09/02/17 (call datum: 09/02/2016)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op elke volgende coupondatum b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	GBP Libor 3 m + 70 bp
13.	USD	50 000	onbepaald (call datum: 25/02/2016)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op elke volgende coupondatum b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	USD Libor 3 m + 175 bp
14.	USD	100 000	onbepaald (call datum: 21/03/2016)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op elke volgende coupondatum b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	USD Libor 3 m + 175 bp
15.(1)	JPY	10 000 000	11/09/25	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	6,10 %
16.(1)	JPY	10 000 000	11/09/25	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	6,05 %
17.	EUR	72 000	onbepaald (call datum: 1/1/2025)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien jaarlijks b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	6,25 % tot 01/01/2025, nadien Euribor 3 m + 417 bp

(1) Afgesplitst.

6.8. Overige verplichtingen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Overige verplichtingen (uitgezonderd verzekeringsactiviteiten)	1 953 951	1 677 003
Overige verplichtingen specifiek voor verzekeringsactiviteiten	196 566	379 558
TOTAAL	2 150 517	2 056 561

1. Overige verplichtingen (uitgezonderd verzekeringsactiviteiten)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Gelopen kosten	79 879	101 503
Uitgestelde opbrengsten	45 298	35 130
Subsidies	1	0
Overige toegekende ontvangen bedragen	68	141
Salarissen en sociale lasten (te betalen)	138 614	134 243
Bedrijfsbelastingen	69 633	63 214
Hangende betalingen aan klanten en schulden aan dienstverleners	1 277 898	968 299
Hangende betalingen van leasingcontracten	124 819	86 140
Hangende betalingen van factoringactiviteiten	217 741	288 333
TOTAAL	1 953 951	1 677 003

2. Overige verplichtingen specifiek voor verzekeringsactiviteiten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Schulden voor deposito's van cessionarissen	97 630	303 849
Schulden voortvloeiend uit directe verzekeringstransacties	73 790	51 011
Schulden voortvloeiend uit herverzekeringstransacties	24 882	24 565
Andere verzekeringsverplichtingen	264	133
TOTAAL	**196 566**	**379 558**

6.9. Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Verplichtingen van dochterondernemingen aangehouden voor verkoop[1]	0	3 243 438
Beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0
TOTAAL	**0**	**3 243 438**

(1) Per 31 december 2015 werd International Wealth Insurer SA gerapporteerd als "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten" en "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

In 2015 heeft Belfius Insurance beslist de verkoop te activeren van haar verzekeringsdochter "International Wealth Insurer". Deze verkoop kadert in de strategie van Belfius om haar activiteiten te concentreren op de Belgische markt. Sindsdien werd een "share purchase agreement" ondertekend met Valor Group voor de verkoop van de participatie in IWI. Het dossier wordt momenteel gevalideerd door de Luxemburgse autoriteiten ("Commissariat aux Assurances" of "CAA").

Aangezien een verkoop zeer waarschijnlijk is, werden de activa van IWI, overeenkomstig de bepalingen van IFRS 5, geclassificeerd in een afzonderlijke rubriek van de balans als "aangehouden voor verkoop".

Activa die geclassificeerd worden als aangehouden voor verkoop dienen gewaardeerd te worden tegen de laagste waarde van hun boekwaarde en hun reële waarde minus de verkoopkosten. Uit een studie van de cijfers per 31 december 2015 blijkt dat de verkoop een positieve impact zal hebben op het geconsolideerde resultaat. Het is bijgevolg niet nodig een waardevermindering op de participatie te boeken.

Volgens de bepalingen van IFRS 5 wordt de verkoop van IWI niet beschouwd als een "groep activa die wordt afgestoten".

Een beschrijving is voorzien in bijlage 10.2.

VII. Toelichtingen bij de geconsolideerde resultatenrekening

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen.)

Belangrijke bestanddelen die deel uitmaken van de resultatenrekening

We verwijzen naar de bespreking van het resultaat in het beheersverslag.

7.1. Renteopbrengsten - rentekosten

(In duizend EUR)	31/12/14(PF[1])	31/12/15
RENTEOPBRENGSTEN[2]	**5 558 955**	**4 672 441**
RENTEOPBRENGSTEN OP ACTIVA NIET GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA RESULTATENREKENING	**4 013 145**	**3 418 204**
Kas en tegoeden bij centrale banken	1 062	770
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	246 748	43 262
Leningen en voorschotten aan klanten	2 824 505	2 611 723
Voor verkoop beschikbare financiële activa	882 800	635 464
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	18 798	86 304
Rente op activa waarop een waardevermindering is geboekt	32 270	31 572
Andere	6 962	9 109
RENTEOPBRENGSTEN OP ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA RESULTATENREKENING	**1 545 810**	**1 254 237**
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa	37 485	28 849
Financiële activa geboekt tegen reële waarde	29	0
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	468 331	471 914
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	1 039 965	753 474
RENTEKOSTEN[2]	**(3 471 479)**	**(2 648 756)**
RENTEKOSTEN OP VERPLICHTINGEN NIET GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA RESULTATENREKENING	**(1 098 085)**	**(718 412)**
Schulden aan kredietinstellingen	(60 886)	(31 833)
Schulden aan en deposito's van klanten[1]	(383 914)	(193 920)
Schuldpapier	(625 539)	(464 806)
Achtergestelde schulden	(21 572)	(22 045)
Andere	(6 174)	(5 808)
RENTEKOSTEN OP VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA RESULTATENREKENING	**(2 373 394)**	**(1 930 344)**
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	(229)	728
Financiële verplichtingen aangeduid tegen reële waarde	(176 104)	(180 139)
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	(349 191)	(324 197)
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	(1 847 870)	(1 426 736)
NETTORENTEOPBRENGSTEN	**2 087 476**	**2 023 685**

(1) Om de presentatie van bankheffingen te aligneren met de 2015 classificatie, werden de heffingen gerelateerd aan het depositogarantiestelsel in de 2014 geconsolideerde resultatenrekening geherclassificeerd van "II. Rentekosten" naar "XII. Overige kosten".
(2) Negatieve intresten betaald op activa zijn opgenomen in rentekosten. Negatieve intresten ontvangen op passiva zijn opgenomen in renteopbrengsten.

7.2. Dividenden

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Voor verkoop beschikbare financiële activa	49 027	60 507
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa	391	1 140
TOTAAL	**49 418**	**61 647**

7.3. Nettoresultaat uit ondernemingen in vermogensmutatie

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Resultaat van ondernemingen in vermogensmutatie, voor belastingen.	3 011	8 907
Aandeel van belastingen	(1 031)	(615)
TOTAAL	**1 980**	**8 292**

7.4. Nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Nettoresultaat uit handelsdoeleinden	(122 781)	41 444
Nettoresultaat uit afdekkingen	(112 817)	6 174
Nettoresultaat uit financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening en resultaat uit de gerelateerde afgeleide producten[1]	9 361	7 060
Wisselkoersactiviteit en -verschillen	4 503	(16 946)
TOTAAL	**(221 734)**	**37 732**

Reële-waardeaanpassingen hadden een positieve impact op het resultaat eind 2015 als gevolg van de verbeterde marktomstandigheden gedurende 2015 vergeleken met jaareinde 2014 (voornamelijk een verbetering in credit spread en basis spread). Het totaal bedrag op de balans van credit value adjustment bedraagt -250 miljoen EUR eind 2015 (vergeleken met -269 miljoen EUR eind 2014) en het totaal bedrag op de balans van debit value adjustment bedraagt +27 miljoen EUR eind 2015 (vergeleken met +24 miljoen EUR eind 2014). Het totaal bedrag op de balans van funding value adjustments bedraagt -48 miljoen EUR eind 2015 (vergeleken met -74 miljoen EUR eind 2014). We verwijzen naar toelichting 9.5. die verder detail geeft over de marktrisico's.

(1) Waaronder afgeleide producten aangehouden voor handelsdoeleinden opgenomen in een fair value option-strategie	99 761	(38 586)

Resultaat uit afdekkingen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
REËLE-WAARDEAFDEKKINGEN	**4 736**	**29 438**
Verandering in reële waarde van het afgedekte bestanddeel toe te schrijven aan het afgedekte risico	135 984	28 956
Veranderingen in reële waarde van afdekkingsderivaten	(131 248)	482
AFDEKKING VAN HET RENTERISICO VAN EEN PORTEFEUILLE	**(117 553)**	**(23 264)**
Verandering in reële waarde van het afgedekte bestanddeel	2 596 183	(876 458)
Veranderingen in reële waarde van afdekkingsderivaten	(2 713 736)	853 194
TOTAAL	**(112 817)**	**6 174**

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
STOPZETTING VAN KASSTROOMAFDEKKING (KASSTROMEN ZULLEN NOG STEEDS NAAR VERWACHTING PLAATSVINDEN) - BEDRAGEN OPGENOMEN IN DE RENTEMARGE	**93**	**97**

Door wijzigingen in het basisrisico en de lage rente-omgeving is het nettoresultaat van hedge accounting gestegen. Niettemin werden de efficiëntietesten gerespecteerd gedurende 2015.

Belfius past voornamelijk reële-waardeafdekkingen toe voor de afdekking van het renterisico van activa en passiva door afdekkingsinstrumenten. Deze indekkingen worden zowel op macrobasis op het actief en op het passief als op microniveau voor bepaalde obligaties als emissies toegepast.

7.5. Nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Winsten op Leningen en voorschotten	103 050	18 143
Winsten op Voor verkoop beschikbare financiële activa	126 689	269 408
Winsten op Materiële vaste activa	36 057	13 274
Winsten op Verplichtingen	1	0
Overige winsten	2 373	3 140
TOTALE WINST	**268 170**	**303 965**
Verliezen op Leningen en voorschotten	(136 103)	(16 447)
Verliezen op Voor verkoop beschikbare financiële activa	(98 996)	(202 393)
Verliezen op Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden		(9)
Verliezen op Materiële vaste activa	(959)	(253)
Verliezen op Verkoop van activa aangehouden voor verkoop	(82)	(82)
Verliezen op Verplichtingen	(920)	(679)
Overige verliezen	(335)	(70 247)
TOTALE VERLIES	**(237 395)**	**(290 110)**
NETTO WAARDEVERMINDERING	**10 595**	**325**
TOTAAL	**41 370**	**14 180**

Het nettoresultaat uit investeringen en verplichtingen is voornamelijk beïnvloed door de verdere risicoafbouw in de Side-portefeuille, alsmede verkopen binnen de portefeuille van Belfius Insurance. Het resultaat als gevolg van de verdere risicoafbouw in de Side-portefeuille in de kredietgarantieportefeuille is opgenomen in de lijn "overige".

Nettowaardevermindering

(In duizend EUR)	Specifiek risico		Totaal
	Dotaties	Terugnemingen	
OP 31 DECEMBER 2014			
Effecten die voor verkoop beschikbaar zijn	(4 224)	14 819	10 595
TOTAAL	**(4 224)**	**14 819**	**10 595**

(In duizend EUR)	Specifiek risico		Totaal
	Dotaties	Terugnemingen	
OP 31 DECEMBER 2015			
Effecten die voor verkoop beschikbaar zijn	(3 418)	3 743	325
TOTAAL	**(3 418)**	**3 743**	**325**

7.6. Honoraria en ontvangen - betaalde provisies

	31/12/14			31/12/15		
(In duizend EUR)	Ontvangen	Betaald	Netto	Ontvangen	Betaald	Netto
Provisies op gemeenschappelijke beleggingsfondsen beheerd door derden	138 303	(4 631)	133 672	187 379	(5 645)	181 734
Verzekeringsactiviteiten	116 039	(6 443)	109 596	112 972	(6 601)	106 371
Kredietactiviteit	33 618	(9 768)	23 850	34 071	(10 853)	23 218
Aankoop en verkoop van effecten	28 661	(1 245)	27 416	24 357	(1 525)	22 832
Aankoop en verkoop van beleggingsfondsen	39 932	(960)	38 972	53 330	(566)	52 764
Betalingsdiensten	142 322	(47 300)	95 022	138 844	(46 666)	92 178
Provisies aan niet-exclusieve makelaars	2 925	(11 726)	(8 801)	2 250	(13 896)	(11 646)
Diensten met betrekking tot effecten, uitgezonderd bewaring	1 671	(743)	928	3 750	(620)	3 130
Bewaring	18 240	(4 456)	13 784	17 893	(4 068)	13 825
Uitgiftes en plaatsingen van effecten	3 417	(801)	2 616	3 861	(1 917)	1 944
Effectiseringsvergoedingen	447	0	447	363	(813)	(450)
Private banking	12 188	(4 196)	7 992	15 427	(5 438)	9 989
Verrekening en afwikkeling	6 655	(5 215)	1 440	7 079	(6 039)	1 040
Uitlening van effecten	219	(32)	187	92	(21)	71
TOTAAL	544 637	(97 516)	447 121	601 668	(104 668)	497 000

7.7. Overige opbrengsten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Bedrijfsbelastingen	911	1 042
Huuropbrengsten uit vastgoedbeleggingen	21 318	21 875
Overige huuropbrengsten	8 790	10 242
Terugnames van voorzieningen voor geschillen	12 209	25 369
Overige opbrengsten uit andere activiteiten[1]	94 033	80 464
OVERIGE OPBRENGSTEN	**137 261**	**138 992**

(1) "Overige opbrengsten" omvat overige bedrijfsopbrengsten voor operationele leasing en overige bedrijfsopbrengsten.

7.8. Overige kosten

(In duizend EUR)	31/12/14(PF[1])	31/12/15
Waardeverminderingen op voorraden	(2)	(2)
Bankheffingen[1]	(139 584)	(205 106)
Onderhoud en herstellingen van gebouwen (vastgoedbeleggingen) die tijdens het lopende boekjaar opbrengsten genereerden	(728)	(7 273)
Voorzieningen voor geschillen	(3 738)	(2 294)
Overige kosten uit andere activiteiten[2]	(32 140)	(97 110)
OVERIGE KOSTEN	**(176 192)**	**(311 785)**

(1) Om de presentatie van bankheffingen te aligneren met de 2015 classificatie, werden de heffingen gerelateerd aan het depositogarantiestelsel in de 2014 geconsolideerde resultatenrekening geherclassificeerd van "II. Rentekosten" naar "XII. Overige kosten". De totale financiële-sectorheffingen bedragen -246 miljoen EUR voor 2015 en -157 miljoen EUR eind 2014.
(2) "Overige kosten" omvat overige bedrijfskosten voor operationele leasing (met uitzondering van huurkosten en voorwaardelijke leasebetalingen), afschrijvingen op kantoormeubilair en andere uitrusting in operationele leasing gegeven, overige bedrijfskosten, afschrijvingen op vastgoedbeleggingen, en bedrijfsbelastingen.

7.9. Personeelskosten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Lonen en salarissen	(484 618)	(438 953)
Sociale zekerheid en verzekeringskosten	(137 332)	(134 080)
Pensioenkosten - toegezegde-pensioenregelingen[1]	(53 251)	(62 898)
Pensioenkosten - toegezegde-bijdrageregelingen[1]	(643)	(879)
Andere verplichtingen na pensionering (terugname / gebruik)	28 169	(479)
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	(465)	864
Herstructureringskosten (terugname / gebruik)[1]	21 496	36 745
Overige kosten	(10 651)	(10 739)
TOTAAL	**(637 295)**	**(610 419)**

(1) We verwijzen naar toelichting 6.6. "Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen" voor een gedetailleerde beschrijving.

(Gemiddeld VTE) op 31/12/2014	België	Luxemburg	Ierland	Volledig geconsolideerd
Management	162	5	3	170
Werknemers	6 553	81	13	6 647
TOTAAL	**6 715**	**86**	**16**	**6 817**
waarvan de bank-groep	5 458	1	11	5 470
waarvan de Belins-groep	1 257	85	5	1 347

(Gemiddeld VTE) op 31/12/2015	België	Luxemburg	Ierland	Volledig geconsolideerd
Management	155	4	2	161
Werknemers	6 275	75	8	6 358
TOTAAL	**6 430**	**79**	**10**	**6 519**
waarvan de bank-groep	5 179	2	10	5 191
waarvan de Belins-groep	1 251	77	0	1 328

7.10. Algemene en administratiekosten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Nutsvoorzieningen	(30 236)	(30 353)
Operationele leasing (m.u.v. technologie- en systeemkosten)	(7 596)	(7 409)
Honoraria	(31 458)	(38 939)
Marketing, reclame en public relations	(42 863)	(36 675)
Technologie- en systeemkosten	(149 106)	(155 257)
Softwarekosten en onderzoeks- en ontwikkelingskosten	(31 210)	(30 286)
Herstellings- en onderhoudskosten	(920)	(767)
Verzekeringen (m.u.v. deze met betrekking op pensioenen)	(5 576)	(4 678)
Waardentransport	(33 601)	(20 560)
Bedrijfsbelastingen	(45 641)	(50 592)
Andere algemene en administratieve kosten	(62 110)	(57 318)
TOTAAL[1]	**(440 317)**	**(432 834)**

(1) Het effect van de inspanning om de kosten te beheersen resulteerde in een daling van de algemene en administratiekosten.

7.11. Afschrijvingen vaste activa

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Afschrijvingen op gebouwen	(29 808)	(30 537)
Afschrijvingen op andere materiële activa	(19 274)	(12 654)
Afschrijvingen op immateriële activa	(36 499)	(34 014)
TOTAAL	**(85 581)**	**(77 205)**

7.12. Waardeverminderingen op financiële instrumenten en voorzieningen voor kredietverbintenissen

1. Collectieve waardeverminderingen

	31/12/14			31/12/15		
(In duizend EUR)	Dotaties	Terugnemingen	Totaal	Dotaties	Terugnemingen	Totaal
TOTAAL VAN DE COLLECTIEVE WAARDEVERMINDERINGEN OP LENINGEN	**(93 209)**	**115 138**	**21 929**	**(75 036)**	**50 413**	**(24 623)**

2. Specifieke waardeverminderingen

	31/12/14				
(In duizend EUR)	Dotaties	Terugnemingen	Verliezen	Recuperaties	Totaal
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	0	11 627	(10 207)	0	1 420
Leningen en voorschotten aan klanten	(201 093)	181 496	(66 343)	12 634	(73 306)
Activa uit de verzekeringsactiviteit[1]	(120)	284	0	0	164
Overige vorderingen	(221)	181	0	0	(40)
Verbintenissen	(10 901)	2 189	0	0	(8 712)
TOTAAL	**(212 335)**	**195 777**	**(76 550)**	**12 634**	**(80 474)**

(1) Wordt gepubliceerd op de lijn XV. van het Actief.

	31/12/15				
(In duizend EUR)	Dotaties	Terugnemingen	Verliezen	Recuperaties	Totaal
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	(2 562)	0	0	9 293	6 731
Leningen en voorschotten aan klanten	(169 145)	175 168	(110 192)	26 701	(77 468)
Activa uit de verzekeringsactiviteit[1]	(207)	203	0	0	(4)
Overige vorderingen	(194)	0	0	0	(194)
Verbintenissen	(13 506)	16 399	0	0	2 893
TOTAAL	**(185 614)**	**191 770**	**(110 192)**	**35 994**	**(68 042)**

(1) Wordt gepubliceerd op de lijn XV. van het Actief.

7.13. Waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Waardevermindering op vastgoedbeleggingen	(4 659)	(1 207)
Waardevermindering op terreinen en gebouwen	(265)	120
Waardevermindering op immateriële activa[1]	0	(11 711)
TOTAAL	**(4 924)**	**(12 798)**

(1) Ten gevolge van de toegenomen digitalisering heeft Belfius het (verwachte) economisch gebruik van haar intern ontwikkelde software herzien en waar nodig uitzonderlijke waardeverminderingen geboekt.

7.14. Waardevermindering op goodwill

Nihil.

Op basis van de jaarlijkse "impairment test" was het niet nodig om een bijzondere waardevermindering op goodwill te boeken. De "impairment test" werd uitgevoerd door het vergelijken van de "eigen vermogenswaarde" van Belfius Insurance met de "bedrijfswaarde". Deze "bedrijfswaarde" werd bepaald op basis van een discounted cash flow model op basis van de volgende gegevens:

- (i) financieel plan voor 5 jaar;
- (ii) een rendement op eigen vermogen van 10 %; en
- (iii) een langetermijngroei voor België van 0,5 %.

Op basis van dat scenario kon een overschot worden geïdentificeerd, er is geen aanpassing van de parameters ten opzichte van vorig jaar.

Dit werd vastgesteld in alle scenario's (variërend van een groeitempo op jaarbasis van 0 % naar 2 % en een disconteringsvoet van 6 % tot 12 %), waardoor geen waardevermindering nodig is. Alleen als de kapitaalkost (disconteringscurve) hoger zou zijn dan 15 % samen met een groei van 0,5 % dan zou er een waardevermindering nodig zijn.

7.15. Belastingen

(In duizend EUR)	31/12/14			31/12/15		
	Belastingen op het resultaat van het lopend boekjaar	Overige belastingen	Totaal	Belastingen op het resultaat van het lopend boekjaar	Overige belastingen	Totaal
Belastingen lopend boekjaar: Inkomstenbelastingen lopend boekjaar	(31 836)		(31 836)	(60 303)		(60 303)
Belastingen lopend boekjaar: Inkomstenbelastingen vorige boekjaren		3 295	3 295		1 668	1 668
Belastingen lopend boekjaar: Voorzieningen voor fiscale geschillen		(7 189)	(7 189)		(2 500)	(2 500)
TOTAAL BELASTINGEN LOPEND BOEKJAAR			**(35 730)**			**(61 135)**
Uitgestelde belastinglatenties lopend boekjaar	(109 826)		(109 826)	(137 583)		(137 583)
Uitgestelde belastinglatenties vorig boekjaar		45 707	45 707		22 845	22 845
TOTAAL UITGESTELDE BELASTINGEN			**(64 119)**			**(114 738)**
TOTAAL	**(141 662)**	**41 813**	**(99 849)**	**(197 886)**	**22 013**	**(175 873)**
STANDAARD BEREKEND BELASTINGTARIEF			**17,84 %**			**25,79 %**

Effectieve vennootschapsbelastingen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
NETTORESULTAAT VOOR BELASTINGEN	**559 729**	**681 948**
Winsten en verliezen van vennootschappen geboekt volgens de vermogensmutatiemethode	1 980	8 292
BELASTBARE BASIS (A)	**557 749**	**673 656**
Statutair belastingtarief	33,99 %	33,99 %
BELASTINGEN OP BASIS VAN STATUTAIR TARIEF	**189 579**	**228 976**
Belastingeffect van tarieven in andere wetgeving	11 903	(423)
Belastingeffect van niet-belastbare opbrengsten(1)	(15 646)	(12 696)
Belastingeffect van niet-aftrekbare kosten	19 424	20 078
Belastingeffect door herwaardering van niet-erkende actieve belastinglatenties	1 872	15 004
Inkomsten belast aan verminderd tarief	(8 918)	(11 187)
Andere toename (afname) van statutaire belastingen	(56 552)	(41 866)
BELASTINGEN OP RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR (B)	**141 662**	**197 886**
Belastbare basis	557 749	673 656
EFFECTIEF BELASTINGTARIEF (B)/(A)	**25,4 %**	**29,4 %**

(1) Voornamelijk definitief belaste inkomsten (dividenden) en vrijgestelde meerwaarden op aandelen.

Andere toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening

VIII. Toelichtingen bij de geconsolideerde buitenbalansrubrieken

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen.)

8.1. Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Te verstrekken leningen en aankopen van activa	1 829 796	3 253 049
Te ontvangen fondsen en verkopen van activa	2 382 296	4 399 154

8.2. Waarborgen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Gegeven waarborgen aan banken	1 625 513	1 263 913
Gegeven waarborgen aan klanten	4 507 973	4 349 497
Ontvangen waarborgen van banken[1]	1 461 587	1 236 105
Ontvangen waarborgen van klanten	29 961 694	29 550 054

(1) Dit bedrag omvat vooral de ontvangen persoonlijke zekerheden en aanverwante verhaalrechten voor derivaten.

8.3. Kredietlijnen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Niet-gebruikte kredietlijnen verstrekt aan kredietinstellingen	4 494	266 883
Niet-gebruikte kredietlijnen verstrekt aan klanten	17 767 225	22 595 235
Niet-gebruikte kredietlijnen bekomen van kredietinstellingen	386	0

8.4. Andere verbintenissen in het kader van financieringsactiviteiten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Verzekeringsactiviteit - Ontvangen verbintenissen	75 042	74 764
Bankactiviteit - Gegeven verbintenissen[1]	47 821 477	23 404 829
Bankactiviteit - Ontvangen verbintenissen	61 807 816	69 159 763

(1) Voornamelijk gerelateerd aan gekoppelde terugkoopovereenkomsten en waarborgstelling voor schulden bij de Europese Centrale Bank en andere centrale banken.

Voor een gedetailleerde bespreking van de liquiditeitspositie verwijzen we naar het deel "Risicobeheer" van het beheersverslag.

De rubriek "Bankactiviteit - gegeven verbintenissen" omvat ook de onderliggende activa van de pandbrieven ("het covered bond programma").

Het bijzonder vermogen van het "covered bond programma" omvat voornamelijk woonkredieten voor 6,1 miljard EUR (nominaal) eind 2014 en voor 7,3 miljard EUR (nominaal) eind 2015.

Zie toelichting 6.3 "Schuldpapier".

8.5. Lening en ontlening van effecten (in het kader van "bond lending en bond borrowing transacties")

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Lening van effecten	1 882	7 272
Ontlening van effecten	334 702	333 743

IX. Toelichtingen met betrekking tot het risicobeheer

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen.)

9.1. Reële waarde

1. De reële waarde van financiële instrumenten

A. Uitsplitsing van de reële waarde van activa

(In duizend EUR)	31/12/14 Boekhoud-kundige waarde	31/12/14 Reële waarde	31/12/14 Verschil	31/12/15 Boekhoud-kundige waarde	31/12/15 Reële waarde	31/12/15 Verschil
Kas en tegoeden bij centrale banken	2 412 855	2 412 855	0	576 276	576 276	0
Leningen en voorschotten[1][2]	118 216 763	127 213 588	8 996 825	111 507 154	117 415 514	5 908 360
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	2 834 531	2 914 118	79 587	5 017 155	5 090 770	73 615
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	6 100 168	6 100 168	0	3 222 991	3 222 991	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	25 087 002	25 087 002	0	19 733 565	19 733 565	0
Derivaten	31 130 082	31 130 082	0	25 943 567	25 943 567	0
Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	24 932	43 174	18 242	3 354 528	3 366 748	12 220

(1) De cijfers van 31 december 2014 werden herzien om vergelijkbaarheid met balansrubrieken te verduidelijken.
(2) De lage rentetarieven veroorzaakten in 2015 een groot aantal vervroegde terugbetalingen en bijgevolg een daling van de niet-gerealiseerde winst op de "Leningen en voorschotten" ten opzichte van 2014. Deze niet-gerealiseerde winst is bepaald op basis van een interne evaluatie van de vervroegde terugbetalingen.

B. Uitsplitsing van de reële waarde van verplichtingen

(In duizend EUR)	31/12/14 Boekhoud-kundige waarde	31/12/14 Reële waarde	31/12/14 Verschil	31/12/15 Boekhoud-kundige waarde	31/12/15 Reële waarde	31/12/15 Verschil
Leningen en deposito's	87 921 690	88 142 315	220 625	79 700 376	79 884 719	184 343
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	9 166 711	9 166 711	0	6 916 469	6 916 469	0
Derivaten	38 165 388	38 165 388	0	30 060 085	30 060 085	0
Schuldpapier	29 112 916	30 042 286	929 370	27 777 552	28 430 570	653 018
Achtergestelde schulden	886 358	913 156	26 798	913 004	994 683	81 679
Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten			0	3 243 438	3 243 438	0

Voor sommige activa en passiva raamt Belfius dat de reële waarde hun boekhoudkundige waarde benadert.

Het eigen kredietrisico op verplichtingen is niet significant gewijzigd.

In de boekhoudkundige waarde werden de "herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille" niet opgenomen maar apart getoond op de balans . De waarde van het ingedekte renterisicobedrag is in 2014 op het actief 5 072 miljoen EUR en op het passief 294 miljoen EUR. Voor 2015 werd er respectievelijk 4 373 miljoen EUR en 226 miljoen EUR erkend op de balans.

2. Analyse van de reële waarde van financiële instrumenten

A. Activa

(In duizend EUR)	31/12/14 Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Leningen en voorschotten[1]	2 180 562	45 977 781	79 055 245	127 213 588
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	2 914 118			2 914 118
SUBTOTAAL	**5 094 680**	**45 977 781**	**79 055 245**	**130 127 706**
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	4 633 741	1 104 759	361 668	6 100 168
Voor verkoop beschikbare financiële activa	23 098 865	538 816	1 449 321	25 087 002
Derivaten	1 105	29 503 247	1 625 730	31 130 082
Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten		41 927	1 247	43 174
SUBTOTAAL	**27 733 711**	**31 188 749**	**3 437 966**	**62 360 426**
TOTAAL	**32 828 391**	**77 166 530**	**82 493 211**	**192 488 132**

(1) De cijfers van 31 december 2014 werden herzien om vergelijkbaarheid met balansrubrieken te verduidelijken.

(In duizend EUR)	31/12/15 Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Leningen en voorschotten	1 727 159	36 543 337	79 145 018	117 415 514
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	4 693 941	240 271	156 558	5 090 770
SUBTOTAAL	**6 421 100**	**36 783 608**	**79 301 576**	**122 506 284**
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	2 351 704	595 944	275 343	3 222 991
Voor verkoop beschikbare financiële activa	17 746 604	473 375	1 513 586	19 733 565
Derivaten	1 191	24 517 592	1 424 784	25 943 567
Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten[1]	3 292 786	66 854	7 108	3 366 748
SUBTOTAAL	**23 392 285**	**25 653 765**	**3 220 821**	**52 266 871**
TOTAAL	**29 813 385**	**62 437 373**	**82 522 397**	**174 773 155**

(1) De "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten" en "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten" houden voornamelijk verband met de portefeuille van International Wealth Insurer.

B. Verplichtingen

(In duizend EUR)	31/12/14 Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Leningen en deposito's	2 050 436	85 129 313	962 566	88 142 315
Schuldpapier	6 452 232	14 007 488	9 582 566	30 042 286
Achtergestelde schulden	48 974	304 715	559 468	913 157
SUBTOTAAL	**8 551 642**	**99 441 516**	**11 104 600**	**119 097 758**
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	4 117 783	4 955 080	93 848	9 166 711
Derivaten	34 587	36 743 770	1 387 030	38 165 387
Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten				0
TOTAAL	**12 704 012**	**141 140 366**	**12 585 478**	**166 429 856**

(In duizend EUR)	31/12/15 Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Leningen en deposito's	0	78 917 253	967 466	79 884 719
Schuldpapier	8 316 721	5 228 126	14 885 723	28 430 570
Achtergestelde schulden	324 055	288 757	381 871	994 683
SUBTOTAAL	**8 640 776**	**84 434 136**	**16 235 060**	**109 309 972**
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	2 018 093	2 345 307	2 553 069	6 916 469
Derivaten	5 908	28 910 713	1 143 464	30 060 085
Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten(1)	3 243 438			3 243 438
TOTAAL	**13 908 215**	**115 690 156**	**19 931 593**	**149 529 964**

(1) De "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten" en "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten" houden voornamelijk verband met de portefeuille van International Wealth Insurer.

3. Transfer tussen niveau 1 en niveau 2 reële waarde voor activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde op de balans

A. Activa gewaardeerd tegen reële waarde op de balans

(In duizend EUR)	31/12/14 Van 1 naar 2	Van 2 naar 1	31/12/15 Van 1 naar 2	Van 2 naar 1
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	19 489	0	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	2 858	184 094	10 510	67 761
TOTAAL	**2 858**	**203 583**	**10 510**	**67 761**

B. Passiva gewaardeerd tegen reële waarde op de balans

(In duizend EUR)	31/12/14 Van 1 naar 2	Van 2 naar 1	31/12/15 Van 1 naar 2	Van 2 naar 1
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	0	0	0
Derivaten	15 162	0	0	0
TOTAAL	**15 162**	**0**	**0**	**0**

4. Reconciliatie niveau 3

A. Activa

(In duizend EUR)	31/12/14 Openingsbalans	Totaal gerealiseerde winst/verlies in resultatenrekening	Totaal niet-gerealiseerde winst/verlies in resultatenrekening	Totaal winst/verlies in niet-gerealiseerde resultaten	Aankopen	Verkoop	Vereffening	Transfer in niveau 3	Transfer uit niveau 3	Eindbalans
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	761 628	0	63 941	0	170 146	(21 336)	0	12	(612 724)	361 667
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1 675 363	0	12 956	46 831	835 329	(366 579)	(574 639)	366 875	(546 815)	1 449 321
Derivaten	1 602 567	0	101 679	0	232 764	0	(745 929)	434 648	0	1 625 729
TOTAAL	**4 039 558**	**0**	**178 576**	**46 831**	**1 238 239**	**(387 915)**	**(1 320 568)**	**801 535**	**(1 159 539)**	**3 436 717**

(In duizend EUR)	31/12/15									
	Openings-balans	Totaal gerealiseerde winst/verlies in resultaten-rekening	Totaal niet-gerealiseerde winst/verlies in resultaten-rekening	Totaal winst/verlies in niet-gerealiseerde resultaten	Aankopen	Verkoop	Vereffening	Transfer in niveau 3	Transfer uit niveau 3	Eindbalans
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	361 667	0	(24 300)	0	95 856	(147 867)	0	31	(10 044)	275 343
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1 449 321	(54)	9 718	26 925	521 924	(514 276)	(23 313)	66 405	(23 064)	1 513 586
Derivaten	1 625 729	0	(98 373)	0	203 869	0	(339 333)	33 278	(386)	1 424 784
TOTAAL	3 436 717	(54)	(112 955)	26 925	821 649	(662 143)	(362 646)	99 714	(33 494)	3 213 713

B. Verplichtingen

(In duizend EUR)	31/12/14									
	Openings-balans	Totaal gerealiseerde winst/verlies in resultaten-rekening	Totaal niet-gerealiseerde winst/verlies in resultaten-rekening	Aankopen	Verkoop	Onmiddellijke toekenning	Vereffening	Transfer in niveau 3	Transfer uit niveau 3	Eindbalans
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	1 392 516	0	(192)	15 058	(174 401)	0	0	52 304	(1 191 437)	93 848
Derivaten	828 071	(316)	252 126	80 152			(826 669)	1 098 296	(44 630)	1 387 030
TOTAAL	2 220 587	(316)	251 934	95 210	(174 401)	0	(826 669)	1 150 600	(1 236 067)	1 480 878

(In duizend EUR)	31/12/15									
	Openings-balans	Totaal gerealiseerde winst/verlies in resultaten-rekening	Totaal niet-gerealiseerde winst/verlies in resultaten-rekening	Aankopen	Verkoop	Onmiddellijke toekenning	Vereffening	Transfer in niveau 3	Transfer uit niveau 3	Eindbalans
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	93 848	0	(97)	99	(17 855)	633 136	0	1 858 921	(14 983)	2 553 069
Derivaten	1 387 030		(142 006)	160 545			(307 968)	46 463	(600)	1 143 464
TOTAAL	1 480 878	0	(142 103)	160 644	(17 855)	633 136	(307 968)	1 905 384	(15 583)	3 696 533

De kolom "Totaal winst/verlies in resultatenrekening" kan niet op een zelfstandige basis geanalyseerd worden. Derivaten die als Niveau 3 beschouwd worden, kunnen namelijk als indekkingsinstrument dienen voor activa en verplichtingen die aan geamortiseerde kostprijs gewaardeerd worden, of voor sommige activa en verplichtingen waarvan de reële waarde als niveau 1 of 2 beschouwd worden.

5. Waarderingstechnieken en datagegevens (niveau 1, 2 en 3)

Financieel instrument gewaardeerd tegen reële waarde (aangehouden voor handelsdoeleinden, aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening, beschikbaar voor verkoop, derivaten)

Financiële instrumenten gewaardeerd tegen de reële waarde waarvoor genoteerde marktprijzen beschikbaar zijn (niveau 1)
Als de markt actief is - dat wil zeggen dat de bied-laatprijzen beschikbaar zijn en effectieve transacties vertegenwoordigen voor substantiële bedragen die werden afgesloten tussen correct geïnformeerde en tot een transactie bereid zijnde tegenpartijen - verschaffen die marktprijzen betrouwbaar bewijs van de reële waarde en worden ze daarom ook gebruikt voor waardering tegen reële waarde (bijvoorbeeld rentefutures,zeer liquide obligaties, enz.).

Het gebruik van marktprijzen die genoteerd worden op een actieve markt voor identieke instrumenten zonder aanpassingen, komt in aanmerking voor opname in niveau 1 binnen de hiërarchie van de reële waarde in het kader van IFRS 13, wat niet het geval is bij het gebruik van genoteerde prijzen op niet-actieve markten of het gebruik van genoteerde spreads.

Financiële instrumenten die worden gewaardeerd tegen hun reële waarde, waarvoor geen betrouwbare genoteerde marktprijzen voorhanden zijn en waarvoor de waarderingen worden verkregen via waarderingstechnieken (niveau 2 en 3)
Financiële instrumenten waarvoor geen genoteerde marktprijzen op actieve markten voorhanden zijn, worden gewaardeerd met waarderingstechnieken. Het bepalen of er al dan niet een actieve markt bestaat, is gebaseerd op criteria zoals volume, spread tussen bied- en laatkoers en het aantal prijs/spread-bijdragen. De modellen die Belfius gebruikt, variëren van op de markt beschikbare standaardmodellen tot intern ontwikkelde waarderingsmodellen. De beschikbaarheid van een aantal waarneembare marktprijzen en inputparameters voor modellen vermindert de noodzaak aan een oordeel van of een raming door het management en vermindert ook de onzekerheid bij het bepalen van de reële waarden. Deze beschikbaarheden variëren in functie van de producten en de markten en is onderhevig aan veranderingen die gelinkt zijn aan specifieke gebeurtenissen en het algemeen klimaat op de financiële markten.

Wanneer een financieel instrument niet geclassificeerd wordt in niveau 1, dienen voor Belfius twee voorwaarden vervuld te zijn om opgenomen te worden in niveau 2 (bijvoorbeeld deviezenswaps , swaptions, cap/floors, wisselkoerscontracten/opties op valutas en obligaties die minder liquide zijn):

- het model moet succesvol gevalideerd worden door de afdeling die instaat voor de validatie of moet beantwoorden aan de reconciliatievereisten van het Marktrisico-departement, dat werd opgericht om de betrouwbaarheid van dergelijke waarderingen te testen;
- de gegevens die Belfius verwerkt in zijn waarderingsmodellen, zijn ofwel rechtstreeks waarneembare gegevens (prijzen) ofwel onrechtstreeks waarneembare gegevens (spreads).

Metingen van de reële waarde die niet onder niveau 1 vallen of die niet voldoen aan de twee voorwaarden voor niveau 2 zoals hierboven vermeld, dienen te worden gerapporteerd onder niveau 3. In dat opzicht worden de volgende parameters binnen Belfius als niet-observeerbaar beschouwd: Belgische inflatie, CMS spread, equity correlaties (bijvoorbeeld equity korven, illiquide obligaties, Total Return Swap, Credit Default Obligations en Credit Default Swap).

Obligaties die verhandeld worden op niet-actieve markten, worden gewaardeerd op basis van waarderingstechnieken. Om de portefeuille van illiquide obligaties te waarderen, gebruikt Belfius gemoduleerde spreads gebaseerd op een mengeling van fundamentele (of "through-the-cycle") informatie en marktgegevens (of "point-in-time"). Overeenkomstig de continue marktontwikkelingen, blijft Belfius zijn berekeningsmethodes voor het bepalen van de afgeleide marktspreads (mark-to-model) verfijnen via een methode die gebaseerd is op een representatieve steekproef van een ruim universum van obligatie- en CDS-prijzen.

Een geregelde "back-testing" van het Mark-to-Model wordt verricht op basis van een vergelijking tussen modelspreads (zo goed mogelijk) en marktinformatie (zelfs indien illiquide en/of potentieel minder betrouwbaar) voor illiquide posities die aan reële waarde in het mark-to-model blijven. Een vergelijkbare oefening vindt eveneens plaats op modelspreads via een marktonderzoek. Modelspreads en (veronderstelde) marktspreads worden op maandelijkse basis vergeleken voor verschillende risicodimensies, zoals rating, vervaldag en sector.

Derivaten worden gewaardeerd aan mid-marketprijzen waarbij de eerder beschreven cascade (niveau 1,2,3) van toepassing is. Voor reële waardes van niveau 2 wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van observeerbare marktparameters en marktconforme waarderingsmodellen. De verdisconteringsrentecurve houdt rekening met eventuele waarborgovereenkomsten.

Daarnaast worden binnen Belfius volgende bijkomende waardecorrecties toegepast:

- "Unearned credit spread": deze waardecorrectie houdt zowel rekening met de mogelijkheid dat een tegenpartij in default gaat en dat een deel van de reële waarde niet kan gerecupereerd worden (Credit Value Adjustment) als met de kredietwaardigheid van Belfius (Debit Value Adjustment). De "unearned credit spread" wordt berekend op derivaten die gewaarborgd zijn als derivaten die geen waarborg hebben. Voor derivaten die gewaarborgd zijn via een standaard ISDA/CSA contract, wordt de "unearned credit spread" berekend op basis van de "Margin Period of Risk" alsook de uitgewisselde waarborg. Voor derivaten waarbij er geen waarborg uitgewisseld wordt, is er een inschatting van de verwachte risico's (expected exposure) door een voorspelling van de toekomstige reële waarde van de derivaten in overeenstemming met marktpraktijken. Deze expected exposures worden vervolgens vermenigvuldigd met een indicator van verwacht verlies (expected loss). Gezien het feit dat verschillende van deze expected losses niet onmiddellijk observeerbaar zijn in de markt, gebruikt Belfius afgeleide marktspreads gebaseerd op een mengeling van fundamentele (of "through-the-cycle") informatie en marktgegevens

(of "point-in-time"). Deze spreads worden bepaald via een methode die gebaseerd is op een representatieve steekproef met cross-secties op een ruim universum van obligatie- en CDS-prijzen.

- Close-Out Costs: vermits de mid-market prijzen geen rekening houden met de richting waarin de deal afgesloten werd, houdt de bid/ask correctie wel rekening met deze informatie zodat de waardering nauwer zal aansluiten bij de exit-prijs.
- Funding spread: deze waardecorrectie houdt rekening met de fundingkosten of opbrengsten voor transacties zonder collateral. Voor alle niet-gewaarborgde transacties, wordt er een correctie verricht voor de funding value adjustment, deze is gebaseerd op de gemiddelde financieringskost van Belfius bank. Deze financieringskost wordt door ALM bepaald en neemt de verschillende financieringsbronnen in rekening.
- Market price uncertainty: waardecorrectie voor onzekerheid van marktparameters.
- Model risk: deze waardecorrectie wordt toegepast indien de assumpties die aan de grondslag liggen van een waarderingsmodel onvoldoende geverifieerd kunnen worden.
- Cash-CDS adjustment: deze waardecorrectie houdt rekening met het spreadverschil tussen de cash en het overeenstemmende derivaat.

Geherclassificeerde financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (waarderingen tegen reële waarde in IFRS-toelichtingen)

Dit heeft betrekking op financiële instrumenten die werden geherclassificeerd van aangehouden voor handelsdoeleinden of beschikbaar voor verkoop naar Leningen en Vorderingen. In antwoord op de financiële crisis vaardigde de IASB op 13 oktober 2008 een aanpassing uit van IAS 39 waarmee bepaalde illiquide financiële activa konden worden geherclassificeerd. Belfius besloot van die gelegenheid gebruik te maken voor het herclassificeren van activa waarvoor er op dat moment niet langer nog een actieve markt of betrouwbare genoteerde prijzen beschikbaar waren.

Financiële instrumenten die werden ondergebracht in tot einde looptijd aangehouden en leningen en vorderingen sinds hun uitgifte (gewaardeerd tegen reële waarde in IFRS-toelichtingen)

De reële waarde van leningen en vorderingen, inclusief hypothecaire kredieten en beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden, wordt bepaald op basis van de volgende waarderingsprincipes.

Algemene principes

- De boekwaarde van kredieten die vervallen binnen twaalf maanden wordt verondersteld hun reële waarde te benaderen.
- Voor obligaties gebeurt de waardering op dezelfde wijze als voor obligaties die worden geclassificeerd in beschikbaar voor verkoop.

Rentegedeelte

- De reële waarde van de vastrentende en hypothecaire kredieten weerspiegelt de rente-evolutie sinds hun uitgifte.
- Niet-vastrentende kredieten worden gewaardeerd conform de overeenkomstige termijnrentevoeten verhoogd met de contractuele marge.
- Markt- of modelwaarde voor caps, floors en opties voor vervroegde terugbetaling worden mee in aanmerking genomen voor de reële waarden van de leningen en schuldvorderingen.
- De reële waarde van de niet-vastrentende kredieten (bijvoorbeeld 3M euribor) wordt geacht de boekwaarden te benaderen.
- Een correctie voor het kredietrisico werd eveneens meegerekend in de reële waarde.

A. Kwantitatieve informatie i.v.m. belangrijke niet-waarneembare gegevens (niveau 3)

Als de waarde van de financiële instrumenten bepaald wordt op basis van waarderingstechnieken die gebruikmaken van marktgegevens die niet rechtstreeks waarneembaar zijn, dan zouden alternatieve veronderstellingen een impact kunnen hebben op het eigen vermogen en het resultaat.

Financieel instrument	Niet-waarneembare gegevens	Verschil met alternatieve assumptie	Impact op P&L of eigen vermogen van alternatieve assumpties (in miljoen EUR)
OTC-swaps gelinkt aan Belgische inflatie	Belgische-inflatieverwachtingen	+30 bp	-8,88
OTC-derivaten op CMS spread	Correlatie tussen CMS-rentevoeten	+10 %	1,08
OTC-swaps met Bermuda-kenmerken	Mean Reversion	1 %	1,39
Collateralised Debt Obligation	Kredietspread	-10 bp	-3,42
Credit Default Swap	Kredietspread	-10 bp	+1,34
Illiquide obligaties	Kredietspread	-10 bp	+6,1

B. Waarderingsproces

Het departement "Market Risk" bepaalt het niveau van de reële waarde voor elke transactie. Aangezien dit departement alle marktgegevens ter beschikking stelt, bezit zij de expertise m.b.t. de waarneembaarheid. Bovendien heeft "Market Risk" een duidelijke kijk op de valideringsstatus en op de betrouwbaarheid van de gebruikte modellen.

C. Transfers tussen waarderingsniveaus

Er kunnen zich transfers voordoen tussen de waarderingsniveaus als de waarneembaarheid van de inputgegevens een wijziging heeft ondergaan of als de waarneembaarheid van het instrument zelf is veranderd of wanneer een model gevalideerd wordt.

6. Verschil tussen de transactieprijzen en de gemoduleerde waarden (uitgestelde winst of verlies op dag één)

Er werden geen belangrijke bedragen geboekt als uitgestelde winst of verlies op dag één (DOP) tijdens 2014 noch in 2015.

Aangezien Belfius "plain vanilla" producten verkoopt zoals renteswaps (IRS) of complexe producten (zoals gestructureerde transacties) en deze indekt in de markt binnen het marktrisico limietenkader, wordt de resulterende DOP onmiddellijk erkend. Slechts enkele transacties voor immateriële bedragen hebben niet-observeerbare parameters. Vandaar dat de uitgestelde DOP immaterieel is.

9.2. Kredietrisico's - uitstaande bedragen

1. Analyse van de totale kredietrisicopositie

De definitie van Maximum Credit Risk Exposure "MCRE" werd in 2015 gewijzigd om ze volledig af te stemmen met de risico-indicator FEAD - Full Exposure At Default, zoals gebruikt in ons Pijler 3-verslag, en wordt als volgt bepaald:

- voor balansactiva (behalve voor afgeleide producten): de brutoboekwaarden (vóór waardevermindering);
- voor afgeleide producten: de reële waarde van de afgeleide producten verhoogd met de mogelijke toekomstige blootstelling (berekend volgens de bestaande blootstellingsmethode of toevoeging);
- voor gekoppelde verkoopovereenkomsten: het boekbedrag aangevuld met de overtollige collateral die werd voorzien voor gekoppelde terugkoopovereenkomsten;
- voor buitenbalansverbintenissen: ofwel het niet opgenomen gedeelte van liquiditeitsfaciliteiten of de maximale toezegging van Belfius voor waarborgen aan derden (incl. de gegeven financiële waarborgen);

We verwijzen naar toelichting 9.3.5 voor verdere informatie.

A. Uitstaande bedragen per geografische regio

(In duizend EUR)	31/12/14(PF[1])	31/12/15
België	120 856 006	119 556 446
Frankrijk[2]	15 669 951	11 081 262
Duitsland	6 917 344	3 510 893
Griekenland[3]	901	419
Ierland	130 701	465 388
Italië	8 861 037	6 973 909
Luxemburg	979 596	748 577
Spanje	4 045 944	5 021 690
Portugal	225 702	147 832
Andere landen van de EU[4]	4 963 661	3 691 041
Rest van Europa	467 761	1 091 849
Turkije	270 363	169 607
Verenigd Koninkrijk	12 548 195	11 614 379
Verenigde Staten en Canada	5 195 802	4 203 377
Centraal- en Zuid-Amerika	528 787	560 953
Zuidoost-Azië	380 611	502 088
Japan	407 861	674 494
Andere	2 712 361	1 865 520
TOTAAL	**185 162 584**	**171 879 724**

(1) De definitie van MCRE werd verfijnd. We verwijzen naar tabel 9.2. Bijgevolg werden de cijfers van 2014 aangepast.
(2) Begin 2015 heeft Dexia Crédit Local het saldo van 10 miljard EUR van de door de overheid gewaarborgde obligaties terugbetaald.
(3) De blootstelling op Griekenland omvat ook een klein aantal leningen aan bewoners in Griekenland met economische banden met België en goede kredietkwaliteit.
(4) Supranationale entiteiten zoals Europese Centrale Bank inbegrepen.

B. Uitstaande bedragen per categorie van tegenpartij

(In duizend EUR)	31/12/14(PF[1])	31/12/15
Centrale overheden[2]	31 719 904	17 182 908
Lokale overheden	49 346 818	51 509 503
Grote bedrijven	23 980 488	26 147 585
Monolines	4 009 820	3 613 271
ABS/MBS	2 425 916	1 834 341
Projectfinanciering	1 900 552	1 807 263
Particulieren, zelfstandigen en kmo's	39 267 152	40 548 548
Financiële instellingen	32 395 621	29 197 658
Andere	116 313	38 647
TOTAAL	**185 162 584**	**171 879 724**

(1) De definitie van MCRE werd verfijnd. We verwijzen naar tabel 9.2. Bijgevolg werden de cijfers van 2014 aangepast.
(2) Begin 2015 heeft Dexia Crédit Local het saldo van 10 miljard EUR van de door de overheid gewaarborgde obligaties terugbetaald.

C. Tabel van de belangrijkste landen per tegenpartij

	31/12/14(PF[1])						
(In duizend EUR)	Staats-obligaties[2]	Financiële instellingen[3]	ABS/MBS	Lokale overheden	Bedrijven - Project-financiering	Andere	Totaal
België	8 731 704	939 171	14 708	46 795 696	17 192 333	47 182 394	120 856 006
Frankrijk	498 441	8 474 887	0	1 010 471	775 965	4 910 187	15 669 951
Verenigd Koninkrijk	0	5 018 610	339 142	55 659	4 214 625	2 920 159	12 548 195
Spanje[3]	168 932	3 242 630	297 171	164 150	166 176	6 885	4 045 944
Italië	5 251 385	2 860 905	589 401	13	155 415	3 918	8 861 037
Verenigde Staten en Canada	0	3 386 893	371 302	45 340	269 831	1 122 436	5 195 802
TOTAAL	**14 650 462**	**23 923 096**	**1 611 724**	**48 071 329**	**22 774 345**	**56 145 979**	**167 176 935**

(1) De definitie van MCRE werd verfijnd. We verwijzen naar tabel 9.2. Bijgevolg werden de cijfers van 2014 aangepast.
(2) Directe blootstelling.
(3) Het betreft hier voornamelijk gedekte obligaties (covered bonds).

	31/12/15						
(In duizend EUR)	Staats-obligaties[1]	Financiële instellingen[2]	ABS/MBS	Lokale overheden	Bedrijven - Project-financiering	Andere	Totaal
België	10 749 652	1 199 585	8 549	49 101 059	18 300 599	40 197 002	119 556 446
Frankrijk	662 144	8 526 540	10 462	1 006 446	753 652	122 018	11 081 262
Verenigd Koninkrijk	0	3 842 836	322 244	57 334	4 445 536	2 946 429	11 614 379
Spanje[2]	281 047	4 215 360	218 447	146 179	155 001	5 656	5 021 690
Italië	3 986 065	2 385 565	442 033	13	157 154	3 079	6 973 909
Verenigde Staten en Canada	0	1 751 146	404 077	60 644	1 297 290	690 220	4 203 377
TOTAAL	**15 678 908**	**21 921 032**	**1 405 812**	**50 371 675**	**25 109 232**	**43 964 404**	**158 451 063**

(1) Directe blootstelling.
(2) Het betreft hier voornamelijk gedekte obligaties (covered bonds).

2. Kredietkwaliteit van de financiële activa die geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan

(In duizend EUR)	31/12/14 (PF[1]) AAA tot AA-	A+ tot BBB- grade	Non investment grade	Geen rating	Totaal
Voor verkoop beschikbare financiële activa (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	12 442 136	9 804 183	1 188 737	18 138	23 453 194
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	0	338 982	0	0	338 982
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	992 236	955 803	8 045	547	1 956 631
Leningen en voorschotten (tegen geamortiseerde kostprijs)[2]	50 317 164	32 969 995	15 693 596	1 264 967	100 245 722
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	648 955	2 185 575	0	0	2 834 530
Derivaten	3 300 469	15 808 052	287 015	54 893	19 450 429
Overige financiële instrumenten - tegen kostprijs	444 887	78 122	3 243	971 100	1 497 352
Verstrekte kredietlijnen	9 123 456	6 208 955	3 385 039	350 380	19 067 830
Verstrekte waarborgen	5 929 877	6 818 345	1 312 399	128 200	14 188 821
TOTAAL	83 199 180	75 168 012	21 878 074	2 788 225	183 033 491

(1) De definitie van MCRE werd verfijnd. We verwijzen naar tabel 9.2. Bijgevolg werden de cijfers van 2014 aangepast.
(2) Begin 2015 heeft Dexia Crédit Local het saldo van 10 miljard EUR van de door de overheid gewaarborgde obligaties terugbetaald.

(In duizend EUR)	31/12/15 AAA tot AA-	A+ tot BBB- grade	Non investment grade	Geen rating	Totaal
Voor verkoop beschikbare financiële activa (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	9 869 785	7 616 908	666 979	49 180	18 202 852
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	0	324 668	0	0	324 668
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	588 668	553 305	943	477	1 143 393
Leningen en voorschotten (tegen geamortiseerde kostprijs)[1]	36 577 777	39 116 089	15 996 223	2 066 649	93 756 738
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	2 739 761	2 268 192	9 202	0	5 017 155
Derivaten	2 634 870	14 226 493	284 164	38 828	17 184 355
Overige financiële instrumenten - tegen kostprijs	396 368	129 900	9 050	827 385	1 362 703
Verstrekte kredietlijnen	13 015 335	7 348 422	3 594 084	258 456	24 216 297
Verstrekte waarborgen	1 707 541	5 907 989	966 434	49 032	8 630 996
TOTAAL	67 530 105	77 491 966	21 527 079	3 290 007	169 839 157

(1) Begin 2015 heeft Dexia Crédit Local het saldo van 10 miljard EUR van de door de overheid gewaarborgde obligaties terugbetaald.

De ratings zijn zowel op interne als externe data gebaseerd. Belfius past AIRBA (Advanced Internal Ratings Based Approach) toe voor de berekening van de kapitaalvereisten voor het kredietrisico in het kader van Pijler 1 van Bazel III. Voor Asset-Backed Securities (ABS)-posities wordt het kredietrisico berekend op basis van externe ratings (Fitch, Standard & Poors of Moody's).

De daling van de financiële activa zit vooral bij de toegestane waarborgen en ook bij de Available for Sale-portefeuille na de verdere derisking en de verkoop in de Belfius Insurance-portefeuille. Bovendien noteren we binnen de portefeuille van leningen en voorschotten een algemene daling, ondanks de toename van de A+ tot BBB-categorie van de nieuwe productie.

3. Financiële activa die achterstallig zijn of een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan

Een financieel actief is achterstallig zodra de tegenpartij heeft verzuimd een som te betalen die contractueel verschuldigd is. Dit wordt beschouwd per contract. Bijvoorbeeld, indien een tegenpartij nagelaten heeft de intrest te betalen op vervaldatum, wordt de volledige lening als achterstallig beschouwd.

	31/12/14			
	Financiële activa die achterstallig zijn maar geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan			Boekwaarde van financiële activa waarvan individueel is vastgesteld dat ze een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, voor aftrek van deze bijzondere waardevermindering
(In duizend EUR)	≤ 90 dagen	> 90 dagen ≤ 180 dagen	> 180 dagen	
Voor verkoop beschikbare financiële activa (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	0	0	0	0
Leningen en voorschotten (tegen geamortiseerde kostprijs)	607 320	20 701	28 903	2 064 983
Overige financiële instrumenten - tegen kostprijs	0	0	0	4 695
TOTAAL	607 320	20 701	28 903	2 069 678

	31/12/15			
	Financiële activa die achterstallig zijn maar geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan			Boekwaarde van financiële activa waarvan individueel is vastgesteld dat ze een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, voor aftrek van deze bijzondere waardevermindering
(In duizend EUR)	≤ 90 dagen	> 90 dagen ≤ 180 dagen	> 180 dagen	
Voor verkoop beschikbare financiële activa (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	0	0	0	2 460
Leningen en voorschotten (tegen geamortiseerde kostprijs)	493 278	13 663	19 566	2 033 990
Overige financiële instrumenten - tegen kostprijs	0	0	0	4 811
TOTAAL	493 278	13 663	19 566	2 041 261

Achterstallige bedragen bestaan voornamelijk uit activa van particulieren en bedrijven. Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa worden toegepast in overeenstemming met de waarderingsregels beschreven onder "Waardeverminderingen op financiële activa".

4. Schuldherschikking

	31/12/14			
	Bruto boekwaarde van de uitstaande bedragen die een schuldherschikking ondergingen	Waardevermindering	Ontvangen onderpand en garanties	
(In duizend EUR)			Ontvangen onderpand op de uitstaande bedragen die een schuldherschikking ondergingen	Ontvangen financiële garanties op de uitstaande bedragen die een schuldherschikking ondergingen
Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs	735 165	(119 074)	291 822	
Kredietverbintenissen - gegeven	24 083			

(In duizend EUR)	31/12/15			
	Bruto boekwaarde van de uitstaande bedragen die een schuld-herschikking ondergingen	Waarde-vermindering	Ontvangen onderpand en garanties	
			Ontvangen onderpand op de uitstaande bedragen die een schuld-herschikking ondergingen	Ontvangen financiële garanties op de uitstaande bedragen die een schuld-herschikking ondergingen
Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs	740 970	(104 088)	244 947	8 159
Kredietverbintenissen - gegeven	37 694		14 833	160

We verwijzen naar het deel "Risicobeheer" van het beheersverslag voor verdere informatie.

5. Waardeverminderingen voor kredietverliezen

(In duizend EUR)	Op 1 januari 2014	Afboekingen	Dotaties	Terugnames	Andere	Op 31 december 2014	Recuperaties onmiddellijk geboekt in resultaten-rekening	Kosten onmiddellijk geboekt in resultaten-rekening
SPECIFIEKE WAARDEVERMINDERINGEN VOOR FINANCIËLE ACTIVA DIE INDIVIDUEEL EN COLLECTIEF GEËVALUEERD WORDEN	**(1 220 263)**	**68 307**	**(205 252)**	**139 569**	**(7 350)**	**(1 224 989)**	**12 634**	**(41 664)**
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	(11 455)	10 494	0	1 132	(171)	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten	(1 129 543)	43 059	(201 093)	138 437	(7 179)	(1 156 319)	12 634	(41 664)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	(79 265)	14 754	(4 159)	0	0	(68 670)	0	0
Waarvan Vastrentende instrumenten	*(307)*	*307*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Waarvan Aandelen	*(78 958)*	*14 447*	*(4 159)*	*0*	*0*	*(68 670)*	*0*	*0*
WAARDEVERMINDERINGEN VOOR REEDS GELOPEN, MAAR NOG NIET GERAPPORTEERDE VERLIEZEN OP FINANCIËLE ACTIVA	**(372 104)**	**0**	**(93 209)**	**115 139**	**(163)**	**(350 337)**	**0**	**0**
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	(5 048)	0	(6 412)	2 259	0	(9 201)	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten	(367 056)	0	(86 797)	112 880	(163)	(341 136)	0	0
TOTAAL	**(1 592 367)**	**68 307**	**(298 461)**	**254 708**	**(7 513)**	**(1 575 326)**	**12 634**	**(41 664)**

(In duizend EUR)	Op 1 januari 2015	Afboekingen	Dotaties	Terugnames	Andere	Op 31 december 2015	Recuperaties onmiddellijk geboekt in resultaten-rekening	Kosten onmiddellijk geboekt in resultaten-rekening
SPECIFIEKE WAARDEVERMINDERINGEN VOOR FINANCIËLE ACTIVA DIE INDIVIDUEEL EN COLLECTIEF GEËVALUEERD WORDEN	**(1 224 989)**	**76 480**	**(174 948)**	**102 183**	**(10 527)**	**(1 231 801)**	**35 994**	**(89 936)**
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	0	0	(2 562)	0	(115)	(2 677)	9 293	0
Leningen en voorschotten aan klanten	(1 156 319)	72 985	(169 145)	102 183	(8 147)	(1 158 443)	26 701	(89 936)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	(68 670)	3 495	(3 241)	0	(2 265)	(70 681)	0	0
Waarvan Vastrentende instrumenten	*0*	*0*	*(840)*	*0*	*0*	*(840)*	*0*	*0*
Waarvan Aandelen	*(68 670)*	*3 495*	*(2 401)*	*0*	*(2 265)*	*(69 841)*	*0*	*0*
WAARDEVERMINDERINGEN VOOR REEDS GELOPEN, MAAR NOG NIET GERAPPORTEERDE VERLIEZEN OP FINANCIËLE ACTIVA	**(350 337)**	**0**	**(75 036)**	**50 413**	**(2 269)**	**(377 229)**	**0**	**0**
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	(9 201)	0	(3 940)	5 104	(72)	(8 109)	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten	(341 136)	0	(71 096)	45 309	(2 197)	(369 120)	0	0
TOTAAL	**(1 575 326)**	**76 480**	**(249 984)**	**152 596**	**(12 796)**	**(1 609 030)**	**35 994**	**(89 936)**

6. Kredietrisico voor leningen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

Betrokken bedragen zijn immaterieel - zie bijlage 5.7. "Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening".

7. Kredietrisico voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

Op 31 december 2014 (In duizend EUR)	Boekwaarde	Bedrag van de verandering in reële waarde dat is toe te rekenen aan de veranderingen in het kredietrisico van de financiële verplichting		Verschil tussen de boekwaarde van de financiële verplichting en het bedrag dat contractueel moet betaald worden op vervaldatum[1]
		Wijziging tijdens de periode	Gecumuleerd bedrag	
	9 123 041	0	0	190 681

(1) Dit bedrag omvat het agio/disagio en de wijziging in marktwaarde.

Op 31 december 2015 (In duizend EUR)	Boekwaarde	Bedrag van de verandering in reële waarde dat is toe te rekenen aan de veranderingen in het kredietrisico van de financiële verplichting		Verschil tussen de boekwaarde van de financiële verplichting en het bedrag dat contractueel moet betaald worden op vervaldatum[1]
		Wijziging tijdens de periode	Gecumuleerd bedrag	
	6 888 136	0	0	133 575

(1) Dit bedrag omvat het agio/disagio en de wijziging in marktwaarde.

9.3. Informatie over bezwaarde activa en ontvangen waarborgen

1. Activa

(In duizend EUR)	31/12/14			
	Boekwaarde van de bezwaarde activa	Reële waarde van de bezwaarde activa	Boekwaarde van de niet-bezwaarde activa	Reële waarde van de niet-bezwaarde activa
Eigenvermogensinstrumenten	0	0	1 705 538	1 705 538
Schuldbewijzen	10 386 296	10 393 153	20 980 310	21 877 007
Leningen en voorschotten	40 515 108	40 515 108	56 612 788	56 612 788
waarvan in pand gegeven waarborgen	21 308 524	21 308 524		

(In duizend EUR)	31/12/15			
	Boekwaarde van de bezwaarde activa	Reële waarde van de bezwaarde activa	Boekwaarde van de niet-bezwaarde activa	Reële waarde van de niet-bezwaarde activa
Eigenvermogensinstrumenten	0	0	1 722 323	1 722 323
Schuldbewijzen	3 039 508	3 286 030	15 016 520	16 416 513
Leningen en voorschotten	33 839 087	33 839 087	66 585 010	66 585 010
waarvan in pand gegeven waarborgen	17 795 000	17 795 000		

2. Ontvangen onderpand

(In duizend EUR)	Op 31 december 2014		Op 31 december 2015	
	Reële waarde van ontvangen onderpand of uitgegeven eigen schuldbewijzen (bezwaard)	Reële waarde van ontvangen onderpand of uitgegeven eigen schuldbewijzen (beschikbaar voor bezwaring)	Reële waarde van ontvangen onderpand of uitgegeven eigen schuldbewijzen (bezwaard)	Reële waarde van ontvangen onderpand of uitgegeven eigen schuldbewijzen (beschikbaar voor bezwaring)
Door de rapporterende instelling ontvangen onderpand	3 071 413	778 762	1 220 459	7 320 320
Eigenvermogensinstrumenten	0	0	0	263 145
Schuldbewijzen	3 071 413	778 762	1 220 459	7 057 175
Uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van eigen gedekte obligaties of ABS	0	583 955	0	462 287

Het bedrag van 3,0 miljard EUR aan bezwaard schuldpapier omvat voor 1,7 miljard EUR aan "Voor verkoop beschikbare financiële activa", 0,2 miljard EUR aan "Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden", 0,8 miljard EUR aan "Leningen en voorschotten" en 0,3 miljard EUR aan "Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening".

De bezwaarde activa van Belfius zijn aanzienlijk afgenomen in vergelijking met 2014, als gevolg van de lagere ECB-funding en door een terugval bij de repurchase funding. Belfius is erin geslaagd nieuwe gewaarborgde financiering uit te geven via het effectiseringsvehikel Penates 5 voor 800 miljoen EUR.

Deze informatie over bezwaarde activa en ontvangen waarborgen, werd bepaald overeenkomstig de huidige interpretatie van Belfius van de EBA-definitie en -scope.

Een actief wordt als bezwaard beschouwd indien het niet vrij teruggenomen kan worden als het in pand gegeven is voor de indekking van schulden of als waarborg voor uitgiftes.

Deze rubriek omvat de activa die in pand gegeven werden als gevolg van terugkoopovereenkomsten, door centrale banken toegekende leningen, de waarborgen voor de uitgifte van pandbrieven en effectiseringen, de activa gegeven in het kader van "bond lending"-transacties en de kaswaarborgen in het kader van de Credit Support Annex (CSA)-overeenkomsten.

De verstrekte zekerheden aan de Europese Centrale Bank (ECB) bedragen eind 2015, 8 miljard EUR (eind 2014, 26 miljard EUR). De daling is vooral gelinkt aan de terugbetaling van de door de overheid gewaarborgde obligaties door Dexia Crédit Local. Dit bedrag omvat

1,9 miljard EUR activa die in pand gegeven werden om TLTRO-financiering op te halen voor 1,65 miljard EUR, en 6,1 miljard EUR dat beschikbaar is. De verstrekte zekerheden om TLTRO financiering op te halen omvatten 1,7 miljard kredieten toegekend aan de publieke-sectorentiteiten en hypothecaire leningen (via het effectiseringsvehikel Penates) en 0,2 miljard EUR effecten.

De ECB heeft op 5 juni 2014 een reeks gerichte langlopende herfinancieringstransacties (TLTRO's) bekendgemaakt. De TLTRO's zijn bedoeld om de werking van het transmissiemechanisme van het monetair beleid te versterken door de kredietverlening aan de reële economie te ondersteunen. Het programma voorziet in 8 TLTRO's met een contractuele vervaldag op 26 september 2018. De eerste 2 TLTRO's werden uitgevoerd in september en december 2014 en de volgende 6 TLTRO's zullen op kwartaalbasis worden uitgevoerd vanaf Q1 2015 tot Q2 2016. Tegenpartijen die aan de TLTRO deelnemen, zijn onderworpen aan ontleningslimieten op basis van de in aanmerking komende leningen. De leningen die in aanmerking komen zijn leningen toegekend aan niet-financiële vennootschappen (inclusief organisaties zonder winstoogmerk) en huishoudens (met uitzondering van leningen voor woningaankoop) van het eurogebied. Leningen aan financiële instellingen en aan de publieke sector zijn uitgesloten. Eind 2014 bedroeg de deelname van Belfius in de TLTRO 1,5 miljard EUR. In 2015 trok Belfius nog een additioneel bedrag van 0,15 miljard EUR, wat resulteerde in een totale deelname van 1,65 miljard EUR.

Bovendien werden eind 2015 voor 19,2 miljard EUR waarborgen in pand gegeven voor derivaten (cash + effecten). De in pand gegeven activa bedragen 1,4 miljard EUR, waarvan 0,7 miljard EUR van "Voor verkoop beschikbare financiële activa"-effecten.

Eind 2015, werd voor ongeveer 17 miljard EUR aan activa gebruikt om financiering op te halen, waarvan 15,3 miljard EUR leningen (8,9 miljard EUR hypothecaire leningen en 6,4 miljard EUR kredieten toegekend aan publiekesectorentiteiten) die bezwaard zijn voor Pandbrieven en ABS (Asset-Backed Securities)-effecten.

Van de 4,3 miljard EUR bezwaarde effecten worden 1,7 miljard EUR gebruikt voor terugkoopovereenkomsten en andere niet-ECB gewaarborgde deposito's.

De leningen die als dekkingswaarde gebruikt worden voor de Mortgage Pandbrieven (covered bonds) bedraagt 10,2 miljard EUR eind 2015 (en 9,1 miljard EUR eind 2014). Dit garandeert de uitstaande gedekte pandbrieven: 5,5 miljard EUR hypothecaire pandbrieven (tegenover 4,5 miljard EUR eind 2014) en 1,8 miljard EUR publieke pandbrieven (tegenover 1,75 miljard EUR eind 2014).

We verwijzen naar het deel "Risicobeheer" van het beheersverslag voor verdere informatie.

3. Bezwaard(e) activa/ontvangen onderpand en daarmee verbonden verplichtingen

	Op 31 december 2014		Op 31 december 2015	
(In duizend EUR)	Matchende verplichtingen, voorwaardelijke verplichtingen of uitgeleende effecten	Activa, ontvangen onderpand en uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van gedekte obligaties en bezwaarde ABS	Matchende verplichtingen, voorwaardelijke verplichtingen of uitgeleende effecten	Activa, ontvangen onderpand en uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van gedekte obligaties en bezwaarde ABS
Boekwaarde van geselecteerde financiële verplichtingen	46 037 344	51 224 171	32 403 964	36 351 549

4. Overdracht van financiële activa die niet in aanmerking komen voor het niet langer opnemen in de geconsolideerde balans

	31/12/14				
	Boekwaarde van de overgedragen activa	Boekwaarde van daarmee samen-hangende verplichtingen	Verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa		
(In duizend EUR)			Reële waarde van de overgedragen activa	Reële waarde van daarmee samen-hangende verplichtingen	De nettopositie
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	1 938 834	1 753 439			0
Leningen en voorschotten aan klanten	3 978 620	3 952 268	3 192 172	2 786 755	405 417
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa	343 285	333 900			0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	2 611 397	2 398 179			0
TOTAAL	8 872 136	8 437 786	3 192 172	2 786 755	405 417

(In duizend EUR)	31/12/15				
	Boekwaarde van de overgedragen activa	Boekwaarde van daarmee samenhangende verplichtingen	Verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa		
			Reële waarde van de overgedragen activa	Reële waarde van daarmee samenhangende verplichtingen	De nettopositie
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen					0
Leningen en voorschotten aan klanten	3 234 270	3 225 350	2 629 777	2 360 096	269 681
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa	7 656	7 100			0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	353 556	357 190			0
TOTAAL	3 595 482	3 589 640	2 629 777	2 360 096	269 681

We stellen een significante daling vast van de boekwaarde van de overgehevelde activa en de daarmee verwante passiva na de daling van de financiering via repurchase agreements.

Deze tabel geeft een overzicht van de overgedragen financiële activa en de daarmee samenhangende verplichtingen. Daar nagenoeg alle risico's en voordelen niet overgedragen zijn, blijven deze activa op de balans van Belfius en worden deze transferten beschouwd als geëffectiseerde financieringstransacties. In deze tabel zijn bijgevolg enkel de terugkoopovereenkomsten en geëffectiseerde kredieten opgenomen.

A. Terugkoopovereenkomsten

Belfius gebruikt terugkoopovereenkomsten als financieringstransacties waarbij effecten worden verkocht aan een marktpartij in ruil voor cash en waarbij de overgedragen effecten op termijn teruggekocht worden.

De terugkoopovereenkomsten worden afgesloten onder de algemene voorwaarden opgenomen in de toepasselijke Global Master Repurchase Agreement. De marktpartijen zijn onderworpen aan het kredietrisico-proces zoals beschreven in het beheersverslag.

Gezien nagenoeg alle risico's en voordelen van de overgedragen effecten worden behouden, blijven bijgevolg de effecten op de balans. De ontvangen cash bekomen onder deze transactie wordt opgenomen als een verplichting.

Vermits de tegenpartij, in geval van default, niet uitsluitend verhaal heeft op de overgedragen activa, maar op de volledige schuld, zijn de kolommen "verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa" hierop niet van toepassing.

B. Effectisering van kredieten

Belfius heeft verschillende effectiseringsvehikels die geconsolideerd worden waarbij het grootste gedeelte van risico's en voordelen voor Belfius zijn. De onderliggende financiële activa blijven opgenomen in de balans en de bekomen liquide middelen door effectisering worden vertegenwoordigd door een schuldinstrument. We verwijzen voor verder detail naar toelichting 12. "Effectisering".

In deze tabel wordt enkel de geëffectiseerde kredieten van DSFB-4 opgenomen, aangezien de investeerders een contractueel recht hebben op de kasstromen van de onderliggende kredieten. Aangezien de investeerders alleen verhaal hebben op de kasstromen van de onderliggende kredieten en niet op de volledige schuld, wordt de kolom "verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa" ingevuld.

De gerelateerde ontvangen cash wordt opgenomen als een verplichting.

5. Maximale kredietrisico voor elke categorie van financiële instrumenten en impact van waarborgen

(In duizend EUR)	31/12/14 (PF[1])		31/12/15	
	Kredietrisico	Effect van de materiële waarborgen	Kredietrisico	Effect van de materiële waarborgen
Voor verkoop beschikbare financiële activa (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	23 454 292	0	18 204 038	0
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	338 982	0	324 668	0
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	1 956 633	0	1 143 393	0
Leningen en voorschotten (tegen geamortiseerde kostprijs)	102 287 008	2 212 595	95 722 315	2 690 039
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	2 834 531	0	5 017 155	0
Derivaten	19 453 261	0	17 185 144	0
Overige financiële instrumenten - tegen kostprijs	1 497 586	0	1 372 268	0
Verstrekte kredietlijnen	19 107 158	87 593	24 241 161	95 105
Verstrekte waarborgen	14 233 133	34 221	8 669 582	48 588
TOTAAL	185 162 584	2 334 409	171 879 724	2 833 732

(1) De definitie van MCRE werd verfijnd. We verwijzen naar tabel 9.2. Bijgevolg werden de cijfers van 2014 aangepast.

6. Waarborgen en andere kredietverbeteringen verkregen door inbezitneming van de aangehouden waarborg

Betrokken bedragen zijn immaterieel.

7. Saldering

A. Financiële activa die het voorwerp uitmaken van saldering

(In duizend EUR)	31/12/14					
	Brutobedrag geboekte financiële activa	Brutobedrag geboekte gesaldeerde financiële verplichtingen	Nettobedrag financiële activa opgenomen in de balans	Bedragen niet gesaldeerd in de balans		Nettobedrag
				Financieel instrument	Collateral (effecten + cash) ontvangen	
Derivaten met London Clearing House	8 744 476	8 680 400	64 076	0	0	64 076
Derivaten onder master netting-overeenkomsten	19 044 080	0	19 044 080	13 170 916	2 167 836	3 705 328
Repo-overeenkomsten met wederinkoop onder master netting-overeenkomsten	422 435	0	422 435	0	422 213	222
Financiële instrumenten onder DGMNA(1)	8 313 691	0	8 313 691	1 773 068	6 101 782	438 841
TOTAAL	**36 524 682**	**8 680 400**	**27 844 282**	**14 943 984**	**8 691 831**	**4 208 467**

(1) De Dexia Group Master Netting Agreement (DGMNA) is een in rechte afdwingbare master netting agreement die in 2009 is afgesloten tussen Dexia NV, Dexia Crédit Local, Dexia Banque Internationale à Luxembourg, Dexia Crediop en Belfius, waarin productoverschrijdende contractuele verrekeningsafspraken (netting overeenkomst) in geval van wanbetaling door een toegetreden partij worden vastgelegd. In geval van wanbetaling van een van de toegetreden partijen zal eerst het nettobedrag van de positieve en negatieve afwikkelingsprijzen van de opgenomen afzonderlijke bilaterale raamovereenkomsten (zoals derivaten, repo's, effectenleningen en kredieten) berekend worden. Vervolgens zullen deze bedragen met elkaar verrekend worden zodanig dat er één juridische verplichting overblijft als gevolg van de toepassing van de DGMNA. Dexia Banque Internationale à Luxembourg is sinds 29 januari 2014 niet langer een toegetreden partij. Sinds eind 2015, maakt Belfius geen deel meer uit van de DGMNA met Dexia.

(In duizend EUR)	31/12/15					
	Brutobedrag geboekte financiële activa	Brutobedrag geboekte gesaldeerde financiële verplichtingen	Nettobedrag financiële activa opgenomen in de balans	Bedragen niet gesaldeerd in de balans		Nettobedrag
				Financieel instrument	Collateral (effecten + cash) ontvangen	
Derivaten met London Clearing House	7 592 724	7 561 940	30 784			30 784
Derivaten onder master netting-overeenkomsten	22 139 767		22 139 767	11 146 480	7 046 279	3 587 008
Repo-overeenkomsten met wederinkoop onder master netting-overeenkomsten	6 473 087		6 473 087		6 459 452	13 635
TOTAAL	**36 205 578**	**7 561 940**	**28 643 638**	**11 146 480**	**13 865 731**	**3 631 427**

B. Financiële verplichtingen die het voorwerp uitmaken van saldering

(In duizend EUR)	31/12/14					
	Brutobedrag geboekte financiële verplichtingen	Brutobedrag geboekte gesaldeerde financiële activa	Nettobedrag financiële verplichtingen opgenomen in de balans	Bedragen niet gesaldeerd in de balans		Nettobedrag
				Financieel instrument	Collateral (effecten + cash) gegeven	
Derivaten met London Clearing House	8 842 805	8 680 400	162 405	0	0	162 405
Derivaten onder master netting-overeenkomsten	35 225 381		35 225 381	13 121 774	21 298 378	805 229
Repo-overeenkomsten onder master netting-overeenkomsten	7 347 638		7 347 638	0	7 346 944	694
Financiële instrumenten onder DGMNA[1]	1 773 069		1 773 069	1 773 068	0	1
TOTAAL	**53 188 893**	**8 680 400**	**44 508 493**	**14 894 842**	**28 645 322**	**968 329**

(1) De Dexia Group Master Netting Agreement (DGMNA) is een in rechte afdwingbare master netting agreement die in 2009 is afgesloten tussen Dexia NV, Dexia Crédit Local, Dexia Banque Internationale à Luxembourg, Dexia Crediop en Belfius, waarin productoverschrijdende contractuele verrekeningsafspraken (netting overeenkomst) in geval van wanbetaling door een toegetreden partij worden vastgelegd. In geval van wanbetaling van een van de toegetreden partijen zal eerst het nettobedrag van de positieve en negatieve afwikkelingsprijzen van de opgenomen afzonderlijke bilaterale raamovereenkomsten (zoals derivaten, repo's, effectenleningen en kredieten) berekend worden. Vervolgens zullen deze bedragen met elkaar verrekend worden zodanig dat er één juridische verplichting overblijft als gevolg van de toepassing van de DGMNA. Dexia Banque Internationale à Luxembourg is sinds 29 januari 2014 niet langer een toegetreden partij. Sinds eind 2015, maakt Belfius geen deel meer uit van de DGMNA met Dexia.

(In duizend EUR)	31/12/15					
	Brutobedrag geboekte financiële activa	Brutobedrag geboekte gesaldeerde financiële verplichtingen	Nettobedrag financiële activa opgenomen in de balans	Bedragen niet gesaldeerd in de balans		Nettobedrag
				Financieel instrument	Collateral (effecten + cash) ontvangen	
Derivaten met London Clearing House	7 567 079	7 561 941	5 138			5 138
Derivaten onder master netting-overeenkomsten	28 863 542		28 863 542	11 103 380	17 372 580	387 582
Repo-overeenkomsten onder master netting-overeenkomsten	1 442 881		1 442 881		1 441 653	1 228
TOTAAL	**37 873 502**	**7 561 941**	**30 311 561**	**11 103 380**	**18 814 233**	**393 948**

9.4. Renteherzieningsrisico: uitsplitsing volgens resterende looptijd tot de volgende rentevoetbepaling

Zichtrekeningen en spaarrekeningen zijn opgenomen in de kolom "Op zicht en direct opeisbaar" aangezien we hierin de resterende looptijd weergeven tot aan de volgende fixing van de rente en dat op wettelijke betaaldatum en niet via hypotheses over het waargenomen gedrag van klanten. De hypotheses over het waargenomen klantengedrag op deze verplichtingen wordt wel meegenomen in de rentegevoeligheidsanalyse van de netto-actiefwaarde of rendement. (zie toelichting 9.5. "Marktrisico en balansbeheer").

1. 2014

A. Actief

(In duizend EUR)	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald	Gelopen rente	Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten	Waarde-vermin-dering	Totaal
Kas en tegoeden bij centrale banken	2 412 799	0	0	0	0	0	56	0		2 412 855
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	20 107 126	10 627 352	164 240	34 706	70 383	31	28 111	36 026	(9 201)	31 058 774
Leningen en voorschotten aan klanten	3 643 909	16 996 444	14 310 473	20 798 906	30 802 503	1 837 263	292 022	(26 075)	(1 497 456)	87 157 989
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden		0	0	40 263	2 751 531	0	42 737	0	0	2 834 531
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0	1 271 016	632 482	4 734 042	12 752 422	1 366 352	408 725	3 990 632	(68 669)	25 087 002
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	1 405 737	221 351	70 786	117 669	4 100 098	6 026	178 501	0	6 100 168
Derivaten							1 322 376	29 807 706		31 130 082
Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille								5 071 952		5 071 952
Investeringen in ondernemingen in vermogensmutatie						146 494				146 494
Materiële vaste activa						1 297 180				1 297 180
Immateriële activa[1]						89 749				89 749
Goodwill[1]						103 966				103 966
Belastingvorderingen lopend boekjaar[1]						9 257				9 257
Uitgestelde belastingvorderingen[1]						685 671				685 671
Overige activa	30 807	117 396	41 839	53 006	51 848	903 613			(1 937)	1 196 572
Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten						29 089			(4 157)	24 932
TOTAAL ACTIEF	26 194 641	30 417 945	15 370 385	25 731 709	46 546 356	10 568 763	2 100 053	39 058 742	(1 581 420)	194 407 174
Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)		940 806	328 994	5 779	7 832	546 385				1 829 796
Derivaten	545 368	168 148 203	83 580 672	108 512 729	225 350 413	12 453 113	0	0	0	598 590 498
BUITENBALANS	545 368	169 089 009	83 909 666	108 518 508	225 358 245	12 999 498	0	0	0	600 420 294
TOTAAL RENTE-HERZIENINGSRISICO	26 740 009	199 506 954	99 280 051	134 250 217	271 904 601	23 568 261	2 100 053	39 058 742	(1 581 420)	794 827 469

(1) Bepaalde lijnen die geaggregeerd werden weergegeven in 2014, zijn in 2015 gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de balans.

B. Verplichtingen

(In duizend EUR)	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald	Gelopen rente	Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten	Totaal
Schulden aan kredietinstellingen	9 219 042	10 040 040	527 856	1 519 619	33 020	9 828	58 411	0	21 407 816
Schulden aan en deposito's van klanten	50 223 668	13 864 814	969 343	744 148	627 171	11 697	73 019	14	66 513 874
Schuldpapier		8 422 284	6 351 385	8 705 934	5 375 718	0	257 595	0	29 112 916
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	1 101 127	1 236 204	1 778 518	696 776	4 076 017	85 526	192 544	9 166 712
Technische voorzieningen van verzekerings-maatschappijen						18 047 274			18 047 274
Derivaten							2 042 912	36 122 476	38 165 388
Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille								293 993	293 993
Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen						477 169			477 169
Achtergestelde schulden			15 000	259 176	212 745	386 845	6 649	5 943	886 358
Belastingverplichtingen lopend boekjaar[1]						28 259			28 259
Uitgestelde belastingverplichtingen[1]						230 301			230 301
Overige verplichtingen	116 589	1 403 915	79 246	12 913	15 208	522 411	235	0	2 150 517
Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten									0
TOTAAL VAN DE VERPLICHTINGEN	**59 559 299**	**34 832 180**	**9 179 034**	**13 020 308**	**6 960 638**	**23 789 801**	**2 524 347**	**36 614 970**	**186 480 577**
Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)	187 780	1 340 928	282 276	2 751	15 403	553 158	0	0	2 382 296
Derivaten	0	159 292 740	97 603 161	106 847 473	237 437 491	12 888 519	0	0	614 069 384
BUITENBALANS	**187 780**	**160 633 668**	**97 885 437**	**106 850 224**	**237 452 894**	**13 441 677**	**0**	**0**	**616 451 680**
TOTAAL RENTE-HERZIENINGSRISICO	**59 747 079**	**195 465 848**	**107 064 471**	**119 870 532**	**244 413 532**	**37 231 478**	**2 524 347**	**36 614 970**	**802 932 257**

(1) Bepaalde lijnen die geaggregeerd werden weergegeven in 2014, zijn in 2015 gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de balans.

C. Nettopositie

(In duizend EUR)	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald
Sensitiviteitsgap in de balans	(33 007 070)	4 041 106	(7 784 420)	14 379 685	27 491 069	(13 663 217)

Het reële rente-risico van Belfius wordt beheerd op basis van meer geavanceerde hypotheses. Zie toelichting 9.5. "Marktrisico en balans-beheer".

2. 2015

A. Actief

(In duizend EUR)	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald	Gelopen rente	Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten	Waarde-vermin-dering	Totaal
Kas en tegoeden bij centrale banken	576 233	0	0	0	0	0	43	0	0	576 276
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	16 552 176	7 448 815	120 630	80 732	85 786	5 380	(7 556)	42 825	(10 786)	24 318 002
Leningen en voorschotten aan klanten	3 157 648	16 131 676	14 792 343	20 343 227	32 085 188	1 707 185	477 120	22 328	(1 527 563)	87 189 152
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	0	165 550	16 220	254 284	4 521 182	0	59 919	0	0	5 017 155
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0	571 782	1 002 505	3 242 530	9 766 985	1 837 695	321 550	3 061 199	(70 681)	19 733 565
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	732 650	169 904	89 906	95 198	2 005 131	4 403	125 799	0	3 222 991
Derivaten							1 064 789	24 878 778		25 943 567
Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille								4 372 902		4 372 902
Investeringen in ondernemingen in vermogensmutatie						106 775				106 775
Materiële vaste activa						1 199 789				1 199 789
Immateriële activa						81 941				81 941
Goodwill						103 966				103 966
Belastingvorderingen lopend boekjaar						6 116				6 116
Uitgestelde belastingvorderingen						565 622				565 622
Overige activa	37 298	138 545	49 955	122 097	182 371	641 587	0	0	(2 076)	1 169 777
Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	3 300 817	0	55 124	(1 413)	3 354 528
TOTAAL ACTIEF	20 323 355	25 189 018	16 151 557	24 132 776	46 736 710	11 562 004	1 920 268	32 558 955	(1 612 519)	176 962 124
Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)	0	3 239 412	13 513	0	0	123	0	0		3 253 048
Derivaten	510 465	38 648 270	51 085 177	167 931 230	272 574 062	4 982 096	0	0	0	535 731 300
BUITENBALANS	510 465	41 887 682	51 098 690	167 931 230	272 574 062	4 982 219	0	0	0	538 984 348
TOTAAL RENTE-HERZIENINGSRISICO	20 833 820	67 076 700	67 250 247	192 064 006	319 310 772	16 544 223	1 920 268	32 558 955	(1 612 519)	715 946 473

B. Verplichtingen

(In duizend EUR)	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald	Gelopen rente	Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten	Totaal
Schulden aan kredietinstellingen	8 043 616	1 678 778	37 252	1 720 443	31 882	21 085	4 566	0	11 537 622
Schulden aan en deposito's van klanten	52 332 596	14 006 521	280 022	714 797	690 738	2 269	135 811	0	68 162 754
Schuldpapier	0	8 007 521	7 006 234	7 609 040	4 948 156	0	206 601	0	27 777 552
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	939 454	1 338 427	1 622 901	809 990	1 991 198	80 317	134 182	6 916 469
Technische voorzieningen van verzekerings-maatschappijen						16 688 571			16 688 571
Derivaten							1 645 509	28 414 576	30 060 085
Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille								226 472	226 472
Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen						405 543			405 543
Achtergestelde schulden	0	0	0	269 429	231 824	400 536	6 807	4 408	913 004
Belastingverplichtingen lopend boekjaar						42 369			42 369
Uitgestelde belastingverplichtingen						271 967			271 967
Overige verplichtingen	88 998	1 218 855	62 828	48 559	9 107	627 986	228	0	2 056 561
Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	3 243 438	0	0	3 243 438
TOTAAL VAN DE VERPLICHTINGEN	**60 465 210**	**25 851 129**	**8 724 763**	**11 985 169**	**6 721 697**	**23 694 962**	**2 079 839**	**28 779 638**	**168 302 407**
Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)	0	3 002 972	3 670	0	0	1 392 512			4 399 154
Derivaten	0	38 137 306	49 924 511	174 251 350	280 182 626	5 357 467	0	0	547 853 260
BUITENBALANS	**0**	**41 140 278**	**49 928 181**	**174 251 350**	**280 182 626**	**6 749 979**	**0**	**0**	**552 252 414**
TOTAAL RENTE-HERZIENINGSRISICO	**60 465 210**	**66 991 407**	**58 652 944**	**186 236 519**	**286 904 323**	**30 444 941**	**2 079 839**	**28 779 638**	**720 554 821**

C. Nettopositie

(In duizend EUR)	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald
Sensitiviteitsgap in de balans	(39 631 390)	85 293	8 597 303	5 827 487	32 406 449	(13 900 718)

Het reële rente-risico van Belfius wordt beheerd op basis van meer geavanceerde hypotheses. Zie toelichting 9.5. "Marktrisico en balans-beheer".

9.5. Marktrisico en balansbeheer

Voor meer informatie betreffende het marktrisico verwijzen we naar het deel "Risicobeheer" van het beheersverslag.

1. Financiële Markten

Binnen Belfius Bank is het departement Financial Markets Services (FM) het centrale toegangspunt tot de financiële markten. Er worden geen posities voor eigen rekening afgesloten, de transacties zijn gebaseerd op klantentransacties. Transacties van externe of interne klanten (o.m. liquiditeits- en balansbeheer behoren tot de laatste categorie), worden globaal ingedekt binnen een limietenkader dat het risicobeleid van Belfius respecteert. Hierdoor worden de verschillende marktrisico's binnen dit kader gehouden, o.a. door middel van dekkingsverrichtingen. De hieronder vermelde VaR-cijfers weerspiegelen deze residuele posities.

- De risico's op flow management activiteiten omvatten algemeen renterisico, wisselkoersrisico, aandelenprijsrisico, kredietspread-risico en overige risico's (inflatie, CO_2). Deze risico's worden beheerd binnen Value at Risk en andere limieten.
- Thesaurie (Cash and Liquidity Management) wordt opgevolgd door middel van Value at Risk-limieten en door limieten met betrekking tot rentegevoeligheid.
- Het spreadrisico van de investeringsportefeuille en de flow management-activiteiten wordt beheerd met spread limieten.

In 2014 werden de VaR limieten aanzienlijk verminderd om ze in overeenstemming te brengen met de verlaagde risicobereidheid van de bank.

VaR[1] (99 %, 10 dagen) (In duizend EUR)	2014				2015			
	IR[2] & FX[3]	Aandelen	Spread	Andere risico's[4]	IR[2] & FX[3]	Aandelen	Spread	Andere risico's[4]
Per activiteit								
Gemiddelde	6 201	1 321	10 459	879	9 496	2 593	7 522	1 311
Einde periode	4 380	1 832	10 124	1 448	9 740	2 462	5 696	1 285
Maximum	9 595	5 742	13 422	1 944	24 408	7 953	9 486	2 111
Minimum	2 299	680	8 597	555	3 585	1 295	5 368	663
Globaal								
Gemiddelde		18 860				20 922		
Einde periode		17 785				19 183		
Maximum		23 320				33 796		
Minimum		14 018				14 926		
Limiet		32 000				32 000		

(1) De Value at Risk (VaR) vertegenwoordigt de potentiële wijziging in marktwaarde, met een waarschijnlijkheid van 99 % en over een periode van 10 dagen.
(2) IR: renterisico.
(3) FX: wisselkoersrisico.
(4) Inflatierisico en CO_2-risico.

2. Balansbeheer (ALM)

A. Renterisico

Renterisico kan 2 vormen aannemen: het risico dat de economische waarde van de bank schommelt en het risico dat het rente-resultaat van de bank schommelt. Het meten van beide risico's is complementair voor het begrijpen van de volledige scope van het renterisico op de balans (exclusief financiële markten).

De indicatoren voor economische waarde meten het lange termijn effect van wijzigingen van de rente. De rentegevoeligheid van de economische waarde meet de wijziging van de ALM economische waarde indien de gehele rentecurve wijzigt met 10 basispunten.

De indicatoren voor de winstgevoeligheid (earnings at risk) meten het korte termijn effect van rentewijzigingen op het renteresultaat. In de onderstaande tabel wordt de impact getoond op het resultaat van een stijging van de rentevoeten met 25 basispunten.

(In duizend EUR)	31/12/14(PF[1])	31/12/15
Bank		
Sensitiviteit	80 300	19 800
Earnings at risk[1]	39 000	51 000
Verzekeringen		
Sensitiviteit	11 300	11 220
Earnings at risk[1]	2 400	970

(1) De cijfers "earnings at risk" van 31/12/2014 zijn opgenomen teneinde de vergelijkbaarheid te verbeteren.

B. Genoteerde aandelen en vastgoed

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Bank		
Marktwaarde	2 707	1 402
Verzekeringen		
Marktwaarde - genoteerde aandelen en gelijkgestelde	580 000	699 000
Marktwaarde - genoteerd vastgoed	336 000	438 000
Shock 30 % (negatief)	(274 800)	(341 100)
VaR (99 %, 10 dagen)	39 344	69 000

C. Vastgoed - rechtstreekse eigendom

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Verzekeringen		
Marktwaarde	625 000	677 000
Shock 12,5 % (negatief)	(78 000)	(85 000)

3. Obligatieportefeuille

A. Uitstaande nominale bedragen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Bank[1]	16 052 948	14 361 283
Verzekeringen	11 493 371	10 699 516

(1) Obligaties in Side- en in ALM-portefeuilles.

B. Rentegevoeligheid

Het renterisico van de portefeuille binnen de bank werd ofwel afgedekt op microniveau (voor de Side-portefeuille; dus lage netto rentegevoeligheid) of beheerd in het globale ALM-beheer (in ALM-portefeuille; waarbij de netto rentegevoeligheid opgenomen wordt in het globale ALM-rentebeleid).

De rentegevoeligheid voor een stijging van 1 % van de obligatieportefeuille van de verzekeraar bedroeg -8,0 miljoen EUR op eind 2015, deze is onderdeel van het globale ALM-beheer van de verzekeringsmaatschappijen.

C. Gevoeligheid voor kredietspreads

Onderstaande tabel geeft de gevoeligheid voor kredietspread weer van de obligatieportefeuille ten gevolge van een spreadverhoging met 1 basispunt.

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Bank[1]	(21 385)	(19 940)
Verzekeringen	(10 275)	(8 859)

(1) Obligaties in Side- en in ALM-portefeuilles.

9.6. Liquiditeitsrisico

De Liquiditeit wordt beheerd door specifieke richtlijnen en een specifiek kader m.b.t. het Liquidity Risk Management. Wij verwijzen naar het beheersverslag voor een gedetailleerde beschrijving.

Eind 2015 bedroeg de LCR-ratio 132 % (of 4 miljard EUR overtollige cash) in vergelijking met 122 % in 2014 (of 3,6 miljard EUR overtollige cash).

Uitsplitsing volgens resterende looptijd tot vervaldag

In de kolom "Op zicht en direct opeisbaar" worden enkel de zichtrekeningen en spaarrekeningen opgenomen, zelfs al is de werkelijke terugbetalingsdatum onbepaald.

Alle andere activa en verplichtingen worden uitgesplitst over de verschillende periodes volgens de contractuele kasstroomkarakteristieken.

1. 2014

A. Actief

(In duizend EUR)	Uitsplitsing van brutobedrag en agio/disagio						Gelopen rente	Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten	Waarde-vermin-dering	Totaal
	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald				
Kas en tegoeden bij centrale banken	2 412 799						56			2 412 855
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	20 107 125	10 412 570	139 457	132 014	195 703	16 969	28 111	36 026	(9 201)	31 058 774
Leningen en voorschotten aan klanten	3 643 909	9 295 905	6 254 162	21 295 563	46 062 696	1 837 263	292 022	(26 075)	(1 497 456)	87 157 989
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden				40 263	2 751 531		42 737	0		2 834 531
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0	775 673	665 756	5 046 979	12 899 772	1 368 134	408 725	3 990 632	(68 669)	25 087 002
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	300 108	231 473	75 828	1 208 134	4 100 098	6 026	178 501	0	6 100 168
Derivaten							1 322 376	29 807 706		31 130 082
Herwaardering van afdekking van het rente-risico van een portefeuille								5 071 952		5 071 952
Investeringen in ondernemingen in vermogensmutatie						146 494				146 494
Materiële vaste activa						1 297 180				1 297 180
Immateriële activa[1]						89 749				89 749
Goodwill[1]						103 966				103 966
Belastingvorderingen lopend boekjaar[1]						9 257				9 257
Uitgestelde belastingvorderingen[1]						685 671				685 671
Overige activa	30 807	114 747	40 853	56 251	52 238	903 613			(1 937)	1 196 572
Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten						29 089			(4 157)	24 932
TOTAAL ACTIEF	26 194 640	20 899 003	7 331 701	26 646 898	63 170 074	10 587 483	2 100 053	39 058 742	(1 581 420)	194 407 174
Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)		1 821 109	8 622			65				1 829 796
Wisselkoersderivaten		6 176 814	4 020 943	4 220 332	9 143 752	0	0	0	0	23 561 841
KASSTROOM UIT DERIVATEN EN HANDEL VOLGENS STANDAARD-MARKTCONVENTIES	0	7 997 923	4 029 565	4 220 332	9 143 752	65	0	0	0	25 391 637
TOTAAL VOOR LIQUIDITEITSGAP	26 194 640	28 896 926	11 361 266	30 867 230	72 313 826	10 587 548	2 100 053	39 058 742	(1 581 420)	219 798 811

(1) Bepaalde lijnen die geaggregeerd werden weergegeven in 2014, zijn in 2015 gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de balans.

B. Verplichtingen

(In duizend EUR)	Uitsplitsing van brutobedrag en agio/disagio						Gelopen rente	Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten	Totaal
	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald			
Schulden aan kredietinstellingen	9 219 043	9 917 100	527 856	1 638 974	36 604	9 828	58 411		21 407 816
Schulden aan en deposito's van klanten	50 223 668	13 787 325	1 000 493	790 488	627 171	11 696	73 019	14	66 513 874
Schuldpapier		1 874 337	5 672 450	11 639 509	9 669 025		257 595		29 112 916
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	160 781	557 595	2 322 398	1 771 851	4 076 017	85 526	192 544	9 166 712
Technische voorzieningen van verzekerings-maatschappijen		253 421	1 831 302	6 130 005	9 501 404	331 142			18 047 274
Derivaten							2 042 912	36 122 476	38 165 388
Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille								293 993	293 993
Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen						477 169			477 169
Achtergestelde schulden			15 000	259 176	212 745	386 845	6 649	5 943	886 358
Belastingverplichtingen lopend boekjaar(1)						28 259			28 259
Uitgestelde belastingverplichtingen(1)						230 301			230 301
Overige verplichtingen	116 589	1 403 937	79 246	12 913	15 209	522 388	235		2 150 517
Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten									0
TOTAAL VERPLICHTINGEN	**59 559 300**	**27 396 901**	**9 683 942**	**22 793 463**	**21 834 009**	**6 073 645**	**2 524 347**	**36 614 970**	**186 480 577**
Kern eigen vermogen						7 804 446			7 804 446
Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen								119 376	119 376
EIGEN VERMOGEN VAN DE GROEP	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**7 804 446**	**0**	**119 376**	**7 923 822**
Minderheidsbelang						2 775			2 775
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**7 807 221**	**0**	**119 376**	**7 926 597**
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN	**59 559 300**	**27 396 901**	**9 683 942**	**22 793 463**	**21 834 009**	**13 880 866**	**2 524 347**	**36 734 346**	**194 407 174**
Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)		2 382 284	12						2 382 296
Wisselkoersderivaten	0	6 194 591	4 114 669	4 280 751	9 080 131	0	0	0	23 670 142
KASSTROOM UIT DERIVATEN EN HANDEL VOLGENS STANDAARD-MARKTCONVENTIES	**0**	**8 576 875**	**4 114 681**	**4 280 751**	**9 080 131**	**0**	**0**	**0**	**26 052 438**
TOTAAL VOOR LIQUIDITEITSGAP	**59 559 300**	**35 973 776**	**13 798 623**	**27 074 214**	**30 914 140**	**13 880 866**	**2 524 347**	**36 734 346**	**220 459 612**

(1) Bepaalde lijnen die geaggregeerd werden weergegeven in 2014, zijn in 2015 gedetailleerd omwille van de leesbaarheid van de balans.

C. Nettoliquiditeitsgap

(In duizend EUR)	Uitsplitsing van brutobedrag en agio/disagio					
	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald
Nettoliquiditeitsgap	(33 364 660)	(7 076 850)	(2 437 357)	3 793 016	41 399 686	(3 293 318)

Het reële liquiditeitsrisico van Belfius wordt opgevolgd op basis van meer geavanceerde hypotheses.

De liquiditeitspositie is het verschil tussen de cashflows, op contractuele looptijden van activa, verplichtingen en houdt ook rekening met de kasstromen afkomstig van dekkingstransacties. Dit laat toe de netto liquiditeitsgap weer te geven.

De marktwaarde van afgeleide instrumenten wordt gerapporteerd in de kolom "Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten".

2. 2015

A. Actief

(In duizend EUR)	Uitsplitsing van brutobedrag en agio/disagio						Gelopen rente	Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten	Waarde-vermin-dering	Totaal
	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald				
Kas en tegoeden bij centrale banken	576 233						43			576 276
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	16 552 161	7 293 883	67 426	135 487	220 236	24 326	(7 556)	42 825	(10 786)	24 318 002
Leningen en voorschotten aan klanten	3 157 648	9 446 752	6 849 579	21 754 284	45 301 819	1 707 185	477 120	22 328	(1 527 563)	87 189 152
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden			16 220	257 677	4 655 339	28 000	59 919			5 017 155
Voor verkoop beschikbare financiële activa		306 048	1 010 439	3 363 591	9 894 784	1 846 635	321 550	3 061 199	(70 681)	19 733 565
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening		107 248	170 492	100 456	709 462	2 005 131	4 403	125 799		3 222 991
Derivaten							1 064 789	24 878 778		25 943 567
Herwaardering van afdekking van het rente-risico van een portefeuille								4 372 902		4 372 902
Investeringen in ondernemingen in vermogensmutatie						106 775				106 775
Materiële vaste activa						1 199 789				1 199 789
Immateriële activa						81 941				81 941
Goodwill						103 966				103 966
Belastingvorderingen lopend boekjaar						6 116				6 116
Uitgestelde belastingvorderingen						565 622				565 622
Overige activa	37 436	138 539	49 823	124 946	179 522	641 587			(2 076)	1 169 777
Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten						3 300 817		55 124	(1 413)	3 354 528
TOTAAL ACTIEF	20 323 478	17 292 470	8 163 979	25 736 441	60 961 162	11 617 890	1 920 268	32 558 955	(1 612 519)	176 962 124
Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)	0	3 239 412	13 513	0	0	123				3 253 048
Wisselkoersderivaten	0	10 342 783	4 675 047	4 787 887	8 421 047	0	0	0	0	28 226 764
KASSTROOM UIT DERIVATEN EN HANDEL VOLGENS STANDAARD-MARKTCONVENTIES	0	13 582 195	4 688 560	4 787 887	8 421 047	123	0	0	0	31 479 812
TOTAAL VOOR LIQUIDITEITSGAP	20 323 478	30 874 665	12 852 539	30 524 328	69 382 209	11 618 013	1 920 268	32 558 955	(1 612 519)	208 441 936

B. Verplichtingen

(In duizend EUR)	Uitsplitsing van brutobedrag en agio/disagio						Gelopen rente	Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten	Totaal
	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald			
Schulden aan kredietinstellingen	8 043 616	1 305 851	409 608	1 717 962	34 934	21 085	4 566		11 537 622
Schulden aan en deposito's van klanten	52 332 596	13 979 171	296 072	726 097	690 738	2 269	135 811		68 162 754
Schuldpapier		2 217 400	7 620 877	9 374 409	8 358 265		206 601		27 777 552
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening		174 604	376 977	2 622 674	1 536 518	1 991 197	80 317	134 182	6 916 469
Technische voorzieningen van verzekerings-maatschappijen		368 791	1 101 007	5 857 985	9 360 788				16 688 571
Derivaten							1 645 509	28 414 576	30 060 085
Herwaardering van afdekking van het renterisico van een portefeuille								226 472	226 472
Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen						405 543			405 543
Achtergestelde schulden				269 429	231 824	400 536	6 807	4 408	913 004
Belastingverplichtingen lopend boekjaar						42 369			42 369
Uitgestelde belastingverplichtingen						271 967			271 967
Overige verplichtingen	88 998	1 218 855	62 828	48 559	9 107	627 986	228		2 056 561
Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten						3 243 438			3 243 438
TOTAAL VERPLICHTINGEN	**60 465 210**	**19 264 672**	**9 867 369**	**20 617 115**	**20 222 174**	**7 006 390**	**2 079 839**	**28 779 638**	**168 302 407**
Kern eigen vermogen						8 308 602			8 308 602
Niet in de resultatenrekening opgenomen winsten en verliezen								350 089	350 089
EIGEN VERMOGEN VAN DE GROEP	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**8 308 602**	**0**	**350 089**	**8 658 691**
Minderheidsbelang						1 026			1 026
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**8 309 628**	**0**	**350 089**	**8 659 717**
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN	**60 465 210**	**19 264 672**	**9 867 369**	**20 617 115**	**20 222 174**	**15 316 018**	**2 079 839**	**29 129 727**	**176 962 124**
Handel volgens standaardmarktconventies (regular way trade)		3 002 972	3 670	0	0	1 392 512			4 399 154
Wisselkoersderivaten	0	10 312 217	4 718 698	4 752 835	8 312 705	0	0	0	28 096 455
KASSTROOM UIT DERIVATEN EN HANDEL VOLGENS STANDAARD-MARKTCONVENTIES	**0**	**13 315 189**	**4 722 368**	**4 752 835**	**8 312 705**	**1 392 512**	**0**	**0**	**32 495 609**
TOTAAL VOOR LIQUIDITEITSGAP	**60 465 210**	**32 579 861**	**14 589 737**	**25 369 950**	**28 534 879**	**16 708 530**	**2 079 839**	**29 129 727**	**209 457 733**

C. Nettoliquiditeitsgap

(In duizend EUR)	Uitsplitsing van brutobedrag en agio/disagio					
	Op zicht en direct opeisbaar	≤ 3 maand	> 3 maand en ≤ 1 jaar	> 1 jaar en ≤ 5 jaar	> 5 jaar	Onbepaald
Nettoliquiditeitsgap	(40 141 732)	(1 705 196)	(1 737 198)	5 154 378	40 847 330	(5 090 517)

Het reële liquiditeitsrisico van Belfius wordt beheerd op basis van meer geavanceerde hypotheses.

Meer gedetailleerde informatie over het liquiditeitsrisico is beschikbaar in het deel "Risicobeheer" van het beheersverlag.

De liquiditeitspositie is het verschil tussen de cashflows, op contractuele looptijden van activa, verplichtingen en houdt ook rekening met de kasstromen afkomstig van dekkingstransacties. Dit laat toe de netto liquiditeitsgap weer te geven.

De marktwaarde van afgeleide instrumenten wordt gerapporteerd in de kolom "Aanpassingen naar reële waarde en marktwaarde van derivaten".

9.7. Valutarisico en wisselkoersen

1. Valutarisico

(In duizend EUR)	31/12/14				
	GBP	USD	Andere	EUR	Totaal
Totaal van het actief	8 207 948	4 875 665	2 583 378	178 740 183	194 407 174
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	5 406 601	5 386 346	2 698 924	180 915 303	194 407 174
NETTO IN DE BALANS OPGENOMEN POSITIE	2 801 347	(510 681)	(115 546)	(2 175 120)	0
Buitenbalansposten - te ontvangen	1 239 536	10 338 401	3 381 974	8 776 043	23 735 954
Buitenbalansposten - te betalen	4 021 515	9 867 986	3 146 766	6 740 479	23 776 746
NETTOPOSITIE BUITENBALANS	(2 781 979)	470 415	235 208	2 035 564	(40 792)
NETTOPOSITIE	19 368	(40 266)	119 662	(139 556)	

(In duizend EUR)	31/12/15				
	GBP	USD	Andere	EUR	Totaal
Totaal van het actief	8 247 909	5 123 194	3 166 779	160 424 242	176 962 124
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	5 517 335	5 005 702	2 582 109	163 856 978	176 962 124
NETTO IN DE BALANS OPGENOMEN POSITIE	2 730 574	117 492	584 670	(3 432 736)	0
Buitenbalansposten - te ontvangen	1 897 875	11 876 822	3 874 574	12 031 229	29 680 500
Buitenbalansposten - te betalen	4 644 787	12 022 674	4 368 199	8 502 328	29 537 988
NETTOPOSITIE BUITENBALANS	(2 746 912)	(145 852)	(493 625)	3 528 901	142 512
NETTOPOSITIE	(16 338)	(28 360)	91 045	96 165	

2. Wisselkoersen

		31/12/14		31/12/15	
		Slotkoers	Gemiddelde koers	Slotkoers	Gemiddelde koers
Australische Dollar	AUD	1,4789	1,4720	1,4898	1,4817
Canadese Dollar	CAD	1,4016	1,4611	1,5110	1,4262
Zwitserse Frank	CHF	1,2026	1,2119	1,0859	1,0643
Tsjechishe Kroon	CZK	27,7205	27,5637	27,0215	27,2670
Deense Kroon	DKK	7,4662	7,4538	7,4628	7,4605
Euro	EUR	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
Brits Pond	GBP	0,7765	0,8015	0,7381	0,7245
Hongkongse Dollar	HKD	9,3848	10,2174	8,4480	8,5649
Hongaarse Forint	HUF	316,5500	310,7136	315,9750	309,5000
Israëlische Sjekel	ILS	4,7123	4,7397	4,2426	4,2960
Japanse Yen	JPY	145,0650	140,6855	130,8650	133,5942
Mexicaanse Peso	MXN	17,8454	17,6583	18,8113	17,6566
Noorse Kroon	NOK	9,0576	8,4182	9,5920	8,9801
Nieuw-Zeelandse Dollar	NZD	1,5491	1,5995	1,5889	1,5957
Zweedse Kroon	SEK	9,4801	9,1220	9,1628	9,3324
Singaporese Dollar	SGD	1,6038	1,6745	1,5421	1,5224
Nieuwe Turkse Lire	TRY	2,8290	2,8977	3,1711	3,0380
Amerikaanse Dollar	USD	1,2103	1,3173	1,0899	1,1049

9.8. Verzekeringsrisico

Meer gedetailleerde informatie over het verzekeringsrisico is beschikbaar in het deel "Risicobeheer" van het beheersverslag.

X. Toelichtingen met betrekking tot belangrijke wijzigingen in de consolidatiekring en lijst van de dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen van Belfius

10.1. Belangrijke wijzigingen in de consolidatiekring

(Alleen de wijzigingen die een materieel effect (d.w.z. een impact van meer dan 1 % van het balanstotaal en/of resultaat) zijn vermeld).

1. Op 31 december 2014

In 2014 fuseerden Belfius Funding met Belfius Financing Company en Corona Invest met Corona.

De vennootschap Malvoz werd aangekocht in het eerste kwartaal. Promotion Léopold werd verkocht in het derde kwartaal.

In het tweede kwartaal werden de vennootschappen Delp Invest en Belfius Re geliquideerd.

2. Op 31 december 2015

De vastgoedvennootschap Immo Zeedrift werd aangekocht eind 2014 en wordt mee geconsolideerd vanaf begin 2015. De effectiseringsvehikels Penates 7, Penates 8, Penates 9 en Penates 10 werden opgenomen in de consolidatiekring.

Sepia wordt vanaf 2015 opgenomen via een volledige consolidatie (vroeger een joint venture). Belfius Insurance heeft op 17 augustus 2015 de 50 %-participatie in Sepia gekocht van KBC Verzekeringen en heeft een herverzekeringscontract ondertekend waarbij KBC de helft van de risico's van de verzekeringsportefeuille van Sepia blijft behouden, waardoor de historische risicoverdeling van de portefeuille behouden blijft. Op 1 januari 2016, fusioneerde Sepia met Belfius Insurance.

De vennootschap AIS Consulting werd geliquideerd in 2015. De vennootschappen Eurco Ireland Ltd (voorheen Eurco Re) en IBRO Holdings Unltd werden gedeconsolideerd in 2015 omdat ze in liquidatie zijn. Belfius Insurance heeft beslist om de verkoop te activeren van haar verzekeringsdochter "International Wealth Insurer" (nog onder voorbehoud van enkele voorwaarden), dit had geen impact op de consolidatiekring in 2015.

Ecetia Finances wordt niet meer gewaardeerd volgens de vermogensmutatie in 2015 omdat het grootste deel van de participatie omgezet is in een obligatielening.

10.2. Overnames en overdrachten van geconsolideerde ondernemingen

1. Voornaamste acquisities

A. Jaar 2014

Op 31 januari 2014 werd Immo Malvoz SPRL aangekocht.

Het betreft een investering in een onderneming die een rusthuis uitbaat.

B. Jaar 2015

Op 17 december 2014 werd Immo Zeedrift NV aangekocht. Het wordt vanaf begin 2015 mee geconsolideerd. Het betreft een investering in een onderneming die een rusthuis uitbaat.

Sepia wordt vanaf 2015 opgenomen via een volledige consolidatie (vroeger een joint venture). Belfius Insurance heeft op 17 augustus 2015 de 50 %-participatie in Sepia gekocht van KBC Verzekeringen en heeft een herverzekeringscontract ondertekend waarbij KBC de helft van de risico's van de verzekeringsportefeuille van Sepia blijft behouden, waardoor de historische risicoverdeling van de portefeuille behouden blijft. Op 1 januari 2016, fusioneerde Sepia met Belfius Insurance.

De activa en passiva geven het volgende beeld op moment van aankoop:

	2014	2015	
(In duizend EUR)	Immo Malvoz SPRL	Immo Zeedrift NV	Sepia NV
Geldmiddelen en equivalenten	390	29	12 751
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	0	0	26 156
Financiële investeringen	0	0	461 929
Belastingvorderingen lopend boekjaar	0	0	1 818
Materiële vaste activa	11 395	19 520	0
Overige activa	0	136	214 200
Schulden aan en deposito's van klanten	(3 656)	(14 488)	0
Achtergestelde schulden	0	0	(8 928)
Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen	0	0	(481 813)
Overige verplichtingen	(114)	(1 562)	(216 023)
NETTO ACTIVA	**8 015**	**3 635**	**10 090**
Reeds in bezit van de groep	0	0	5 045
Aankoopprijs (in cash)	8 015	3 635	5 045
Min: geldmiddelen en equivalenten in de aangekochte dochter	390	29	12 751
NETTO CASH UITSTROOM BIJ AANKOOP	**7 625**	**3 606**	**(7 706)**

2. Voornaamste verkooptransacties

A. Jaar 2014

Er vonden geen significante verkooptransacties plaats in 2014.

B. Jaar 2015

Er vonden geen significante verkooptransacties plaats in 2015.

3. Activa en verplichtingen vervat in groepen die aangehouden worden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Eind 2014 werden er geen dochterondernemingen gerapporteerd als "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten" en "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten".

Per 31 december 2015 werd International Wealth Insurer SA gerapporteerd als "Vaste activa (groep activa die wordt afgestoten) aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten" en "Verplichtingen opgenomen in groep die wordt afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten". We verwijzen naar toelichtingen 5.16.en 6.9.

De overgeboekte activa en passiva geven het volgende beeld:

(In duizend EUR)	2014	2015 International Wealth Insurer (IWI) SA
Geldmiddelen en equivalenten	0	15 181
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen	0	3 583
Leningen en voorschotten aan klanten	0	10 091
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	2 631 080
Financiële investeringen	0	662 092
Materiële vaste activa	0	707
Overige activa	0	16 532
Schulden aan en deposito's van klanten	0	(7 450)
Financiële verplichtingen geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	(2 631 080)
Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen	0	(544 951)
Overige verplichtingen	0	(59 957)

10.3. Lijst van de dochterondernemingen, de ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast, de geassocieerde ondernemingen en de ondernemingen waarin de groep ten minste 20 % van het kapitaal bezit

1. Lijst van de volledig in de consolidatie opgenomen dochterondernemingen

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)(1)	Activiteits-code
Belfius Asset Finance Holding nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	10
Belfius Auto Lease nv	Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel	100	5
Belfius Commercial Finance nv	Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel	100	15
Belfius Financing Company SA	rue de l'Industrie 20 L-8399 Windhof	100	49
Belfius Immo nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	31
Belfius Insurance nv	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100	28
Belfius Insurance Invest nv	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100	21
Belfius Insurance Services Finance SA	Rue de l'Industrie 20 L-8399 Windhof	100	21
Belfius Ireland Unltd	6 George's Dock IRL-IFSC Dublin 1	100	49
Belfius Lease nv	Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel	100	5
Belfius Lease Services nv	Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel	100	5
Copharma Industries Unlimited(2)	6 George's Dock IRL-Dublin 1	100	47

(1) Direct aangehouden percentage door rechtstreekse aandeelhouder.
(2) De dochterondernemingen van Belfius Insurance die gevestigd zijn in Ierland, zijn in vereffening.

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)[1]	Activiteits-code
Coquelets nv	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100	31
Corona nv	Metrologielaan 2 B-1130 Brussel	100	28
Crefius nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	6
Dexia Secured Funding Belgium nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	10	49
Elantis SA	Rue des Clarisses 38 B-4000 Liège	100	6
Eurco Ltd[2]	6 George's Dock IRL-Dublin 1	100	47
Immo Malvoz BVBA	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100	31
Immo Zeedrift nv	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100	31
IWI International Wealth Insurer SA	Rue Nicolas Bové 2 L-1253 Luxembourg	99,99	25
Legros-Renier Les Amarentes Seigneurie de Loverval nv	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100	31
LFB nv	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100	31
Mercurius Funding nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	0	49
Penates Funding nv	Koningstraat 97 bus 4 B-1000 Brussel	10	49
Sepia nv	Galileelaan 5 B-1210 Brussel	100	25

2. Lijst van de niet-volledig geconsolideerde dochterondernemingen

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)[1]	Reden van uitsluiting	Activiteits-code
Atrium 1 nv	Koloniënstraat 40 B-1000 Brussel	0	Te verwaarlozen belang	21
Atrium 2 nv	Koloniënstraat 40 B-1000 Brussel	0	Te verwaarlozen belang	21
Belfius Fiduciaire nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	Te verwaarlozen belang	23
Belfius Part nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	Te verwaarlozen belang	10
Boonefaes Verzekeringen nv	Sint-Walburgapark 1 B-8360 Veurne	98,67	Te verwaarlozen belang	30
Bureau Laveaux & Martin bvba	Ravensteinstraat 2 bus 3 B-9000 Gent	100	Te verwaarlozen belang	30
Caring people nv	Metrologielaan 2 B-1130 Brussel	100	te verwaarlozen belang	30
Dexia Public Facilities Financing US nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	Te verwaarlozen belang	10
Eurco Ireland Ltd (voorheen Eurco Re)[2]	6 George's Dock IRL-Dublin 1	100	Te verwaarlozen belang	27
Fynergie nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	Te verwaarlozen belang	32
Ibro Holdings Unltd[2]	6 George's Dock IRL-Dublin 1	100	Te verwaarlozen belang	47
GCC II Feeder BV	Herengracht 338 NL-1016 CG Amsterdam	100	Te verwaarlozen belang	41
Service Communal de Belgique SCI (in vereffening)	Louizalaan 106 B-1050 Elsene	63,59	In vereffening	47

(1) Direct aangehouden percentage door rechtstreekse aandeelhouder.
(2) De dochterondernemingen van Belfius Insurance die gevestigd zijn in Ierland, zijn in vereffening.

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)[1]	Reden van uitsluiting	Activiteits-code
Immorente nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	Te verwaarlozen belang	31
Shop Equipments nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	100	Te verwaarlozen belang	31
VDL - Interass nv	Brusselsesteenweg 346C B-9090 Melle	100	Te verwaarlozen belang	30

3. Lijst van de ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)[1]	Activiteits-code
Auxiliaire de Participations nv	Britsierslaan 5 B-1030 Schaarbeek	39,70	10
Aviabel nv	Louizalaan 54 B-1050 Brussel	20	26
Erasmus Gardens nv	Hermann-Debrouxlaan 42 B-1160 Brussel	50	31
Isabel nv	Keizerinlaan 13-15 B-1000 Brussel	24	39
North Light nv[2]	Kunstlaan 58 B-1000 Brussel	60	31
Pole Star nv[2]	Kunstlaan 58 B-1000 Brussel	60	31
TEB Participations SA	Rue Louvrex 95 B-4000 Liège	20,57	10
Vennootschap Leopoldruimte nv	Regentschapsstraat 58 B-1000 Brussel	50	31

4. Lijst van de ondernemingen waarop geen vermogensmutatiemethode wordt toegepast

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)[1]	Reden van uitsluiting	Activiteits-code
Arkafund nv	Alfons Gossetlaan 30 B-1702 Groot-Bijgaarden	25	te verwaarlozen belang	21
Arlinvest nv	Hamiltonpark 24-26 B-8000 Brugge	49	te verwaarlozen belang	16
Assurcard nv	Fonteinstraat 1A bus 0301 B-3000 Leuven	20	te verwaarlozen belang	47
Bancontact-Mistercash nv	Aarlenstraat 82 B-1040 Brussel	20	te verwaarlozen belang	48
Banking Funding Company nv	Aarlenstraat 82 B-1040 Brussel	21,62	te verwaarlozen belang	48
Bedrijvencentrum Regio Mechelen nv	De regenboog 11 B-2800 Mechelen	24,33	te verwaarlozen belang	41
Belgian Mobile wallet nv	Sinter-Goedeleplein 5 B-1000 Brussel	20	te verwaarlozen belang	21
DG Infra + Bis GCV	Karel Oomsstraat 37 B-2018 Antwerpen	25,64	te verwaarlozen belang	10
DG Infra + Ter GCV	Karel Oomsstraat 37 B-2018 Antwerpen	27,50	te verwaarlozen belang	10
Finimmo nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	50	te verwaarlozen belang	16
Himba nv	Hamiltonpark 24-26 B-8000 Brugge	48,51	te verwaarlozen belang	31
IDE Lux Finances SCRL	Drève de l'Arc-en-Ciel 98 B-6700 Arlon	36,87	te verwaarlozen belang	16

(1) Direct aangehouden percentage door rechtstreekse aandeelhouder.
(2) Ondernemingen met een aandeel in het kapitaal van 60 %, maar een vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur van slechts 50 %, bijgevolg wordt op deze ondernemingen de vermogensmutatiemethode toegepast.

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)(1)	Reden van uitsluiting	Activiteits-code
Imsol nv	Molenbergstraat 2 B-2000 Antwerpen	39,98	te verwaarlozen belang	31
Inclusio Comm.VA	Hermann-Debrouxlaan 40 B-1160 Brussel	23,88	te verwaarlozen belang	31
Inforum G.I.E.	Aarlenstraat 53 bus 4 B-1040 Brussel	50	te verwaarlozen belang	41
Justinvest Antwerpen nv	Heistraat 129 B-2610 Antwerpen	33,33	te verwaarlozen belang	32
Kuborn Real Estate nv	Mauricelaan 8 B-1050 Brussel	20	te verwaarlozen belang	32
Leskoo nv	Gemeenschappenlaan 100 B-1200 Sint-Lambrechts-Woluwe	50	te verwaarlozen belang	31
Ondernemerstalent nv	P/A Universiteit Hasselt - Agoralaan gebouw D B-3590 Diepenbeek	44,29	te verwaarlozen belang	10
Rabot Invest nv	Heistraat 129 B-2610 Wilrijk	25	te verwaarlozen belang	32
R.E.D. Laboratories nv	Z1. Researchpark 100 B-1731 Zellik	22,18	te verwaarlozen belang	33
Re-Vive Brownfield Fund I cvba	Kleemburg 1 Bus 001 B-9050 Gent	23,75	te verwaarlozen belang	31
Société Mixte de Développement Immobilier SA	Avenue Maurice Destenay 13 B-4000 Liège	25,04	te verwaarlozen belang	32
Syneco Agence Conseil ASBL	Place l'Ilon 13 B-5000 Namur	20	te verwaarlozen belang	47
TDP nv	Pachecolaan 44 B-1000 Brussel	50	te verwaarlozen belang	47
TEB Foncière SA	Rue Louvrex 95 B-4000 Liège	20,49	te verwaarlozen belang	31
Wandelaar Invest nv	Oude Graanmarkt 63 B-1000 Brussel	25	te verwaarlozen belang	5
Wayves nv	Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel	50	te verwaarlozen belang	20
Zakenkantoor Vandepitte-Laplae nv	Astridlaan 37 B-8310 Assebroek - Brugge	26	te verwaarlozen belang	30

5. Lijst van steragentschappen (niet geconsolideerd)

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)(1)	Activiteits-code
Belfius Antwerpen Berchem cvba	Grotesteenweg 456 B-2600 Berchem	26	4
Belfius Antwerpen Zuidrand cvba	Kioskplaats 49 B-2660 Hoboken	26	4
Belfius Basilix cvba	de Smet de Nayerlaan 2A B-1090 Brussel	26	4
Belfius Binche Mariemont SCRL	Route de Mons 333 B-7130 Binche	25,88	4
Belfius Borinage SCRL	Rue J. Dufrane 3-5 B-7080 Frameries	26	4
Belfius Brugmann cvba	Brugmannlaan 247 B-1180 Brussel	26	4
Belfius Brugs Ommeland-Oudenburg cvba	Gistelse Steenweg 447 B-8200 Brugge Sint-Andries	26	4
Belfius Brussel-Anderlecht cvba	Dapperheidsplein 35 B-1070 Brussel	26	4
Belfius Centre Ardenne SCRL	Avenue de Bouillon 16 B-6800 Libramont-Chevigny	26	4
Belfius Charleroi Pont-à-Nôle SCRL	Avenue Paul Pastur 114 B-6032 Mont-sur-Marchienne	26	4

(1) Direct aangehouden percentage door rechtstreekse aandeelhouder.

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)[1]	Activiteits-code
Belfius Charleroi-Sud SCRL	Boulevard Joseph Tirou 76-82 B-6000 Charleroi	26	4
Belfius Condroz-Famenne SCRL	Rue St-Eloi 1 B-5590 Ciney	26	4
Belfius Dilbeek-Lennik cvba (in vereffening)	Ninoofsesteenweg 117 B-1700 Dilbeek	26	4
Belfius Druivenstreek cvba	Stationsplein 17 B-3090 Overijse	26	4
Belfius Durmevallei cvba	Marktplein 3 B-9220 Hamme (O.-VL.)	26	4
Belfius Eeklo - Gent-Oost cvba	Grondwetlaan 9 B-9040 Sint-Amandsberg	26	4
Belfius Entre Sambre & Meuse SCRL	Rue de France 50-52 B-5600 Philippeville	25,74	4
Belfius Etterbeek cvba	Veldstraat 6 B-1040 Brussel	24,81	4
Belfius Famenne-Semois SCRL	Rue des Ardennes 2 B-5570 Beauraing	26	4
Belfius Fléron-Beyne-Soumagne SCRL	Avenue des Martyrs 257 B-4620 Fléron	26	4
Belfius Geer-Visé SCRL	rue Saint Hadelin 1 B-4600 Visé	26	4
Belfius Gent-Centrum & Noordwest cvba	Brugsesteenweg 514 B-9030 Gent	26	4
Belfius Geraardsbergen-Ninove cvba	Oudenaardsestraat 4-6 B-9500 Geraardsbergen	26	4
Belfius Hageland Noord cvba	Bogaardenstraat 26 B-3200 Aarschot	26	4
Belfius Hainaut Centre & Senne SCRL	Rue Albert 1er 23 B-7100 La Louvière	26	4
Belfius Haspengouw-West cvba	Clockemstraat 38 B-3800 Sint-Truiden	26	4
Belfius Haute-Ardenne SCRL	Rue du Vieux Marché 21C B-6690 Vielsalm	26	4
Belfius Hesbaye SCRL	Grand'Place 5 B-4280 Hannut	26	4
Belfius Kempen Noord cvba	Gemeenteplaats 6 B-2960 Brecht	26	4
Belfius Kempen Oost cvba	Markt 27 B-2400 Mol	25,16	4
Belfius Klein Brabant cvba	Nieuwstraat 21 B-2830 Willebroek	26	4
Belfius Kortrijk cvba	Wijngaardstraat 52 B-8500 Kortrijk	25,88	4
Belfius Lambermont-Laken cvba	H. Consciencelaan 182 B-1140 Evere	26	4
Belfius West-Brabant cvba	Steenweg op Alsemberg 1410 B-1620 Drogenbos	26	4
Belfius Leuven cvba	Brusselsestraat 2 B-3000 Leuven	26	4
Belfius Liège Centre et Sud SCRL	Rue des Mineurs 12 B-4000 Liège	26	4
Belfius Liège Nord & Est SCRL	Chaussée de Tongres 391 B-4000 Liège	26	4
Belfius Louisa cvba	Stephanieplein 8 B-1050 Brussel	25,16	4
Belfius Mandel-Leie cvba	Holdestraat 19 B-8760 Meulebeke	26	4
Belfius Meuse-Ourthe-Amblève SCRL	Place Joseph Thiry 47 B-4920 Aywaille	26	4
Belfius Midden Limburg cvba	Dorpsstraat 1A B-3530 Houthalen-Helchteren	26	4

(1) Direct aangehouden percentage door rechtstreekse aandeelhouder.

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)(1)	Activiteits-code
Belfius Namur - Eghezée SCRL	Chaussée de Louvain 440 B-5004 Namur	26	4
Belfius Namur Gembloux SCRL	Avenue de la Faculté d'Agronomie 12 B-5030 Gembloux	25,40	4
Belfius Namur Haute-Meuse SCRL	Rue de Marchovelette 1 B-5000 Namur	26	4
Belfius Netevallei cvba	Grote Markt 13 B-2500 Lier	26	4
Belfius Nivelles-Tubize SCRL	rue de Nivelles 30 B-1480 Tubize	26	4
Belfius Noord-Limburg cvba	Hertog Janplein 45 B-3920 Lommel	25,66	4
Belfius Nord Picardie SCRL	rue de la Station 39 Boîte 41 B-7700 Mouscron	26	4
Belfius Oudergem-Bosvoorde cvba	Vorstlaan 282 B-1160 Brussel	26	4
Belfius Pays de Mons SCRL	Avenue Jean d'Avesnes 9 B-7000 Mons	26	4
Belfius Regio Aalst cvba	Stationsstraat 4 B-9300 Aalst	26	4
Belfius Regio Antwerpen Oost cvba	André Hermanslaan 1 B-2100 Deurne	26	4
Belfius Noord-Brabant cvba	Kattestraat 2 B-1730 Asse	26	4
Belfius Regio Dendermonde-Buggenhout cvba	Kerkstraat 64-66 B-9200 Dendermonde	26	4
Belfius Regio Erpe-Mere cvba	Marktplein 36 B-9520 Sint-Lievens-Houtem	26	4
Belfius Regio Genk-Maaseik cvba	Fruitmarkt 7 B-3600 Genk	26	4
Belfius Regio Hasselt cvba	Havermarkt 36-38 B-3500 Hasselt	26	4
Belfius Regio Leie-Schipdonk cvba	Volhardingslaan 72 bus 1 B-9800 Deinze	26	4
Belfius Regio Mechelen cvba	Grote Markt 31 B-2800 Mechelen	26	4
Belfius Regio Menen-Wevelgem cvba	Kerkomtrek 16 B-8930 Menen	26	4
Belfius Regio Mortsel Kontich cvba	Mechelsesteenweg 56 B-2640 Mortsel	26	4
Belfius Région Charleroi Airport SCRL	Place des Martyrs 2 B-6041 Gosselies	26	4
Belfius Région Huy-Andenne SCRL	Avenue du Bosquet 41/11 B-4500 Huy	26	4
Belfius Region Liège-Airport SCRL	Chaussée du Roi Albert 50 B-4431 Ans	26	4
Belfius Regio Noord-Antwerpen cvba	Antwerpsesteenweg 49 B-2950 Kapellen	26	4
Belfius Région Spa-Pays de Herve SCRL	Place du Marché 22 B-4651 Battice	26	4
Belfius Regio Oostende-Oostkust cvba	Monnikenwerve 200 B-8000 Brugge	26	4
Belfius Centrum - West cvba	Hendrik Consciencestraat 23 bus 6 B-8800 Roeselare	26	4
Belfius Regio Sint-Niklaas cvba	Hendrik Heymanplein 9 B-9100 Sint-Niklaas	26	4
Belfius Regio Tienen cvba	Nieuwstraat 36 B-3300 Tienen	26	4
Belfius Regio Middelkerke-Koekelare cvba	Kerkstraat 58 B-8430 Middelkerke	26	4
Belfius Regio Turnhout-Hoogstraten cvba	Vrijheid 109 B-2320 Hoogstraten	26	4

(1) Direct aangehouden percentage door rechtstreekse aandeelhouder.

Naam	Zetel	Gehouden deel van het kapitaal (%)(1)	Activiteits-code
Belfius Regio Waregem-Kruishoutem cvba	Markt 12 B-8790 Waregem	25,88	4
Belfius Regio Westhoek cvba	Grote Markt 31 B-8600 Diksmuide	26	4
Belfius Regio Zuid-Gent cvba (in vereffening)	Koning Albertlaan 142 B-9000 Gent	26	4
Belfius Scheldeland cvba	Kalkendorp 21 B-9270 Laarne	25,77	4
Belfius Sille & Dendre SCRL	Grand Place 72 B-7850 Enghien	26	4
Belfius Sud-Luxembourg SCRL	Rue d'Alba 1 B-6700 Arlon	26	4
Belfius Tournai-Val de Verne SCRL	Rue Royale 105/107/109 B-7500 Tournai	26	4
Belfius Ukkel-Rode cvba	Waterloosesteenweg 1356 B-1180 Ukkel	26	4
Belfius Val de Sambre SCRL	Rue de la Station 15-17 B-5060 Sambreville	26	4
Belfius Val d'Haine et Haut-Pays SCRL	rue Grande 49 B-7380 Quièvrain	26	4
Belfius Vallée de la Dyle SCRL	Place Alphonse Bosch 15 B-1300 Wavre	25,66	4
Belfius Vilvoorde-Zaventem cvba	Portaelsplein 68 B-1800 Vilvoorde	26	4
Belfius Vlaamse Ardennen cvba	Nederstraat 17 B-9700 Oudenaarde	26	4
Belfius Waterloo SCRL	Chaussée de Bruxelles 306 B-1410 Waterloo	26	4
Belfius Woluwedal cvba	Dumonplein 22 B-1150 Brussel	25,17	4
Belfius Zennevallei cvba	Basiliekstraat 13 B-1500 Halle	26	4
Belfius Zottegem-Land van Rhode cvba	Heldenlaan 22 B-9620 Zottegem	26	4
Belfius Zuid-Oost Limburg cvba	Visésteenweg 204 (bus 1) B-3770 Riemst	26	4

(1) Direct aangehouden percentage door rechtstreekse aandeelhouder.

Activiteitscode	
1.	Banken en kredietinstellingen
2.	Privé-spaarkassen
3.	Openbare kredietinstellingen
4.	Agentschappen
5.	Leasingmaatschappij
6.	Hypothecaire kredieten
7.	Financiering van ondernemingen d.m.v. participaties
8.	Distributie van verbruikskredieten
9.	Distributie van diverse krediettypes
10.	Nemen van en beheer van participaties
11.	Beursvennootschappen
12.	Beveks, sicavs
13.	Gemeenschappelijke beleggingsfondsen
14.	Beheermaatschappij van beveks, sicavs
15.	Factoring
16.	Financieringmaatschappij van infrastructuur en onroerend goed
17.	Overige nevenactiviteiten i.v.m. de verdeling van specifieke financiële producten
18.	Administratie m.b.t. financiële markten
19.	Portefeuillebeheer, beleggingsadvies
20.	Financiële engineering, consultancy, studie en financieel advies
21.	Andere activiteiten binnen de financiële sector
22.	Borgstellingsvennootschappen
23.	Fiducieverrichtingen
24.	Wisselkantoor
25.	Verzekeringen Leven
26.	Verzekeringen Niet-Leven
27.	Herverzekeringen
28.	Verzekeringsmaatschappijen - multibranche
29.	Agenten en makelaars in financiële producten
30.	Agenten en makelaars in verzekeringsproducten
31.	Onroerendgoedverrichtingen voor eigen rekening
32.	Onroerendgoedverrichtingen voor rekening van derden
33.	Gezondheid en sociale activiteiten
34.	Informatica
35.	Met bancaire activiteiten aanverwante activiteiten
36.	Overige aanverwante activiteiten
37.	Sanering, wegen en afvalbeheer
38.	Recreatie
39.	Telecommunicatie
40.	Transport
41.	Andere toeleveringsactiviteiten
42.	Energie
43.	Economische ontwikkeling
44.	Water
45.	Uitgifte van boeken en multimedia
46.	Studie-, onderzoek- en ontwikkelingsactiviteiten
47.	Overige dienstverlening
48.	Productie, beheer en distributie van geïnformatiseerde betaalmiddelen
49.	Financieringsmaatschappij
50.	Merchant bank

10.4. Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten

1. De aard, het doel en de activiteiten van een gestructureerde entiteit

De investeringen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden vooral verricht om een stabiele interestmarge te genereren.

Belfius heeft de volgende blootstellingen uit niet-geconsolideerde entiteiten in haar Side-portefeuille:

- "Mortgage Backed Securities" (MBS): deze gestructureerde entiteiten investeren in residentiële en/of commerciële hypothecaire leningen die gefinancierd worden door middel van de uitgifte van schuldpapier. Belfius heeft geïnvesteerd in de meest senior tranches.
- "Asset-Backed Securities" (ABS): deze entiteiten investeren in leningen, obligaties en/of andere vorderingen die worden gefinancierd door middel van de uitgifte van schuldpapier. Belfius heeft geïnvesteerd in de meest senior tranches.
- "Multi issuer covered bonds": deze gestructureerde entiteiten worden opgezet door verschillende banken. Elke bank participeert voor een bepaald percentage in de dekkingswaarde.
- Derivaten: Belfius heeft sommige derivaten met niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten zoals Credit Default Swaps, Total Return Swaps en Renteswaps.

We verwijzen naar toelichting 12. "Effectisering".

2. Betrokken bedragen

(In duizend EUR)	31/12/14 Boekhoudkundige waarde	31/12/14 Kredietrisico (PF(1))
FINANCIËLE ACTIVA	**4 383 427**	**3 624 160**
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa	1 336 660	517 769
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1 194 472	1 196 458
Derivaten aangewezen als afdekkingsinstrument	0	0
Leningen en voorschotten	1 852 295	1 909 933
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	0	0
FINANCIËLE SCHULDEN	**129 373**	**0**
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	129 373	0

(1) De definitie van MCRE werd verfijnd. We verwijzen naar tabel 9.2. Bijgevolg werden de cijfers van 2014 aangepast.

(In duizend EUR)	31/12/15 Boekhoudkundige waarde	31/12/15 Kredietrisico
FINANCIËLE ACTIVA	**2 665 144**	**2 348 992**
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa	493 211	170 049
Financiële activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening	0	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	543 849	542 839
Derivaten aangewezen als afdekkingsinstrument	0	0
Leningen en voorschotten	1 462 512	1 470 532
Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden	165 572	165 572
FINANCIËLE SCHULDEN	**120 542**	**0**
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	120 542	0

XI. Transacties met verbonden partijen

De norm IAS 24 "Toelichting transacties met verbonden partijen" voorziet in een gedeeltelijke vrijstelling voor de toelichting van transacties met overheidsgerelateerde partijen. Daarom zijn deze partijen niet opgenomen in de toelichting "Transacties met verbonden partijen". Het risico van Belfius op bijvoorbeeld Belgische overheidsobligaties kan teruggevonden worden in het deel Risicobeheer, opvolging van risico's, van het Beheersverslag.

1. Transacties met verbonden partijen

	Managers op sleutelposities[1]		Dochterondernemingen[2]	
(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15
Leningen[3]	791	1 752	5 976	0
Renteopbrengsten	18	45	121	1
Deposito's[3]	1 361	2 021	13 629	10 802
Rentekosten	(12)	(10)	(15)	(20)
Overige inkomsten - honoraria	0	0	103	113
Door de groep verstrekte garanties en toegekende verbintenissen[4]	0	0	12 448	19 605
Door de groep bekomen garanties en toegekende verbintenissen	2 101	3 521	0	0

	Geassocieerde deelnemingen		Joint ventures waarin de entiteit een deelnemer is	
(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15
Leningen[3]	340 001	337 206	21 483	6 952
Renteopbrengsten	14 381	11 149	885	326
Deposito's[3]	111 553	114 033	17 015	10 242
Rentekosten	(752)	(416)	(13)	(3)
Overige inkomsten - honoraria	20 508	21 415	53	66
Door de groep verstrekte garanties en toegekende verbintenissen[4]	177 256	185 886	3 888	3 888
Door de groep bekomen garanties en toegekende verbintenissen	69 001	70 824	28 965	14 538

(1) Managers op sleutelposities omvat de raad van bestuur en het directiecomité, evenals hun kinderen en echtgenoten of samenwonende partner, en de kinderen van deze echtgenoten of samenwonende partner.
(2) De gerapporteerde bedragen hebben betrekking op transacties met dochterondernemingen die omwille van hun immaterialiteit niet geconsolideerd worden.
(3) Transacties met verbonden partijen worden tegen marktconforme voorwaarden toegekend.
(4) Niet-gebruikte kredietlijnen.

Er werden geen waardeverminderingen aangelegd voor kredieten toegekend aan verbonden partijen.

2. Compensaties managers op sleutelposities[1]

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Kortetermijnpersoneelsbeloningen[2]	3 401	4 419
Vergoedingen na uitdiensttreding[3]	0	0

(1) Managers op sleutelposities omvat de raad van bestuur en het directiecomité, evenals hun kinderen en echtgenoten of samenwonende partner, en de kinderen van deze echtgenoten of samenwonende partner.
(2) Kortetermijnpersoneelsbeloningen bevatten salarissen, bonussen en andere beloningen.
(3) Vergoedingen na uitdiensttreding: vergoeding berekend in overeenstemming met IAS 19.

3. Dexia Real Estate Capital Markets

Dexia Real Estate Capital Markets (DRECM) werd in juli 2010 verkocht door Belfius aan Dexia Holdings, Inc. (Delaware). In juni 2011 werd DRECM door Dexia Holdings, Inc. doorverkocht aan haar moedermaatschappij Dexia Crédit Local SA.

Alhoewel DRECM niet langer een verbonden partij is voor Belfius, wordt er een overzicht gegeven van de bestaande verplichtingen van Belfius tegenover de voormalige activiteiten van DRECM.

Merk op dat er tot op de datum van dit verslag geen vorderingen zijn ingesteld tegenover Belfius onder deze verklaringen en waarborgen.

A. Doel en context van comfort letters

In het kader van de drie effectiseringtransacties van hypothecaire kredieten bestemd voor commercieel vastgoed (Commercial Real Estate Mortgage Loans) waarbij DRECM betrokken is, heeft DRECM als verkoper van de commerciële hypothecaire kredieten een Verkoopovereenkomst van hypothecaire kredieten (Mortgage Loan

Purchase Agreement) , alsook een overeenkomst tot schadeloosstelling (Indemnification Agreement) afgesloten. In het kader van die overeenkomsten heeft DRECM ten aanzien van bepaalde CMBS-trusts bepaalde verklaringen en waarborgen gegeven m.b.t. bepaalde aspecten van zijn bedrijfssituatie en m.b.t. bepaalde kenmerken van de verkochte commerciële hypothecaire leningen (Commercial Mortgage Loans). Volgens de bepalingen van dergelijke Verkoopovereenkomst van hypothecaire kredieten zal een verkoper van die kredieten verplicht zijn een lening terug te kopen indien er een wezenlijke inbreuk van de verklaringen en waarborgen zou zijn of indien er een wezenlijk gebrek aan een document zou zijn dat niet rechtgezet of verholpen kan worden binnen een bepaalde tijdspanne (meestal 90 dagen maar verlengingen zijn mogelijk), en op voorwaarde dat de aanvraag tot terugkoop tijdig gebeurde. Gelet op het feit dat dit een soort van doorlopende operationele verplichting is van DRECM en DRECM als entiteit geen rating heeft, eisten de deelnemers in de transacties en de kredietbeoordelaars ofwel een ruimere eerste verliestranche in de effectiseringstransacties (die economisch duur uitvalt voor DRECM) of een tegenwaarborg van een entiteit die wel een rating heeft. Tegen die achtergrond heeft Belfius Bank als opvolger van Artesia Banking Corporation NV voor de genoemde comfort letters gezorgd, omdat de rating van de bank toereikend was om de eis omtrent de kredietverbetering te verlagen.

B. De wettelijke aard van comfort letters

De eerste verplichting om de voorwaarden van de Mortgage Loan Agreements en de Indemnification Agreements na te leven, is de verantwoordelijkheid van DRECM. Enkel indien DRECM haar verplichtingen niet zou kunnen naleven, heeft Belfius Bank beloofd tussen te komen met alle mogelijke menselijke, technische of financiële middelen. De verplichtingen van Belfius zijn verplichtingen tot het leveren van prestaties of tot betalen. Het is geen waarborg op het eerste verzoek en evenmin een verplichting tot het aankopen van een slecht krediet, maar wel een zgn. stand by back-up-overeenkomst voor het leveren van een prestatie of het uitvoeren van een betaling. Hoewel het belang Belfius in DRECM op 16/07/2010 werd verkocht aan Dexia Holdings, Inc. (Delaware), zijn deze comfort letters nog altijd van kracht. Toch denken wij dat de risico's voor Belfius uiterst klein zijn, aangezien er nog slechts twee terugkopen van leningen hangende zijn (die betwist worden door DRECM), geen enkele voorgaande transactie heeft geleid tot een terugkoop en DRECM beschikt over voldoende kapitaal om aan zijn contractuele verplichtingen te voldoen.

XII. Effectisering

Belfius heeft drie effectiseringsvehikels: Atrium-1, Atrium-2, Dexia Secured Funding Belgium, Penates Funding en Mercurius Funding. De totale activa van deze transacties bedroegen per 31 december 2014 en 31 december 2015 respectievelijk 16 438 miljoen EUR en 12 425 miljoen EUR.

Dexia Secured Funding Belgium, Penates Funding en Mercurius Funding worden opgenomen in de geconsolideerde rekeningen. De andere effectiseringsvehikels (Atrium-1 en Atrium-2) werden gedeconsolideerd omwille van hun verwaarloosbare cijfers.

Atrium-1 is een Belgische effectiseringstransactie van leningen voor sociale woningbouw overeenkomstig een langlopende kredietfaciliteit tussen Belfius en Domus Flandria NV (de leningnemer) en gewaarborgd door het Vlaamse Gewest. De waarborg door het Vlaamse Gewest werd overgedragen aan de "special purpose entity" (SPE). De transactie vertegenwoordigde oorspronkelijk een waarde van 188 miljoen EUR. Op 30 april 1996 werden twee klassen van vastrentende schuldbewijzen uitgegeven, beide met dezelfde Moody's-rating als de Vlaamse Regering (aanvankelijk Aa2(sf), de Klasse A2 Notes en momenteel ook Aa2(sf), de Klasse A1 Notes zijn volledig afgelost). Per 31 december 2015 staat nog 4,2 miljoen EUR uit onder Klasse A2 Notes, terwijl Klasse A1 Notes terugbetaald zijn.

Atrium-2 is een Belgische effectiseringstransactie van leningen voor sociale woningbouw overeenkomstig een langlopende kredietfaciliteit tussen Belfius en Domus Flandria NV (de leningnemer) en gewaarborgd door het Vlaamse Gewest. De waarborg door het Vlaamse Gewest werd overgedragen aan de SPE. De transactie vertegenwoordigde oorspronkelijk een waarde van 129,3 miljoen EUR. Op 19 juni 1997 werden twee klassen van vastrentende schuldbewijzen uitgegeven, beide met dezelfde Moody's-rating als de Vlaamse regering (aanvankelijk Aa2(sf), de Klasse A2 Notes en momenteel ook Aa2(sf), de Klasse A1 Notes zijn volledig afgelost). Per 31 december 2015 staat er nog 14,5 miljoen EUR uit onder Klasse A2 Notes.

Dexia Secured Funding Belgium NV (DSFB) is een Belgisch effectiseringsvehikel (institutionele vennootschap voor belegging in schuldvorderingen (VBS) naar Belgisch recht) dat momenteel zes compartimenten telt, waarvan er twee actief zijn, namelijk DSFB-2 en DSFB-4.

DSFB-2 is een effectiseringstransactie van kredieten die werden toegekend aan instellingen in België (openbare en andere). Alle kredieten zijn 100 % gewaarborgd door één van de drie Belgische regionale overheden. Deze transactie ten belope van 1 621 miljoen EUR werd gelanceerd op 28 april 2008. Er werd een tranche uitgegeven van floating rate notes, met een rating AA/Aa1/AA+ van resp. S&P, Moody's en Fitch. Belfius staat borg voor de betaling in hoofdsom en intrest op de notes. Op 31 december 2015 is er een uitstaand bedrag van 1 101 miljoen EUR. De huidige rating van de effecten is A-sf/A3/BBB+sf.

DSFB-4 is een effectiseringstransactie van kredieten die werden toegekend aan openbare instellingen in België. Deze transactie ten belope van 5 060 miljoen EUR werd gelanceerd op 14 december

2009. Er werden drie tranches uitgegeven van floating rate notes: Klasse A Notes ten belope van 4 700 miljoen EUR (rating AAsf door Fitch Ratings bij lancering), Klasse B Notes ten belope van 300 miljoen EUR en Klasse C Notes ten belope van 60 miljoen EUR (beide niet genoteerd). Eind 2015 is het totaal uitstaand bedrag 2 339 miljoen EUR. De rating van de Klasse A Notes is AA-sf op 31 december 2015.

De DSFB-2-Notes zijn momenteel onderschreven door Belfius Bank evenals de klasse B-en C Notes van DSFB-4. De klasse A Notes van DSFB-4 zijn onderschreven door een externe investeerder.

Penates Funding NV is een Belgisch effectiseringsvehikel (VBS naar Belgisch recht) dat momenteel tien compartimenten telt, waarvan er drie actief zijn, namelijk Penates-1, Penates-4 en penates-5.

Op 27 oktober 2008 realiseerde Belfius een RMBS-effectiseringstransactie ten belope van 8 080 miljoen EUR. In compartiment Penates-1 werden hypothecaire kredieten van Belfius geëffectiseerd en werden vijf tranches van notes uitgegeven: Klasse A Mortgage-Backed Floating Rate Notes met vervaldag in 2041 ten belope van 7 600 miljoen EUR (rating bij lancering Fitch AAAsf/S&P AAAsf); Klasse B Mortgage-Backed Floating Rate Notes met vervaldag in 2041 ten belope van 160 miljoen EUR (rating bij lancering Fitch AAsf); Klasse C Mortgage-Backed Floating Rate Notes met vervaldag in 2041 ten belope van 120 miljoen EUR met rating (Fitch Asf); Klasse D Mortgage-Backed Floating Rate Notes met vervaldag in 2041 ten belope van 120 miljoen EUR met rating (Fitch BBBsf) en Achtergestelde Klasse E Floating Rate Note met vervaldag in 2041 ten belope van 80 miljoen EUR (zonder rating). De rating van de Klasse A Notes is Asf bij S&P en A+sf bij Fitch op 31 december 2015. Het uitstaand bedrag voor alle klassen is ongewijzigd, behalve voor Klasse A waar het uitstaand bedrag daalde tot 1 495 miljoen EUR, en Klasse E waar het uitstaand bedrag daalde tot 40 miljoen EUR. Het totaal uitstaand bedrag op 31 december 2015 in Penates-1 is bijgevolg 1 535 miljoen EUR. De daling van het uitstaande bedrag is het gevolg van verhoogde vooruitbetalingen in de onderliggende portefeuille van hypothecaire leningen.

Op 19 december 2011 realiseerde Belfius een RMBS effectiseringstransactie ten belope van 9 117 miljoen EUR. In compartiment Penates-4 werden hypothecaire kredieten van Belfius geëffectiseerd en werden vier tranches van notes uitgegeven: Klasse A Mortgage-Backed Floating Rate Notes met vervaldag in 2045 ten belope van 8 077,5 miljoen EUR (rating bij lancering Fitch AAAsf/ Moody's Aaasf/ DBRS AAAsf); Klasse B Mortgage-Backed Floating Rate Notes met vervaldag in 2045 ten belope van 472,5 miljoen EUR (rating bij lancering Fitch Asf/Moody's A3sf/DBRS Asf); Klasse C Mortgage-Backed Floating Rate Notes met vervaldag in 2045 ten belope van 450 miljoen EUR zonder rating en Achtergestelde Klasse D Floating Rate Note met vervaldag in 2045 ten belope van 117 miljoen EUR zonder rating. Per 31 december 2015 hebben de Klasse A en de Klasse B Notes respectievelijk een rating A+sf en A-sf bij Fitch, Aa1(sf) en A3(sf) bij Moody's en A(high)(sf) en A(low)(sf) bij DBRS. Alle klassen hebben eind 2015 nog hun oorspronkelijk uitgegeven bedrag, behalve voor Klasse A waar het uitstaand bedrag daalde tot 1 912 miljoen EUR en de Klasse D waar het uitstaand bedrag daalde tot 75 miljoen EUR. Het totaal uitstaand bedrag op 31 december 2015 in Penates-4 is bijgevolg 2 909 miljoen EUR. De daling van het uitstaande bedrag is het gevolg van verhoogde vooruitbetalingen in de onderliggende portefeuille van hypothecaire leningen.

Op 16 november 2015 realiseerde Belfius een RMBS effectiseringstransactie ten belope van 1 030 miljoen EUR. In compartiment Penates-5 werden hypothecaire kredieten van Belfius geëffectiseerd en werden 350 miljoen EUR aan Klasse A1 Mortgage-Backed Floating Rate Notes uitgegeven met vervaldag in 2049 (rating bij lancering Fitch AAAsf/Moody's Aaa(sf)); 450 miljoen EUR aan Klasse A2 Mortgage-Backed Floating Rate Notes uitgegeven met vervaldag in 2049 (rating bij lancering Fitch AAAsf/Moody's Aaa(sf)); 200 miljoen EUR Klasse B Mortgage-Backed Floating Rate Notes uitgegeven met vervaldag in 2049 (zonder rating); 30 miljoen EUR Klasse C Mortgage-Backed Floating Rate Notes uitgegeven met vervaldag in 2049 (zonder rating). Op 31 december 2015 bleven de uitstaande bedragen en rating voor alle klassen ongewijzigd. Het totaal uitstaand bedrag op 31 december 2015 in Penates-5 is bijgevolg 1 030 miljoen EUR.

De Penates-transacties 1 en 4 werden volledig onderschreven door Belfius Bank en door haar dochteronderneming Belfius Ireland. De notes kunnen gebruikt worden als collateral in repurchase agreements. In de Penates transactie 5 werden Klassen A1 en A2 Notes onderschreven door institutionele investeerders. De Klassen B en C Notes werden onderschreven door Belfius Bank.

Mercurius Funding NV is een Belgisch effectiseringsvehikel (SIC) dat momenteel zes compartimenten telt. Enkel Mercurius-1 had uitstaande bedragen eind 2015.

Op 7 mei 2012 realiseerde Belfius een effectiseringstransactie van kmo (kleine & middelgrote ondernemingen)- kredieten ten belope van 4 124 miljoen EUR. In compartiment Mercurius-1 werden Belgische kmo-kredieten van Belfius geëffectiseerd en werden twee tranches van notes uitgegeven: Klasse A KMO Loan-Backed Fixed Rate Notes met vervaldag 2035 ten belope van 3 200 miljoen EUR; Klasse B KMO Loan-Backed Fixed Rate Notes met vervaldag 2037 ten belope van 924 miljoen EUR.

Op 12 mei 2014 heeft Mecurius-1 twee nieuwe tranches van notes uitgegeven: Klasse A KMO Loan-Backed Fixed Rate Notes met vervaldag 2035 ten belope van 3 200 miljoen EUR (Fitch A+(sf)/Moody's A1(sf)/DBRS A(high)(sf)) en Klasse B KMO Loan-Backed Fixed Rate Notes met vervaldag 2037 ten belope van 924 miljoen EUR zonder rating. De opbrengsten werden gebruikt voor de aankoop van een bijkomende portefeuille kmo-kredieten en voor de terugbetaling van de oude notes.

De rating van de Klasse A Notes bij Moody's wijzigde naar Aa3(sf) eind 2015, terwijl de rating bij DBRS en Fitch ongewijzigd bleef. Het uitstand bedrag voor de Klasse A Notes daalde tot 2 002 miljoen EUR. Het uitstaand bedrag voor de Klasse B Notes hebben nog hun oorspronkelijk uitgegeven bedrag. Het totaal uitstaand bedrag in Mercurius-1 op 31 december 2015 is bijgevolg 2 926 miljoen EUR.

De Mercurius-transactie werd volledig onderschreven door Belfius Bank en door haar dochteronderneming Belfius Ireland. De notes kunnen gebruikt worden als collateral in repurchase agreements met de Europese Centrale Bank.

Belfius Bank NV
Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering over de geconsolideerde jaarrekening afgesloten op 31 december 2015

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2015, de geconsolideerde resultatenrekening, de geconsolideerde staat van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde staat van de wijzigingen in eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van Belfius Bank NV ("de vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de groep"), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. De totale activa in de geconsolideerde balans bedragen 176 962 124 (000) EUR en de geconsolideerde winst (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 506 076 (000) EUR.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne controle die ze noodzakelijk acht voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing – ISA) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne controle van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel. Wij hebben van de aangestelden en van de raad van bestuur van de groep de voor onze controle vereiste opheldering en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening van Belfius Bank NV een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep per 31 december 2015, en van haar resultaten en kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en voor de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 4 april 2016

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door

Philip Maeyaert | Bart Dewael

Vennootschappelijke jaarrekening (be gaap)

Financiële situatie op 31 december 2015

Balans (na winstverdeling)	212
Buitenbalanstelling	214
Schema van de resultatenrekening (voorstelling in staffelvorm)	215
Resultaatverwerking	216
Commentaar bij de vennootschappelijke jaarrekening op 31 december 2015	217
Waarderingsregels	219
Toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening	223
Sociale balans	260
Verslag van de commissaris	264

Balans (na winstverdeling)

Activa (In duizend EUR)		31/12/14	31/12/15
I.	Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten	501 240	463 097
II.	Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier	346 290	157 329
III.	Vorderingen op kredietinstellingen	22 030 122	23 318 887
	A. Onmiddellijk opvraagbaar	19 815 800	16 230 757
	B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)	2 214 322	7 088 130
IV.	Vorderingen op klanten	65 816 881	68 361 312
V.	Obligaties en andere vastrentende effecten	38 092 295	22 524 932
	A. Van publiekrechtelijke emittenten	7 407 091	6 939 991
	B. Van andere emittenten	30 685 204	15 584 941
VI.	Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	110 929	99 800
VII.	Financiële vaste activa	2 520 397	2 480 431
	A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	1 993 490	1 994 640
	B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	143 481	105 595
	C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	32 426	29 196
	D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	351 000	351 000
VIII.	Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	61 312	64 469
IX.	Materiële vaste activa	652 035	635 343
X.	Eigen aandelen	0	0
XI.	Overige activa	4 038 550	3 226 340
XII.	Overlopende rekeningen	28 117 514	22 044 882
TOTAAL ACTIVA		162 287 565	143 376 822

Passiva

(In duizend EUR)

		31/12/14	31/12/15
I.	Schulden aan kredietinstellingen	21 085 531	11 026 388
	A. Onmiddellijk opvraagbaar	8 611 513	7 489 946
	B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier	0	0
	C. Overige schulden op termijn of met opzegging	12 474 018	3 536 442
II.	Schulden aan klanten	81 052 464	80 039 488
	A. Spaargelden / spaardeposito's	31 140 411	32 654 733
	B. Andere schulden	49 912 053	47 384 755
	1. Onmiddellijk opvraagbaar	21 616 024	21 781 192
	2. Op termijn of met opzegging	28 296 029	25 603 563
	3. Wegens herdiscontering van handelspapier	0	0
III.	In schuldbewijzen belichaamde schulden	19 263 845	19 803 790
	A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop	15 636 619	16 694 380
	B. Overige schuldbewijzen	3 627 226	3 109 410
IV.	Overige schulden	4 516 582	3 794 945
V.	Overlopende rekeningen	27 550 037	19 812 575
VI.	A. Voorzieningen voor risico's en kosten	270 993	195 586
	1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen	352	328
	2. Belastingen	16 100	18 600
	3. Overige risico's en kosten	254 541	176 658
	B. Uitgestelde belastingen	0	0
VII.	Fonds voor algemene bankrisico's	988 737	988 737
VIII.	Achtergestelde schulden	1 173 766	897 469
	EIGEN VERMOGEN	**6 385 610**	**6 817 844**
IX.	Kapitaal	3 458 066	3 458 066
	A. Geplaatst kapitaal	3 458 066	3 458 066
	B. Niet-opgevraagd kapitaal (-)	0	0
X.	Uitgiftepremies	209 232	209 232
XI.	Herwaarderingsmeerwaarden	221	219
XII.	Reserves	2 718 091	3 150 327
	A. Wettelijke reserve	345 807	345 807
	B. Onbeschikbare reserves	2 344	2 344
	1. Voor eigen aandelen	0	0
	2. Andere	2 344	2 344
	C. Belastingvrije reserves	26 167	26 167
	D. Beschikbare reserves	2 343 773	2 776 009
XIII.	Overgedragen winst (overgedragen verlies (-))	0	0
	TOTAAL PASSIVA	**162 287 565**	**143 376 822**

Buitenbalanstelling

(In duizend EUR)		31/12/14	31/12/15
I.	Eventuele passiva	19 565 722	16 985 546
	A. Niet-genegocieerde accepten	74 196	78 683
	B. Kredietvervangende borgtochten	17 941 050	15 347 742
	C. Overige borgtochten	1 425 391	1 420 567
	D. Documentaire kredieten	125 085	138 554
	E. Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden	0	0
II.	Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	21 825 010	26 208 396
	A. Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking	785 577	107 951
	B. Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden	549 319	297 095
	C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen	20 460 114	25 803 350
	D. Verplichtingen tot vaste opneming en plaatsing van effecten	30 000	0
	E. Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie	0	0
III.	Aan de kredietinstelling toevertrouwde waarden	97 199 085	98 962 289
	A. Waarden gehouden onder fiducieregeling	0	0
	B. Open bewaring en gelijkgestelde	97 199 085	98 962 289
IV.	Te storten op aandelen	13 469	11 393

Schema van de resultatenrekening (voorstelling in staffelvorm)

(In duizend EUR)		31/12/14	31/12/15
I.	Renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten	2 998 858	2 610 178
	waaronder: uit vastrentende effecten	*1 014 167*	*670 201*
II.	Rentekosten en soortgelijke kosten (-)	(1 677 010)	(1 337 694)
III.	Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	50 490	176 332
	A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	553	5 957
	B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	44 301	161 830
	C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	4 106	6 901
	D. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	1 530	1 644
IV.	Ontvangen provisies	548 789	608 225
	A. Makelaars- en commissielonen	0	0
	B. Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaring	0	0
	C. Overige ontvangen provisies	548 789	608 225
V.	Betaalde provisies (-)	(415 081)	(480 933)
VI.	Winst (verlies(-)) uit financiële transacties	(167 536)	(47 445)
	A. Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten	(304 771)	(346 361)
	B. Uit de realisatie van beleggingseffecten	137 235	298 916
VII.	Algemene administratieve kosten (-)	(1 000 124)	(947 539)
	A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	(565 607)	(517 031)
	B. Overige administratieve kosten	(434 517)	(430 508)
VIII.	Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa (-)	(63 673)	(63 905)
IX.	Terugneming van waardeverminderingen (Waardeverminderingen(-)) op vorderingen en terugneming van voorzieningen (Voorzieningen(-)) voor de rubrieken buitenbalanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"	(79 241)	(86 046)
X.	Terugneming van waardeverminderingen (Waardeverminderingen(-)) op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten	10 210	30 649
XI.	Besteding en terugneming van voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de rubrieken buitenbalanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"	63 465	103 424
XII.	Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de rubrieken buitenbalanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico" (-)	(70 033)	(28 970)
XIII.	Onttrekking (Toevoeging(-)) aan het fonds voor algemene bankrisico's	0	0
XIV.	Overige bedrijfsopbrengsten	117 252	128 643
XV.	Overige bedrijfskosten (-)	(61 360)	(141 077)
XVI.	Winst (Verlies(-)) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting	255 006	523 842
XVII.	Uitzonderlijke opbrengsten	19 668	14 942
	A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	1 275	1 080
	B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	0	0
	C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	0	0
	D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	18 393	13 862
	E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	0	0
XVIII.	Uitzonderlijke kosten (-)	(3 987)	(12 154)
	A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	(2 628)	(11 642)
	B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	(206)	(20)
	C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	0	0
	D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	(857)	(456)
	E. Andere uitzonderlijke kosten	(296)	(36)
XIX.	Winst (Verlies(-)) van het boekjaar vóór belastingen	270 687	526 630
XIX*bis*.	A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen (-)	0	0
	B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	0	0
XX.	Belastingen op het resultaat	(5 368)	(19 397)
	A. Belastingen (-)	(9 729)	(21 435)
	B. Regularisering van belastingen en terugneming van belastingvoorzieningen	4 361	2 038
XXI.	Winst (Verlies(-)) van het boekjaar	265 319	507 233
XXII.	Overboeking naar de belastingvrije reserves (-)	0	0
	Onttrekking aan de belastingvrije reserves	0	0
XXIII.	Te bestemmen winst (Te verwerken verlies(-)) van het boekjaar	265 319	507 233

Resultaatverwerking

(In duizend EUR)		31/12/14	31/12/15
A.	Te bestemmen winstsaldo (Te verwerken verliessaldo(-))	265 319	507 233
	1. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies(-)) van het boekjaar	265 319	507 233
	2. Overgedragen winst (Overgedragen verlies(-)) van vorige boekjaar	0	0
B.	Onttrekking aan het eigen vermogen	0	0
	1. Aan het kapitaal en de uitgiftepremies	0	0
	2. Aan de reserves	0	0
C.	Toevoeging aan het eigen vermogen (-)	265 319	432 233
	1. Aan het kapitaal en de uitgiftepremies	0	0
	2. Aan de wettelijke reserve	11 758	0
	3. Aan de overige reserves	253 561	432 233
D.	Over te dragen resultaat	0	0
	1. Over te dragen winst (-)	0	0
	2. Over te dragen verlies	0	0
E.	Tussenkomst van de vennoten in het verlies	0	0
F.	Uit te keren winst (-)	0	75 000
	1. Vergoeding van het kapitaal(1)	0	75 000
	2. Bestuurders of zaakvoerders(1)	0	0
	3. Andere rechthebbenden(1)	0	0

(1) Alleen voor de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid naar Belgisch recht.

Commentaar bij de vennootschappelijke jaarrekening op 31 december 2015

Balans

Op 31 december 2015 bedraagt het balanstotaal 143,4 miljard EUR, wat neerkomt op een daling met 18,9 miljard EUR of 11,7 % ten opzichte van het jaar voordien.

1. Actief

De **"vorderingen op kredietinstellingen"** bedragen eind 2015 23,3 miljard EUR, hetzij een stijging van 1,3 miljard EUR ten opzichte van eind 2014, voornamelijk ten gevolge van de stijging van mobiliseringsvorderingen met 5,9 miljard EUR, deels gecompenseerd door de daling van de gegeven waarborgen in cash met 3,5 miljard EUR en de daling van de overige vorderingen op termijn of met opzegging met 1,0 miljard EUR.

Het uitstaand bedrag van de **"vorderingen op cliënten"** bedraagt eind 2015 68,4 miljard EUR, met name een stijging van 2,5 miljard EUR ten opzichte van eind 2014, vooral als gevolg van de aangroei van hypothecaire leningen met 3,2 miljard EUR, deels gecompenseerd door de daling van de mobiliseringsvorderingen met 0,4 miljard EUR.

De **"obligaties en andere vastrentende effecten"** dalen met 15,6 miljard EUR tot een niveau van 22,5 miljard EUR ten gevolge van de terugbetaling van de Government Guaranteed Bonds uitgegeven door DCL met 10,0 miljard EUR, de terugbetaling van bonds uitgegeven door effectiseringsmaatschappijen met 3,2 miljard EUR en met 2,6 miljard EUR ten gevolge van de door de bank gevoerde politiek van tactische risicoafbouw van de Legacy-portefeuille.

De daling van de **"overlopende rekeningen"** met 6,1 miljard EUR wordt hoofdzakelijk verklaard door de daling van de marktwaarde van de derivaten.

2. Passief

De **"schulden aan kredietinstellingen"** bedragen eind 2015 11,0 miljard EUR, hetzij een daling van 10,1 miljard EUR ten opzichte van eind 2014, als gevolg van de terugbetaling van herfinancieringen bij de Nationale Bank van België (NBB) voor 3,4 miljard EUR (1,7 miljard EUR eind 2015 tegenover 5,1 miljard EUR eind 2014), de daling van 3,9 miljard EUR aan mobiliseringsschulden, de daling van 1,0 miljard EUR van de in cash ontvangen waarborgen en de daling van 1,9 miljard EUR van de andere zicht- en termijndeposito's.

De **"schulden aan cliënten"** dalen met 1,0 miljard EUR tot een niveau van 80,0 miljard EUR eind 2015, hoofdzakelijk door de daling van de mobiliseringsschulden met 2,3 miljard EUR, gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van de spaarrekeningen met 1,5 miljard EUR tot een niveau van 32,7 miljard EUR.

De stijging van de **"in schuldbewijzen belichaamde schulden"** van 0,5 miljard EUR tot een niveau van 19,8 miljard EUR, wordt verklaard door de uitgifte van pandbrieven voor 1,1 miljard EUR, de uitgifte van andere schuldbewijzen voor 0,6 miljard EUR, deels gecompenseerd door de daling van kasbons met 1,2 miljard EUR.

De **"overlopende rekeningen"** dalen met 7,7 miljard EUR hoofdzakelijk door de daling van de marktwaarde van de derivaten.

Het **"eigen vermogen"**, met inbegrip van het "fonds voor algemene bankrisico's", bedraagt eind 2015 7,8 miljard EUR, hetzij 0,4 miljard EUR meer dan eind 2014 na verdeling van de winst van het boekjaar.

Resultatenrekening

In 2015 bedraagt het vennootschappelijk resultaat van het boekjaar 507 miljoen EUR. Dit is een stijging met 242 miljoen EUR ten opzichte van 2014.

De **"netto rentemarge"** voor het boekjaar 2015 bedraagt 1 272 miljoen EUR, ten opzichte van 1 322 miljoen EUR in 2014, hetzij een daling van 50 miljoen EUR.

De **"opbrengsten uit niet-vastrentende effecten"** bedragen 176 miljoen EUR in 2015 en stijgen met 126 miljoen EUR ten opzichte van 2014, ten gevolge van de stijging van de ontvangen dividenden van de dochtermaatschappijen inclusief Belfius Verzekeringen.

In 2015 bedragen de **"ontvangen provisies"** 608 miljoen EUR en de **"betaalde provisies"** 481 miljoen EUR. De netto provisies dalen met 6 miljoen EUR ten opzichte van vorig boekjaar, voornamelijk door de stijging van de betaalde commissies op financiële waarborgen met 67 miljoen EUR, deels gecompenseerd door de stijging van de

ontvangen commissielonen op beleggingsfondsen met 50 miljoen EUR en de daling van de betaalde commissies aan het zelfstandige kantorennet met 9 miljoen EUR.

De **"resultaten uit financiële transacties"** zijn negatief voor een bedrag van 47 miljoen EUR. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de tactische risicoafbouw van de Legacy-effectenportefeuille van de bank.

De **"algemene beheerskosten"** bedragen 948 miljoen EUR, hetzij een daling met 53 miljoen EUR ten opzichte van 2014, dankzij het strikte kostenbeheersprogramma.

De **"waardeverminderingen"** zijn negatief voor een bedrag van 55 miljoen EUR in 2015. De positieve evolutie van 14 miljoen EUR ten opzichte van 2014 is voornamelijk te wijten aan terugnames van waardeverminderingen op de Legacy-effectenportefeuille in 2015.

De **"voorzieningen voor andere risico's en kosten"** bedragen 74 miljoen EUR in 2015 (tegenover -7 miljoen EUR in 2014) door terugname van voorzieningen voor herstructurering voor 46 miljoen EUR, terugname van voorzieningen voor huur gebouwen voor 18 miljoen EUR en terugname van andere diverse voorzieningen voor 10 miljoen EUR.

De **"overige bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten"** zijn negatief voor een bedrag van 12 miljoen EUR in 2015. De negatieve evolutie van 68 miljoen EUR ten opzichte van vorig boekjaar is hoofdzakelijk te wijten aan de betaalde belasting op de omloop van de spaarrekeningen voor 72 miljoen EUR.

De **"uitzonderlijke resultaten"** bedragen 2 miljoen EUR, ten opzichte van 16 miljoen EUR in 2014.

De **"belastingen"** bedragen 19 miljoen EUR in 2015, waarvan 14 miljoen EUR te wijten aan de nieuwe bankentaks (via beperkingen van bepaalde aftrekken) in 2015.

Waarderingsregels

Inhoudstafel

Algemene regels 219
1. Wetgeving 219
2. Omrekening van deviezen in EUR 219

Specifieke regels – actief 220
1. Vorderingen op de banken en de klanten 220
2. Effecten en ander waardepapier 220
3. Financiële vaste activa 220
4. Materiële vaste activa 220
5. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa 221

Specifieke regels – passief 221
1. Schulden tegenover banken en de klanten 221
2. In schuldbewijzen belichaamde schulden 221
3. Voorzieningen, Fonds voor Algemene Bankrisico's en uitgestelde belastingen 221
4. Het eigen vermogen 221

Specifieke regels – posten buitenbalanstelling 222
1. Financiële instrumenten 222
2. Interne contracten, derogatie: rondschrijven CBFA op datum 8 juli 1996 222

Algemene regels

1. Wetgeving

De waarderingsregels met betrekking tot de jaarrekening van Belfius Bank werden opgesteld overeenkomstig het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van de kredietinstellingen van 23 september 1992, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 6 oktober 1992.

Indien niet uitdrukkelijk melding gemaakt wordt van specifieke waarderingsregels, dan zijn de bepalingen van voorvermeld Koninklijk Besluit van toepassing.

Waar de wetgeving in een keuzemogelijkheid voorziet of een uitzondering toelaat, wordt de genomen optie of de toegepaste uitzondering uitdrukkelijk vermeld.

Op basis van het Koninklijk Besluit van 3 maart 2011 betreffende de evolutie van de toezichtsarchitectuur voor de financiële sector werden de bevoegdheden met betrekking tot het prudentieel toezicht overgeheveld van de Commissie voor het Bank-, Financie-en Assurantiewezen (CBFA) naar de Nationale Bank van België. Sinds 4 november 2014 oefent de Europese Centrale Bank, in samenwerking met de Nationale Bank van België, rechtstreeks toezicht uit op Belfius. In de hiernavolgende tekst werden de verwijzingen naar de CBFA (o.a. rondschrijven, derogaties) behouden.

2. Omrekening van deviezen in EUR

De monetaire schulden, tegoeden, rechten en verplichtingen in deviezen uitgedrukt, worden omgerekend in EUR tegen de middenkoers op de balansdatum.

De niet-monetaire bestanddelen worden omgerekend in EUR tegen de wisselkoers op de datum van de verrichting. Indien niet-monetaire bestanddelen worden gefinancierd met een duurzame financiering in de overeenstemmende munt, mag een waarderingsmethode toegepast worden waarbij de omrekeningsverschillen met betrekking tot voornoemde ontleningen niet systematisch in aanmerking worden genomen voor de berekening van het saldo van de omrekeningsverschillen, maar wel in overlopende rekeningen worden geboekt.

De opbrengsten en kosten in deviezen worden omgerekend in EUR tegen de koers op de dag waarop de resultaten worden erkend.

Specifieke regels - actief

1. Vorderingen op de banken en de klanten

De vorderingen worden in de balans opgenomen voor de ter beschikking gestelde bedragen, verminderd met de inmiddels gedane terugbetalingen en verhoogd met de vervallen interest.

1.1. Waardeverminderingen

Op vorderingen met onzeker verloop en op oninbare en dubieuze vorderingen worden waardeverminderingen geboekt.

1.2. Gereserveerde opbrengsten

Op vorderingen beschouwd als een probleemrisico wordt de interest berekend en geboekt als een effectieve vordering. Gelet op het voorzichtigheidsprincipe wordt deze interest niet in winst genomen, maar geboekt op een correctierekening van het actief.

2. Effecten en ander waardepapier

2.1. Aanschaffingswaarde

De aanschaffingswaarde wordt, naargelang van de aard van de deelportefeuille en de aard van de effecten, bepaald volgens het principe van de geïndividualiseerde prijs of de gemiddelde aanschaffingsprijs. De bijkomende kosten worden steeds onmiddellijk ten laste genomen.

2.2. Waarderingsregels

2.2.1. Handelsportefeuille

De te plaatsen effecten en de te realiseren effecten waarvoor een liquide markt bestaat, worden gewaardeerd tegen hun marktwaarde op balansdatum. Indien er geen liquide markt bestaat, worden zij gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde, of tegen hun marktwaarde op balansdatum indien lager.

2.2.2. Beleggingsportefeuille

De effecten van de beleggingsportefeuille worden op basis van hun bestemming onderverdeeld in volgende deelportefeuilles:

- de deelportefeuille liquiditeitssteun;
- de investeringsportefeuille.

De effecten die dienen als liquiditeitssteun worden gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun marktwaarde op balansdatum indien lager.

De niet-vastrentende effecten van de beleggingsportefeuille worden gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun marktwaarde op balansdatum indien lager.

De vastrentende effecten van de beleggingsportefeuille worden gewaardeerd op grond van hun actuarieel rendement, berekend bij aankoop en met inachtneming van hun terugbetalingswaarde op de vervaldag.

Op de vastrentende effecten van de beleggingsportefeuille zijn arbitrageverrichtingen mogelijk zoals gedefinieerd in artikel 35ter, §5: elke gecombineerde aan- en verkoop van vastrentende effecten binnen een relatief korte tijdspanne die een reële rendementsverbetering van deze beleggingseffecten tot gevolg heeft.

Indien ze zich zouden voordoen, worden de resultaten op deze arbitrageverrichtingen verwerkt volgens de beschikkingen van artikel 35ter, §5, waarbij de minder- en meerwaarden uit de verkoop van de vastrentende effecten gespreid in resultaat worden genomen samen met de toekomstige opbrengsten uit de arbitrage.

2.2.3. Waardeverminderingen

Voor de effecten van het deel investeringsportefeuille worden waardeverminderingen geboekt indien een duurzaam waardeverlies vastgesteld wordt. De waardeverminderingen komen in mindering van de betrokken activa. Op vastrentende effecten uit de beleggingsportefeuille, die gezien hun aard moeilijk kunnen worden gewaardeerd op basis van hun actuariële rendement, worden waardeverminderingen geboekt in geval van duurzame minderwaarde of waardeverlies. De eeuwigdurende leningen en andere gelijkaardige instrumenten, worden volgens het "lower of cost or market"-principe gewaardeerd.

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden in de balans opgenomen tegen aanschaffingswaarde. De bijkomende kosten van verwerving worden ten laste genomen van het boekjaar van aanschaffing.

Voor de aandelen en deelnemingen die onder deze post voorkomen, worden waardeverminderingen geboekt indien een duurzame minderwaarde of waardeverlies wordt vastgesteld.

De aandelen en deelnemingen kunnen geherwaardeerd worden indien hun waarde, vastgesteld op grond van het nut voor de instelling, op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven hun boekwaarde.

Bij verkoop van de aandelen en deelnemingen wordt de in aanmerking te nemen aanschaffingsprijs bij uitboeking bepaald volgens het principe van de geïndividualiseerde prijs (post per post).

Voor de vorderingen en vastrentende effecten van de financiële vaste activa worden waardeverminderingen geboekt wanneer hun inning geheel of gedeeltelijk onzeker is.

4. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde verminderd met de afschrijvingen.

Indien de activa een vaststaande en duurzame meerwaarde vertonen ten opzichte van hun boekwaarde, kunnen deze activa geherwaardeerd worden.

4.1. Bijkomende kosten en niet-recupereerbare belastingen

De bijkomende kosten die bestaan uit de installatiekosten, andere bijkomende kosten en de niet-recupereerbare taksen worden voor activa met beperkte gebruiksduur afgeschreven conform het afschrijvingsregime van het hoofdbestanddeel waarop ze betrekking hebben (geprorateerde basis).

De bijkomende kosten zoals niet-recupereerbare taksen worden voor activa met onbeperkte gebruiksduur integraal ten laste genomen in het jaar van aanschaf via een waardevermindering.

4.2. Intercalaire interest

De intercalaire interest wordt niet geactiveerd en wordt niet in de waarderingsgrondslag van de materiële vaste activa opgenomen.

4.3. Afschrijvingsregels

De afschrijvingsregels worden bepaald op basis van de verwachte economische levensduur en gebeuren lineair of degressief. Voor het behoud van de fiscale neutraliteit blijven afwijkende afschrijvingsregels van het verleden van toepassing.

De afschrijvingen op investeringen die vanaf 1/1/2003 aangeschaft werden, worden geprorateerd vanaf de factuurdatum. Bijgevolg worden de activa die tijdens het jaar aangeschaft worden, niet voor een volledig jaar afgeschreven.

Deze regel geldt eveneens voor nieuwe investeringen vanaf 1 januari 2008 in bankagentschappen, kluizen, estafettekoffers, agentschapskoffers, tijdsloten, meubilair en agentschappen in aanbouw.

Hierbij wordt uitgegaan van de volgende gebruiksduur:

- Gebouwen: 20 tot 34 jaar;
- Installaties, machines, uitrusting, meubilair en rollend materieel: 3 tot 34 jaar;
- Overige materiële vaste activa: 4 tot 34 jaar.

5. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa

De kosten van oprichting worden geactiveerd en voor 100 % afgeschreven ten laste van het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

De kosten verbonden aan de uitgifte van leningen worden ten laste genomen van het boekjaar waarin de leningen worden toegekend.

De aankopen van licenties worden geactiveerd als immateriële vaste activa wanneer ze kwalificeren als bedrijfsmiddel. De geactiveerde software wordt afgeschreven over maximum 5 jaar.

Kosten voor de ontwikkeling van software worden vanaf 1 januari 2012 geactiveerd. Deze worden lineair afgeschreven over hun gebruiksduur vanaf het moment waarop de software kan worden gebruikt. De afschrijvingsperiode van software bedraagt drie tot vijf jaar.

De vergoedingen voor het aanbrengen van verrichtingen met het cliënteel worden integraal verwerkt als kosten van het boekjaar waarin zij gemaakt zijn.

Specifieke regels – passief

1. Schulden tegenover banken en de klanten

De schulden tegenover banken en de klanten worden in de balans opgenomen ten belope van de gelden die ter beschikking werden gesteld na aftrek van de inmiddels verrichte terugbetalingen.

2. In schuldbewijzen belichaamde schulden

De in schuldbewijzen belichaamde schulden zonder uitgiftepremie worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

De in schuldbewijzen belichaamde schulden waarvoor de terugbetalingswaarde verschillend is van de uitgifteprijs, worden in de balans opgenomen ten belope van de gelden die ter beschikking zijn gesteld aan de kredietinstelling.

Deze schuldbewijzen worden periodiek geherwaardeerd op basis van het actuarieel rendement berekend bij verkoop en met inachtneming van de terugbetalingswaarde op de vervaldag.

De omloop van de kasbons wordt verhoogd met de inschrijvingen vóór ingenottreding en verminderd met de terugbetalingen vóór vervaldag.

Voor de kasbons met verplichte kapitalisatie wordt de omloop vermeerderd met de gekapitaliseerde interest. Bij facultatieve kapitalisatie wordt de niet-opgevraagde vervallen interest eveneens bij de omloop gevoegd.

3. Voorzieningen, Fonds voor Algemene Bankrisico's en uitgestelde belastingen

De voorzieningen voor risico's en kosten worden aangelegd om naar hun aard duidelijk omschreven verliezen en kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, doch waarvan het bedrag niet vaststaat.

Het Fonds voor Algemene Bankrisico's is een voorzorgsfonds ter bescherming van de bank tegen toekomstige risico's die, hoewel nog niet gematerialiseerd, toch latent verbonden zijn aan de bedrijfsuitoefening van een kredietinstelling. De minimumdrempel is thans vastgelegd op 1 % van het gewogen risicovolume.

4. Het eigen vermogen

4.1. Herwaarderingsmeerwaarden

Materiële vaste activa en de deelnemingen en aandelen die deel uitmaken van de financiële vaste activa kunnen geherwaardeerd worden wanneer hun waarde, vastgesteld op grond van het nut voor de instelling, op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven hun boekwaarde. Ze worden in deze rubriek behouden tot de realisatie van de betrokken activa of tot incorporatie in het kapitaal.

Het bedrag van deze herwaarderingsmeerwaarden wordt jaarlijks verminderd door overboeking naar de beschikbare reserve van het bedrag van de geboekte afschrijving op de geherwaardeerde activa.

Specifieke regels – posten buitenbalanstelling

1. Financiële instrumenten

De waardering van de termijnverrichtingen op valuta, rente, aandelen en indexen is verschillend naargelang het gaat om dekkings- of handelsverrichtingen. Termijnverrichtingen op rente kunnen het voorwerp uitmaken van een afwijking van het artikel 36bis, §2 van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

1.1. Dekkingsverrichtingen

Dekkingsverrichtingen worden afgesloten om het risico van valuta-, rente- of prijsschommelingen geheel of gedeeltelijk in te dekken. De verwerking in de resultatenrekening van de winsten en verliezen op dekkingsverrichtingen verloopt symmetrisch met de toerekening van de opbrengsten en kosten van het gedekte bestanddeel. De dekkingsverrichting moet, onder andere, gedocumenteerd en op effectiviteit getest worden. Verrichtingen die bedoeld zijn om handelsverrichtingen te dekken, worden zelf als handelsverrichtingen verwerkt.

1.2. Handelsverrichtingen

Handelsverrichtingen worden afgesloten met het oog op de realisatie van koerswinsten op korte termijn. De verrichtingen worden gewaardeerd tegen hun marktwaarde op de balansdatum. Ingeval de verrichtingen op een liquide markt worden verhandeld, worden zowel de positieve als de negatieve waarderingsverschillen in het resultaat opgenomen. Ingeval de verrichtingen worden verhandeld op een niet-liquide markt, worden alleen de negatieve waarderingsverschillen in resultaat genomen; de positieve waarderingsverschillen worden in de overlopende rekeningen opgenomen.

1.3. Beheersverrichtingen

In afwijking van artikel 36bis, §2 van het K.B. van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen heeft de CBFA in een brief van 18 januari 2002, overeenkomstig artikel 38 van voornoemd Koninklijk Besluit en haar kaderbeslissing van 14 juni 1994, aan Belfius Bank de hiernavolgende derogatie toegestaan:

- Termijnrenteverrichtingen afgesloten in het kader van het thesauriebeheer. Het gaat om verrichtingen met een looptijd kleiner dan of gelijk aan één jaar. De resultaten worden geprorateerd over de desbetreffende looptijd van de verrichting en verwerkt in de rubriek rente- en soortgelijke resultaten.
- Termijnrenteverrichtingen in EUR afgesloten in het kader van het globaal balansbeheer (ALM beheer) met renterisicoreducerend karakter of zonder renterisicoreducerend karakter maar binnen een limiet in functie van de rentabiliteit en solvabiliteit van de bank. Alle verrichtingen moeten door het ALCo gevalideerd worden. Daarnaast moeten de verrichtingen gedocumenteerd worden. De resultaten worden geprorateerd over de desbetreffende looptijd van de verrichting en verwerkt in de rubriek rente- en soortgelijke resultaten.
- Termijnrenteverrichtingen in deviezen met renterisicoreducerend karakter. Alle verrichtingen moeten door het ALCo gevalideerd en gedocumenteerd worden. De resultaten worden geprorateerd over de desbetreffende looptijd van de verrichting en verwerkt in de rubriek rente- en soortgelijke resultaten.

2. Interne contracten, derogatie: rondschrijven CBFA op datum 8 juli 1996

Interne contracten zijn verrichtingen tussen twee diensten binnen dezelfde entiteit of tussen twee entiteiten (bijkantoor/hoofdkantoor) binnen dezelfde instelling. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen symmetrische en asymmetrische contracten. De eerste vorm betreft interne contracten tussen afdelingen die eenzelfde waarderingsregel hanteren.

Asymmetrische interne contracten zijn interne contracten afgesloten tussen twee diensten of entiteiten met verschillende waarderingsmethoden. Het zijn enkel de asymmetrische interne contracten die aanleiding geven tot de registratie van autonome resultaten, dit zijn resultaten die "op zichzelf" de resultaten van de instelling beïnvloeden. De boekhoudkundige verwerking van asymmetrische interne contracten in het kader van buitenbalansverrichtingen, gebeurt conform het rondschrijven van de Commissie voor het Bank-, Financie-en Assurantiewezen (CBFA) van 8 juli 1996.

Toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening

I. Staat van de vorderingen op kredietinstellingen (rubriek III. van het actief)

1. Voor de rubriek in haar geheel

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
a) Vorderingen op verbonden ondernemingen	0	0
Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	242	1 281
b) Achtergestelde vorderingen	0	0

2. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging) op kredietinstellingen (rubriek III.B. van het actief)

a) Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	
Nihil	

(In duizend EUR)	31/12/15
b) Uitsplitsing van deze vorderingen naar hun resterende looptijd:	
Tot drie maanden	7 039 582
Meer dan drie maanden tot één jaar	41 387
Meer dan één jaar tot vijf jaar	4 216
Meer dan vijf jaar	2 931
Met onbepaalde looptijd	14

II. Staat van de vorderingen op klanten (rubriek IV. van het actief)

1. Vorderingen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Op verbonden ondernemingen	7 766 388	7 237 736
Op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	518 700	344 244

2. Achtergestelde vorderingen

Nihil.

3. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstellling

Nihil.

4. Uitsplitsing naar resterende looptijd

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Tot drie maanden	11 031 049	11 282 964
Meer dan drie maanden tot één jaar	5 551 266	5 776 702
Meer dan één jaar tot vijf jaar	15 695 377	16 868 401
Meer dan vijf jaar	29 969 454	31 653 682
Met onbepaalde looptijd	3 569 735	2 779 563

5. Uitsplitsing van de vorderingen naar hun aard

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Handelspapier (inclusief eigen accepten)	14 180	25 078
Vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen	556 685	518 000
Leningen tegen forfaitair lastenpercentage	1 414 354	1 383 282
Hypotheekleningen	14 441 818	17 617 908
Andere leningen op termijn van meer dan één jaar	35 489 462	35 870 186
Overige vorderingen	13 900 382	12 946 858

6. Geografische uitsplitsing van de vorderingen(1)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Vorderingen op België	58 971 011	61 600 677
Vorderingen op het buitenland	6 845 870	6 760 635

(1) Handelspapier wordt uitgesplitst onder verwijzing naar de begunstigde van het krediet.

7. Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatieovereenkomsten zijn gekoppeld

Nihil.

8. Uitsplitsing van de vorderingen op klanten naar de aard van de debiteuren

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Vorderingen op de overheid	18 632 578	18 013 071
Vorderingen op particulieren	17 412 310	20 405 428
Vorderingen op ondernemingen	29 771 993	29 942 813

III. Staat van de obligaties en andere vastrentende effecten (rubriek V. van het actief)

1. Obligaties en effecten uitgegeven door

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Verbonden ondernemingen	12 517 543	9 589 201
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	0	0

2. Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen	258 077	190 916

3. Geografische uitsplitsing van de volgende rubrieken

(In duizend EUR)	België	Buitenland
Publiekrechtelijke emittenten (V.A.)	2 969 182	3 970 808
Andere emittenten (V.B.)	9 226 529	6 358 413

4. Noteringen en looptijden

(In duizend EUR)	Boekwaarde	Marktwaarde
a) Genoteerde effecten	21 118 673	23 040 713
Niet-genoteerde effecten	1 406 259	

(In duizend EUR)	31/12/15
b) Resterende looptijd tot één jaar	1 866 115
Resterende looptijd van meer dan één jaar	20 658 817

5. Uitsplitsing naargelang de obligaties en effecten behoren tot de

(In duizend EUR)	31/12/15
Handelsportefeuille	1 548 045
Beleggingsportefeuille	20 976 887

6. Voor de handelsportefeuille

(In duizend EUR)	31/12/15
Het positieve verschil tussen de hogere marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de obligaties en effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	221 338
In voorkomend geval, het positieve verschil tussen de hogere marktwaarde en de boekwaarde van de obligaties en effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, §2, tweede lid	0

7. Voor de beleggingsportefeuille

(In duizend EUR)	31/12/15
Het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	50 459
Het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	542 027

8. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde van de beleggingsportefeuille

(In duizend EUR)	31/12/15
A. AANSCHAFFINGSWAARDE	
Per einde van het voorgaande boekjaar	35 895 827
Mutaties tijdens het boekjaar:	
Aanschaffingen	3 137 302
Overdrachten (-)	(18 138 742)
Aanpassingen met toepassing van artikel 35 ter §4 en 5 (+/-)	0
Wisselkoersverschillen (+/-)	87 993
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A)	20 982 380
B. OVERDRACHTEN TUSSEN PORTEFEUILLES (B)	
Nihil	
C. WAARDEVERMINDERINGEN	
Per einde van het voorgaande boekjaar	4 084
Mutaties tijdens het boekjaar:	
Geboekt	1 409
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (C)	5 493
D. BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A) + (B) - (C)	20 976 887

III*bis*. Staat van de verrichtingen uitgevoerd krachtens de wet van 26 december 2013 houdende diverse bepalingen inzake de thematische volksleningen

1. Totaal bedrag van de aangetrokken gelden

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Gelden aangetrokken in de vorm van kasbons en termijndeposito's	871 159	960 608
Gelden aangetrokken door middel van interbankleningen	0	0

2. Totaal bedrag van de aangewende gelden

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Volksleningen	932 414	1 132 631
Beleggingen	0	0
Interbankleningen	0	0

3. Inkomsten uit beleggingen

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Interesten	142	142

IV. Staat van de aandelen en andere niet-vastrentende effecten (rubriek VI. van het actief)

1. Geografische uitsplitsing van de emittenten van effecten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Belgische emittenten	92 703	94 283
Buitenlandse emittenten	18 226	5 517

2. Noteringen

(In duizend EUR)	Boekwaarde	Marktwaarde
Genoteerde effecten	73 794	73 943
Niet-genoteerde effecten	26 006	

3. Uitsplitsing naargelang de aandelen en effecten behoren tot de

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Handelsportefeuille	27 208	16 771
Beleggingsportefeuille	83 721	83 029

4. Voor de handelsportefeuille

(In duizend EUR)	31/12/15
Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	2 898
Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig artikel 35ter, §2, tweede lid, KB van 23.09.1992	0

5. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde van de beleggingsportefeuille

(In duizend EUR)	31/12/15
A. AANSCHAFFINGSWAARDE	
Per einde van het voorgaande boekjaar	101 786
Mutaties tijdens het boekjaar:	
Aanschaffingen	1 213
Overdrachten (-)	(721)
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A)	102 278
B. OVERDRACHTEN TUSSEN PORTEFEUILLES (B)	
Nihil	
C. WAARDEVERMINDERINGEN	
Per einde van het voorgaande boekjaar	18 065
Mutaties tijdens het boekjaar:	
Geboekt en Locom	1 502
Teruggenomen want overtollig (-)	(318)
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (C)	19 249
D. BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A) + (B) - (C)	83 029

V. Staat van de financiële vaste activa (rubriek VII. van het actief)

1. Uitsplitsing van de rubrieken VII.A., B., C. van het actief

A. Economische sector van de volgende rubrieken

	Kredietinstellingen		Andere ondernemingen	
(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15
Deelnemingen in verbonden ondernemingen	0	0	1 993 490	1 994 640
Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	23 939	23 939	119 542	81 656
Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	124	124	32 302	29 072

B. Notering

	Genoteerd		Niet-genoteerd	
(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15
Deelnemingen in verbonden ondernemingen	0	0	1 993 490	1 994 640
Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	0	13 827	143 481	91 768
Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	0	0	32 426	29 196

2. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde per einde van het boekjaar van de rubrieken VII.A., B. en C. van het actief

	Ondernemingen		
(In duizend EUR)	Verbonden (VII.A.)	Waarmee een deelnemings-verhouding bestaat (VII.B.)	Andere (VII.C.)
A. AANSCHAFFINGSWAARDE			
Per einde van het voorgaande boekjaar	1 994 815	147 250	33 697
Mutaties tijdens het boekjaar:			
Aanschaffingen	1 150	279	359
Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	0	(41 734)	0
Overboekingen van een rubriek naar een andere (+/-)	0	3 589	(3 589)
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A)	1 995 965	109 384	30 467
B. MEERWAARDEN (B)			
Nihil			
C. WAARDEVERMINDERINGEN			
Per einde van het voorgaande boekjaar	1 325	3 769	1 271
Mutaties tijdens het boekjaar:			
Geboekt	0	20	0
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (C)	1 325	3 789	1 271
D. NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN BOEKJAAR (A) + (B) - (C)	1 994 640	105 595	29 196

3. Uitsplitsing van de rubriek VII.D. van het actief

A. Achtergestelde vorderingen op

	Kredietinstellingen		Andere ondernemingen	
(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15	31/12/14	31/12/15
Verbonden ondernemingen	0	0	351 000	351 000
Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	0	0	0	0

B. Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen

Nihil.

C. Gedetailleerde opgave van de achtergestelde vorderingen

(In duizend EUR)	Verbonden ondernemingen	Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET VOORGAANDE BOEKJAAR	351 000	0
Mutaties tijdens het boekjaar:		
Nihil		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	**351 000**	**0**
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	**0**	**0**

4. Verklaring in verband met de geconsolideerde jaarrekening

A. Informatie die door alle kredietinstellingen moet worden ingevuld:

Overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen stelt de kredietinstelling een jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag op: **JA**

B. Informatie die enkel door de kredietinstelling moet worden ingevuld indien zij een dochter of een gezamenlijke dochter is:

→ Naam, volledig adres van de zetel en, indien het om een vennootschap naar Belgisch recht gaat, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en vermelding of die moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening opstel(t)(len) en openbaar ma(a)k(t)(en) waarin de jaarrekening van de instelling door consolidatie wordt opgenomen[1]

Niet van toepassing

→ Indien de moederonderneming(en) onder buitenlands recht ressorte(e)r(t)(en), vermelding van de plaats waar voornoemde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is[1]

Niet van toepassing

(1) Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, dan moet de informatie, enerzijds, worden verstrekt voor het grootste geheel en, anderzijds, voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling deel uitmaakt als dochter en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

VI. §1 Lijst van de ondernemingen waarin de kredietinstelling een deelneming bezit

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de kredietinstelling een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 alsook de andere ondernemingen waarin de kredietinstelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
AIA-POOL cvba Steenweg op Jette 221 B-1080 Sint-Jans-Molenbeek 0453.634.752				10	31/12/10	EUR	427	(17)
Arkafund nv Alfons Gossetlaan 30 B-1702 Groot-Bijgaarden 0878.929.173	ma	5 000	25		31/12/14	EUR	7 711	5 270
Arlinvest nv Hamiltonpark 24-26 B-8000 Brugge 0480.175.140	ma	595 210	49		30/12/14	EUR	1 941	16
Assurcard nv Fonteinstraat 1A Bus 0301 B-3000 Leuven 0475.433.127				20	31/12/14	EUR	2 764	223
Auxiliaire de participations nv Britsierslaan 5 B-1030 Schaarbeek 0414.259.878				39,70	31/12/14	EUR	13 888	6 438
Aviabel nv Louizalaan 54 B-1050 Brussel 0403.248.004				20	31/12/14	EUR	38 650	3 670
Bancontact-Mistercash nv Aarlenstraat 82 B-1040 Brussel 0884.499.250	ma	5 123	20		31/12/14	EUR	5 635	464
Banking Funding Company nv Aarlenstraat 82 B-1040 Brussel 0884.525.182	ma	13 278	21,62		31/12/14	EUR	254	26
BedrijvenCentrum Regio Mechelen nv De Regenboog 11 B-2800 Mechelen 0428.667.645	ma	500	24,33		31/12/14	EUR	650	45
BedrijvenCentrum Waregem nv Kalkhoevestraat 1 B-8790 Waregem 0436.674.895	ma	500	16,64		31/12/14	EUR	1 665	61
Belfius Antwerpen Berchem cvba Grotesteenweg 456 B-2600 Berchem 0475.204.681	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	636	88
Belfius Antwerpen Zuidrand cvba Kioskplaats 49 B-2660 Hoboken 0473.526.977	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	470	252
Belfius Asset Finance Holding nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0893.860.839	ma	6 379 943	100		30/06/15	EUR	77 507	9 354

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
Belfius Auto Lease nv Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel 0461.783.247	ma	1	0,02	99,98	31/12/14	EUR	8 195	2 243
Belfius Basilix cvba De Smet de Naeyerlaan 2A B-1090 Brussel 0463.693.850	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	479	153
Belfius Binche Mariemont SCRL Route de Mons 333 B-7130 Binche 0475.737.983	ma	7 700	25,50	0,33	31/12/14	EUR	432	225
Belfius Borinage SCRL Rue J. Dufrane 3-5 B-7080 Frameries 0464.955.642	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	302	217
Belfius Brugmann cvba Brugmannlaan 247 B-1180 Brussel 0466.378.374	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	434	241
Belfius Brugs Ommeland-Oudenburg cvba Gistelse Steenweg 447 B-8200 Sint-Andries 0463.669.995	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	736	541
Belfius Brussel-Anderlecht cvba Dapperheidsplein 35 B-1070 Anderlecht 0466.378.176	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	862	415
Belfius Centre Ardenne SCRL Avenue de Bouillon 16 B-6800 Libramont-Chevigny 0475.723.731	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	292	278
Belfius Centrum-West cvba Hendrik Consciencesraat 23 bus 6 B-8800 Roeselare 0456.777.750	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	585	270
Belfius Charleroi Pont-à-Nôle SCRL Avenue Paul Pastur 114 B-6032 Mont-Sur-Marchiennne 0468.860.683	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	383	243
Belfius Charleroi-Sud SCRL Boulevard Joseph Tirou 76-82 B-6000 Charleroi 0468.859.495	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	521	231
Belfius Commercial Finance nv Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel 0440.627.349				100	31/12/14	EUR	11 408	2 562
Belfius Condroz-Famenne SCRL Rue St Eloi 1 B-5590 Ciney 0471.656.362	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	774	235
Belfius Dilbeek-Lennik cvba (in vereffening) Ninoofsesteenweg 117 B-1700 Dilbeek 0476.492.308	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	588	133
Belfius Druivenstreek cvba Stationsplein 17 B-3090 Overijse 0468.523.064	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	293	81

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
							(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
	Soort(1)	Aantal	%	%				
Belfius Durmevallei cvba Marktplein 3 B-9220 Hamme (O.-VL.) 0465.017.505	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	517	523
Belfius Eeklo-Gent-Oost cvba Grondwetlaan 9 B-9040 Sint-Amandsberg 0468.561.864	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	376	159
Belfius entre Sambre et Meuse SCRL Rue de France 50-52 B-5600 Philippeville 0461.504.521	ma	7 700	25,41	0,33	31/12/14	EUR	737	15
Belfius Etterbeek cvba Veldstraat 6 B-1040 Brussel 0455.967.405	ma	7 700	24,68	0,13	31/12/14	EUR	918	754
Belfius Famenne-Semois SCRL Rue des Ardennes 2 B-5570 Beauraing 0474.536.866	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	475	230
Belfius Fiduciaire nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0416.799.201	ma	1 499	99,93	0,07	31/12/14	EUR	328	13
Belfius Financing Company SA Rue de l'industrie 20 L-8399 Windhof	ma	251	100		31/12/14	EUR	9 355	1 068
Belfius Fléron-Beyne-Soumagne SCRL Avenue des Martyrs 257 B-4620 Fléron 0460.950.928	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	585	387
Belfius Geer - Visé SCRL Rue Saint Hadelin 1 B-4600 Visé 0468.670.247	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	537	618
Belfius Gent Centrum & Noordwest cvba Brugsesteenweg 514 B-9030 Gent 0456.775.473	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	858	536
Belfius Geraardsbergen-Ninove cvba Oudenaardsestraat 4-6 B-9500 Geraardsbergen 0468.504.258	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	835	247
Belfius Hageland Noord cvba Bogaardenstraat 26 B-3200 Aarschot 0461.505.214	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	923	322
Belfius Hainaut Centre et Senne SCRL Rue Albert 1er 23 B-7100 La Louvière 0465.013.743	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	583	268
Belfius Haspengouw-West cvba Clockemstraat 38 B-3800 Sint-Truiden 0464.680.280	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	377	99
Belfius Haute-Ardenne SCRL Rue du Vieux-Marché 21 C B-6690 Vielsalm 0464.665.929	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	292	217

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
Belfius Hesbaye SCRL Grand'Place 5 B-4280 Hannut 0459.659.640	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	749	579
Belfius IMMO nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0436.006.090	ma	338 866	100		31/12/14	EUR	78 115	4 529
Belfius Insurance Invest nv Galileelaan 5 B-1210 Brussel 0878.881.762				100	31/12/14	EUR	3 157 516	93 556
Belfius Insurance nv Galileelaan 5 B-1210 Brussel 0405.764.064	ma	2 679 937	100		31/12/14	EUR	787 764	190 092
Belfius Insurance Services Finance SA Rue de l'Industrie 20 L-8399 Windhof B 37.631				100	31/12/13	EUR	225 460	11 024
Belfius Ireland Unltd 6 George's Dock IRL-IFSC Dublin 1 IE 4886676 P	ma	1 164 350 000	100		31/12/14	EUR	386 007	(46 516)
Belfius Kempen Noord cvba Gemeenteplaats 6 B-2960 Brecht 0475.811.328	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	354	114
Belfius Kempen Oost cvba Markt 27 B-2400 Mol 0466.424.597	ma	7 700	24,84	0,32	31/12/14	EUR	577	255
Belfius Klein Brabant cvba Nieuwstraat 21 B-2830 Willebroek 0475.123.519	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	256	49
Belfius Kortrijk cvba Wijngaardstraat 52 B-8500 Kortrijk 0466.460.726	ma	7 700	25,50	0,33	31/12/14	EUR	451	295
Belfius Lambermont-Laken cvba H. Consciencelaan 182 B-1140 Evere 0462.793.631	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	583	647
Belfius Lease nv Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel 0431.916.551				100	31/12/14	EUR	14 870	1 238
Belfius Lease Services nv Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel 0427.903.127				100	31/12/14	EUR	29 898	5 713
Belfius Leuven cvba Brusselsestraat 2 B-3000 Leuven 0465.019.978	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	465	375
Belfius Liège Centre et Sud SCRL Rue des Mineurs 12 B-4000 Liège 0460.558.473	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	484	482

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
Belfius Liège Nord et Est SCRL Chaussée de Tongres 391 B-4000 Liège 0462.372.967	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	675	530
Belfius Louise cvba Stefaniaplein 8 B-1050 Brussel 0465.123.116	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	531	204
Belfius Mandel-Leie cvba Holdestraat 19 B-8760 Meulebeke 0468.495.449	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	411	112
Belfius Meuse-Ourthe-Amblève SCRL Place Joseph Thiry 47 B-4920 Aywaille 0463.712.062	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	699	1 131
Belfius Midden-Limburg cvba Dorpsstraat 1A B-3530 Houthalen-Helchteren 0473.708.210	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	788	717
Belfius Namur Haute-Meuse SCRL Rue de Marchovelette 1 B-5000 Namur 0464.103.329	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	531	346
Belfius Namur-Eghezée SCRL Chaussée de Louvain 440 B-5004 Namur 0464.982.366	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	776	364
Belfius Namur-Gembloux SCRL Avenue de la Faculté d'Agronomie 12 B-5030 Gembloux 0464.656.922	ma	7 700	25,07	0,33	31/12/14	EUR	755	727
Belfius Netevallei cvba Grote Markt 13 B-2500 Lier 0468.248.296	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	464	241
Belfius Nivelles-Tubize SCRL Rue de Nivelles 30 B-1480 Tubize 0466.977.596	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	581	212
Belfius Noord-Brabant cvba Kattestraat 2 B-1730 Asse 0464.672.659	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	492	99
Belfius Noord-Limburg cvba Hertog Janplein 45 B-3920 Lommel 0473.590.424	ma	7 700	25,30	0,33	31/12/14	EUR	461	160
Belfius Nord Picardie SCRL Rue de la Station 39 Boîte 41 B-7700 Mouscron 0472.305.767	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	684	351
Belfius Oudergem-Bosvoorde cvba Vorstlaan 282 B-1160 Oudergem 0473.622.393	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	657	282
Belfius PART nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0419.838.467	ma	1 249	99,92	0,08	31/12/14	EUR	2 347	(592)

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
Belfius Pays de Mons SCRL Avenue Jean d'Avesnes 9 B-7000 Mons 0464.187.263	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	1 025	410
Belfius Regio Aalst cvba Stationsstraat 4 B-9300 Aalst 0464.206.861	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	828	977
Belfius Regio Antwerpen Oost cvba André Hermanslaan 1 B-2100 Deurne 0473.611.705	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	401	69
Belfius Regio Charleroi Airport SCRL Place des Martyrs 2 B-6041 Gosselies 0476.491.813	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	581	479
Belfius Regio Dendermonde-Buggenhout cvba Kerkstraat 64-66 B-9200 Dendermonde 0463.700.184	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	690	335
Belfius Regio Erpe-Mere cvba Marktplein 36 B-9520 St Lievens Houtem 0466.990.959	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	533	264
Belfius Regio Genk-Maaseik cvba Fruitmarkt 7 B-3600 Genk 0466.987.001	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	337	231
Belfius Regio Hasselt cvba Havermarkt 36-38 B-3500 Hasselt 0473.588.444	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	502	347
Belfius Regio Leie-Schipdonk cvba Volhardingslaan 72 (Bus 1) B-9800 Deinze 0463.653.367	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	433	113
Belfius Regio Mechelen cvba Grote Markt 31 B-2800 Mechelen 0475.734.025	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	671	227
Belfius Regio Menen-Wevelgem cvba Kerkomtrek 16 B-8930 Menen 0464.214.482	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	554	207
Belfius Regio Middelkerke-Koekelare cvba Kerkstraat 58 B-8430 Middelkerke 0468.461.401	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	322	226
Belfius Regio Mortsel Kontich cvba Mechelsesteenweg 56 B-2640 Mortsel 0476.374.720	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	667	63
Belfius Regio Noord-Antwerpen cvba Antwerpsesteenweg 49 B-2950 Kapellen 0862.652.375	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	459	365
Belfius Regio Oostende-Oostkust cvba Monnikenwerve 200 B-8000 Brugge 0465.840.025	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	838	193

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
							(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
	Soort[1]	Aantal	%	%				
Belfius Regio St. Niklaas cvba Hendrik Heymanplein 9 B-9100 Sint-Niklaas 0865.262.368	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	437	85
Belfius Regio Tienen cvba Nieuwstraat 36 B-3300 Tienen 0459.668.350	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	259	27
Belfius Regio Turnhout-Hoogstraten cvba Vrijheid 109 B-2320 Hoogstraten 0463.702.758	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	733	225
Belfius Regio Waregem-Kruishoutem cvba Markt 12 B-8790 Waregem 0473.703.458	ma	7 700	25,50	0,33	31/12/14	EUR	615	363
Belfius Regio Westhoek cvba Grote Markt 31 B-8600 Diksmuide 0464.991.373	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	495	371
Belfius Regio Zuid-Gent cvba (in vereffening) Koning Albertlaan 142 B-9000 Gent 0464.994.937	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	327	132
Belfius Regio Huy-Andenne SCRL Avenue du Bosquet 41/11 B-4500 Huy 0464.663.058	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	646	378
Belfius Regio Liège-Airport SCRL Chaussée du Roi Albert 50 B-4431 Ans 0475.741.448	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	434	312
Belfius Regio Spa-Pays de Herve SCRL Place du Marché 22 B-4651 Battice 0474.573.488	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	645	595
Belfius Scheldeland cvba Kalkendorp 21 B-9270 Laarne 0463.671.480	ma	7 700	25,41	0,33	31/12/14	EUR	474	461
Belfius Sille et Dendre SCRL Grand Place 72 B-7850 Enghien 0473.630.907	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	549	306
Belfius Sud-Luxembourg SCRL Rue d'Alba 1 B-6700 Arlon 0466.444.195	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	415	314
Belfius Tournai-Val de Verne SCRL Rue Royale 105/107/109 B-7500 Tournai 0473.660.007	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	433	339
Belfius Ukkel-Rode cvba Waterloosesteenweg 1356 B-1180 Ukkel 0469.209.883	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	463	392
Belfius Val de Sambre SCRL Rue de la Station 15-17 B-5060 Sambreville 0461.824.423	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	505	223

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
Belfius Val d'Haine et Haut-Pays SCRL Rue Grande 49 B-7380 Quièvrain 0468.851.874	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	581	264
Belfius Vallée de la Dyle SCRL Place Alphonse Bosch 15 B-1300 Wavre 0459.668.845	ma	7 700	25,33	0,33	31/12/14	EUR	476	115
Belfius Vilvoorde-Zaventem cvba Portaelsplein 68 B-1800 Vilvoorde 0476.492.110	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	666	139
Belfius Vlaamse Ardennen cvba Nederstraat 17 B-9700 Oudenaarde 0459.674.288	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	710	179
Belfius Waterloo cvba Chaussée de Bruxelles 306 B-1410 Waterloo 0465.137.368	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	491	149
Belfius West-Brabant cvba Steenweg op Alsemberg 1410 B-1620 Drogenbos 0456.766.763	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	505	152
Belfius Woluwedal cvba Dumonplein 22 B-1150 Sint-Pieters-Woluwe 0468.589.479	ma	7 700	24,84	0,33	31/12/14	EUR	732	361
Belfius Zennevallei cvba Basiliekstraat 13 B-1500 Halle 0454.765.692	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	389	302
Belfius Zottegem-Land van Rhode cvba Heldenlaan 22 B-9620 Zottegem 0460.956.965	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	444	144
Belfius Zuid-Oost Limburg cvba Visésteenweg 204 (Bus 1) B-3770 Riemst 0464.705.323	ma	7 700	25,67	0,33	31/12/14	EUR	276	169
Belgian Mobile Wallet nv Sinter-Goedeleplein 5 B-1000 Brussel 0541.659.084	ma	2 818	20		31/12/14	EUR	7 415	(10 781)
BEM II nv Lombardstraat 34-42 B-1000 Brussel 0832.115.686	ma	2 000	15,04		31/12/14	EUR	504	(54)
BEM - Flemish Construction and Investment Company nv Lombardstraat 34-42 B-1000 Brussel 0461.612.904	ma	2 793	12,05		31/12/14	EUR	3 156	(159)
Berlaymont 2000 nv Gulden-Vlieslaan 87 B-1060 Sint-Gillis (Brussel) 0441.629.617	ma	250	14,61		31/12/14	EUR	18 285	306
Bervoets Real Estate nv Mauricelaan 8 B-1050 Brussel 0884.639.010	ma	30	15		31/12/14	EUR	137	(6)

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
Boonefaes Verzekeringen nv Sint-Walburgapark 1 B-8630 Veurne 0448.670.530				98,67	31/12/14	EUR	148	21
Bureau Laveaux & Martin bvba Ravensteinstraat 2 Bus 3 B-9000 Gent 0429.260.830				100	31/12/14	EUR	119	32
Caring People nv Metrologielaan 2 B-1130 Brussel 0899.572.456				100	31/12/14	EUR	1 381	93
Copharma Industries Unltd. 6 George's Dock IRL-Dublin 1				100	31/12/14	EUR	1 750	(2 085)
Coquelets nv Galileelaan 5 B-1210 Brussel 0837.442.174				100	31/12/14	EUR	310	69
Corona nv Metrologielaan 2 B-1130 Brussel 0403.263.939				100	31/12/14	EUR	33 736	8 585
Crefius nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0405.549.377	ma	17 724	99,99	0,01	31/12/14	EUR	42 277	7 543
Dexia Public Facilities Financing US nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0894.448.678	ma	19 999	100		31/12/14	EUR	6 664	(254)
Dexia Secured Funding Belgium nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0890.181.767	ma	6 200	10		31/12/14	EUR	62	3
DG INFRA+ Bis gcv Karel Oomsstraat 37 B-2018 Antwerpen 0553.654.917	ma	4 819 818	25,27	0,37	30/06/15	EUR	18 451	(624)
DG INFRA+ Ter gcv Karel Oomsstraat 37 B-2018 Antwerpen 0553.655.511	ma	500	25	12,50	30/06/15	EUR	(275)	(277)
Domus Flandria nv Koloniënstraat 40 B-1000 Brussel 0436.825.642	ma	35 000	17,46		31/12/14	EUR	15 975	949
Elantis SA Rue des Clarisses 38 B-4000 Liège 0404.228.296				100	31/12/14	EUR	31 026	3 513
EquipNet Direct.com 50 Hudson Road MA-02021 Canton-Massachussets Verenigde Staten	ma	4 530 556	14,95		31/12/14	USD	7 366	282
Erasmus Gardens nv Hermann-Debrouxlaan 42 B-1160 Brussel 0891.137.515				50	31/12/14	EUR	2 426	(561)

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
Eurco Ltd. 6 George's Dock IRL-Dublin 1 166.482				100	31/12/14	EUR	866	53
Europay Belgium cvba Aarlenstraat 82 B-1040 Brussel 0434.197.536	ma	4 592	13,49		31/12/14	EUR	941	75
FINIMMO nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0436.044.197	ma	505	50		31/12/14	EUR	770	2
Fynergie nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0455.739.850	ma	1 249	99,92	0,08	31/12/14	EUR	76	(8)
GCC II Feeder BV Herengracht 338 NL-1016 CG Amsterdam 51510332	ma	180 000	100		31/12/14	EUR	2 733	(374)
HIMBA nv Hamiltonpark 24-26 B-8000 Brugge 0870.505.516				48,51	30/12/14	EUR	205	(41)
IDE Lux SCRL Drève de l'Arc-en-Ciel 98 B-6700 Arlon 0205.797.475	ma	1 092	14,06		31/12/14	EUR	65 045	10 520
IDE Lux Finances SCRL Drève de l'Arc-en-Ciel 98 B-6700 Arlon 0258.258.738	ma	3 719	36,87		31/12/14	EUR	33 110	5 936
Immo Malvoz bvba Galileelaan 5 B-1210 Brussel 0475.108.473				100	31/12/14	EUR	4 085	133
Immo Zeedrift nv Galileelaan 5 B-1210 Brussel 0860.266.274				100	31/12/14	EUR	1 003	1 011
Immorente nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0406.206.306	ma	999	99,90	0,10	31/12/14	EUR	77	(15)
Imsol nv Molenbergstraat 2 B-2000 Antwerpen 0823.545.044				39,98	31/12/14	EUR	3 129	89
Inclusio Comm. VA Hermann-Debrouxlaan 40 B-1160 Brussel 0840.020.295				23,88	31/12/14	EUR	5 767	(149)
Inforum G.I.E. Aarlenstraat 53 Bus 4 B-1040 Brussel 0472.721.679	ma	50	50		31/12/14	EUR	372	44
Isabel nv Keizerinlaan 13-15 B-1000 Brussel 0455.530.509	ma	240 034	24		31/12/14	EUR	10 277	5 138

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
ISFF Z.A. Bourmicht 23 L-8070 Bertrange	ma	151	10	0,13	31/12/14	EUR	14 159	7 230
IWI International Wealth Insurer SA Rue Nicolas Bové 2 L-1253 Luxemburg B 39.593				99,99	31/12/14	EUR	61 400	19 852
Justinvest nv Heistraat 129 B-2610 Antwerpen-Wilrijk 0476.658.097	ma	50	33,33		31/12/14	EUR	408	46
Kuborn Real Estate nv Mauricelaan 8 B-1050 Brussel 0638.888.223				19,99	-	EUR	-	-
Legros-Renier Les Amarantes Seigneurie de Loverval nv Galileelaan 5 B-1210 Brussel 0442.301.192				100	31/12/14	EUR	6 407	267
Leskoo nv Gemeenschappenlaan 100 B-1200 Sint-Lambrechts-Woluwe 0439.077.824				50	31/12/14	EUR	1 004	786
LFB nv Galileelaan 5 B-1210 Brussel 0475.017.809				100	31/12/14	EUR	3 244	225
Montea Comm. VA Industrielaan 27 B-9320 Erembodegem 0417.186.211				10	31/12/14	EUR	182 946	6 128
North Light nv Kunstlaan 58 B-1000 Brussel 0871.398.510				60	31/12/14	EUR	324	(2 561)
Notre Maison SCRL Boulevard Joseph Tirou 167 B-6000 Charleroi 0240.277.017				13,53	31/12/14	EUR	59 204	839
Ondernermerstalent nv P/A Universiteit Hasselt - Agoralaan gebouw D B-3590 Diepenbeek 0883.079.288	ma	310	44,29		31/12/14	EUR	35	(3)
Penates Funding nv Koningstraat 97 Bus 4 B-1000 Brussel 0899.763.684	ma	6 200	10		31/12/14	EUR	62	9
Pole Star nv Kunstlaan 58 B-1000 Brussel 0871.395.936				60	31/12/14	EUR	5 026	1 419
Publipart nv Koningsstraat 55 bus 14 B-1000 Brussel 0875.090.844	ma	209 993	10,76		30/09/15	EUR	155 074	2 826
Quest for Growth nv Lei 19 bus 3 B-3000 Leuven 0463.541.422				11,90	31/12/14	EUR	109 849	8 712

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
Rabot Invest nv Heistraat 129 B-2610 Wilrijk 0479.758.733	ma	60	25		31/12/14	EUR	597	22
R.E.D. Laboratories nv Z1. Researchpark 100 B-1731 Zellik 0462.648.824	ma	277 918	22,18		31/12/14	EUR	2 442	1 372
Re-Vive Brownfield Fund I cvba Kleemburg 1 Bus 001 B-9050 Gent 0824.442.986	ma	4 370 000	23,75		31/12/14	EUR	15 791	371
Re-Vive Brownfield Fund II cvba Kleemburg 1 Bus 001 B-9050 Gent 0845.418.148	ma	816 022	10,07		31/12/14	EUR	4 195	(755)
Retail Estates nv Industrielaan 6 B-1740 Ternat 0434.797.847				10	31/03/15	EUR	382 990	33 807
Sepia nv Galileelaan 5 B-1210 Brussel 0403.251.467				100	31/12/14	EUR	8 806	132
Service Communal de Belgique SCI (in vereffening) Louizalaan 106 B-1050 Elsene 0226.308.918	ma	34 351	63,59		31/12/14	EUR	(3 603)	0
Shop Equipments nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0424.304.625	ma	224	99,56	0,44	31/12/14	EUR	329	(11)
Société Mixte de Développement Immobilier SA Avenue Maurice Destenay 13 B-4000 Liège 0816.917.469	ma	154	25,04		31/12/14	EUR	1 135	92
SOFIBAIL SA - Société Wallone de Location-Financement Avenue Maurice Destenay 13 B-4000 Liège 0426.091.207	ma	2 000	19,42		31/12/14	EUR	2 104	95
Syneco Agence Conseil ASBL Place l'Ilon 13 B-5000 Namur 0460.180.470				20	31/12/14	EUR	167	12
TDP nv Pachecolaan 44 B-1000 Brussel 0891.786.920	ma	36 000	50		31/12/14	EUR	6 922	(8)
TEB Fonciere SA Rue Louvrex 95 B-4000 Liège 0480.029.838	ma	101	20,49		31/12/14	EUR	180	(23)
TEB Participations SA Rue Louvrex 95 B-4000 Liège 0480.029.739	ma	42 289	20,57		31/12/14	EUR	63 774	3 021
TINC Comm. VA Karel Oomsstraat 37 B-2018 Antwerpen 0894.555.972	ma	1 455 598	10,67	0,10	31/12/14	EUR	48 596	2 873

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

Naam Zetel Ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is			
	Rechtstreeks			Door dochter-onder-neming	Jaar-rekening op	Munt-een-heden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort[1]	Aantal	%	%			(in duizend v.d. munteenheid) (+) of (-)	
VDK Spaarbank nv Sint-Michielsplein 16 B-9000 Gent 0400.067.788	ma	8 771	17,79		31/12/14	EUR	264 272	13 023
VDL - Interass nv Brusselsesteenweg 346C B-9090 Melle 0431.686.127				100	31/12/14	EUR	1 091	17
Vennootschap Leopoldruimte nv Regentschapsstraat 58 B-1000 Brussel 0435.890.977		6 660	33,30	16,70	31/12/14	EUR	3 288	(118)
Visa Belgium cvba Aarlenstraat 82 B-1040 Brussel 0435.551.972	ma	26	14,53		30/09/15	EUR	323	51
Wandelaar Invest nv Oude Graanmarkt 63 B-1000 Brussel 0811.706.589				25	31/12/14	EUR	5 432	423
Wayves nv Karel Rogierplein 11 B-1210 Brussel 0642.494.841	ma	147	49	1	-	EUR	-	-
Zakenkantoor Vandepitte-Leplae nv Astridlaan 37 B-8310 Assebroek - Brugge 0466.037.092				26	31/12/14	EUR	67	(5)
Zonnige Kempen cvba Grote Markt 39 B-2260 Westerlo 0404.221.368				16,29	31/12/14	EUR	31 005	611

(1) ma = maatschappelijke aandelen.

VI. §2. Lijst van de ondernemingen waarvoor de kredietinstelling onbeperkt aansprakelijk is in haar hoedanigheid van onbeperkt aansprakelijke vennoot of lid

Nihil.

VII. Staat van de oprichtingskosten en immateriële vaste activa (rubriek VIII. van het actief)

1. Gedetailleerde opgave van de oprichtingskosten

Nihil.

2. Immateriële vaste activa

(In duizend EUR)	Goodwill	Overige immateriële vaste activa	Waaronder provisies ter vergoeding van aanbreng van verrichtingen art. 27bis[1]
A. AANSCHAFFINGSWAARDE			
Per einde van het voorgaande boekjaar	0	119 390	0
Mutaties tijdens het boekjaar:			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	0	31 239	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	0	(5)	0
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A)	**0**	**150 624**	**0**
B. AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN			
Per einde van het voorgaande boekjaar	0	58 078	0
Mutaties tijdens het boekjaar:			
Geboekt	0	28 077	0
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (B)	**0**	**86 155**	**0**
C. NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A) - (B)	**0**	**64 469**	**0**

(1) Indien onder deze rubriek een belangrijk bedrag voorkomt.

VIII. Staat van de materiële vaste activa (rubriek IX. van het actief)

(In duizend EUR)	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Leasing en soortgelijke rechten	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	Kosten voor gehuurde gebouwen
A. AANSCHAFFINGSWAARDE							
Per einde van het voorgaande boekjaar	1 174 815	246 910	133 710	17	150 934	1 144	75 102
Mutaties tijdens het boekjaar:							
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	12 232	6 180	575	767	0	3 188	1 787
Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	(19 017)	(3 253)	(7 505)	0	(5 625)	0	(2 953)
Overboekingen van een rubriek naar een andere (+/-)	22 064	0	0	0	0	(316)	5
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A)	**1 190 094**	**249 837**	**126 780**	**784**	**145 309**	**4 016**	**73 941**
B. MEERWAARDEN							
Per einde van het voorgaande boekjaar	56 691	0	0	0	124	0	0
Mutaties tijdens het boekjaar:							
Afgeboekt (-)	(2 696)	0	0	0	0	0	0
Overgeboekt van een rubriek naar een andere (+/-)	34	0	0	0	0	0	0
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (B)	**54 029**	**0**	**0**	**0**	**124**	**0**	**0**
C. AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN							
Per einde van het voorgaande boekjaar	710 766	239 867	104 617	17	73 394	290	58 461
Mutaties tijdens het boekjaar:							
Geboekt	28 262	4 955	3 890	248	4 661	351	5 046
Teruggenomen want overtollig (-)	(984)	0	0	0	0	0	(96)
Afgeboekt (-)	(17 918)	(3 253)	(7 424)	0	(5 625)	0	(2 811)
Overgeboekt van een rubriek naar een andere (+/-)	12 989	0	0	0	0	(133)	1
PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (C)	**733 115**	**241 569**	**101 083**	**265**	**72 430**	**508**	**60 601**
D. NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A) +(B) - (C)	**511 008**	**8 268**	**25 697**	**519**	**73 003**	**3 508**	**13 340**
waarvan							
meubilair en rollend materieel				519			

IX. Overige activa (rubriek XI. van het actief)

(In duizend EUR)	31/12/15
Uitsplitsing indien onder deze rubriek een belangrijk bedrag voorkomt:	
Betaalde premies op uitgegeven swaptions	2 295 809
Betaalde premies op opties	850 410
Goederen bestemd voor verkoop	66 689
Edele metalen	9 182
Uitgestelde belastingen activa	881
Diverse activa	3 369

X. Overlopende rekeningen (rubriek XII. van het actief)

(In duizend EUR)	31/12/15
Over te dragen kosten	1 144 418
Verworven opbrengsten	20 900 464

X.*Bis*. Herbelegging van gesegregeerde klantengelden

Nihil.

XI. Staat van de schulden aan kredietinstellingen (rubriek I. van het passief)

1. Voor de rubriek in haar geheel

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Schulden aan verbonden ondernemingen	0	0
Schulden aan andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	18 496	9 321

2. Voor de schulden die niet onmiddellijk opeisbaar zijn, uitsplitsing naar hun resterende looptijd (rubrieken I.B. en C. van het passief)

(In duizend EUR)	31/12/15
Tot drie maanden	1 029 745
Meer dan drie maanden tot één jaar	405 110
Meer dan één jaar tot vijf jaar	1 650 000
Meer dan vijf jaar	430 502
Met onbepaalde looptijd	21 085

XII. Staat van de schulden aan klanten (rubriek II. van het passief)

1. Schulden aan

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Verbonden ondernemingen	13 641 750	11 142 568
Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	191 069	144 960

2. Geografische uitsplitsing van de schulden

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Aan België	65 572 526	68 398 284
Aan het buitenland	15 479 938	11 641 204

3. Uitsplitsing naar resterende looptijd

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Onmiddellijk opeisbaar	29 118 186	28 612 536
Tot drie maanden	7 598 688	8 244 889
Meer dan drie maanden tot één jaar	4 487 842	2 063 500
Meer dan één jaar tot vijf jaar	5 347 675	5 638 808
Meer dan vijf jaar	3 313 627	2 773 096
Met onbepaalde looptijd	31 186 446	32 706 659

4. Uitsplitsing van de schulden bij klanten naar de aard van de schuldeisers

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Schulden bij de overheid	10 016 453	11 090 203
Schulden bij particulieren	40 875 986	42 310 490
Schulden bij ondernemingen	30 160 025	26 638 795

XIII. Staat van de in schuldbewijzen belichaamde schulden (rubriek III. van het passief)

1. Schuldbewijzen die, naar weten van de kredietinstelling, schulden zijn aan verbonden ondernemingen of aan ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Nihil.

2. Uitsplitsing naar resterende looptijd

(In duizend EUR)	31/12/15
Tot drie maanden	1 363 220
Meer dan drie maanden tot één jaar	6 394 309
Meer dan één jaar tot vijf jaar	7 332 165
Meer dan vijf jaar	4 714 096
Met onbepaalde looptijd	0

XIV. Staat van de overige schulden (rubriek IV. van het passief)

1. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van het belastingsbestuur

(In duizend EUR)	31/12/15
Vervallen schulden	0
Niet-vervallen schulden	24 988

2. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

(In duizend EUR)	31/12/15
Vervallen schulden	0
Niet-vervallen schulden	109 240

3. Belastingen

(In duizend EUR)	31/12/15
Te betalen belastingen	0
Geschatte belastingschulden	12 782

4. Overige schulden

(In duizend EUR)	31/12/15
Uitsplitsing indien onder deze rubriek een belangrijk bedrag voorkomt:	
Ontvangen premies op uitgegeven swaptions	2 462 709
Ontvangen premies op opties	1 084 583
Uit te keren dividend	75 000
Leveranciers	16 164
Overige	9 479

XV. Overlopende rekeningen (rubriek V. van het passief)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Toe te rekenen kosten	26 068 947	19 122 103
Over te dragen opbrengsten	1 481 090	690 472

XVI. Voorzieningen voor overige risico's en kosten (rubriek VI.A.3. van het passief)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Uitsplitsing indien onder deze rubriek een belangrijk bedrag voorkomt:		
Herstructureringskosten	150 033	106 836
Lopende geschillen	23 074	18 144
Voorziening verbinteniskredieten	14 750	11 896
Hospitalisatie & ambulante zorgen	15 973	15 558
Voorziening bancaire activiteiten	1 228	1 218
Ontmanteling gebouwen	4 250	4 250
Verlieslatende contracten	34 194	16 528
Overige voorzieningen	11 039	2 228

Voor een bespreking van de belangrijkste juridische risico's verwijzen we naar de toelichting XXVIII.3.

XVII. Staat van de achtergestelde schulden (rubriek VIII. van het passief)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
A. VOOR DE RUBRIEK IN HAAR GEHEEL		
Schulden aan verbonden ondernemingen	795 986	519 678
Schulden aan andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	0	0
B. KOSTEN VERBONDEN AAN ACHTERGESTELDE SCHULDEN	39 172	35 058

C. VOLGENDE GEGEVENS VOOR ELKE ACHTERGESTELDE LENING (VERVOLG VAN RUBRIEK VIII. VAN HET PASSIEF)

Referentie-nummer	Munt	Bedrag in duizend v.d. munteenheid	Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) Omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting	Vergoedings-voorwaarden
1.	EUR	65 904	onbepaald (datum call 18/05/2016)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op elke volgende coupondatum b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	Euribor 6 maand + 187 bp
2.	EUR	40 000	03/12/2019	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	• als GBP libor 12 maand < 5 % rente = GBP libor 12 maand + 20 bp • als GBP libor 12 maand > = 5 % : rente = 7,55 %
3.	JPY	10 000 000	11/09/2025	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	multicurrency 6,135 %
4.	JPY	10 000 000	11/09/2025	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	multicurrency 6,085 %

Referentie-nummer	Munt	Bedrag in duizend v.d. munteenheid	Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) Omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting	Vergoedings-voorwaarden
5.	EUR	15 000	15/07/2019	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	CMS linked(1)
6.	EUR	11 000	16/12/2019	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	CMS linked(1)
7.	EUR	50 000	onbepaald (datum call 15/07/2023)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 12 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	IRS 12j + 200 bp
8.	EUR	17 500	onbepaald (datum call 29/12/2019)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 10 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	IRS 10j + 200 bp
9.	EUR	17 500	onbepaald (datum call 29/12/2023)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 12 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	IRS 12j + 200 bp
10.	USD	50 000	onbepaald (datum call 25/02/2016)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op elke volgende coupondatum b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	USD Libor 3 maand + 182 bp
11.	USD	100 000	onbepaald (datum call 21/03/2016)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op elke volgende coupondatum b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	USD Libor 3 maand + 182 bp
12.	EUR	29 948	01/03/2022	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	Euribor 3 maand + 43 bp
13.	EUR	44 939	04/04/2022	a) niet van toepassing b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	6,00 %
14.	EUR	72 000	onbepaald (datum call 01/01/2025)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien jaarlijks b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	tot 01/01/2025: 6,25 % erna: Euribor 3 mnd + 4,17 %
15.	GBP	150 000	09/02/17 (call datum 09/02/2016)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op elke volgende coupondatum b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	GBP Libor 3 maand + 73,25 bp
16.	EUR	20 000	01/03/2047 (call datum 01/03/2017)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 5 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	5,04 %
17.	EUR	20 000	02/04/2037 (call datum 02/04/2017)	a) mogelijk vanaf call datum, met akkoord van NBB, nadien op het einde van elke volgende periode van 5 jaar b) geen specifieke voorwaarden c) nihil	4,86 %

(1) CMS: Constant Maturity Swap.

XVIII. Staat van het kapitaal en de aandeelhoudersstructuur

1. Staat van het kapitaal

A. Maatschappelijk kapitaal

(In duizend EUR)	Bedragen (in duizend EUR)
A. GEPLAATST KAPITAAL (RUBRIEK IX.A. VAN HET PASSIEF)	
Per einde van het vorige boekjaar	3 458 066
Wijzigingen tijdens het boekjaar	0
PER EINDE BOEKJAAR	3 458 066

(In duizend EUR)	Bedragen (in duizend EUR)	Aantal aandelen
B. SAMENSTELLING VAN HET KAPITAAL		
1. Soorten aandelen		
Categorie A	3 458 066	359 412 616
2. Aandelen op naam of aan toonder		
Op naam	0	0
Aan toonder en gedematerialiseerde aandelen	0	359 412 616

B. Niet-gestort kapitaal

Nihil.

C. Eigen aandelen

Nihil.

D. Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

Nihil.

E. Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

(In duizend EUR)	Bedragen in duizend EUR
Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal	3 458 066

F. Aandelen buiten kapitaal

Nihil.

2. Aandeelhoudersstructuur van de instelling op de datum van de jaarafsluiting, zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de instelling heeft ontvangen

- De NV Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij is houder van 359 407 616 aandelen in eigen naam, maar voor rekening van de Belgische Staat.
- De NV Certi-Fed is houder van 5 000 aandelen.

XIX. Uitsplitsing balans EUR – vreemde munten

(In duizend EUR)	In EUR	In vreemde munt (tegenwaarde EUR)
Totaal actief	126 619 008	16 757 814
Totaal passief	129 977 199	13 399 623

XX. Fiduciaire verrichtingen als bedoeld in artikel 27ter, §1, derde lid

Nihil.

XXI. Staat van de gewaarborgde schulden en verplichtingen

Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa

(In duizend EUR)	Hypotheken (1)	Panden op het handelsfonds (2)	Panden op andere activa (3)	Zekerheden gevestigd op toekomstige activa (4)
A. ALS WAARBORG VOOR SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN VAN DE KREDIETINSTELLING				
Rubrieken van het passief				
Mobiliseringschulden	0	0	10 628 128	0
Pandbrieven-programma	0	0	10 245 722	0
Overige deposito's	0	0	2 792 185	0
Rubrieken buitenbalanstelling				
Kaswaarborg in het kader van afgeleide instrumenten	0	0	21 414 997	0
B. ALS WAARBORG VOOR SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN VAN DERDEN				
Nihil				

(1) Bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt.
(2) Bedrag van de inschrijving.
(3) Boekwaarde van de verpande activa.
(4) Bedrag van de betrokken activa.

XXII. Staat van de eventuele passiva en van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico (Rubrieken I. en II. van de buitenbalanstelling)

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen	1 208 821	1 134 541
Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	1 878	10 083
Totaal van de verplichtingen ten aanzien van verbonden ondernemingen	2 714 216	3 050 844
Totaal van de verplichtingen ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	57 973	59 129

XXIII. Gegevens met betrekking tot de bedrijfsresultaten (rubrieken I. tot XV. van de resultatenrekening)

	31/12/14	31/12/15
A. 1. STAAT VAN DE WERKNEMERS OPGENOMEN IN HET PERSONEELSREGISTER		
Aantal op de afsluitingsdatum ingeschreven personen	5 762	5 548
Gemiddeld aantal ingeschreven personen in voltijdse equivalenten:	5 149,65	4 866,50
Directiepersoneel	113,75	109,49
Bedienden	5 029,72	4 751,78
Arbeiders	6,18	5,23
Andere	0,00	0,00
Aantal gepresteerde uren	7 404 136,21	7 015 685,46
1*BIS*. UITZENDKRACHTEN EN WERKNEMERS DIE TER BESCHIKKING ZIJN GESTELD VAN DE ONDERNEMING		
Aantal op de afsluitingsdatum ingeschreven personen	0	0
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen in voltijdse equivalenten	0,21	0,29
Aantal gepresteerde uren	381	523
Hieraan verbonden personeelskosten (In duizend EUR)	14 669	21 229
2. PERSONEELSKOSTEN (In duizend EUR)		
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	382 169	358 157
Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	109 032	103 685
Patronale premies voor bovenwettelijke verzekeringen	46 566	54 406
Andere personeelskosten	7 276	311
Pensioenen	20 564	472
3. VOORZIENINGEN VOOR PENSIOENEN (In duizend EUR)		
Toevoegingen (+)	0	0
Bestedingen en terugnemingen (-)	(305)	(19)
B. 1. OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN (In duizend EUR)		
Uitsplitsing van rubriek XIV. van de resultatenrekening indien onder deze rubriek een belangrijk bedrag voorkomt:		
Activering softwarekosten	21 824	22 619
Ontvangen huurgelden	19 962	17 594
Vordering kosten van verbonden ondernemingen	8 451	8 840
Overige bedrijfsopbrengsten	67 015	79 590
2. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN (RUBRIEK XV. VAN DE RESULTATENREKENING) (In duizend EUR)		
Belastingen en taksen	48 643	126 109
Overige bedrijfskosten	12 717	14 968
Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze rubriek een belangrijk bedrag voorkomt:		
Commissies op effectenleningen	110	0
C. BEDRIJFSRESULTATEN MET BETREKKING TOT VERBONDEN ONDERNEMINGEN (In duizend EUR)		
Opbrengsten	5 367 576	12 799 277
Kosten	3 479 354	12 116 261

(In duizend EUR)	31/12/14		31/12/15	
	Belgische vestigingen	Buitenlandse vestigingen	Belgische vestigingen	Buitenlandse vestigingen
D. UITSPLITSING VAN DE BEDRIJFSOPBRENGSTEN VOLGENS HUN OORSPRONG	2 796 405	202 453	2 468 065	142 113
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten				
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	553	0	5 957	0
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	44 301	0	161 830	0
Deelnemingen in verbonden ondernemingen				
Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	4 106	0	6 901	0
Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	1 530	0	1 644	0
IV. Ontvangen provisies	548 260	529	606 873	1 352
VI. Winst uit financiële transacties				
Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten	(155 339)	(149 432)	(144 782)	(201 579)
Uit de realisatie van beleggingseffecten	88 669	48 566	127 853	171 063
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	116 372	880	127 704	939

Opmerkingen:

- Voor buitenlandse vestigingen moet in de bijlage bij het standaardformulier een uitsplitsing voorkomen per categorie van werkzaamheden en per geografische markt voor zover deze markten, vanuit het oogpunt van de organisatie van de verkoop van produkten en de dienstverlening die tot de gewone werkzaamheden van de kredietinstelling behoren, onderling aanzienlijk verschillen.
- Rubrieken III B. en C. van de resultatenrekening moeten in de bijlage bij het standaardformulier geografisch worden uitgesplitst onder verwijzing naar de plaats van de hoofdzetel van de betrokken ondernemingen.

XXIV. Opgave van de buitenbalanstellingverrichtingen op termijn op effecten, deviezen en andere financiële instrumenten die geen verplichtingen met zich brengen met een potentieel kredietrisico in de zin van rubriek II. van de buitenbalanstelling

1. Soorten verrichtingen

(In duizend EUR)	Bedrag op de afsluitings-datum van de rekeningen	Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen
A. OP EFFECTEN		
Termijnaankopen en -verkopen van effecten en waardepapier	963	963
B. OP DEVIEZEN[1]		
Termijnwisselverrichtingen	12 015 114	12 015 114
Valuta- en renteswaps	15 230 472	14 842 191
Futures op valuta	0	0
Opties op valuta	1 336 297	1 336 297
Contracten op termijnwisselkoersen	12 201	12 201
C. OP ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN		
Termijnrenteverrichtingen[2]		
Renteswapovereenkomsten	282 110 969	267 697 715
Interest-future-verrrichtingen	24 670 070	160 000
Rentecontracten op termijn	198 965	198 965
Opties op rente	252 609 624	252 606 858
Andere aan- en verkopen op termijn[3]		
Andere optieverrichtingen	16 656 036	16 656 036
Andere future-verrichtingen	242 560	242 560
Andere termijnaankopen en -verkopen	0	0

2. Weerslag op de resultaten van de derogatie van de waarderingsregel bedoeld in artikel 36bis, §2 met betrekking tot de termijnrenteverrichtingen

(In duizend EUR)	Bedrag op de afsluitings-datum van de rekeningen[4]	Verschil tussen de markt-waarde en de boekwaarde[5]
In het kader van het thesauriebeheer	4 628 343	(198)
In het kader van het ALM-beheer	82 773 669	(3 902 138)
Niet-risicoreducerende termijnrenteverrichtingen (LOCOM)	0	0

(1) Bedragen die moeten worden geleverd.
(2) Nominaal/notioneel refertebedrag.
(3) Aankoop-/verkoopprijs overeengekomen tussen de partijen.
(4) Nominaal/notioneel refertebedrag, inclusief asymmetrische contracten.
(5) +: positief verschil tussen de marktwaarde en het geboekte resultaat.
-: negatief verschil tussen de marktwaarde en het geboekte resultaat.

XXV. Uitzonderlijke resultaten

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
A. MEERWAARDEN BIJ DE OVERDRACHT VAN VASTE ACTIVA AAN VERBONDEN ONDERNEMINGEN	302	276
MINDERWAARDEN BIJ DE OVERDRACHT VAN VASTE ACTIVA AAN VERBONDEN ONDERNEMINGEN	0	2
B. ANDERE UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN (RUBRIEK XVII.E. VAN DE RESULTATENREKENING)		
Nihil		
ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN (RUBRIEK XVIII.E. VAN DE RESULTATENREKENING)	296	36

XXVI. Belastingen op het resultaat

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
A. UITSPLITSING VAN RUBRIEK XX.A. VAN DE RESULTATENREKENING		
Belastingen op het resultaat van het boekjaar		
Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	1 636	16 980
Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen	0	0
Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder passiefrubriek IV.) als belastingschulden	0	0
Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren		
Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen	0	0
Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder passiefrubriek IV.) of belastingsupplementen waarvoor een voorziening werd gevormd (opgenomen onder passiefrubriek VI.A.2.)	8 092	4 455
B. BELANGRIJKSTE VERSCHILLEN TUSSEN DE WINST VÓÓR BELASTINGEN ZOALS DEZE BLIJKT UIT DE JAARREKENING EN DE GERAAMDE BELASTBARE WINST, MET AFZONDERLIJKE VERMELDING VAN DEZE DIE VOORTSPRUITEN UIT HET TIJDSVERSCHIL TUSSEN DE VASTSTELLING VAN DE BOEKHOUDKUNDIGE WINST EN DE FISCALE WINST (IN DE MATE WAARIN HET RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR OP BELANGRIJKE WIJZE WERD BEÏNVLOED OP HET STUK VAN BELASTINGEN)		
Meer- en minderwaarden op aandelen	(528)	(150)
Definitief belaste inkomsten	(47 369)	(166 043)
Belaste reserves en verworpen uitgaven	(4 572)	(55 537)
Overgedragen verliezen en andere aftrekbare elementen	(217 862)	(259 814)
C. INVLOED VAN DE UITZONDERLIJKE RESULTATEN OP DE BELASTINGEN OP HET RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		
Uitzonderlijke opbrengsten	6 149	4 618
Uitzonderlijke kosten	1 241	4 027
D. BRONNEN VAN BELASTINGLATENTIES (IN DE MATE WAARIN DEZE INFORMATIE BELANGRIJK IS OM EEN INZICHT TE VERKRIJGEN IN DE FINANCIËLE POSITIE VAN DE KREDIETINSTELLING)		
Actieve belastinglatenties	1 031 019	800 474
Passieve belastinglatenties	0	0

XXVII. Andere taksen en belastingen ten laste van derden

(In duizend EUR)	31/12/14	31/12/15
A. BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE, EGALISATIEBELASTING EN SPECIALE TAKS IN REKENING GEBRACHT TIJDENS HET BOEKJAAR		
Aan de onderneming (aftrekbaar)	42 320	31 260
Door de onderneming	83 293	75 912
B. INGEHOUDEN BEDRAGEN TEN LASTE VAN DERDEN BIJ WIJZE VAN		
Bedrijfsvoorheffing	115 082	108 974
Roerende voorheffing	275 492	212 227

XXVIII. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen die niet in voormelde afdeling noch in de rubrieken buitenbalanstelling worden bedoeld

1. Beschrijving i.v.m. aanvullende rust- of overlevingspensioenen

Als aanvulling op de wettelijke stelsels van rust- en/of overlevingspensioenen voorziet Belfius Bank voor zijn medewerkers in een stelsel van bijkomende pensioenvoorzieningen.

Voor de plannen "Defined Benefit" (vaste prestaties of te bereiken doel) kan het eindvoordeel uitgedrukt worden in rente of in kapitaal. Dit eindvoordeel is afhankelijk van verschillende elementen zoals pensioenleeftijd, gepresteerde diensttijd en eindbezoldiging.

Voor de plannen "Defined Contribution" (vaste bijdrage) wordt het voordeel bepaald op basis van de investering van de bijdragen van Belfius Bank en van de betrokken werknemers. Deze bijdrage is afhankelijk van de gepresteerde diensttijd en de salarisbasis.

Vanaf 1 oktober 2013 werden alle Defined Benefit-plannen gesloten zodat medewerkers vanaf dan geen bijkomende diensttijd meer kunnen opbouwen. Deze plannen worden verder "dynamisch" beheerd, en alle medewerkers worden vanaf die datum aangesloten bij het bestaande Defined Contribution-plan van Belfius Bank.

Verschillende plannen werden getransfereerd van Belfius Insurance naar pensioenfonds Belfius OFP.

2. Transacties met verbonden partijen buiten normale marktvoorwaarden

Nihil.

3. Overige rechten en verplichtingen

Belfius (d.i. Belfius Bank en zijn geconsolideerde filialen) is verweerder in een aantal geschillen in België die voortvloeien uit zijn gebruikelijke beroepsactiviteiten, met inbegrip van deze waar zij optreedt als verzekeraar, kapitaal- en kredietverschaffer, werkgever, investeerder en belastingbetaler.

Met toepassing van de IFRS-regels legt Belfius voor deze geschillen voorzieningen aan wanneer zijn management, na analyse door zijn bedrijfsjuristen en externe juridische adviseurs al naar het geval, van oordeel is dat een betaling door Belfius waarschijnlijk is en dat het bedrag ervan redelijkerwijze kan worden bepaald.

Hoewel het vaak onmogelijk is de uiteindelijke uitkomst van alle hangende geschillen te voorspellen of te bepalen, is het management, na rijp beraad op basis van relevant advies, van oordeel dat bepaalde andere geschillen tegen Belfius waarvan het management op de hoogte is (en waarvoor, met toepassing van het bovenstaande, geen voorziening is aangelegd) ongegrond zijn, dat hiertegen met succes verweer kan worden gevoerd of dat de uitkomst hiervan naar verwachting niet zal resulteren in een significant verlies in de Geconsolideerde Jaarrekening van Belfius.

De belangrijkste hangende geschillen, ongeacht of hiervoor al dan niet een voorziening werd aangelegd, worden hierna vermeld. Hun beschrijving maakt abstractie van de elementen of evoluties die geen invloed hebben op de positie van Belfius. Indien deze geschillen succesvol zouden zijn voor de tegenpartijen, zouden zij eventueel een financiële impact op Belfius kunnen hebben. Deze impact is op dit ogenblik niet kwantificeerbaar.

A. Het Woningfonds van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Het Woningfonds van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft Belfius Bank op 9 oktober 2012 gedagvaard voor de Rechtbank van Koophandel van Brussel. Het Woningfonds tekende voor een totaal bedrag van 32 miljoen EUR in op vier thesauriebewijzen die tussen juli en september 2011 werden uitgegeven door de Gemeentelijke Holding. Als gevolg van de invereffeningstelling van de Gemeentelijke Holding kon het Woningfonds daarvan slechts 16 miljoen EUR recupereren. Het eist van Belfius Bank de terugbetaling van het niet-gerecupereerde kapitaal. Belfius Bank verwerpt de eis van het Woningfonds aangezien het verlies dat werd geleden op die belegging, het gevolg is van een vrijwillige afstand van schuldvordering door het Woningfonds die overeenstemt met de helft van zijn belegging.

Op 27 maart 2014 heeft de Rechtbank van Koophandel van Brussel het verzoek van het Woningfonds ontvankelijk maar ongegrond verklaard. Het Woningfonds heeft op 3 juni 2014 beroep aangetekend tegen dit vonnis.

Dit geschil kende geen significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

B. BBTK en ACLVB

Twee vakbonden actief binnen Belfius Bank, namelijk BBTK en ACLVB, hebben Belfius Bank op 8 mei 2014 gedagvaard voor de Arbeidsrechtbank van Brussel. Zij vorderen de nietigverklaring van de collectieve arbeidsovereenkomsten die Belfius Bank in 2013 met twee andere vakbonden actief binnen de bank, gesloten heeft. BBTK en ACLVB zijn van oordeel dat deze collectieve arbeidsovereenkomsten oudere collectieve arbeidsovereenkomsten die ook met hen gesloten werden, zonder hun instemming wijzigen. Zij menen bovendien dat een werkgever collectieve arbeidsovereenkomsten met een beperkt aantal vakbonden actief binnen de onderneming kan sluiten alleen wanneer deze werkgever nog geen collectieve arbeidsovereenkomst met andere vakbonden gesloten heeft. De bank verwerpt deze eis omdat de oudere collectieve arbeidsovereenkomsten niet gewijzigd werden en omdat de wetgeving in het algemeen bepaalt dat collectieve arbeidsovereenkomsten met één enkele vakbond kunnen worden gesloten.

De Arbeidsrechtbank heeft op 26 november 2015 om procedureredenen, die geen impact hebben op de merites van de zaak, beslist de pleitzitting uit te stellen naar 20 oktober 2016.

Dit geschil kende geen andere significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

C. Arco

737 vennoten van drie vennootschappen uit de Arco-groep (Arcopar, Arcoplus en Arcofin) hebben Belfius Bank, samen met de drie voornoemde Arco-vennootschappen, op 30 september 2014 gedagvaard voor de Rechtbank van Koophandel van Brussel. Zij vorderen in hoofdorde de nietigverklaring van hun overeenkomst tot toetreding als vennoot tot het kapitaal van deze drie vennootschappen wegens bedrog of dwaling. Zij verzoeken de rechtbank om Belfius Bank te veroordelen in solidum met elk van de drie betrokken Arco-vennootschappen tot terugbetaling van hun kapitaalsinbrengen, te vermeerderen met de interesten en een schadevergoeding. In ondergeschikte orde verzoeken zij de Rechtbank van Koophandel om Belfius Bank te veroordelen tot de betaling van een schadevergoeding omdat Belfius Bank zou zijn tekort geschoten in zijn informatieverplichting jegens hen. Aangezien het dossier dat ze hebben ingediend, lacunair is op het vlak van de bewijsvoering en de schadebepaling, kan Belfius Bank hun eis inhoudelijk niet evalueren en dient Belfius Bank deze dan ook te verwerpen.

1 027 en 466 andere vennoten van de hier bedoelde Arco-vennootschappen hebben zich op 16 december 2014, respectievelijk 15 januari 2016 vrijwillig aangesloten bij de voorgaande dagvaarding. Belfius Bank heeft hun dossier opgevraagd om alzo hun eis inhoudelijk te kunnen evalueren.

Op 17 december 2015 hebben 2 169 vennoten van de drie voornoemde Arco-vennootschappen de Belgische Staat in gedwongen tussenkomst gedagvaard. Zij verzoeken de Rechtbank van Koophandel om de Belgische Staat te veroordelen tot de betaling van een schadevergoeding omwille van de beweerde onwettigheid van het garantieschema dat de Belgische Staat had ingevoerd ten gunste van Arco-vennoten. Dit verzoek is ondergeschikt aan hun eisen tegen Belfius Bank en heeft geen negatieve impact op Belfius Bank.

Dit geschil kende geen andere significante evolutie in de loop van 2015.

Er werd voor dit geschil geen enkele voorziening aangelegd.

Voor Belfius Insurance werd er geen provisie aangelegd voor belangrijke geschillen.

XXIX. Financiële relaties met

(In duizend EUR)	31/12/15
A. DE BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS	
B. DE NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN MAAR GEEN VERBONDEN ONDERNEMINGEN ZIJN	
C. DE ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DE ONDER B. VERMELDE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN	
D. DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)	
A. 1. Vorderingen op bovenvermelde personen	1 752
2. Passiva in hun voordeel	4 296
3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel	0
B. 1. Bedrag van de rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en van de ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon:	
Aan bestuurders en zaakvoerders	4 396
Aan voormalige bestuurders en zaakvoerders	0
D. 1. Bezoldiging van de commissaris(sen)	880
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen):	
Andere controleopdrachten	422
Belastingadviesopdrachten	0
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	104
3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn):	
Andere controleopdrachten	0
Belastingadviesopdrachten	4
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	0
TOTAAL	1 410

XXX. Posities in financiële instrumenten

(In duizend EUR)	31/12/15
Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van klanten	6 558 371
Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan klanten	6 556 470
Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van klanten	96 421 694
Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van klanten	97 716 064
Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van klanten	1 296 270
Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van klanten	0

XXXI. Afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de reële waarde

(In duizend EUR)	31/12/15
Schatting van de reële waarde voor elke categorie financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de waarde in het economisch verkeer, met opgave van de omvang en de aard van de instrumenten:	
Renteswaps	(4 845 071)
Valutaswaps	(365 610)
Futures	6
Optieverrichtingen	4

XXXII. Toelichting netting afgeleide instrumenten

Derivaten afgesloten met London Clearing House maken het voorwerp uit van een in rechte afdwingbare netting-overeenkomst met betrekking tot saldering, wat concreet inhoudt dat de derivatenposities tegenover London Clearing House op het eind van elke dag als een vordering of een schuld worden geboekt.

De impact op de balans bedraagt 7 561 940 378 EUR.

Sociale balans

I. Staat van de tewerkgestelde personen

1. Werknemers waarvoor de onderneming een Dimona-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister

A. Tijdens het boekjaar

	Codes	Mannen	Vrouwen	Totaal
GEMIDDELD AANTAL WERKNEMERS				
Voltijds	1001	2 402,17	1 196,17	3 598,34
Deeltijds	1002	605,25	1 455,92	2 061,17
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	2 732,50	2 134,00	4 866,50
AANTAL DAADWERKELIJK GEPRESTEERDE UREN				
Voltijds	1011	3 529 466,85	1 697 868,31	5 227 335,16
Deeltijds	1012	473 074,87	1 315 275,43	1 788 350,30
Totaal	1013	4 002 541,72	3 013 143,74	7 015 685,46
PERSONEELSKOSTEN (In duizend EUR)				
Voltijds	1021	266 544,14	110 925,87	377 470,01
Deeltijds	1022	46 124,22	86 907,22	133 031,44
Totaal	1023	312 668,37	197 833,09	510 501,45
BEDRAG VAN DE VOORDELEN BOVENOP HET LOON (In duizend EUR)	**1033**	**813,24**	**514,56**	**1 327,80**

B. Tijdens het vorige boekjaar

	Codes	Mannen	Vrouwen	Totaal
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	2 898,42	2 251,23	5 149,65
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	4 236 508,27	3 167 627,94	7 404 136,21
Personeelskosten (In duizend EUR)	1023	330 185,92	208 658,67	538 844,59
Bedrag van de voordelen bovenop het loon (In duizend EUR)	1033	1 131,00	715,00	1 846,00

C. Op de afsluitingsdatum van het boekjaar

	Codes	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
AANTAL WERKNEMERS	105	3 568,00	1 980,00	4 789,59
VOLGENS DE AARD VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	3 491,00	1 980,00	4 712,59
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	77,00	0,00	77,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	0,00	0,00	0,00
Vervangingsovereenkomst	113	0,00	0,00	0,00
VOLGENS HET GESLACHT EN HET STUDIENIVEAU				
Mannen	120	2 369,00	577,00	2 686,30
Lager onderwijs	1200	5,00	4,00	7,30
Secundair onderwijs	1201	366,00	188,00	461,60
Hoger niet-universitair onderwijs	1202	1 039,00	253,00	1 180,80
Universitair onderwijs	1203	959,00	132,00	1 036,60
Vrouwen	121	1 199,00	1 403,00	2 103,29
Lager onderwijs	1210	0,00	12,00	5,08
Secundair onderwijs	1211	201,00	491,00	478,43
Hoger niet-universitair onderwijs	1212	553,00	655,00	1 005,70
Universitair onderwijs	1213	445,00	245,00	614,08
VOLGENS DE BEROEPSCATEGORIE				
Directiepersoneel	130	103,00	9,00	106,90
Bedienden	134	3 465,00	1 955,00	4 677,72
Arbeiders	132	0,00	16,00	4,97
Andere	133	0,00	0,00	0,00

2. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen

Tijdens het boekjaar

	Codes	Uitzend-krachten	Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	0,29	0,00
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	522,91	0,00
Kosten voor de onderneming	152	21 228,97	0,00

II. Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

1. Ingetreden

	Codes	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
AANTAL WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING TIJDENS HET BOEKJAAR EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE TIJDENS HET BOEKJAAR WERDEN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER	205	151,00	0,00	151,00
VOLGENS DE AARD VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	41,00	0,00	41,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	110,00	0,00	110,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	212	0,00	0,00	0,00
Vervangingsovereenkomst	213	0,00	0,00	0,00

2. Uitgetreden

	Codes	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
AANTAL WERKNEMERS MET EEN IN DE DIMONA-VERKLARING AANGEGEVEN OF EEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER OPGETEKENDE DATUM WAAROP HUN OVEREENKOMST TIJDENS HET BOEKJAAR EEN EINDE NAM	305	183,00	182,00	269,84
VOLGENS DE AARD VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	118,00	182,00	204,84
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311	65,00	0,00	65,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	312	0,00	0,00	0,00
Vervangingsovereenkomst	313	0,00	0,00	0,00
VOLGENS DE REDEN VAN BEËINDIGING VAN DE OVEREENKOMST				
Pensioen	340	18,00	125,00	76,34
Werkloosheid met bedrijfstoeslag	341	8,00	1,00	8,50
Afdanking	342	67,00	34,00	88,40
Andere reden	343	90,00	22,00	96,60
waarvan het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming	*350*	*0,00*	*0,00*	*0,00*

III. Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
TOTAAL VAN DE FORMELE VOORTGEZETTE BEROEPSOPLEIDINGS-INITIATIEVEN TEN LASTE VAN DE WERKGEVER				
Aantal betrokken werknemers	5801	1 713,00	5811	1 505,00
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	37 872,40	5812	33 331,50
Nettokosten voor de onderneming (In duizend EUR)	5803	3 234,58	5813	2 645,91
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	*58031*	*3 234,58*	*58131*	*2 645,91*
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	*58032*	*0,00*	*58132*	*0,00*
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	*58033*	*0,00*	*58133*	*0,00*
TOTAAL VAN DE MINDER FORMELE EN INFORMELE VOORTGEZETTE BEROEPSOPLEIDINGSINITIATIEVEN TEN LASTE VAN DE WERKGEVER				
Aantal betrokken werknemers	5821	2 732,00	5831	2 134,00
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	92 703,59	5832	74 611,71
Nettokosten voor de onderneming (In duizend EUR)	5823	1 689,46	5833	1 338,63
TOTAAL VAN DE INITIËLE BEROEPSOPLEIDINGSINITIATIEVEN TEN LASTE VAN DE WERKGEVER				
Aantal betrokken werknemers	5841	0,00	5851	0,00
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842	0,00	5852	0,00
Nettokosten voor de onderneming (In duizend EUR)	5843	0,00	5853	0,00

Belfius Bank NV
Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2015

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de jaarrekening, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. De jaarrekening omvat de balans op 31 december 2015 en de resultatenrekening voor het boekjaar afgesloten op die datum, alsmede een overzicht van de waarderingsregels en andere toelichtingen.

Verslag over de jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van Belfius Bank NV ("de vennootschap"), opgesteld op basis van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van 143 376 822 (000) EUR en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 507 233 (000) EUR.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van de interne controle die ze noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing – ISA) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne controle van de vennootschap in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de vennootschap. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de jaarrekening als geheel. Wij hebben van de aangestelden en van de raad van bestuur van de vennootschap de voor onze controle vereiste opheldering en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Belfius Bank NV een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de vennootschap per 31 december 2015, en van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van Vennootschappen en van de statuten van de vennootschap.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaringen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van Vennootschappen zijn gedaan of genomen.

Diegem, 4 april 2016

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door

Philip Maeyaert | Bart Dewael

Aanvullende inlichtingen

Adressen van de belangrijkste dochterondernemingen en van het bijkantoor van Belfius Bank en Belfius Insurance[1]

Belfius Auto Lease
Operationele leasing van voertuigen en diensten op het gebied van beheer van wagenparken, onderhoud en schadebeheer
Rogierplein 11
B-1210 Brussel
Tel.: +32 2 285 35 94
Fax: +32 2 285 35 35
www.belfius-autolease.be

Belfius Bank, Dublin Branch
Beheer van een investeringsportefeuille in Credit Spread Portfolio
6 George's Dock
IRL-IFSC Dublin 1
Tel.: +353 15 31 15 00
Fax: +353 18 29 15 77

Belfius Commercial Finance
Financiering van handelsvorderingen op schuldenaars, dekking van het insolventierisico van schuldenaars en terugvordering van handelsvorderingen op schuldenaars
Rogierplein 11
B-1210 Brussel
Tel.: +32 2 285 26 11
Fax: +32 2 285 26 99
www.belfius-commercialfinance.be

Belfius Insurance
Verzekeringsonderneming die levens- en niet-levensverzekeringsproducten en spaar- en beleggingsproducten verkoopt voor particulieren, zelfstandigen, vrije beroepen, ondernemingen, de publieke sector en de sociale sector
Galileelaan 5
B-1210 Brussel
Tel.: +32 2 286 76 11
Fax: +32 2 286 76 99
www.dvvlap.be
www.belfius-verzekeringen.be

Belfius Insurance Invest
Beheersvennootschap van investeringen voor Belfius Insurance
Galileelaan 5
B-1210 Brussel
Tel.: +32 2 286 69 22
Fax: +32 2 286 72 20

Belfius Ireland Unlimited Company
Beheer van een obligatieportefeuille Public Sector
6 George's Dock
IRL-IFSC Dublin 1
Tel.: +353 15 31 15 00
Fax: +353 18 29 15 77

Belfius Lease
Financiële leasing en renting van professionele uitrustingsgoederen aan de publieke sector
Rogierplein 11
B-1210 Brussel
Tel.: +32 2 222 37 08
Fax: +32 2 222 26 23
www.belfius-lease.be

(1) Deze lijst bevat de dochterondernemingen en het bijkantoor die operationele bank- of verzekeringsactiviteiten uitoefenen (of waarvan de activiteit bijdraagt aan dergelijke activiteiten).

Belfius Lease Services
Financiële leasing en renting van professionele uitrustingsgoederen aan zelfstandigen, ondernemingen en beoefenaars van een vrij beroep
Rogierplein 11
B-1210 Brussel
Tel.: +32 2 222 37 08
Fax: +32 2 222 26 23
www.belfius-lease.be

Corona
Directe verzekeringen voor particulieren (levens- en niet-levensverzekeringsproducten)
Metrologielaan 2
B-1130 Brussel
Tel.: +32 2 244 22 11
www.coronadirect.be

Crefius
Toekenning en beheer van hypothecaire kredieten

Maatschappelijke zetel
Pachecolaan 44
B-1000 Brussel
Tel.: +32 2 222 11 11
Fax: +32 2 222 40 32

Exploitatiezetels
Chaussée de Dinant 1033
B-5100 Wépion
Tel.: +32 81 46 82 11
Fax: +32 81 46 05 55

H. Consciencestraat 6
B-8800 Roeselare
Tel.: +32 51 23 21 11
Fax: +32 51 23 21 45

Elantis
Toekenning en beheer van hypothecaire kredieten en consumptiekredieten via een netwerk van aanbrengers

Maatschappelijke zetel
Rue des Clarisses 38
B-4000 Luik
Tel.: +32 4 232 45 45
Fax: +32 4 232 45 01

Exploitatiezetel
Sint-Michielslaan 50
B-1040 Brussel
Tel.: +32 2 732 12 12
Fax: +32 2 737 29 27
www.elantis.be

International Wealth Insurer (IWI)
Onderneming voor individuele en collectieve levensverzekeringen die individuele-levensverzekerings-producten en spaarproducten verdeelt in meerdere landen van de Europese Unie
2, rue Nicolas Bové
L-1253 Luxembourg
Tel.: +352 262 54 41
Fax: +352 262 54 45 480
www.iwi.lu

Algemene gegevens over Belfius Bank

Maatschappelijke benaming
Belfius Bank NV

Contact
Tel.: +32 2 222 11 11
Fax: +32 2 285 14 30

Maatschappelijke zetel
Pachecolaan 44
B-1000 Brussel

Algemeen postadres
Rogierplein 11
B-1210 Brussel

Ondernemingsnummer
RPR Brussel BTW BE 0403.201.185

FSMA-nummer
19649 A

Internetadres
www.belfius.be
www.belfius.com

Klachten

Bij problemen wendt u zich eerst tot uw kantoor of uw relatiebeheerder en, indien het probleem niet opgelost is, tot de dienst Klachtenbeheer.

Belfius Bank
Dienst Klachtenbeheer - RT 15/14
Pachecolaan 44
B-1000 Brussel
E-mail: *claim@belfius.be*

Als het antwoord niet voldoet, kunt u zich wenden tot de Negotiator van Belfius Bank.

Belfius Bank
Negotiation - RT 15/14
Pachecolaan 44
B-1000 Brussel
E-mail: *negotiationclaims@belfius.be*

Als u als natuurlijke persoon optreedt voor privédoeleinden en u over het antwoord van bovengenoemde instanties van de bank niet tevreden bent, kunt u zich voor de bankproducten wenden tot de Ombudsdienst voor de Financiële Sector.

Ombudsdienst voor de Financiële Sector
North Gate II, Koning Albert II-laan 8, bus 2
B-1000 Brussel
Tel. : +32 2 545 77 70
Fax : +32 2 545 77 79
E-mail : *Ombudsman@Ombudsfin.be*

Voor de verzekeringsproducten kunt u zich wenden tot de Ombudsdienst Verzekeringen.

Ombudsdienst Verzekeringen
de Meeûssquare 35
B-1000 Brussel
E-mail: *info@ombudsman.as*

Contact

Wenst u meer info over Belfius Bank & Verzekeringen? Surf dan naar *www.belfius.com* of *www.belfius.be*.

Hebt u een vraag over de resultaten of de strategie van Belfius Bank? Stuur dan een mail naar *financialcommunication@belfius.be*.

Of hebt u een andere vraag? Bel dan +32 2 222 12 02 (ma-vrij: 8-22 uur / za: 9-17 uur).

Uiteraard kunt u ons ook volgen op de sociale netwerken:

facebook.com/Belfius

twitter.com/Belfius

LinkedIn.com/company/Belfius

YouTube.com/BelfiusBe

Verantwoordelijke uitgever: Belfius Bank NV, Pachecolaan 44, 1000 Brussel
Coverfoto:
© Samyn & Partners bvba et Architectenbureau Michel Jaspers nv
© Barbara Hediger, verlichtingsdeskundige

Belfius
Bank & Verzekeringen